D. H. Lawrence

Bilge Klasik Dizisi

âşık kadınlar

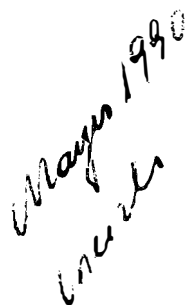
âşık kadınlar

Bilge Klasik Dizisi

DÜNYA KLASİKLERİ DİZİSİ 34

DAVİD HERBERT LAWRENCE

AŞIK KADINLAR

Çeviren
Nihal Yeğinobalı

BİLGE YAYINCILIK A.Ş.
Merkez: Valikonağı Cd. 73/2 Nişantaşı - İSTANBUL
Tel: 141 51 24 - 141 51 25 - 148 22 04 - 148 22 05
Cağaloğlu Şube: K'odfarer Cd. 24/1 Cağaloğlu - İSTANBUL

Dizgi, baskı **Başaran Matbaası**
Cilt **Alibaba Ciltevi**

İstanbul - 1986

Ne mutlu olmak istiyor Lawrence, ne de büyük; sadece, olmak istiyor. Ve kendisi için insan olmanın, fert olmaktan daha önemli olduğuna inanıyor İşte o zaman, farklı oluştan alınan zevk, belirli bir şiddetin verdiği zevke terkeder yerini: Mümkün olan en geniş ölçüde insan olmak söz konusudur artık. Yani erotik bilincimizi, en erkek yanını oluşturan özelliği içinde, hayatımıza bütün anlamı veren bir temel hâline getirmek söz konusudur.

Kadın ne olacaktır bu durumda?

André Malraux

D. H. Lawrence

David Herbert (D. H.) Lawrence, 1885 yılında, İngiltere'nin Nottingham ilindeki Eastwood'da dünyaya geldi. Bir maden işçisinin beş çocuğundan dördüncüsüydü. Annesi, çevresine hiç bir zaman uyamamış, okur-yazar bir orta sınıf kadınıydı. Lawrence onun teşvikiyle okudu, üniversiteyi bitirdi, öğretmen oldu.

İlk romanı **The White Peacock-Beyaz Tavus** 1911'de çok sevdiği annesinin ölümünden hemen sonra yayımlandı. Aynı yıl yakalandığı şiddetli hastalık onun öğretmenlikten ayrılmasına neden oldu. Verem olduğu sonradan öğrenilen bu hastalık ömür boyu Lawrence'in yakasını bırakmayacaktı.

1912 yılında Lawrence eski bir öğretmeninin Alman karısı Frieda'yla Almanya'ya kaçtı. **Âşık Kadınlar**'ın Ursula'sı olarak bilinen Frieda, Lawrence'in aşkı uğruna yuvasını ve çocuklarını terketmeye razı olmuştu. 1914'de İngiltere'ye dönerek evlendiler. Lawrence'in şimdi tek geçim kaynağı yazılarıydı. Bunların da ona geniş bir parasal olanak sağladığı söylenemez. Ancak 1913'de basılan ve yazarın aile çevresini, aile içi ilişkileriyle ilk aşklarını anlatan **Sons and Lovers Oğullar ve Sevgililer** onu üne kavuşturdu. 1915'de basılan **Gökkuşağı** müstehcen bulunarak yasaklandı. Kendisinin en çok değer verdiği **Âşık Kadınlar** bu yüzden yayımcı bulamadı.

Lawrence'le Frieda, Birinci Dünya Savaşı sırasında İngiltere'den ayrılıp Avrupa'yı gezdiler. Savaştan sonra da ünlü «vahşi hac yolculuğuna» çıktılar **Lawrence** hızlı makinalaşmaya başlayan Batı uygarlığının yitirdiği ilkel, vahşi, temel ögeleri belki de dünyanın gelişmemiş köşelerinde bulabileceğini umuyordu. Bu duygusal hac yolculuğu onu Sicilya, Seylan, Avustralya ve New

Mexico'ya götürdü. Meksika'ya gönül veren Lawrence burada Sorguçlu Yılan'ı yazdı. Onun en olgun, en şiirsel yapıtlarından biri olan bu çarpıcı roman 1926'da yayımlandı.
Lawrence aradığını vahşi dünyada bulamayarak 1925'de Avrupa'ya döndü. Kişinin kendi dünyasını kendi içinde arayıp bulması gerektiğine inanmış mıydı?

1928'de **Lady Chatterley's Lover** Leydi Chatterley'in Âşığı'nı yazdı. Kitap hemen yasaklandı ve yankıları yıllarca sürecek bir fırtına kopardı.

Lawrence kitaplarının kendi çağında ölmezleşerek klasik sayıldığını göremeden, 1930'da, yaşamakta olduğu Güney Fransa'nın Vence kasabasında, veremden öldü. Başucunda Frieda vardı.

Âşık Kadınlar

David Herbert Lawrence **Women in Love** Âşık **Kadınlar**'ı 1916'da bitirdi. Gelgelelim kitabın konusu ve üslubu tehlikeli derecede erotik, giderek parnografiğe yakın görüldüğü için Lawrence yayıncı bulamadı. Daha önce basılan **The Rainbow** Gökkuşağı yasal yoldan kovuşturmaya uğramıştı. Lawrence, kendisi en güzel ve tipik eseri sayıdığı **Âşık Kadınlar**'ın basılıp yayınlanabilmesi için 1921 yılına kadar beklemek zorunda kaldı. Her yazar kitaplarında bir dereceye kadar kendini anlatır derler. Bu romandaki Birkin tipinin kendi portresi olduğunu. Ursula'yla da sevgili karısı, eşi, hayat arkadaşı Frieda'yı ölümsüzleştirmek istediğini Lawrence itiraf etmiştir.

Kitap çıkar çıkmaz ortaya atılan müstehcenlik savlarını şiddetle yadsıyan Lawrence, cinsellik ve yaşam konusundaki özgün görüşlerini kendi sağlığında kitlelerin kafasına bir türlü sokamadı. Bu yüzden bir bakıma onun «anlaşılmamış bir deha» olarak yaşayıp öldüğünü ileri sürebiliriz.

Lawrence'ye göre «yaratıcı ruh dişidir.» Bu bir tek savda onun yaşam ve cinsellik konusundaki inançlarını özet olarak buluyoruz: Yaşamın itici gücü, ekseni, anlamı, ruhu, rengi cinselliktir. Bu böyle olunca cinsellik de salt bedensel şehvetten, cinsel organlarla olup biten birtakım duygu ve eylemlerden çok daha ötede bir anlam taşır, doğallıkla. Lawrence'nin çizdiği cinsellik mistik bir güçtür. Bir tür tanrı kelâmıdır İnsanı gerçekten insan yapan, basit canlı türlerinden ayırıp yüceleştiren

bir boyuttur. Kişi ancak cinselliğinin «sırrına erince», cinsellikteki gizemi, güzelliği bulgulayınca olgunluğa ve bütünlüğe kavuşur.

Lawrence'e «cinselliğin peygamberi» tanımını yakıştıranların hiç kuşkusuz hakları var. Ne ondan önce ne de ondan sonra cinselliği bu denli yücelten, böylesi şiirsel bir coşkuyla kutlayıp kutsayan bir yazar daha olmadı. Günümüzde çok sürümü olan açık saçık romanlardaki, birer mastürbasyon aracı olmaktan öteye geçemeyen, kaba seks sahnelerinin yanı sıra Lawrence'deki seks sahneleri okunduğu zaman onu «pornografik» bulanların ne büyük yanılgıya kapıldıkları anlaşılır.

Onun peygamberliğini yaptığı cinsel özgürlük bu değildir Bu değilse ne olduğunu anlatabilmek uğruna Lawrence peş peşe baş yapıtlar yaratmıştır. Birkin'le Ursula'nın yıldızların altında sevişikleri o ünlü bölümde belki eller ve dudaklar dışında hiç bir cinsel organ adlandırılmaz ama şehvetin kutsal gücü bütün ateşiyle bu sahnededir.

Lawrence'in en çok bu kitapta kendini ve cinsellik görüşünü, bir haritada çizercesine ayrıntılı bir açıklıkla ortaya attığını düşünürsek başka bir sonuca daha ulaşıyoruz: Endüstrileşme çağının başlangıcıyla cinsel özgürlük akımının kesiştiği bir dönemde yaşayan Lawrence, büyük yazarlara özgü ileriyi görme gücüyle, bu iki gelişimin insanlık için nasıl sancılı olacağını sezmiş, ne gibi tehlikeler içerdiğini kestirmiştir. Gündelik yaşama el koymuş olan makina insanı da makinalaştırmayacak mıydı? Bu yüzyılın insanı gitgide daha «maddi» olmayacak mıydı? Ve bu ortamda savaşı verilen cinsel özgürlük gitgide salt bedensel, salt mekanik bir işlev sayılmayacak mıydı?

Bu kitap bir bakıma, «Cinselliğe evet! Cinselliğe hayır!» diye haykıran bir slogandır.

Kitabın en başında iki kızkardeş, Gudrun ve Ursula'nın başbaşa, evlilik, aşk, erkek konularını konuştuklarını görüyoruz. Çağdaş kadının bugün, belki o dönemden daha bile yaygın biçimde geçerli olan ikilemi ortaya atıyor: Evliliğe karşı özgür bir kişisel yaşam. Olası mıdır? Olmalı mıdır? Roman kızkardeşlerin bu sorunlara yanıt arayışlarının, bu arayışa yardımcı ya da köstek olan erkeklerin öyküsüdür. Yüzyılımıza damgasını vuran akımlardan «kadın» davası, kadının kendi özgün kişiliğini, yerini

aramasıdır. Lawrence'in kitaplarında da en sık rastlanan kadın tipini, «arayan kadın» olarak betimleyebiliriz. Ünlü Leydi Chatterley, S. T. Mawr'daki Lou, **The Plümed Serpent Sorguçlu Yılan**'daki Kate, hattâ bir bakıma **Sons and Lovers Oğullar ve Sevgililer**'deki Clara, hepsi, Âşık Kadınlar'ın Ursula'sının kızkardeşi sayılır.

Kitaptaki Gudrun adlı kızkardeş, daha kendine güvenen, daha atak bir çağdaş kadın portresidir. «Yaratıcı güç»le barışmasını bilemez, cinselliğini öldürücü bir silah niyetine kullanır sonunda.

Daha yumuşak, daha çekingen olan Ursula'ysa kendi kadınlığı ve cinselliği konusunda sorular sormaktadır. Gudrun'un tersine o hâlâ arayışlar içindedir. Değişime, yani gelişmeye açıktır. Bu sayede Birkin'in dünyasına girip doyuma doğru yol almayı başaracaktır

Bilinçaltının ve cinselliğin itici gücünü Freud'dan önce bulgulayan Lawrence, Freud'u öğrendikten sonra psikanaliz, bilinçaltı ve bilinçaltının fantezileri konularını inceledi. Onun cinsellik anlayışı Freud'unkinden daha esnek, daha şiirsel ve geniş kapsamlıdır

Lawrence'in yazı üslubu da bu coşkulu ve şiirsel iç dünyasını alabildiğine yansıtır. Hızlı, heyecanlı ve biraz da savruktur çünkü. Yazıda titizliğe ilke olarak karşıdır. Onca yazı içten geldiği gibi, çalakalem yazılmalı, sonradan üstünde pek fazla oynanmamalıdır.

Eşi Frieda şöyle yazmıştı:

«O görüp hissettiklerini, bildiklerini, yazıları yoluyla insan kardeşlerine verdi; yaşamamın görkemi, her zaman daha çok, daha çok yaşama umudu... Ölçümsüz ve hamasi bir armağan.»

Derleyen
Nihal Yeğinobalı

BİRİNCİ BÖLÜM

Kızkardeşler

Ursula ile Gudrun Brangwen bir sabah Beldover' deki baba evinin cumbasında oturmuş, hem çalıyor hem de konuşuyorlardı. Ursula parlak renklerle nakış işliyordu. Gudrun da dizinin üstündeki bir tuvalde resim çiziyordu. Çoğunlukla sessiz duruyor, kafalarından bir düşünce geçtikçe konuşuyorlardı.

«Ursula,» dedi Gudrun, «Gerçekten evlenmek istemiyor musun?»

Ursula nakışını kucağına bırakıp başını kaldırdı, yüzü dingin ve düşünceliydi.

«Bilmiyorum,» diye yanıtladı. «Nasıl demek istediğine bakar.»

Bu yanıt Gudrun'u biraz şaşırtmıştı. Kızkardeşini şöyle bir süzdü. Sonra,

«Evlenmek demek çoğunlukla tek bir anlama gelir,» diye dudak büktü. «Gene de, ne olsa, «diye bakışları hafifçe kararak ekledi: «Durumun şimdikinden daha iyi olmaz mı, evlensen?»

Ursula'nın yüzüne bir gölge düştü.

«Olabilir. Ama kesinlikle bilemem.»

Gudrun gene, hafifçe sinirli, duraladı. Bu konuyu kesinlikle ele almak istiyordu.

«Hiç değilse **evlenmiş olma** deneyimini, bir kadın için gerekli bulmuyor musun?» diye sordu.

Ursula soruya soruyla karşılık verdi; «Bunun gerçek bir hayat deneyimi olacağını nerden biliyorsun?»

Gudrun, biraz soğuk, «Bir yönünden bir yönü elbette olacak,» dedi. «Pek parlak olmayabilir, gene de bir çeşit hayat deneyimidir işte.»

Ursula, «Şart değil,» dedi. «Deneyimlerin sonu olması benim aklıma daha yatkın geliyor.»

Gudrun buna dikkatini verebilmek için hiç kımıltısız oturuyordu.

Sonunda, «Evet,» dedi. «Orasını da düşünmek gerek.»

Bu, konuşmaya son verdi. Gudrun sanki öfkeyle, silgisini aldı, çizdiğinin bir bölümünü silmeğe başladı. Ursula kendini elindeki nakışa vermişti.

Biraz sonra Gudrun, «İyi bir istiyen çıksa düşünmez misin?» diye sordu.

«Bir çok iyi istiyenleri kapıdan çevirdim, gibi geliyor bana,» dedi Ursula.

Gudrun'un yüzüne koyu bir renk yayıldı: «Gerçek mi? Ama şöyle gerçekten dişe gelir birşey var mıydı aralarında? Sahiden?»

Ursula, «Yılda bin altın gelir, kendi de şeker gibi adamdı,» diye yanıtladı. «Bayılıyordum ona.»

«Gerçekten, ha? Peki, için iyice çekmedi mi, onunla evlenmeyi?»

Ursula, «Soyut olarak, evet, ama somut olarak, hayır,» dedi. «İş gerçeğe binince, insanın canı hiç istemiyor. Şöyle bir canım çekse, o saat evlenirdim. Ne var ki benim içim evlenmemeyi çekiyor.»

Kız kardeşlerin yüzünü birden, kendi kendileriyle eğlenen bir gülüş aydınlattı.

Gudrun, «Ah!» diye bir kahkaha attı «Şeytan insanın kulağına, **Evlenme,** diye fısıldadığı zaman, içimizden şeytana uymak gelmesi ne şaşılacak şey değil mi?»

İkisi de güldüler, birbirlerine bakarak. Aslında içleri korku doluydu.

Uzayan bir sessizlik süresince Ursula kendini nakışına, Gudrun da çizdiği resme verdi. Ursula yirmi altı, Gudrun yirmibeş yaşında, iki genç kadındılar. İkisi de çağdaş kızların uzak, eldeğmemiş havasını taşıyorlardı. Hebe'den çok Artemis'in soyundan gelme. Gudrun çok güzeldi; durgun, yumuşak tenli, yumuşak çizgili. Boynunda ve kol ağızlarında mavili yeşilli dantel büzgüler olan lacivert ipekliden bir elbise ve zümrüt yeşili çoraplar giymişti. İnsana, güvenir gene de utanır gibi bir bakışı vardı ki Ursula'nın hep bir şeyler beklercesine ayakta olan duyarlığıyla çelişiyordu.

Gudrun'un kusursuz «sang - fraid» ve seçkin sadeliği karşısında çekingenliğine kapılan taşralılar onun için, «Şık bir kadın,» derlerdi. Londra'da bir sanat akademisinde öğrencilik ederek bir stüdyoda yaşayarak geçirdiği yıllardan sonra baba evine yeni dönmüştü.

«Şu sıralarda bir adam önüme çıksın diye umuyorum,» diyerek birden alt dudağını dişleri arasına aldı ve yüzünü bir garip buruşturdu; yarı sinsi bir gülüş, yarısı acı dolu.

Bunu gören Ursula bir ürküntü duydu.

«Demek onu burda bulacağını umduğun için geldin buraya?» diye güldü.

Gudrun meydan okurcasına, «Hayatım, onu bulmak için yolumu değiştirmem ben,» dedi. «Ama şu sırada yeter derecede varlıklı ve çok çekici birisi karşıma çı-

kacak olsa... O zaman...» kendi kendini alaya alarak sustu. Sonra Ursula'ya, kafasından geçirdiklerini okumak istercesine baktı: «Kimi zaman canın sıkılmıyor mu? Hiç bir şey olmuyormuş gibi gelmiyor mu kizi zaman? Ortaya çıkan hiç bir şey yok. Herşeyden daha filiz verirken sararıp soluyor.»

«Nedir bu filiz verirken sararıp solan?» diye Ursula sordu.

«Ne bileyim — her şey — biz, kendimiz, herşey işte.»

Gene bir duralama oldu. Kız kardeşler başlarına neler geleceğini düşünür gibiydiler.

Ursula, «İnsanı gerçekten ürkütüyor,» dedi ve gene sustular. Ursula, «Gene de,» diye ekledi. «Salt evlenmek insanı bir yerden alıp bir yere götürür mü dersin?»

Gudrun, «Bundan sonra atılması gerekli kaçınılmaz adım evlenmekmiş gibi geliyor,» dedi.

Ursula biraz da acı acı, bunu kafasında evirip çevirdi. Kendisi yıllardır öğretmenlik ediyordu.

«Biliyorum,» dedi. «Soyut düşününce öyle geliyor insana. Ama şöyle, olduğu gibi gözünde canlandırınca... tanıdığın bir erkeği düşün; akşamları eve geliyor, merhaba deyip bir öpücük konduruyor.»

Bomboş bir sessizlik.

Sonra Gudrun ufacık bir sesle, «Evet,» dedi. «Olacak iş değil. Erkeği düşününce her iş bitiyor.»

Ursula, kararsız, «Gerçi çocuk konusu var...» diye mırıldandı.

Gudrun'un yüzü sertleşiverdi: «Ursula, gerçekten çocuk istiyor musun sen?» diye sordu.

Ursula gözleri kamaşmış, aklı karışmış gibi bir bakışla:

«Hâlâ, dünyada yapamayacağım bir işmiş gibi geliyor,» dedi.

Gudrun, «Sahi, öyle mi geliyor?» diye sordu. «Çocuk doğurmak düşüncesi bana hiç bir şey söylemiyor.» Kardeşine ifadesiz, maskemsi bir yüzle baktı.

Ursula kaşlarını dürerek, kararsız, «Belki sahici bir iç güdüsü değildir,» diye söylendi. «Çocuk yapmak isteği insanın tâ içinden gelen birşey değildir... yüzeyde kalan birşeydir belki.»

Gudrun'un yüzünde bir sertlik belirmişti. Pek de kesin konuşmak istemiyordu.

Ursula, «İnsan başkalarının çocuklarını düşünüyor da...» diye ekledi.

Gudrun gene, sanki düşmanlıkla, ona baktı. Sözü kapamak amacıyla,

«Tam üstüne bastın,» dedi.

İki kız kardeş sessiz sessiz çalışmağa başladılar. Ursula'nın üstünde hep o, ruhlarındaki ateş zaptedilip kafese kapatılmış baskı altına alınmış olanların acayip pırıltısı vardı. Oldukça yalnız yaşıyordu; kendi başına, çalışıp bir günden öbürüne geçerek ve her zaman düşünüp hayatı elleriyle tutmağa, kendi kavram sınırlarının içine sığdırmağa çalışarak... Yaşayışının dış yüzeyi durgundu ama aşağıda, karanlıklar içinde birşeyler olmaktaydı. Bu en dış kabukları bir çatlatıp dışarı çıkabilse! Ana rahminde bir çocuk gibi dışarı doğru uzanıyordu sanki ama olmuyordu bir türlü; kurtulup çıkamıyordu henüz! Gene de içinde bir tuhaf ön sezi, kendini bekliyen bir yazgının duyusu var gibiydi.

Elindeki işi bıraktı ve kız kardeşine baktı. Gudrun'u öyle beğeniyor; o yumuşaklığıyla, o nefis doku zenginliği ve çizgi inceliğiyle, öyle son derece güzel buluyordu ki onu! Sonra Gudrun'da bir oyunbazlık, hem alaya alan hem de belli belirsiz kışkırtan bir yön, el atılmadık zenginlikler var gibiydi. Ursula ona candan hayrandı.

«Buraya neden döndü, Prune?» diye sordu.

Gudrun onun hayranlığını sezmişti. Arkasına yaslandı ve o uzun, kıvırcık kirpiklerinin altından Ursula'ya baktı.

«Neden mi döndüm, Ursula? Kendime de belki bin kez sordum bunu.»

«Gene de bilmiyorsun, öyle mi?»

«Yok; bildiğimi sanıyorum. Eve dönüşüm, galiba **reculer pour mieux Sauter***».

Ursula, «Biliyorum!» dedi. Ne var ki üzerinde, anlıyormuş gibi görünmek isteyip de gerçekte anlamıyanların o biraz bozulmuşluğu, biraz gözleri kamaşmışlığı vardı. «Ama insan nereye atlayabilir ki!»

Gudrun biraz tepeden atarak, «Farketmez!» dedi. «Doruktan aşağı kendini attın mı elbet bir yere düşersin.»

Ursula, «İyi ama çok tehlikeli birşey, değil mi?» diye sordu.

Gudrun'un yüzünde yavaş yavaş, alaylı bir gülümseyiş belirdi. Sonra genç kadın, «Hah!» diye hafif bir kahkaha attı. «Bunların hepsi lâf!»

Böylece konuşmayı gene kapamış oldu. Ama Ursula'nın kafası bu konuya takılmıştı bir kez. Biraz sonra,

«Ey, nasıl buluyorsun bakalım, dönüp geldiğin baba evini?» diye sordu.

Gudrun karşılık vermezden önce uzun bir süre duraladı. Sonra soğuk, boğucu bir sesle, «Kendimi bu evin dışında buluyorum,» dedi.

«Ya babamız?»

Gudrun Ursulaya biraz sinirlenmiş gibi baktı; kapana kısıldığına biraz kızmış gibi.

İyi atlayabilmek için geri geri gitmeli. (Çev.)

Soğuk Ursulaya biraz sinirlenmiş gibi baktı; kapana kısıldığına biraz kızmış gibi.

Soğuk soğuk, «Onun üzerinde henüz hiç düşünmedim,» diye yanıtladı. «Kaçındım bundan.»

Ursula, «Evet,» diyerek duraksadı.

Konuşma gerçekten son bulmuştu. İki kız kardeş sanki tepeden aşağı bakmışlar ve karşılarında bir boşluk, korkunç bir uçurum bulmuşlardı.

Bir süre ses çıkarmadan işlerini yaptılar. Gudrun'un yüzü, duygularını içine atmanın çabasından kızarmıştı. Bu duyguların zorla uyandırılmış olmasına kızıyordu.

Sonunda, «Gidip şu senin dediğin düğüne bakalım mı?» dedi, sesinde aşırı bir rahatlıkla.

Ursula da aşırı bir hevesle «Bakalım!» diyerek yerinden fırlamakla durumun gerginliğini ortaya vurdu ve Gudrun'un sinir uçlarından bir tiksintinin sürtünüşü yürüyüp geçti, tepeden tırnağa.

Ursula üst kata çıkarken içinde bulunduğu evi, çevresini sarmış olan bu baba - evini, yuvayı, belirginlikle duyumsuyordu. Ve nefret ediyordu, iğreniyordu bu pis, aşağılık, ezbere bildiği yerden! Kendi evine karşı, bu çağını doldurmuş yaşama tarzına, bu geri çevreye karşı duyduğu tiksintinin şiddetinden kendi kendisi de ürküyordu... Duyguları korkutuyordu onu.

Biraz sonra iki kız Beldover'in ana yolundan aşağı hızlı adım bir yürüyüş tutturmuşlardı. Burası, dükkân ve evlerden kurulu, baştan aşağı biçimden yoksun, yoksul olmadığı halde çirkin ve basit, bir geniş sokaktı. Londra'nın Chelsea semtiyle Sussex'deki yaşantısından yeni dönmüş olan Gudrun, Orta topraklardaki (Midlands) bu küçük kömürcülük kasabasının biçimi - belirsiz çirkinliğini gördükçe yaralanmış gibi oluyordu. Gene de yo-

lundan dönmedi ve bu kömür tozuyla çıtır çıtır olan upuzun şekilsiz sokağın bütün çirkinliklerinin arasından geçerek yürüdü. Kendine dikilen bakışların karşısında çırılçıplakmışcasına; geçtiği sanki bir sokak değil, bir işkence ve azap süreciydi. Dönüp gelmesi ve bu şekilsiz, çorak çirkinliğinin kendi üstündeki etkisinin tüm gücünü böyle sınavdan geçirmesi tuhaf bir şeydi. Kendini bile bile neden mahkûm etmek istemişti buna? Hâlâ istiyor muydu bu tutsaklığı, bu çirkin, anlamsız insanların, bu paramparça edilip yaralanmaktan tanınmaz duruma gelmiş kırlarla bayırların dayanılmaz işkencesine kendini istiyerek, bile bile teslim etmeye hâlâ gönüllü müydü? Tozların içinde debelenen bir böcek gibiydi burada. Tiksintiden içi dışına çıkıyordu.

Ana sokaktan saparak kararmış bir sebze bahçesinin önünden geçtiler; isli lâhana başları ortada duruyordu, hiç utanmasız. Bu yerde utanmak kimsenin aklına gelmiyordu ki zaten. Hiç kimse utanmıyordu bunların hiç birinden.

«Yeraltında bir dünya bu,» dedi Gudrun. «Kömür madenlerindeki işçiler kürekleyip yer yüzüne atıyorlar, beraberlerinde yukarı taşıyorlar bunu. Ursula, gerçekten akıl dışı bir şey bu, sahiden, başka bir dünya. İnsanların hepsi hortlak aslında, bir hortlaklar dünyası. Herşey gerçek dünyanın, hortlakları kopya edilmiş bir baskısı, bir kopya. Hepsi hortlak, hepsi kirli, hepsi adî. İnsanın aklını oynatması gibi birşey bu, Ursula.»

İki kız kardeş pisletilmiş, kapkara bir tarlanın içinden geçiyorlardı. Sol yanları açıklıktı; kömür ocaklarıyla kaplı bir vâdi ve üstleri mısır tarlalarıyla, ağaçlıklarla örtülü karşı sırtlar. Hepsi de bir yas tülü altından bakılırcasına kararmış görünüyordu. Beyaz ve siyah renkli dumanlar sütün - sütun göğe yükseliyordu; hava içerisinde büyülü gibi dümdüz, dalgasız... Daha yakında, yama-

cın üstünde, düz çizgilerle yokuş yukarı tırmanan işçi mahallesi vardı. Evler kırmızı tuğladan, koyu gri taş kiremitli, isten kararmış, gevrek. Kız kardeşlerin yürüdükleri kır yolu da isten kararmıştı; durmadan gelip geçen kömür işçilerinin ayaklarıyla toprağa sindirdikleri kömür tozu ve is. Şimdi iki genç kadın en yoksul işçi evlerinin arasından geçmekteydiler. Kapı önlerinde, ellerini o kaba, bez önlüklerinin üstünde devşirmiş çene çalan kadınlar, Brangwen Kızkardeşlerin ardandan ilkel yaratıkların o uzun, sabit, yorulmaz bakışlarıyla bakıyorlar, çocuklar yüksek sesle sövgüler savuruyorlardı.

Gudrun sersemlemiş gibiydi. Eğer bu gördüğü insan hayatıysa, eğer bunlar kendi dünyalarında yaşıyan gerçek insanlarsa o zaman kendi hayatı neydi, bunun dışındaki? Genç kadın ayağındaki çimen yeşili çorapların, o geniş, çimen yeşili şapkasının ve açık mavi renkteki yumuşak, bol mantosunun yeniden bilincine vardı. Havada düşercesine sallandı, sendeledi bir an; yüreği sıkıştı; yere kapaklanıverecek gibi oldu. Korkuyordu. Ursula'nın koluna sımsıkı yapıştı.

Bu karanlık, düşman, yarı yaratılmış dünyanın saldırılarına karşı uzun alışkanlıkların doğurduğu bir bağışıklığı olan Ursula'nın koluna sımsıkı girdi. Yüreği durmadan, azap içinde kıvranırcasına haykırıyordu:

«Gitmek istiyorum buradan! Uzaklara kaçmak, bunu unutmak, bu dünyanın varlığını bilmemek istiyorum.»

Genede ilerlemek zorundaydı.

Ursula onun acı çektiğini seziyordu.

«Nefret ediyorsun buradan, değil mi?»

Gudrun, «Aklımı başımdan alıyor,» diye kekeledi.

«Nasılsa çok kalmıyacaksın,» dedi Ursula.

Ve Gudrun bu kurtuluş düşüncesine dört elle sarılarak yürüdü.

Kömür ocakları yöresinden uzaklaşıp tepenin üstünden aşarak öbür yandaki daha temiz kır havasına çıktılar ve Willey Green'e doğru yöneldiler. Burada bile kömür tozunun karartısı tarlalarla ağaçlık tepelerin üzerinde oyalanır, havada karanlık ışınlarla yanıp söner gibiydi. Güneşin ara sıra göründüğü bir bahar günüydü — ayaz. Hendek diplerinde şeytan-karpuzlarının sarı renkli çiçekleri göze çarpıyordu. Willey Green köyünün bahçelerinde böğürtlen çalıları yeşermeğe başlamış, taş duvarların üstünden sarkan gümüşî kedi tırnaklarının beyaz beyaz çiçekleri kendini göstermişti.

Köşeyi dönünce iki yanındaki yüksek yamaçlar arasından kiliseye giden şoseye çıktılar. Yolun en aşağı dönemecindeki ağaçların altında düğünü görmek için bekliyen bir küçük kalabalık birikmişti. Yörenin en büyük maden sahibi olan Thomas Crich kızını bir deniz subayıyla evlendiriyordu.

Gudrun, «Dönelim buradan,» diye geriledi. «Şu insanlara bak.»

Yolun orta yerinde, ne ileriye ne de geriye gidemiyerek öylece duraladı.

Ursula, «Boş ver onlara,» dedi. «Zararsız kişilerdir. Hepsini tanıyorum. Hiç önemli değil.»

«Aralarından ille geçecek miyiz?»

Ursula gene, «Zararsızdırlar, sahi söylüyorum,» diyerek ilerledi.

İki kız kardeş yanyana, o diken üstünde gibi bekleyen köylüler kalabalığına yaklaştılar. Bunların çoğunluğu en yoksul, en pasaklı takımından işçi karılarıydı. Hepsinin de yüzlerinde yasa dışı kişilerin o pusuda, tetikte bakışı.

İki kardeş omuzlarını dikleştirdiler ve dosdoğru kilisenin bahçe kapısına doğru yürüdüler. Kadınlar yol aç-

ti onlara ama isteksizlikle ve ancak zar zor geçebilecekleri kadar. İki kardeş bahçenin taş girişinden sessizlik içinde geçtiler, üstüne kırmızı halı serilmiş olan kilise merdivenini tırmandılar. Bir polis onları seyrediyordu.

Gudrun'un ardından, «Çoraplar kaç para?» diye bir ses yükseldi ve kızın o saat gözünü öfke bürüdü, müthiş ve öldürücü. İçinden onları ortadan kaldırmak geldi, topunu birden mahvetmek ki dünya tertemiz, kendisine kalsın. Onların bakışları altında böyle, bu kırmızı halının üstünde yürümek nasıl da ağırına gidiyordu!

Birden, «Ben kiliseye girmiyorum!» dedi.

Öyle kesin bir kararla konuşmuştu ki Ursula hemen durdu, döndü ve kilisenin bitişiğindeki yeni okula çıkan küçük bir patikaya saptı.

Kilise bahçesinden çıkıp okul bahçesine girer girmez Ursula taflan seddinin altındaki alçak bir taş duvara oturup bir an soluğunu aldı. Arkada büyük, kırmızı okul yapısı yükseliyordu. Bütün pencereleri tatil gününe açılmış ve sessizdi. Karşıki taflanların üstünden de köy kilisesinin o eski, soluk renkli çatısıyla kulesi görünüyordu. Yapraklar iki kız kardeşi gözden gizlemişti.

Gudrun ses çıkarmadan oturdu. Ağzını sımsıkı kapayıp yüzünü öteye doğru çevirmişti. Baba evine dönüp geldiği için öyle bir pişmanlık duyuyordu ki;

Ursula ise ona bakıyor ve onun böyle, öfke ve üzüntüden al al olmuş yanaklarıyla nasıl şaşılacak kadar güzel olduğunu düşünüyordu. Gene de onunla bir arada olmak içine bir gerginlik veriyordu, bezginlik gibi bir şey. Şu anda, Gudrun'un varlığının baskısından, boğuntusundan kaçıp kurtulmak, kendi başına olmak istiyordu.

Gudrun, «Burada mı kalacağız?» diye sordu.

Ursula hemen, paylanmış gibi ayağa kalkarak, «Biraz dinlenmek istemiştim de,» diye mırıldandı. «Şu vo-

leybol kortunun köşesinde durursak herşeyi seyredebiliriz.»

O sırada açan güneş, kilisenin arkasındaki mezarlığa parıl parıl vurmuş; havada belli belirsiz bir öz suyu ve bahar kokusu, belki de mezarların üstünde açan menekşeler... Bir kaç tane de papatya vardı, melekler gibi saf ve parlak beyazlıkta. Yukarda bir kızıl kayın ağacının kan kırmızı yaprakları.

Saat tam on birde düğün halkı arabalarla gelmeğe başladı. Yoldaki kalabalıkta bir kıpırdanma oldu, sonra gelip durmuş olan arabanın çevresinde bir yoğunlaşma. Düğün çağrılıları merdivenden çıkıp o kırmızı halının üstünden geçerek kiliseye giriyorlardı. Hepsi de neşe ve heyecan içindeydiler çünkü güneş parlıyordu.

Gudrun onları tarafsız bir merak ve dikkatle süzüyordu. Her birini noksansız bir yaratık olarak görüyordu; bir kitaptaki ya da tablodaki kişiler, bir sahnedeki kuklalar gibi, yapılıp bitirilmiş, bütünlenmiş birer yapıt. Gudrun onların çeşitli niteliklerini seçmeye, onları kendi gerçek çevrelerindeki yerlerine ve rollerine oturtmaya, gözlerinin önündeki yoldan kiliseye doğru geçip giden bu karaltıların hesabını temelli görmeye bayılıyordu. Onları görmüş, tanımış, etiketleyip mühürleyerek bir daha el sürmemek üzere, rafa kalmıştı. İçlerinde tanıyıp yerli yerine oturtamadığı, ezbere bilmediği hiç bir tip çıkmadı, düğün sahipleri Crich'ler sökün edene değin.

İşte o zaman Gudrun'un ilgi ve merakı depreşti. Bunlar pek öyle, yazgılarıyla kişilikleri önceden kestirilebilecek, basma kalıp ve sınırlı kişiler değildi.

Arabadan önce gelinin anası Bayan Crich'le en büyük oğlu Gerald indiler. Bayan Crich bir garip, derbeder kadındı. Ona bugün için çeki düzen verilmek istendiği ama bu çabaların boşa gittiği anlaşılıyordu. Duru, saydam cildiyle yüzü sarı - soluktu ve biraz öne doğru

iğilerek yürüyordu. Yüz çizgileri belirgin ve alımlıydı ama gözlerinde baktığı yeri görmüyormuşcasına gergin bir bakış vardı. Uçuk ve donuk renkli saçları darmadağın, mavi ipek şapkasının altından taşarak koyu mavi ipekliden yapılma mantosunun omuzlarına sarkmıştı. Saplantıları olan bir kadın gibi, üzerinde sinsiliğe yaklaşık kaçamaklı bir hava sezilmekle birlikte gururluydu da.

Oğluysa sarışın bir erkekti; güneşten esmerleşmiş, orta boyun uzunu, güzel yapılı ve abartmalıya kaçan bir özenle giyinmiş. Ama onun üstünde de çevresindeki insanların dışında bir soydan gelme olduğunu belirten o içten gelme pırıltı, o garip, kapanık hava vardı. Gudrun onu görür görmez mimledi. Bu genç erkeğin benliğinden taşan Kuzeylilik onu mıknatıs gibi çekiyordu. O duru Kuzeyli teninde ve açık sarı saçlarında buz kristallerinden yansıyan güneşin ışıltısı. Yaşı belki otuz belki de otuzun üstündeydi. O pırıl pırıl, güler yüzlü erkek güzelliğine karşın Gudrun onun duruşundaki belli belirsiz ve tehlikeli bir durgunluğu o saat sezmiş, bundaki gizli yırtıcılığı, henüz evcilleştirilmemiş olan yabanıllığı açıkça okumuştu.

İçinden, «Tanrısı kurt olan bir adam,» diye geçirdi. «Anası da bir ihtiyar dişi dağ kurdu.»

Dünyada kimsenin bilmediği bir keşif yapmış gibi şiddetle ürperdi o an, bir garip sıtma nöbetiyle sarsıldı, kendinden geçer gibi oldu.

«Tanrım, bu da nesi?» diye sessizce haykırdı. Sonra da kesinlikle «Bu adamı çok yakından tanıyacağım!»

Onu yeniden görmek isteği bir özlem, bir zorunluluk gibi için kemirmeğe başlamıştı; bu duygularının bir yanılgı olmadığını, kendi kendini aldatmadığını öğrenmeliydi; benliğini saran, bu garip, şiddetli heyecanın onun yüzünden olduğunu, ruhunun, can evinin onun bildikli-

ğiyle, bilinç ve ürküntüsüyle dolup taştığını kesinlikle bilmeliydi..

«Gerçekten onun olayım diye seçildiğimin bir belirtisi var mı acaba, yalnızca ikimizin çevresini saran bir soluk altın renkli Kuzey ışığı» diye kendi kendine sordu. Gene de inanamadı buna, çevresinde olup bitenleri doğru dürüst görmesini bile engelliyen bir dalgınlığa gömüldü, gitti.

Gelinin nedimeleri de gelmişlerdi ama damat hâlâ görünürlerde yoktu. Ursula, sakın bir aksaklık, bir terslik olup düğün bozulmasın, diye korkmaya başlamıştı. Kendisi sorumluymuş gibi diken üstündeydi. Baş nedimeler de gelmişti. Ursula onların merdivenden yukarı çıkışlarına baktı.

Bunlardan birini tanıyordu: uzun boylu, uzun yüzlü, yığın yığın sarı saçlı ve saz benizli bir genç kadın ki hep ağır canlı, hatta isteksiz gibi dururdu. Crich'lerin aile dostu olan Hermione Roddice. Şimdi de deve kuşu tüyleriyle süslü olan çok geniş, düz kenarlı uçuk sarı kadife şapkasının dengesini bozmamak istercesine başını dimdik tutmuş yürüyordu. O uzun, saz benizli yüzünü hafifçe yukarı doğru kaldırmış ilerlerken çevresini görmezmiş, düş dünyalarındaymış gibi bir dalgınlık içindeydi. Hermione Roddice zengin bir kadındı. Uçuk sarı renkte, ince, uçucu, ipek kadifemsi bir kumaştan elbise giymişti, elinde de pembe siklâmenlerden yapılma koskocaman bir buket. Çoraplarıyla pabuçları, şapkasındaki tüyler gibi grimsi kahverenginde, saçları gür ve sanki ağırlık vericiydi; kalçalarını hiç kımıldatmadan kendine özgü bir durgunluk, bir garip isteksizlikle yürüyordu. Giysilerinin o uçuk sarı ve pembe - bej renkleri içinde göz alıyor, insanı etkiliyordu ama çok garip, dondurucu, tiksindirici bir havası da vardı. O geçerken çevredekiler sustular; onun etkisiyle içleri gıcıklanmıştı. Onu alaya

almak isteğini de duyuyorlardı ama nedense susuyorlardı. Biraz Rosetti'yi andıran bir duruşla yukarı doğru kaldırdığı yüzünde afyon çekenlerinki gibi bir uyuşukluk okunuyordu. Sanki ruhunun karanlığı içinde garip duygu yığınları çöreklenmişti ve genç kadının kaçıp kurtulmasına hiç izin yoktu!

Ursula büyülenmişçesine, gözlerini ondan ayıramıyordu. Uzaktan tanıyordu onu. Orta Topraklar Bölgesinin belki de en ilginç kadını. Babası Derby İlinden bir Baronet'ti, eski tarz bir adam. Hermoine'yse tam bir «zamâne kızı»ydı: kafası işliyen ve bunun ağır yüküyle sinirleri yıpranmış olan bir çağdaş kadın. Ateşli bir reformcuydu, ruhunu toplumsal amaçlara adamıştı. Gene de erkeklerin beğendiği bir kadındı ve onu çeken de erkeklerin dünyasıydı.

Bir çok akıllı ve yetenekli erkeklere, kafa ve ruh yönünden, çeşitli yakınlıklar kurmuştu. Ursula bu erkeklerden yalnızca, bu ilin okul müfettişlerinden biri olan Rupert Birkin'i tanıyordu. Oysa Gudrun Londrada onun başkaca erkek arkadaşlarıyla da tanışmıştı.

Zaten sanatçı dostlarıyla çeşitli çevrelere girdikçe bir çok ünlü saygın, önemli kişiler tanımıştı. Bu arada Hermione'yle de iki kez karşılaşmıştı ya birbirlerini pek tutmamışlardı. Büyük kentte, değişik tanıdık çevrelerinde eşit olarak kabul edildikten sonra burada, sosyal durumlarının çok farklı olduğu bu taşra yerinde gene karşı karşıya gelmek tuhaf olurdu. Çünkü Gudrun Londra'da büyük bir «sükse» yapmıştı ve sanat çevreleriyle bağlantılı olmayı seven kalender aristokratların arasından bir çok arkadaşları vardı.

Hermione çok şık olduğunu ve Willey Green'de karşılaşabileceği kişilere sosyal yönden hiç değilse eşit, çoğunlukla da üstün sayılacağını biliyordu. Kafa ve kültür dünyasınca benimsenmiş olduğunu da biliyordu. O bir

kultur treger'di, bir kültür medyumu. Sosyete yönünden, düşünce, sanat ya da sosyal eylem yönünden en ileri safta olanların arasına girip çıkıyordu, onlardan biriydi. Ona tepeden bakıp onu alaya almak kimsenin haddine düşmemişti, çünkü hem mertebe, hem para, hem de çevre yönünden en önde gidiyordu. Bu yüzden dokunulmazlığı vardı. Zaten oldum olası bu doknulmazlığı yaratabilmek için uğraşmıştı; insanların ona ilişemiyeceği, onu yargılıyamıyacağı bir yere ulaşmak.

Gene de ruhu çırılçıplak, ortada kıvranıyormuş gibi geliyordu ona. Bahçe yolu boyunca kiliseye doğru yürürken halk yargısının ötesinde olduğunu, görünüş ve giyinişini en titiz beyenilerin bile kusursuz sayacağını bilmekle birlikte işkence içindeydi. Aslında kendini hep zayıf, hem de çok zayıf görürdü zaten; zırhında gizli bir çatlak olduğunu biliyordu ama bu çatlağın nerde ve ne olduğunu bilmiyordu. Bu, benliğinde bir gürbüzlük noksanı, bir yaradılış yetersizliğiydi. İçinde korkunç bir boşluk, benliğinde doğal bir eksiklik vardı.

Ve Hermione bu yetersizlik boşluğunu dolduracak, tam ve temelli dolduracak birini istiyordu. Rupert Birkin'i istiyordu, açlık gibi, susuzluk gibi bir istekle. Onun yanında kendini bütün, noksansız, yeterli buluyordu. Geri kalan zamanlardaysa kumdan bir yapı gibiydi, bir uçurum üzerine kurulu... Tüm kibirine ve dayanaklarına karşın, gürbüz ruhlu, güvençli bir hizmetçi kız bile en ufak bir dudak büküşü, bir burun kıvırışıyla onu bu dipsiz güvenlik kuyusunun içine yuvarlıyabilirdi. İstediği kadar durup dinlenmeksizin çevresini kültürden, bilgiden, soyluluk ve hayır-severlikten örtülü siperlerle çevirsin, bu korkunç yetersizlik uçurumunu bir türlü kapatamıyordu!

Rupert Birkin onunla yakın ve sürekli bir ilişki kurmak yoluna gitse, bu ürkütücü ve sinir bocuzu yaşam

yolculuğunda Hermione güvenliğe kavuşacaktı. Rupert onu sağlığa ve zafere ulaştırabilirdi: Cennetteki meleklerden bile üstün bir mertebeye! Rupert bir bunu yapsa! Ne var ki genç kadın korku, kaygu ve güvensizlikler içinde bunalıyordu. Kendini güzelleştirmek için, Rupert'in aklını yatıracak derecede güzel ve üstün olmak için öyle uğraşıyordu ki! Gelgelelim o yetersizlik duygusunu bir türlü içinden atamıyordu.

Rupert de öyle domuzuna inatçıydı ki! Hermione'yi yanaştırmıyordu yanında; onun bir yerden ileri geçmesine hiç bir zaman izin vermiyordu. Hermione onu kendine çekmeğe didindikçe o da uzakta kalmak için o denli direniyordu. Oysa yıllardır sevişiyor, yatıyorlardı. Ah, ne güç üzüntüsü, ne yıpratıcı bir şey! Genç kadın öyle yorgun düşmüştü ki! Gene de kendi kendine inanınağa çalışıyordu. Rupert'in ondan ayrılmak istediğini bilmez değildi. Ama Hermione gücünün onu tutmağa yeterli olduğuna inanıyordu. Tek ihtiyacı onunla bir olmaktı.

Bu birlik aslında Rupert'in ruhsal doygunluğunun da doruğu olabilirdi ama o, kaprisli bir çocuğun inadıyla bunu yıkmak, yadsımak yoluna gidiyordu. İnatçı bir çocuk kaprisiyle, aralarındaki bu kutsal bağı koparmak istiyordu.

Rupert Birkin düğüne geliyordu. Damadın sağdıçlığını yapacaktı. Belki de şimdi kilisenin içindeydi. Hermione'nin geldiğini görecekti. Genç kadın korku ve arzudan titriyerek kilise kapısından içeri geçti. Rupert içerdeydi. Elbisesinin ne güzel olduğunu, onun için süslenip kendini güzelleştirdiğini elbette anlıyacaktı. Her şeyi anlıyacaktı o zaman. Hermione'nin nasıl onun için ilk, tek ve en üstün kadın olduğunu anlıyacaktı. Elbette kader yıldızının bu yüceliğini sonunda kabul edecek ve onu artık geri çevirmiyecekti.

Hermione içinde gene, duya duya yorgun düştüğü o

eski özlemin çırpıntısıyla içeri girdi ve bakışlarını göz uçlarından, yanaklarından aşağı doğru kaydırarak dört bir yanda onu aradı; içi heyecandan düğüm düğüm. Sağdıç olduğuna göre Rupert sunağın yanındaydı hiç kuşkusuz. Genç kadın onu orada görmenin kesinliğini erteliyerek gözlerini ağır ağır o yana çevirdi.

Gel gör ki Rupert Birkin orada değildi. Genç kadın içinde müthiş bir fırtına kopmasıyla boğulur gibi oldu. Bir umutsuzluk için kasıp kavurdu. Ve sunağa doğru, kurulu bir bebeğin adımlarıyla ilerledi. Ömründe böylesine onulmaz ve tam bir umutsuzluğa kapılmamıştı. Ölümden beterdi bu, o denli bomboş ve çorak.

Damatla sağdıcı daha gelmemişlerdi. Dışarda bekliyenlerin sıkıntı ve kaygusu gitgide artıyordu. Ursula bu durumdan kendini sorumlu tutacak kadar üzgündü. Gelin gelsin de damat gelmesin! Dayanamıyordu buna! Düğün fiyasko olmamalıydı.

İşte gelinin arabası görünmüştü. Kurdele ve fırfırlarla süslü kır atlar keyifli boyun kırışları ve hafif adımlarla kilise bahçesinin kapısı önünde durdular; her hareketleri birer kahkaha gibiydi. Günün kraliçesi inebilsin diye araba kapısı açıldı. Yoldaki kalabalıktan, bütün kalabalıkların o hoşnutsuz mırıltısı yükseldi.

Arabadan önce gelinin babası indi ve sabah havasına bir gölge gibi kondu. Kır düşmüş, seyrek siyah sakallı, uzun boylu, zayıf bir adamdı, hayatın uğraşlarından yıpranmış. Arabanın kapısı önünde, kendi kendini ortadan silercesine bir sabırla beklemeye durdu.

Arabanın kapı eşiğinde şimdi de bir incecik yaprak ve çiçek sağanağı, bir ipek ve dantel beyazlığı belirmişti. Ve,

«Nasıl iniyorum ben?» diyen şakrak bir ses.

Bekleşenler bir hâz ve hoşnutluk kıpırtısıyla dalgalandılar. Gelinin aralarına almak için arabaya sokuldu-

lar ve goncalarla bezenmiş olan o sarı başın iğilişine, basamağı arıyarak, sakına sakına uzanan o ince, beyaz, minicik ayağa coşkun bir kıvançla baktılar. Bir köpük hışırtısı oldu ve sonra birden kıyıya vuran bir dalga gibi gelin kız bembeyaz ışıldıyarak babasının koluna girdi. Duvağı kahkahalarla salınıyordu.

«Oldu bitti!» dedi.

Elini, hayatın çökertmiş olduğu o soluk benizli babasının koluna soktu; tül ve dantellerini köpürttü, sonra başlangıcı ve bitişi yokmuş gibi duran o kırmızı halının üstünde yürümeğe başladı. O kara sakalıyla daha da çökük görünen babası, solgun ve sessiz, kaskatı adımlarla merdivenleri tırmandı. Sanki ruhu kalıbının içinde değildi. Ama gelinin o kahkaha dolu bembeyaz köpürtüsü canlılığından hiç bir şey yitirmeksizin onun yanı sıra yürüyordu.

Damatsa görünürlerde yoktu! Dayanılır gibi değil! Ursula kaygıdan yüreği sıkışarak karşı yamacı ve damattan haber vermesi gereken o yokuş aşağı, beyaz yolu süzüyordu. İşte bir araba! Hem de dört nala. Şu anda gözükmüştü. Evet, evet, o! Ursula kendi durduğu yüksek yerden, aşağıdaki geline ve çağrılara doğru döndü ve sessizce bağırdı. Damadın geldiğini onlara bildirmek istiyordu. Ama bağırışı sessizdi. Genç kadın isteğiyle utangaçlığı arasında bocalıyarak kıpkırmızı kesildi.

Araba tangır-tungur yokuş aşağı inerek gitgide yaklaşıyordu. Merdivenin tam başına çıkmış olan gelin bu şamatanın ne olduğunu görmek için arkasına döndü. Kalabalığın şöyle bir kaynaştığını, bir arabanın gelip durduğunu ve sevdiği adamın arabadan aşağı atlıyarak atların ve insanların arasından kendine yol açmağa başladığını gördü.

Birden, «Tibs! Tibs!» diye alaycı bir heyecanla ses-

lendi ve merdivenin en tepesinde, güneş içinde durduğu yerden, elindeki buketi kaldırıp salladı.

Elinde şapkası, kalabalığın arasında kendine yol açmağa çalışan damat onun sesini duymamıştı.

Gelin aşağıya, ona doğru bakarak gene, «Tibs!» diye bağırdı.

Damat hiç bir şeyden habersiz başını kaldırınca yukarda duran gelinle babasını gördü. Yüzünden bir garip, şaşkınlığa benzer bakış uçup gitti. Genç adam bir an duraksadı. Sonra omuzlarını ve kollarını kısarak, gelinin ardından atılıp yetişmek için yaylandı.

Gelin beklenmedik bir tepkiyle, soluğunu içeri çeker gibi, hafifçe, «A-ah» diye bir çığlık attı, sonra döndü ve kiliseye doğru bir koşu kopardı. Beyaz pabuçlu ayakları inanılmaz bir hızla pıtır pıtır ve bembeyaz gelinliğiyle duvağı dalga dalga, hışır hışır.

Bir tazı gibi, damat onun peşine düştü, merdivenleri atlıyarak çıkarken o gürbüz, dinç kalçalarının devinimleri avının üstüne atılan bir tazının sağrılarını andırıyordu.

Kendilerini birden bu av koşusunun eğlencesine kaptıran köy kadınları, «Koş! Yetiş! Tut onu!» diye bağrıştılar.

Çiçekleri köpük köpük saçılan gelin kilisenin köşesini alabilmek için yavaşlamıştı. Dönüp arkasına baktı bir an. Sonra meydan okurcasına çın çın öten, heyecan dolu bir kahkahayla yön değiştirdi, döndü ve gri taş duvarın ardında gözden yitti. Bir an sonra, başını ileri uzatmış olarak koşan damat da taş duvarın köşesine eliyle tutunup bir çark çevirerek o güçlü, genç kalçalarının son bir atılışıyla gözden yitmişti.

Bahçe kapısındaki kalabalıktan heyecan bağırışları,

çığlıklar koptu. Ursula o ara, yolda öylece duralamış bu garip koşuya bakan Bay Crich'in koyu renkli ve biraz kambur karaltısını ayrımsadı. Koşu bitmişti. Bay Crich döndü, arka yanda duran Rupert Birkin'e doğru baktı. Rupert Birkin hemen yürüdü, onun yanma geldi.

Yüzünde hafif bir gülümseyişle, «Biz de arkadan gideriz,» dedi.

Gelinin babası kısaca, «Öyle,» diye karşılık verdi ve iki erkek yan yana ilerlediler.

Rupert Birkin hemen hemen Bay Crich kadar zayıf, solgun, hatta hasta görünüşlüydü. Yapısı dar ama biçimliydi. Bir ayağını hafifçe sürüyerek yürüyordu ki bu yalnızca utangaçlığmdandı. Bu günkü rolüne uygun biçimde, kusursuz giyinmişti, gene de benliğindeki gizli bir bağdaşmazlık görünüşüne belli belirsiz gülünç bir hava verir gibiydi. Yaradılıştan akıllı ve herkesten ayrı olduğundan basmakalıp durumlara tam oturamıyordu. Gene de böyle zamanlarda sürüye uymak çabasıyla kendi kendinin gülünç bir öykünmesi olup çıkıyordu.

Olağan, sıradan, basmakalıp bir insan numarası yapıyordu. Bunu da çevresinin rengini kapıp karşısındaki insana ve olaya çarçabuk uyarak öyle iyi başarıyordu ki basmakalıplığın ta kendisi olup çıkıyordu. Buysa karşısındakilerin gönlünü, güvenini kazanıyor ve onları, onun ayrılığına, tekliğine, kimseye benzemezliğine saldırmaktan alakoyuyordu.

Şimdi de yolda yan yana yürürlerken Bay Crich'le rahat rahat, tatlı tatlı çene çalmaktaydı. İçinde bulunduğu durumlarla ip üstünde cambaz gibi oynayan bir adamdı ama o gerili ipin üstünden indiği hiç olmazdı, benliğinden her an rahatlık akmasına karşın.

«Böyle genç kaldığımıza çok üzüldüm,» diyordu. «Düğme ilikleyicisini bulamadık; bu yüzden pabuçlarımızı

düğmelemek kırk yıl sürdü. Sizse elifi elifine gelmişsiniz.»

«Biz çoğunlukla gideceğimiz yere saatinde gideriz.»

Rupert, «Ben de çoğunlukla geç kalırım,» dedi «Gerçi bugün aslında tam saatinde hazırdım; ters bir raslantı yüzünden geç kaldım. Çok üzgünüm.»

Onlar da gözden yittiler. Şu sırada bakacak başka birşey bulamıyan Ursula, Birkin'i düşünmeye daldı. Bu adamda onu kışkırtan, çeken, gene de sinirlendiren bir şey vardı.

Ursula onu daha yakından tanımak istiyordu. Bir iki kez görüşmüştü onunla, ama öğretmen - müfettiş ilişkisinin sınırları içinde. Gene de genç adam ikisinin arasında bir doğal soydaşlık, bir sözsüz anlaşma olduğunu, ikisinin ayni dili konuştuklarını kabul eder yollu davranmıştı. Ne var ki bu bağlantıyı geliştirmeye fırsat olmamıştı. Sonra Ursula'yı ona iten bir güç olduğu gibi ondan uzaklaştıran bir şeyde vardı. Birkin'in benliği bir tuhaf düşmanlıkla, gizli, soğuk ve erişilmez, sınırsız bir uzaklıkla doluydu sanki.

Gene de Ursula onu bilmek istiyordu.

«Rupert Birkin'i nasıl buluyorsun?» diye, biraz da isteksizlikle Gudrun'a sordu. Aslında Birkin'i konuşmak istemiyordu.

Gudrun, «Rupert Birkin'i nasıl mı buluyorum?» diye onun sözlerini yineledi. «Çekici buluyorum onu, hem de kesinlikle çekici. Dayanamadığım yönü başka insanlara karşı davranışı. Her önüne çıkana, gözünde dünyanın en önemli kişisiymiş gibi davranıyor.»

«Neden böyle yapıyor acaba?»

Gudrun, «Gerçek bir eleştiri yeteneği yok da ondan.» diye yanıtladı. «Hiç değilse insanları tartamıyor. Diyorum sana, bizlere nasıl davranıyorsa en çerden-çöp-

ten insanlaar da tıpkı öyle davranıyor. İnsanın öyle ağırına gidiyor ki! Sonra kızıyorsun da!»

Ursula, «Elbet ya,» dedi. «İnsan seçim yapmasını bilmeli.»

Gudrun, «İnsanın seçmesini bilmesi şart!» dedi. «Ama Rupert Birkin öbür yönlerden üstün bir insan; harika bir kişiliği var. Yalnız pek ipiyle kuyuya inilmez.»

Ursula, biraz dalgın, «Öyle,» diye mırıldandı. Gudrun'un düşüncelerine, hak verse de vermese de, «Evet», demek zorunluğunu duyuyordu.

Kız kardeşler bir süre sessizlik içinde oturarak düğün halkının kiliseden çıkmasını beklediler. Gudrun'un canı konuşmak değil Gerald Crich'i düşünmek istiyordu. Onu görünce içinde kıpırdanan ateşli duygunun gerçek olup olmadığını anlamak istiyordu. Kendini hazırda tutmak istiyordu.

Kilisenin içinde nikâh kıyılmaktaydı. Hermione Roddice'in aklı fikri yalnızca Birkin'deydi. Birbirlerine yakın duruyorlardı. Genç kadın gövdesinin bir mıknatısla ondan yana çekildiğini duyumsar gibi oluyordu. Ona deyecek gibi durmak istiyordu. Ona dokunmazsa yakınlığını duyamıyordu ki! Ne var ki nikâh sırasında hiç kıpırdamadan durmak zorunda kaldı.

Onu göremeyince öyle keskin bir acı çekmişti ki hâlâ bunun sersemliği içindeydi. Ondan temelli ayrı kalmak düşüncesi hâlâ için kemiriyor, diş ağrısı gibi sinir uçlarını zangırdatıyordu. Bu sinir işkencesinin verdiği hafif bir cennet nöbeti içinde beklemişti onu. Şimdi şu dalgın duruşu ve yüzündeki, melekleri andırmakla birlikte aslında çektiği acıyı yansılayan o kendinden geçmiş gibi bakış, biraz ötesinde duran Rupert Birkin'in içini acımayla burkuyordu. Genç kadın kendine baktığını sezince başını kaldırdı ve onun gözlerini aradı. O güzel gri göz-

leriyle apaçık kaçırdı ve Hermione yüreği hâlâ utanç ve azap içinde kemirilerek başını öne eğdi. Birkin de utanç, tiksinti ve acımayla kıvranıyordu, çünkü Hermione'nin bakışlarıyla karşılaşmak, onun gözlerindeki beraberlik sinyalini almak istemiyordu.

Gelinle damadın nikâhları kıyıldı, düğün halkı papazın odasına geçtiler. Hermione, Birkin'e yaklaşıp dokunmaktan kendini alamamıştı. Birkin buna ses çıkarmadan katlandı.

Dışarda Gudrun'la Ursula babalarının çaldığı orgu dinliyorlardı. Düğün marşı çalmaktan babaları çok hoşlanırdı. İşte, yeni evliler görünmüştü. Düğün çanları çaldıkça havada titreşimler oluyordu. Ursula, «Acaba ağaçlar ve çiçekler de bu titreşimleri duyabiliyor lar mı?» diye düşündü. Duyabiliyorlarsa ne diyorlardı acaba, havadaki bu garip kımıltıya? Gelin şimdi damadın kolunda hanım - hanımcık yürüyor, damat da ne yaptığını, nerede olduğunu pek bilmezmişcesine, gözlerini kırpıştırıp duruyordu. Şu sırada kalabalığın bakışlarını kendi üstünde hissettikçe duygusal yönden ırzına geçilmiş gibi oluyordu. Bunu dışarı vurmayarak gözlerini kırpıştırması, bu sahnedeki rolünü oynamağa çalışması biraz güldürücüydü. Sapına kadar denizciydi şu dakikada, üstüne düşen görevi erkekçe yerine getiren aslan bir subay!

Birkin'le Hermione kolkola yürüyorlardı. Hermione'in yüzünde şimdi kendinden geçmiş gibi, zafer kazanmış gibi bir bakış vardı; cennetten kovulduktan sonra gene geri alman melekleri andırmakla birlikte belli belirsiz şeytansı bir hava da saçmaz değildi çevresine. Birkin'se ifadesiz ve tarafsız, kendini, yazgısının ellerine bırakırcasına sorgusuz sualsiz bırakmıştı Hermione'ye.

Gerald Crich göründü; sarışın, yakışıklı, gürbüz, enerji dolu. Dimdik ve bütündü; güler yüzlü, hatta mutlu görünüşünün altında gizli, garip, pusuda bir yırtıcılık

seziliyordu. Gudrun birden yerinden kalktı ve yürüdü. Dayanamıyacaktı buna. Yalnız kalmak ve damarlarındaki kanın kıvamını değiştirmiş olan bu garip, keskin aşıyı daha yakından duyumsamak istiyordu.

İKİNCİ BÖLÜM

Shortlands

Brangwen'ler Beldover'e, evlerine döndüler; düğün halkı da Crich'lerin evi olan Shortlands Çiftliğinde toplandı. Willey Suyu denilen ince uzun gölün hemen ötesindeki bir yamacın üstüne yayılmış uzun, basık, eski bir çiftlik eviydi burası. İnce, uzun gölün sularının berisinde, yer yer ulu ağaçlarla beneklenmiş olduğu için «şark» denmeğe hak kazanan meyilli bir çayır uzanıyordu. Ağaçlık bir tepe, öte yandaki madenler vadisini gözden gizliyorsa da kömür ocaklarından yükselen dumanları pek kapatamıyordu. Bununla birlikte çevrede tam bir kır görünümü vardı; eski resimlerdeki gibi ve dingin. Çiftlik evinin görünüşü de gözü okşuyordu.

Evin içi şimdi aile ve çağrılılarla kalabalıktı. Sağlık durumu iyi olmayan baba biraz dinlenmeye çekilmişti. Ev sahipliğini Gerald yapıyordu. Evin gösterişsiz ve sevimli holünde durmuş, rahat ve dost, erkek konukları ağırlamaktaydı. Bu görevinden zevk duyar gibiydi. Yüzünden gülümsemesi eksik olmuyor, çevresinde bol bol konukseverlik saçıyordu.

Ailenin üç evli kızının yönetiminde olan kadınlarsa daha bir kargaşalık içindeydiler. Her an, Crich ailesi ka-

dınlarından birinin ya da öbürünün o kendilerine özgü, buyurucu sesi duyuluyordu:

«Helen, gel buraya bir dakika!» Marjory, buraya gel, hemen şimdi.» «Bayan Witham, eğer izin verirseniz...»

Evin içi etek hışırtıları ve oradan oraya koşuşan güzel giyimli kadınlarla doluydu sanki. Bir çocuk dans ede ede salonu bir boydan öbür boya geçti, sonra geri döndü. Hizmetçi kızlar acele acele gelip gidiyordu.

Bu arada erkekler ağır başlı, küçük gruplarda birikmiş, çene çalmaktaydılar. Çevrelerinde hışır hışır kaynaşan kadınlar dünyasına hiç aldırış etmez gibi yapıyorlarsa da gerçekte ardı arkası kesilmeyen heyecanlı kadın sesleriyle kadın kahkahalarının dört bir yanda iplik iplik birbirine dolanıp çözülmesi yüzünden doğru dürüst, konuşamıyarak bekleşiyorlardı; tedirgin, iki arada bir derede, biraz canları sıkkın. Yalnız Gerald can sıkıntısından habersiz, hep güler yüzlü ve mutluydu, çünkü olayın ekseni olduğunu biliyordu.

Derken Bayan Crich sessizce içeri girdi ve çevresine bakındı, yüzünün çizgileri belirgin ve duru. Şapkası hâlâ başında ve mavi ipek mantosu sırtındaydı.

«Ne var, anneciğim?» diye Gerald sordu.

Kadın, «Hiç, hiç,» diye geçiştirdi ve dosdoğru, Crich ailesinin damatlarından biriyle konuşmakta olan Rupert Birkin'in yanma gitti.

Öbür konuklarını hiçe sayarmış gibi yavaş çıkan sesiyle, «Nasılsınız Bay Birkin?» diyerek elini uzattı.

Birkin durumuna ve insanına göre değiştirmesini çok iyi bildiği sesiyle, «Eksik olmayın, Bayan Crich,» dedi. «Daha önce sizi arayamadım.»

Kadın hep yavaş sesle konuşarak, «Buradaki insanların yarısını bile tanımıyorum,» diye sızlandı.

Damadı sıkılmış gibi uzaklaştı.

Birkin, «Yabancılardan hoşlanmıyorsunuz ha?» diye gülümsedi. «Doğrusu bir takım insanları, salt bizimle bir orada bulunuyorlar diye hesaba katmakta ben oldum olası bir anlam görememişimdir. Onlar buradaysa benim neden umurumda olsun yani?»

Bayan Crich o alçak, gergin sesiyle, «Neden? Öyle ya, neden?» dedi. «Ne var ki onlar burada işte! Evime gelen insanların çoğunu tanımıyorum bile. Çocuklarım onları bana tanıştırıyor: Anneciğim, Bay Falanca, diyorlar. Oluyor bitiyor. Bay Falanca'nın kendi adıyla ne ilişkişi var, sanki? Sonra Bay Falanca'dan ve Bay Falanca'nın adından bana ne?»

Gözlerini kaldırmış Birkin'e bakıyordu. Onun bu konuşması genç adamı şaşalatmıştı. Gururunu da okşamıştı çünkü Bayan Crich kimseyi umursamazdı. Birkin onun o gergin, iri çizgili, duru yüzüne baktı ama gözlerinin içine bakmaktan korktu. Bu yüzden onun saçlarının nasıl biraz dağınık, kulaklarının güzel biçimli olmakla birlikte nasıl biraz kirlice olduğunu ayrımsadı. Kadının boynu da tam temiz sayılmazdı. Gene de Rupert Birkin kendini ötekilerden çok ona yakın buluyordu. «Oysa ben her zaman tertemiz gezerim,» diye içinden geçirdi. «Hiç değilse boynum ve kulaklarım.»

Belli belirsiz gülümsedi, gene de sinirleri gerilmişti. Sanki bu yaşlı kadınla kendisi, iki casus gibi başbaşa vermiş bir fesat kurmaktaydılar.

Bu konuyu sürdürmeyi pek istemiyerek, «Aslında insanların hiç önemi yok,» dedi.

Ana Crich birden, gözlerinde karanlık bir sorguyla ona baktı, onun içtenliğinden kuşkusu varmışcasına.

«Ne demek istiyorsunuz, önemi yok derken?» diye sordu.

Birkin istediğinden daha derinlere inmek zorunda

kalarak, «İnsanların çoğu bir hiçtir,» dedi.

«Anlamsız bir takım işler yapıp anlamsız bir takım sesler çıkarmaktan öte birşey bilmezler. Ortadan olduğu gibi kalkıverseler çok daha iyi olur. Çünkü nasılsa var değiller aslında; hepsi de kuru gürültü yapan birer hiç.»

Rupert konuşurken Ana Crich gözlerini ondan hiç ayırmıyordu.

Biraz sertçe, «Biz onları hayalimizde canlandırmıyoruz ya!» diye konuştu.

«Hayalde canlandıracak hiç birşey yok ki! Zaten bu yüzden, var değiller, diyorum ya!»

Yaşlı kadın, «Bilmem ki, ben pek bu kadar ileri gitmeyeceğim,» dedi. «Var olmuşlar ya da olmamışlar; işte, buradalar ya! Onların var olup olmadıklarına karar vermek bana düşmüyor. Ben yalnızca, onların hepsini hesaba katamıyacağımı biliyorum, benden böyle birşey beklenemiyeceğini. Tutup buraya gelmişler diye onları tanımamı bekliyemezsiniz. Bana göre burada ha olmuşlar, ha olmamışlar, hepsi bir.»

Birkin, «Tam üstüne bastınız,» dedi.

Kadın, «Öyle değil mi ama?» diye sordu.

«Öyle,» dedi Birkin.

Sonra kısacık bir duralama oldu.

Kadın, «Ne var ki buradalar,» diye ekledi. «Bu da can sıkıntısı bir şey!» Kendi kendine konuşurcasına, «Benim damatlarım,» dedi. «Şimdi Laura da evlendiğine göre bir damadım daha oldu. Oysa ben John'u James'den ayırt etmesini öğrenebilmiş değilim daha! Hepsi de gördükleri yerde yanıma gelip bana, anne, diyorlar. O zaman benim de onlara, ben hiç bir bakımdan sizin anneniz değilim, diyebilmem gerekir. Ama neye değer? Buradalar işte. Benim kendi çocuklarım var. Onlarla başka kadmların çocuklarını ayırt edebilirim elbet.»

Birkin, «Elbette,» dedi.

Kadın biraz şaşkınlıkla ona baktı. Onunla konuşmakta olduğunu belki de unutmuştu. Lâfın ucunu da kaçırmış gibiydi.

Birden, «Çocuklarımın hepsi burada mı?» diye sordu.

Birkin güldü; şaşalamış, belki de korkmuştu.

«Gerald'ın dışında onları tanımıyorum, desem yeri var,» dedi.

Kadın, «Gerald!» diye yineledi. «İçlerinde en yoksun durumda olan odur. Oysa ona bakınca hiç böyle sanmazsın, değil mi?»

«Öyle,» dedi Birkin.

Ana odanın karşı yanındaki büyük oğluna baktı; bir süre süzdü onu. Sonra,

«Onun bir arkadaşı olsun istiyorum,» dedi. «Hiç arkadaşı olmadı da.»

Birkin yaşlı kadının gözlerinin içine baktı. Maviydi bu gözler, yoğun bir dikkatle dolu. Birkin bu gözleri okuyamadı. İçinden, kendi düşüncesini pek ciddiye almaksızın, «Ben kardeşimin bekçisi miyim?» diye geçirdi.

Sonra bunun Kabil'in sözü olduğunu anımsayınca irkildi. Gerald'dan iyi Kabil de olamazdı ki zaten! Gene de, kardeşini öldürmüş bile olsa Kabil sayılmazdı. Su katılmadık kazalar olabiliyordu bu dünyada. Bu tür kazalar yüzünden insanın damga yememesi gerekirdi; insan erkek kardeşini bile öldürmüş olsa. Gerald çocukken kazara erkek kardeşini öldürmüş. Ne çıkardı bundan? Bu kazayı yapan kişinin hayatına damga vurmanın, lânet yağdırmanın anlamı var mıydı? İnsanlar kimileyin kazara yaşadıkları gibi kazara da ölebilirlerdi. Yoksa olmaz mıydı böyle şey? Su katılmadık kaza diye birşey yok

muydu dünyada? Olup biten **herşey** evrensel bir anlam mı taşıyordu? Öyle miydi yoksa?»»

Durduğu yerden kafasını bu soruna takan Rupert Birkin Bayan Crich'i unutmuştu; onun da kendini unutmuş olduğu gibi.

Rupert kaza ve raslantı diye birşeyin varlığına inanmıyordu gerçekte. Herşey, derinden derine, birbirine bağlıydı.

Tam Rupert Birkin bu sonuca ulaştığı sırada evin kızlarından biri yaklaşarak, «Anneciğim, gel de şapkanı çıkar, olmaz mı?» dedi. «Şimdi yemeğe oturuyoruz. Ne olsa resmî ve önemli bir olay bu; öyle mi, canım?»

Kolunu annesinin kolundan geçirdi, yürüyüp gittiler. Birkin de hemen en yakınındaki adamla konuşmaya daldı.

Yemek gongu çaldı. Erkekler başlarını kaldırıp bakıştılarsa da yemek odasından yana hiç kıpırdamadılar. Kadınlarsa bu sesin onlar için bir anlam taşıdığını bilmez gibiydiler. Beş dakika geçti böylece. Sonunda yaşlı uşak Crauther, sabrı taşmışcasına, eşikte belirdi. Yalvarır gibi Gerald'dan yana baktı. Gerald rafların birinde duran büyük, kıvrımlı bir deniz kabuğunu eline aldı ve hiç kimseye bir şey söylemeden, kulak zarlarını patlatan bir sesle öttürdü. Bir garip çağırıydı bu, insanın kanını kaynatıp yüreğini hoplattıran. Sihirli denilebilecek bir etki yarattı. Herkes koşarak geldi ve kalabalık, tek bir beyinden yönetilirmişcesine, yemek odasına geçti.

Gerald bir an, en büyük kız kardeşi ev sahipliği rolünü üstüne alsın diye bekledi. Annesinin bu görevi hiç umursamıyacağını biliyordu. Ne var ki kız kardeşi de hemen bir yer kapıp oturdu. Bunun üstüne genç adam, biraz diktatörlüğe kaçan bir kesinlikle konukları yerlerine yerleştirdi.

Kısa bir sessizlik oldu. Herkes dağıtılan meze ve çerezlere bakıyordu. İşte bu sessizliğin arasında, uzun saçlarını sırtından aşağı sallandırmış olan onüç, ondört yaşlarında bir kız, büyümüş de küçülmüş gibi, serinkanlı bir sesle,

«Gerald, böyle korkunç bir ses çıkardığına göre babamızı unuttuğunu sanıyorum,» dedi.

«Öyle mi sanıyorsun?» Sonra Gerald konuklarına doğru döndü: «Babamız biraz uzandı. Sağlık durumu pek iyi değil de.»

Ailenin evli kızlarından biri sofranın orta yerinde çevresine yapma çiçekler saçan kocaman düğün pastasının arkasından başını uzatıp bakarak,

«Sahi, o nasıl?» diye sordu.

Saçını sırtından aşağı sarkıtmış olan Winifred adındaki kız, «Bir ağrısı sancısı yok ama çok çabuk yoruluyor,» diye karşılık verdi.

Şarap kadehleri dolmuş, herkes yüksek sesle gülüp söylemeğe başlamıştı. Masanın ta öbür ucunda, topuzu gevşemiş dağınık saçlarıyla anne oturuyordu. Yanıbaşında da Rupert Birkin. Anne arada öne doğru iğiliyor ve ayıp olacakmış ya da olmayacakmış diye hiç aldırış etmeksizin, sert bakışlarla, masa başındaki dizi dizi yüzleri süzüyordu. Sonra da alçak sesle,

«Oradaki o genç adam kim?» diye Birkin'e soruyordu.

Birkin, ne olur ne olmaz diye, «Bilmiyorum,» diyordu.

«Daha önceden görmüşlüğüm var mı onu?»

«Sanmıyorum. Çünkü ben hiç görmedim.»

Kadın bu yanıtla yetinerek yorgunmuş gibi gözlerini yumdu. Yüzüne bir huzur indi; dinlenen kraliçelere benzedi. Sonra birden gözlerini açtı ve dudaklarında tat-

lı, dost bir gülümseme belirdi. Bir an için nazik bir ev sahibesi olup çıktı. Sanki bütün konuklarının, başının üstünde yeri vardı; onları gördüğüne çok sevindiğini sanırdınız. Sonra gene birdenbire, yüzüne o deminki gölge indi, gözlerine somurtuk bir kartal bakışı geldi. Şimdi konuklarını, pusuya düşürülmüş bir hayvan gibi kaşlarının altından, nefretle süzüyordu.

Winifred'den biraz büyükçe, alımlı bir kız olan Diana, «Anne, ben şarap içebilirim, değil mi?» diye sordu.

Annesi robot gibi, «Elbette şarap içebilirsin,» diye yanıtladı. Çünkü sorulan soru kafasına girmemişti bile!

Diana, bardağını doldursun diye uşağa el ederek masadakilere, «Gerald'ın yasaklamaya hakkı yok,» dedi.

Ağabeysi, «Peki, Di!» diye gülümsedi ve genç kız ona bakışlarıyla meydan okuyarak şarabını içti.

Evin içinde ucu nerdeyse anarşiye dayanan bir garip özgürlük havası vardı. Özgürlükten çok, otoriteye karşı bir baş kaldırıştı bu. Gerald biraz sözünü geçirebiliyorsa, bu herhangi bir yetkisi olduğundan değil yalnızca kişiliğinin gücü yüzündendi. Sesinde (dost ama gene de üstün ve buyurucu), öyle bir tınlama vardı ki kardeşlerinin gözünü yıldırıyordu.

Bu arada Hermione yeni damatla «ulusallık» konusunda tartışmaktaydı.

«Yok, bence insanların vatanseverliğine seslenmek yanlış bir davranış,» diyordu. «Bir ticaret şirketinin öbürüyle rekabete girişmesi gibi birşey.»

Tartışma delisi olan Gerald, «Yok canım, o kadar uzun boylu değil,» dedi. «Irkları şirketlere nasıl benzetebiliriz? Ulus demek de aşağı yukarı ırk demektir.»

Bir duralama oldu. Gerald'la Hermione her zaman, terbiyeyi elden bırakmamakla birlikte, sanki bile bile, birbirlerine zıt giderlerdi.

Hermione dalgın ve yapmacık bir kararsızlıkla, «Gerçekten ulus demek ırk demeğe mi gelir, diyorsun?» diye sordu.

Kendinin de lâfa karışmasını Hermione'nin beklediğini Birkin biliyordu. Bu yüzden,

«Bence Gerald haklı,» dedi. «Ulus denen şeyin ana unsuru ırktır; hiç değilse Avrupada.»

Bu düşüncenin soğumasına fırsat vermek istercesine, Hermione gene duraladı. Sonra tuhaf bir bilirkişi taslaklığıyla,

«Öyle saysak bile, vatanseverlik duygularıyla oynayanlar acaba insanların ırksal iç güdülerine mi sesleniyorlar?» diye sordu. «Daha çok mülk edinme iç güdüsüne, alışverişçi iç güdüye seslenmiyorlar mı? Bizim **ulus** deyince anlatmak istediğimiz de bu, değil mi?»

Birkin, «Olabilir,» dedi.

Böyle bir tartışmayı şu sırada yersiz ve zamansız buluyordu. Ne var ki Gerald tartışma kokusu almıştı bir kez.

«Irkların da alışverişçi yönleri olabilir,» dedi. «Daha doğrusu, olmalıdır. Tıpkı aileler gibi. Geleceği garanti altına almak zorunludur. Bunun için de başka ailelerle, yani başka uluslarla yarışa girmek gerekir. Ben bunda hiç bir sakınca görmüyorum.»

Hermione gene duraladı, buyurgan ve soğuk. Sonra,

«Bence rekabet hırsını körüklemek çok yanlıştır,» dedi. «Kin doğurur. Kin de zamanla birikir.»

Gerald, «Ama rekabeti toptan ortadan kaldıramazsın ya!» dedi. «İnsanları üretim ve gelişim yönünde kışkırtan vazgeçilmez iç güdülerden biridir.»

Hermione gene duralıyarak, ağır ağır, «Yoo, bence bal gibi ortadan kaldırılabilir,» diye karşılık verdi.

Birkin, «Ne yalan söyleyim, rekabet hırsından nefret ediyorum,» diye araya karıştı.

Hermione Birkin'e döndü.

«Nefret ediyorsun, biliyorum,» diye yalın ve hoşnut bir sesle mırıldandı.

Birkin gene, «Nefret ediyorum,» dedi.

Genç kadın güven ve hoşnutluk dolu bir sesle, «Evet,» diye söylendi.

Gerald, «İyi ama bir adama komşusunun ekmeğini elinden almak hakkı tanımazken, bir ulusa, başka bir ulusun ekmeğini elinden almak hakkını neden tanıyalım?» diye sordu.

Hermione kısaca omuz silkti: «Ama işin başı yalnızca eşyaya, mala mülke dayanmıyor ya!»

Gerald onun böylece kendine maddesel bir çıkarcılık kondurmak istemesine içerliyerek, «Aşağı yukarı öyle,» diye sert bir karşılık verdi. «Ben şimdi gider bir adamın şapkasını başından alırsam, bu şapka onun özgürlüğünün, bağımsızlığının bir simgesi olur. Benimle şapkası yüzünden kavgaya tutuşursa gerçekte bağımsızlığı uğruna kavga ediyor demektir.»

Hermione bozulmuştu. Sinirli sinirli,

«Evet ama böyle kafadan atma örnekler vererek tartışmak geçerli sayılmaz, değil mi?» diye söylendi. «Adamın birinin durup dururken gelip de şapkamı başımdan alması, olacak iş değildir, öyle değil mi?»

Gerald, «Almıyorsa yasalardan korktuğu için almaz,» dedi.

Birkin, «Yalnızca bu yüzden değil,» dedi. «Yüz adamdan doksan dokuzu benim başımdaki şapkayı almak istemez.»

Gerald, «Bu, görüşe bağlı bir şey,» dedi.

Yeni damat, «Ya da başındaki şapkaya!» diye güldü.

Birkin, «Yok, bu adam ille benim başımdaki şapkayı istiyorsa, hangi yokluğun bence daha önemli olduğuna karar vermek gene bana düşer sanıyorum; şapkamın yokluğu mu yoksa özgürlüğümün ve bağımsızlığımın yokluğu mu? Kavga çıkarmak zorunda kalırsam özgürlüğümü bile bile yitiriyorum demektir. Belki de kavgaya tutuşup keyfimi bozacak oranda değer vermiyorum, başımdaki şapkaya.»

Hermione Birkin'i tuhaf bir bakışla süzerek, «Evet,» dedi «Öyle.»

Bu kez yeni gelin ona dönerek, «İyi ama, sokakta birinin gelip de şapkanızı başınızdan almasına izin verir misiniz?» diye sordu.

Uzun boylu, dik omuzlu genç kadın, uykuda gezer gibi bir dalgınlıkla yüzünü geline doğru çevirdi. İçin için güler gibi, buz gibi bir sesle, ağır ağır,

«Yok,» dedi. «Yok; kimsenin gelip başımdan şapkamı almasına izin vermem ben.»

Gerald, «Nasıl engel olursun buna?» diye sordu.

Hermione hep öyle ağır ağır, Bilmem,» diye karşılık verdi. «Belki de onu öldürürüm.» Sesinde hep o için için gülüş ve duruşunda içten bir alaycılık vardı.

Gerald, «Birkin'in görüşünü de anlıyorum,» dedi. «Şapkasının mı yoksa rahatıyla keyfinin mi daha önemli olduğuna karar vermek zorunda. Yalnız, uluslar söz konusu olunca bu noktada nasıl karar vereceksin?»

Birkin, «Tanrı beni böyle bir karar vermek zorunluğundan korusun!» diye güldü.

Gerald, «Evet ama, tut ki bu kararı vermek sana düşüyor,» diye üsteledi.

«O zaman hep bir kapıya çıkar. Eğer ulusun kafa-

sına geçirdiği şapka eski püskü birşeyse, çalan kişinin olsun, derim.»

«Ama bir ulusun ya da ırkın başına geçirdiği şey eski püskü olabilir mi?» diye Gerald direndi.

Birkin, «Bence bunların çoğu eski püskü şeylerdir zaten,» diye omuz silkti.

«Bence öyle değil,» dedi Gerald.

Hermione, «Ben de senin gibi düşünmüyorum, Rupert,» dedi.

Gerald, «Bana sorarsanız, ulusumuzun başındaki eski püskü şapka bin yaşasın, derim,» diye güldü.

Yeni yeni genç kız olmağa başlıyan kız kardeşi Diana, «Senin başında amma da şapşal durur!» diye hınzırca güldü.

Laura, «Bu eski püskü şapka konusu pek derin!» dedi. «Biz oralara inemiyoruz. Gerald, artık bu tartışmayı kes de şerefe kadeh kaldıralım. Kadehler kalksın, dostlarım! Şerefe içilsin! Konuşmalar yapılsın. Kim konuşacak!»

Kafası hâlâ ırklar ve ulusların ölümü gibi konularla dolu olan Birkin kadehine şampanya boşaltılmasına baktı. Köpük kabarcıkları kadehin kıyısına çarptıkça çıtır çıtır sönüyordu. Genç adam bu pırıl pırıl içkiyi görünce birden susayarak bardağı dikti. Sonra odanın havasında beliren garip bir gerginlik onu uyardı. İçi pişmanlıkla dolarak kendi kendine, «Bu gafı kazara mı yaptım yoksa bilerek mi?» diye sordu. Ve bunun, halk arasında denildiği üzere, «bile bile işlenmiş bir kaza,» olduğunda karar kıldı.

Dönüp bakışlarıyla erkek uşağı aradı. Uşak hoşnutsuzluğunun bir belirtisi olan soğuk bir sessizlik içinde yaklaştı ve onun kadehini gene doldurdu. Birkin şerefe kalkan kadehlerden de, uşaklardan da, düğünlerden de,

hatta çoğu yönleriyle tüm insan soyundan da nefret ettiğini düşünüyordu.

Kalktı ve konuşmasını yaptı ama içi tiksinti doluydu.

En sonunda sofradan kalkıldı. Erkeklerin bir çoğu bahçeye çıktılar. Bir çimlik ve çiçek yatakları vardı, demir bir parmaklık bahçeyi ötedeki çayır ya da parktan ayırıyordu. Manzara çok güzeldi; alçak bir gölün kıyısından yukarı doğru dolanan iki yanı ağaçlı bir yol. Bahar havasında gölün suları pırıl pırıl, karşı kıyıdaki koruluklar yeni süren yaprak ve tomurcukların morumsu sisi içindeydi. Güzel Jersey sığırları parmaklığa geliyor, o kadife gibi yumuşak burunlarından soluya soluya, belki de bir kabuk ekmek istiyorlardı.

Birkin parmaklığa yaslanmıştı. Bir inek gelmiş, onun eline nemli bir sıcaklık üflüyordu.

Damatlardan biri olan Marshall, «Güzel sığırlar doğrusu, pek güzel,» dedi. «En iyi sütü bunlar veriyor.»

«Öyle,» dedi Birkin.

Marshall bir garip, tiz, incecik sesle, «Gel, benim güzelim, gel dilberim benim!» diye ineğe seslendi.

Birkin'in güleceği geldi ve bunu gizlemek için yeni güveye seslenerek, «Ey, Lupton, yarışı kim kazandı?» diye sordu.

Güvey ağzındaki yaprak sigarasını çekerek, «Yarış mı?» dedi. Sonra yüzünde biraz cılız bir gülümseme belirdi. Gelinle birlikte kilise kapısına doğru kopardıkları o koşudan pek konuşmak istemiyordu. «Birlikte vardık,» dedi sonunda. «Daha doğrusu eşiğe o benden önce bastı ya benim elim de onun omuzundaydı.»

Gerald, «Siz neden konuşuyorsunuz, kuzum?» diye sordu.

Birkin ona gelinle güveyin yarışmalarını anlattı.

Gerald hoşnutsuzlukla, «Hmm,» diye yüzünü buruşturdu. «Ne diye geç kaldınız öyleyse?»

Birkin, «Lupton ille ruhun ölmezliği üstüne konferans geçiyordu,» dedi. «Sonra düğme çengelini de bulamadık.»

Marshall, «Aman Yarabbi!» diye bağırdı. «Düğün gününde ruhun ölmezliğini konuşuyordun ha! Kafanı yoracak daha uygun bir konu bulamadın mı?»

Genç bahriyelinin o tertemiz traşlı yüzü alınganlıktan kızarmıştı.

«Bu konunun nesi var sanki?» diye sordu.

Kayın biraderi, «Duyan da evlenmeğe değil idama gittiğini sanır,» diye karşılık verdi. «Ruhun ölmezliğiymiş!»

Ne var ki şakası tutmadı ve gülen olmadı.

Metafizik bir tartışma konusu yakalıyan Gerald hemen kulaklarını dikerek, «Peki, neye karar verdiniz?» diye sordu.

Marshall, «Oğlum, sana bugün gereken şey ruh değil ki! Tam tersine, hızını keser,» diye sırıttı.

Gerald birden sabrı taşarak, «Üf be Marshall, sen git başkalarıyla konuş!» diye bağırdı.

Marshall da öfkelenmişti.

«Hay hay!» dedi. «Ruhlar üstüne çene çalmak beni zaten açmıyor!»

Köpürerek yürüyüp gitti. Tıknaz yapısı uzaklaştıkça Gerald'ın onun ardından bakan öfkeli gözleri de duruldu, yatıştı.

Genç adam birden yeni damada dönerek, «Şu kadarını söyliyeyim, Lupton,» dedi. «Laura hiç değilse ailemize Lottie gibi tutup da aptal bir adam sokmuyor.»

Birkin, «Sen de bununla avun,» diye güldü.

Güvey, «Ben onları umursamam bile,» diye güldü.

Gerald, «Peki bu yarış konusu nedir kuzum? Kim başlattı?» diye sordu.

«Geç kalmıştık. Arabamız geldiği zaman Laura kilisenin merdivenindeydi. Lupton'un basamakları ikişer ikişer atlıyarak geldiğini gördü. Başladı kaçmağa. Ama bunda kızacak ne var, Gerald? Yoksa onuruna mı dokundu?»

Gerald, «Eh, biraz öyle,» diye karşılık verdi. «İnsan bir işi yapacaksa doğru dürüst yapmalı; yok, doğru dürüst yapmıyacaksa hiç kalkışmamalı.»

Birkin, «Çok güzel bir özdeyiş!» dedi.

Gerald, «Hak vermiyor musun?» diye sordu.

«Veriyorum vermesine de böyle büyük lâflar ettiğin zaman canımı sıkıyorsun biraz.»

«Ben seni bilmez miyim, Rupert! Bütün büyük lâfların kendi gönlüne göre olmasını istersin!»

«Hiç de değil. Ben onları kaldırıp atmağa çalışıyorum. Sense ille araya sokuşturuyorsun.»

Gerald acı acı gülümsedi. Sonra kaşlarını şöyle bir kaldırarak konuyu kapadı.

«Davranışlarında hiç bir kurala boyun eğmek istemiyorsun, değil mi?» diye Birkin'i kınadı.

«Kural mı? Elbet ki hayır! Nefret ederim kural denen şeyden. Yalnız sıradan insan sürüleri için gereklidir. Kişiliği olan adam neyse odur, bildiğini okuyabilir.»

Gerald, «İyi ya,» dedi. «**Neyse odur** ne anlama geliyor? Bu bir özdeyiş mi yoksa klişeleşmiş bir lâf mı?»

«Kişiliğin varsa paşa gönlünün istediğini yapabilirsin, demek istiyorum. Laura'yı ele alalım. Kiliseye giderken Lupton'u görünce koşu koparması bence pek yerinde bir davranıştı. Hatta bir davranış ancak bu denli yakışık alabilirdi, diyebilirim. İnsanın içinden geldiğince, düşünüp taşınmadan, itkilerine göre davranabilmesi dün-

yanın en güç işidir. Ve dünyada en centilmence davranış da budur, yeter ki bunu yapabilecek yetenekte olasın!»

Gerald, «Bunları ciddiye almamı beklemiyorsun ya?» diye sordu.

«Evet, Gerald. Hem bunu ciddiye almasını bekliyebileceğim üç beş kişiden biri de sensin.

«Öyleyse korkarım seni, hiç değilse bu konuda düş kırıklığına uğratmak zorundayım. Sen diyorsun ki herkes tutsun, içinden ne geliyorsa onu yapsın.»

«Bence zaten herkes öyle yapıyor. Ama ben istiyorum ki kimseye benzemiyen şeyler yapmalarını sağlıyan, herkesten apayrı olan kişiliklerini kısacası benliklerini sevebilsinler... bunun tadını çıkarsınlar. Oysa onlar yalnızca kollektif işler yapmasını seviyorlar.»

Gerald dudaklarını kısarak, «Bana sorarsan,» dedi. «İnsanların, senin deyiminle içlerinden geldiği gibi davrandığı, herkesin ayrı hava çaldığı bir dünyada yaşamayı hiç istemezdim. Çünkü göz açıp kapayana değin herkesi boğazlamağa başlardı.»

Birkin, «Bu demektir ki sen, içinden, herkesi boğazlamak istiyorsun,» dedi.

Gerald, «Hiç ilişkisi yok,» diye terslendi.

Birkin, «Hiç kimse tutup karşısındakini boğazlamaz,» dedi. «Meğer ki canı istesin, ya da karşısındakinin canı boğazlanmak istesin. Tümüyle gerçektir bu. Cinayet işlemek için iki kişi ister; öldürenle öldürülen. Öldürülen de öldürülmeğe yatkın bir adam demektir. Öldürülmeğe yatkın adam da, gizli de olsa, derin ve sonsuz bir şehvetle, öldürülmeğe susamış olan bir adamdır.»

Gerald, «Kimi zaman resmen zırvalıyorsun,» dedi. «Gerçekte hiç birimiz boğazlanmak istemeyiz de hepimizi boğazlamak istiyen bir sürü adam vardır.»

Birkin, «Benim görüş açımın çirkin ve pis birşey olduğunu biliyorum, Gerald,» dedi. «Senin de kendinden ve kendi mutsuzluğundan korkuşuna hiç şaşmıyorum.»

Gerald, «Nasıl korkuyormuşum ben kendimden?» diye sordu. «Sonra mutsuz olduğumu da hiç sanmıyorum.»

Birkin, «Boğazının kesilmesi için senin içinde pusuya yatmış, gizli bir istek var,» diye yanıtladı. «Sonra herkesin de seni bıçaklamak için fırsat kolladığını sanıyorsun.»

Gerald, «Bunu da nereden çıkardın?» diye sordu.

Birkin, «Senden,» dedi.

İki erkeğin arasında bir sessizlik oldu; garip bir düşmanlıkla dolu ki sevgiye çok benziyordu. Hep böyle olurdu zaten, her konuşmaları onları korkunç bir yakınlaşmaya sürükler aralarında tehlike dolu bir yakınlık doğururdu. Öyle bir yakınlık ki ya sevgi ya da kindi ya da ikisi bir arada.

Hiç oralı değilmiş gibi ayrıldılar ve bunun gerçekten de hiç üstünde durmadılar. Gene de yürekleri birbiri yüzünden yanıktı. Birbirlerinin ateşiyle yanıyorlardı, içten içe. Gel gör ki bunu hiç bir zaman kendi kendilerine bile açığa vurmuyorlardı. Dostlukları sıradan, rahat, sığ bir dostluk olarak kalacaktı. Aralarında, yüreklerini dağlıyacak kadar «erkeklik» tanımına aykırı bir bağın kurulmasına izin verecek değillerdi ya! İki erkek arasında derin bir sevginin yaşıyabileceğine ikisi de inanmıyorlardı ve bu inançsızlık onların aslında çok güçlü olan dostluğunu baskı altında tutuyor, gelişmekten alıkoyuyordu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Okulda

Okul günü sona yaklaşmaktaydı. Derslikte en son ders yapılıyordu, sessizlik ve huzur içinde. Bu doğa bilgisi dersiydi. Sıraların üstüne, çocukların resimlerini çizmekte olduğu fındık ve söğüt ağaçlarının çiçekleri yayılmış duruyordu. Ama gök yüzü iyice kararmış olduğundan ışık artık resim çizmeğe yeterli değildi. Ursula sıraların önünde durmuş sorular sorarak söğüt çiçeklerinin yapı ve anlamlarını çocuklara belletmeğe çalışıyordu.

Batıdaki pencereden vuran bakır renginde, yoğun bir güneş ışını çocuk başlarının dış çizgilerini kızılımtrak bir altın yaldıza boyuyor ve derin, parlak bir kızıllıkla karşı duvara vuruyordu. Ne var ki Ursula bunun farkında bile değildi. Kendini işine vermişti. Günün sonu gelmişti ve sınıf çalışması sessiz sedasız kabaran bir dalga gibi doruktaydı, gene sessiz sedasız sönüp çekilmeğe hazırlanarak...

Bir gün de başka bir çok günler gibi, düşe benzer bir çalışma içinde gelip geçmişti. En sonunda, eldeki işi bitirmek için biraz telâş. Ursula çocukları birbiri ardına sorularla sıkıştırıyordu ki öğrenecek ne varsa, zil çal-

mazdan önce hepsini öğrensinler. Sıraların önünde, ellerinde söğüt çiçekleriyle gölgede durmuş, ateşli bir öğretme aşkıyle çocuklara doğru iğilmişti.

Kapının şıkırtısını duydu ama kavramadı. Sonra birden irkilerek doğruldu. O kızıl ışın çubuğunun içinde bir erkek yüzü belirmişti. Ateş gibi parıl parıl ona doğru çevrilmiş, gözlerini üstüne dikmiş onun kendini görmesini bekliyordu. Ursula'nın yüreği ağzına geldi. Bayılacak gibi oldu bir an. İçinde kapalı tuttuğu tüm bilinç altı korkuları yüreğini derin bir acıyla paralıyarak dışarı vurdu.

Birkin gelip onunla tokalaşarak,

«Korkuttum mu sizi?» diye sordu. «İçeri girdiğimi duydunuz sandımdı.»

Ursula konuşmakta güçlük çekerek. «Yok,» diye kekeledi.

Genç adam gülerek özür diledi. Ursula onun bunu neden gülünç bulduğunu anlıyamadı.

Birkin, «Nasıl da karanlık!» dedi. «Işığı yakalım mı?»

Ve duvara doğru giderek parlak elektrik lâmbalarını yaktı. Derslik erkeğin gelişinden önceki yumuşak ve gölgeli büyüyle hiç bir ilişkisi olmayan sert, belirgin çizgili bir yer olup çıktı. Birkin merakla dönüp Ursula'ya baktı. Genç kadının gözleri yuvarlak yuvarlak açılmış, şaşkınlıklarla doluydu, dudakları da hafifçe titriyordu. Birden uyandırılmışa benziyordu. Yüzü yaşıyan, yumuşacık bir güzellikle pırıl pırıldı; yumuşacık bir şafak ışığıyla aydınlanmışcasına. Birkin yepyeni bir hâzla baktı ona, içinde bir keyif, bir uçarıklık...

Önündeki bir çocuğun sırasından bir fındık dalı alarak «Ağaç çiçeklerini mi öğreniyorsunuz?» diye sordu. «Bu kadar büyüdüler mi? Bu bahar hiç görmedimdi.»

Tüm dikkatiyle elindeki dalın püskülüne baktı. Dişi tomurcuktan olan kızıl benekleri süzerek,

«Kırmızıları da açmış ha!» diye mırıldandı.

Sonra öğrencilerin defterlerini gözden geçirmek amacıyla sıraların arasında dolaşmağa başladı. Ursula onun dikkat kesilmiş olduğunu görebiliyordu. Erkeğin hareketlerinde onun nerdeyse yüreğini durduran bir suskunluk bir içe dönüklük vardı. Ursula sesini çıkaramadan, kımıldayamadan bir kıyıda kalmış gibiydi ve sanki çok uzaklardan, onun bir başka, yoğun dünyada gezişini seyrediyordu. Öyle sessiz ve yavaştı ki bu adamın varlığı, kalabalık havanın içinde bir boşluk gibiydi.

Birden Birkin başını kaldırıp ona baktı ve bir alev dili gibi yalazlanan sesi Ursula'nın yüreğine çarpıntı verdi.

«Çocuklara renkli mum boya dağıtın, olmaz mı? Dişi çiçekleri kırmızıya, erkekleri de sarıya boyasınlar. Ben sizin yerinizde olsam yalnızca bu renklerin üstünde durur, başka ayrıntılara kaçmazdım. Bu konuda biçim önemli değil. Vurgulanacak tek bir nokta var.»

Ursula, «Mum boyam yok da...» dedi.

«Bir yerlerde olması gerekir. Yalnızca sarı ve kırmızı renkler yeter.»

Ursula bir oğlan çocuğunu mum boya bulmağa yolladı.

Kıpkırmızı kesilerek, «Defterlerini kirletecekler,» dedi.

Birkin, «Çok değil,» diye yanıtladı. «Bu noktaları açık seçik olarak belirtmeniz gerekir. Gerçeklerin üstünde durmalısınız. Kişisel izlenimleri kâğıda geçirmek bir işe yaramaz. Bu konudaki ana - gerçek nedir? Dişi çiçeğin küçük, kırmızı stigmalarıyla salkım saçak sarkan erkek çiçekler. Bunlardan dişi tomurcuklara konan sarı polen tozu. Bu noktaları resim olarak kâğıda geçirin; bir çocuğun surat resmi çizerken kullandığı yalınlık ve ba-

sitlikle : iki göz, bir burun, içi diş dolu bir ağız. İşte şöyle...» Ve genç adam kara tahtaya bir resim çizdi.

Tam o dakikada kapı camının arkasında bir başka karaltı daha görüldü. Bu, Hermione Roddice'di. Birkin gitti, ona kapıyı açtı.

Hermione ona, «Arabanı gördüm de,» dedi. «Kızmadın ya, böyle peşinden geldiğime? Seni bir de görev başında görmek istedim.»

Uzun zun baktı ona, içli dışlı, şakacı bir bakış. Sonra hafif, kısa bir kahkaha attı ve ancak o zaman, âşıkların arasındaki bu küçük sahneyi sınıfıyla birlikte seyretmekte olan Ursula'ya döndü. Alay edermişe benziyen o tuhaf, yavaş, inişli çıkışlı sesiyle.

«Nasılsınız, Miss Brangwen?» dedi. «İçeri girmemde bir sakınca var mı?» Alay eder gibi bakan gözleri Ursula'nın üstünden ayrılmıyordu, ölçüp biçerçesine.

«Yok canım, hiç sakınca yok,» dedi Ursula.

Hermione sonsuz bir serinkanlılık, hatta karşısındakinin tepesine binercesine bir garip küstahlıkla, «Gerçek mi?» diye yeni baştan sordu.

Ursula, «Elbette,» diye karşılık verdi. «Gelirseniz çok sevinirim.»

Biraz şaşkın, biraz heyecanlıydı, çünkü öteki kadın ona iyice sokulmuştu, onu zorlar, baskı yaparcasına.

Hermione'nin umduğu yanıt da buydu. Genç kadın durumdan hoşnut kaldığını belirten bir devinimle Birkin'e döndü. O hem umursamaz, hem meraklı ifadesi ve şarkı söylercesine inip çıkan sesiyle,

«Hangi dersi yapıyorsunuz?» diye sordu.

«Söğüt çiçekleri,» diye Birkin yanıtladı. «Fındık çiçekleri.»

Genç kadın, «Yok canım!» dedi. «Peki, neler öğre-

niyorsunuz bu konuda?» Hep, konuyu hafife alırcasına, alaylı, şakacı, iğneli bir tınlam kullanıyordu.

Sırtındaki donuk yaldız kabartmalı yeşilimsi geniş peleriniyle, bu küçük ders odasına hiç uymayan bir tablo yaratıyordu. Pelerinin yüksek yakası ve astarı koyu renkli kürktendi. Bunun altına genç kadın ince ve güzel eflâtun yönlüden, kürkle süslü bir elbise giymişti ve başında da pelerinin kumaşıyla kürkten yapılma, minicik bir şapka vardı. Uzun boyu ve değişik tipiyle garip bir çağdaş tablodan fırlamışa benziyordu.

Birkin, «Fındıkları doğuran şu küçük, yumurtalık tomurcukları biliyor musun?» diye ona sordu. «Hiç dikkatini çekti mi?» Yaklaştı ve onun elinde tuttuğu dalın üstündeki tomurcukları gösterdi.

Hermione, «Yoo, nedir bunlar?» dedi.

«Tohum yapan çiçekler işte bunlar. Uzun püsküller yalnızca bunları aşılayacak polen tozunu yaparlar.»

Hermione tomurcukları yakından süzerek, «Yok canım! Demek öyle!» dedi.

«Bu kırmızı tomurcuklardan fındıklar doğuyor - yani şu uzun sarı sallanpaların saçtığı polenle aşılanırlarsa.»

«Minnacık, minnacık kırmızı alevler,» diye Hermione kendi kendine mırıldanıyordu. Bir süre içlerinden kırmızı alev dilleri çıkan küçük tomurcuklara baka kaldı.

«Ne güzel şeyler değil mi? Benim gözüme öyle güzel göründü ki bunlar!» diyerek Birkin'e iyice sokuldu. Uzun, beyaz işaret parmağı tomurcukların ortasındaki kırmızı filizleri gösteriyordu.

«Daha önce görmemiş miydin?»

«Yoo; hiç.»

«Şimdi artık hep görürsün.»

«Şimdi artık hep görürüm,» diye Hermione onun sözlerini yanıtladı. «Bunları bana gösterdiğin için sağ olasın. Öyle güzel şeyler ki! Kırmızı alevcikler.»

Kendini böylesine verişi garipti; vecde benziyordu. Ursula da Birkin de öyle duruyorlardı, ne yapacaklarını kestiremeden. Bu küçük, kırmızı dilli tomurcuklar Hermione'nin üstünde garip ve ateşli, yarı mistik bir büyü etkisi bırakmış gibiydi.

Bu arada ders sona ermiş, defterlerle kitaplar kaldırılmış ve çocuklar dışarı salınmıştı. Gelgelelim Hermione hâlâ masa başında oturuyordu — çenesi elinde, dirsekleri masada, o uzun, beyaz yüzünü yukarı doğru kaldırmış, dünyadan habersiz. Birkin pencereye gitmiş, keskin ışıklı odaya sırtını çevirerek dışardaki boz, gölgeli bahçeye sine sine yağan yağmuru seyrediyordu.

Ursula kendi eşyaların dolaba kaldırdı. Neden sonra Hermione kalktı ve onun yanma geldi.

«Kız kardeşiniz buraya döndü, sanırım?»

«Evet,» dedi Ursula.

«Nasıl, Beldover'den hoşnut mu bari?»

Ursula, «Hayır,» dedi.

«Haklı; nasıl dayanabildiğine şaşarım. Ben burda kaldığım zaman bölgenin çirkinliğine dayanabilmek için bütün irademi kullanmam gerekiyor... Gelip beni görmez misiniz? Kız kardeşinizle Breadalby'ye gelmez misiniz, bir kaç gün kalmaya? Nolur.»

Ursula, «Teşekkür ederim,» dedi.

«Öyleyse ben size yazarım. Kız kardeşiniz de gelir mi dersiniz? Pek sevinirim gelirse. Öyle beğeniyorum ki onu. Yaptığı tahta oymalardan kimileri eşsiz doğrusu. Ben de bir kuş oyması var — tahtadan oyulmuş sonra da boyanmış bir çift su kuşu. Bilmem gördünüz mü?»

«Hayır, görmedim.»

«Nefis bir şey; ilkel bir ihtirasla dolu.»

Ursula, «Tuhaf değil mi, Gudrun hep küçük şeyleri sever,» dedi. «Hep küçük şeyler yaratır; ele sığacak gibi,

minnacık kuşlarla hayvanlar. Dürbünün ters yanıından bakıp dünyayı o gözle görmekten hoşlanıyor. Neden acaba?»

Hermione o uzun, dikkatli, gene de umursamaz bakışlarından biriyle Ursula'yı süzdü. Bu bakışlar Ursula'ya nedense heyecan veriyordu.

«Evet, gerçekten ilginç bir şey,» dedi Hermione en sonunda. «Ufak tefek şeylerde daha ince bir anlam buluyor olsa gerek.»

«Ama aslı yok bunun, değil mi? Söz deyişi bir sıçan bir aslandan ille de daha anlamlı mıdır yani?»

Hermione öbür kadını gene o uzun bakışlarından biriyle süzdü ya içinden bambaşka birşey düşünüyor ve Ursula'nın sözlerine kulak bile asmıyor gibiydi.

Sonunda, «Bilmem ki!» dedi. Sonra yumuşak bir sesle, şarkı söylercesine, «Rupert! Rupert!» diye Birkin'i yanına çağırdı.

Genç adam ses çıkarmadan geldi. Hermione, sesinde güler gibi bir garip boğuklukla, «Küçük şeyler büyük şeylerden daha ince bir anlam mı taşır?» diye sordu. Bu sorusuyla erkeği alaya alıyordu sanki.

«Ne bileyim,» diye Birkin omuz silkti.

Ursula, «İnce, gizli kapaklı anlamlardan iğrenirim,» dedi.

Hermione ağır ağır onu süzdü: «Öyle mi?»

Ursula onurunu korumak söz konusuymuş gibi savunmaya geçerek, «Oldum olası zayıflık belirtisi saymışımdır böyle şeyleri,» dedi.

Hermione oralı değildi. Birden kaşları çatıldı, alnı düşünceyle dürüldü. İçinden geçenleri söze aktarmakta güçlük çekercesine kasılmış gibiydi. Ursula orada yokmuşcasına,

«Rupert,» dedi, «gerçekten... yani sence gerçekten

değer mi bu? Demek istediğim, bilinçlerini uyandırmakla bu çocuklara gerçekten iyilik ettiğine inanıyor musun?»

Erkeğin yüzünde karanlık bir şimşek çaktı; bir sessiz hışım. Çökük yanakları ve saz benziyle bir hayaleti andırıyordu şu sırada. Kadının bu vicdan zorlayan, kafa burgulayan ciddi sorusu onun can damarına basmıştı.

«Bilinçlerini biz uyandırmıyoruz ki! Er geç, ister istemez bilinçleniyorlar nasılsa!»

«Gene de, siz bu dürtüşleriniz, kışkırtmalarınızla onlara iyilik mi ediyorsunuz? Şu fındık konusunda bilinçsiz kalsalar daha iyi olmaz mı? Böyle didik didik etmeden, bin çeşit bilgiyle cıllığım çıkarmadan, bütün olarak tanısalar?»

«Bu küçük, kırmızı çiçeklerin polenle aşılanmak için açılmış beklediklerini bilmeyi, sen kendin ister misin, yoksa istemez misin?» diye Birkin haşin bir sesle sordu. Sesi acımasız alaylı, apacıydı.

Hermione hep öyle yüzünü yukarı doğru kaldırmış, dalgın duruyordu.

Yavaşça, «Bilmiyorum,» dedi. «Bilmiyorum.»

Birkin, «Oysa bilmek senin için her şeydir,» diye ona çıkıştı. «Yaşamak demek bilmek demektir sence.»

Hermione bu kez de onu südzü, ağır ağır: «Öyle mi?»

«Bilmek, senin için herşeydir, bütün hayatındır. Elinde avucunda olan bu da zaten: bilmek. Senin bahçende tek bir ağaç dikilidir, tek bir meyva vardır ağzında.»

Hermione gene bir süre sustu. Sonra gene o hiç bir şeyin sarsamadığı dinginliğiyle,

«Öyle mi?» dedi. Ve çocuksu bir merakla, «Ne meyvası, Rupert?» diye sordu.

Genç adam kendi benzetişini kendisi beğenmiyerek, «Şu ünlü elma,» diye yanıtladı.

Hermione, «Evet,» dedi Üstüne bir yorgunluk çökmüş gibiydi. Bir süre sessizlik oldu. Sonra Hermione şöyle bir silkelenip kendini toplıyarak o umursamaz gibi, şarkı söyler gibi inişli çıkışlı sesiyle, konuştu: «Sen şimdi beni bir yana bırak, Rupert. Bu çocuklar şu sizin verdiğiniz bilgiler yüzünden daha iyi, daha mutlu, daha dolu kişiler mi oluyorlar?» diye konuya döndü. «Gerçekten inanıyor musun bana? Yoksa onlara el sürmeyip iç güdüleriyle başbaşa bırakmak daha mı iyi? Basit yalın birer hayvan olsalar daha iyi değil mi? Hattâ yâbanıl yırtıcı bile olmak daha iyi değil mi böyle hesaplı, kitaplı. yapmacık olmaktan, içinden geldiğini yapamamaktan?»

Onun sözlerini bitirdiğini sandılar. Ama genç kadın genizden gelen boğuk bir sesle konuyu gene ele aldı

«Her ne olurlarsa olsunlar ama böyle sakat, ruhça, duyguca sakat olmasınlar, sence daha iyi değil mi bu? Böylesine içe dönük, böylesi kapanık...» Hermione kendinden geçmişçesine yumruğunu sıkmıştı. «İçlerinden geldiğini yapmak gücünden böylesine yoksun... hep hesaplı kitaplı; omuzlarında hep bir seçiş zorunluğunun yükü; kendilerini şöyle bir kapıp koyuvermeyi bilemeden..?»

Gene onun sözlerinin bittiğini sandılar. Ama tam Birkin karşılık vereceği sırada. Hermione o garip rapsodisine* yeniden başladı: «Hiç bir zaman kendilerini şöyle bir bırakmak, kendi dışlarında çıkabilmek diye birşey yok. Hep bilinçli, hep kendi benliklerinin bilinciyle yüklü, kendi kendilerinin her an ayırdında. Böyle olmasınlar da başka ne olursa olsunlar, daha iyi değil mi? Hayvan olmak, beyinsiz birer hayvan olmak bin kat yeğ bence bundan... bu... hiç. **hiçlikten**...»

(*) Ekseri halk türkülerinden derlenmiş ezgilerden oluşan bir müzik türü ya da yapıtı.

Birkin sinirli sinirli, «Hepsi iyi, hoş ya bizi yaşamaktan alakoyan, yapmacık, hesaplı kitaplı yapan şey sence bilgi midir?» diye sordu.

Hermione gözlerini açarak ağır ağır onu süzdü ve «Evet,» dedi. Sonra bakışlarını ondan ayırmaksızın duraladı. Dalgın bir yorgunlukla elinin parmaklarını alnından geçirdi ve bu, Birkin'i sinirden nerdeyse kudurttu. Hermione, «İş akılda,» diye ekledi. «Akıl da ölüm demek bence.» Gözlerini gene ağır ağır erkeğe doğru kaldırdı. Gövdesinden bir ürperti geçerek, «Akıl denen şey sence...» dedi, «ölmemiz demek değil mi? Bütün içgüdülerimizi yok eden şey aklımız değil mi, bizi içimizden geldiğini yapmaktan alakoyan? Hele şu çağda büyüyen gençler daha yaşama fırsatı bulmadan ölüleşmiyorlar mı sence?»

Birkin haşin bir sesle, «Akıllarının çokluğundan değil azlığından,» diye yanıtladı.

«Kesinlikle inanıyor musun buna? Bana tam tersi gibi geliyor. Aşırı derecede bilinçli olarak yetişiyorlar. bilinç yükünün ağırlığı altında ezilip ölüyorlar.»

Birkin, «Sınırlı, yalan birtakım düşünce duvarlarının arasına sıkışıp kalıyorlar da ondan,» diye bağırdı.

Genç kadın buna hiç aldırmıyarak kendi sorular rapsodisini sürdürdü: «Bilgi edindiğimizde, bu bilginin dışındaki herşeyi yitirmiş olmuyor muyuz?» diye acıklı bir sesle sordu. «Çiçek konusunda bilgi edindiğim zaman çiçekten oluyorum; yalnızca bilgi kalıyor elimde, öyle değil mi? Maddeyi gölgeyle değiş tokuş etmiyor muyuz? Bilgi denilen bu ölü nesne yüzünden yaşamı feda etmiyor muyuz? Aslında ne anlama geliyor sanki? Bütün bu bilgiler ne işime yarıyor? Hiç!»

«Bunların hepsi boş lâf,» dedi Birkin. «Aslında bilgi senin gözünde herşeydir. Şu hayvanlaşmak dediğin şeyi

bile, kafanla istiyorsun aslında. Senin istediğin gerçekten bir hayvan olmak değil; kendi hayvansal davranışlarını kafanla izleyip bunlardan soyut bir hâz, bir heyecan duymak. En kaşarlanmış entellektüellikten daha kokuşmuş bir istek seninkisi. Çünkü entellektüelliğin en kötü ve en son aşamasıdır bu hayvansal içgüdülerine ve hayvansal tutkulara karşı senin şu duyduğun sözüm ona sevgi. Tutku ve içgüdüsü — bunları istiyorsun istemesine de kafanla istiyorsun, bilinçli olarak. Her iş kafada olup bitiyor, şu kafa tasının içerisinde. Ne var ki sen gerçekten var olan şeyleri yaşamak yeteneğinden yoksunsun: bunun da yalancısını istiyorsun — ruhunun geri kalan yönlerini tutsun diye.»

Bu saldırının karşısında Hermione sertleşip dikleşmiş ve zehirle dolmuştu; Ursula'ysa şaşkın ve utanmış... Onu korkutuyordu, onların birbirine ne denli diş bilediklerini görmek.

Birkin o derin, dalgın sesiyle, «Senin dediğin safsatadan başka bir şey değil,» diye sözlerini sürdürdü. «Artık varabileceğin bütün sonuçlara vardın ya şimdi de dileğin geri dönüp ilkel vahşiler gibi bilgiden uzaklaşmak. Tepeden tırnağa duyu ve **ihtiras** olan bir yaşam istiyorsun!»

İhtiras kelimesini acı bir alayla vurgulamıştı. Genç kadın öfkeden ve bu saldırının acısından düğüm düğüm olmuş gibiydi: zehirle gepgergin çöreklenen bir dişi piton yılanı.

Erkek şiddetle, «Ne var ki senin ihtirasın yalan!» diye ekledi. «İhtiras mihtiras değil gerçekte: hepsi senin **iraden**. Senin şu zorba iraden. Senin gerçekte istediğin, herşeye sımsıkı yapışıp kendi baskın altında tutmak. Neden mi istiyorsun bunu? Temelde elle tutulur bir madde yönün yok da ondan. Duygu ya da ihtiras yoğunluğu diye hiç bir şey yok senin varlığında. Yalnızca iraden ve

bilinçli olmanın kibiri var; yalnızca kudretli olmak ve de herşeyi **bilmek** hırsın.»

Hermione'ye bir nefret ve küçümseme karışımıyla bakıyordu; bir de onun acı çektiğini, ona kendinin eziyet ettiğini bilmenin utancı. İçinden onun önünde diz çökmek ve, «Beni bağışla,» diye yalvarmak geliyordu. Ne var ki içinde tutuşan kıpkızıl öfke bundan baskındı. Sanki karşısındaki kadının varlığını unutmuş; yalnızca öfke ve ateş dolu bir konuşan ses olup çıkmıştı.

«İçinden geldiğini yapmakmış!» diye acı acı güldü. «Sen kim, içinden geleni yapmak kim! Sen ki yer yüzünün en hesaplı kitaplı yürüyen (ya da sürüngen) yaratığısın! Kırk yılda bir içinden geleni yapınağa kalkışsan kimbilir önceden nasıl inceden inceye düşünür taşınır, nasıl her kılı kırka yarardın! Çünkü sen busun işte! Herşey iradenin buyruğu altında olup bitsin istiyorsun! O iğrenç kafacığının içinde istiyorsun herşeyi. Ceviz kırar gibi kırmak gerek sendeki o kafayı! Çünkü kafatasın çatlamadan dünyada değişemezsin — gömleğini yırtamıyan yılanlar gibisin. Kafa tasını bir çatlatan olsa, ortaya şöyle gerçekten doğal ateşli, içgüdülerini dinliyen bir kadın çıkar; gerçek duyarlık ve şehvetle dolu bir kadın. Oysa şu durumda senin istediğin sapıklıktan **başka** birşey değil — kendine aynada bakınak istiyorsun; kendi ilkel, hayvan davranışlarını aynalarda seyretmelisin **ki** yaptıklarının bilincine eresin, kafanla bilip anlıyasın kendi davranışlarını.»

Havada bir saldırının titreşimleri vardı: sanki çok ileri gidilmiş ve geri alınamıyacak, bağışlanamıyacak şeyler söylenmişti.

Gelgelelim Ursula şimdi bu konuşulanların ışığında kendi sorunlarını çözümlemeyi düşünüyordu yalnızca. Solmuş ve derin düşüncelere dalmıştı. Onun söylediklerine akıl erdiremiyerek, «Ama gerçekten fizik duygula-

rınızla, içgüdülerinizle yaşamayı istiyor musunuz?» diye sordu.

Birkin ona baktı ve doğru karşılık vermesi çok önemliymişcesine titiz bir dikkatle, «Evet,» dedi. «Şu sırada bundan başka hiç bir şey istemediğimi söyliyebilirim. Bence bir doyum, bir kendini buluştur bu — bir büyük, karanlık bilgi ki insan bunu kafasıyla öğrenemez. İnsanın karanlıklar içinden, yeniden varoluşudur. Benliklerimizden birinin ölüşü, yerine de bir yenisinin doğuşu sayılır.»

«Ama nasıl? İnsanın kafasıyla öğrenemediği bilgi nasıl olur?» diye Ursula, onun söylediklerinden hiç bir anlam çıkaramıyarak sordu.

Birkin, «İnsanın kanında,» diye yanıtladı. «Kafamız ve bildiğimiz dünya karanlığa gömülünce herşeyin silinmesi gerekir; bundan ötesi tufan olmalıdır artık. Ondan sonra da kendinize elle tutulur, karanlık, yoğun bir fizik varlık bulursunuz, bir ifrit...»

Ursula, «Peki ama ne diye ifrit?» diye sordu.

Genç adam, **«Sevdiği ifriti çağıran cadının çığlığı,»** diye bir şiirden dizeler okudu. Sonra, «Neden mi ifrit?» dedi. «Bilmem!»

Hermione bir ölüm uykusundan uyanırcasına Ursula'ya döndü ve garip, yavaş gene de çınlayıcı bir sesle, «Görüyorsunuz ya, korkunç bir adam bu, Şeytan'a tapanlardan,» dedi ve sesi katıksız bir alaycılıkla dolu, hafif bir kahkahada son buldu.

«Yok,» dedi Birkin. «Gerçek Şeytan sensin çünkü yaşamın var olmasını engelliyorsun.»

Genç kadın bir yavaş, uzun bakışla süzdü onu; zehirli ve küçümser. Soğuk ve sinsi bir alayla, tane tane.

«Senin de bilmediğin yok, canım, değil mi?» diye mırıldandı.

Birkin, yüzünün çizgileri su verilmiş çelik gibi keskin bir duruluk kazanarak, «Yeter!» dedi.

Korkunç bir umutsuzluğun yanı sıra bir kurtuluş, bir özgürlük duygusu Hermione'nin benliğini sarmıştı. Tatlı bir teklifsizlikle Ursulaya doğru döndü ve,

«Breadalby'ye mutlaka geleceksiniz, değil mi?» diye istekle sordu.

«Evet, çok isterim,» dedi Ursula.

Hermione hafifçe başını eğip hoşnutlukla onun yüzüne baktı, gene de orada değilmiş, hiç değilse aklı başka yerdeymişcesine bir garip dalgınlık içindeydi. Sonra kendini toplıyarak,

«Çok sevindim,» dedi. «Şu önümüzdeki iki hafta içinde olsun, olmaz mı? Size buraya, okula yazarım, iyi mi? Geleceksiniz, değil mi? Bekliyorum. Pek sevindim buna. Şimdilik alahaısmarladık, hoşça kalın!»

Hermione karşısındaki genç kadının gözlerinin içine bakarak elini uzattı. Ursula'nın şu anda kendine rakip olabileceğini biliyor ve bunu bilmek ona bir garip coşku veriyordu. Sonra onu bırakıp giden kendisiydi. Karşısındakini geride bırakıp gitmek oldum olası bir güçlülük duygusu verirdi ona, bir üstünlük. Hem şimdi erkeği de yanında götürüyordu — erkek bu işte gönülsüz bile olsa.

Deminden beri bir kenarda sessiz ve kıpırtısız, sanki cansız duran Birkin vedalaşmak sırası kendine gelince gene konuşmağa başladı.

«Bizim gibilerin yaptığı hesaplı kitaplı, kafaya dayanan hovardalıklarla gerçek şehvet arasında dünyalar kadar ayrım var,» dedi. «Bizim gecelerimizde elektrikler hiç sönmez; kendi kendimizi seyrederiz, herşeyi kafamızla yaşarız, kısacası. Gerçek şehveti tadabilmek için önce bu benliklerimizden vazgeçmemiz, bildiklerimizi unutma-

mız, irademizi yoketmemiz gerekir. Başka yolu yok bunun. Yeniden varolabilmek için önce yokolmayı öğrenmeliyiz... Ama öyle bir kendimizi beğeniyoruz ki bizler! İşin püf noktası bu. Kibirden yanımıza varılmıyor da gururumuz yok. Gurur fukarasıyız ama tepeden tırnağa kibir kesilmişiz. Öyle bir kurumlanıyoruz ki kartondan yapılma kişiliklerimizle! Bu hep kendini haklı gören, kendini beğenmiş, kendi dediği dedik olan ufacık benliklerimizden vazgeçmektense ölmek bize yeğ geliyor.»

Odaya bir sessizlik çöktü. Kadınların ikisi de sinirlenmiş, öfkeliydiler. Birkin bir toplantıda konuşma yapar gibiydi. Hermione hiç karşılık vermedi. Omuzları hoşnutsuzluk ve antipatiyle kısılmıştı.

Ursulaysa onu gizliden gizliye gözetlermişcesine, baktığını gerçekte pek, görmez gibiydi. Bu adamda büyük bir fizik çekicilik vardı, bir tuhaf gizli zenginlik ki o zayıflığının ve solgunluğunun altından dışarı vuruyordu onunla ilgili bambaşka bilgiler veren başka bir ses gibi. Kaşlarının, çenesinin kavislerindeydi bu; güzel, ince, anlam ve görkem dolu çizgiler, yaşam özünün kudreti güzelliği. Ursula tam parmak basamıyordu buna. Yalnızca ondan bir doluluk ve özgürlük fışkırdığını biliyordu.

«İçimizdeki şehvet bize yetmez mi sizce?» diye sorarak yeşilimsi gözlerinin derinlerinde meydan okuyuşa benzer bir kahkaha pırıltısıyla ona doğru döndü, «Kendimizi zorlamasak olmaz mı?»

Erkeğin ağzının kısıklığı yumuşamadı ama o garip, kaygısız ve olağanüstü çekici gülüşüyle gözlerinin içi parladı.

«Olmaz, yetmez,» dedi. «Kendi kendimizle aşırı doluyuz.»

Ursula, «İyi ama bu bir kibir konusu olamaz ki!» diye ona karşı çıktı.

«Kibirden başka birşey değil.»

Ursula bu işe akıl erdiremediğini gizlemiyordu.

«İnsanlar en çok şehvet güçleriyle kurum satınazlar mı sizce?» diye sordu.

«İşte bu yüzden şehvetli değildirler ya; keyifçidirler yalnızca, bu da bambaşka birşeydir. Kendi kendilerini her dakika göz altında tutarlar. Öyle kibirlidirler ki kendilerini kapıp koyuverecekleri yerde, bambaşka bir kökeni olan, bambaşka bir dünyada yaşıyacakları yerde, tutarlar...»

Hermione candan gene de biraz tepeden bakan bir incelikle Ursula'ya dönerek, «Sizin çay saatiniz gelmiş olsa gerek,» dedi. «Sabahberi çalışıyorsunuz.»

Birkin sözünü bitirmeden sustu. Ursula kızgınlık ve üzüntüyle sarsıldı. Birkin'in yüzü maskeleşmişti. Ursula'yla artık onun ayırdında değilmişcesine vedalaştı.

İki ziyaretçi gitmişlerdi. Ursula bir süre durduğu yerden kapıya baktı. Sonra ışıkları söndürdü. O zaman gene masasının başına geçip oturdu, dalgın ve şaşkın. Sonra acı acı hıçkırarak, ağlamaya başladı. Üzüntüsünden mi yoksa sevincinden mi ağladığını kendisi de bilmiyordu.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yüzücü

O hafta da geçti. Cumartesi günü aralıklı, yumuşak bir ince yağmur çiselemeğe başladı. Yağmurun aralandığı bir sırada Gudrun'la Ursula, Willey Suyu'na doğru bir yürüyüşe çıktılar. Hava kurşun renginde, pırıl pırıl ve duruydu, taze dalların üzerinde kuşlar tiz seslerle ötüyorlardı. Toprak yeniden can bulmanın telâşıyla kıpır kıpır...

İki kız kardeş havadaki ıslak buğuyu dolduran yumuşak, gizli sabah coşkunluğunun sevinciyle hızlı hızlı yürüyorlardı. Yol kıyılarındaki kara çalılar çiçek açmıştı, beyaz ve ıslak. Çiçek yapraklarının beyaz dumanı içinde o kehribar renkli pıtırcıkları kıvılcım kıvılcım ışıldıyordu. Gümüş renkli havada mor dallar, içlerinden koygun bir ışık vurur gibi duruyorlardı. Hendek kenarlarındaki yüksek çalı kümeleri canlı gölgeler gibi içten içe aydınlık, yaklaştıkça ayrıntıları seçiliyor, sanki gölgelikten çıkıp var oluyorlardı. Sabah yeni yeni yaratılışlarla doluydu zaten.

Kız kardeşler Willey Suyuna gelince gölün asılsız görünen gümüşü sularıyla karşılaştılar, ağaç benekli kırların ıslak ve duru manzarası içinde. Kuşlar birbirleriyle

yarış edercesine ötüşüyorlar, durgun gölün suları gizemli bir sıpırtıyla kıyıya vuruyordu.

İki kız hızlı hızlı yürüyorlardı. Karşılarında, gölün köşesinde, yola yakın bir ceviz ağacının altında yosunlu bir kayıkhane gördüler. Eski iskeleye bağlanmış duran bir küçük kayık, yeşil yosunlu, çürümeğe yüz tutmuş direklerin önünde, suların gümüş aynasının üstünde bir gölge gibi sallanmaktaydı. Herşey yaklaşan yazla buğulu ve loştu.

Birden kayıkhaneden dışarı beyaz bir karaltı koşarak çıktı ve insana nerdeyse ürküntü veren keskin bir hızla eski iskeleyi geçip havada bembeyaz yaylandı. Bir su şapırtısı oldu, sonra ortaya çıkan düzgün dalgacıkların inip kalkışının orta yerinde bir adamın yüze yüze açılmakta olduğu görüldü. Bu su dünyası, ıslak ve erişilmez, boydan boya onundu. Daha yaradılmamışcasına lekesiz ve kıpırtısız duran suların gümüş renkli duruluğune gönlünce açılabilirdi.

Gudrun taş duvarın dibinde durmuş ona bakıyordu. Arzudan titriyen bir sesle,

«Uf! Kimbilir ne soğutur!» diye ürperdi.

«Evet ama böyle suya dalıp açılmak ne güzel şey, ne büyük bir zevk!»

İki kız kardeş yüzücünün buğulu silik korular altındaki gri su dünyasında gitgide uzaklaşmasını seyre daldılar. Kollarının ve kafasının kısacık devinimleriyle bu yabancı dünyaya el koyar gibiydi.

Gudrun Ursula'ya bakarak, «Onun yerinde olmak istemez miydin?» diye sordu.

İsterdim, isterdim ya, gene de pek bilemiyorum. Böyle sırsıklam olmak...»

Gudrun, «Orası öyle,» dedi ama suyun bağrındaki kıpırtıyı büyülenmişcesine seyrediyordu.

Yüzücü iyice açıldıktan sonra geri döndü. Şimdi sırt-

üstü yüzüyor ve duvarın dibinde duran iki kıza bakıyordu. Suyun şıpır şıpır kımıltısı içinde onun soğuktan kızarmış yüzünü ve kendilerinden yana baktığını Brangwen Kızkardeşler görebiliyorlardı.

«Gerald Crich'miş bu,» dedi Ursula.

Gudrun, «Biliyorum,» diye yanıtladı.

Yerinde hiç kımıldamaksızın ritmik kol vuruşlarıyla yüzen erkeğin su üstünde inip çıkan yüzüne doğru bakıyordu. Erkek içinde bulunduğu ayrı dünyadan onları görüyordu ve kendi üstün durumunun, koca bir dünyaya tek başına sahip olmanın sevinciyle kabına sığmaz gibiydi. Dokunulmaz ve kusursuzdu. Kendi gövdesinin suyu yırtıp geçen güçlü atılışlarına ve buz gibi suyun onu yukarı doğru kaldıran şiddetli vuruşlarına bayılıyordu. Kızların ta öteden ve dışardan onu seyrettiklerini bilmek de zevk veriyordu ona. Kolunu sudan çıkarıp kaldırarak onları selâmladı.

Ursula, «Bize selâm veriyor,» dedi.

Gudrun, «Evet,» diye yanıtladı.

Gözlerini yüzücüden ayıramıyorlardı. Erkek, ayrı yalarının sınırı ötesinden onlara gene kolunu salladı.

«Nibelung'lar*) gibi,» diye Ursula güldü.

Gudrun hiç bir şey demeden suya bakıyordu. Gerald birden döndü ve hızla yan kulaç atarak yeniden açılmağa başladı. Yalnızdı şimdi, yapayalnız ve bir başına el koymuş olduğu suların orta yerinde, güvenlik içinde, dokunulmaz... Bu yeni dünyadaki sorgusuz sualsiz, kayıtsız koşulsuz yalnızlığıyla, tekliğiyle coşmuştu. Bacakları, bütün gövdesi, suyu yırtarak ileri atılırken genç adam mutluydu. Hiç bir yerde, hiç bir şeyle bağı ve ilişkisi kalmamıştı. Bir bu su dünyası ve bir de o vardı şimdi.

Gudrun onu öyle kıskanıyordu ki içi eziliyordu. Böy-

*) Nibelungen söylencesi. Ünlü Alman Destanından geliyor.

le katıksız bir yalnızlığa ve özgürlüğe geçici bir zaman için de olsa kavuşabilmek gözünde öyle imrenilecek birşeydi ki kendisinin burda şosede, toprak üstünde kalması genç kadına lânetlenmekle bir geliyordu.

«Ah! Dünyaya erkek gelmek varmış!» diye ünnedi.

Ursula şaşırmıştı: «Ne dedin?»

Gudrun yanakları al al olmuş, gözlerinde garip bir parıltıyla, «Şu özgürlüğe, serbestliğe, bağımsızlığa baksana!» dedi. «Erkeksen, canın bir şey yapmak mı istiyor, yapıyorsun! Kadınsan yoluna bin tane engel çıkıyor!»

Ursula kız kardeşinin böyle dolup taşmasının nedenini merak etti. Anlıyamıyordu bunu.

«Peki sen ne yapmak istiyorsun yani?» diye sordu.

Gudrun bir solukta, «Hiiç!» diye karşılık verdi. «Ama tut ki istedim. Tut ki benim içimden de şu suya dalıp yüzmek geldi. Yapamam ki! Benim şurada soyunup da suya atlamam yaşantımızın yasaklarından biridir. Ama saçmalık değil mi bu? Bizi yaşamaktan alakoymuyor mu?»

Öyle öfkeliydi ve öyle kıpkırmızı kesilmişti ki Ursula ona şaştı.

İki kız kardeş yeniden, ileri doğru yürümeğe başladılar. Tam Shortlands'ın aşağısına düşen ağaçlık yola gelmişlerdi. Pencerelerin önüne doğru eğilmiş sedir ağaçlarıyla ıslak sabah havasında silik ve romantik duran o basık, uzun çiftlik evine baktılar. Hele Gudrunun bakışlarında derin bir dikkat vardı.

«Ne güzel bir yer, değil mi, Ursula?»

«Evet; gözü okşuyor, insanın içini yatıştırıyor.»

«Sonra kişiliği, belirli bir çağı da var.»

«Hangi çağ, diyorsun?»

«Hangisi olacak, elbet ki Onsekizinci Yüzyıl. Dorothy Wordsworth'le Jane Austin filân, değil mi sence?»

Ursula güldü.

Gudrun gene, «Değil mi?» diye sordu.

«Belki de. Ne var ki Crich'ler o çağa hiç uymuyor da! Gerald'ın evi aydınlatmak amacıyla özel bir elektrik santralı kurdurduğunu biliyorum. Daha bir dolu yenilikler getiriyor.

Gudrun omuz silkti: «Olacak bunlar. Önüne geçemezsin ki!»

Ursula gene gülerek, «Öyle!» dedi. «Gerald Crich bir sürü gençlik kuşağını benliğinde toplayıp biriktirmiş bir adam. Bu yüzden de ona diş biliyorlar. Çünkü hepsini yakalarından tutmuş, apar topar ileri doğru itiyor. Yapabileceği hiç bir yenilik kalmayınca ölecektir, sanırım. Herneyse, hiç değilse yerinde saymıyan bir insan.»

Gudrun, «Yerinde saymakla ilişkisi yok,» dedi. «Ben ömrümde böylesine dinamik, enerji dolu adam görmedim. Yalnız işin acıklı yanı şu: bu gidiş nereye? Ne yapıyor bu enerjiyle?»

«Bunu bilmeyecek ne var?« diye Ursula güldü. «Evine en son yenilikleri, en çağdaş araçları getiriyor.»

Gudrun, «Benim demek istediğim de buydu,» diye baş salladı.

Ursula birden, «Onun erkek kardeşini vurduğunu biliyor muydun?» diye sordu.

Gudrun hoşnutsuzlukla yüzünü buruşturarak, «Erkek kardeşini mi vurmuş?» diye bağırdı.

«Bilmiyordun demek? Evet, öyle olmuş. Ben seni biliyorsun sanıyordum. İki kardeş bir tüfekle oynuyorlarmış. Gerald kardeşine tüfeğin içine bakmasını söylemiş. Meğer tüfek doluymuş. Patlamış, çocuğun da kafasının üst yanı parçalanmış. Tüyler ürpertici, değil mi?»

Gudrun, «Ulu Tanrım!» diye bağırdı. «Ne korkunç! Ama çok eskiden olmuş bir şey değil mi?»

«Evet, çok küçükmüşler daha. Ama ne olsa, bence dünyanın en ürkünç öykülerinden biri bu.»

«Gerald tüfeğin dolu olduğunu elbette bilmiyormuş, değil mi?»

«Elbet. Samanlıkta yıllardır oraya buraya atılan eski bir şeymiş. Doldurulsa bile ateş alacağını sanmazlarmış, zaten dolu olduğundan da kimsenin haberi yokmuş. Ama ne feci değil mi, böyle bir şeyin olması?»

Gudrun, «İnsanın tüyleri diken diken oluyor,» dedi. «Sonra böyle bir şeyin insanın kendi başına gelmesini düşün! Küçücük bir çocuksun ve durup dururken böyle bir olayın yükünü ömür boyu çekmek zorunda kalıyorsun. Bir düşün, iki küçük oğlan çocuğu samanlıkta oyun oynarlarken böyle bir facia patlak veriyor! Hiç yoktan, damdan düşercesine böyle bir şey geliyor başlarına. Ursula, insanın kanını donduran birşey bu. Tanrım! Düşünmesine bile dayanamıyorum. Cinayet düşüncesine katlanabilirim, ne olsa altında bir istek, bir kasıt yatar. Ama böyle bir işin birdenbire başa gelmesi...»

Ursula, «Belki bunun altında da bilinç dışı bir istek ve kasıt vardı,» diye karşılık verdi. «Böyle ölümlü oyunlar gerçekte ilkel bir öldürme istemini yansıtır gibi geliyor bana. Sence böyle değil mi?»

Gudrun hafifçe kasılarak soğuk soğuk, «İstem mi?» dedi. «Çocukların ölümlü bir oyun oynayıp oynamadıklarını bile bilmiyoruz. Bana kalırsa çocuklardan biri öbürüne, **'Ben tetiği çekerken sen namludan içeri bak, bakalım ne olacak?'** demiştir. Su katılmamış bir kazadan başka hiç bir şey olamaz, bence.»

«Yok,» dedi Ursula. «Benim elimde dünyanın en boş tüfeği olsa, birisi namluya gözünü dayamış bakarken dünyada tetiği çekemezdim. İnsan elinde olmayarak çekinir bundan. Eli varmaz, yapamaz.»

Gudrun uzun süre sustu. Sessizliği şiddetli bir karşı çıkmaydı. Sonunda gene soğuk soğuk karşılık verdi;

«Evet, insan bir kadınsa ve yetişkinse içgüdüsü böyle bir iş yapmasını önler. Ama samanlıkta oyun oynayan iki oğlan çocuğunu nasıl aynı teraziye vurabilirsin, aklım ermiyor.» Sesi öfke dolu, buz gibiydi.

Ursula, «Bence ikisi de bir kapıya çıkar,» diye direndi.

Tam o sırada biraz ileriden, «Üf, patlasın!» diye bağıran bir kadın sesi duydular. Biraz daha yürüyünce Laura Crich'le Hermione Roddice'in, çitin ardındaki tarlada durmuş, çit kapısını açmağa çabaladıklarını gördüler. Ursula hemen koştu, onların kapıyı yerinden kaldırıp açmalarına yardım etti.

Laura, yanakları al al olmuş, «Eksik olmayın,» dedi. Amazonları andırıyordu, gene de utangaç bir duruşu vardı. «Rezeler oynamış da.»

Ursula, «Evet,» dedi. «Öyle ağır ki!»

Laura, «Şaşılacak şey!» dedi.

Hermione lâfa karışmak fırsatı bulur bulmaz o şarkı söyler gibi sesiyle, «Nasılsınız?» diye şakıdı. «Hava çok güzel açtı. Yürüyüşe mi çıktınız? Evet... Şu taze yeşillikler nefis, değil mi? Ne güzel, yeşil alevler gibi. İyi günler.. hoşça kalın. Bana geleceksiniz değil mi? Çok mersi. Önümüzdeki hafta. Evet. Haydi, hoşça kalın... hooşçaa kaalın!»

Gudrun'la Ursula onun başını ağır ağır sallıyarak elini onları savar gibi şöyle bir sallamasına ve dudaklarındaki o zorlama, yapmacık gülümsemeye bakıyorlardı. Gözlerine giren gür sarı saçları, uzun boyu ve değişik giyimiyle Hermione Roddice acayip, ürkütücü bir tablo yaratıyordu. Ve halayıklarını yanından uzaklaştıran bir hanımefendi gibiydi. Dört kadın ayrıldılar.

Yanaklarını ateş basmış olan Ursula biraz uzaklaşır uzaklaşmaz, «Ne küstah kadın bu!» diye söylendi.

«Kim? Hermione Roddice mi?» diye Gudrun sordu. «Ne diye?»

«İnsana davranışı! Açıkça terbiyesizlik!»

Gudrun biraz soğuk soğuk, «Allahallah, davranışında ne gibi bir küstahlık gördün ki, Ursula?» diye sordu.

«Her tutumu! İnsanın nerdeyse tepesine binecek! Benim sözlüğümde resmen zorbalık derler buna. Küstah bir kadın işte, aşağısı yukarısı yok! Bizi çağırışına baksana — sanki büyük lütûf buyuruyor da biz de sevincimizden dört köşe olacağız!»

«Vallahi, neden böyle sinirlendiğini bilemiyorum, Ursula. Bu tip kadınların biraz küstah olduğu bilinen birşeydir, kendilerini aristokrasinin zincirlerinden kurtarmış olan bu çağdaş, özgür kadınlar.»

Ursula, «Ama öyle gereksiz, öyle bayağı bir şey ki!» diye isyan etti.

«Bence değil. Olsa bile, **pour moi elle n'existe pas**...

«Bana küstahça davranabilmek hakkını ona tanımam.»

Ursula, «Senden hoşlanıyor mu dersin?» diye sordu.

«Yoo, hiç sanmam.»

«Öyleyse neden evine çağırıyor?»

Gudrun hafif bir omuz silkişiyle karşılık verdi; «Ne olsa, bizim sıradan kızlar olmadığımızı görecek kadar kafası işliyor. Hermione Roddice şu yada bu olabilir, ama aptal değildir. Ben de kendi dar çerçevesinden dışarı çıkmıyan kişilerle birlikte olmaktansa sevmediğim ama akıllı bir insanın yanında olmayı daha isterim. Kim ne derse desin, Hermione birçok şeyleri göze alabilen bir insan.»

Ursula bir süre bunu kafasında evirip çevirdikten sonra, «Pek sanmam,» dedi. «Aslında hiç bir tehlikeyi göze almıyor.»

«Hiç değilse elindeki ayrıcalıkların iyice tadını çıkarıyor. Onun yerinde olsam sanırım ben de bunu yapardım.

(*) Bence yoktur.

«Yok,» diye Ursula kardeşine karşı çıktı, «Yok, benim canımı sıkar bu! Ömrümü oyunlar oynayarak geçiremem.»

İki kız kardeş bir makas gibi, zıtlarına giden her şeyi «şrak» diye kesip atıyorlardı. Ya da birbirlerini bileyip keskinleştiren bir bıçakla bileyi taşı gibiydiler.

Ursula birden «gerçekte onu ziyarete gidiyoruz diye sevincinden oynaması gerekir,» dedi. «Bir kez sen çok güzelsin, ondan bir kat daha güzel, daha şıksın benim gözümde. Çünkü o hiç bir zaman şöyle çiçek gibi taze ve yalın, doğal görünmüyor ki! Hep iddiali hep özentili olduğundan yaşlı duruyor. Sonra biz bir çok kişilerden daha da akıllıyız.»

Gudrun, «Orası öyle,» dedi.

Ursula, «Bunu da açıkça ortaya koymak gerek,» diye ekledi.

«Elbette,» dedi Gudrun. «Yalnız şimdi büyük kentlerde en son moda, herkese benzemek, sıradan biri olmak, sokaktaki adamlardan biri! Demek istediğim, gerçekte sözüm ona çok üstün bir insan olacaksın ama, bir sanat yapıtı yaratır gibi kendini sokaktaki adamın boyasına boyayacaksın...»

«Ne korkunç şey!»

«Evet, Ursula, çok korkunç çoğu bakımlardan. Millet **àterre** * den başka birşey olmayı dünyada göze alamıyor. Öylesine **à terre** ki herkes sokaktaki adamın artistik bir kopyası olup çıkıyor.»

Ursula, «İnsan kendini yeni bir kalıba sokacaksa daha ilginç bir yapıt yaratamamak çok can sıkıcı birşey,» diye güldü.

«Ama ne can sıkıcı!» dedi Gudrun. «Ne doğru söyledin, Ursula, tam deyimini buldun. Gerçekten de can sı-

(*) Yerde.

kıcının dik âlâsı. İnsan onlarla bir arada olduktan sonra ağdalı, tumturaklı lâflar etmenin, Corneille filân gibi kocaman sözler yumurtlamanın özlemini duyuyor.» Kendi akıllılığı Gudrun'un yüreğine tatlı bir çarpıntı, yanaklarına hoş bir kızarıklık vermisti.

Ursula da kendini buna kaptırarak, «Tavus kuşları gibi kurumlanmak geliyor insanın içinden!» diye güldü. «Çalım satmak... kazlar arasında bir kuğu olmak.»

Gudrun, «Ne iyi dedin!» diye hafifçe bağırdı. «Kazlar arasında bir kuğu olmak.»

Ursula alaylı alaylı güldü: «Herkes boyuna çirkin ördek rolünü oynuyor! Oysa benim hiç içimden gelmiyor, boynumu büküp bir çirkin ördek olmak. Kaz sürüsüne karışmış bir kuğu gibi görüyorum kendimi. Ne yapayım, elimde değil! Hattâ onlar beni zorluyor buna. Onların beni nasıl gördükleri de umurumda değil. **Je m'en fiche.»***

Gudrun birden garip, anlaşılmaz bir özenme ve tiksinti karışımıyla ablasına baktı.

«Elbette,» dedi. «Yapılacak tek şey hepsini hor görmek. İşte bu!»

İki kız kardeş evlerine döndüler; okumak, konuşmak, iş yapmak ve pazartesi olsun da gene okul açılsın diye beklemek üzere.

Ursula çok zaman kendi kendine soruyordu: «Başka neyi bekliyorum?« diye, «okul haftasının başlangıcıyla sonundan, okul tatillerinin başlangıcıyla sonundan başka?» Bütün yaşamı buydu! Kimileyin yüreğinin dehşetle sıkıştığı zamanlar oluyordu, bunun dışında hiç bir şey yapamadan ömrü gelip geçecek diye. Gene de bunu hiç bir zaman içi kaldırmıyordu. Ruhu ayakta ve uyanıktı, hayatı için için büyüyen ama daha toprağı yarıp çıkmamış olan bir fiiliz gibiydi.

(*) Boşverirm, vız gelir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Trende

Bu sıralarda bir gün Rupert Birkin'in Londra'da işi çıktı. Birkin'in sürekli olarak kaldığı bir yer yoktu. İşinin çoğu Nottingham'da olduğundan orda bir daire tutmuştu. Ama sık sık Londra'ya ve Oxford'a gittiği de oluyordu. Bir gittiği yerde uzun süre kalmazdı, yaşantısı da ğınıktı, kesin bir tempodan, organik bir anlamdan yoksuna benziyordu.

Tren istasyonunun peronunda gazete okuyan Gerald Crich'i gördü. Belli ki o da treni bekliyordu. Birkin biraz ötede, bekliyen öbür insanların arasında durdu. Herhangi bir kimseye yanaşmak onun yaradılışına aykırıydı.

Gerald arada bir, her zaman huyu olduğu üzere başını kaldırıp çevresine bakınıyordu. Gazetesini büyük bir dikkatle okumasına karşın dış çevresinin üstünden de gözünü eksik etmiyordu. İçinde ikili bir bilinç akımı vardı sanki. Bir yandan gazetede okuduklarına kafasını vermişken beri yandan da bakışları çevresindeki hayatın yüzeyini taramaktaydı ve hiç bir şeyi kaçırmıyordu. Biraz öteden ona bakan Birkin ondaki bu çifteliğe sinirlenmişti. Gerald'in başkalarıyla bir aradayken gösterdiği o garip, güler yüzlü, insan canlısı yakınlığa karşın, içinden

her dakika, herkese karşı tetikte ve kuşkuda olduğunu da biliyordu.

Şimdi de bu candan, dost gülüşün Gerald'ın yüzünde parladığını, Gerald'ın elini uzatmış, ona doğru yaklaştığını görünce adamakıllı irkildi.

«Merhaba, Rupert. Nereye böyle?»

«Londra'ya. Sen de oraya gidiyorsun sanırım.»

«Evet...» Gerald'ın gözleri meraklı bir bakışla Birkin'in yüzünde dolaştı. «Yanyana oturalım istersen.»

Birkin, «Sen hep birinci mevki gitmez misin?» diye sordu.

«Evet; kalabalığa gelemiyorum,» diye Gerald yanıtladı. «Ama zarar yok, üçüncüde de gidebilirim. Yemek vagonu var, oturur bir çay içeririz.»

İki erkek başka diyecekleri kalmadığından istasyon saatinden yana baktılar.

Sonra Birkin, «Ne okuyordun gazetede?» diye sordu.

Gerald ondan yana şöyle bir bakış fırlattı: «Valla çok komik! Neler yazıyorlar şu gazeteler! Bak şurda iki tane baş yazı var,» diyerek elindeki **Daily Telegraph** gazetesini uzattı. «Ezbere bildiğimiz gazeteci martavalları işte. Bir de şuracıkta ufak bir... ne diyeyim... makale gibi bir şey var. Diyor ki ortaya bir önder çıkıp da bize yeni değer ölçüleri, yeni gerçekler ve de yeni bir dünya görüşü vermezse bir kaç yılda hepimiz çöküp dağılacak, sıfıra inecekmişiz; yıkılmış bir ülke...»

Birkin, «Bu da ezberlenmiş gazeteci martavallarından biri olsa gerek,» dedi.

«Ama adam bunu inançla, yürekten yazmışa benziyor.»

«Ver bakayım,» diye Birkin gazeteye doğru elini uzattı.

Tren geldi, bindiler, yemek vagonunda, pencere ba-

şındaki bir küçük masaya karşılıklı oturdular. Birkin elindeki gazeteyi gözden geçirdi sonra başını kaldırarak, fikir yürütmesini bekliyen Gerald'a baktı.

«Evet,» dedi. «Bence de bu adam inanarak yazmış bunu; herhangi birşeye inanabildiği oranda.»

«Doğru mu derşin, Rupert? Bize yeni bir din mi gerek, dersin?»

Birkin «Bana sorarsan yeni bir din özlediklerini söyleyen kişiler, aslında herhangi bir yeniliği en son benimsiyen kişilerdir. Değişiklikten hoşlanmazlar, demek istemiyorum. Ne var ki, kendimiz yaratıp da sonra da beğenmediğimiz bu hayatın gözlerinin içine bakmak, kendi ellerimizle yapıp diktiğimiz putları kırmak... dünyada yapamayız bunu! İnsan eskiyi çöpe atmayı yürekten istemedikçe yeni bir şey doğamaz, kendi benliğimizde bile.»

Gerald onu dikkatle süzerek, ««Sence bu yaşantımızı tuzla buz edip sil baştan yaparak gözümüzün baktığı yere mi gitmeliyiz, diyorsun?» dedi.

«Bu hayat, evet. Ya kökünden yıkmak ya da daracık bir kabuk içinde sıkışıp kalmışcasına kuruyup gitmek zorundayız. Çünkü artık genişliyemez bu kabuk.»

Gerald'ın gözlerinde bir tuhaf, küçük gülümseyiş vardı karşısındakinin sözlerini eğlendirici buluyormuşcasına, meraklı ama tasasız.

«Peki, nerden başlamamızı öneriyorsun?» diye sordu. «Sanırım sen, bütün toplum düzeninde devrim yapılsın, demeye getirisiyorsun.»

Birkin'in iki kaşının ortasında iki tane hafif amə gergin çizgi belirmişti. Bu konuşmadan içinin sıkıldığı anlaşılıyordu.

«Benim birşey önerdiğim yok,» diye yanıtladı. «Daha iyiyi gerçekten istediğimiz zaman eskiyi yıkayacağız.

O zamana değin herhangi bir öneri, ya da kalkıp herhangi birşey önermek, ukalâ dümbeleklerinin oynadığı iç sıkıcı bir oyundan başka hiçbir şey değildir.»

Gerald gözlerinin içindeki o küçük gülümseyiş sönmeğe başlıyarak soğuk soğuk Birkin'e baktı: «Demek sence durumumuz gerçekten çok kötü?»

«Baştan sona.»

Gerald'ın gözlerindeki gülümseyiş gene belirdi: «Ne yönden?»

«Her yönden. Hepimiz öyle iç karartıcı birer yalancıyız ki! Tek bildiğimiz şey kendi kendimize yalan söylemek. İdealimizde kusursuz bir dünya yaratmışız: temiz, dürüst, yeterli. Sonra da kalkıp yer yüzünü pislikle sıvıyoruz, yaşamayı utanç verici bir ırgatlığa çeviriyoruz, pislik içinde koşuşan böcekler misali. Ne o? Kömür ocaklarındaki işçimiz para kazanıp salonuna bir piyano oturtabilsin diye, senin en son moda evinde bir erkek uşağında bir otomobilin olabilsin diye ve de bir ulus olarak Ritz gibi, Empire gibi lüks otelleri ve pazar ekli gazeteleri ayakta tutabilelim diye. İnsanın içine karalar basıyor.»

Bu demeci dinledikten sonra Gerald bir süre sessiz kaldı. Sonra,

«Sence mağaralarda oturup Doğa'ya mı dönmeliyiz yani?» diye sordu.

«Bence hava hoş. İnsanoğlu yalnızca canının istediğini yapar, bir de yapmaya gücü yettiği şeyi. Başka bir dünya kurmağa güçleri yetseydi, ortada başka bir dünya olurdu.»

Gerald bunları gene kafasında evirip çevirdi. Birkin'e içerlemeğe hiç niyeti yoktu.

«Kömür ocağındaki işçinin piyanosu sence temel bir

gerçeğin simgesi değil mi? İşçinin, yaşamında daha yüksek birşeyler istediğini göstermez mi?»

Birkin, «Daha yüksek ha!» diye ünnedi. «Öyle. Göz kamaştıran, baş döndüren yüksekliklerin özlemi. Çünkü böylelikle komşusu olan işçinin gözünde yükselmiş oluyor. Komşusunun gözlerinde kendi dev çapındaki yansılımını görüyor, bu da onu doyuruyordu. Bu yansılım uğruna yaşıyor zaten; başkalarının gözünde kazanabileceği yükseklik uğruna. Senin yaptığın da bundan başka birşey değil. İnsanların gözünde önemin büyükse, kendi kendini de önemsiyorsun. Madenlerinde ölesiye çalışıp didinmenin nedeni bu ya! Gün beş bin tane tencere kaynatabilecek kömür çıkarıyorsan, beş bin kat daha önemli sayıyorsun kendini.»

Gerald, «Gerçekten de önemliyim ama!» diye güldü.

«Anlamıyor musun? Komşunun tenceresinin kaynamasına yardım etmek aslında kendi tencereni kaynatmaktan başka hiç bir şey değil? Yiyorum, yiyorsun, yiyor, yiyoruz, yiyorsunuz, yiyorlar... Peki, ya sonrası? Hepimiz neden fiilin çekimini baştan sona yapmak zorunda olalım? Birinci kişi olarak, yiyorum, demek bana yeter!»

Gerald, «İşe elle tutulan şeylerle başlamak gerek,» dedi ama Birkin bunu duymamazlıktan geldi. Gerald, «Sonra birşeyler uğruna yaşamamız da zorunlu,» diye ekledi. «Koyun sürüsü gibi çayıra yayılıp otlamakla yetinemeyiz ki!»

«Söyle bana Gerald, sen ne uğruna yaşıyorsun?»

Gerald afallamış bir ifadeyle, «Ne uğruna mı yaşıyorum?» diye sordu. «Çalışmak uğruna, olsa gerek, birşeyler ortaya çıkarmak uğruna. Bunun dışında da hayatta olduğum için yaşıyorum.»

«Peki, bu çalışma dediğin şey ne yani? Her gün top-

rağın altından bir kaç bin ton daha çok kömür çıkarmak. Peki, tut ki bütün istediğimiz kömürü çıkarttık, evlerimizi dayadık döşedik, piyanolarımız oturttuk köşeye, av etleriyle kursaklarımızı şişirdik, piyanoyu çalan genç bayanı dinleyip alkışladık... sonra? Elle tutulur şeylerle işe başladıktan sonra nereye gideceksin?»

Gerald onun bu sözleri karşısında gülüyor, onun suyuna gitmeğe çalışıyordu. Ama bir yandan onun dediklerini düşünmekten de geri kalmıyordu.

«Daha o senin dediğin yere gelmedik ki!» diye karşılık verdi. «Tıkınacak av etiyle eti pişirecek ateşi kaç kişi buluyor ki, şunun şurasında?»

Birkin güldü «Demek istiyorsun ki sen topraktan kömür çıkarırken ben de ava çıkayım, öyle mi?»

«Onun gibi birşey,» dedi Gerald.

Birkin gözlerini kısmış ona bakıyordu. Gerald da son derece güler yüzlü, iyi huylu bir vurdum duymazlık, hattâ bir garip hainlik pırıltısı görür gibiydi.

«Gerald,» dedi. «Senden eni konu nefret ettiğim oluyor.»

«Biliyorum,» dedi Gerald. «Ama neden?»

Birkin bir süre okunmaz bir yüzle düşündü. Sonunda,

«Senin de benden nefret ettiğinin bilmem farkında mısın?» diye sordu «Hiç şöyle bile bile nefret ettiğin oluyor mu benden, mistik bir nefret ama? Öyle tuhaf zamanlar oluyor ki nerdeyse şiirsel, romantik bir nefret duyuyorum sana karşı.»

Gerald iyice afallamış, hattâ biraz canı sıkılmıştı. Ne diyeceğini pek bilemedi.

««Belki senden nefret ettiğim zamanlar oluyordur,» dedi. «Ama pek farkına varmıyorum; demek istediğim, şiddetle farkına varmıyorum.»

«Keşke varabilseydin!» dedi Birkin.

Gerald merak dolu gözlerle onu süzdü. Bu adamı pek anlıyamıyordu.

«Demek farkına varabilseydim daha iyiydi ha?»

Aralarına bir sessizlik indi bir süre. Birkin'in yüzünde bir sinirli gerginlik, kaşlarının arasında iki çizgi, keskin ve okunmaz. Gerald'sa, kuşkuda ve tetikte, biraz da kasıtlı, onu süzüyordu. Çünkü onun ne demek istediğini hiç kestirememişti.

Derken Birkin delip geçici ve etkileyici gözlerle karşısındaki adamın yüzüne bakarak, «Yaşamının temel hedefi, amacı sence nedir, Gerald?» diye sordu.

Gerald gene bir afalladı. Birkin'in lâfı neye bağlıyacağını kestiremiyordu. Bu konuşmalar alay anlamında mıydı, yoksa değil miydi? İğneli bir sesle,

«Şu sırada, böyle ayak üstü söyleyemem elbet,» dedi.

Birkin hep onun gözlerinin içine bakarak derin bir ciddilikle, «Sence sevmek hayatta herşey demek midir? Herşeyin amacı mıdır?» dedi.

Gerald, «Benim hayatımda mı?» diye sordu.

«Evet,»

Gerald gerçek bir şaşalamayla sustu. Sonra, «Bilemem,» diye yanıtladı. «Şimdiye kadar olmadı.»

«Ne oldu peki, şimdiye kadar senin hayatın?»

«Ne bileyim... kendi kendime hayatı tanımak, tecrübeler edinmek, herşeyi çekip çevirmek, işleri yürütmek.»

Birkin kaşlarını sertçe çatınca alnının kırışıklıkları çelikten dökülmüşe benzedi :

«Bence insanın ömründe tek bir katıksız amacı olmalı, ki ben aşkın başlı başına, katıksız bir amaç olduğuna inanıyorum. Ne var ki gerçekten âşık olduğum birisi yok, şimdilik.»

Gerald, «Hiç gerçekten sevdiğin oldu mu birini?» diye sordu.

Birkin, «Evet, hem de hayır,» diye karşılık verdi.

«Sonuç olarak? Yani kesinlikle?»

«Kesinlikle dersen, hayır, olmadı.»

«Benim de öyle,» dedi Gerald.

Birkin, «İstiyor musun?» diye sordu.

Gerald, uzun, cıvıl cıvıl, biraz da alaycı bir bakışla karşısındaki adamın gözlerinin içine baktı. Sonra,

«Bilmem ki,» diye yanıtladı.

Birkin, «Ben istiyorum,» dedi. «Sevmek istiyorum.»

«Gerçek mi?»

«Evet, aşkın kesinliğini tatmak istiyorum.»

Gerald, «Aşkın kesinliği,» diye onun sözlerini yineledi ve bir an sustu. Sonra, «Tek bir kadın mı?» diye sordu.

Sapsarı tarlaları sel gibi dolduran akşam ışığı Birkin'in yüzüne gergin bir donuklukla vuruyordu. Gerald hâlâ okuyamıyordu onun yüzünü.

Birkin, «Evet, tek bir kadın,» dedi.

Gene de inanç değil dirençle konuşuyormuş gibi geldi, Gerald'a.

«Bir kadın... dünyayı bir yana itip tek bir kadına bağlanmanın benim hayatımı doldurabileceğini sanmıyorum,» dedi.

Birkin, «Hiç değilse hayatının ekseni, çekirdeği bu olamaz mı, bir kadınla arandaki sevgi?» diye sordu.

Gerald'ın ona bakan gözleri bir garip, yırtıcı gülümseyişle kısıldı «Bana hiç böyle gelmez.»

«Öyle mi? Peki sence hayatın ekseni nedir?»

«Ben de bilmiyorum da birisi çıkıp bana söylesin istiyorum. Benim çıkarabildiğim kadarıyla benim haya-

tımda eksen diye birşey yok. Benim anladığım, toplumun yapısıyla işleyişi benim hayatımı toparlıyor da dağılmaktan kurtarıyor.»

Birkin çetin bir cevizi kırmak istercesine düşündü: «Anlıyorum, eksene benzer birşey yok ki!» dedi. «Eski inançların hepsi ölmüş, o kapıdan umut yok. Geriye kala kala bir kadınla kusursuz bir birleşme kurmak kalıyor; bir tür ideal evlenme gibi birşey.. Bunun dışında da hiç birşey yok.»

«Yani insan bu kadını bulamazsa eli böğründe kalacak, öyle mi demeğe getiriyorsun?»

Birkin, «Aşağı yukarı, evet, Tanrı var olmadığına göre,» diye yanıtladı.

Gerald, «Öyleyse halim duman,» diyerek pencereye doğru döndü ve dışardan kayıp geçen altın renkli manzaraya baktı.

Birkin onun yüzünün nasıl askersi bir güzellik taşıdığını görmekten kendini alamadı.

«Demek bu konuda pek şanslı olduğumuzu sanmıyorsun?» diye sordu.

Gerald, «Yaşantımızı kadın üstüne, tek bir kadın üstüne kuracaksak, hayır, hiç şans tanımıyorum,» dedi. «Bu gidişle ben hayatımı hiç kuramıyacağım demektir.»

Birkin onu biraz öfkeyle süzerek, «Sen doğuştan **münkir**'sin,» dedi.

Gerald, «Duygularım neyse odur, değiştiremem ki!» diye karşılık verdi. Ve Birkin'e mavi, keskin, erkek bakışlı gözlerinde gene alaya yaklaşan bir gülümseyişle baktı. Birkin'in gözleri öfke doluydu o sırada. Bu **öfke** hızla kuşkulu bir tasaya dönüşmüştü; sonra da sıcacık, derin bir sevgi ve kahkaha olup çıktı.

Birkin kaşlarını çatarak, «Senin bu halin beni pek tedirgin ediyor, Gerald,» dedi.

Gerald gene o askersi, erkek gülüşüyle, «Biliyorum.» diye yanıtladı.

Kendi de bilmeden karşısındaki adamın büyüsüne kapılmıştı. Onun yakınında, onun etki alanı içinde olmak istiyordu. Birkin'e karşı büyük bir yakınlık duyuyordu ama bunun dışında pek bir şey umurunda değildi. Ona öyle geliyordu ki o, Gerald, benliğinde tanıdığı kimselerin hepsinden daha sağlam ve dayanıklı gerçekler saklıyordu. Kendini daha bir olgun ve bilgili buluyordu. Arkadaşında sevdiği şeyse o cıva gibi sıcakkanlılığı ve o parlak, sıcacık konuşmalarıydı. Aralarındaki bu parıltılı söz akışlarını ve cıva gibi ele avuca sığmaz duygu değiş tokuşlarını seviyordu. Sözlerin gerçek anlamları üstünde pek durmuyordu bile: nasılsa o, kendisi, herşeyi ötekinden daha iyi biliyordu.

Bunun Birkin de ayırdındaydı. Gerald'ın onunla, ciddiye almaksızın yakınlık kurmak istediğini biliyordu. Bunu sezince de buz gibi soğuk, katı kesiliyordu. Kendini dışardaki manzaraya kaptırdı ve Gerald ötelerde kaldı; bir hiç olup çıktı onun için. Genç adam dışardaki tarlalara bakıyor ve düşünüyordu

«İnsanoğlu ortadan kalksa bile, uygarlığımız Sodom gibi yıkılıp kül olsa ve geriye tek şu güzel akşam kalsa bile, kendiliğinden ışık saçan ağaçları ve toprağıyla... geriye tek şu akşam kalsa bile gene üzülmem! Evrene bilinç veren Güç bütünüyle burda; onun yok olması düşünülemez. Öyle ya insan oğlu nedir ki, Akla Sığmaz'ın çeşitli anlatımlarından yalnızca bir tanesi, değil mi? İnsanoğlunun tükenmesi demek bu bir tek anlatımın sona erip bittiğini göstermez mi? Anlatılan ve anlatılacak olan şeyin kendisiyse ne tükenir ne de eksilir. İşte hepsi şurda, şu ışık dolu akşamda! Bırak, insanoğlu yeryüzünden silinsin, sırasıdır artık. O gitti diye Yaradan Gücün deyişleri sona ermiyecek ki, geriye onlar kalacak. İnsanlık Ak

la Sığmaz'ı dile getiremez oldu artık. Postada kaybolup eskimiş, sahipsiz bir mektuba döndü, insanoğlu. O gidince yepyeni bir yoldan yepyeni bir deyiş duyulacaktır. Keşke insanoğlu bir an önce ortadan kalksa!»

Gerald'in «Londra'da nerde kalıyorsun?» diyen sesi onun düşüncelerini dağıttı.

Birkin başını kaldırıp ona baktı: «Soho'da birinin yanında. Kiranın bir kısmını ben veriyorum. Bu yüzden de istediğim zaman gidip kalabiliyorum.»

«İyi düşünmüşsün,» dedi Gerald. «Ne olsa kalacak kendi yerin var sayılır.»

«Evet ama pek hoşuma gitmiyor. Orada rastladığım insanlardan bıkkınlık geldi.»

«Kimler?»

«Sanat — müzik — Londra'nın Bohem çevresi. Hem de böylesine meteliklerini sayan, hesaplı Bohem'ler görülmemiştir! Gene de aralarında doğru dürüstleri var, hiç değilse kimi yönlerden. Dünyaya gerçekten, tam olarak sırt çevirmişler. Belki yaşantıları bu olumsuz sırt çevirme jestinden başka birşey değil ama gene de, olumsuz da olsa kişilikleri var.»

«Ressam, müzikçi, yazar... Sonra bir takım parazitler ve işsiz güçsüzler, modeller, ileri görüşlü gençler, alışılmış kurallara açıkça baş kaldıran, belirli bir ilkeleri olmayan kişiler. Çoğu Üniversiteden gelen gençler bunların, bir de hani, kendi hayatlarını yaşıyan türden kızlar.»

Gerald, «Hepsi de serbest mi?» diye sordu.

Onun ilgisinin uyanmış olduğunu Birkin görebiliyordu.

«Bazı bakımlardan. Bazı yönlerdense sımsıkı tutsaktırlar hâlâ. Ve bütün o baş kaldırmalarına karşın hemen hemen hepsi aynı havayı çalar.»

Gerald'a baktı, o mavi gözlerin içinde ufak bir merak, arzu alevinin parladığını gördü. Onun ne değin yakışıklı olduğunu da gördü gene. Çekici bir erkekti Gerald; damarlarındaki kan elektrikli gibiydi; mavi gözlerinde keskin ve soğuk bir ışıltı vardı ve gövdesinde, dökümünde, kendince bir güzellik ki durgunluğa benziyordu.

«Belki görüşürüz,» dedi. «Ben de iki üç gün Londra'da kalıyorum.»

«Olur,» dedi Birkin. «Tiyatro, müzikhol gibi yerlere gitmeğe hiç niyetim yok. En iyisi sen bize gel. Bakalım Halliday'le avanesini nasıl bulacaksın.»

Gerald, «Teşekkürler, gelirim,» diye güldü. «Bu akşam ne yapıyorsun?»

«Halliday'le sözleştim: Pompadour'da buluşuyoruz. Kötü bir yer ama gidilecek başka yer de yok.»

«Nerde?»

«Piccadilly Circus.»

«Biliyorum. Ben de geleyim mi?»

«Hay hay. Canın sıkılmazsa.»

Akşam oluyordu. Bedford'u geçmişlerdi. Rupert dışarısını seyrediyor ve içinde umutsuzluğa benzer birşey duyuyordu. Londraya her gelişinde bu duyguya kapılırdı. İnsanlara, insan kitlelerine karşı duyduğu nefret hastalık derecesindeydi.

«Durgun renklerde biten bir günün
Ufuklar boyunca gülümsediği yerde...

diye kendi kendine mırıldandı; ölüme mahkûm edilmiş bir insan gibi. Son derece uyanık, bütün duyuları her an ayakta olan Gerald öne doğru eğilerek,

«Ne diyordun?» diye sordu.

Birkin ondan yana şöyle bir baktı. Güldü. Sonra gene,

«Durgun renklerde biten bir günün
Ufuklar boyunca gülümsediği yerde,»

diye okudu.

«Çayırlarda bilmemne bilmemne koyunlar
Yarı uykulu...»

Gerald da şimdi dışarısını seyrediyordu. Nedense yorgun düşmüş, keyfi kaçmış olan Birkin,

«Ne zaman tren Londra'ya yaklaşsa içimi bir felâket duygusu bürür,» dedi. «Öyle bir umutsuzluk, bir umarsızlıkla dolup taşarım ki dünyanın sonu gelmiş sanırsın.»

«Sahi mi!» dedi Gerald. «Dünyanın sonu gelecek diye korkuyor musun yani?»

Birkin omuzlarını ağır ağır kaldırıp silkti: «Bilmiyorum,» dedi. «Hep, dünyanın sonu geldi gelecek, diye bekleyip de gelmediği için korkuyorum belki de. Ama benim asıl içimi karartan şey insanlar, nasıl canımı sıkıyorlar bir bilsen!»

Gerald'ın gözlerinde bir sevincin gülümsemesi uyanmıştı. Karşısındaki adamı dikkatle süzerek,

«Öyle mi gerçekten?» diye sordu.

Bir kaç dakika sonra tren, Londra'nın çevreye yayılmış eteklerinin yüz karasına bulaşmıştı bile. Vagonda herkes diken üstündeydi şimdi: bir an önce kaçabilmek için «hazır» bekliyorlardı. En sonunda istasyonun o kocaman kemerinin altından geçtiler ve kentin dev gölgesi üzerlerine çöktü.

Birkin kendini bir kitap gibi kapadı. Gelmişlerdi. Gerald'la birlikte bir taksiye bindiler. Hızla kayıp giden küçük kutularının içinden dışardaki büyük caddenin çirkinliğini seyrederken Birkin,

«Lânete uğramışız gibi gelmiyor mu sana?» diye sordu.

Gerald, «Yoo,» diye güldü.

«Gerçekten ölüm bu,» dedi Birkin.

ALTINCI BÖLÜM

Nane Likörü

Birkaç saat sonra meyhanede gene buluştular. Gerald iki yana da açılan alçak tahta kapılardan geçerek, içerdeki başlarla yüzlerin duman sisleri arasında silikleştiği ve duvarlardaki aynalarda daha silik olarak, sonsuzluğa değin üstüste yansıdığı yüksek tavanlı, geniş bir salona girdi. Gölgeden insanların mavi sigara dumanından yapılma bir hava içinde mırıl - mırıl öttüğü bir loş dünyaya girmiş gibiydi. Ne var ki kolktuk ve kanepelerin kırmızı kadifesi bu keyif köpükçüğüne elle tutulur bir gerçeklik kazandırıyordu.

Gerald o yavaş ve dikkat dolu, gözleri hiç bir şeyi kaçırmıyan yürüyüşüyle masaların ve yanlarından geçtiği sırada gölgeli yüzlerini ona doğru kaldıran insanların arasından ilerledi. Yabancı bir dünyaya, yepyeni, ışıklı bir bölgeye girer ve bir sefih ruhlar kafilesine katılır gibiydi. Masaların çevresinde öne doğru eğilmiş duran bu loş, gene de bir garip ışıklı, belirsiz yüzleri gözleriyle taradı. Birkin'in yerinden kalkarak eliyle onu çağırdığını gördü.

Birkin'in masasında sarışın bir kız vardı, saçları sanatçı modasına uygun olarak kısa kesilmiş ve kulakları hizasında hafifçe içe doğru kıvrılmıştı. Ufak tefek, ince

yapılıydı, pembe beyaz tenli, mavi gözleri iri iri ve masum. Üzerinde tepeden tırnağa bir incelik, bir çiçek gibilik vardı; gene de ruhundan sızan çekici bir bayağılık havası Gerald'ın gözlerinde onu görür görmez bir küçük kıvılcım çaktırttı.

Varlığı ortadan silinmişcesine suskun ve asılsız duran Birkin kızı Gerald'a «Miss Darrington,» diye tanıştırdı. Kız çarçabuk gene de isteksiz gibi uzattı elini; bu arada karanlık ve çıplak bakışlarını onun üstünden ayırmıyordu. Genç adam kanma bir sıcaklık yayılarak oturdu.

Garson belirdi. Gerald masadaki iki kişinin kadehlerine baktı. Birkin yeşil birşey içiyordu. Miss Darrington'un önündeki küçük likör kadehiyse boşalmış, yalnızca dibinde bir küçücük damla kalmıştı.

«Biraz daha almaz mısınız?»

Genç kız en son damlayı da içip kadehi elinden bırakarak, «Brendi,» dedi.

Garson ortadan silindi.

Genç kız Birkin.e dönerek, «Yok, benim döndüğümü daha bilmiyoğ,» dedi. «Beni buğda göğünce ödü kopacak.»

«R» lerin üstüne basa basa, hem yapmacık olan hem de kişiliğine tam uygun düşen bebeksi bir şiveyle konuşuyordu. Sesiyle donuk ve durgundu.

Birkin, «Peki, nerde şimdi?! diye sordu.

«Leydi Snellgğove'larda özel bir oyun hazığlıyor. Wağğens de orada.»

Bir sessizlik oldu.

Sonra Birkin babacan, koruyucu bir tavırla, «Peki, şimdi sen ne yapmayı düşünüyorsun?» diye sordu.

Kız somurtarak sustu. Bu soruyu hiç mi hiç sevmemişti.

«Hiç biğ şey.» diye karşılık verdi. «Yağın çıkıp model ağıyan ressam vağ mı diye bakacağım.»

«Kime gideceksin?»

«Önce Bentley'e gideceğim. Yalnız o da bana kızgın sanıyoğum; kaçıp gittim diye.»

«Madonna'dan mı bu haber?»

«Evet. Sonğa, o beni istemezse Cağmeğthen'in yanında iş bulabiliğim.»

«Carmerthen mi?»

«Frederick Carmarthen. Hani şu fotoğrafçı.»

«Şifon ve çıplak omuzlar...»

«Evet ama gene de çok efendi adamdır.»

Sustular. Sonra gene Birkin sordu

«Peki; ya Julius'u ne yapacaksın?»

Kız, «Hiiç,» dedi. «Boş veğeceğim.»

«Yani tamamen bitirdin mi o işi?»

Kız somurtarak başını çevirdi ve bu soruyu hiç yanıtlamadı.

Bu arada bir başka genç erkek telâşla masalarına geldi. Heyecanla,

«Merhaba Birkin, Minette, merhaba; ne zaman geldin?» diye sordu.

«Bugün.»

«Halliday'in haberi var mı?»

«Bilmem. Zaten umurum değil!»

«Ha-ha! Durum vaziyetleri hâlâ bu merkezde demek? Sizin masanıza gelmemde bir sakınca var mı?»

Minette soğuk soğuk, gene de bir çocuk gibi cana yakın, «Ğupeğt'le konuşuyoğum,» dedi. «Kusuğa bakma, emi?»

«Günah çıkartıyorsun ha? İyidir, insanı hafifletir. Hoşça kalın, öyleyse.»

Ve yabancı genç adam Birkin'le Gerald'ı keskin bir bakışla süzerek döndü, yürüdü gitti.

Bu arada Gerald'la hiç biri ilgilenmemişti. Gene de kızın, duyularıyla kendi yakınlığının ayırdında olduğunu Gerald seziyordu. Onları dinliyerek bekliyor, konuşmaları birbirine eklemeğe çalışıyordu.

Bu kez kız Birkin'e, «Evde mi kalıyorsun?» diye sordu.

«Üç günlüğüne. Ya sen?»

«Daha bilmiyorum. Olmazsa Bertha'nın oraya gidebilirim.» Bir sessizlik oldu.

Sonra kız birden döndü ve toplum yapısının aşağı düzeyindeki yerini benimsemekle birlikte karşısındaki erkekle konuşurken sıkı fıkı bir arkadaşlık havası yaratmak istiyen kadınların o biraz resmî terbiyeli ses tınlamıyla Gerald'a sordu

«Londra'yı iyi bilir misiniz?»

Gerald, «Ne desem?» diye güldü. «Londra'ya bu kaçıncı gelişim ama burasını yeni görüyorum.»

Minette, «Sanatla uğraşmıyorsunuz demek?» diye sordu; Gerald'a, «Bizden değilsin,» damgasını vuran bir sesle.

Gerald, «Hayır,» dedi.

Birkin, «Gerald bir askerdir, bir kâşif, endüstri dünyasının Napolyonu,» diyerek arkadaşını «Bohemya» ölçülerine göre tanımladı.

Kız soğuk gene de canlı bir ilgiyle «Asker misiniz?» diye sordu.

Gerald, «Yoo, ordudan istifa edeli yıllar oluyor,» diye yanıtladı.

Birkin, «Savaş sırasında askerdi,» dedi.

«Gerçek mi?» diye kız Gerald'a sordu.

Birkin, «Sonradan Amazon bölgesinde keşfe çıktı,» diye anlattı. «Şimdi de kömür ocaklarında ağalık ediyor.»

Kız Gerald'ı gözünü kırpmadan, durgun bir merakla süzüyordu. Kendinin böyle tanımlanması Gerald'ı güldürdü. Bir yandan koltukları da kabarıyor, içi erkeklik gücüyle dolup taşıyordu. Keskin mavi gözleri için için bir kahkahayla parlamış, keskin sarı saçlı kırmızı yüzü hoşnutluk ve yaşamla aydınlanmıştı. Bu kızda onun ilgisini çeken, kanını kaynatan birşey vardı.

Minette, «Ne kadar kalıyorsunuz?» diye ona sordu.

Gerald, «Bir kaç gün,» dedi. «Ama acelem yok.»

Genç kız hâlâ o tuhaf, heyecan verici durgun merakla, gözlerini kırpmadan ona bakmaktaydı. Bu bakışlar altında genç adam kendi kendini, kendi çekiciliğini var gücüyle duyuyordu. Tepeden tırnağa kuvvet kesilmiş, çevresine bir elektrik akımı yayıyormuş gibi geliyordu ona. O mavi, çıplak bakışlı gözler hep onun üstündeydi. Çok güzel gözleri vardı kızın, sonuna dek açmış çiçekler gibi. Ve ona çevrilen bakışları çırılçıplaktı. Üstlerinde bir garip yanar - dönerlik yüzer gibiydi, sis gibi bir dağılmışlık, bir somurtukluk ki su yüzüne çıkmış bir yağ tabakasını andırıyordu.

İçersi sıcak olduğundan kız şapka giymemişti. Sırtında, boynundan bir şeritle büzülmüş bol, sade bir blûz vardı ama kumaşı, o diri boynuyla incecik bileklerinin üzerinde ağır, yumuşak kıvrımlar yapan pahalı, sarı bir «crêp - de - chine» di. Düzgündü ve biçimi, başının yanlarına doğru kıvrılan parlak sarı saçları, duru, ufak, yumuşak yüz çizgilerinin hafif dolgunluğundaki kışkırtıcılık, o kuğu boynu ve biçimli omuzlarını saran zengin renkli blûzu... herşeyiyle sade ve noksansız bir görünüşü vardı. Ve hemen hemen hiç kımıltısız duruyordu, yok gibi. Ayrı bir yerdeydi sanki, tetikteydi.

Gerald adamakıllı hoşlanmıştı ondan. Onun üstünde müthiş, zevkli bir etki kurduğunu seziyor ve zalimliğe çok yaklaşan bir şefkatle içi titriyordu. Çünkü Minette

doğuştan bir «kurban» olarak yaratılmıştı. Genç adam onu avucunun içine almış olduğunu bildiğinden cömertlik duyuyordu. Kanı, damarlarına yayılan elektrik akımının şehvetiyle baygın, gıcık gıcıktı. Bu akım bir boşalırsa, kızı tuz-buz edeceğini biliyordu. Ve kız, kendini çoktan ona vermiş, köşesinde bekliyordu.

Bir süre dereden tepeden konuştular. Derken Birkin. «Julius geldi!» diyerek yerinde hafifçe doğruldu ve yeni geleni eliyle çağırdı.

Minette gövdesini hiç kıpırdatmaksızın, başının tuhaf, yılan gibi biraz da ürpertici bir dönüşüyle, omuzunun üstünden arkaya doğru bir göz attı. Gerald onun o başına yapışan sarı saçlarının kulaklarını sıyırarak sallanmasına baktı. Onun yeni gelen adama karşı dikkat kesilmiş olduğunu sezdiğinden o da bakışlarını o yana çevirdi. Uzunca, gür siyah saçları siyah şapkasının altından sarkmış olan ince yapılı, koyu esmer bir genç erkeğin, yüzünde hem saf ve sıcak hem de bomboş bir gülümseyişle ve hantal adımlarla kendilerine doğru yaklaştığını gördü. Genç adam sevincin verdiği bir hızla Birkin'e doğru geliyordu.

Kızı, iyice yaklaşıncaya kadar görmedi. Görünce irkilip geriledi; yüzü yemyeşil kesildi. İnce, tiz bir sesle,

«Minette, ne işin var senin burda?» diye sordu.

Herkes, ses duymuş hayvanlar gibi başlarını kaldırıp baktı. Halliday olduğu yerde kala kalmıştı, yüzünde bön bir gülüş yanıp sönüyordu. Kızsa, içinde dipsiz bilgi cehennemleri yanan buz gibi soğuk gözlerle, biraz da umarsız, ona bakıyordu. Eli kolu onunla bağlanmıştı.

Halliday gene o tiz, isterik sesle, «Neden geldin?» diye sordu. «Gelmeyeceksin dememiş miydim sana.»

Kız karşılık vermeksizin, hep o buz gibi soğuk, bomboş ve ağır bakışla onun gözlerinin içine bakıyordu.

Adam, sığınmak istercesine büzülerek, gerideki masaya yaslanmıştı.

Birkin, «Aslında onun gelmesini istiyordun,» dedi. «Sen de biliyorsun bunu. Gel, otur.»

«Hiç de değil. İstemiyordum onun gelmesini. Gelme, diye de söylemiştim... Neden geldin. Minette?»

Genç kız öfkeden ağırlaşmış bir sesle, «Korkma,» diye karşılık verdi. «Senin için gelmedim.»

Julius Halliday, «Ne arıyorsun öyleyse burda?» diye nerdeyse çığlık çığlık bağırdı.

Birkin, «Canı istemiş gelmiş,» dedi. «Kimse karışamaz. Sen bizimle oturuyor musun, yoksa gidiyor musun?»

Halliday, «Yok! Minette'le bir masaya oturmam!» diye bağırdı.

Minette sertçe, «Korkma, seni yemem,» dedi. Gene de sesinde onu kanadının altına alır gibi bir ton vardı.

Halliday gelip masaya oturdu. Elini göğsüne bastırarak,

«Yüreğim ağzıma geldi,» dedi. «Minette, böyle işler yapmasan ne olur sanki? Neden dönüp geldin kuzum?»

Kız gene, «Senin yüzünden değil,» diye yanıtladı.

Genç adam tiz sesiyle, «Bunu demin söylemiştin,» dedi.

Minette ona iyice sırtını çevirerek, gözleri gizli bir alayla parlayan Gerald Crich'e doğru döndü.

O durgun, donuk, çocuksu sesiyle, «Vahşileğden çok koğkağ mıydınız?» diye sordu.

«Yoo, çok değil. Zaten çoğunlukla zararsız kişilerdir. Gerçekte daha doğmamış olduklarından insan onlardan pek korkmuyor; çünkü onlarla başa çıkabileceğini biliyor.»

«Biliyoğ mu, geğçekten? Çok yığtıcı şeyleğ değil mi?»

«Çok değil. Arayıp sorarsanız dünyada yırtıcı şeylerin sayısı çok değildir. İster insan olsun, ister hayvan gerçekten tehlikeli olabileceklerin sayısı azdır, aslına bakarsanız.»

Birkin, «Meğer ki sürü halinde olsunlar,» diye lâfa karıştı.

Minette, «Az mıdır, gerçekten?» dedi. «Ne tuhaf! Ben de vahşîleri, göz açıp kapayana kadar adamı boğazlayıveren, tehlikeli şeyler sanırdım.»

Gerald, «Öyle mi?» diye güldü. «Herkes gözünde büyültür, şu vahşîleri. Bir kez tanıdıktan sonra onlar da başka insanlar gibidir, oysa; hiç heyecan verici değil.»

«Yani vahşî yerlerde keşfe çıkmak pek öyle olağanüstü bir yiğitlik değil mi, demek istiyorsunuz?»

«Öyle. Bu iş yiğitlikten çok dayanıklı olmaya bakar.»

«Yani siz hiç korkmadınız mı?»

«Bilmiyorum. Evet kimi şeylerden korkarım. Bir yere kapatılıp kilitlenmekten, bağlanmaktan. Kıskıvrak bağlanmaktan ödüm kopar.»

Kız o saf gözlerini kırpmaksızın onu süzüyordu ve bu bakışların dokunuşu erkeği öyle derinden derine heyecanlandırıyordu ki benliğinin dış kabuğunu sanki hiç etkilemiyordu. İnsanı zevkten ürperten birşeydi: kızın etkisiyle içinin kıpırdanıp uyandığını, varlığının en derin ve karanlık iliklerinde gizli duran gizlerin dışarı vurduğunu duyumsamak.

Kız onu bilmek istiyordu. Ve bakışları onu delip geçerek iç yapısına işler gibiydi. Gerald bir gücün onu kendine doğru ittiğini, kendisiyle birleşmenin, kendisini görmenin ve bilmenin onun da alnında yazılı olduğunu se-

ziyordu. Sonra onun ister istemez kendine teslim olacağını, boyun eğeceğini de biliyordu. Öylesine ucuz ve bayağıydı bu kız, köle gibi; gözlerini ona dikmiş, kendini onda yitirmiş. Ona dalıp gitmişti, onun gizini çözmek istiyordu, onun erkekliğini onunla birlikte yaşamak.

Gerald'm yüzü bir garip gülümsemeyle aydınlanmıştı, uyanan duygularının heyecanıyla, ışıkla dolu, gene de kendinden geçmiş. Kollarını masaya yaslamış oturuyordu ve elleri kıza doğru uzanmıştı. Güneş yanığı, insanı biraz ürküten elleri, ilkel bir güçle dolu, gene de son derece biçimli ve çekiciydi. Ve bu eller kızı büyülemiş gibiydi. Bunu kendi de biliyordu.

Masaya başka adamlar da gelmişti, Birkin ve Halliday'le konuşmağa. Gerald onların konuşmasına karışmayarak yavaş sesle Minette'e sordu

«Nerden döndünüz?»

Minette alçak gene de dolgun bir sesle, «Kent dışından,» diye yanıtladı.

Halliday'den yana bakıp duruyor ve baktıkça gözleri öfkeden çakmak çakmak oluyordu. Ağır cüsseli, sarışın genç onun hiç ayırdında değilmiş gibi yapıyordu oysa ondan ödü koptuğu ortadaydı. Minette böyle zamanlarda bir süre Gerald'ı unutuyordu. Gerald onu daha tam avucunun içine alamamıştı.

Gene yavaş sesle, «Peki, Halliday'in ne ilişkisi var bununla?» diye sordu.

Kız uzun bir zaman onu yanıtsız bıraktı. Sonra istemiye istemiye,

«Beni götürdü, oraya kapattı; şimdi de başından atmak istiyor,» dedi. «Ama başka birine gitmeme de razı değil. İstiyor ki ben kent dışında gömülüp bir başıma oturayım. Sonra da başına belâ oluyorum, yakasını bırakmıyorum diye yakınıyor.»

«Ne istediğini bilmiyor,» dedi Gerald.

Kız, «Ne bilir ki o zaten?» dedi. «Herşeyi başkası ona söylesin ister. Hiç bir zaman kendi isteğiyle birşey yapmaz çünkü ne yapmak istediğini kestiremez. Agucuk bebeğin biridir.»

Gerald bir süre Halliday'i süzerek onun o yumuşak, biraz da bozulmuş olan yüzünü seyretti. Bu yüzün yumuşaklığı bile çekiciydi. Yumuşacık, sıcacık bir ruhtu bu, insanın içine hâzla yumulabileceği bir ruh.

Gerald, «Ama sizin üstünüzde herhangi bir hakkı yok, değil mi?» diye kıza sordu.

Kız, «Ben istemiyordum, metresi olmağa zorladı,» diye karşılık verdi. «Gelir karşımda şıpır şıpır ağlardı. Ömrünüzde görmemişsinizdir böyle çok göz yaşı. Bana dönmezsen yaşıyamam, filân deyip duruyordu. Kovsam da gitmiyordu, yapışmıştı iyice. Zorla aldı götürdü beni. Ama bir kez beni götürüp kapadı mı, sonra da başından atmak istiyor. Şimdi de tuttum gebe kaldım. Beyefendi elime yüz sterlin para tutuşturacakmış, ben de taşraya bir yere gidecekmişim ki beni bir daha ömür boyu görmesin, adımı bile duymasın diye. Ama yağma yok... Hele bu olup bitenden sonra...»

Gerald, yüzünde bir tuhaf bakış belirerek, «Gerçekten çocuğunuz mu olacak?» diye inanmazlıkla sordu. İnsan ona bakınca inanacağı gelmiyordu, nasılda gencecik ve üstelik analık ruhundan uzaktı...

Kız onun gözlerinin ta içine bakıyordu. O çocuksu, mavi gözlerinde bir sinsilik belirmişti, bir günahın bilgisi, karanlık ve başeğmez. Gerald'ın yüreğine doğru bir alev aktı, gizlice.

«Evet,» diye karşılık verdi kız. «Ne feci değil mi?»

Gerald, «İstemiyor musun çocuğu?» diye sordu.

Kız kesinlikle, «İstemiyorum,» dedi.

«İyi ya... ne zamandır biliyorsun?»

«On hafta oluyor,» dedi Minette. Gözlerini onun yüzünden hiç ayırmıyordu.

Gerald birden değişip resmileşerek terbiyeli bir ev sahibi sesiyle, «Burda yiyebileceğimiz birşey var mı?» diye sordu. «Birşeyler yemek ister misiniz?»

«Evet. Canım istiridye istiyor.»

«Oldu öyleyse. Biz de istiridye yeriz.» Ve eliyle garsonu çağırdı.

Halliday hiç oralı olmuyordu. Yalnız garsonun tabağı getirip kızın önüne koyduğunu görünce birden,

«Minette! Brendi içerken istiridye yiyemezsin!» diye bağırdı.

Kız, «Seni ne ilgilendirir bu?» diye sordu.

Halliday, «Hiiç hiç ilgilendirmez!» diye bağırarak karşılık verdi. «Ne var ki brendi içerken istiridye yenmez.»

Minette, «Ben brendi içmiyorum ki!» dedi ve kadehinde kalmış olan içkiyi Halliday'in yüzüne çarptı.

Genç adam hafif, tuhaf bir çığlık kopardı. Minette oturduğu yerden hiç umurunda değilmişcesine ona bakıyordu.

Halliday panik içinde, «Minette, neden böyle şeyler yapıyorsun?» diye bağırdı.

Gerald onun Minette'den ödü koparcasına korktuğunu ve kendi korkusundan büyük tat aldığını kestirebiliyordu. Halliday Minette'e karşı duyduğu nefret ve dehşetin tadını çıkarır, evirip çevirerek son damla lezzetine değin emer gibiydi; gerçek bir panik içindeydi. Gerald'a göre tuhaf maskaranın biriydi bu adam, gene de ilginç.

Bir başka adam, «Adam, Minette,» diye usulcacık, çarçabuk konuştu, Eton şivesiyle. «Ona bir şey yapmıyacağına söz vermiştin.»

«Birşey yapmadım ki zaten,» dedi Minette.

Genç adam, «Ne içeceksin?» diye sordu. Esmer ve düzgün ciltli, sinsi bir dipdirilikle doluydu.

Minette, «Şarap sevmiyorum ki, Maxim,» dedi.

Maxim denilen adamın fısıldar gibi konuşan o soylu sesi, «Şampanya istemelisin öyleyse,» dedi.

Gerald o zaman bu sözlerin, kendisine dokunduruldu ğunu anladı.

Gülerek, «Şampanya içelim mi?» diye sordu.

Minette çocuk gibi yayvan yayvan konuşarak. «Aa, çok meğsi, sek olsun,» dedi.

Gerald onun istiridye yeyişini seyretti. Titiz, nazik bir yeyişi vardı. Parmakları inceydi ve uçları iyice duyarlıklıymış gibi, istiridyeleri ufak, ince hareketlerle minicik lokmalara ayırıyor ve titizlikle, çıtkırıldım bir dikkatle yiyordu. Bunları seyretmek Gerald'a büyük zevk verdi ve bunu gören Birkin sinirlendi. Hepsi de şampanya içiyorlardı şimdi. Aralarında iyice ayık ve serinkanlı olan tek kişi o terbiyeli ve kibar, genç Rustu, düzgün sıcak yüzlü, yağlı siyah saçlı Maxim. Birkin bembeyaz kesilmiş ve dalgındı; her zamankinden bambaşkaydı. Gerald da gözlerinde hep soğuk, parlak, alaycı bir ışıkla gülümsiyerek Minette'e doğru eğilmiş duruyordu, biraz kolkanat gerer gibi. Çok güzeldi Minette müthiş bir çırılçıplaklıkla yaprak yaprak açmış sarı bir buz çiçeğini andırıyordu. Hele şu sırada içtiği şampanyadan ve erkeklerle çevrili olmanın heyecanından yüzü kızarmış, gururundan yanma varılmıyordu. Halliday'in üstünden ahmaklık akıyordu. Tek bir bardak şarapla sarhoş olmuş, kıkır kıkır gülüp duruyordu. Gene de saflığında insanın hoşuna giden sıcakkanlı, tatlı bir yön vardı.

Minette birden başını kaldırdı ve üstlerinde görmesini engelliyen bir alev buğusu varmış gibi bakan o yusyuvarlak gözlerini Gerald'ın gözlerinin içine dikerek,

«Ben kağa böcekleğden başka bişiyden koğkmam,» dedi.

Gerald damarlarından kopan tehlike dolu bir kahkahayla güldü. Kızın çocuksu konuşması sinirlerini yatıştırıyor ve ondan önce gelen herşeyi unutmuşcasına onun gözlerini içine dikili duran o alev alev, buğulu gözleri ona sanki haklar tanıyordu.

«Valla da koğkmam; başka bişicikten koğkmam,» diye yemin etti. «Ama kağa böcek, ığğğ!» Kara böceğin düşüncesine bile dayanamıyormuşcasına tepeden tırnağa ürperdi.

Gerald içkili olanların resmiliğiyle, sordu;

«Yani kara böceklerin görünüşünden mi korkarsın, yoksa ısıracak filân diye mi korkarsın?»

Kız, «Onlar insanın ısırırlar mı?» diye bağırdı.

Halliday, «Üf, ne iğrenç?» dedi.

Gerald, «Bilmiyorum,» diyerek bakışlarını masadakilerde dolaştırdı. «Kara böcekler adamı ısırır mı? Ama sorun bunda değil. Sen onlar ısıracak diye mi korkuyorsun yoksa bu soyut bir korku mu?»

Kız o çocuksu gözlerini ondan hiç ayırmıyordu.

«Ne bileyim işte, pis, iğrenç şeyler!» diye bağırdı. «Görünce tüylerim diken diken oluyor. Bir tanesi gelip üstümde yürüse sağlam ölürüm, oracıkta ölürüm, valla.»

Genç Rus, «Tanrı saklasın!» diye fısıldadı.

«İnan, Maxim, şıp diye ölüveririm, oracıkta.»

Gerald bilgiç bir gülümseyişle, «Öyleyse hiçbir kara böcek senin üstünde yürümeyecek,» dedi. Ne garip, onu çok iyi anlıyordu.

Birkin, «Soyut bir korku bu, Gerald'ın dediği gibi,» diye fikir yürüttü.

Kısa, tedirgin bir duraklama oldu.

Sonra genç Rus o hızlı, fısıltılı, beyefendi şiveli se-

siyle, «Demek başka hiçbir şeyden korkmazsın ha, Minette?» diye sordu.

«Hemen hemen,» dedi kız. «Koğktuğum bazı şeyleğ vağdığ ya, bu koğku başka. Bak, kandan hiç koğkmam, işte!»

Masaya yeni gelmiş, viski içmekte olan soluk, kalın, kaba alaycı yüzlü bir genç adam, «Kandan korkmazsın ha!» diye dudak büktü.

Minette döndü ve asık yüzle, nefretle, kötü kötü baktı ona, kirpiklerinin altından.

Adam yüzünden alaycılık akarak, «Gerçekten korkmaz mısın sen kandan?» diye sordu.

Kız, «Korkmam ya!» diye diklendi.

Adam, «İyi ama sen ömründe kan görmemişsindir ki! Dişçiden başka yerde» diye burun kıvırdı.

Minette ona tepeden bakarak, «Ben seninle konuşmuyordum ki!» dedi.

«Gene de yanıt verebilirsin sanırım.»

Kız yanıt olarak birden onun o etli, soluk elini bir bıçakla dürttü. Genç adam kaba bir küfür savurarak yerinden fırladı.

Minette, «Kalıbını gören de seni bir şey sanır,» dedi.

Adam ayakta durduğu yerden apacı bir kinle ona bakarak, «Allah senin belânı versin!» diye diş gıcırdattı.

Gerald iç güdüsüyle o saat komutayı eline aldı ve adama dönerek, «Kes!» diye buyurdu.

Adam hâlâ durduğu yerden alaycı bir küçümsemeyle Minette'e bakıyordu ya o kalın çizgili, soluk yüzü utanmış ve şapşallaşmıştı da. Elinden kan akmağa başladı.

Halliday, «Ay, ne kötü, çek şu elini!» diye ufak bir çığlık attı.

Minette, «Maxim, dikkat et, tavus kuyruğu yapacak,» diye uyarıda bulundu.

Serinkanlı genç Rus ayağa kalkarak Halliday'i kolundan tutup götürdü.

Solmuş ve suskunlaşmış olan Birkin olup bitenleri hoşnutsuzluğa benzer bir ifadeyle süzüyordu. Soluk yüzlü alaycı genç de oradan uzaklaştı. Elinin kanadığı hiç umurunda değilmiş gibi bir duruşu vardı ya bunun gösterişten başka bir şey olmadığı da ortadaydı.

Minette Gerald'a dönerek, «Aslında ödleğin biridir,» dedi. «Julius da onun sözünden hiç çıkmaz, nedense!»

«Kim bu?»

«Yahudinin biri. Günahım kadar sevmem.»

«Neyse, onun önemi yok ama Halliday'e ne oldu?»

«Julius dünyanın en ödlek herifidir. Elime bıçak aldığımı görse bayılır kalır. Benden ödü kopar.»

«Hmm...»

«Hepsi korkarlar zaten benden. Yalnızca o Yahudi yüreklilik taslamağa kalkar. Oysa hepsinden korkak odur, çünkü herkes ne diyecek diye korkar. Julius hiç değilse buna aldırış etmez.»

Gerald, «İkisi birbirinden yiğit, maşallah,» diye gülümsedi.

Minette yavaş, çok yavaş bir gülümseyişle ona baktı. Pek güzeldi, yüzünü ateş basmıştı, bildiği günahların güvenliği içindeydi.

Gerald'ın gözlerinin üstünde iki ışık noktası yanmıştı.

«Neden Minette diyorlar sana, kediye benzediğinden mi?»

Kız, «Öyle olsa gerek,» dedi.

Gerald'ın yüzündeki gülümseme yoğunlaştı.

«Benzemez de değilsin hani! Hatta bir küçük dişi pantere benzediğin bile söylenebilir.»

Birkin alaylı bir öfkeyle, «Lâfa gel!» diye söylendi. «İnsaf be, Gerald!»

Minette ve Gerald biraz sıkılarak ona doğru baktılar.

Kendini Gerald'dan yana güvenlikte sayan kız belli belirsiz bir küstahlıkla, «Sesin çıkmıyoğ bu gece, Ğupeğt,» dedi.

Tam o sırada, hasta ve bitkin durumda Halliday geri geldi.

«Minette, böyle şeyler yapmasan ne olur sanki!» dedi. Sonra, «Oof!» diye inildiyerek sandalyesine çöktü.

Minette, «Sen evine git bari,» dedi.

«Gidiyorum zaten. Ama hepiniz de benimle birlikte gelsenize!» Halliday, Gerald'a döndü. «Benim oraya gelmez misiniz? Çok sevinirim. N'olur! Çok eğleniriz. Hey!» Çevresine bakınarak bir garson aradı. «Bana bir taksi bulun.» Gene inildedi. «Ööf, içim öyle bir kötü oluyor ki! Minette, görüyorsun ya bana yaptıklarını?»

Kız somurtuk bir serinkanlılıkla, «Öyleyse neden böyle ahmaksın?» diye sordu.

«Kim demiş ahmağım diye? Öf, ne berbat şey bu! Çocuklar, hadi, hepiniz gelin kuzum. Çok eğleniriz. Minette, sen de geliyorsun. Ne dedin? Yoo, olmaz, gelecek-sin. Mutlaka geliyorsun. Ne dedin? Kızcağızım, şimdi böyle mızmızlık etmenin sırası mı? Baksana şu halime... ah... çok... çok hastayım. Hey... bana baksanıza... Of...»

Minette buz gibi bir sesle, «Midenin içki kaldırmadığını biliyorsun,» dedi.

«Içkiden değil diyorum sana; senin iğrenç davranışların yüzünden oluyor, başka bir şey değil. Öf, ne berbat! Libidnikov, kalk gidelim.»

Genç Rus o hızlı konuşmasıyla usul usul, «Bir bardak bir şey içti,» dedi. «Tek bir bardak.»

Hep birlikte kapıya doğru yürüdüler. Minette Gerald'm yanından ayrılmıyordu. Adımlarını onunkine uy-

durmuş gibiydi. Gerald bunun ayırdındaydı ve adımlarındaki temponun iki kişiye yeterli olduğunu bilmenin karanlık hoşnutluğuyla dopdoluydu. Kızı iradesinin avucu içinde tutuyordu ve kız yumuşacık, kıpır kıpır duruyordu burada, herkesten gizli.

Beşi birden taksiye doluştular. Halliday sendeliyerek ilk önce girdi, dip pencerenin yanma kendini bıraktı. Ortaya Minette, onun yanına da Gerald oturdu. Rus gencinin taksi şoförüne yolu söylediğini işittiler; sonra arabanın, hızlı ve sessiz yol alışını duyumsadılar.

Minette Gerald'a sokulmuş oturuyordu; yumuşayıp eriyerek onun kemiklerine işlemiş gibiydi, siyah bir elektrik akımı gibi onun içine geçiyordu sanki. Benliği bir manyetik karanlık gibi erkeğin damarlarına yürüyor ve sanki bel kemiğinin en dibinde korkunç bir güç birikimi yaratıyordu. Bu arada, lâf olsun diye Birkin'le ve Maxim'le konuşuyordu, ince, umursamaz bir sesle. Derken Gerald'ın elini buldu ve kendi küçücük elinin içinde sımsıkı sıktı. Bu öylesine karanlık, gene de çırılçıplak bir söyleyişti ki Gerald damarlarında, beyninde yıldırım gibi titreşimler duydu ve kendinden geçer gibi oldu. Ama kızın sesi hâlâ bir çıngırak gibi çalınıp duruyordu, belli belirsiz bir alaycılık tınlamıyla. Başını yandan yana çevirdikçe o güzel saçları Gerald'ın yüzüne sürünüyordu ve genç adam hafif bir elektrik çarpmışcasına tüm sinir uçlarının karıncalanıp tutuştuğunu hissediyordu. Bel kemiğinin dibindeki kudret birikimiyse sımsıkı duruyordu yerli yerinde; şahane bir gurur kaynağı.

Sessiz evlerin sıralanmış durduğu bir sokağa vardılar; bir bahçe yolundan yukarı yürüdüler ve az sonra esmer tenli bir erkek uşak onlara kapıyı açtı. Gerald şaşkın şaşkın baktı ona. Acaba uşak değil de bir beyefendi olmasın bu, hani Oxford'da okuyan şu Doğulu öğrencilerden biri? Ama yok, adam evin uşağıydı.

«Hasan, bize çay yap,» dedi Halliday.

«Bana yer var mı?» diye Birkin sordu.

Uşak iki soruya da bir şeyler mırıldanıp gülümsiyerek karşılık verdi. Gerald'ı tedirgin ediyordu. Çünkü boylu, ince ve kibar duruşuyla tıpkı bir beyefendiydi.

«Uşağınız kim?» diye Hallidey'e sordu. «Prenslere benziyor.»

«Öyle ama kılığı yüzünden bu. Aslında sokakta bulduk onu; açlıktan nefesi kokuyordu. Acıyıp içeri aldım. Arkadaşın biri de giydirip kuşattı. Kısacası, görünüşüyle hiç ilgisi olmayan serserinin biri. Tek tutar yanı İngilizce bilmeyişi. Bu yüzden konuştuklarımızı da anlıyamadığı için zararsız sayılır.»

Genç Rus çarçabuk ve usul usul, «Leş gibi pistir,» dedi.

O saat uşak kapıda belirdi.

«Ne var?» diye Halliday sordu.

Adam ağzı kulaklarına vararak gülümsedi ve utangaç bir tavırla, «Efendiyle konuşmak ister,» diye mırıldandı.

Gerald merakla süzüyordu onu. Adam öyle yakışıklı, sırım gibiydi ki! Duruşu da serinkanlı, zarif, soylu. Gel gör ki gerçekte bön bön gülen yarı vahşinin biriydi.

Halliday onunla görüşmeğe, koridora çıktı.

«Ne? Ne dedin? Gene söyle. Ne? Para mı istiyorsun? Daha mı para? Ne yapacaksın parayı?» diye sorduğunu duydular.

Sonra genç Arabın anlaşılmaz mırıltısı... Halliday gülümsiyerek gene içeri girdi ve,

«Çamaşır almağa para istiyormuş,» dedi. «Biriniz bana bir şilin ödünç versenize. Yok, sağ ol, bir şilin ona çamaşır almağa yeter de artar bile.»

Gerald'ın uzattığı parayı aldı, gene koridora çıktı. Odadakiler onun uşağa,

«Bundan fazlasını istiyemezsin,» dediğini duydular. «Daha dün üç buçuk şilin aldın. Başka para istemek yok. Çayı da çabuk getir.»

Gerald odayı gözden geçirdi. Sıradan bir Londra evinin oturma odasıydı. Möbleli olarak kiralandığı anlaşılıyordu. Eşyalar rasgele seçilmiş olmakla birlikte sevimliydi. Yalnız Batı Pasifik Adalarından gelme bir çok heykel ve tahta oymalar vardı ki Gerald bunları garipsedi, yadırgadı Yerliler insan dölütlerini andırıyordu. Bir tanesi, acı çeker gibi bir tuhaf çömelmiş, şiş karınlı bir kadındı. Genç Rus bunun doğum yapan bir kadın olduğunu anlattı. Boynundan sarkan ipin iki ucunu iki eliyle kavramıştı; asılıp ıkınabilsin diye. Kadının garip, donmuş çizgileri, yarı belirtilmiş yüzü Gerald'ın aklına gene dölütleri getirdi. Beri yandan çok da başarılıydı bu heykelcik; bilincin ötesinde ve insan direncinin sınırında bir bedensel ıstırabı dile getiriyordu.

Gerald biraz hoşnutsuzlukla, «Oldukça müstehcen şeyler, değil mi?» diye sordu.

Maxim o hızlı fısıldayışıyla, «Bilmem ki,» dedi. «Müstehçen, nedir diye hiç bir zaman tanımlamadım kendi kendime. Bence bunlar çok güzel.»

Gerald oradan uzaklaştı. Odanın duvarlarında iki tana çağdaş futuristik stilde resim ve bir yanda bir de büyük piyano vardı. Bunların yanı sıra, yüksek kaliteli Londra pansiyonlarının hemen hepsinde bulunan türden eşyalar salonun döşemesini tamamlıyordu...

Minette şapkasıyla mantosunu çıkarıp kanepeye oturmuştu. Bu eve alışık olduğu görülebiliyordu ya gene de kararsız, ne yapacağını bilmez gibiydi şu sırada. Durumunu tam kestiremediği ortadaydı. Şimdilik andlaşması Gerald'laydı ve bu andlaşmanın öbür erkekleri nereye değin «tanıdığını» bilmiyor, bu işi nasıl idare edece-

ğini tasarlıyordu. İstediği yaşantıdan onu kimse alakoyamayacaktı. Buna kararlıydı. Şu en son dakikada kimsenin engellemesine izin vermiyecekti. Yüzü savaş hırsıyla kızarmış, gözlerinde dalgın, somurtuk, gene de dediği dedik bir bakış vardı.

Uşak çaylarla birlikte bir şişe de Kümmel getirdi. Tepsiyi kanepenin önündeki sehpaya bıraktı.

Halliday, «Minette, çayları sen koy,» dedi.

Kız yerinden kımıldamadı.

Halliday ürkek ve sinirli, «Yapmıyor musun yani?» diye sordu.

Kız, «Ben buraya eski anlamda gelmedim,» diye karşılık verdi. «Ötekiler çağırdı diye geldim, yoksa senin hatırına değil.»

«Sevgili Minette, sana kimse karışamaz, biliyorsun. Bu evi kendi kolaylığın için dilediğin gibi kullanmanı istiyorum, onu da biliyorsun çünkü sana belki yüz kez söyledim bunu.»

Kız karşılık vermeden sessiz ve isteksizce çaydanlığa doğru uzandı. Hepsi oturup çay içmeğe koyuldular. Gerald, Minette'le kendi arasındaki elektrik bağlantısını öyle bir güçle duyuyordu ki onun şu sessizliği ve içine kapanıklığı aklını karıştırıyordu. Nasıl ulaşabilirdi ona? Oysa bunun önüne geçilemiyeceğini biliyordu. Onları birbirlerine mıhlıyan bu gizli akıma sonsuz güveni vardı. Şaşkınlığı yüzeyde kalıyordu, yeni koşullar ortaya çıkıp eskilerini geride bırakmıştı.

Birkin ayağa kalktı. Saat bire geliyordu.

«Ben yatıyorum,» dedi Birkin. «Gerald, yarın senin kaldığın yere telefon ederim, ya da sen bana, buraya telefon et.»

Gerald, «Oldu,» dedi ve Birkin dışarı çıktı.

O gittikten sonra Halliday heves dolu bir sesle Ge-

rald'a, «Hey, siz de burada kalmaz mısınız?» diye sordu «Kuzum, n'olur kalın.»

«Herkesi burada yatıramazsınız ki!» dedi Gerald.

«Bal gibi yatırabilirim. Benimkinden başka üç yatak daha var. Kuzum kalın, olmaz mı? Her şey hazır. Bu evde yatan hiç eksik olmaz zaten. Herkesi yatıya alakoyarım. Bayılırım, evimin dolup taşmasına.»

Minette, «Topu topu iki oda var,» diye soğuk, düşmanca bir sesle konuştu, «Rupert de burada yatıyor.»

Halliday o tuhaf, tiz sesiyle, «Topu topu iki oda olduğunu ben de biliyorum,» dedi. «Ne çıkar bundan? Stüdyo var ya...» Biraz bönce gülümsiyerek istekli, imâlı konuşuyordu.

Maxim o terbiyeli, kesin vurgulu konuşmasıyla, «Julius'la ben bir odada kalırız,» diye lâfa karıştı. Julius Halliday'le Eton'dan beri arkadaştılar.

Gerald ayağa kalktı ve kollarını arkaya doğru açıp gerinerek, «Hepsi çok basit!» diye güldü.

Sonra resimlerden birine bakmağa gitti. Kanındaki elektrik akımının gücüyle gövdesinin her yeri şişip kabarmış gibiydi ve sırtı avını kollayan bir kaplanınki gibi uyuyan bir ateşle gergindi. Başı göğe eriyordu.

Minette ayağa kalktı. Halliday'den yana zehirli ok gibi, kapkara bir bakış fırlattı ve Halliday gene bön bön gülümsedi. Kız herkese soğuk soğuk, toptan iyi geceler diliyerek dışarı çıktı.

Kısa bir sessizlik oldu; sonra bir kapının kapandığını duydular ve Maxim o soylu sesiyle, «Tamam,» dedi. Anlamlı anlamlı Gerald'a baktı sonra gene, «Tamam,» diye baş salladı. «Sizin iş tamam.»

Gerald o renkli, düzgün, yakışıklı yüze, o garip gizemli gözlere baktı ve bu genç Rus'un sesini, (öylesine yavaş ve kusursuz), kulağıyla değil kanıyla duyuyormuş gibi geldi.

«İşlerim yolunda demek?» diye gülümsedi.

«Yolunda,» diye fısıl fısıl konuştu genç Rus. «Yolunda işleriniz.»

Halliday habire gülümsüyordu, hiç bir şey demeksizin.

Birden Minette kapıda belirdi. O küçük, çocuksu yüzü asık ve kin doluydu.

«Biliyorum,» dedi «Suçlu duruma düşürmek istiyorsun beni. Ama umurum bile değil!»

Dönmesiyle gene gitmesi bir oldu. Üstüne, mor ipekliden belinden kuşaklı bol bir sabahlık giymişti. Öyle miniminnacık, çocuksu ve yalnız duruyordu ki insanın içinden acımak geliyordu. Gene de gözlerindeki bakışla Gerald'ı kaynayan bir karanlıkta boğar gibi oldu ve bu genç adamı bir an ürküttü.

Erkekler birer sigara yaktılar ve dereden tepeden konuşmağa başladılar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Totem

Sabahleyin Gerald geç uyandı. Çok derin uyumuştu. Minette hâlâ uykudaydı. İç burkan çocuksu bir yatışı vardı. Ufacık, savunmasız tor-top olmuş yatışı Gerald'ın kanında doyumlanmamış bir şehvet ateşi yaktı: yeyip yutucu bir açlık. Ama kızcağızı şimdi tutup uyandırmak taş yüreklilik olurdu. Genç adam kendini yatıştırdı ve dışarı çıktı.

Oturma odasından gelen sesler duydu. Halliday Libidnikov'la konuşuyordu. Gerald kapıya gidip baktı. Sırtında çok güzel mavi renkte, eteği mor sulu bir ipek sabahlık vardı. Öteki ikisini ateş başında, anadan doğma çıplak görünce şaşıp kaldı.

Halliday başını kaldırdı. Onun bu şaşkınlığı hoşuna gitmişti.

«Günaydın,» dedi. «Havlu filân mı istiyordunuz?»

Ve öylece çırılçıplak, hole çıktı, cansız mobilyanın arasından süzülen bir garip beyaz şekil. Havluları getirip verdi ve şömine başında eski yerini aldı.

«Ateşin sıcağını teninizin üstünde duymak hoşunuza gitmez mi?» diye sordu.

«Gerçekten pek hoş,» dedi Gerald.

Halliday, «İnsanın hep çıplak gezebileceği bir iklimde olmak kimbilir ne güzeldir,» dedi.

Gerald, «Öyle,» diye güldü. «Yalnız insanı ısırıp sokan şeyler de olmasa!»

Maxim, «O sakıncası var işte,» diye mırıldandı.

Gerald ona baktı ve hafif bir tiksintiyle insan denen hayvanı gördü: yanık tenli ve çıplak, biraz utanç verici nedense. Halliday daha başkaydı. Biraz hantal ve kaygan, zedelenmiş bir güzelliği vardı, esmer, sımsıkı. Hayvanlık yönü belli değildi: yalnızca örselenmiş bir güzellik. Gerald onun gözlerinin de ne denli güzel olduğunu görebiliyordu şimdi: sarı elâ, sıcacık, zedelenmiş, ne yapacağını şaşırmış gibi bakan gözler. Ateşin aydınlığı o etli, öne eğik omuzlarına vuruyordu. Yukarı doğru kalkık duran yüzünde irade zayıflığı, biraz da dağınıklık okunmasına karşın içe işliyen, kendince bir güzellik de vardı.

Maxim, «Siz insanların anadan doğma gezdikleri sıcak yerler de olduğunu biliyor musunuz?» dedi.

Halliday, «Gerçek mi?» diye heyecanlandı. «Nerede?»

«Güney Amerika,» dedi Gerald. «Amazon.»

«Ah, ne eşsiz bir şey! Dünyada en çok yapmak istediğim şeylerden biridir bu: sırtıma bir çöp bile giymeden, günü gününe yaşamak. Bunu yapabilseydim, ben de yaşadım, diyebilirdim.»

«Peki ama neden?» diye Gerald sordu. «Bence hiç bir önemi yok bunun.»

«Bilmem; ama bence insan bir şeye yalnızca gözüyle bakacağı yerde o şeyi duyularıyla tanımalı. Havanın tenimde dolaştığını tepeden tırnağa duymalıyım, söz gelişi. Çevremdeki şeyleri görmekle yetinmeyip ellemeliyim. Yaşayışımızın baştan aşağı yanlış olduğuna inanı-

yorum çünkü her şey bakıp görmeye dayanıyor. Artık ne hissediyor ne de anlıyabiliyoruz. Bakıyoruz ve görüyoruz yalnızca. Bana sorarsanız bu baştan aşağı yanlış.»

Maxim de, «Evet,» dedi. «Doğru, çok doğru.»

Gerald ona baktı ve onun o düzgün, bakır tenli gövdesini gördü: ince, gür siyah kılları, kollarıyla bacaklarının biçimli ağaç dallarını andıran gerginliği. Öylesine dinç, sağlam ve güzel yapılıyken nasıl oluyordu da insana bir utanma duygusu veriyordu acaba, bir tiksinti? Gerald onun çıplaklığından ne diye irkiliyor, neden onu gördükçe kendisi alçalmış gibi oluyordu? İnsan denilen şey bundan ibaret miydi acaba? Böylesine basma kalıp?

Birden eşikte Birkin belirdi, beyaz pijaması ve ıslak saçlarıyla. Kolunda bir havlu vardı. Uzak ve silik, bir hayaleti andırıyordu.

«Banyo boşaldı; isteyeniniz varsa,» dedi.

Gene dönüp gitmek üzereydi ki Gerald, «Hey, Rupert!» diye ona seslendi.

«Ne var?» Beyaz şekil gene belirdi; odanın içinde bir hortlak.

«Şu oymayı nasıl buluyorsun?» diye Gerald sordu. «Bilmek istiyorum.»

Bembeyaz ve hortlağımsı, Birkin doğum sancısı çeken yerli kadın oymasına doğru yürüdü. Kadının şişkin, çıplak gövdesi garip bir ıkıntıyla çömelmiş duruyordu; elleri göğsünün üstündeki ipe sımsıkı kenetliydi.

«Sanat bu,» dedi Birkin.

Genç Rus, «Güzel, hem de çok güzel,» diye ekledi.

Hepsi bakınağa yanaştılar. Gerald da onlara baktı: Maxim göl kıyısında bir saz gibi yanık tenli, Halliday geçkin güzelliği içinde boylu ve ağır, Birkin bembeyaz ve anlatımsız, tanıması da zor, tanımlaması da. Gerald bir tuhaf coşkuyla gözlerini bu kez tahtadan oyulmuş kadının yüzüne doğru kaldırdı. Ve yüreği sıkıştı.

Yerli kadının öne doğru fırlayıp bozarmış yüzünü ruhunun gözleriyle, apaçık görüyordu: esmer, gergin, kendini en son kerteye kadar zorlamanın acısıyla soyutlaşmış... İnsana dehşet veren bir yüzdü bu, buruk ve bomboş, gözle görülmeyen acısının soyutluğuyla anlamı kaçmış...

Gerald Minette'i gördü bu yüzde. Bir rüyada görürcesine tanıdı Minette'yi.

«Neden sanat oluyormuş?» diye sordu. Kökünden sarsılmış, öfkeliydi.

«Noksansız bir gerçeği yansıtıyor da ondan,» diye Birkin yanıtladı. «Senin üstündeki etkisi ne olursa olsun, anlattığı durumun gerçeğini tümüyle veriyor.»

Gerald, «Ne olsa, yüksek bir sanat yapıtı diyemezsin buna!» dedi.

«Yüksek değil mi? İki gözüm, bu oymanın ardında yüzlerce yüz yıllık bir tarih çizgisi var. Kendince bir kültür doğrultusunun baş döndüren bir doruğu sayılır bu.»

Gerald. «Ne kültürü?» diye kafa tutarak sordu. Diş biliyordu bu yalın, yabanıl nesneye.

Birkin, «Katıksız bir duyunun, bir gövdesel bilincin kültürü,» diye yanıtladı. «Madde duyarlığının, gövdeyle yaşamanın en son kertesi bu, aslını ararsan; beyinsiz, katıksız, tepeden tırnağa duyu. Öylesine duyudan ibaret ki doruğa ulaşmış, kesin ve eşsiz.»

Gerald gene de diş biliyordu bu oymaya: «Sen yanlış şeyleri beğeniyorsun, Rupert. Sana düşman olan şeyleri.»

Birkin, «Yok canım, herşeyin bununla başlayıp bitmediğini biliyorum,» diyerek oradan uzaklaştı...

Gerald banyodan çıkınca giyinmedi. Evindeyken geleneklere öylesine bağlıydı ki başka bir yere gidip şimdiki gibi başı boş kaldığı zaman en sevdiği şey geleneklere baş kaldırmaktı. Bu yüzden mavi ipek sabahlığını

koluna asarak odasın dönerken içinde bir meydan okuyuş duyuyordu.

Minette yatağında hiç kımıldamadan yatmaktaydı, yuvarlak mavi gözleri durgun, mutsuz göller gibi. Gerald onun gözlerinin o ölü, dipsiz göllerini görebiliyordu yalnızca. Kimbilir, belki de kız acı çekiyordu. Onun bu ilkel ıstırabının düşüncesi erkeğin içinde gene o eski, yakıcı alevi uyandırdı, acıtan bir acıma, zulme yaklaşan bir ihtiras.

«Uyandın demek?»

Kız, «Saat kaç oldu?» diye uykulu bir sesle sordu.

Onun yaklaşmasıyla geriye doğru sindi; bir sıvı gibi çekildi sanki, çaresizlik içinde ondan uzaklaşmak için büzüldü. Irzına geçilmiş olan ve ancak bir daha, bir daha ırzına geçilirse doyumlanabilen bir köleye benziyordu ve bundaki ilkellik erkeğin sinir uçlarını son derece zevkli bir hâzla titretiyordu. Öyle ya tek irade kendininkiydi; kız onun iradesinin elinde yuğrulacak bir hamur. Gerald bu gizli, gıcıklayıcı heyecanla tepeden tırnağa ürperdi.

O zaman anladı ki bu kızdan uzaklaşması gerekiyordu; birbirlerinden kesinlikle kopmaları zorunluydu...

Kahvaltı olaysız ve olağan geçti. Erkeklerin dördü de tertemiz yıkanmış. Gerald'la Maxim hem giyiniş hem de davranış yönünden kusursuz ve **comme il faut**(*)'dular.

Birkin çökmüş ve hasta duruyordu. Giydikleri sanki üstüne tam oturmamıştı. Halliday tüvit bir kostümle yeşil filânelden bir gömlek giymiş ve kişiliğine tam uygun olan paçavramsı bir kravat takmıştı. Arap uşak bir yığın yumuşacık kızarmış ekmek getirdi. Zerrece değişmemiş, tıpı tıpına bir akşam önceki gibiydi.

Onlar kahvaltılarını bitirirlerken Minette göründü. Parlak kuşaklı mor ipekliden bir sabahlık giymişti. Biraz

(*) İstenildiği gibi.

kendini toplamış olmakla birlikte hâlâ suskun ve cansızdı. Konuşmak işkence geliyordu. Yüzü ince çizgili, küçük bir maske gibiydi de üstüne istemiyerek çektiği acılar yazılmıştı sanki. Saat öğleye yaklaşmıştı.

Gerald kalkıp işine gitti. Ve oradan çıkınca ferahladı. Gene de bu hesabın kapanmamış olduğunu biliyordu. Akşamleyin buraya dönüyordu. Yemeği hep birlikte yiyecekler ve sonra bir müzikhole gideceklerdi.

Gece eve gene çok geç döndüler, gene içkiliydiler. Arap uşak gene o gizemli, okunmaz yüzüyle sessizce gelip onlara çay verdi. Tepsiyi sehpanın üstüne koymak için iğilişinde bir leoparın yavaş ve sessiz akıcılığı vardı. Yüzü okunmaz ve soyluydu, kendisi genç ve yakışıklı. Ama Birkin ona baktıkça hafif bir bulantı duyuyordu. Onun saz benizli esmerliğinde çürümüşlüğün rengini, yüzünün o soylu okunmazlığında da iğrenç, hayvanca bir aptallık buluyordu.

Gene çene çaldılar, dost ve heyecanlı. Ama daha şimdiden beraberliklerinin temelinde bir çatlama baş göstermişti. Birkin sinirden deli gibiydi. Halliday Gerald'a karşı çılgın bir kinle diş bilemeğe, Minette'se taştan yontulma bir bıçak gibi soğuklaşıp sertleşmeğe başlamıştı. Halliday de ona yaltaklanıyordu. Kızın amacı en sonunda Halliday'i yakalayıp avucunun içine almaktı.

Sabahleyin hepsi de gene evin içinde gezinip oyalandılar. Ama Gerald havada kendine karşı bir tuhaf düşmanlık seziyordu. Bu onun inadım depreştirdiği için dik kafalılık etti. İki gün daha kaldı orda. Bunun sonucu olarak, dördüncü günün akşamı Halliday'le aralarında gülünç ve çirkin bir kavga patladı. Meyhanede otururlarken Halliday saçma sapan bir düşmanlıkla Gerald'a hakaret etti. Gerald bir yumrukla onun suratını dağıtmak üzereydi ki birden içi tiksinti ve umursamazlıkla doldu ve çekip gitti.

Geride ahmak bir zafer sevinciyle bayram eden bir Halliday, yerini yapıp yerleşmiş buz gibi bir Minette ve olup bitenlere dışardan bakan bir Maxim bıraktı.

Birkin orada değildi. Gene kent dışına dönmüştü.

Minett'e para vermeden çıkıp geldiği için Gerald'ın canı sıkılıyordu. Gerçi onun kendinden para umup ummadığını bilmiyordu. Gene de çıkarıp bir on sterlin verse kız elbet sevinirdi, Gerald da seve seve verirdi bunu. Oysa şimdi tuhaf bir duruma düşmüştü. Kısa kesilmiş bıyığının uçlarını kemirerek oradan uzaklaştı. Minette'in onu başından attığına aslında sevindiğini biliyordu. Minette Halliday'i elde etmişti ya! Zaten istediği de buydu. Kıskıvrak avucunun içinde istiyordu Halliday'ı. Sonra da evlenmek. Gerçekte Halliday'le evlenmek istiyordu. Kafasına koymuştu bunu.

Gerald'ınsa bir daha adını bile duymak istemiyordu. Meğer iki bir derdi olsun. O zaman Gerald'a baş vurabilirdi çünkü Gerald'ın ne olsa tam bir erkek olduğunu biliyordu. Oysa bu ötekiler, Halliday, Maxim, Birkin, bu Bohem çevresindekilerin hepsi yarı - erkektiler. Ne var ki Minette de ancak yarı - erkeklerle baş edebilirdi. Onların yanında kendine güvenebiliyordu. Oysa Gerald gibi tam erkekler ona hemen haddini bildiriveriyorlardı.

Bu yüzden kız Gerald'a karşı saygı duymuştu, gerçek bir saygı. Bir yolunu bulup onun adresini de almıştı, bazı sıkışınca ondan yardım istiyebilmek için. Onun kendine para vermek istediğini sezmişti. Belki de, eninde sonunda nasılsa gelip çatacak olan «kara gün» lerden birinde ona bir mektup atardı.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Breadalby

Breadalby, Derbyshire İlinin yeşil, yuvarlak tepeleri arasında, Cromford'un oldukça yakınlarında kurulmuş, Korent stilinde sütûnlarla süslü, Kral George tarzı bir köşktü. Önünde bir geniş çimlik, bir kaç büyük gölge ağacı ve sonra sessiz parkın çukurunda kurulmuş olan kat kat havuzlar uzanıyordu. Arkadaki ağaçların arasında da ahırlarla geniş bir sebze bahçesi vardı ve bunların gerisinde bir koruluk.

Şoseden kilometrelerce uzakta, sessiz sedasız bir yerdi. Evin yüzü, sessiz ve ıssız, önünde uzanan parka dönük duruyordu, hiç değişmemiş ve değişmeyen bir yüz.

Gene de son zamanlarda Hermione zamanının çoğunu bu köşkte geçirir olmuştu. Londra'dan, Oxford'dan usanmışçasına, kent dışının sessizliğine dönmüştü. Babası çoğunlukla ülke dışında bulunduğundan genç kadın köşke ya sayısı pek çok olan arkadaşlarını dolduruyor ya da parlâmentoda liberal bir milletvekili olan ağabeysiyle kalıyordu. Meclis toplantıda olmadığı zamanlar ağabeysi hep köşkte kaldığından çevresindekilere Breadalby'den hiç ayrılmıyormuş gibi gelirdi.

Ursula'yla Gudrun'un, Hermione'nin evinde ikinci

kez gece yatısına gittikleri zaman tam yaz başlangıcıydı. Arabaları parka girdiğinde balıklı havuzların sepsessiz uzandığı çukur köşeye, yeşil yamacın üstünde, ardındaki ağaçlarla eski tarz bir İngiliz tablosunu andıran güneşli, sütûnlu köşke baktılar. Yeşil çimliğin üstünde ufacık kuklalar oynaşıyordu: son derece düzgün biçimli, ulu ve çok güzel bir sedir ağacının gölgesinde, eflâtun ve sarı giyimli kadınlar.

«Nasıl da kusursuz!» dedi Gudrun. «Eskiden kalma bir sulu boya resim gibi.» Sesi biraz sinirli çıkmıştı: sanki beğenmek istemediği halde beğenmiş, kendi elinde olmaksızın gönlü çelinmişti.

«Seviyor musun?» diye Ursula sordu.

«Sevmiyorum ama kendine göre kusursuz buluyorum.»

Otomobil bir solukta yokuş aşağı indi, sonra gene tırmandı ve köşkün yan kapısına doğru dolandılar. Bir orta hizmetçisi göründü, sonra Hermione, o solgun yüzü kalkık, elleri öne uzalı, konuklarının üstüne doğru yürüdü ve o şarkı söyler gibi sesiyle.

«Nihayet gelebildiniz!» dedi. «Hoş geldiniz.» Gudrun'u öptü. «Sefalar getirdiniz.» Ursula'yı öptü ve kolunu Ursula'nın omuzuna dolamış olarak duraladı. «Çok yoruldunuz mu?»

«Hiç yorgun değiliz,» dedi Ursula.

«Sen yorgun musun, Gudrun?»

«Hiç değilim, sağol.»

«Güzel,» diye mırıldanarak Hermione durduğu yerden onları süzdü. İki kız kardeş sıkılmışlardı çünkü Hermione onları içeri alacağı yerde orada duruyor ve ille bu küçük «buyur etme» sahnesini kapı önünde oynamakta direniyordu. Hizmetçiler de bekleşmekteydi.

«İçeri gelin,» dedi Hermione en sonunda, ikisini de

tepeden tırnağa, gönlünce süzüp gözden geçirdikten sonra.

Gene Gudrun'un daha güzel ve çekici olduğunda karar kıldı; Ursula daha şehvetli, daha kadındı. Hermione Gudrun'un kılığını da daha çok beğenmişti: yeşil poplin bir elbisenin üstünde geniş koyu yeşil ve koyu kahve yollu, bol bir manto. Şapkasıysa uçuk yeşilimsi hasırdandı, tam sararmamış saman renginde. Siyah ve turuncu renklerden örülü bir kurdelesi vardı. Gudrun'un çorapları koyu yeşil, pabuçları da siyahtı. Şıktı doğrusu: hem modaya uygun hem de değişik. Koyu maviler giymiş olan Ursula, güzel ve zarif olmasına karşın daha sıradan duruyordu.

Hermione'nin kendisi erik morundan ipekliler giymişti. Boynunda mercan renkli boncuklar ve ayağında mercan renginde çoraplar. Ne var ki elbisesi eski, bakımsız, hatta biraz kirliydi bile.

«Odalarınıza çıkmak istersiniz artık, değil mi? Evet. Çıkalım mı öyleyse?»

Ursula odasında tek başına kaldığı zaman bir oh çekti. Hermione insanın yanında öyle uzun oyalanıyor, insana öyle bir baskı yapıyordu ki! İnsan sıkılıyor, ne yapacağını, ne diyeceğini şaşırıyordu. İnsanın elini ayağını bağlıyordu sanki.

Öğle sofrası çimlikte, o kalın, siyahımsı dalları neredeyse yere değen şahane sedir ağacının altına kuruldu. Konuklar arasında ufak tefek ve modern bir genç İtalyan kadını, Miss Bradley adında sportmen tipli bir genç kız durmadan nükteler savuran sonra da at kişnemesi gibi haşin bir sesle bunlara gülen elli yaşlarında, kara kuru bilgin bir Baronet, Rupert Birkin, bir de Hermione'nin sekreteri vardı: Frölayn Merz adında genç, incecik, güzel bir Alman kızı.

Yemekler nefisti doğrusu. Herşeye kusur bulmakta

birinci olan Gudrun bile bunu kabul etti. Ursula herşeye bayılmıştı: sedir ağacının altındaki beyaz masa, taze güneş kokusu, yaprakları yeni yeni büyüyen ağaçlarıyla parkın manzarası ve ta uzaklarda, sakin sakin otlayan geyikler. Çevrelerine sanki, Bugün'ü dışarda bırakıp içinde Geçmişin bulunmaz güzelliğini olduğu gibi yaşatan bir büyülü halka çekilmişti; ağaçlar, geyikler, sessizlik, bir rüyayı andırıyordu.

Gene de Gudrun'un içinde bir mutsuzluk vardı. Konuşmalar hafif topçu ateşi gibi sürüp gidiyordu, hep fetva verircesine bir hava içinde. Birbiri ardına patlıyan espriler bu konuşmaya hafiflik katacağı yerde, ağır, eleştirici, fetva verici havasını daha da belirginleştiriyordu: dere gibi çağıldayacağı yerde kanal gibi durgun ve derinden akan bir konuşma.

Herşeyin derinine ineceğiz derken kendileri de yorgun düşüyorlardı. Yalnızca, duygusuz sayılabilecek kadar kafalı bir adam olan sosyolog Baronet hayatından tam anlamıyla honşut görünüyordu. Birkin'in suratı asıktı. Hermione şaşırtıcı bir direnişle onu alaya alarak herkese karşı küçük düşürmek ister gibiydi. Daha da şaşırtıcı olan şey onun bunda gösterdiği başarıydı: Birkin onun elinde çaresiz, savunmasız gibiydi. Öyle silik kalıyordu ki, solda bir sıfır. Ursula'yla Gudrun çoğunlukla sessiz durarak Hermione'nin rapsodik konuşmasının iniş çıkışlarını, Sir Joshua'nın esprilerini, Frölayn'ın gevezeliğini ve öteki iki kadının söylediklerini dinliyorlardı.

Yemek bitti, kahveler geldi. Sofra başından kalkıp bahçe koltuklarına oturdular, istiyen güneşte, istiyen gölgede. Frölayn içeri girdi, Hermione eline bir nakış, ufak tefek Kontessa bir kitap aldı. Miss Bradley ince rafyadan sepet örüyordu. Bir yaz öğlesinde çimliğe yayılmış, rahat ve zevkli uğraşlara kendilerini vermiş, yarı şaka, yarı ciddi konuşup duruyorlardı.

Birden bir fren sesi oldu, bir otomobilin durduğunu duydular.

Hermione o yavaş, inişli çıkışlı sesiyle, «Salsie geldi!» diye şakıdı. Elindeki işi yavaşça bıraktı ve gene yavaş yavaş çimlikten, taflanların çevresinden geçerek gözden yitti.

Gudrun, «Kim geldi?» diye sordu.

Sir Joshua, «Bay Roddice, Miss Roddice'nin ağabeysi,» diye açıklamada bulundu.

Ufak Kontessa başını bir an için okuduğu kitaptan kaldırarak, «Evet, Salsie onun ağabeysidir,» dedi. İngilizceyi genizden gelerek konuştuğu için sesi olduğundan daha kalın çıkıyordu.

Şimdi hepsi bekliyorlardı. Derken taflanların ardından Alexander Roddice'in uzun boylu şekli göründü. Yürüyüşü bile romantikti. Meredith'in romanlarındaki hani o Disraeli'yi tanımış olan kişileri andırıyordu. Herkesi güler yüzlü bir yakınlıkla selâmladı. Hermione'nin dostlarından kapmış olduğu neşeli bir rahatlıkla, hemen ev sahibi rolünü benimsedi. Londra'dan, meclisten geliyordu ve parlâmentonun havasını kendisiyle birlikte getirmiş gibiydi: İçişleri Bakanı şöyle böyle demiş; oysa kendisi. Alexander Roddice şöyle şöyle düşünüyormuş ve bunu Başbakana böylece söylemiş...

Şimdi taflanların ardından Hermione de göründü, yanında Gerald Crich vardı. Gerald herkese tanıştırıldı; bir süre herkese gösterildi sonra Hermione onu alıp götürdü. Günün Kahramanı şimdi Gerald'dı.

Efendim, Kabine'de bir bölünme ortaya çıkmış. Eğitim Bakanı olumsuz eleştiriler yüzünden istifasını vermiş.

Bu haber eğitim konusunda bir konuşmaya yol açtı. Hermione o kendinden geçmiş gibi dalgın duruşuy-

la yüzünü yukarı doğru kaldırarak, «Bence öğrenimin tek nedeni, tek özürü bilgi denen şeyin güzelliğiyle sevincidir,» diye fikir yürüttü. Bir an daldı. İçinden geçirdiği yer-altı düşüncelerin mırıltısını ve harıltısını duyar gibi oldular. Sonra genç kadın, «Meslek eğitimi öğrenim değil, öğrenimin sonu demektir,» diye ekledi.

Havada tartışma kokusu sezen Gerald sevinçle soluyarak paçaları sıvadı.

«Her zaman değil!» diye ev sahibesine karşı çıktı. «Aslında öğrenim jimnastik gibi değil midir? Öğrenimin amacı disiplinli, güçlü, canlı bir kafa yaratmak değil midir?»

Miss Bradley onun bu düşüncesine candan katılarak, «Atletizmin herşeye hazır, sağlam bir gövde yarattığı gibi,» dedi.

Gudrun ona sessiz bir tiksintiyle baktı.

Hermione gene o yer-altı mırıltısıyla, «Vallahi, bilmem ki...» dedi. «Bilmek, öğrenmek, benim için öyle büyük, öyle olağan üstü bir zevktir ki! Kesin bir bilgi edinmeyi herşeyden üstün tutmuşumdur, ömür boyu. Ama herşeyden üstün.»

Alexander Roddice, «Nasıl bir bilgi, Hermione?» diye sordu. «Örnek ver.»

Hermione yüzünü yukarı doğru kaldırarak, «Mmm,» diye mırıldandı. «Bilmem ki... Ama, örnek vereceksem, yıldızları ele alabilirim: yıldızları ilk olarak, gerçekten anlamaya başladığım zaman. İnsan öyle bir yüceliyor, öyle bir sonsuzluk duygusuna kapılıyor ki...»

Birkin ateş püsküren gözlerle ona bakıyordu. Apacı bir alayla,

«Sonsuzluk duygusunu ne yapacaksın ki?» diye sordu. «Sonsuzluğa ulaşmak istemiyorsun ya.»

Hermione saldırıya geçmek üzere bir çöreklendi.

Gerald, «Öyle; insan gerçekten de bir sınırsızlık duyuyor,» dedi. «Dağın tepesine çıkıp da Pasifiği görmek gibi bir şey.»

İtalyan kontesi başını gene bir an için kitabından kaldırarak, **«Darien'de bir tepe üstünde, sessiz,»** diye mırıldandı.

Gerald, «İlle Darien'de olmasa da olur,» dedi.

Ursula gülmeğe başlamıştı. Hermione herkesin susmasını bekledi, sonra,

«Evet,» dedi, «Dünyanın en harikulâde şeyi **bilmek'** tir. Bilmek demek mutlu olmak demektir gerçekte, **özgür** olmak.»

«Bilginin özgürlük demek olduğu doğru,» diye Sir Mattheson konuştu.

Rupert Birkin onun o kazık gibi kupkuru gövdesine bakarak, «Taş levhalar halinde,» dedi.

O saat Gudrun ünlü sosyologu, içinde özgürlük şurubu dolu, yassı bir şişe olarak gördü. Hoşuna gitti bu. Sir Joshua'yı artık etiketlemiş, kafasındaki raflardan birine kaldırmıştı.

Hermione, «Rupert, bu ne demeğe geliyor?» diye serin kanlı bir küçümsemeyle sordu.

Birkin, «Ancak biten, geçmişte kalan şeyler kesinlikle bilinebilir,» diye yanıtladı. «Geçmiş bir **yazın** özgürlüğünü, hıyar turşularıyla birlikte kavanoza kapamak gibi birşey.»

Baronet, «Ancak geçmişte kalan şeyleri kesinlikle bilebileceğimizi söylemekte acaba haklı mısınız?» diye kaşlarını kaldırdı. «Söz gelişi; yer çekimi konusundaki bildiklerimize geçmişte kalan bir şeyin bilgisi, diyebilir miyiz?»

Birkin, «Elbette,» dedi.

Ufak tefek İtalyan kadını birden, «Bakın, okuduğum

kitapta ne şirin bir şey var,» diye sesini yükseltti. «Diyor ki, adam kapıya geldi ve gözlerini sokaktan aşağı doğru attı.»

Miss Bradley gidip Kontessa'nın omuzunun üstünden baktı.

«İşte,» dedi Kontessa, «**Bazarov kapıya geldi ve gözlerini çabucak sokaktan aşağı doğru attı,**» diye okudu.

Yüksek sesle gülüşmeler oldu. Bunların en şaşırtıcısı, Baronet'in yuvarlanan taşların tangırtısını andıran kahkahasıydı.

Alexander Roddice hemen, «Hangi kitap bu?» diye sordu.

Minyon İtalyan her sözü tane tane açık açık konuşarak, «Turgenyev'in **Babalar ve Oğullar'ı**,» diye yanıtladı. Gene de doğru söylediğine tam kanı getirmek istercesine, kitabın kapağına baktı.

Birkin, «Eski bir Amerikan çevirisi,» dedi.

Alexander demeç verircesine çınlıyan, güzel bir sesle, «Hâ Fransızcadan çevrilmedir öyleyse,» diye baş salladı: **Bazarov ouvrit la porte et jeta les jeux dans la rue.**»

Aferin beklercesine çevresine bakındı.

Ursula, «Çabucak'ın aslı neydi acaba?» dedi.

Herkes tahminler yürütmeğe başladı. Derken hizmetçi kızın elinde kocaman bir çay tepsisiyle geldiğini görünce şaşırdılar. Saatler öyle çabuk geçmişti ki! Çaydan sonra hep birden yürüyüşe çıkınağa karar verdiler.

Hermione, «Şöyle bir yürüyüşe çıkmak ister misiniz?» diye hepsine birer birer sordu.

Hepsi de, kendilerini nedense, eksersiz saati için toparlanan mahpuslara benzetmekle birlikte razı oldular. Yalnızca Birkin gelmek istemediğini söyledi.

«Şöyle bir yürür müsün, Rupert?»

«Yok, istemiyorum, Hermione.»

«Kesinlikle?»

«Kesinlikle.»

Bir anlık bir duralama oldu. Sonra Hermione'nin şakıyan sorusu duyuldu :

«Peki neden istemiyorsun?»

Böyle enti püften bir konuda bile isteğine karşı çıkılması kanında kıvılcımlar çaktırtmıştı. O bütün konuklarının kendisiyle parkta yürüyüşe çıkmalarını istiyordu.

Birkin, «Sürü halinde taban tepmekten hoşlanmam da ondan,» diye karşılık verdi.

Hermione bir an kendi kendine mırıldandı. Sonra bir tuhaf vurdum duymaz serinkanlılıkla,

«Madem küçük oğlan çocuğumuz surat yapıyor, biz de onu evde bırakır gideriz,» diye söylendi. Bu aşağılama dolu sözleri söylerken gerçekten neşeli görünüyordu.

Salma salma öbür konuklarının yanına gitti. Bir an dönüp Birkin'e mendilini salladı ve için için gülerek,

«Hoşça kal, yaramaz çocuk, hoşça kal!» diye şakıdı.

Birkin onu içinden yanıtladı: «Güle güle. küstah karı.»

Hep birlikte parkı gezmeye çıktılar. Hermione onlara ufak bir yamaçta açan yaban zerrenlerini göstermek istiyordu. Aheste sesiyle, şarkı söylercesine,

«Buradan, bu yandan!» dediği duyuluyordu ara sıra.

O, «Buradan,» deyince hepsi de, «buradan» gitmek zorundaydılar. Zerrenler güzeldi, güzel olmasına ya kimde heves kalmıştı onları görecek? Ursula hırsından sinir kesilmişti; Gudrun'sa alaycı ve soğuk, duruma dışardan bakıyor ve gördüklerini kafasında bir yere yazıyordu.

Utangaç geyiklere baktılar. Hermione erkek geyikle konuştu. Sanki o da okşayıp şımartmak istediği bir oğ-

lan çocuğuydu. Erkekti ya, Hermione onu da avucunun içine almalıydı!

Eve balıklı havuzların yanından döndüler ve Hermione onlara bir dişi kuğu uğruna dövüşen iki erkek kuğunun öyksünü anlattı. Yenilen aşığın nasıl havuz kıyısındaki çakılların üstüne oturup başını kanadının altına sakladığını anlatırken için için gülüyordu.

Eve döndüklerinde Hermione çimlikte durdu ve garip, ufak, gene de tâ uzaklara erişen tiz bir sesle, «Rupert! Rupert!» diye şakıdı.

İlk heceyi yüksek sesle uzatıyor, ikincisiniyse yavaş sesle kısa kesiveriyordu: «Ruuu-uu-pert!»

Yanıt çıkmadı. Yalnızca bir hizmetçi kız göründü. Hermione yumuşak, dalgalı bir sesle,

«Alice, Bay Birkin nerede?» diye sordu.

Ama bu yumuşak dalgalanmanın altında direnci çılgınlık derecesine yaklaşan bir irade gücü vardı.

«Odasında sanıyorum, hanımefendi.»

«Öyle mi?» diyerek Hermione ağır ağır merdivenden yukarı çıktı. Koridor boyunca yürürken hep o tiz, ufak sesle, «Ruu-uuu-pert! Ruu-uu-pert!» diye çağırıyordu. Birkin'in odasına vardığı zaman gene. «Ruuupert!» diyerek kapıya vurdu.

En sonunda Birkin'in, «Evet?» diyen sesi geldi.

«Ne yapıyorsun?» Soru rasgele bir merakla doluydu.

Yanıt çıkmadı. Sonra Birkin kapıyı açtı.

Hermione, «Gezintimizden döndük,» dedi. «Zerrenler **öyle** güzel ki!»

«Evet. Gördüm.»

Genç kadın bakışlarını kirpiklerinin altından yanakları boyunca kaydırarak uzun uzun, ağır ağır onu süzdü, serinkanlılıkla,

«Gördün demek?» dedi.

Gözlerini ondan ayırmadı. Onunla çatışmak dünyanın en heyecan verici şeyiydi: o böyle huysuz bir çocuk gibi somurtuk ama burada, Breadalby'de, kendi avucunun içinde olduğu zamanlar. Gene de, genç kadın ta içinden, ayrılık saatinin yaklaştığını biliyordu; ona karşı duyduğu kin bilinçaltında birikmekteydi.

O dingin, umursamaz sesiyle, «Ne yapıyordun?» diye sordu.

Birkin karşılık vermedi. Genç kadın, ne yaptığını kendi de pek bilmeden onun odasına girdi. Birkin bir kaz sürüsünü gösteren bir Çin resmini almış, büyük bir ustalık ve canlılıkla kopya etmekteydi.

Hermione masa başında durup onun çizdiklerine bakarak, «Çin resmini kopya ediyorsun demek,» dedi, «Evet. Ne güzel çalışmışsın, Rupert! Çin resmini çok sevdiğin ortada. Öyle değil mi?»

«Harika bir resim,» dedi Birkin.

«Öyle mi? Beğendiğine sevindim çünkü benim de çok sevdiğim bir resimdir. Çin Büyük Elçisi vermişti bunu bana.»

«Biliyorum.»

Hermione, «Ama neden kopya etmek istiyorsun?» diye sordu, pek üstünde durmaz gibi. «Neden kendin bir şey çizmiyorsun?»

Genç adam, «Bu resmi tanımak istiyorum da ondan,» diye karşılık verdi. «İnsan bu resmi incelerken Çin'i öyle iyi tanımağa başlıyor ki yüz kitap okusan böylesine öğrenemezsin.»

«Ne öğreniyorsun peki?»

Hermione O saat coşmuş, sanki yakasına yapışınıştı onun; gizlerini söküp öğrenmek istercesine. Mutlak bilmeliydi. Korkunç bir despotluktu bu onda, çılgınca bir tutku; sevdiği adamın tüm bildiklerini öğrenmek. Bir-

kin bir süre sessiz durdu. Hiç istemiyordu onun sorusunu yanıtlamak. Sonunda yanıtlamak zorunluğunu duyarak,

«Onların hangi merkezlerden yaşadıklarını öğreniyorum,» dedi. «Ne duyup yaşadıklarını öğreniyorum. Kaynaşan, buz gibi soğuk suların orta yerinde yüzen bir kazın sıcacık, sımsıcak atan canı; kazın damarlarındaki acı sıcaklığın çürütücü bir ateş gibi soğuk sulara, soğuk çamurlara işleyişi... lotus çiçeğindeki gizem...»

Hermione bakışlarını o daracık yüzünün soluk yanaklarından aşağı kaydırarak onu süzdü. Gözleri bir garip bakıyordu, afyon çekmiş gibi dalgın, o ağır, şiş kapaklarının altından. Ufak göğüslü vücudundan bir ürperti geçti. Birkin onun bakışına değişmez bir düşmanlıkla karşılık verdi. Genç kadın yeni baştan ürpererek döndü. Sanki hastaydı ve gövdesinde bir çözülüşün, bir dağılışın başladığını hissedebiliyordu. Çünkü erkeğin söylediklerini kafasıyla kavrayabilecek durumda değildi. Birkin'in saldırısı onun zırhını delip geçmiş ve sinsi bir büyünün hüneriyle onu yıkınıştı sanki.

«Evet,» dedi ya ne dediğini kendi de bilmez gibiydi. «Evet,» dedi gene ve yutkunarak kafasını toparlamağa çalıştı. Ama toparlanamadı; sersemlemiş, beyni sanki ekseninden çıkmıştı. Dağılıp çözülmenin iğrençliğini, korkunç bir çürüyüşle dağılıp yok olmanın acısını ta iliklerinde duydu. Mezardan uğramış bir hortlak gibi kül benizli, dışarı çıktı. Varlığı, kimliği olmayan bir ölü gibi silindi ortadan.

Birkin hâlâ katı ve kin dolu, kendi odasında kaldı.

*
**

Hermione akşam yemeğine indiği zaman, mezardan çıkmış gibi bir garip görünüşü vardı; gözleri mezarın karanlığı ve ölümün gücüyle doluydu, ağır ağır. Gövdesi-

ni sımsıkı saran yeşilimtrak, kalın ve dik brokardan esvabı onu büsbütün uzun boylu göstermiş, çirkin, nerdeyse ürkünç bir havaya büründürmüştü. Salonun iç açan aydınlığında o insanın içini kapatıyor, biraz da tüyler ürpertiyordu. Gene de yabana atılmaz bir kudret taşıyordu benliğinden. Yarı uykulu bir dikkatle ev sahipliği yapıyor, konuklarına göz kulak oluyordu.

Rupert Birkin'le Joshua Mattheson'dan başka herkes resmî giyinmiş olduğundan topluluk neşeli, renk renk, göz kamaştırıcıydı. Ufak tefek İtalyan Kontessa'sı üstünde siyah, portakal ve altın kadife yolları olan şifondan bir gece elbisesi giymişti. Gudrun'un elbisesi zümrüt yeşilinden örülmüş bir garip ağ, Ursula'ysa üstüne donuk simli tül geçmiş sarılar içindeydi. Miss Bradley gri, kızıl ve siyah kehribar, Frölayn Merz uçuk mavi giymişlerdi.

Bütün bu renk zenginliğini mum ışığında görmek Hermione'ye birden bir zevk çarpıntısı verdi. Söyleşinin ardı arkası kesilmeksizin sürüp gittiğini duyabiliyordu. Sir Joshua'nın sesi masaya egemendi, sonra kadınların hiç durmayan gevezeliği, hafif kahkahalar arasında verdikleri yanıtlar, renklerin göz alan parlaklığıyla bembeyaz sofrayı üstten ve alttan saran loşluk. Bütün bunlar Hermione'ye bir zevk ve doyum baygınlığı veriyordu. Gene de dalgın, hasta gibiydi. Konuşmaya pek az katılıyor, daha çok dinliyordu. Bunların hepsi onundu ya, yeter!

Hep birlikte oturma salonuna geçtiler, tek aileymişlercesine, törene, resmiliğe bakmadan, rahat... Frölayn kahveleri verdi. Herkes sigarasını ya da piposunu yaktı.

Frölayn, «Ne içeceksiniz? Sigara mı yoksa pipo mu?» diye tatlı tatlı soruyordu.

Herkes halka olmuştu: onsekizinci yüzyıldan kalmışa benziyen Sir Joshua, yakışıklı ve alaycı erkeği simgeleyen Gerald, uzun boylu, soylu görünüşü, akıcı konuş-

masıyla hem tam bir diplomat hem de halk adamı olan Alexander Roddice... Ve kadınlar: renk renk, göz alıcı... Yumuşak ışıklı, rahat salonda, mermer şöminenin çevresinde ay biçiminde dizilip yan gelmiş... Herkes, üstüne düşen bir görevi yerine getirircesine, Frölayn'ın dağıttığı küçük, beyaz, toprak pipoları tüttürüyordu.

Konuşma daha çok politik ya da sosyolojik konular üstüneydi. İlginç ve tuhaftır ki biraz da dağınık bir hava içinde sürüyordu. Havada yoğun bir kudret birikimi vardı, yoğun, güçlü ve mahvedici. Herşey bir kazana atılıp kaynatılarak eritiliyordu sanki. Ursula'ya öyle geliyordu ki hepsi de kazanın kaynamasını sağlıyan birer büyücüydüler. İnsanı doyuran, coşturan bir işti bu, ama alışık olmayanları yorgun ve bitkin düşürüyordu, bu aman-bilmez kafa zorlanması, Sir Joshua, Hermione ve Birkin' den çevreye yayılarak herkesi etkisi altına alan bu kudretli, silip süpürücü, yutucu ve mahvedici düşünce gücü.

Gene de Hermione için için hastaydı; baş dönmesi, gönül bulantısı gitgide artıyordu.

Birden ortaya bir sessizlik indi. Konuşmaları kesen şey aslında Hermione'nin bilinç altından gelmekle birlikte gücünü herkese duyuran iradesinin buyruğuydu. Genç kadın,

«Salsie, bize birşey çalmaz mısın?« diyerek konuyu kökünden değiştirdi. «Biriniz dansetsenize kuzum? Ne olur. **Anche tu, Palestra, ballerai? Si, per pia cere.*** Hadi, sen de, Ursula,»

Hermione ayağa kalktı ve şömine başından sarkan sim işlemeli kordonu yavaş yavaş çekti. Uzun bir an sımsıkı tuttu elinde, sonra birden bıraktı. Bir rahibeyi andırıyordu, vecd içinde, kendinden geçmiş.

(*)Sende mi, Palestra dansediyorsun? «Evet, hoşlandığım için...»

Bir uşak göründü ve biraz sonra bir kucak dolusu giysi ve şallarla döndü. Güzel, değişik, göz alıcı giyim eşyalarına bayılan Hermione'nin yıllar boyunca topladığı, çoğu Şark işi şeylerdi bunlar.

«Üç kadın bir arada dansedecekler,» dedi Hermione.

Alexander yay gibi yerinden kalkarak, «Neyi oynayacaklar?» diye sordu.

Kontessa hemen, **«Vergini delle Rocchette**»** diye kestirip attı.

Ursula, «Onlar da öyle aygın baygın kızlardır ki!» diye dudak büktü.

Frölayn, «Makbet'in üç büyücüsü olsun,» diye önerdi.

Sonunda Tevrattan Naomi, Ruth ve Orpah'ın oynanmasında karar kılındı. Ursula Naomi oldu; Gudrun Ruth, Kontessa da Orpah. Amaç, Pavlova'yla Nijinski'nin Rus Balesi stilinde bir küçük oyun sahnelemekti.

İlk hazırlanan Kontessa oldu. Alexander piyano başına geçti, ortada yer açıldı. Orpah'ı oynayan ufak tefek İtalyan, o güzelim Şark giysileri içinde ağır ağır dönerek, kocasının ölümünü dans adımlarıyla yansıtmağa girişti. Derken Ruth (Gudrun) geldi ve iki kadın başbaşa ağlayıp yas tutmağa başladılar. Sonra onları avutmağa, Naomi geldi. Hiç kimse konuşmuyor, hepsi de duygularını el kol hareketleri, minik ve dans adımlarıyla belirtiyordu. Küçük dram bir çeyrek saat kadar sürdü.

Naomi rolünde Ursula bir içim suydu. Hayatındaki erkeklerin hepsi ölmüştü ve acısının içinde baş dimdik kimseden hiç bir şey beklemeksizin, eli böğründe ama gururlu, öylece durmaktan başka yapacak hiç bir şeyi yok-

---

(**) «Kayalıkların Bâkiresi» Leonardo'nun Louvre Müzesinde bulunan ünlü Meryem Ana kompozisyonu.

tu. Kadın düşkünü olan Ruth onu seviyordu. Yaşam dolu, heyecan verici bir dul olan ve gerçek kişiliğini pek ele vermiyen Orpah'ın eski yaşantısına döneceği ve her şeye yeni baştan başlıyacağı ortadaydı. Kadınların arasındaki duygu alış - verişi sahici ve bu yüzden eni konu ürkütücüydü. Gudrun'un bir yandan yoğun ve ateşli bir ihtirasla Ursula'ya sarılırken, beri yandan gizli bir hainlikle ona diş biliyerek gülümsediğini görmek ne tuhaftı. Ve de Ursula'nın buna ses çıkarmadan boyun eğdiğini görmek, kendine ve ötekilere verecek hiç bir şeyi kalmamış, yasının varlığını bile yadsıyarak...

Hermione onları zevkten biterek seyretmişti. Herkes bir ağızdan,

«Çok güzel oldu!» diye bağırdı.

Ama Hermione için için hâlâ bilemiyeceği şeyleri bilircesine kıvranıyordu. Dansın sürmesini istedi ve onun iradesinin buyruğu Kontessa'yla Birkin'i ayağa kaldırdı. Alaylı bir ritimle **Malbrouk** oyununa giriştiler.

Gerald hâlâ bir önceki dansta Gudrun'un Naomi'ye ihtirasla sarılışının etkisi altındaydı. O gizli, kadınca pervasızlığın özü sanki kanına işlemişti. Çevresini bir kaya yengeci gibi gizlendiği delikten gözlemiş olan Birkin de Ursula'nın yansıttığı göz kamaştıran, eli böğründe umarsızlığı görmüştü. Tehlikeli bir güçle dopdolu, derin bir kadın ruhu. Şahane kadınlık çiçeğinin, açınca nasıl göz kamaştıracağını daha kendisi de bilmiyen goncası gibiydi. Genç adamı bir şey, elinde olmadan ona doğru itiyordu. Ursula onun geleceğiydi.

Alexander bir Macar havası tutturdu ve hepsi de bu müziğe kapılarak oynamağa başladılar. Ayağa kalkıp kendini oynar bulmak Gerald'a büyük bir coşkunluk vermişti. Gudrun'a doğru kayıp dönerek yaklaşırken adımlarını vals ve fokstrot ritminden tam kurtaramasa da ruhunun zincirlerini koparıp attığını ve erkeklik gücünün,

gövdesi boyunca damar damar akarak yayıldığını duyuyordu. Ötekilerin çırpıntılı, **«ragtime»** ritmine uymasını daha bilmiyordu ama öğrenmeğe başlamıştı bile.

Çevresindekilerin hemen hemen hiç birini sevmeyen Birkin onların ağırlığından kurtulabildiği zaman hızlı adımlar ve gerçek bir keyifle oynuyordu.

Ve Hermione ona nasıl diş biliyordu, bu dünyayı umursamayan neşesi yüzünden!

Kontessa, Rupert Birkin'in herkesten apayrı, tepeden tırnağa keyif ve neşe dolu olan dansına bakarak, «Şimdi anlıyorum,» diye bağırdı. «Bay Birkin değişen bir insan.»

Hermione ağır ağır onu süzdü. Bunu yalnızca bir yabancı görebilir ve yalnızca bir yabancı söyleyebilirdi.

Şakırcasına, **«Cosa vuol' dire, Palestra?»*** dedi.

Kontessa da İtalyanca yanıtladı. «Bakın! İnsan değil ki, bukalemun! Durmadan değişen bir yaratık.»

Hermione içinden, bilinciyle, «İnsan değil o, tekinsizin biri, bizlerden değil,» diye geçirdi.

Ruhu Birkin'e karşı duyduğu köleliğin karanlığında. Onun böyle kaçabilmek, kendinden apayrı varolabilmek gücünün verdiği acıyla kıvranıyordu. Onun değiştiğini, günü gününe saati saatine uymayan bukalemunun biri olduğunu bildiği için. Varlığını paramparça eden, yakıp yıkan bir umutsuzlukla nefret ediyordu ondan. Öyle ki bir ceset gibi çürüyüp dağıldığını, kokuştuğunu hissediyordu ve içindeki, ruh ve bedenindeki bu çözülüşün, bu kokuşmanın korkunç bulantısıyla bitkinliğinden başka hiç bir şeyin ayırdında değildi...

⁂

(*) Şunu söylemek istiyordum.

Ev kalabalık olduğundan Gerald'a ufak bir oda düşmüştü. Aslında Birkin'e verilen yatak odasından açılan bir giyinme odasıydı bu. Hepsi de, ellerine şamandanlarını alıp loş lâmbaların yandığı üst kata çıktıkları zaman Hermione Ursula'yı yakaladı ve onu, biraz başbaşa konuşmak üzere kendi yatak odasına aldı.

Bu geniş, yabancı yatak odasında Ursula bir sıkılganlığa kapıldı, sinirleri gerildi. Hermione, ürkünç ve dilsiz, onun üstüne yürür, ondan birşeyler bekler gibiydi. Hint ipeğinden yapılmış bluzlara bakıyorlardı, kumaşlarıyla, biçimleriyle şahane ve şehvetli. Hermione iyice yakına gelip durmuştu ve göğsü hızlı hızlı inip çıkıyordu. Ursula'nın bir an panikten beyni işlemez oldu. Hermione acıdan altları çökmüş olan gözleriyle bu paniği gördü ve gene bir çöküntü oldu içinde, bir yıkıntı.

Ursula ondört yaşında bir prenses için yapılmış olan parlak kırmızı ve mavi renkli bir blûz alarak, ne dediğini kendi de pek bilmeden, «Ne güzel değil mi?» dedi. «Bu iki parlak, keskin rengi yanyana getirebilmek ne büyük cesaret!»

Tam o sırada Hermione'nin oda hizmetçisi içeri girdi ve Ursula oradan kaçtı.

*
**

Rupert Birkin hemen yattı. Mutluydu ve uykusu gelmişti. Ne var ki Gerald'ın da onunla konuşacağı tutmuştu. Sırtında hâlâ resmî giyimiyle Birkin'in ayak ucuna oturmuş, konuşup duruyordu.

«Şu Brangwen Kızkardeşler kim oluyor, kuzum?» diye sordu.

«Beldover'de otururlar.»

«Beldover ha? Peki, neyin nesi bunlar?»

«İlk okulda öğretmen.»

Bir duralama oldu. Sonra Gerald. «Öğretmenmişler demek!» dedi. «Bir yerden gözüm ısırıyordu ama...»

«Düş kırıklığına mı uğradın?»

«Düş kırıklığı mı? Yok canım! Yalnız, Hermione nasıl oluyor da buraya çağırıyor onları?»

«Gudrun'u Londra'dan tanır. Gudrun kızkardeşlerin küçüğüdür, daha koyu saçlı olanı. Sanatçıdır. Heykaltraşlık ve oyıncılık filân yapar.»

«Öyleyse okul öğretmeni değil demek? Yalnızca ablası.»

«İkisi de. Gudrun yalnız resim-iş dersleri verir.»

«Babaları necidir?»

«O da resim-iş öğretmenidir.»

«Deme!»

«Toplumdaki sınıflar arası duvarlar yıkılmağa başlıyor, iki gözüm.»

Birkin'in hafif alaycılığı Gerald'ı oldum olası tedirgin eden bir şeydi. Şimdi de,

«Babaları resim-iş hocasıyla bana ne?» diye omuz silkti.

Birkin güldü. Gerald onun yastıkta yatan başına, yüzündeki o umursamaz, acı gülüşe baktı ve bir türlü oradan kalkıp gidemedi.

Birkin, «Gudrun'la pek sık sık karşılaşacağını sanmıyorum,» dedi. «Göçebe kuşlar gibidir o. Bir yerde uzun zaman kalamaz. Bir kaç hafta sonra bir de bakarsın uçup gitmiş.»

«Nereye gider?»

«Londra, Paris, Roma... Tanrı bilir artık! Onun bir gün Şam'a ya da San Francisco'ya yollanmış olduğunu duysam hiç şaşmam. Anka kuşu gibi bir kız. Beldover'de ne aradığını hiç kestiremiyorum. Onun işlerini tersine yorumlamak gerek; rüyalar gibi.»

Gerald bir süre düşünceli bir sessizliğe gömüldü. Sonra,

«Nasıl oluyor da onu böyle yakından tanıyorsun?» diye sordu.

Birkin, «Londradan tanırım,» diye karşılık verdi. «Algerman Strenge'in grubundan. Minette'le Maxim'i filân, hepsini bilir onların. Hiç değilse adlarını duymuştur. O çevreye hiç bir zaman tam anlamıyla katılmamıştı. Bir bakıma daha geleneksel bir yaşantısı vardır. Onu tanıyalı iki yıl filân oluyor sanırım.»

«Öğretmenliğin dışında da para kazanıyor, öyle mi?» diye Gerald sordu.

«Biraz, o da arada sırada. Oymaları satılıyor. Kendine göre ün yapmış.»

«Kaça satılıyor?»

«Bir sterlin, on sterlin.»

«İyi bir şeyler mi bari? Neler yapıyor?»

«Ben kimilerini olağan üstü beğeniyorum. Hermione'nin tuvalet odasındaki oyma onun, hani o iki kuş. Görmüşsündür. Tahtadan oyup sonra da boyuyor.»

«Ben onları da yerlilerin işi sandımdı.»

«Yok, Gudrun'un. Hep böyle şeyler yapar zaten: hayvanlar, kuşlar, bazan da ufacık ufacık insanlar, sıradan gene de garip. Tutturduğu zaman nefis şeyler yapıyor doğrusu. Kasıtsız, gizli bir alay katıyor yaptığı şeylere.»

Gerald düşünceli, «Bir gün ünlü bir sanatçı olabilir mi dersin?» diye sordu.

«Olabilir. Ama sanmıyorum. Aklı başka bir şeye takıldı mı sanata boş veriyor. Ruhundaki terslik sanatı ciddiye almasını önlüyor onun. Hiç bir şeyi ciddiye almak istemiyor. Yoksa kendini ele vermekten korkuyor galiba. Kendini ele vermemeğe de kararlı; hep savunma durumunda... Bu tip kadınlarda beni en sinirlendiren şey

budur işte... Hâ, sahi; ben gittikten sonra Minette'le aranda neler oldu? Kulağıma hiç bir şey gelmedi.»

«Sorma, oldukça pis bir durum. Julius Halliday işi iyice azıttı. Neredeyse tam eski zaman tarzında bir kavgaya tutuşuyorduk. Herifin gırtlağını sıkmama ramak kaldı.»

Birkin bir sessizlikten sonra, «Julius kaçığın biridir zaten,» dedi. «Bir yandan aklını dinle bozmuştur. Öbür yandan açık saçık şeylere bayılır. Ya tapındığı İsa'nın ayağının altını öpen bir köledir, ya da açık saçık İsa resimleri yapar. Eylem ve tepki. İkisinin arasında hiç bir şey yoktur. Tam çılgındır, senin anlıyacağın. Bir yandan Boticelli yüzlü, el değmemiş, tertemiz bir kız ister. Bir yandan da Minette'den vazgeçemez, onunla günaha girip çamura belenmek ihtiyacından ötürü.»

Gerald, «Benim çıkaramadığım da bu ya!» dedi. «Minette'i seviyor mu, sevmiyor mu?»

«Ne seviyor ne de sevmiyor. Minette onun gözünde bir günah kadını: insanın birlikte zina işlediği günah kadının simgesi. Julius Minette'in çamurunda belenmek, kendini alçaltmak için önüne geçilmez bir istek duyuyor. Sonra da kalkıp temizliği, saflığı övüyor, Meryem Ana yüzlü bir kız arıyor. Senin anlıyacağın, keyfine diyecek yok. Hep o eski masal, dostum: eylem ve tepki. İkisinin arasındaysa hiç bir şey yok.»

Gerald bir duralamadan sonra, «Onun Minette'e pek de haksızlık ettiğini sanmıyorum,» dedi. «Bana kalırsa kız gerçekten adamakıllı kirli bir şey.»

Birkin, «Ben de senin ondan hoşlandığını sanmıştım,» dedi. «Ben ondan eskiden beri hoşlanmışımdır ama aramızda hiç bir şey geçmedi.»

Gerald, «Ben de hoşlandım hoşlanmasına; iki gün kadar,» diye yanıtladı. «Ama bir hafta onunla kalsam

gönlüm bulamrdı, sanıyorum. Bu kadınların teninde bir koku oluyor ki sonunda insanı sözle anlatılmıyacak kadar tiksindiriyor, önceden hoşlanmış olsan bile.»

Birkin, «Biliyorum,» dedi. Sonra «Kuzum, sen artık yatsana, Gerald,» diye ekledi. «Kimbilir saat kaç olmuştur!»

Gerald saatine baktı, sonra Birkin'in yatağından kalkıp kendi odasına gitti. Ama bir kaç dakika sonra sırtında gömleğiyle geri geldi. Yeniden karyolanın ucuna ilişerek,

«Birşey daha var,» dedi. «Ayrılışımız çok fırtınalı olduğundan kızcağıza hiç bir şey veremedim.»

«Para mı? Merak etme, o istediğini Julius'dan ya da başka dostlarından alır.»

«Anladık ya ben kendi borcumu ödeyip hesabı kapamak isterim.»

«Ona vız gelir.»

«Olabilir. Ne var ki insana hesap kapanmamış gibi geliyor. Kapanırsa içim daha rahat edecek.»

Birkin, «Öyle mi?» diye sordu. Gerald'ın o bembeyaz bacaklarına bakıyordu. Beyaz tenli, kaslı, kalınca bacaklardı bunlar, biçimli ve yalın. Gene de Birkin'in içi, küçük bir çocuğun bacaklarına bakarcasına bir acımayla sızladı.

Gerald, «Hesap kapansa daha hoşuma gidecek,» dedi gene.

Birkin, «Kapanmış ya da kapanmamış, hiç bir şey fark etmez,» diye yanıtladı.

«Gene de, bir bakıma efendi bir kızdı...»

Birkin, «Sezar'ın hakkını Sezarina'ya verelim,» diyerek sırtını dönüp yattı. Gerald'ın lâf olsun diye konuştuğunu sanıyordu. «Git be, Gerald; yoruyor ve lâflar beni,» diye söylendi. «Gecenin şu saatinde...»

Gerald, «Peki öyleyse, uyu bakalım,» dedi.

Elini şefkatle Birkin'in omuzuna koydu, sonra dışarı çıktı.

*
**

Ertesi sabah uyanıp da Birkin'in ayakta olduğunu duyunca öbür odaya doğru gene, «Sen ne dersen de; Minette'e biraz para versem çok iyi olur!» diye seslendi.

Birkin, «Hey, Ulu Tanrım!» diye söylendi. «Sen aslında kendi içindeki hesabı kapatamıyorsun.»

«Nereden biliyorsun bunu?»

«Seni bildiğim için.»

Gerald bir süre düşündü. Sonra, «Bence Minette gibi kızlarla ilişki kurdun mu, yapılacak en doğru iş onlara para vermektir,» dedi.

«Metresin varsa yapılacak en doğru iş, ona para yedirmektir. Karın varsa yapılacak en doğru iş, onunla aynı çatı altında yaşamaktır. **İnteger vitae scelerisque purus.**»* diye Birkin mırıldandı.

Gerald, «Alaycılığın gereği yok ki!» dedi.

«İçimi sıkıyorsun Gerald. Senin zamparalıkların beni hiç ilgilendirmiyor.»

«Bu da bana vız gelir. Beni ilgilendiriyor ya!»

Hava gene güneşliydi. Orta hizmetçisi gelip sıcak sularını getirmiş, perdelerini açmıştı. Yatağın içinde oturan Birkin tembel bir hâzla dışarki parka bakıyordu: öylesine yeşil, tenha ve romantik, eski çağlardan kalma. Geçmişe ait olan şeylerin ne denli güzel ve kesin olduklarını düşünüyordu: geçmişin bütünlenmiş, en son, en kesin biçimini almış olan güzelliği. Şu sessiz, altın renkli köşk, yüzyılların huzuruyla uyuklayan şu park.

(*) Erdemli bir insan suçtan arınmıştır.

Beri yandan da öyle bir tuzak ve aldatmacaydı ki, yerli yerinde sayan şeylerin güzelliği. Nasıl da korkunç, ölü bir zindandı, şu Breadalby denen yer aslında. Ne çekilmez bir mahpusluktu şu huzur.

Gene de Bugünün pis, altalta, üstüste çekişmelerinden yeğ değil miydi? Ah, insan hiç değilse Geleceği gönlüne göre yaratabilse! Katıksız bir tutam gerçek, gerçeğin yalınlığını yaşama uygulamayı göze alabilmek... insanın ruhu durup dinlenmeksizin bunları özlüyordu.

Gerald öbür odadan: «Sen de benim ilgilendiğim hiç bir şeyi beğenmiyorsun ki!» diye yakındı. «Ne Minette, ne maden ocakları, ne de bir şey.»

Birkin, «Sen istediğin şeyle ilgilen, Gerald,» dedi. «Ben yalnızca bunların beni ilgilendirmediğini söylemek istiyorum.»

Gerald, «Öyleyse ne yapayım dersin, Birkin?» diye sordu.

«Paşa gönlün neyi isterse! Ya ben ne yapayım dersin?»

Sessizlik içinde Birkin öbür odadan Gerald'ın bu sorunu düşündüğünü duyabiliyordu. Sonunda Gerald,

«Biliyorsam arap olayım!» diye güldü.

Birkin, «Sana gelince,» dedi. «Benliğinin bir yönü Minette'i istiyor, bir başka yönü de maden ocaklarını ve işini gücünü istiyor yalnızca. Bu yüzden sen de bölük pörçük olmuş durumdasın...»

«Benliğimin başka bir yönü de bambaşka birşey istiyor,» diye Gerald tuhaf, yavaş, ciddi bir sesle konuştu.

Biraz şaşırmış olan Birkin, «Ne?» diye sordu.

«Senin bana bunu söyliyebileceğini umuyordum,» dedi Gerald.

Bir süre sessizlik oldu. Sonra Birkin,

«Nasıl söyliyeyim?» dedi. «Ben daha kendi yolumu çizememişken. Gene de... evlenmeyi deniyebilirsin.»

«Kiminle? Minette'le mi?»

Birkin, «Olur a,» diyerek kalktı ve pencerenin başına geçip durdu.

Gerald, «Derdime derman diye bunu söylüyorsun; ama bu ilâcı kendin kullanmamışsın,» dedi. «Oysa hastalığın da adamakıllı ilerlemiş durumda.»

Birkin, «Öyle ama sonunda iyileşeceğim,» diye yanıtladı.

«Evlenme yoluyla mı?»

Birkin, «Evet,» diye direndi.

«Hayır,» dedi Gerald. «Hayır, dostum, hayır, hayır.»

Aralarındaki sessizlik garip bir düşmanlığın gerilimiyle uzadı. Aralarında hep bir boşluk, bir uzaklık kalsın isterlerdi. İkisi de yakasını öbürüne kaptırtmaktan çekiniyordu. Gene de onları birbirine doğru iten bir gönül bağı var gibiydi.

Gerald, **«Salvator feminus,»*** diye dudak büktü.

«Neden olmasın?» dedi Birkin.

Gerald, «Hiiç,» dedi. «Gerçekten olabiliyorsa hiç bir sakıncası yok. Peki, kiminle evleneceksin?»

Birkin, «Bir kadınla,» diye yanıtladı.

«Güzeeel,» dedi Gerald.

*
**

Kahvaltıya en son inenler onlar oldu. Hermione herkesin erken kalkmasını severdi. Günü eksilmiş, bir şeyler kaçırmış gibi gelirse üzgünlükten içi içini yerdi. Günün satlerini gırtlaklarından kavrayıp sıkar, hayatını onların elinden zorla alır gibiydi. Bu sabah solgun ve çökük

(*) Kadınların kurtarıcısı.

bir duruşu vardı. Gene de irade gücünü garip bir etkiyle çevresine duyuruyordu.

Birkin'le Gerald'ın içeri girmesiyle hava birden gerildi. Hermione yüzünü onlara doğru kaldırdı ve hafif alaylı, iniş - çıkışlı sesiyle,

«Günaydın,» dedi. «İyi uyudunuz mu? İşte buna sevindim.»

Sonra sırtını çevirdi. Onu yakından tanıyan Birkin genç kadının artık onu yok sayınağa kararlı olduğunu görebiliyordu.

Alexander, «İstediklerinizi büfeden buyurmaz mısınız?» diye belli belirsiz bir sitemle konuştu. «Umarım herşey soğumamıştır... Rupert, bir zahmet, şu sahanın altındaki alevi söndürüverir misin? Mersi.»

Hermione'nin soğuk davrandığı konuklara karşı Alexander bile sert bir tutum takınmaktan kendini alamazdı çünkü Hermione'nin konuklarına karşı onun **duygularını** yansıtırdı.

Birkin masa başına oturdu ve sofraya baktı. Bu eve, bu odaya, bu havaya, yılların içli dışlılığıyla o kadar alışıktı ki şu anda hepsine karşıtmış gibi bir duyguya kapılıyordu; buradaki hiç bir şeyin onunla en ufak bir ilişkisi yoktu sanki!.. Hermione'yi ne kadar yakından tanıyordu: şu dimdik, sessiz, dalgın, gene de irade ve kudret ve baskı dolu kadın! Onu öylesine tam, öylesine kesin olarak tanıyordu ki bir yerde deliliğe yaklaşıyordu bu bilgi. İnsanın kendi deliliğine, kendi ölülüğüne inanmaması pek elinde değildi burada: bir eski Mısır mezarında, ölülerin akıl almaz çağlardanberi saltanat içinde oturdukları bir odada dizilmiş bekliyen şekillerden biri.

Ya Joshua Mattheson'u nasıl tepeden tırnağa tanıyordu Birkin! Onun o haşin gene de mız mız sesinin durmaksızın, dinlenmeksizin konuşmasını. Her zaman kafalı, her zaman ilgi çekici. Ne var ki ezbere biliyordu onu

Birkin; her dediğini, ne kadar yeni ve değişik, işitilmedik birşey olursa olsun, önceden biliyordu sanki.

Alexander günümüzün ev sahibiydi. Kansız ve cansız bir rahatlık ve güler yüzlülükle, cici çocuklar gibi tam gerektiği yerde lâfa karışan Frölayn. Hiç bir şeyi gözünden kaçırmıyan ama bunu yalnızca kendi eğlencesi için bir oyun olarak yapıp, kendinden en ufak bir şey vermiyen İtalyan Kontessa'sı. Sonra, Hermione'nin soğuk, nerdeyse alaylı küçümsemesi yüzünden ötekilerin de pek umursamadıkları iri yarı, biraz da dalkavuk ruhlu Miss Bradley...

Rupert nasıl da ezbere biliyordu hepsini. Herkese bir oyun tahtasının üstünde ezbere bilinen taşları andırıyordu. Hep ayni taşlar: şah, atlar, piyonlar, hepsi yüz yıllar önce neyse şimdi de o, oyunun izin verdiği çıkışlar ve çelişkilerle tahtanın üstünde ordan oraya atlıyorlar. Ne var ki oyun da hep ayni oyun, sürüp gitmesi deliliğe yaklaşıyor bir yerde: çünkü öylesine ezberlenmiş ve tükenik ki artık!

Gerald'ın yüzünde eğleniyormuş gibi bir gülümseme vardı. Bu oyun onun hoşuna gidiyordu. Çevresini kocaman, düşman gözlerle süzen Gudrun. Bu oyun onu hem büyülüyor hem de tiksindiriyordu. Yüzünde belli belirsiz bir afallamayla Ursula. Sanki bu oyun onu kırıyordu ama kırgınlığı bilincinin hemen dışındaydı.

Birkin birden kalktı ve dışarı çıktı. Kendi kendine, elinde olmadan,

«Yetti artık,» dedi.

Hermione onun bu yaptığı şeyi, bilinciyle kavramış olmasa da biliyordu. O ağır göz kapaklarını kaldırdı ve onun birden, bilinmez bir dalgaya kapılarak gözden yittiğini gördü. Dalgada az kaldı kendisi boğuluyordu. Ne var ki iradesinin bükülmez gücü dimdik ayakta kaldı ve genç kadın masa başında oturup konuşmasını sürdürebil-

di. Ama karanlığa gömülüydü, batmış bir gemi gibiydi şu anda. Herşey onun için de sona ermişti artık; karanlık sularda batan bir gemiydi o. Yalnızca kişiliğinin hiç aksamıyan kurgusu hâlâ işliyor ve onu ayakta tutuyordu.

Durup dururken, «Bu sabah yüzelim mi?» diyerek konuklarına baktı.

«Şahane!» dedi Sir Joshua. «Tam sabahı!»

Ufacık İtalyan kadını, «Evet, yüzelim,» dedi.

Gerald, «Mayolarımız yanımızda yok ki!» dedi.

Alexander, «Benimkini al,» dedi, «Benim kiliseye gidip mukabeleleri okumam gerek. Beklerler bunu benden.

İtalyan kadını birden ilgilenerek, «Dindar mısınız?» diye sordu.

«Yok,» diye Alexander yanıtladı. «Değilim. Yalnız eski geleneklerin ayakta tutulmasını isterim.»

Frölayn, çıtır - çıtır, «Öyle güzeldir ki bunlar!» diye araya girdi.

Miss Bradley yüksek sesle, «Hem de nasıl!» dedi.

Hepsi birbirinin ardından çimliğe çıktılar. Yaz başında yumuşacık, güneşli bir sabahtı; dünyanın can damarlarına hayatın bir anımsayış gibi usul usul yürüdüğü bir sabah. Biraz ötede kilisenin çanları çalınıyordu, gök yüzünde tek bir bulut yoktu, kuğular aşağıki suda nilüferler gibi açmış, tavuslar çimliğin güneş ışığıyla alacalanan gölgeleri arasında uzun, oynak adımlarla salınıyordu. Bu görüntünün gelmiş - geçmiş kusursuzluğu içinde kendini yitirmek istiyordu insan.

Alexander elinde tuttuğu eldivenleri, «Hoşça kalın!» diye neşeyle sallıyarak taflanların ardından kiliseye doğru yürüdü.

«Şimdi yüzelim mi artık?» diye sordu Hermione.

Ursula, «Ben yüzmeyeceğim,» dedi.

Hermione onu ağır ağır süzerek, «İstemiyor musun?» diye sordu.

Ursula, «İstemiyorum,» diye yanıtladı.

Gudrun, «Ben de» diye ekledi.

Gerald, «Benim mayom ne olacak?« diye sordu.

Hermione, hoşuna giden birşey olmuş gibi bir tuhaf gülerek, «Bilmem!» dedi. «Mendil versem olur mu? Şöyle büyük bir mendil.»

«Olur,» dedi Gerald.

Hermione, «Gel, öyleyse,» diye şakıdı.

*
**

Çimliğin üstünden havuza doğru ilk koşan ufak tefek İtalyan kadını oldu; minik ve kedi gibiydi. Koşarken o bembeyaz bacakları yanıp sönüyor, yaldızlı bir örtüyle bağladığı başı biraz eğik duruyordu. Seke seke bahçe kapısından ve çimlikten geçerek havuz başında havlusunu attı; fildişiyle tunçtan yapılma bir heykelcik gibi bir an duraladı ve şaşkın şaşkın ona yaklaşan kuğuları süzdü.

Derken lâcivert mayosunun içinde iri, yumuşak bir eriği andıran Miss Bradley koştu geldi. Onu, mayo yerine bağladığı al ipekten mendille Gerald izledi, havlusu kolunda. Güneşli çimlerde birazcık gösteriş yapar gibi oyalandı. Gülerek, rahat adımlarla yürüyordu. Rengi beyazdı ama çıplaklığı doğal duruyor, yadırganmıyordu. Onun peşinden, üstüne palto geçirmiş olarak Sir Joshua ve en sonradan da, başına morlu yaldızlı bir örtü bağlamış, mor ipekliden yapılma geniş pelerini içinde dimdik bir uyumla yürüyen Hermione çıktı. Çok alımlıydı o uzun, dik gövdesi, düz düz basan, dik, beyaz bacakları pelerinini arkaya doğru savurarak yürüyüşünde durgun bir görkem vardı. Çimlerin üzerinden bir garip anı gibi geçti ve saltanatlı, ağır adımlarla suya doğru yürüdü.

Vadiye doğru üç katta akarak inen geniş havuz güneşin altında kırışıksız ve çok güzel uzanıyordu. Su ufak

kayalardan yapılma alçak bir duvarın üstünden aşarak bir aşağıdaki kata dökülüyordu. Kuğular karşı kıyıya yanaşmışlardı, sazlardan tatlı bir koku yayılıyor ve hafif bir yel insanın tenini okşuyordu.

Gerald, Sir Joshua'nın arkasından suya atlamış ve havuzun sonuna kadar yüzmüştü. Orda sudan çıktı ve duvarın üstüne tırmanıp oturdu. Bir şapırtı oldu ve genç adam küçük Kontessa'nın bir su faresi gibi kendine doğru yüzmekte olduğunu gördü. Yanyana güneşte oturdular ve kollarını göğüslerinin üstünde kavuşturup gülüştüler. Sir Joshua yüzerek geldi, koltuk atlarına kadar suyun içinde durup onlarla konuşmağa daldı. Sonra Hermione'yle Miss Bradley de yüzerek geldiler, duvarın üstünde dizilip oturdular.

Gudrun, «Sana dehşet vermiyorlar mı?» diye Ursula'ya sordu. «Sahi, korkutmuyorlar mı seni? Sürüngenleri getirmiyorlar mı aklına? Kocaman birer kertenkeleyi andırıyor hepsi de. Şu Sir Joshua'ya bak! Ömründe böyle birşey gördün mü kuzum? Doğru söyle, Ursula, yeryüzünde kocaman kertenkelelerin gezindiği ilkel çağlardan kalma bir yaratığa benzemiyor mu?»

Gudrun'un Sir Joshua'ya bakan gözleri dehşetten iri iri açılmıştı. Yaşlı Baronet göğsüne kadar gelen suyun içinde duruyordu. Uzun, kır düşmüş saçları ıslanıp gözlerine yapışmış, boynu o kalın, enli omuzlarının arasına kakılmış gibiydi. Duvarın üstünde, iri, tombul ve ıslak, her an Hayvanat Bahçesindeki fok balıkları gibi kayarak suya yuvarlanacakmışa benzeyen Miss Bradley'le konuşuyordu.

Ursula havuz başını ses çıkarmadan seyretmekteydi. Hermione'yle İtalyan'ın arasında oturan Gerald kıvançla gülüyordu. Ursula'nın aklına Dionisus'u getirdi, saçlar gerçekten sarı, yapısı da öylesine dolgun ve güleç olduğu için. Uzun boylu, dimdik, sinsi zarifliğiyle ona

doğru eğilmiş duran Hermione'de insanı ürküten bir hava vardı. Gerald'a bu kadın yaptığından sorumlu tutulamazmış gibi geliyordu. Onun bir adsız tehlike, bir delilik çırpıntısıyla dopdolu olduğunu biliyordu. Ama bunu sezdikçe daha da gülerek, öbür yanında, yüzünü bir lâmba gibi kendine doğru çevirmiş duran küçük İtalyan kadınına döndü.

Şimdi gene hepsi kendilerini suya bırakmış, bir fok sürüsü gibi bir arada yüzüyorlardı. Hermione kendinden geçmiş gibi ve güçlü kulaçlarla yüzüyordu: iri, yavaş, güç dolu. Palestra bir su sıçanı gibi çabuk çabuk ve sessiz, Gerald'sa bir beyaz gölge misali, dalgalanıyor ve yanıp sönüyordu. Sonra, birbiri ardına sudan çıktılar ve eve döndüler.

Yalnız Gerald, Gudrun'la konuşmak için bir an oyalandı: «Suyu sevmez misiniz?« diye sordu.

Genç kadın, karşısında dünya umurunda değilmişcesine duran erkeği ve onun teninin üstünde suların boncuk boncuk duruşunu uzun, ağır, ifadesiz bir bakışla süzdü.

Sonra, «Suyu çok severim,» diye karşılık verdi.

Erkek bir açıklama bekleyerek duraladı. Sonra, «Yüzmesini de bilirsiniz sanırım?» diye sordu.

Gudrun, «Hem de çok severim,» dedi.

Gerald hâlâ, «Öyleyse neden yüzmediniz?» diye soramıyordu, çünkü Gudrun'un tutumunda bir alaycılık seziyordu. Ömründe ilk kez «bozum edilmiş» liği tadarak, ordan uzaklaştı.

Sonradan, giyinip de gene normal bir İngiliz beyefendisi olup çıktığında kıza, «Öyleyse neden yüzmediniz?» diye sordu.

Onun bu konuyu kurcalamakta direnişine biraz sinirlenen Gudrun bir an duraksadı. Sonra,

«Grubunuzdan hoşlanmadım,» diye yanıtladı.

Genç adam güldü. Kızın yanıtı kafasının içinde yankılar yapar gibiydi, istese de istemese de onun gözünde bu kız gerçek dünyayı canlandırıyordu. Ve Gerald onun ölçülerine uymak, onun gözüne girmek istiyordu. Elinde değildi bu: onun gözüne girmek, onun beğendiği gibi bir erkek ve insan olmak için çırpınmak sanki kaçınılmaz bir şeydi.

Öyle yemeğinden sonra herkes odalarına çekilince Hermione, Gerald ve Birkin aşağıda, ele almış oldukları konuyu tamamlamak için oyalandılar. Yeni bir devlet, yeni bir dünya konusunda, genellikle entellektüel düzeyde kalan ve yapmacık olan bir tartışmaya dalmışlardı. Bu eski sosyal devlet düzeninin yıkıldığını var saysak, acaba bu kaosun içinden nasıl yeni dünya doğardı?

Sir Joshua, sosyal düşünceler arasında en önemlisinin, insanların sosyal eşitliği olduğunu ileri sürüyordu. Gerald'sa, yok, diyordu. Gerçekte herkesin kendine göre yapabileceği bir iş vardı. Herkes bu işi yerine getirmeli, sonra da keyfine bakmalıydı. Uzlaştırıcı, kaynaştırıcı ilke eldeki işe dayanıyordu. Yalnızca çalışmaktı insanları birarada tutan: üretim ve yaratım işi. Mekanik bir ilke. Ne var ki zaten toplum da bir mekanizma değil miydi? Çalışmalarının dışında insanlar tek başlarına ve de canlarının istediğini yapmakta serbesttiler.

Gudrun, «Ulu Tanrım!» diye hayıflanmıştı. «Böyle olursa artık kimsenin adı da olmayacak demektir. Almanlara döneceğiz, desenize: gel yukarı, Herr Obermeister, git aşağı Herr Untermeister! Şimdiden duyar gibi oluyorum: **Efendim, bendeniz Bay Kömür Ocağı Sahibi Crich**... Ben Bay **Milletvekili Roddice. Ben de Bayan Resim öğretmeni Brangwen.** Aman ne şirin!»

Gerald, «Gene de, böyle bir düzende işler çok daha iyi yürür, Bayan Resim Hocası Brangwen,» diye güldü.

«Ne gibi işler, Bay Maden Sahibi Crich? Sizinle benim aramdaki ilişkiler mi, **par exemple?»*****

İtalyan Kontessa'sı, «Aa, evet, söz gelişi,» diye araya karıştı. «Kadınla, erkek arasındaki bağ...»

«Toplum dışı birşeydir,» diye Birkin alayla dudak büktü.

«Ha şunu bileydin!» dedi Gerald. «Benimle bir kadın arasına toplum sorunu giremez. Bu yalnızca beni ilgilendirir.»

Ursula, Gerald'a dönerek, «Kadının toplumsal bir varlık olduğuna inanmıyorsunuz demek?» diye sordu.

Gerald, «Kadın iki yönlüdür,» diye yanıtladı. «Toplum gözünde toplumsal bir varlıktır. Gelgelelim kendi özel kişiliği yönünden özgürdür. Ne yapıp ettiğine kimse karışamaz.»

Ursula, «İyi ama, kadın kişiliğindeki bu iki yarımşar yönü bağdaştırmak biraz güç olmayacak mı?» diye sordu.

«Yoo,» dedi Gerald. «Bu iki yön kendiliklerinden bağdaşır zaten. Bunun örneklerini bugün her yanda görüp duruyoruz.»

Birkin, «Selâmete ulaşmadan oh deme,» dedi.

Gerald geçici bir sinirle kaşlarını çatarak, «Oh mu demiştim?» diye söylendi.

Hermione en sonunda konuşmaya katılarak, «Eğer,» dedi, «**Ruhlarımızın** eş ve eşit olduğunu kafamıza sokabilseydik; **ruhlarımızın** birbirine kardeş olduğunu bir anlıyabilseydik gerisi vız gelirdi. Bu çatışma ve kıskançlıklar, yıkıcı, yalnızca yıkıcı olan bu kudret hırsı, bu kudret yarışması tarihe karışırdı...»

Bu demeç sessizlik içinde karşılanmış ve hemen bun-

(***) — Örnek veriniz.

dan sonra sofradan kalkılmıştı. Ama herkes çekildikten sonra Rupert Birkin Hermione'ye dönerek, acı acı,

«Senin söylediğinin tam tersi, gerçekte, tam zıttı, Hermione,» diye çıkışmıştı. «Ruhlarımız hiç de birlik ve eşit değildir, gerçekte. Ruhça hepimiz birbirimizden ayrı ve değişiğizdir. Rastlantıya bağlı fizik koşulların yarattığı başkalıklar, ruhsal değil sosyal başkalıklardır. Soyut ve matematik yönden hepimizin eşit olduğunu kabûl edelim istersen.. Hepimiz acıkıp susarız; hepimizin iki gözü, bir burnu ve iki bacağı vardır. Gelgelelim ruhlarımız birbirinden alabildiğine aykırıdır. Eşitliğin ya da eşitlizliğin bir önemi de yoktur, zaten...

«Yeni bir devlet kuracaksanız bu iki noktanın üstüne kurmak zorundasınız. Demokrasi dediğiniz şey düpedüz bir yalandır. İnsanlar arasındaki kardeşlik denen nesne, matematik ve soyut düzeyden ötede uygulamağa kalkıştın mı, martavaldan başka bir şey değildir. Evet, hepimiz ilk dünyaya geldiğimizde sütle besleniriz; hepimiz ekmek ve et yeriz, hepimiz otomobile binmek isteriz. Bütün insanların birbirine kardeş oluşunun başlangıcı ve sonucu işte budur. Ama eşitlik diye birşey yok...

«Bana... kendime gelince... Ben kimim, kendim? Kadın ya da erkek, başka birileriyle eşit olmakla ne ilişkim var? Ruhça bir yıldızın öbüründen başka olduğu gibi bambaşkayım ben de, hem nicelik hem de nitelik yönünden... Devlet kuracaksanız bunun üstüne kurun, işte. Herhangi bir insanı bir ötekinden üstün tutamazsınız. Eşit olduklarından değil, bambaşka olmalarının yüzünden, birbirlerine kıyaslanmanın bir ölçüsü olmadığı için. Yoksa bir kez insanları birbirine kıyaslamağa kalktınız mı, birini öbüründen üstün görmeğe başlarsınız, çünkü Doğa'nın yaratabileceği tüm eşitsizlikler ortadadır Ben her kişinin dünya nimetlerinden nasibini almasını istiyorsam, onun gerekimlerini ortadan kaldırmak

içindir. İstiyorum ki karşısına geçip ona: 'İşte sen de dilediğine kavuştun: dünya nimetlerinden kendine düşen payı aldın,' diyebileyim. 'Ey tek ağızlı, çift gözlü sersem, şimdi artık yolumdan çekil de kendi işine git,' diyebileyim.»

Hermione onu kirpiklerinin altından, elmacık kemikleri boyunca kaydırdığı, alay dolu bakışlarla süzüyordu. Birkin ondan kendi söylediklerine karşı şiddetli kin ve tiksinti dalgalarının yayıldığını duyumsayabiliyordu. Bilinçaltından güçlü ve kapkaranlık kabaran dinamik bir kin ve tiksintiydi bu. Kadın onun söylediylerini bilinç altıyla dinliyordu. Bilinçli benliğiyse sağırlaşmış gibi, erkeğin sözlerini hiç umursamıyordu.

Gerald neşeyle, «Senin bu sözlerin megalomani gibi geliyor bana, Rupert,» dedi.

Hermione'den ıkıntıya benzer garip bir ses çıktı. Rupert Birkin geride duruyordu. Birden,

«Öyle olsun bakalım,» dedi. Demin direnciyle herkesi sindirmiş olan sesinin bütün ateşi sönmüştü. Genç adam döndü ve dışarı çıktı.

Ama sonradan vicdanının hafifçe sığlamasını önleyemedi. Zavallı Hermione'ye karşı çok taş yüreklilik etmiş, onu iyice kırmış, hıncını ondan almıştı. Onunla gene barışmak istedi.

Hermione'nin dünyadan uzak, yastık dolu, sessiz bir köşe olan tuvalet odasına gitti. Genç kadın masa başına oturmuş mektup yazıyordu. Birkin'in girdiğini görünce yüzünü dalgın dalgın kaldırıp baktı, onun gidip kanapeye oturuşunu seyretti. Sonra gözlerini gene önündeki kâğıda çevirdi.

Birkin önceden okumağa başlamış olduğu kalın bir kitabı eline alarak tüm dikkatini yazara verdi. Sırtı Hermione'ye dönüktü. Genç kadın yazısını yazamaz olmuştu. Kafasının içi, karanlık dalgaların durmadan kıyıya çarp-

tığı bir kıyamet yerine dönmüş, iradesini elden bırakmamağa çalışıyordu, akıntıyla cebelleşen bir yüzücü gibi. Gene de, ne kadar çabalasa batıyor, batıyordu; karanlıklara gömülüyordu ve yüreği çatlıyacak gibiydi. Gerilim gitgide korkunçlaşıyordu. Müthiş bir işkenceydi bu, insanın üstüne duvar örülüyormuş gibi birşey.

Derken Hermione anladı ki üstüne örülen duvar Birkin'in varlığıdır; Birkin'in varlığı onu mahvetmektedir. Duvarı yıkıp kendini dışarı atamazsa korkunç bir ölümle ölmeye mahkûmdu, bir dehşet duvarının içinde gömülü. Ve bu duvar Birkin'di. Hermoine onu yıkmak zorundaydı. Gözlerinin önünde yıkıp yok etmeliydi, yaşamasını sonuna değin engelliyen bu korkunç seti. Ya bunu yapacak yada tüyler ürpertici bir sona kurban gidecekti.

Durup durup korkunç ürpertiler geçiyordu, elektrik akımına benzer; sanki gövdesine yüksek dozda elektrik şokları yapılıyordu. Onun orda, kanepede sessiz sedasız oturduğunu görmeden, duyularıyla biliyordu: aklın almıyacağı kadar kötü ve iğrenç bir engeldi. Hermione'nin kafasında şimdi onun varlığı dışında hiç bir şey kalmamıştı. Onun orda oluşu yüreğinin üstünde bir yük gibi, soluğunu kesiyordu, o sessiz, öne doğru eğik omuzlar, kafasının arkadan görünüşü.

Birden, Hermione'nin kollarından aşağı müthiş bir şehvet ürpertisi aktı; sonunda özlediği vuslata erecekti. Kolları karıncalanıyordu — ölçüsüz, karşı konmaz bir güçle doluydu. Ne zevk, ne büyük bir zevkti bu gücü tatmak — bir zevk cinneti! İşte, şimdi, en sonunda, şehvetin en son vuslatına erecekti! Geliyordu. Korku ve işkencenin doruğunda genç kadın vuslata ermek üzere olduğunu biliyordu, mutluluk ve zevkin doruğunda.

Parmakları yazı masasının üstünde ağırlık diye kullandığı güzel, mavi ve **lapis lâzuli** taşını kavradı. Genç kadın bu yuvarlağı avucunun içinde döndürerek sessiz-

ce ayağa kalktı. Yüreği göğsünün içinde bir alev olup çıkmış, duyduğu vecd ona dünyayı unutturmuştu. Kendinden geçmişti, iyiden iyiye. Bir büyüyle sarılmış olan erkekse herşeyden habersiz, hiç kımıldamadan ve konuşmadan oturuyordu.

Sonra genç kadın birden bire, gövdesinin tüm damarlarından bir şimşek gibi akarak içine kusursuz, anlatılmaz bir birleşme arzusu, anlatılmaz bir şehvet duygusu veren bir alevin orta yerinde, elindeki değerli taştan topu, var gücüyle ve yıldırım hızıyla erkeğin kafasına nidirdi. Ne var ki parmakları arada kalarak vuruşun hızını azaltmıştı. Gene de erkeğin başı masaya, okuduğu kitabın üstüne düştü ve yuvarlak taş yana doğru kayarak kulağının üstünden sıyırdı. Bu Hermione için, kendi ezilmiş parmaklarının acısıyla yıldızlanan katıksız bir haz çırpınışıydı. Ama daha tamamlanmış sayılmazdı. Genç kadın kollarını kaldırabildiğince kaldırarak, önünde, masanın üstünde sersemlemiş yatan kafaya doğru bir daha nişan aldı. Ezmeliydi bunu; vuslata tam erebilmesi için bu kafayı ezmek zorundaydı. Şu anda bir can alınmış, bin can verilmiş, vız geliyordu ona. Bu kusursuz şehvetle tam doyuma erişmenin dışında hiç bir şeyin önemi yoktu.

Hermione kıvrak bir kadın değildi. Ağırkanlıydı. Rupert'in içinde bir canlılık kıvılcımı çakarak başını kaldırmasına ve dönüp kadına bakmasına neden oldu. Hermione, mavi taş yuvarlağı sımsıkı kavramış, kolunu havaya kaldırmış duruyordu. Sol koldu bu ve erkek onun solak olduğunu, tüyleri diken diken olarak ansıdı. Çarçabuk, yere gömülür gibi bir devinimle başını kalın Tukidides cildinin altına sokmuştu ki darbe var gücüyle inerek nerdeyse boynunu koparayazdı. Az kaldı kalbi duruyordu.

Sarsılmıştı ama korkmuyordu. Kıvrılıp kadına doğ-

ru dönerek masayı devirdi, geriye kaçtı. Tuzla buz olmuş bir kâse gibiydi; paramparça olduğunu, kırılıp döküldüğünü hissediyordu. Gene de davranışları kesin ve bilinçliydi. Ruhunda hiç bir kopukluk ve şaşkınlık yoktu.

Alçak sesle, «Yok öyle şey, Hermione!» dedi. «Yağma yok!»

Onun o uzun boyu ve kızarmış yüzüyle durmuş kendine kulak verdiğini görebiliyordu, mavi taş avucunda sımsıkı. Genç adam onun üstüne ütüne yürüyerek,

«Çekil, yol ver bana,» dedi.

Ve bir elle itilirmişcesine, Hermione yana doğru çekildi. Ama gözlerini bir an bile onun yüzünden ayırmıyor, kılıcı kesmez olmuş bir öç meleği gibi öylece onun karşısında duruyordu.

Rupert onun yanından sıyırıp geçince, «Boşuna bu!» dedi. «Ölen ben olmazdım ki! Anlıyor musun?»

Bir daha vurmasın diye yüzü ona doğru dönük olarak, geri geri dışarı çıktı. O tetikte olduğu sürece Hermione kolunu kıpırdatamazdı. Nitekim kıpırdatamadı da. Rupert dışarı çıktı ve o durduğu yerde kalakaldı.

Uzun zaman öylece, olduğu gibi, kaskatı durdu orda. Sonra sarsak adımlarla divana gidip yattı, ağır bir uykuya daldı.

Uyandığı zaman yaptığı iş aklına geldi ama pişmanlık duymadı. İşkence çektiği için vurmuştu Rupert'e. Hangi kadın olsa yapardı bunu. Yerden göğe haklıydı. Duygusal yönden haklı olduğunu biliyordu. Ruhunun hiç yanılmayan tertemizliği yüzünden, yapılması zorunlu olanı yapmıştı. Haklıydı o; tertemiz. Afyon yutmuş gibi, biraz da ürkütücü, sofuca bir dalgınlık çizgilerine yerleşti...

Birkinse, kendinden geçmek üzere olmakla birlikte adımlarını hiç şaşırmıyarak evden dışarı çıktı, bahçeden geçti ve kırlara, tepelere çıktı. Sabahtan parıl parıl olan

gök yüzü bulutlanmış yağmur çiselemeğe başlamıştı. Genç adam ıssız bir vadinin yamacındaki fındık ağaçlarının, sayısız çiçeklerin, fundalıkların ve yumuşacık eller gibi yumak yumak taze yeşillikler sürmüş olan genç dağ çamlarının arasında dolaştı. Her yer ıslaktı ve vadiden aşağı doğru hüzünlü bir çay akıyordu; ya da ona hüzünlü geldi. Kafasını toparlıyamadığının bir tür baygınlık içinde ordan oraya çırpındığının ayırdındaydı.

Gene de bir isteği vardı. Bu ıslak, çalıya çimene boğulmuş bayırda mutluydu. Çiçekleri, fundaları teker teker ellemek, onların dokularını tanımanın zevkiyle ağız ağıza dolmak istiyordu. Soyundu ve yaban çiçeklerinin arasına çırıl çıplak oturdu. Önce ayaklarını, son dizlerini bacaklarını, koltuk altlarına değin kollarını usul usul oynatmağa başladı ki çiçekler ona değsin, karnına, göğsüne dokunsun. Öyle incecikten, serin serin, öyle anlamlı bir okşamaydı ki bu, tepeden tırnağa. Benliği bu okşayışlarla ağız ağıza dolup taşar gibiydi.

Ne var ki çok yumuşaktı bu dokunuşlar. Rupert Birkin uzun otların arasından geçti ve insan boyundan yüksek olmayan bir küme genç dağ çamının arasına daldı. Diri, genç dallar onu kamçılamağa başladı. Yürüdükçe yer yer çizip batıyorlardı ona, karnının üstüne soğuk damlacıklarından yağmurlar yağdırıyor, o diri, yumuşak iğne tutamlarıyla kalçalarına, bacak aralarına sürtünüyorlrdı. Bu arada bir dikenin iğne gibi batışını duydu ama canı pek acımadı, çünkü her attığı adım, her bir devinimi ölçülü ve yumuşaktı. Serin ve yapışkan taze sümbüllerin arasına yatıp yuvarlanmak. Karın üstü yatıp avuç avuç ince, ıslak çimen koparark kendi sırtına serpmek... bir soluk kadar yumuşak, hiç bir kadın okşayışının olamıyacağı kadar ince yumuşak çimenler. Sonra kalçalarını çam dallarının o yaşıyan, diri iğnelerine sürtmek, fındık dalının hafif kamçısını omuzunda duy-

mak, gümüşü kayın ağacını bağrına basıp kabuğunun kayganlığını, sertliğini, o canlı pürüz ve düğümlerini ellemek... güzeldi bu, çok güzel, çok doyurucu. Başka hiç bir şey bunun yerini tutamazdı; başka hiç bir şey böylesine doyuramazdı: insanın kanına yürüyen bu bitki serinliği, bitki inceliği! Ne talihli adammış ki kendini bekliyen bu güzel, ince, sevecen bitkiler dünyasını bulabilmişti; aradığı dünya! Öyle tepeden tırnağa doyumlanmıştı ki burda! Öylesine mutluydu ki!

Mendiliyle kurulanmağa çalışırken Hermione'yi ve onun kendine vuruşunu düşündü. Başının yanı acıyordu. Varsın acısın — ne çıkardı bundan? Ne çıkardı Hermione'den ve de dünyadaki insanların tümünden? Sen şu kusursuz, serin, ıssız dünyaya baksana — alabildiğine güzel, tazel ve el değmemiş. Meğer ne büyük yanılgıymış, insanları istediğini sanmak, bir kadın istediğini... Kadın madın istediği yoktu onun, hiç mi hiç. Şu yapraklara, kır çiçeklerine, ağaçlara baksana hele; gerçekten güzel, serin, istek vericiydiler. İnsanın gerçekten kanma giriyor, insana ekleniyorlardı. Kendisi onların sayesinde şimdi ölçülemiyecek derecede zenginleşmişti. Ve öyle kıvançlıydı ki!

Hermione'nin onu öldürmeğe kalkışması pek yerindeydi. Hermione'yle ne ilişkisi vardı ki onun? İnsanlarla herhangi bir ilişkisi varmış gibi yapıp kendi kendini neden aldatsındı? Şu dünya vardı ya şu çevresindeki... bu güzel, ince, sevecen bitkiler dünyasından başka hiç bir şey istemiyordu o; bir de kendisi, kendi yaşıyan benliği.

Dünyaya dönmek zorundaydı. Bu bir gerçek. Ama yararı yoktu bunun; yeter ki kişi nereli olduğunu bilsin. O nereli olduğunu biliyordu şimdi. Burası onun yeriydi, düğün evi. Öteki dünya onun dışında ve gereksizdi.

Vadiden dışarı çıktı. «Acaba delirdim mi?» diye dü-

şünüyordu. Ne var ki böyle bile olsa kendi deliliğini normal dünyanın akıllılığından yeğ tutardı. Bayram sevinci veriyordu bu delilik onun içine. Özgürdü. Dünyanın, ona artık tiksindirici gelen o bayat akıllılığına karnı toktu. Bu yeni bulduğu delilik dünyasının içinde uçuyordu. Öyle taptaze, ince, öylesine doyurucu bir dünyaydı ki bu!

İçindeki sızıya gelince; bu insanın öteki insanlarla kaynaşmasını buyuran eskimiş bir ahlâk kuralının artığından başka bir şey değildi. Ne var ki bu eski kurallardan usanç getirmişti o artık; insanlardan, insanoğlundan bıkmıştı. Bu yumuşak, ince bitkiler dünyasını seviyordu şimdi, böylesine serin ve kusursuz... İçindeki o eskiden kalma sızıyı bilmezlikten gelecek, eski kuralları rafa kaldıracak ve böyle, olduğu gibi özgürlüğü seçecekti.

Başındaki acının gitgide kötüleştiğinin ayırdındaydı. En yakın tren istasyonuna giden yolda yürümekteydi. Yağmur yağıyordu ve onun başı açıktı. Varsın olsun, şimdi yağmurda başı açık gezen divane çoktu.

Gene merak etti: acaba içindeki bu sızının, bu ağırlığın kaçta kaçı korkudandı, bitkilerin arasında çırılçıplak yuvarlanırken görülmüş olmak korkusu? Meğer insan denen yaratıktan nasıl da ödü kopuyormuş! Dehşete yaklaşan, karabasanlarda duyulanın benzeri bir korkuydu bu, onun başkalarınca gözetlenmekten duyduğu korku. Alexander Selkirk gibi bir ıssız adada, salt bitkiler ve hayvanlarla başbaşa kalabilse, ne büyük bir özgürlük ve mutluluk duyardı; içindeki bu ağırlığın, bu kaygı ve korkunun izi bile kalmazdı. Bitkilerle sevişir ve bir başına, mutlu olurdu.

Hermione'ye iki satır bir mektup atmalı bari kadıncağız belki onu merak ederdi. Birkin bunun sorumluluğunu da istemiyordu. Bu yüzden istasyonda,

«Londra'ya gidiyorum,» diye bir mektup yazdı. «Şimdilik Breadalby'ye dönmeyeceğim. Ama kızmış değ-

lim; senin de benim yaptığım işi dert edinmeni istemiyorum. Dostlarımıza benim gene «damarımın tuttuğunu» söyle. Çok haklıydın bana vurmakta; çünkü içinden gelmişti. İşte bu kadar.»

Ne var ki trende hastalandı. Her sarsıntı dayanılmaz acılar doğuruyordu. İstasyonda ayaklarını zorla sürüyerek bir taksiye bindi. Körler gibi her adımını tanıya tanıya, sakına sakına atıyor, iyice zayıflamakla birlikte tam sönmeyen iradesinin sayesinde ayakta durabiliyordu.

Bir iki hafta hasta yattı ama bunu Hermione'ye bildirmedi. Hermione yalnızca onun küstüğünü sanıyordu. Araları iyice açılmıştı artık. Genç kadın yerden göğe haklı olmasının inancıyla daha bir dalgınlaştı ve dış dünyadan uzaklaşır gibi oldu. Kendi haklılığının içinde, kendi haklılığıyla beslenerek yaşıyordu.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kömür Tozu

Akşam üstü okul dönüşü, Brangwen kızkardeşler Willey Green köyünün resimlerine benzeyen şirin evleri arasından yokuş aşağı inerek tren yolu kavşağına vardılar. Kömür ocaklarının treni tangır - tungur yaklaşmakta olduğundan kavşak kapısını kapalı buldular. Yamaçların arasından gizlenircesine ilerliyen küçük lokomotifin hırıl hırıl soluduğunu duyabiliyorlardı. Tek bacaklı işaret memuru yol kıyısındaki kulübesinin güvenliği içinden dışarıya bakıyordu, kabuğunun içinden dışarı bakan bir deniz böceği gibi.

İki kız kardeş trenin geçmesini bekledikleri sırada, al bir arap kısrağının sırtında Gerald Crich görndü. Atını iyi ve yavaş sürüyordu. Bacaklarının arasındaki yaratığın duyarganlığından ve heyecanından hoşnuttu. Uzun kuyruğu havada püsküllenen ince yapılı al atın üstünde oturuşu da, hiç değilse Gudrun'un gözünde, resim gibiydi. Kızları selâmladı ve kavşağa yaklaşarak beklemeğe başladı. Gözlerini tren yolunda yaklaşmakta olan trene dikmişti. Gudrun onun yarattığı fiyakalı tabloyu kendi içinden alaya almağa çalışarak gülümsedi. Gene de ona bakmak zevkliydi. Genç adam atm üstünde rahat ve otu-

raklı duruyordu. Yüzünün o sıcak, güneş yanığı esmerliği üstünde sarı bıyığı iyice belirgin duruyordu ve uzağa bakmak için kısılmış olan mavi gözleri keskin bir ışıkla çakmak çakmaktı.

Lokomotif yamaçların arasından ağır ağır yaklaşıyordu. Daha görünmemişti ama kısrağın bu işten hiç hoşlanmadığı ortadaydı. Bu yabancı gürültü canını acıtıyormuşcasına irkilip gerilemeğe başlamıştı. Gelgelelim Gerald dizginleri çekiyor, onun başını kavşak kapısına doğru çeviriyordu. Yaklaşan lokomotifin solumaları gitgide şiddelenerek çarpıyordu hayvanın kulağına. Bu yabancı ve dehşet verici gürültünün ardı arkası kesilmiyen vuruşlarıyla at sersemlemiş, korkudan yerinde duramaz olmuştu. Bıraksan fırlayıverecek bir yay gibi gergindi şimdi. Binicinin yüzüyse bir yarı gülüşle pırıl pırıl olmuştu. Her seferinde hayvanın başını, burnunu sürtercesine kapıya doğru çeviriyordu.

Gürültü ayyuka çıktı ve tangırdayıp şangırdıyan çelik kollarıyla küçük lokomotif demir yolunda göründü. Kısrak, kızgın demir üstüne düşen bir su damlası gibi yerinde sıçradı. Ursula'yla Gudrun korkularından geriliyerek çit örgüsüne doğru sokuldular. Ama Gerald kısrağın üstünde ağır basmış, onu zorla gene trene doğru döndürmüştü.

«Sersem!» diye Ursula bağırdı. «Tren geçip gidene kadar uzaklaştırsa ya hayvanı burdan!»

Gudrun erkeğe, kapkara açılmış, büyülenmiş gözlerle bakıyordu. Gerald rüzgâr gibi bir yandan bir yana savrulduğu halde ne binicinin irade gücünden ne de kavşaktan her geçen vagonun tangırtısıyla içinde yankılanan çılgın dehşetten kurtulamıyarak olduğu yerde dönüp duran atın üstünde oturuyordu: pırıl pırıl ve inatçı. Vagonlar teker teker, ağır ağır kavşaktan geçtiler.

Derken lokomotif, daha neler yapabileceğini görmek

istercesine frenlerini sıktı ve vagonlar, demir tamponlarının çıkardığı ürkünç çalpara sesleriyle geriye tepti. Ürkünç gıcırtılarının tüyler üprertici müziği gerisin geriye, kavşağa doğru yaklaştı, yaklaştı... Kısrak ağzını açtı ve bir korku rüzgârına kapılmışcasına, yavaş yavaş ard ayaklarının üstünde doğruldu. Ön ayakları bir korku çırpınışıyla havada eşinerek, gerilemeğe başladı ve kızkardeşler onun bu kez binicinin üstüne devrileceğini sanarak birbirlerine sarıldılar.

Ama Gerald durumu çok eğlenceli buluyormuş gibi bir gülümseyişle öne doğru eğilmişti. Sonunda kısrağın ön bacaklarını yere indirtti ve onu gene eski durduğu yere getirmeyi başardı. Ne var ki kısrağın korkusunun gücü şu anda onun baskısının gücüne eşitti. Hayvan gene ard ayakları üstüne kalkmış, bir kasırga hortumunun göbeğindeymişcesine, iki ayağının üstünde fırıl fırıl dönüp duruyordu.

Buna baktıkça Gudrun'un içi parça parça oluyor, başı dönüyordu. Ursula'ysa kendini iyice unutmuş, avazı çıktığınca,

«Yok! Yok!» diye haykırıyordu. «Bırak onu, sersem! Sersem herif!»

Ve Gudrun, kendini böyle unuttuğu için ona düşmanan gibi bakıyordu. Dayanamıyordu. Ursula'nm sesindeki bu güce ve çırılçıplaklığa.

Gerald'ın yüzüne daha sert bir ifade gelmişti şimdi. Kendi kendini keskin bir bıçak ağzı gibi kısrağın üstüne geçirmiş, onu yerli yerine dönmeğe zorluyordu. Kısrak kükreyerek soluyordu; burun delikleri iki geniş, kızgın delik olup çıkmış, ağzı açılmış, gözleri cinnet getirmişti. Tiksindirici bir görüntüydü bu. Gelgelelim Gerald onun üstündeki baskısını hiç kaldırmıyor, amansız bir kılıç gibi kısrağa işliyor, kendi kendini kısrağa geçiriyordu sanki. Hem at hem de binicisi baskıdan tere batmışlardı.

Gene de Gerald soğuk bir güneş ışını gibi sakin duruyordu.

Bu arada ardı arkası kesilmeyen vagonlar tangır - tungur ilerliyordu, birbiri ardına; bitip tükenmek bilmeyen bir çirkin rüya. Gerilim değişip de vagonların arasındaki zincirler bir gıcırdayıp bir şangırdadıkça kısrak ön ayaklarıyla yeri eşeliyor ve gene ard ayaklarının üstüne kalkınağa çabalıyordu. Korktuğu başına gelmişti işte: binicisi onu eziyor, onu sanki dört bir yandan sarıyordu ve hayvanın havayı dövüşünde ne yaptığını bilmeyen, acınası bir çaresizlik vardı. Binicisi onu dört bir yandan kuşatarak bastırıyor, kendi gövdesinin bir parçasıymışcasına boyun eğdirtiryordu kendi iradesine.

İçi Gerald'a kinle dolup taşan Ursula, «Zavallı at kan içinde kaldı, kan!» diye haykırdı. Katıksız düşmanlığı yoluyla Gerald'ı yalnızca o anlıyordu, tam olarak.

Gudrun baktı ve atın sağrılarından aşağı akan kan sızıntısını görünce bembeyaz kesildi. Derken tam bu kanayan yaraların üstüne o parlak mahmuzlar yeniden indi, amansızca bastırarak. Dünya Gudrun'un çevresinde şöyle bir döndü, sonra görünmez oldu ve genç kadın kendinden geçti.

Gene kendine geldiği zaman içi durgun ve soğuk, hiç duygusuzdu. Vagonlar hâlâ geçiyor, atla adam hâlâ savaşıyorlardı. Ama o buz kesilmiş, bu sahnenin dışına kaymıştı; içinde Gerald'la kısrağına karşı bir duygu yoktu artık. Buz kesilip uzaklaşmış, onları umursamaz olmuştu.

En son vagonun çatısının yaklaşmakta olduğunu görebiliyorlardı; vagonların tangırtısı hafiflemekteydi; bu dayanılmaz gürültüden yakında kurtulacaklarını umabilirlerdi. İyice sersemlemiş olan atın derin derin soluduğu duyluyordu. Binicisiyse, güven içinde, rahatına bakar gibiydi. İradesinin parlaklığına gölge düşürmemiş-

ti. En son vagon da yavaş yavaş gelip geçti. Bekçi vagon penceresinden dışarı bakıyordu. Gudrun yol kıyısındaki sahneyi, bu kapalı vagondaki adamın gözleriyle gördü bir an, yalın ve geçici, sonsuzluklardan kopup gelmiş bir görüntü gibi başsız, sonsuz ve yalın.

Uzaklaşan tren peşi sıra güzel, şifalı bir sessizliği sürüyordu sanki. Ne tatlı, şu sessizlik denen şey! Ursula uzaklaştıkça küçülen vagonların ardından kin dolu bir bakış fırlattı. Makasçı. kulübesinde, kavşak kapısını açmak için hazır bekliyordu.

Ama Gudrun birden ileri, çırpınan atın önüne doğru, atılarak mandalı kaldırdı ve kapının kanatlarını açtı. Kanadın birini makasçıdan yana itti. Öbürüne eliyle tutunarak koştu. Gerald atın dizginlerini birden koyuverince öne fırladı. Handiyse Gudrun'u eziyordu. Gudrun korkmadı. Gerald kısrağın başını yana doğru çekerken genç kadın bir garip, tiz sesle, martı gibi, ya da yol kıyısında durmuş haykıran bir cadı gibi bağırdı :

«Ne kadar övünseniz azdır!»

Sözler kesin, açık seçik çıkmıştı. Yerinde duramayan atın üstündeki adam yana doğru dönerek biraz şaşkınlık, biraz da merak ve ilgiyle kızı süzdü. Sonra kısrağın nalları kavşağın rayları üstünde üç kez çınladı ve atla binicisi yaylı, düzensiz adımlarla koşarak uzaklaştılar.

İki kızkardeş onların ardından baktılar. Bekçi tahta bacağıyla hoplayarak kapıyı yeniden kapamıştı. Sonra döndü ve kızlardan yana seslendi;

«Yaman binici, bu genç! Atını dağdan taştan aşırabilen cinsten.»

Ursula kızgın, yüksek bir sesle, «Evet, ama tren geçene kadar atını burdan uzakta tutaydı ne olurdu sanki?» diye çıkışırcasına söylendi. «Sersemin biri! Hem de zorba. Dilsiz bir hayvana eziyet etmeyi erkeklik mi sayıyor

ki? Atın da canı yok mu? Eziyet edilip hor kullanmanın ne yeri var?»

Bir sessizlik oldu. Sonra bekçi, «Evet, çok güzel bir kısrak, doğrusu,» diye baş salladı. «Pek güzel bir hayvan; bir içim su. Bak, şimdi bu çocuğun babası olsa, altındaki hayvanı dünyaları versen böyle kullanmazdı. Birbirlerinden dağlar kadar farklılar. Gerald Circh'le babası. Apayrı yaradılışta, apayrı iki adam.»

Gene bir sessizlik oldu.

Sonra Ursula, «Peki ama neden böyle yapıyor sanki, neden?» diye gene taştı. «Böyle duygulu bir hayvanı zorbaca tepelemeyi hüner mi sayıyor? Kendinden on kat daha duygulu bir yaratık.»

Bekçi gene hemen karşılık vermedi. Bir şey söylemezden önce biraz düşünmek istercesine başını salladı. Sonunda,

«Bana kalırsa kısrağa, herşeye karşı dayanıklı olmasını öğretiyor,» dedi. «Saf kan Arap atı bu. Bizim buralarda kullanılan cinslerden değil. Bizim hayvanlarımızdan bambaşka bir kısrak. Gerald bunu İstanbul'dan almış, diyorlar.»

Ursula, «İnanırım,» diye acı acı söylendi. «Keşke Türklere bırakaydı. Onlar hayvancağıza bin kat daha insanca davranırlardı, bana kalırsa.»

Adam kulübesine, çayını içmeğe girdi. Kızlar yumuşak ve kapkara bir tozla kaplı olan yollarına yeniden düzüldüler. Gudrun, atın üstündeki erkeğin aman dinlemez, yumuşacık ağırlığını düşündükçe uyuşur gibi oluyordu kısrağın heyecanından titriyen gövdesini o güçlü, aman dinlemez kalçalarının arasında ezen ve kendi iradesine kayıtsız şartsız boyun eğdiren sarısın genç erkek; kalçaların, bacakların, bacak aralarının yumuşak ve büyüleyici bir egemenlikle kısrağı sarıp ezerek kendi ira-

desine boyun eğdirişi, sözle anlatılmaz, iliklere işliyen bir baş eğiş, yumuşacak ve korkunç.

Kızların sessizlik içinde yürüdüğü yolun solunda kömür madeninin büyük tümsekleri yükseliyor ve tam aşağıda, üstünde bekliyen treniyle kapkara demir yolu bir limanı andırıyordu : demir atmış vagonlarıyla bir tren koyu.

İkinci kavşağın öbür yakasında, yol kıyısında yolları onarmak için getirilmiş bir yığın açık kurşun renkli taşla bir at arabası duruyordu. Yan sakallı, orta yaşlı bir adam elindeki küreğin sapına dayanmış, atın başını tutan ayağı getrli genç bir adamla konuşmaktaydı. İkisinin de yüzü kavşağa dönüktü.

Kızların geldiğini uzaktan gördüler, ikindi güneşinin yoğun ışığında parıl parıl parlıyan iki küçük biçim. İkisinin de sırtında renkleri iç açan hafif yazlık giysiler vardı : Ursula turuncu bir örgü manto giymişti, Gudrun'un mantosuysa uçuk sarıydı. Ursula kanarya sarısı Gudrun da gül pembesi çoraplar giymişlerdi. Kavşak koyunun üstünde ışıl ışıl yüzüyorlardı sanki, kömür tozundan kapkara kesilmiş sıcak demir yolu dünyasının üstünde ışıl ışıl oynaşan renkler: turuncu, beyaz, sarı ve pembe.

İki erkek kavşağın sıcağı içinde hiç kımıldamadan duruyorlardı, gözleri kızlarda. Yaşlısı kısa boylu, sert yüzlü, yaşam dolu bir adamdı, genciyse yirmi iki yirmi üç yaşlarında bir işçi. Hiç ses çıkarmadan durmuş, kızların yaklaşmasına bakıyorlardı. Onların dikkat dolu bakışları altında kızlar yaklaştılar geçtiler ve bir yanında evler, öbür yanında toz kaplı taze mısır tarlaları olan yolda ilerleyip uzaklaştılar.

O zaman yan-sakallı, orta yaşlı, şehvet düşkünü adam yanındaki genç işçiye, «Fena değil, ha?» diye sordu. «Kaç para eder sence?»

Genç adam heyecan dolu bir gülüşle, «Hangisi?» diye sordu.

«Pembe çoraplısı. Ne dersin? Onun beş dakikası için bir haftalığımı ben seve seve veririm. Gözüm kör olsun. Beş dakikasına.»

Genci gene gülerek, «Senin karı ne der buna?» diye sordu.

Gudrun dönüp onlara baktı. Ürkmüştü onlardan. Açık kurşun renkli taş yığınının başında durmuş, yiyecek gibi bakıyorlardı. Hele yan-sakallı adam Gudrun'u öyle tiksindirmişti ki!

Adam onun arkasından, «Yaman şeysin sen, gözüm kör olsun!» diye seslendi.

Genç işçi, düşünceli, «Sahi bir haftalık ücrete değer mi sence?» diye sordu.

«Değmek mi? Şu anda çıkarıp vermeğe hazırım be!»

Genci Ursula'yla Gudrun'un ardından baktı. Onlarda bir haftalık ücretine değecek ne gibi birşey bulunduğunu hesaplamağa çalışıyordu. Sonunda olumsuz bir kararla baş sallıyarak,

«Yok,» dedi. «Bence değmez.»

«Valla seni bilmem!» dedi yaşlısı. «Ama bence değer.»

Sonra gene taşları küreklemeğe koyuldu.

Kızlar kiremit duvarları kömür tozundan kararmış, taş damlı evlerin arasından geçiyorlardı. Yaklaşan gurup saatinin ağır altın renkli büyüsü bütün çevreye çökmüş, bu çevrenin çirkinliğini, insanı afyon gibi kendinden geçiren bir güzelliğe boğmuştu. Yollardaki kapkara tozlar akşam güneşinin parlak ışığını daha bir sıcak, daha bir yoğun yansıtır gibiydi ve yörenin şekilsiz sefilliğinin üstünde gurup saatinin büyüsü ışıyordu.

Bu büyüye kendini kaptırdığı anlaşılan Gudrun, «Bu yerin iğrenç bir güzelliği var,» diye söylendi. «Sıcak, ya-

pışkan bir çekicilik bulmuyor musun sen buralarda? Ben buluyorum. Nasıl bulduğuma da bir türlü akıl erdiremiyorum.»

Blok blok işçi evlerinin arasından geçiyorlardı. Bir çok evlerin arka avlularında maden işçilerinin akşam sıcağında belden yukarıları çıplak olarak yıkandıkları görülebiliyordu, kalçalarına indirdikleri deri pantalonları düştü, düşecek... Yıkanıp temizlenmiş olan işçiler sırtlarını duvara dayayıp çömelmiş, yorgunluk çıkarmanın rahatlığı içinde sessiz oturuyor, ya da çene çalıyorlardı. Konuşmaları sert vurguluydu ve bu yayvan şiveli seslerde tuhaf bir okşayıcılık vardı. Onları dinlemek Gudrun'a onlardan birisiyle kucaklaşıp okşanmak gibi geliyordu. Hava erkek gövdelerinin titreşimiyle doluydu, bu erkeklerin ve uğraş yoğunluğunu elektrik akımıyla kıvıl kıvıl, çarpıcı, baş döndürücü. Ne var ki yörede oturanlar, her an içinde olduklarından bunun ayırdında değildiler.

Gudrun'sa bu titreşimi şiddetle ve bir yarı tiksintiyle hissediyordu. Beldover'in Londra'dan ve güney illerinden neden bambaşka olduğunu, insanın duygularının burda neden kökünden değişerek başka bir dünyada yaşar gibi geldiğini eskiden beri anlıyamamıştı. Ama şimdi burasının, çoğu zamanlarını yer altında geçiren güçlü ve karanlık erkeklerin dünyası olduğunu seziyordu. Onların seslerinde karanlığın, beyinsiz ve duygusuz olan o tehlikeli, kudretli yeraltı dünyasının şehvetli titreşimlerini duyabiliyordu. Bu sesler biraz da garip makinelerin gıcırtısını andırıyordu: iyi yağlanmış ve ağır. Makinelerin, buz gibi soğuk demirin şehvetiydi bu seslerdeki şehvet.

Her akşam okuldan eve dönerken böyle oluyordu: binlerce güçlü, yarı makineleşmiş yeraltı adamının varlığından yansıyan sarsıcı bir kudret dalgasının arasın-

dan geçmek zorundaydı; insanın beynini sarsıp kanına işliyerek öldürücü arzular uyandıran bir kudret dalgası.

Genç kadının içinde, bu yerlere karşı şimdiden uzaklaşmış gibi bir özlem uyandı. Burasının ne denli ücra ve çirkin, geri bir yer olduğunu bilmez değildi. Arada kendini, ağaç değil de makina olmak üzere olan bir yeni çağ Daphne'sine* benzeterek çırpınırdı. Gene de şu anda içi sevgi ve özlemle dolup taşıyordu.

Her akşam canının ana caddeye doğru çekildiğini hissediyordu bütün çirkinliğine karşın bu karanlık ve yoğun, nasır bağlamış kudret akımının titreşimleriyle dolu olan ana caddeye. Ortalık her zaman maden işçileriyle doluydu. Garip, anlatılmaz bir gurur, kendilerine özgü bir güzellik ve olağandışı bir durgunlukla yürürlerdi, o soluk, çoğu zaman çökük yüzlerinde bir dalgınlık, bir kadere boyun eğmişlik. Başka bir dünyanın adamlarıydılar. Bir garip çekicilikleri vardı ve sesleri bir dayanılmaz, derin titreşimle doluydu : makine harıltısı gibi, eski zaman sirenlerinin şarkısından daha çıldırtıcı bir müzik.

Hele cuma akşamları Gudrun işçi kadınları gibi pazar yerine gitmekten kendini alamıyordu. Cuma günü maden işçilerinin para aldığı gün olduğundan cuma akşamı pazar kurulurdu. Bu yüzden bütün kadınlar pazara çıkar, erkekler de karılarıyla birlikte alışverişe ya da arkadaşlarıyla yarenliğe giderlerdi. Kilometreler boyunca kaldırımlar pazara gidenlerle beneklenir, yamacın tepesinden ana caddeye akan küçük pazar yeri kadınlı erkekli kalabalıklarla dolup dolup taşardı.

Karanlık basmış, alış veriş yapan kadınların ciddi yüzleriyle erkeklerin soluk benizli, dalgın yüzlerine kırmızımsı bir ışık serpen gaz lâmbaları havayı daha da ısıt-

(*) Eski Yunan Mitolojisinde, Tanrı Apollon'un elinden bir defne ağacına dönerek kurtulan güzel bir orman perisi.

mıştı. Hava bağırışlar ve konuşma sesleriyle doluydu. Kaldırımlar boyunca insan selleri pazar yerinin yoğun kalabalığına doğru akıyordu. Dükkânlar ışık içinde ve kadınlarla tıklım tıklımdı. Sokakta oyalananların çoğu ise erkekti, her yaştan maden işçileri. Paralar har vurulup harman savuruluyordu.

Arabalar kalabalıktan geçemeyip beklemek zorunda kalıyordu. Arabacılar bağırıp çağırarak kalabalıkta yol açmağa, komşu köylerden gelme gençler sokak köşelerinde kızları lâfa tutmağa çalışıyorlardı. Meyhanelerin kapıları aydınlıktı, ardına kadar açık. Girip çıkan erkeklerin ardı arkası kesilmiyordu. Her yer erkek doluydu : birbirlerine seslenen, birbirlerini karşılıyan, küçüklü büyüklü gruplarda toplaşarak tartışan, hep tartışan erkekler. Konuşma sesleri yarı alçak, yarı yüksek, madencilik ve politika üzerine yapılan sonu gelmez tartışmaların uğultusu havada ayarsız makinelerin harıltısı gibi titreşimler çıkarıyordu. Gudrun'u kendinden geçirircesine etkiliyen de işte bu erkek sesleriydi. İçi garip, özlem dolu bir arzuyla burkuluyordu onları dinledikçe, doyumlanmasının hiç bir yolu olmayan, biraz da şeytansı bir arzu.

Sıradan bir işçi kızı gibi ana caddenin, pazar yerine en yakın olan ışıklı kaldırımlarında bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu. Bunun ona yaraşmıyan bir şey olduğunu biliyordu. Anasıyla babası duysalar kıyametleri koparırlardı. Ne var ki Gudrun içinden gelen özleme karşı koyamıyordu. Halkın arasına karışmaktan alamıyordu kendini. Kimileyin sinemaya gidip en serseri kılıklı erkeklerin arasına oturduğu bile oluyordu. Hiç bir çekiciliği olmayan, kaba saba külhanbeyleri. Gene de Gudrun onların arasına katılmaktan kendini alamıyordu.

Sonunda sıradan, herhangi bir işçi kız gibi o da bir «erkek arkadaş» buldu. Bu, Gerald'ın yeni projesinde çalışmak üzere gelmiş olan elektrik mühendislerinden bi-

riydi sosyolojiye deli gibi meraklı, ağır başlı, kafalı bir genç adam. Willey Green'deki köy evlerinin birinde tek başına oturuyordu. Yeterince varlıklı bir «centilmen» di. Kiracısı olduğu kadın onu anlata anlata bitiremiyordu. Bay Palmer odasına ille kocaman, tahta bir fıçı koydurtmuş. Her akşam iş dönüşü kovalar dolusu su getirip fıçıyı doldurtuyor ve içine girip yıkanıyormuş! Sonra çamaşırlarıyla gömleğini ve ipek çoraplarını da her Tanrının günü değiştiriyormuş! Pek titiz, pek tertemizmiş bu konularda. Ama başka yönlerden alçak gönüllü, uslu bir adammış.

Gudrun bunların hepsini biliyordu. Zaten Palmer Ursula'nın da arkadaşıydı. Ama onun soluk, ince, soylu, ciddî yüzünde Gudrun kendi duyduğu özlemi okuyabiliyordu. Palmer de cuma akşamları Pazar yerini arşınlamaktan kendini alamıyordu. Böylece Gudrun'un yanı sıra yürümeğe başlamış ve aralarında bir arkadaşlık doğmuştu. Ama Palmer Gudrun'a âşık değildi. Aslında Ursula'yı istiyordu o. Gudrun'la arkadaşça bir arada olup konuşmayı seviyordu, hepsi o kadar. Gudrun da ona karşı hiç birşey duymuyordu. Palmer bir fen adamıydı. Ustaca yapılmış bir makine gibi ince ve zarifti ama öylesine soğuk ve bencildi ki herhangi bir kadına gerçekten bağlanamazdı. Eğilimi daha çok erkekler yönündeydi. Tek tek ele alınca erkekleri hor görüyorsa da çoğul olarak erkekler onu büyülercesine çekiyorlardı; yepyeni bir makine türü gibi ilginç buluyordu onları. Ne var ki onlara akıl erdiremiyordu bir türlü, nasıl işlediklerini çözemiyordu.

Böylece Gudrun'la Palmer Pazar yerinde geziniyor, birlikte sinemaya gidiyorlardı. Şık giyimli, okumuş ve alaycı, bir bakıma iki büyük kent insanlarıydılar. Beri yandan da halktan kendilerini koparamıyor, işçilerle kaynaşmağa can atıyorlardı. Hepsinin ruhunda aynı tılsım

yaşar gibiydi: Gudrun, Palmer, genç külhanbeyleri ve çökmüş, orta yaşlı işçiler. Hepsi de gizli bir güçle doluydular sanki. Ne var ki yakıp yıkıcı bir güçtü bu, bir çürümüşlük.

Gudrun arada bir düşten uyanırcasına silkinerek nasıl çürümeğe ve batmağa başladığını açık açık görüyordu. O zaman bir nefret ve öfke basıyordu içini. Boğulacak gibi oluyordu. O saat kaçınağa hazırlanarak kendini çalışmalarına veriyordu. Ama çok geçmeden işini gene elinden bırakarak dışarı çıkıyordu, kara tozlu, büyülü kırlarla sokaklara. Tılsım etkisini gene göstermeğe başlıyordu.

ONUNCU BÖLÜM

Resim Defteri

Bir sabah Brangwen kızkardeşler Willey Suyu gölünün karşı kıyısında oturmuş resim yapmaktaydılar. Gudrun çakıllı bir sığlık bulup Budistler gibi oturmuş, çamurlar arasında diri diri, etli etli büyüyen göl bitkilerine gözlerini dikmiş bakıyordu. Çamurun yumuşak, kaygan sıvılığını ve bu kokuşmuş sıvılığın içinden dimdik yükselen kalın sazların etliliğini, diriliğini kendi içinde duyumsar gibiydi. Dik açılı yaprakları olan bu sazların renkleri koyu ve göz alıcıydı; yer yer mor ve bronzla karışık, koyu, keskin yeşiller. Ama genç kadını asıl saran şey onların o diri ve etli dokularıydı. Bir şehvet düşünde görürmüşcesine **biliyordu** onların çamurun içinden nasıl yükseldiklerini, nasıl gerilip büyüdüklerini, nasıl etli, dolgun ve dimdik sallandıklarını genç kadın **biliyordu.**

Ursula suyun kıyısında sürülerle uçuşan kelebekleri seyrediyordu: bir kanat çırpınışıyla hiçlikten mücevherliğe dönüşen minicik, mavi kelebekler. Bir çiçeğin üstüne konmuşlar ve o yumuşacık kanatlarıyla duru gün ışığını için sarhoş olmuş gibi titriyen kocaman, siyahlı kırmızılı bir kelebek, yere yakın bir yerde oynaşan iki be-

yaz kelebek. Bunların çevresinde bir ayla var gibiydi. Yaklaşınca beyaz kanat uçlarının turuncu olduğu ortaya çıktı. Ayla gibi görünen şey bu turuncu renkmiş meğer... Ursula ayağa kalktı ve kelebekler kadar sarhoş, ötelere doğru yürüdü.

Kapkalın, kaskatı yükselen sazların içine verdiği korkuyla sersemlemişe benziyen Gudrun çakılların üstünde çömelmiş olduğu yerden habire resim çiziyordu. Uzun zaman başı resim defterine eğik duruyor, sonra da ne yaptığını bilmez gibi bir dalgınlıkla o çıplak, dimdik, etli ve dolgun su bitkilerine bakıyor, bakıyordu. Ayakları çıplaktı; şapkası biraz ötede, yerde duruyordu.

Kürek sesleri duyunca dalgınlığından uyandı. Dönüp baktı. Cicili bicili bir Japon şemsiyesinin gölgelediği bir sandalda beyazlı bir adam kürek çekiyordu. Kadın Hermione'ydi, erkek de Gerald. Gudrun o saat sezdi bunu. Ve o saat damarlarındaki kan bir bekleyişle elektriklendi. Beldover sokaklarını gece gündüz dolduran titreşimden çok daha keskin ve güçlü bir elektrik akımıydı bu. Gerald'ın beyaza çalan sarı saçları havada elektrik gibi parlıyordu.

Hermione'nin, «İşte Gudrun!» diyen sesi suyun üstünden açıkça kayarak duyuldu. «Gidip konuşalım. Olur mu?»

Gerald döndü ve su kıyısında durmuş kendine doğru bakan kızı gördü. Kürekleri, makine gibi, onu hiç düşünmeksizin ondan yana çekti. Onun dünyasında, bilinçli dünyasında Gudrun henüz bir hiçti. Hermione'nin sınıf ayrımlarını çiğneyip geçmekten, hiç değilse çiğner görünmekten tuhaf bir zevk aldığını bildiği için kararı ona bıraktı.

Hermione sosyetede moda olan bir senli-benlilikle, «Merhaba, Gudrun,» diye şakıyarak seslendi. «Ne yapıyorsun orada?»

«Merhaba, Hermione. Resim yapıyordum.»

«Öyle mi?» Sandal iyice yaklaştı ve sonunda burnu karaya oturdu. «Görebilir miyiz? Çok isterim görmeyi.»

Hermione'ye karşı çıkmak boşunaydı. Ama Gudrun bitmemiş olan çalışmalarını göz önüne sermekten hiç bir zaman hoşlanmadığından, isteksizlikle,

«Bilmem ki,» dedi «İlgi çekici hiç bir şey yok.»

«Yok mu diyorsun? İzin vermez misin bir de ben bakayım?»

Gudrun resim defterini uzattı. Gerald da almak üzere saldaldan uzandı. Tam o sırada Gudrun'un ona en son söylemiş olduğu sözler ve şahlanan atın üstünde otururken ona doğru kaldırdığı yüzü aklına geldi. Sinir uçlarında bir gurur yoğunlaşması dolaştı çünkü kendi benliğinde bu kızı çeken bir şey olduğunu seziyordu. Aralarındaki duygu alış verişi şiddetli ve bilinçlerinden apayrı bir şeydi.

Gudrun da bir büyüye kapılmışcasına erkeğin kendine doğru eğilen gövdesine, su sazları gibi sert ve dimdik uzanan koluna bakıyordu. Onun varlığını öyle derinden, öyle bir şiddetle hissediyordu ki damarlarına bir baygınlık yayılmış, kafası sanki durmştu. Ve genç adam suyun üstünde kusursuz bir dengeyle sallanıyordu, yakamozların kıpırtısı gibi rahat. Sandalın biraz açıldığını görünce küreği kaldırıp yaklaştırdı. Suyun yumuşak ağırlığı içinde kayan sandala eğemen olmanın zevki, keskin ve kusursuzdu.

Hermione kıyıdaki bitkileri dikkatle gözden geçirip Gudrun'un çizdikleriyle karşılaştırarak, «İşte bunları çizmişsin,» dedi, «Bunlar, değil mi?»

Gudrun makine gibi, «Evet,» dedi ama ona pek kulak asmıyordu.

Gerald, «Ver, ben de bakayım,» diye defteri almağa uzandı.

Hermione onu duymazlıktan geldi. Kendisi iyice bakmadan defteri istemek kimsenin haddine düşmemişti. Ne var ki iradesi en az Hermione'ninki kadar baş eğmez ve sarsılmaz olan genç adam uzanıp defteri tuttu.

Hermione hafif bir şok geçirir gibi oldu. Kendi de bilmeden içi Gerald'a karşı bir kin ve tiksintiyle ürperdi. Defteri, daha Gerald iyice tutmamışken elinden bırakıverdi ve defter sandalın kenarına çarparak suya düştü.

Hermineione, sesi hainee bir zaferin sevinciyle çınlıyarak, «Bak ne oldu» diye şakıdı. «Özür dilerim! Çok üzüldüm. İğilip alamaz mısın, Gerald?»

Bu soruyu alaycı ve küçümser bir kayguyla sormuştu. Gerald'ın damarlarındaki kan ipince bir düşmanlıkla karıncalandı. Genç adam sandaldan iyice eğilerek deftere doğru uzandı. Havaya kalkan arkasıyla, durumunun pek gülünç olduğunu biliyordu.

Gudrun'un «Hiç önemi yok!» diyen sert, yüksek sesi duyuldu. Bu seslenişle genç adama dokunur gibiydi.

Ama o suya doğru daha da eğildi ve sandal şiddetle yalpaladı. Hermione hiç oralı olmuyordu. Gerald batmak üzere olan defteri kavradı ve suları akarak dışarı çekti.

Hermione gene, «Özür dilerim, çok özür dilerim,» dedi. «Korkarım bütün suç bende.»

Gudrun, yüzü kıpkırmızı kesilmiş, yüksek sesle, ısrarla, «Hiç bir önemi yok, gerçekten,» diyordu. «Hiç ama hiç önemi yok.» Olayı bir an önce kapatmak için sabırsızlanarak elini uzattı. Gerald defteri ona verdi. O da ne yaptığını pek bilmiyordu.

Hermione'nin, «Çok üzgünüm; vah vah, pek üzüldüm,» deyip duruşu da hem Gudrun'u hem Gerald'ı çileden çıkartıyordu. «Yapabileceğimiz bir şey yok mu?» diye sordu Hermione.

Gudrun buz gibi bir alayla, «Ne yönden?» dedi.

«Resimleri kurtaramaz mıyız?»

Bir durulama oldu. Sonra Gudrun Hermione'nin ısrarına sinirlendiğini ortaya vuran bir dudak büküşüyle tane tane,

«İnan bana, resimlere hiç bir şey olmuş sayılmaz,» dedi. «Zaten sonradan baş vurmak için kullanacağım, yalnızca.»

«Hiç değilse yeni bir defter alamaz mıyım sana? İzin ver de bunu yapayım hiç değilse. Öyle üzgünüm ki! Bütün suç bendeymiş gibi geliyor.»

Gudrun, «Benim gördüğüm kadarıyla senin hiç bir suçun yok bu işte,» dedi. «Ortada bir suç varsa Bay Crich'in sayılır. Ama öyle sudan bir konu ki önemsemek gerçekten çok gülünç.»

Gerald Gudrun'un Hermione'yi «bozuşunu» dikkatle seyrediyordu. Bu kızda buz gibi bir irade gücü vardı. Gerald onun hiç bir güce boyun eğmeyecek, aman dinlemiyecek kinci ve tehlikeli bir ruhta olduğunu, medyumluğa yaklaşan bir seziyle gördü.

«Önemsiz oluşuna sevindim,» dedi. «Sizi zarara sokmuş olmayalım da.»

Gudrun döndü, o güzel mavi gözleriyle ona baktı. Erkeğin doğrudan doğruya ruhuna seslenen bir işaretti bu bakış. Sonra genç kadın Hermione'yle konuşurkenki sesinden apayrı, okşayış ve yakınlık dolu bir sesle,

«Gerçekten hiç önemi yok,» dedi.

Bu bakışla, bu ses tınlamıyla aralarındaki bağlantı kurulmuş oldu. Gudrun aralarındaki anlaşmayı sesiyle açığa vuruyordu : o ve Gerald aynı dünyanın insanlarıydılar. Aralarında şeytansı bir çeşit beraberlik vardı. Gudrun bundan böyle Gerald'ı etkisi altına almış olduğunu biliyordu. Her karşılaştıkları yerde, gizliden gizliye, aynı taraftan olacaklardı. Gerald kendini alamıyacaktı, ondan yana, onunla birlik olmaktan. Gudrun'un ruhu bayram ediyordu.

«Hoşça kal! Çok sevindim, beni bağışladığına. Hooşça kaal!» Hermione veda şarkısını söyledi ve el salladı.

Gerald küreği eline aldı ve düşünmeden çekmeğe başladı. Gözleri gizli bir gülümseyiş ve beğenişle parıl parıl, Gudrun'un üstündeydi. Kıyıda durmuş ıslak defteri sallamakta olan Gudrun uzaklaşan sandala sırtını çevirdi. Ama Gerald dönüp dönüp ona bakıyor ve baktıkça ne yaptığını unutuyordu.

Renk renk şemsiyesinin altından Hermione, «Çok sola kayınıyor muyuz?» diye şakıdı.

Gerald karşılık vermeden gittikleri yöne doğru baktı. Kürekler güneşte yanıp sönerek dengelendi.

Gerald neşeyle, «Şimdi oldu sanırım,» dedi ve gene ne yaptığını bilmeden kürek çekmeğe koyuldu.

Ve Hermione, bu güler yüzlü savsaklığı yüzünden ona diş biliyordu. Çünkü şu anda değerinin sıfıra indiğini, deminki egemen durumuna bir daha geçemiyeceğini biliyordu.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Bir Ada

Bu arada Ursula ışıl ışıl akan küçük dereyi izleyerek Willey Suyu'ndan uzaklaşmıştı. Öğleden sonranın saatleri tarla kuşlarının şakımasıyla doluydu. Güneşli yamaçlarda küllenmiş kıvılcım yatakları gibi kara çalılar. Su kıyısında yer yer mineler açmıştı. Dört bir yanda bir uyanmışlık, bir ışıma.

Ursula suyun bir kıyısından öbürüne atlıyarak dalgın dalgın yürüyordu. Niyeti yukarıdaki değirmenin havuzuna gitmekti. Büyük değirmen evi boş duruyor, yalnızca mutfak bölümünde bir köylüyle karısı oturuyorlardı. Ursula boş avludan, bakımsız bahçeden geçerek su settinin bulunduğu yamaca tırmandı. Havuzun durgun, kadife sularını tepeden görmek için en üste çıktığında, kenarda bir tekneyi onarmakla uğraşan bir adam gördü. Testereyi bırakıp çekici alarak çalışıp duran bu adam Rupert Birkin'di.

Genç kadın su setinin başında durmuş, ona bakıyordu. Birkin dünyadan habersizdi. Öyle canla başla çalışıyordu ki! Bir yaban hayvanı gibi sessiz, hevesli. Ursula oradan gitmesinin doğru olacağını düşündü. Birkin kendini elindeki işe öylesine vermişti ki şu sırada konuşmak

istiyeceğini Ursula sanmıyordu. Ne var ki oradan ayrılmak da istemiyordu. Bu yüzden kıyı boyunca ona doğru yürümeğe başlıyarak onun başını kaldırıp bakmasını bekledi.

Çok geçmeden genç adam başını kaldırıp baktı. Ursula'yı görür görmez araçlarını elinden alıp ona doğru yürüyerek,

«Merhaba,» dedi. «Kayığın su alan yerlerini kapıyordum,» dedi. «Gelin bakın bakalım, iyi olmuş mu?»

Ursula onun yanı sıra yürümeğe başladı.

Erkek, «Ne olsa babanızın kızısınız,» dedi. «Olmuş mu, olmamış mı, bilirsiniz.»

Ursula eğilip teknenin yamalarını gözden geçirdi. Yargılamak zorunda kalmanın verdiği korkuyla,

«Babamın kızıyım ya marangozluktan anlamıyorum,» diye mırıldandı, «Gene de iyi olmuşa benziyor. Değil mi?»

«Bana da öyle geliyor. Umarım binince beni dibe indirmez; bütün istediğim bu. Hoş, batsam da sorun değil a! Nasılsa gene çıkarım. Şunu bir yüzdürmeme yardım eder misiniz?»

İkisi birlikte ağır tekneyi döndürdüler ve yüzdürdüler.

Birkin, «Şimdi ben bir binip deneyeyim,» dedi. «Siz de bakın ne oluyor. Eğer yüzüyorsa sizi şu adaya götürürüm.»

«Kuzum götürün.»

Havuz büyüktü ve kıpırtısız durgunluğuyla üstündeki karanlık cilâ suların çok derin olduğunu belli ediyordu. Ortalara doğru, üstleri ağaçlar, çalılarla kaplı iki tane ada vardı. Birkin kayığı iterek açıldı, biraz beceriksizce kürek çekmeğe başladı. Sonunda bir söğüt dalına tutunarak adaya yanaştı. İçerilere doğru biz göz atarak,

«Biraz fundalık ama pek şirin,» dedi. «Gelip sizi alıyorum. Tekne de biraz su alıyor.»

Genç kadın ıslak tekneye, onun yanına bindi. Birkin,

«Bizi taşır,» diyerek tekneyi gene adaya doğru çevirdi.

Bir söğüt ağacının altına indiler. Ursula adayı kaplıyan rutubetli, pis kokulu sık fundalarla sarmaşıkları sevmemişti. Ama Birkin,

«Bunları söküp biçerim, o zaman çok romantik olur,» dedi. «**Pol ve Virjini** gibi.»

Ursula da hevesle, «Evet ,o zaman insan burada Watteau'nun tablolarındakine benzer piknikler verebilir,» diye el çırptı.

Birkin kaşlarını çatarak, «Ben adamda Watteau'msu piknikler istemiyorum,» dedi.

Ursula, «Yalnızca Virjini'yi istiyorsunuz,» diye güldü.

Genç adam, «Virjini bana yeter,» diye buruk bir gülüşle karşılık verdi. «Gelgelelim onu da istemiyorum.»

Ursula onu dikkatle südzü. Breadalby'den beri görüşmemişlerdi. Birkin iyice zayıflayıp çökmüş, benzine korkunç bir solukluk gelmişti. Genç kadın belli belirsiz bir tiksintiyle,

«Hastaydınız, değil mi?» diye sordu.

Birkin, buz gibi, «Evet,» diye yanıtladı.

Söğüt ağacının altına sığınmışlar, değirmen havuzunu seyrediyorlardı.

Ursula, «Korktunuz mu?» diye sordu.

Erkek gözlerini ona çevirerek, «Neden korkayım?» dedi.

Onun gözlerinde gördüğü zalim ve aman dinlemez bir şeyle kökünden sarsılan genç kadın, «Çok hasta olmak ürkütücü bir şey değil midir?» diye sordu.

Birkin, «Hoş bir şey değil,» diye karşılık verdi. «Gene de insan ölümden gerçekten korkuyor mu, korkmu-

yor mu, daha karar veremedim. Bir bakıyorsun, insanın ödü kopuyor ölümden. Sonra gene bir bakıyorsun, umurunda değil.»

«Ama insana utanç veriyor mu? İnsanı yerin dibine geçirmiyor mu, çok hasta olmak? Öyle küçük düşürücü birşey ki insanın çok hasta olması! Sizce öyle değil mi?»

Birkin bunu bir süre kafasında evirip çevirdi. Sonra,

«Olabilir,» dedi. «Ne var ki insan zaten yaşayışının temelden bozuk olduğunu biliyorsa, asıl yüz kızartıcı şey budur. Bunun yanında hastalığın lâfı olmaz. Çünkü insanın hasta olması adam gibi yaşamamasının sonucudur gerçekte, yaşıyamamasının. Adam gib yaşamak konusundaki başarısızlığımızdır bizi hasta eden ve yüz kızartıcı olan.»

Ursula onu alaya alırcasına, «Yaşamak konusunda başarısız mısınız?» diye sordu.

«Elbette; günlerimi pek de iyiye kullandığım söylenemez. Burnumu hep önümdeki taş duvarlar çarpar gibiyim.»

Ursula güldü. Korkuyordu. Korktuğu zaman da hep güler, neşeli ve kaygusuz görünmeğe çalışırdı. Erkeğin burnuna bakarak,

«Zavallı burnunuz!» dedi.

Birkin, «Bu denli çirkin olduğuna şaşmamak gerek,» diye karşılık verdi.

Ursula bir süre sessiz kaldıktan sonra, «Ama ben mutluyum,» dedi. «Yaşam çok eğlenceli bence.»

Birkin soğuk bir çeşit umursamazlıkla, «Güzel,» dedi.

Ursula cebinde bulduğu bir çikolata kâğıdını aldı, dürüp bükerek bir kayık yapmağa başladı. Birkin onu pek umursamadan seyrediyordu. Genç kadının hareketlerinde, parmak uçlarının kıpırdanıp dokunuşunda iç burkucu bir şey de yok değildi. Heyecanlı, incinmiş bir ruhun kıpırdamşıydı bu, aslında.

Ursula, «Yaşamak bence zevkli birşey,» dedi. «Sizce değil mi?»

«Elbette zevkli. Yalnız benliğimin gelişen yönüne iyice parmak basamıyorum, bu da beni küplere bindiriyor. İçimde her şey birbirine dolanıp karışmış gibi geliyor. ne yapsam çözemiyorum. Ne yapmam gerektiğini bilemiyorum. Oysa bir yerde bir şeyler yapmak gerek.»

Genç kadın, «Ama neden zorunlu buluyorsunuz her zaman, ille birşeyler yapmayı?» diye sordu. «Avam işi bir kaygu bu. Bence gerçekten aristokrat olmak çok daha iyi. Tek uğraşımız kendi benliğimizi yaşamak olmalı aslında. ayaklı bir çiçek gibi.»

«Ben de sizinle beraberim, yalnız insanın çiçek açmış olması koşuluyla. Gelgelelim ben ne yapsam çiçek açamıyorum ki! Ya goncayken kavruluyor, ya böceklekemiriliyor ya da yeterince beslenmiyor benim çiçek. Allah cezasını versin, gonca bile sayılmaz daha bir kördüğüm, hay Allah!»

Ursula gene güldü. Birkin öyle çaresiz ve huysuzdu ki! Bir sessizlik oldu. Ve Ursula birden ağlamak istedi. Bir çikolata kâğıdı daha çıkarıp kayık yapmağa başladı.

«İnsanların yaşamı gururlanacak bir şey olmaktan neden çıktı acaba? Neden çiçek açmıyor artık?» diye sızlandı sonunda.

«Bu kavram temelden çürüdü de ondan. İnsanlığın kendisi kuruyup çürüdü, aslını ararsan. Dallar salkım salkım insan dolu, hepsi de pek güzel, pek iştah açıcı duruyor: yüzlerinden sağlık fışkıran genç erkekler, genç kadınlar. Gelgelelim yakından bakılınca hepsi de Sodom elması, bunların. Daha doğrusu Ölü Denizin meyvaları. Hiç birinde anlam diye birşey yok. İçleri acı ve kokuşmuş kül dolu.»

Ursula, «İyi insanlar da var!» diye ona karşı çıktı.

«Bugünün yaşantısına yetecek kadar iyi. Ne var ki

insan soyu parlak renkli mantarlarla kaplı bir ölü ağaçtan başka bir şey değil.»

Ursula bu benzetişe baş kaldırmaktan kendini alamadı. Öyle canlı ve kesin, öylesine hiç umut kapısı bırakmıyan bir tabloydu ki bu.

Genç kadın baş kaldırırcasına, «Peki, böyle olsa bile, neden böyle acaba?» diye sordu.

Birbirlerini kamçılıyarak aralarında tam bir düşmanlık havası yaratır gibiydiler.

«Neden mi? İnsanların neden acı külle dolu birer zehirli meyva olduğunu mu soruyorsunuz? Olgunlaşınca dallarından yere düşmüyorlar da ondan. Çağları kapandıktan sonra bile eski yerlerine yapışıp duruyorlar; içlerini kurtlar kemirmeye, çürümeye başlayıncaya kadar bekliyorlar.»

Uzun bir sessizlik oldu. Birkin'in sesi öfke ve alayla acılaşmıştı. Ursula tasalı ve şaşkındı. Derinine gömüldükleri konunun dışında herşeyi unutmuş gibiydiler.

Sonunda genç kadın, «Peki, herkesin tuttuğu yol yanlış diyelim; sizinki nerden doğru oluyor?» diye çıkıştı. «Siz kendinizi ne yönden üstün tutuyorsunuz?»

Adam, «Ben mi?» diye ünnedi. «Benim doğru yolda olduğumu iddia eden kim? Benim tek bir üstün yönüm varsa yanlış yolda olduğumu bilişimdir. Benliğimin dış kalıbı tiksindiriyor beni. İnsanlık dediğin şey koskocaman bir yalan külçesinden başka nedir ki? Kocaman yalanlar da küçücük gerçeklerden daha aşağılıktır. Tüm olarak insanlık, bireylerden çok daha aşağılık sayılır. Bireyler hic değilse zaman zaman doğrucu olabilirler. İnsanlığın tümüyse bir Yalan Ağacından başka bir şey değil... Bir de dünyada en üstün şeyin sevgi olduğunu söyleyip duruyorlar, pis yalancılar. Acımak dünyanın en yüce duygusudur, deyip duruyorlar. Oysa yaptıkları işler gün gibi ortada. Aynası iştir kişinin: Bu kişilerin de, bırak

söylediklerini, yaptıkları işlere bile sahip çıkmaktan ödleri patlıyan, korkak, yalancı sürüleri olduğu aynada görülüyor.»

Ursula üzgün üzgün, «Gene de bütün bunlar, dünyadaki en önemli şeyin sevgi olduğu gerçeğini değiştiremez değil mi?» diye sordu. «İnsanların yaptıkları işler söyledikleri şeylerin doğruluğunu bozamaz ki!»

«Hem de kökünden bozar! Çünkü, eğer söyledikleri şey doğru olaydı, ister istemez kendi yaşantılarına uygularlardı, öyle değil mi? Gelgelelim onlar yalan olan bir şeyi ileri sürmekte direniyorlar. Sonunda da zıvanadan çıkıyorlar. Sevgi en önemli şeydir, demek yalan söylemektir. İnsanların asıl istediği şey nefrettir, yalnızca nefret. Ve bunu, **sevgi,** diye diye elde etmesini bilirler, başarırlar. Nefret istiyorsak buyuralım, ölüm, cinayet, işkence, şiddet, yakma yıkma, hepsi bizim olsun ama sevgi adına değil.

«İnsanlık denen şeyden tiksiniyorum. Ortadan kalksın istiyorum. Yarın bütün insanlar silinip gitse dünya herşeyi yitirmiş olmaz. Gerçek olduğu gibi kalır. Hatta daha da iyi olur. Gerçek Hayat Ağacı, üstündeki en çirkin, en çekilmez Ölü Deniz meyvalarından, dayanılmaz yalanlar yükünden kurtulmuş olur.»

«Kısacası yeryüzündeki bütün insanların ortadan silinmesini istiyorsunuz?»

«Hem de nasıl!»

«Ve de dünyanın insanlardan boşalmasını?»

«Evet, gerçekten istiyorum bunu. Size de güzel gelmiyor mu, insanlardan boşalmış bir dünyayı düşünmek? Uçsuz bucaksız çimenlikler ve ard ayaklarının üstüne dikilip oturmuş bir tavşan?»

Erkeğin sesindeki tatlı içtenlik Ursula'yı etkiledi. Gerçekten de hoşa giden bir düşünceydi bu: tertemiz, güzel, insansız bir dünya. Genç kadının yüreğinde önce bir

duraksama oldu, sonra bir coşku. Ama ne olsa, Ursula Birkin'e karşı hâlâ bir hoşnutsuzluk duyuyordu.

«Yalnız,» diye onun sözlerine karşı çıktı. «Siz kendiniz de öleceğinize göre ne işinize yarar bu?»

«Dünyanın insanlardan arınacağını bilsem o saat ölürüm.»

«Yok,» dedi Ursula. «İnsanlar olmazsa hiç bir şey olmaz.»

«Ne? İnsanlar ortadan kalktı diye mi? Kendi kendinizi pohpohluyorsunuz.»

«Ama insanlar giderse dünyada ne kalır?»

«Evren insanoğlunun üstünde mi duruyor sizce? Hiç de değil! Ya ağaçlar, otlar, kuşlar ne güne duruyor? Bir tarla kuşunun sabahleyin, insansız bir dünyaya gözlerini açtığını düşünmek çok daha büyük bir zevk veriyor bana. İnsanoğlu, Yaradanın yaptığı bir yanlışlıktan başka bir şey değildir. Ortadan kalkmalı. Çimenler var ya, tavşanlar, yılanlar... sonra meleklerin varlığına da inanırım ben. İnsan denen pislik ayaklarına dolaşmazsa, bu görünmez melekler tayfası ortaya çıkacaktır ve de tertemiz kokulu, cici-bici ifritler, cinler. Ne şeker bir tablo!»

Ursula dinledikçe bayılıyordu onun kurduğu bu düşlere. Bunun bir düş olduğunu, insanoğlunun öyle «ha» deyince ortadan kalkmayacağını biliyordu. İçindeki dolambaçlı, şeytansi dişi ruh çok iyi biliyordu bunu.

Sinsi, şeytansi bir bilgiçlikle, «İnsanoğlu hiç bir zaman ortadan kalkmayacak!» diye konuştu. «Giderken dünyayı da kendisiyle birlikte götürecek.»

Birkin, «Yoo, olamaz,» dedi. «Olamaz bu. Dedelerimiz olan gurur sahibi meleklerle cinlerin bizi ortadan kaldıracaklarına ben inanıyorum. Yeter derecede gururlu değiliz diye yok edecekler bizi.»

Ursula bir yandan onu seyrediyordu. Erkeğin içinde hem sabırsız bir öfke hem de sonsuz bir hoşgörü var

gibiydi. Öfkelendiği şeyi hoşgörüyle alaya alıyordu sanki. Ursula'ya güvensizlik veren şey ondaki bu hoşgörüydü işte, öfke değil. Onun her zaman, istemiye istemiye, dünyayı kurtarınağa çalışacağını genç kadın biliyordu. Ve bunu bilmek onu hafifçe avutmasına karşın kızdırıyordu da. Birkin yalnızca kendinin olmasını istiyor, ondaki bu **Salvator Mundi***, yönünden nefret ediyordu. Çünkü Birkin'in her yardım dileyene, her kapıyı vurana kendini olanca varlığıyla, esirgemeden vereceğini biliyordu. Çok adi, çok sinsi bir tür fahişeliğe benzetiyordu bunu.

«İnsanoğlunu olduğu gibi sevmeseniz de bireyler arasındaki sevgiye inanıyorsunuz, değil mi?» diye sordu.

«Sevgi denen şeye hiç inanmıyorum ben! Nasıl ki nefret, keder gibi şeylere de inanmıyorum. Sevgi de öbürküler gibi bir duygu işte; duyduğun sürece zararı yok. Yalnız soyutlaştırılmasına aklım ermiyor. Sevgi dediğin şey, insanlar arasındaki ilişkilerin bir parçası, hepsi bu! İnsan ne diye hep sevgi içinde yüzmek zorundaymış, işte bunu anlamıyorum. Her dakika keder ya da kıvanç içinde yüzebilir miyiz?»

«Öyleyse insanlarla neden uğraşıyorsunuz?» diye Ursula sordu. «Madem ki sevgiye inancınız yok?»

«Neden mi uğraşıyorum? İnsanlardan yakamı kurtaramıyorum da ondan.»

«İnsanları seviyorsunuz da ondan,» diye Ursula direndi.

Sinirine dokundu bu, erkeğin. «Seviyorsam kanıma girmiş bir mikrop demektir,» dedi.

Genç kadın, «Ama kurtulmak istemediğiniz bir mikrop,» diye soğuk soğuk dudak büktü. Sonra alayla, «Hem zaten sevgiye inanmıyorsanız neye inanıyorsunuz?» di-

(*) Dünyanın kurtarıcısı.

ye sordu. «Kıyametin kopmasına ve çimenlerle tavşanlara mı?»

Genç adam aptal yerine konduğunu sezmeye başlamıştı: «Gözle görülmeyen meleklere inanıyorum,» diye karşılık verdi.

«Öyleyse sizin dünyanız zavallı bir yer.»

Birkin kızgınlığın verdiği soğuk, tepeden bakan bir tutumla, «Olabilir,» dedi.

Ursula o anda hiç sevmiyordu onu. Gene de elinden bir şeyler kaçırmış gibi bir duygu içindeydi. Bu adamda ukalâ, kuru, resmî bir yön vardı: papazla öğretmen karışımı. Gene de dökümü öylesine kıvrak ve çekici, sarıcıydı, insanın içine öyle bir özgürlük duygusu veriyordu ki! Hastalığına, bitkinliğine karşın varlığı hayat saçıyordu. Ursula'yı hem çekip hem iten şey de onun benliğindeki bu çiftelikti işte, bu ikilem.

Birkin başını kaldırıp baktı ve Ursula'nın, içinden vuran bir parlak, sıcacık ateşle aydınlamışcasına bir tuhaf ışıyan yüzünü gördü. Yüreği, şaşkın ve hayran, duralar gibi oldu. Genç kadın, içindeki yaşayan ateşle tutuşmuş yanıyordu. Uzak bir ülkenin sultanı gibiydi. Hatta insan üstü bir varlık gibiydi, ruhunun bu ışıyan, gülümser zenginliği içinde.

Birkin bilincinde çarçabuk bir ayarlama yaparak, «Sevgi denen şeyin püf noktası şu,» diye konuştu. «Çiğneye çiğneye sakız yapıp çıkmışız bu sözcüğü. Bence sevgi denen şey yeni baştan tanımlanmalı, bu sözcüğün ağza alınması yasaklanmalı, yıllar yılı, daha iyi bir anlam bulununcaya kadar.»

Aralarında bir anlaşma ışını yanıp söndü.

Sonra genç kadın inler gibi, «Ama sevgi denen şey her zaman aynı anlama gelir,» dedi.

Erkek, «Yetsin artık, aynı anlama gelmesin bundan

böyle!» diye ünnedi. «Eski anlamı silip atalım kafamızdan.»

Ursula, «Ama sevgi denen şey gene sevgidir,» diye diretti. Erkeğe bakan gözlerinde bir tuhaf, hınzır, sarı ışık parlıyordu.

Birkin ne diyeceğini şaşırıp duraksıyarak, «Yok,» dedi. «Bu sözü ağzınıza bile almamanız gerek.»

Ursula alaylı, «En uygun zamanda sözlükten çıkarmayı size bırakıyorum artık,» diye güldü.

Gene bakıştılar. Genç kadın birden fırlayıp ayağa kalktı, ona sırtını dönerek yürüdü. Birkin de yavaş yavaş ayağa kalkarak suyun kıyısına gidip çömeldi. Bir papatya kopardı sonra çiçeğin, yüzü göğe dönük, yüzmesine baktı. Papatya yavaş, ama çok dönen bir derviş gibi kendi çevresinde çevrile çevrile kayıp gitti. Birkin şimdi birbiri ardına suya attığı papatyaların yüzüşüne dalmıştı. Ursula dönüp ona baktı. Tuhaf bir duygunun etkisi altındaydı: bir şeyler oluyormuş gibi. Ama parmak basamıyordu bu şeye. Yalnız bilinmez bir güç onu denetimi altına alıyormuş gibiydi. Papatya beneklerinin güneş ışığında uzaklaşan küçük beyaz filosunun ardından baktı. Bu adacaktı daha fazla kalmaktan korkarak,

«Hadi biz de gidelim onların ardından,» dedi.

Tekneye binip adadan ayrıldılar. Karanın özgürlüğüne yeniden kavuşmak Ursula'yı sevindirdi. Genç kadın su setine doğru yürüdü. Papatyalar havuzun yüzüne yayılmışlardı: yer yer birer sevinç seslenişini andıran ışıl ışıl, beyaz benekler. Ne vardı bu çiçeklerde onu böylesine içten, böyle mistik bir anlamda duygulandıran? Papatyaların o şen, parlak temizliği, temiz yürekliliği onu öylesine duygulandırıyordu ki genç kadın ağlamak istiyordu.

«Neden bu kadar güzel bu çiçekler?» diye inledi. «Neden bu kadar güzel geliyorlar bana?»

Birkin onun heyecanlı, romantik konuşmasıyla sinirleri gerilerek, «Güzel çiçeklerdir de ondan,» diye kuru kuru söylendi. Sonra «Biliyorsunuz,» diye ekledi. «Papatya aslında bir çok çiçeklerin bir araya gelmesinden ortaya çıkmıştır, kısacası, çoğulun bireyleşmesi. Bilim adamlarınca papatya bitkisel oluşumun en ileri noktası sayılır; öyle değil mi?»

Hiç bir şeyi kesinlikle kestirip atamıyan, şimdi çok iyi bildiğini bir dakika sonra kuşkuyla karşılıyan Ursula, «Öyle sanırım,» diye karşılık verdi.

Birkin, «Demek ki işin püf noktası burada,» dedi. «Papatya küçük ve kusursuz bir demokrasidir. Çiçeklerin en üstünüdür, güzellliği de buradan geliyor.»

«Yok!» diye Ursula bağırdı. «Yok, olamaz! Hiç de demokratik değil işte!»

Birkin, «Değil ya,» diye ona hak verdi. «Aylâk zenginlerin halkasıyla çevrilmiş altın emekçi kitlesi.»

Ursula, «Ne iğrenç; sizin şu sosyal düzenleriniz ne iğrenç!» diye ünnedi.

«Çok haklısınız! Papatya papatyadır. İşi burada bırakalım.» Genç adam başka birşeyler bulup söylemek, yeni ve daha sıradan, daha gündelik bir konuyu ele almak çabasıyla, «Bu değirmen evinin bir bölmesini kiraladığını biliyor musunuz?» diye sordu. «Hoşça vakitler geçiririz, değil mi?»

Ursula onun sesindeki yakınlığı anlamazlıktan gelerek, «Gerçek mi?» diye sordu.

Birkin o saat toparlandı ve her zamanki resmiliğine bürünerek, «Kendi kendimle yetinerek yaşabilirsem işimi bütün bütüne bırakmak niyetindeyim,» dedi. «Yaptığım işe, yaşayışımı düzenliyen toplumsal ideallere inancım kalmadı. Bu yüzden eğitim alanında çalışmak da şarlatanlık gibi geliyor. İlk fırsatta ayrılmağa kararlıyım. Belki yarın.»

Ursula, «Geçiminize yetecek kadar paranız var mı?» diye sordu.

«Evet, yıllık gelirim dört yüze yaklaşıyor. Bu da işimi kolaylaştırır.»

Bir duralama oldu.. Sonra Ursula, «Ya Hermione?» diye sordu.

«O iş bitti, en sonunda. Her şey boşa çıktı. Başka türlüsü de olamazdı zaten.»

«Ama hâlâ birbirinizle konuşuyorsunuz, değil mi?»

«Birbirimize yabancıymışız gibi davranamayız ki!»

İnatçı bir duralama.

Sonunda Ursula, «Yarım bir iş yapmış sayılmaz mısınız?» diye sordu.

«Sanmıyorum. İnsan istediği tek şeyi elde edebilmek uğruna herşeyi, herşeyi atmalıdır, bence.»

Ursula, «Neymiş o tek şey?» diye meydan okudu.

«Bilmiyorum,» dedi Birkin. «Kadınla erkeğin birlikte özgürlüğü bulması.»

Oysa Ursula onun, **«Sevgi,»** demesini istemişti.

Aşağıdan köpeklerin yüksek sesle havladıkları duyuldu. Ursula bu sesin erkeği tedirgin ettiğini gördü.

Genç adam biraz yavaş bir sesle, «Şu raslantıya bakın! Galiba Hermione geliyor,» dedi. «Gerald Crich var yanında. Odaları döşenmezden önce görmek istiyordu da.»

«Biliyorum,» diye Ursula mırıldandı. «Odalarınızın döşenmesi işine o göz kulak olacak, sizin adınıza.»

«Olabilir. Önemi var mı?»

«Yok, ne önemi olacakmış? Yalnız ben bu kadına dayanamıyorum da! Bence tepeden tırnağa yalan bu kadın. Oysa siz de hep yalanlardan dem vurursunuz!» Ursula biraz düşündü. Sonra, «Evet, önemi var ya!» diye boşandı. «Önemi olmaz olur mu, evinizi onun döşemesi? Onu hâlâ silkip atmayışınızı nasıl önemsemem?»

Genç adam susuyordu şimdi. Sonra, «Evimi onun döşemesini belki ben de istemiyorum,» dedi. «Sonra silkip atmasına attım ama... hoyratlık etmenin de gereği yok, öyle değil mi? Her neyse, şimdi aşağı, onların yanına gitmem gerek. Geliyorsunuz, değil mi?»

Ursula, «Sanmıyorum,» dedi, soğuk ve kararsız.

«Gelmez misiniz? Kuzum gelin. Hem evimi de görmüş olursunuz. Kuzum.»

ON İKİNCİ BÖLÜM

Rupert Birkin su kıyısından aşağı doğru inmeğe başladı, Ursula da istemiyerek onunla birlikte gitti. Aslında gitmemeye de içi razı değildi ya.

Birkin, «Birbirimizi daha şimdiden çok iyi tanıyoruz, siz ve ben,» dedi.

Kadın karşılık vermedi.

Değirmen evinin büyük, loş mutfağında köylü kadını tiz bir sesle bir şeyler söylüyordu. Gerald beyazlar giymiş, Hermione'yse odanın alacakaranlığında bir garip ışıyan mavimsi bir fulâr elbise için pırıl pırıl, kadının yanında duruyorlardı. Ve bu arada, duvarlardaki kafesler içinde on - on iki, belki de daha çok kanarya, seslerinin son perdesine ötmekteydiler. Dışardaki bir ağacın yeşil yaprakları arasından süzülen bir güneş ışını küçük, dört köşeli arka pencereden üstlerine vurdukça kanaryalar coşarak ötmeyi azıtıyorlar, onlaran coştukça Bayan Salmon'un sesi de onları bastırabilmek amacıyla tizleşiyordu.

Bu gürültünün arasında Gerald'ın, «İşte Rupert geldi!» diye bağırdığı duyuldu. Gürültüye karşı çok duyağan olduğundan şu sırada işkence içindeydi.

Köyülünün karısı, «Üf, şu kuşlar be! Adamı konuşturtmuyorlar!» diye köpürdü. «Üstlerini örteyim bari.»

Ve oradan oraya koşuşarak kafeslerin üstlerini örtmeğe koyuldu. Çarşaf ve havluların altından hâlâ yer yer, kesik meydan okuyan gürültü ve ıslık sesleri yükseliyordu. Bayan Salmon, «Şimdi susarlar artık,» dedi «Uykuya dalarlar.»

Hermione soğuk soğuk, «Yok canım,» diye mırıldandı.

Gerald, «Gerçekten,» dedi. «Kafesleri karatıldı ya, akşam oldu diye hemen uyurlar.»

Ursula, «Bu kadar kolay mı onları kandırmak?» diyey şaşkınlık gösterdi.

«Elbette,» dedi Gerald, «Fabre'nin yaptığı şeyi bilmez misiniz? Hani çocukken bir tavuğun başını kanadının altına sokmuş; tavukcağız da o saat uyuya kalmış? Gerçekten olmuş bu.»

Rupert Birkin, «Fabre'nin doğa bilimcisi olması da bu yüzdenmiymiş dersin?» diye sordu.

Gerald, «Olasıdır,» dedi.

Bu arada Ursula örtülerin altına bakıyordu.

«Ne gülünç şey!» diye ünnedi. «Şuna bakın gerçekten de akşam oldu sanıyor! Böyle şıp diye her şeye kanan bir yaratığa karşı insan nasıl saygı duyabilir?»

Hermione de geldi, elini Ursula'nın koluna koyarak, «Evet,» diye yavaşça, için için güldü. «Ne komik bir duruşu var, değil mi? Kılıbık kocalara benziyor.» Sonra, elini Ursula'nın kolundan çekmeksizin o inişli, çıkışlı konuşmasıyla, «Nasıl geldiniz buraya?» diye tatlı tatlı sordu. «Gudrun'u da gördük.»

Ursula, «Değirmenin havuzuna bakmağa gelmiştim; Bay Birkin'e rasladım,» diye yanıtladı.

«Öyle mi? Bu yöre baştan başa Brangwen'lerin ülkesi sanki!»

Ursula, «Ne yalan söyleyim, ben de öyle ummuştum,» dedi. «Bir sığınak arıyordum.»

«Deme! Oysa bizim tuzağımıza düştün!» Hermione gözlerini kaldırarak garip ve dalgın bir bakışla öbür kadını süzdü: alay eder, zevklenir gibi, gene de sinirleri gergin.

Ursula, «Tam gidiyordum, Bay Birkin bana evini gezdirmek istedi,» diye ekledi. «Ne has değil mi, böyle bir yerde oturmak? Harika!»

Hermione, dalgın, ««Evet,» dedi, sonra Ursula'ya sırtını döndü. Onun varlığını bile unutmuş gibiydi şimdi. Yepyeni sevecenlik dolu bir sesle, «Nasılsın, Rupert, iyisin ya?» diye şakıdı.

Birkin, «Çok iyiyim,» diye yanıtladı.

Uzun bir sessizlik boyunca Hermione, afyon yutanlarınki gibi ağır ağır duran göz kapaklarının altından onu süzdü. Sonunda,

«Ey, burada mutlu olacak mısın dersin?» diye sordu.

«Kesinlikle.»

Köylü kadını, «Ben de ona elimden geldiğince hizmet edeceğim,» diye araya karıştı. «Bizim adam da öyle. Onun için burada çok rahat eder sanıyorum.»

Hermione döndü, onu ağır ağır süzerek, «Eksik olma,» dedi. Sonra ona da sırtını çevirip yüzünü gene Birkin'e doğru kaldırarak, «Odaları ölçtün mü?» diye sordu.

«Yoo, sandalı onarıyordum.»

Hermione, «Şimdi ölçelim mi?» dedi, ölçülü, serinkanlı.

Birkin, «Mezuran var mı, Bayan Salmon?» diye sordu.

Kadın, «Elbette, efendim,» diyerek hamarat, telâşlı, dikiş sepetine koştu. «İşte bu, işinize yararsa...»

Mezura Birkin'e uzatılmıştı ama Hermione aldı.

«Eksik olma, elbette işimizi görür,» dedi. «Çok mersi.» Sonra neşeyle Birkin'e sordu: «Hangi odadan başlıyalım?»

«Sırayla ölçelim,» dedi Birkin.

Köylü karısı, «Siz o işi yaparken ben de çaylarınızı koyayım mı?»

Hermione, Koyar mısın?» diye bir garip içli- dışlılıkla sordu. Bu yakınlığıyla kadını sarıp nerdeyse bağrına basar gibiydi. Ötekilerse bir köşede kalakalmışlardı. «Çok hoşnut edersin bizi.»

«Nerede içersiniz çayınızı? Burada mı, dışarda mı?»

Hermione odadakilere dönerek, «Çayınızı nerede içiyoruz?» diye şakıdı.

Birkin hemen, «Havuz başında Bayan Salmon,» dedi. «Sen tepsiyi hazır et, biz taşırız.»

Kadın sevinerek, «Olur,» dedi.

Koridordan geçerek ön odaya girdiler. Boş ama tertemiz ve güneşli bir odaydı burası. Bakımsız ön bahçeye açılan bir penceresi vardı.

Hermione, «Burası yemek odası,» dedi. «Şuradan ölçelim, Rupert. Sen karşıya geç...»

Gerald, «Senin yerine ben yapamaz mıyım?» diyerek mezurayı almaya uzandı.

Hermione, «Yok, sağol,» diyerek o parıl parıl, mavimtrak elbisesiyle yere eğildi. Birkin'le ilgili bir işi kendi üstüne alıp yapmak, çekip çevirip buyurmak ona büyük bir kıvanç veriyordu. Birkin de uslu uslu sözünü dinliyordu onun. Ursula'yla Gerald bir köşeden bakıyorlardı. Her dakika içlerinden birisiyle içli - dışlı olup ötekileri yalnızca birer seyirci durumuna düşürmek Hermione'nin bir özelliğiydi. Bu onu bir zafere ulaştırıyordu sanki.

Yemek odasını ölçüp konuştular. Hermione yerlere ne serileceğini kararlaştırdı. Kendine karşı çıkılınca çok kızdığından Birkin onun yanındayken her dediğine boyun eğerdi.

Öndeki ikinci odaya geçtiler. Burası birincisinden biraz daha küçüktü.

Hermione, «Bu çalışma odası,» dedi. «Rupert sana bu oda için bir halı armağan etmek istiyorum. İzin verir misin Nolur. Öyle istiyorum ki sana vermeyi.»

Birkin huysuz huysuz, «Nasıl bir şey?» diye sordu.

«Sen hiç görmedin. Yeri gül pembesi, örnekleri de mavi, metal mavisiyle çok yumuşak bir gece mavisi. Seversin sanıyorum. Ne dersin?»

«Anlattığına göre pek cici bir şeye benziyor. Şark işi mi?»

«Evet; Acem. Deve tüyünden, ipek gibi. Buraya olur mu dersin?»

«Olmasına olur ya, böyle pahalı armağanın ne gereği var? Ben o eski Türk işi halımla idare ederim...»

«Ama bırak, bu halıyı vereyim sana.»

«Kaç paraya almıştın?»

Hermione ona bakarak, «Aklımda kalmadı,» diye yanıtladı. «Ama ucuz bir şeydi.»

Birkin, «Almak istemiyorum, Hermione,» dedi. «Bana öte beri vermeni istemiyorum, biliyorsun.»

«Sana öte beri vermek istiyen kim, kuzum? Bu halıyı kabul eder misin diye soruyorum sana.»

Birkin, «Olur,» dedi.

O yenilmiş, Hermione zafer kazanmıştı.

Yukarı kata çıktılar. Alt kattakilerin üstüne düşen iki oda vardı. Bunlardan biri yarı-yarıya döşenmişti, Birkin'in burada kaldığı anlaşılıyordu. Hermione onun varlığının belirti ve kanıtlarını içine sindirmek istercesine odayı dikkatle gezip inceledi.

Yatağın yastığını eliyle bastırarak, «Gerçekten rahatın yerinde mi?» diye sordu.

Erkek buz gibi bir sesle, «Çok yerinde,» diye yanıtladı.

«Üşümüyorsun ya? Kuş tüyünden bir yorgan gerek sana. Yatakta kat kat giyinmek doğru olmaz.»

Birkin, «Kuş tüyü yorganım var,» dedi. «Gönderecekler.»

Odaları ölçüp biçiyor, uzun uzun konuşuyorlardı. Ursula pencere başında durduğu yerden köylü kadının çay tepsisini havuz başına taşıdığını gördü. Hermione'nin bu işi büyütüp lâfı uzatmasından sıkılmış, artık aşağı inip çay içmek için sabırsızlanıyordu.

Sonunda havuz başındaki çimenlere çıktılar. Çayları Hermione boşalttı. Ursula'yla hiç ilgilenmiyordu.

O da, «Ah, bilseniz, Bay Crich, geçen gün size nasıl da kızdım!» diye Gerald'dan yana döndü.

«Neden kızdınız bana?»

«Atınıza çok hoyrat davrandınız da ondan.»

Hermione, «Ne yaptı hayvana?» diye sordu.

«O güzelim, duygulu Arap atını demir yolu kavşağında durduttu; upuzun, tangır tungur bir yük katarı geçinceye kadar bekletti. Zavallı kısrak, aklı çıkıyordu sanki, ödü kopmuştu. İnsan baktıkça tüyleri diken diken oluyordu.»

Hermione serinkanlılıkla ve sorguya çekercesine, «Neden yaptın bunu Gerald?» diye sordu.

«Durmasını öğrensin diye. Her tren sesi duyuşta ürkecekse ne işime yarar?»

Ursula, «Güzel ama boş yere işkence yapmanın da gereği yok ki!» dedi. «Mahmuzlarınızı bastırdığınız yerlerden kan akıyordu. Öyle korkunç, anlatılır gibi değil.»

Gerald, «Bu atı kullanmak için aldım ben,» dedi. «İşime yarıyacaksa her türlü gürültüye alışması gerek.»

Ursula hırsla, «Nedenmiş?» diye ona çıkıştı. «Onun da canı yok mu? Sizin paşa gönlünüzün her istediği şeye boyun eğmek zorunda değil ki! Onun da hakkı, kendi istediğini yapmak.»

Gerald, «Ben böyle düşünmüyorum işte!» dedi. «Bence o kısrak benim işime yarasın diye var olan bir

yaratık. Yalnız paramla satın aldığım için değil, Doğa'nın düzenine göre de bu böyle.»

Ursula gene onu paylamak üzereydi ki Hermione yüzünü kaldırdı ve o düşünceli, inişli çıkışlı sesiyle konuşmağa başladı

«Bana sorarsanız biz insanlar kendimizden daha aşağı olan hayvanları kullanmaktan korkmamalıyız. Her yaratığı kendimizle bir tutmak doğru değil. Hayvanların da bizim gibi duyguları olduğuna inanmak da yanlış.»

Birkin sertçe, «Haklısın,» dedi. «Hayvanların insanca duygulara sahip olduklarını sanmak öyle budalaca bir romantizm ki!»

Hermione yorgun bir tutumla, «Evet,» dedi. «Yerlerimizi seçmek zorundayız: ya biz hayvanları kullanacağız ya da onlar bizi kullanacaklar.»

Gerald, «Çok doğru,» dedi. «Atlar da, gerçek akıldan yoksundurlar ama insan gibi başlarına buyrukturlar. Sen iradenle atına boyun eğdirtemezsen o senden baskın çıkar.»

Rupert Birkin, «Bence atların insanlarınki gibi tam bir iradeleri yoktur,» dedi. «Daha doğrusu her at iki akıldadır. Aklının biriyle insan idaresine boyun eğmek ister; öbürüyle de özgür, yaban başı boş olmak ister. Bu iki akıl arada çatışır birbiriyle. Bindiği atın kaykılıp huylandığını hissetmiş olanlar bunu iyi bilirler.»

Gerald, «O senin dediğin, atın iki akılda olduğundan değil, korktuğundandır,» dedi.

Hermione onların dinlemiyordu artık. Bu çeşit konular açıldığı zaman o hiç kulak asmazdı.

Ursula, «Bir at insan iradesine boyun eğmeyi neden istesin?» diye sordu. «Hiç aklım kesmiyor.»

Birkin, «İster gene de!» diye karşılık verdi.

«Sevmek içgüdüsünün en son, belki de en yüksek bi-

çimidir bu: senden daha yüce olan varlığın iradesine teslim olacaksın.»

Ursula, «Sevmek konusunda ne tuhaf düşünceleriniz var!» diye alayla dudak büktü.

«Kadın da tıpkı at gibidir: içinde iki zıt istek birbiriyle çatışır. Bir yandan kayıtsız şartsız teslim olmayı isterken öbür yandan kaçmak, binicisini üstünden atıp parçalamak ister,»

Ursula, «Öyleyse ben bu cinsten atım,» diye kahkahayla güldü.

Birkin, «Atları bile evcilleştirmeye kalkışmak tehlikeli bir şeydir, hele kadınları!»

Ursula, «Elbette!» dedi.

Hermione daha fazla dayanamıyarak ayağa kalktı ve, «Ne güzel bir akşam, değil mi?» diye şakıdı. «Kimi zaman güzelliği öyle tâ içimden duyuyorum ki dayanamıyacakmışım gibi geliyor.»

Bunu Ursula'ya dönerek söylemişti. Ursula ayağa kalktı. Şu anda Birkin gözüne küstah bir canavar gibi görünüyordu. Genç kadın Hermione'nin yanısıra kıyı boyunca yürüyerek güzel, iç yatıştırıcı şeylerden konuşmağa başladı. Bir çuha çiçeği koparark,

«Şu çiçek renginde bir elbise yaptırmak istemez miydin?» diye sordu. «Şu turuncu benekli sarıdan, bir basma entari?»

Hermione de bunu içinden geçirerek, «Evet,» dedi. «Ne güzel olurdu, değil mi?»

Gerald, Rupert Birkin'in yanında kalmıştı. Onun bu ikili irade, çifte istek konusundaki düşüncelerini sonuna dek didik didik etmek istiyordu. Yüzünde bir heyecanın yalazı oynaşıyordu. Ursula'yla Hermione'yse aralarında birden doğmuş olan bir yakınlığın bağıyla birleşmiş gibiydiler.

Hermione, «Doğrusu ben hayatı böyle inceleyip eleştirmeyi hiç sevmiyorum,» dedi. «Herşeyi birer bütün olarak görmek istiyorum, güzellikleriyle, doğal kutsallıklarıyla.»

«Ben de öyle,» dedi Ursula. «Herşeyi böyle didiklemelerinden usandım.»

«İşte buna sevindim, Ursula,» diye Hermione durup Ursula'ya doğru döndü. «Arada düşünüyorum, acaba bu didiklemeye sırt çevirmekle zayıflık mı ediyorum, diye. Gene de yapamıyorum işte, yapamıyorum. Herşeyi paramparça ediyorlar. Güzellik adına, doğal kutsallık adına ne varsa yok oluyor. Bana da bunlarsız yaşıyamam gibi geliyor.»

Ursula, «Bunlarsız yaşamak zaten günah olur,» dedi. «İnsan kafasının herşeyi kıvrayıp görebileceğini düşünmek öyle saygısızlık ki! Kimi şeyleri de Tanrıya bırakmak gerek.»

Hermione korkuları yatışmış olan bir çocuk gibi uslu, «Evet,» dedi. «Gel gör ki Rupert herşeyi didikleyip paralamak dışında hiç bir şey bilmez. Eline geçirdiğini, nasıl işliyor diye bakmak için kırıp döken bir oğlan çocuğu gibidir, aslında. Senin dediğin gibi, çok büyük saygısızlık.»

«Çiçeğin nasıl açacağını anlamak için goncayı paralamaya benziyor,» dedi Ursula.

«Evet. Bu da çiçeğin acma olanağını ortadan kaldırıyor, öyle değil mi?»

Ursula, «Elbette,» diye karşılık verdi. «Tam yırtıcılık.»

«Hem de sözcüğün tam anlamıyla.»

İlk kadının arasına bir sessizlik indi. Anlaşmaya varır varmaz ikisinin de içinde karşısındakine karşı bir güvensizlik doğmuştu. Ursula elinde olmadan, Hermione'

den soğudunu hissetti. Erkeklerin yanına döndüler. Birkin onlara baktı ama birşey demedi.

Hermione, «Gidelim mi artık?» diye sordu. «Rupert, akşam yemeğine Shortlands'a geliyor musun? Hadi, hemen şimdi gidelim.»

Rupert, «Kılığım uygun değil,» diye karşılık verdi. «Gerald da geleneklere nasıl körü körüne bağlıdır, bilirsin.»

«Körü körüne değil,» dedi Gerald. «Ama sen de bizimki gibi düzensiz, karışık, hep altı-üstünde bir evde otursan, hiç değilse sofra başında biraz huzur ve düzen yaratmak isterdin.»

Birkin, «Peki,» dedi.

Hermione, «Sen giyinirken bekliyeyim mi?» diye ona sordu.

«İsterseniz bekleyin.»

Ursula kendi evine gitmek üzere ayağa kalkınca Gerald'a dönerek, «Yalnız şunu söylemek istiyorum,» dedi. «İnsanoğlu dilediği kadar hayvanların efendisi olsun, gene de onları incitmeğe hakkı yok. Bence tren geçinceye kadar atınızı kavşakta uzaklaştırsaydınız daha insancıl davranmış olurdunuz.»

Gerald, «Anlıyorum,» dedi. «Bir daha aklımda tutarım.»

Gülümsüyordu ama sinirlenmişti biraz. Ursula da oradan uzaklaşırken içinden, «Beni ukalâ bir kadın yerine koyuyorlar,» diye düşünüyordu. Ama vız gelirdi, çünkün onlara karşı cephe almış durumdaydı.

Eve düşünceler içinde döndü. Hermione onu çok duygulandırmıştı. «Aslında iyi kadın,» diye düşündü Gene de dayanamıyordu ona. Ne kadar onunla birlik olup Birkin'den uzaklaşmak isterse istesin, derinden derine, gizli bir bağla sımsıkı Birkin'e bağlanmış gibiydi.

Buna hem sinirleniyor hem de bir tür kurtuluş gözüyle bakıyordu.

İşin iç yüzü şu ki Birkin'e meydan okumuş, o da bilerek ya da bilmiyerek bunu kabûl etmişti. Aralarında ya kıyasıya bir savaş başlıyordu, ya da yepyeni bir yaşam. Beri yandan ne diye çatıştıklarını sonran olsa ikisi de bir yanıt bulup söyliyemezlerdi.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mino

Günler geçmekle birlikte hiç bir işaret çıkmıyordu. Acaba Birkin onunla, onun içinde taşıdığı gizle hiç ilgilenmiyecek miydi artık? Ursula'nın üstüne sıkıcı bir kaygı ve apacı bir sitem yükü çöküp yerleşti. Bir yandan da aslında kendini aldattığını, Birkin'den er geç bir işaret çıkacağını biliyordu. Ve hiç kimseye tek bir şey söylemiyordu.

Sonunda gerçekten de Birkin'den onu, Gudrun'la birlikte, kentteki yerinde çaya çağıran bir mektup geldi.

Ursula o saat içinden, «Gudrun'u neden çağırıyor sanki?» diye sordu. «Kendini güvenlik altına almak mı istiyor yoksa benim tek başıma gitmeyeceğimden mi çekiniyor?» Onun kendisiyle başbaşa kalmaktan korkmuş olabileceğini düşündükçe içi içini yiyordu. Sonunda, «Gudrun'un gelmesini istemiyorum çünkü Birkin'in bana daha başka birşeyler söylemesini istiyorum,» diye kestirip attı. «Gudrun'a hiç haber vermeyip kendim giderim. O zaman her şeyi anlarım.»

Kendini, yokuş yukarı, Rupert'in kentteki pansiyonunun bulunduğu semte giden tramvayda buldu. Çevre-

sindeki gerçeklerden sıyrılıp bir düş dünyasına girmiş gibiydi...

Pansiyoncu kadın onu içeri aldığında Birkin odanın yerinde, ayakta duruyordu. O da heyecanının etkisiyle kendi benliğinin dışına çıkmış gibiydi. Ursula onun heyecanını, geçirdiği sarsıntının şiddetini var gücüyle duydu ve kendi de kendinden geçer gibi oldu.

«Yalnız mısınız?» diye sordu Rupert Birkin.

«Evet, Gudrun gelemedi.»

Ne var ki erkek işin iç yüzünü o saat sezmişti. Odanın o korkunç gergin havası içinde, ses çıkarmadan oturuyorlardı. Ursula bunun çok güzel bir oda olduğunun ayırdındaydı, ışık dolu, dinlendirici. Salkım salkım allı morlu çiçekleriyle bir küfe ağacı da vardı.

Genç kadın sessizliği bozmak amacıyla, «Ne güzel bu çiçekler!» dedi.

«Değil mi?..» Sonra Birkin, «Konuştuklarımızı unuttuğumu mu sanmıştınız?» diye sordu.

Ursula'nın içine bir baygınlık yayıldı. Üstüne çöken karanlık sesi dağıtmağa çalışarak, güçlükle,

«Unutmak istiyorsanız unutun,» dedi.

Bir süre sessizlikten sonra erkek, «Sorun o değil,» diye karşılık verdi. «Yalnız, eğer birbirimizi tanıyacaksak ölünceye kadar söz vermemiz gerek. Bir ilişki kuracaksak, arkadaşlık bile olsa, kesin ve güvenilir olmak zorunda.»

Sesinde bir güvensizlik ve öfke vardı. Ursula karşılık vermedi. Yüreği öylesine sıkışmıştı ki konuşmasına olanak yoktu. Onun karşılık vermiyeceğini anlıyan erkek acı acı, kendini nerdeyse ele verircesine,

«Sunduğum şeyin sevgi olduğunu söyliyemem,» dedid. «Benim istediğim şey de sevgi değil. Çok daha güç... çok daha az bulunur bir şey. Sevgi kadar kişisel olmayan bir şey.»

Bir sessizlik dolu ve bu sessizliğin arasından Ursula, «Beni sevmediğini mi demek istiyorsun?» diye sordu. Pek acı, pek güç gelmişti, bunu sormak.

«Bu sözcüğü kullanmak istiyorsan, öyle. Ama gene de öyle değil. Bilmiyorum. Her neyse, sana karşı beslediğim duygunun adı sevgi değil. Sevmek istemiyorum da. Çünkü iş en son sorunlara gelip dayanınca aşk ölüyor.»

Genç kadın dudaklarına kadar uyuştuğunu hissederek, «Aşk mı ölüyor, en sonunda?» diye mırıldandı.

«Ölüyor ya! Çünkü sonunda hepimiz tek başımıyız; sevginin etki alanının dışında. Benim içimde sevginin de, bütün öteki insan ilişkilerinin de dışında kalan, kişisel olmayan bir **ben** var. Sen de var bu. Oysa hepimiz kendi kendimizi kandırıp, herşeyin kökü sevmektir, diye aldanınağa can atıyoruz. Yok öyle dava. Sevmek yalnızca ağacın dallarından biridir. Ağacın kökü sevmenin ötesinde, çırılçıplak bir yalnızlıktır. Başka hiç bir benlikle birleşip kaynaşamayan, zaten kaynaşmasının yolu bulunmayan bir benlik: yalan tek başına.»

Genç kadın iri iri açılmış, kaygı dolu gözlerle ona bakıyordu. İçi titriyerek,

«Yani kimseyi sevemiyeceğini mi söylemek istiyorsun?» diye sordu.

«Sen öyle demek istiyorsan, evet. Âşık oldum ben. Ama bunun ötesinde bir yer var; oraya varmak istiyorum.»

Ursula bunu kabûl etmek istemiyordu. Etmiyecekti.

«Nerden biliyorsun?» diye dikleşti.

«Biliyorum. Senin de benim de içimizde sevginin ötesinde bir bölge var ki aklımızla kavrıyamıyoruz. Gözle görülemiyecek kadar uzakta olan yıldızlar gibi.»

«Öyleyse aşk yok demektir.»

«Yok ya! Aşkın ötesinde olan bir şey var. Ama aşk, hayır; yolun en sonunda aşk yok.»

Ursula bir süre bu sözleri kafasında evirdi çevirdi. Sonra yerinden kalkmak istercesine doğrularak kesin, soğuk bir sesle,

«Öyleyse ben gideyim,» dedi. «Ne işim var burda?»

Erkek, «İşte kapı,» diye yanıtladı. «Seni tutan yok.»

Kıldan ince, kılıçtan keskin bir heyecanın doruğunda kurmuş olduğu kusursuz ve tehlikeli dengeyle gepgergindi. Genç kadın bir an kıpırdamadan durakladı, sonra gene yerine oturdu.

«Sevgi yoksa ne var?» diye alay edercesine sordu.

Birkin ona bakarak, «Bir şey var elbet,» diye karşılık verdi. Ruhunun var - gücüyle savaşıyordu onunla.

«Ne?»

Adam onun bu dikleşmesi karşısında konuşmakta güçlük çekerek uzun zaman sustu. Sonra dalgın, tarafsız bir sesle,

«Duygunun ötesinde, sorumsuz ve kesin bir **ben** var, bir **sen** var,» dedi. «Seninle bu bölgede birleşmek istiyorum işte. Duygusal sevişmek bölgesinde değil de ötede, konuşmak koşul önermek, ummak gibi şeylerin olmadığı yerde. O yerde sen ve ben ne idiği belirsiz iki yaratığız; yalın, çıplak, yabancı. Birbirimize salt istediğimiz için yaklaşacağız, çünkü o bölgede kural, yasa, sorumluluk diye bir şey yok, ne de zorunluluk. İnsan salt içinden geldiğini yapar orda; önüne çıkana el koyar ama hiç bir şeyden sorumlu tutulmaz. Hiç bir şey istemez, hiç bir şey vermez. Herkes yalnızca içindeki ilkel isteğe uyar.»

Ursula bu konuşmayı dinledikçe beyni uyuşuyordu sanki. Öyle umulmadık düşüncelerdi ki bunlar, öylesine yakışıksız.

«Düpedüz bencillik bu,» dedi.

«Düpedüz, evet. Ama hiç de bencil değil. Anlamıyor musun, Ursula? Senden ne istediğimi ben de bilmiyorum

ki daha. Sana gelmekle ben de bilmediğim birşeye ulaşıyor, teslim ediyorum. Kapalı gözle.»

Genç kadın hâlâ kendi düşüncelerinin çizgisi boyunca yürüyerek, «İyi ama, beni sevdiğin için mi istiyorsun?» diye tutturdu.

«Hayır, Sonra inandığım için istiyorum seni; eğer inanıyorsam.»

Ursula birden gücenerek, «Bunu da bilmiyor musun?» diye güldü.

Birkin gözlerini ayırmaksızın bakıyordu ona. Söylediklerine de pek kulak asmadan, «Yok, sana inanıyorum,« dedi. «Yoksa burda oturup bunları söylemezdim sana.»

Ursula onu gene alaya alarak, «Ama beni güzel bulmuyor musun?» diye sordu.

Birkin sinirlenip kaşlarını çatarak, «Bunun bir dış görünüş, bir görüp beğenme sorunu olmadığını anlamıyor musun?» diye çemkirdi. «Ben seni görmek bile istemiyorum. Kadın görmekten bıktım artık. Görmeyeceğim bir kadın istiyorum ben.»

Ursula, «Yazık! Senin hatırını hoş etmek için keşke görünmez olabilseydim,» diye güldü.

«Ama benim için sen şimdi de görünmeyen bir kadınsın, seni ille gözlerimle görmeye beni zorlamadığın sürece... Seni ne görmek istiyorum ne de duymak.»

«Öyleyse neden çaya çağırdın beni?»

«Seni bulmak istiyorum: varlığını, senin bile bilmediğin benliğini. Ama güzelliğini istemiyorum. Kadınca duyguların, düşüncelerin, gülüşlerin, hepsi senin olsun.»

Ursula alaylı alaylı, «Kendinizi çok beğeniyorsunuz, bayım,» dedi. «Benim duygularımın, görüşlerimin nasıl şeyler olduğunu nerden biliyorsunuz? Öyle ya, şu dakikada sizini için ne düşündüğümden bile haberiniz yok, efendim!»

«Ayrıca umurumda değil!»

«Bana sorarsan sen saçma herifin birisin. Beni sevdiğini söylemek istiyorsun ama kulağını ille öbür yandan göstereceksin!»

Erkek birden çileden çıkmışcasına, «Peki!» diye başını kaldırıp ona baktı. «Şimdi artık burdan git de biraz kafamı dinleyim. Bu biçim ukalâca takılmalara karnım tok benim.»

Ursula güldü: «Gerçekten takılma mı, şaka mı diyorsun?» Kendi yorumuna göre bu adam onu büyük bir aşkla sevdiğini ortaya vurmuş bulunuyordu. Ukalâca konuşan kimdi acaba?

Uzun zaman konuşmadılar. Ursula bir çocuk sevinci içindeydi. Sonunda Birkin'in o yoğun heyecanı yatıştı. Karşısındaki kadını daha yalın ve olağan bir bakışla süzerek, yavaş, serinkanlı,

«Seninle adsız bir birleşme istiyorum,» dedi. «Bir tür denge: iki ayrı ve bağımsız varlığın arasında tertemiz bir denge, yıldızların arasındaki denge gibi.»

Ursula ondan yana şöyle bir baktı. Nasıl da ciddiydi, oysa kendisi aşırı ciddiliği oldum olası biraz gülünç, biraz basit bulurdu. Çok hoşlanıyordu adamdan; ama yıldızları araya karıştırmanın gereği var mıydı?

«Ne diyeceğimi bilemiyorum, Bay Birkin,» diye işi şakaya vurdu. «Öyle büyük bir onur ki bu benim için!»

Adam da gülmeğe başladı: «Kontrata imzayı basınazdan önce koşulları okumak gerekir,» dedi.

Kanepede uyumakta olan tekir bir kedi uyanıp yere atladı ve o uzun bacaklarını gerip sırım gibi parlak sırtını karburlaştırarak gerindi. Bir an dimdik, şahane bir edayla oturdu. Sonra ok gibi fırlayarak açık duran kapıdan dışarı, bahçeye çıktı.

Birkin, «Bizim Mino neyin peşinde acaba?» diyerek ayağa kalktı.

Genç irisi erkek kedi, bahçe yolunda kuyruğunu kurumlu kurumlu sallıyarak yürüyordu, pençeleri beyaz tüylü, sırım gibi ince, sıradan bir tekir kedi... Bahçe parmaklığının dibinseyse kahvemsi gri tüylü, yumak gibi bir kedi büzülmüş duruyordu. Mino rahat gene de kurumlu bir yiğit tavrıyla ona doğru yürüdü. Dişi kedi onun önünde daha da büzülerek yere yapıştı. Yumak gibi uzun tüylüydü ve iri mücevherleri andıran o vahşî, güzel, yeşil gözlerini Mino'ya dikmişti. Mino'ysa tepeden, umursamadan bakıyordu ona. Bundan yüz bulan dişi kedi bir kaç adım daha ilerledi, yere iyice yapışıp büzülmüş, bir gölge gibi göze görünmemeğe çalışarak, usul usul sürünüyordu.

Mino o uzun, gergin bacaklarının çalımlı adımlarıyla onun peşi sıra yürüdü. Sonra birden, sırf lâf olsun diye, ön pençesiyle dişi kedinin başına şöyle hafif bir tokat attı. Dişi kedi kuru bir yaprak hafifliğiyle bir kaç adım koştu, sonra gene sabırlı, yaltak bir boyun eğişle yere doğru yapışıp büzüldü. Mino onu hiç görmezlikten geliyordu. Bir an sonra dişi kedi gene toparlandı, boz bir gölge gibi sessiz, bir kaç adım daha koştu. Tam adımlarını sıklaştırmış, tüy gibi kayıp gitmek üzereyken genç tekir prens bir sıçrayışta onun yolunu kesti ve kafasının yan tarafına güzel bir şamar indirdi. Dişi yumak o saat boyun eğerek büzüştü.

Ursula, «Neden dövüyor Mino bu zavallıyı?» diye öfkeyle sordu.

Birkin, «Sevişiyorlar da ondan,» diye güldü.

«Bu yüzden mi dövüyor onu?»

«Elbette,» diye Birkin güldü. «Bunu dişinin kafasına iyice sokmak istiyor.»

Ursula, «Ne pis hayvan!» diye bağırdı. Sonra bahçeye çıkarak, «Mino, yapma, yeter artık!» diye sesledi. «Zorba şey, vurma yavruya!»

Dişi kedi bir gölge gibi sessiz, göz açıp kapayana kadar kaçıp gitti. Mino bir Ursula'ya bir de efendisine baktı.

«Mino, sen zorbanın biri misin?» diye Birkin ona sordu.

Tekir kedi ona baktı, sonra ağır ağır gözlerini kıstı.

Ursula, «Mino, seni hiç sevmedim,» diye ekledi. «Bütün erkekler gibi zorbanın birisin çünkü.»

«Yok,» dedi. Birkin. «Mino yerden göğe haklı. Zorbalık etmiyor ki! O zavallı sokak kedisi Mino'yu kaderinin gereği olarak kabul etmek zorunda. Mino da bunu, alnının yazgısı olduğunu onun kafasına sokınağa yelteniyor.»

«Yok canım; herşey kendi istediği gibi olsun istiyor. Sözlerin ne kadar süslü püslü olursa olsun hep bir kapıya çıkar: zorbalık. Benim sözlüğümde zorbalık derler buna.»

Genç tekir bu kadın gevezeliğini küçümser gibi gene şöyle bir efendisinden yana baktı.

Birkin, «Ben senden yanayım, Miciotto!» dedi. «Erkeklik öldü mü? Sakın karşı tarafa baş eğme.»

Mino gene gözlerini kıstı. Sonra birden onlarla ilişkisini keserek döndü ve kuyruğu havada, beyaz patileri üzerinde neşeyle pıtır pıtır, koşup gitti.

Birkin, «Şimdi gidip gene yaban gülünü bulacak, üstün zekâsıyla onu eğlendirecek!» diye güldü.

Ursula, «Erkeklerin şu kendilerini bizden üstün tutmaları yok mu!» diye söylendi. «Öyle bir çıldırtıyor ki beni! Hani gerçekle bir ilgisi olsa insana pek öyle sinir bozucu gelmeyecek.»

Birkin, «Dişi kedi oralı olmuyor,» dedi. «Hattâ haklı buluyor.»

«Sen öyle sanırsın! Gerald Crich'le atına benziyor

bu. Hoyratlık isteğinden başka birşey değil. Gerçek bir Der Wille zur Macht!* Öylesine küçük, bayağı bir şey.»

«Bunda seninle birliğim. Ne var ki Mino'nun istediği şey gerçekte bu dişi kediyle kendi arasında kusursuz bir denge kurmak. Öyle ya, Mino olmazsa oncağız bir sokak kendisinden başka hiç bir şey değil: tüy yumağından yapma bir kaos.»

«Lâf! Âdem'le Havva'nın öyküsü, bu senin anlatmak istediğin.»

«Elbette. Âdem'e boyun eğdiği sürece Havva Cennet'te kaldı, yörüngesinde dönen bir yıldız gibi.»

Ursula, «Halı, işte tamam,» diye parmağını ona doğru salladı. «Yörüngede yıldızmış. Yani bir uydu. Sence kadın bu olmalı: bir uydu. İşte gördün mü, kendini nasıl da ele verdin! Kendi ağzınla söyledin! Her şeyi açığa vurdun!»

Rupert Birkin orda durmuş, ona gülerek, sabırsızlanarak, beğenerek bakıyordu severek. Öyle cıva gibi, elle tutulur, gözle görülür bir alev gibiydi ki bu kadın. Öylesine derin, dolu, tehlikeliydi ki bu alev alev duyarlığıyla.

Birkin, «Ben hiç de öyle bir şey söylemedim,» dedi. «Adama konuşma fırsatı versen...»

Ursula, «Yok, yok, vermiyeceğim işte!» diye bağırdı. «Kendi ağzınla söyledin; uydu dedin. Artık kurtulamazsın. Bal gibi söyledin.»

«Söylemedim işte! Uydu sözünü ağzıma bile almadım.»

Ursula gerçek bir kızgınlıkla, «Yalancı!» diye bağırdı.

(*) Nietzsche'nin aynı adlı kitabına atıf yapılmaktadır

Kapı eşiğinde pansiyoncu kadının, «Çay hazır, efendim,» dediğini duydular.

«Eksik olma, Bayan Dankin.»

Bir sessizlik aralarına girdi; aralarını açtı sanki. Çay masasında karşı karşıya geçip oturdular.

«Ben hiç uydu lâfı etmedim; uydu demeye de getirmedim. Benim demek istediğim, aralarında tam uyumla denge kurmuş, ayrı ayrı iki yıldız...»

Ursula gene, «Kendini ele verdin işte,» diyerek yemeğe başladı.

Onun artık kendi savunmalarına kulak asmıyacağını anlıyan Birkin de çayları boşalttı.

Çay masası öyle güzeldi ki: fincanlarla tabaklar, mavili yeşilli parlak kavanozlar, camdan servis tabakları, eski zaman işi çatallar, gümüşü, siyah ve mor renklerle dokunmuş bir sofra örtüsü. Herşey ağır, pahalı ve nefisti. Ne var ki Ursula herşeyde Hermione'nin etkisini görebiliyordu.

Diş bilercesine, «Her şey öyle güzel ki!» dedi.

«Bence de öyle. Güzel şeyler kullanmaktan çok zevk duyuyorum. Bayan Dankin de çok iyi bir kadın. Benim gönlüm olsun diye herşeyi çok beğeniyor.»

Ursula, «Doğrusu ben erkeklere özeniyorum,» dedi. «Böyle iyi yürekli pansiyoncuları, konforlu pansiyonları olduğu sürece başka ne isterler ki! Böylesi, evli olmaktan daha iyi.»

«Konfor bakımından, evet. Ama zaten bir erkeğin yalnızca rahatı için, kendine baktırtmak için evlenmesi iğrenç bir şey.»

«Ne olsa... bu durumda erkeklerin kadına pek az ihtiyaçları kalıyor; değil mi?»

«Pratik yönden öyle olabilir. Yani insanın pansiyoncusu, yatağını paylaşmakla çocuklarını doğurmanın dışında herşeyi belki yapar. Ama ruhsal ve duygusal nok-

sanlarını bütünliyemez ki insanın! Esas gerekim beraberliktir. Dünya kadınlar erkeğin arasındaki mistik bağlantının üstünde duruyor.»

Ursula, «Ama sevgi neden bağ oluyormuş?» dedi. «Sevgi özgürlüktür.»

«Saçmalamasana sen! Sevgi başka bütün yönleri saf dışı bırakan bir yöndür. Dilersen iki kişinin birlikte özgür olmasıdır, diyebiliriz.»

«Yok,» dedi Ursula. «Sevgi herşeyi içine alır.»

«Romantik bir masal!» diye Birkin dudak büktü. «Sen kaos özlemi içindesin, aslında. Aşkı özgürlükle bir tutmak aslında nihilizm'in ta kendisidir. Oysa iki kişinin birleşmesi, dönüşü olmayan bir yoldur, yıldızların izlediği yol gibi.»

Ursula, «İşin içine yıldızları karıştırdığın zaman sana hiç güvenmiyorum,» dedi. «Söylediğine inansan böyle başka dünyalardan örnek vermek gereğini duymazdın.»

Erkek, «Güvenemezsen güvenme,» diye omuz silkti Kızmıştı. «Ben kendime güveniyorum ya, bana yeter.»

«Ursula, «Burda da yanılıyorsun, çünkü kendine güvenmiyorsun,» diye karşılık verdi. «Kendi söylediklerine senin de tam inancın yok. Bu birleşme dediğin şeyi aslında istemiyorsun, yoksa bunca lâfını edeceğine elde ederdin.»

Erkek bir an sessiz kaldı. İlgilenmişti. Sonra, «Nasıl?» diye sordu.

«Hiiç! Yalnızca severek.»

Birkin bu kez öfkeyle sustu. Sonra, «Söyledim sana,» dedi. «O biçim aşka inanmıyorum ben. O senin dediğin, insanın bencil yönünü besliyen sevgi. Tiksinirim ben öyle sevgiden.»

Genç kadın başını bir kobra yılanı gibi arkaya atarak, «Hayır!» diye ünnedi, gözleri çakmak çakmak. «Sev-

mek insanın gururunu besler. Ben de gurur duymak isterim.»

«Boşuna anlatma bana. Ben senin sevginin ne olduğunu bilirim.»

Ursula hınzır bir gülüşle, «Gerçekten biliyor musun, benim sevgimin ne olduğunu?» diye sordu.

«Elbet biliyorum ya!»

«Nasıl da kendine güveniyor. Kendinden böylesi emin olan bir insan elbet ki her zaman yanılacaktır. Nasıl yanlış düşündüğünü gösterir bu senin.»

Birkin karşılık vermedi. Konuşup tartışmaktan ikisi de yorgun düşmüşlerdi.

Sonunda erkek, «Bana kendini, aileni anlat,» dedi.

Böylece kadın da ona Brangwen'leri anlattı: annesini, ilk aşkı olan Skrebensky'yi, sonraki yaşantılarını. Adam hiç sesini çıkarmadan, gözlerini ondan ayırmadan, saygıyla dinliyordu. Ursula'nın yüzü öyle güzel ve aydınlıktı ki! Birkin bu güzel aydınlıkta kendi ruhunu ısıtır, avutur gibiydi.

«Kendini gerçekten verebilse bana,» diye içinden geçirdi ama pek umudu yoktu.

«Hepimiz öyle çok acı çekmişiz ki meğer!» diye güldü.

Ursula da, «Ne demezsin!» diye bir kahkaha attı. «Çok gülünç, değil mi?»

«Hem de nasıl gülünç! Acı çekmek canımı sıkar oldu artık.»

«Al benden de o kadar.»

Kadının o şahane yüzündeki alaycı umursamazlık Birkin'i ürkütür gibi oldu. Seçtiği yol hangisiyse, cennet ya da cehennem, en sonuna kadar gitmekten kaçınmayacak bir kadındı bu. Bunu bilmek erkeği hem ürkütüyor hem de sevindiriyordu.

İçin için şöyle bir güldü.

Ursula geldi, ellerini onun omuzlarına bastırarak bir tuhaf, altın ışıltılı bakışla onun gözlerinin içine baktı. Kendi gözleri yumuşacıktı, gene de diplerinde bir şeytanlık gizliydi.

«Beni sevdiğini söyle,» diye yalvardı. «Sevgilim, de bana.»

Erkek de onun gözlerinin içine baktı. Dudaklarını acıyla kısarak,

«Seni seviyorum sevmesine de başka birşey olsun istiyorum,» dedi.

Kadın o ışıklı, şahane yüzünü ona doğru eğerek, «Ama neden? Neden?» diye direndi. «Neden yetmiyor sevmek?»

Birkin kollarını ona dolayarak,

«İstesek sevmenin bir adım ilerisine gidebiliriz de ondan,» diye yanıtladı.

Ursula teslim olmanın şehvetiyle dolu, derin bir sesle, «Yok, gidemeyiz,» dedi. «Birbirimizi sevmekten öte hiç bir şey yapamayız. Hadi, söyle bana: sevgilim, de bana, hadi;»

Erkeğin boynuna sarıldı. O da onu sıkıca sardı, usulca, derinden derine öptü.

«Peki, diyorum işte sevgilim benim,» diye mırıldandı usulca, derinden derine, sevginin ve boyun eğişin sesiyle. «Peki, senin dediğin gibi olsun. Sevgilim, sevgilim benim. Peki, sevmek yetsin öyleyse. Seni seviyorum, evet, seviyorum seni. Başka herşeyin canı cehenneme.»

«Evet,» diye Ursula tatlı bir sesle mırıldandı ve sıcacık, yumuşacık, onun kucağına sokuldu.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Göl Sefası

Her yıl Bay Crich göl kıyısında bir eğlenti düzenler ve buna aşağı yukarı herkesi çağırırdı. Willey Suyu'na küçük bir pazar teknesi indirilir, çevresi de başka teknelerle dolardı. Çağrılılar çaylarını ya evin bahçesindeki tentenin altında ya da kayıkhanedeki o ulu ceviz ağacının gölgesinde içerlerdi. Gerald'la kardeşleri bu eğlentiden zevk alınazlardı ya ailede bir gelenek olup çıkmıştı artık, babalarını da hoşnut ediyordu. Çünkü Bay Crich yanında çalıştıklarını, yoksulları sevindirmekten hoşlanırdı. Çocuklarıysa toplumsal ve para yönünden kendilerine eşit olanların arkadaşlığından zevk alıyorlardı. Aşağı düzeydekilerin ezikliği, yaltaklığı, minnet ya da kabalığı onları çok tedirgin ediyordu.

Güneşli, masmavi bir gündü, hafif esintili. Brangwen Kızkardeşlerin ikisi de beyaz krepten birer elbise ve yumuşak hasır şapkalar giymişlerdi. Gudrun beline parlak siyah, pembe ve sarı renkli, geniş bir kuşak bağlamıştı. İpek çorapları pespembeydi, şapkasında da, siyahlı, pembeli, sarılı süsüler vardı. Hele kolundaki sarı mantosuyla daha da göz alıyor, resim gibi duruyordu.

Gelgelelim babası onun bu kılığını hiç beğenmemiş-

ti. Öfkeyle, «Keşke Noel Ağacı kılığına gireydin! Daha iyi olmaz mıydı?» diye yakındı.

Ama Gudrun güzel ve göz alıcı olduğunu biliyor ve giyimini, sırtında dünyaya meydan okurcasına taşıyordu.

Ursula kar gibi beyazlar giymişti. Yalnızca şapkası hiç süssüz ve kurdelesiz, pembe hasırdan, pabuçları koyu kırmızıydı, eline de portakal renginde bir manto almıştı. Böylece Shortlands'ın yolunu tuttular. Ana ve baba Brangwen'ler önden yürüyorlardı.

Kızlar, morlu siyahlı bir yazlık elbise ve mor hasırdan şapka giymiş olan annelerinin, kocasının yanı sıra, kızlarından çok daha çekingen ve hanım hanımcık yürüyüşüne gülüyorlardı. Kız olan sanki oydu. Babalarıysa, her zamanki gibi bayramlık kılığı içinde bile biraz dağınık ve bakımsız duruyordu.

Gudrun, «Şu önden giden çifte kumrulara bak!» deyince Ursula kendini tutamıyarak gülmeğe başladı. İki kız durdular ve gözlerinden yaşlar gelene kadar güldüler.

Ursula, «Sana gülüyoruz anne!» diye seslendi.

Bayan Brangwen dönüp onlara bakarak, «Yaa?» dedi. «Gülünecek ne varmış bende?»

Gerçekten de Bayan Brangwen doğuştan aristokrat bir kadın olduğundan, üstüne başına çeki düzen verdiği sürece ne giyse yaraşırdı.

Ursula sevgi dolu bir gülüşle, «Öyle kraliçeler gibi bir yürüyüşün var ki!» dedi. «Gören de seni taşralı bir barones sanır.»

Gudrun, «Tıpkı!» diye ekledi ve iki kız kardeş gene gülmeğe başladılar.

Babaları sinirlenerek, «Hadi siz eve dönün bari, sersem kızlar!» diye parladı. Gözlerinde sarı sarı alevler yanıp sönüyordu.

Bayan Brangwen, «Hiç aldırış etme,» diyerek dönüp yürüdü. «İki tane kocaman aptal bebek!»

Kocası da döndü, öfkesinden kasılmış omuzlarıyla yoluna devam etti. Kızlar gülmekten yorgun düşmüşlerdi.

Babaları, «Hemen susmazsanız ben eve dönüyorum,» diye bağırdı. «Yolun orta yerinde herkese rezil olmağa hiç niyetim yok.»

Çok fena kızmıştı. Sesindeki hırs, kızların da keyfini kaçırdı, içlerini daralttı. Nefret ediyorlardı onun bu dar kafalı ciddiliğinden!

Gudrun, «Ama biz seninle alay etmiyorduk ki!» dedi. «Sizi sevdiğimiz için gülüyorduk.»

Ursula, «Böyle alınganlık edecekseniz biz de önden yürürüz,» dedi.

Böylece Willey Suyu'na vardılar. Göl mavi ve ışıl ışıldı; bir yanında çayırlıkla, öbür kıyısında sık, koygun ormanlıklar uzanıyordu. Yandan çarklı sal iskeleden açılmak üzereydi. Üstü insan doluydu, müzik de vardı. Kayıkhanenin çevresindeki renk renk giyimli insanlar uzaktan ufacık görünüyordu.

Ve otoyolda, çit boyunca birikmiş bir sürü köylü, cennete alınmamış olan zavallı ruhlar örneği imrenerek, göl kıyısında eğlenenlere bakmaktaydılar.

Gudrun, «Ulu tanrım! Biz de katılacak mıyız şimdi bu eğlenceye?» diye söylendi.

Onun kalabalıklara karşı duyduğu korkuyla karışık tiksinti Ursula'nın da sinirini bozmuştu.

«Kalabalığa pek karışmayız istersen,» dedi.

«Karışsak patlarım, valla!»

Biraz daha ilerleyince bahçe kapısındaki polisi gördüler.

Gudrun, «Kaçmıyalım diye kapıya polis bile koymuşlar!» diye söylendi. «İyi be!»

Ursula, «Annemle babamı bekliyelim,» dedi.

Biletlerini kapıdaki polise verdiler ve dördü yanyana, bahçeye girdiler: Uzun boylu, sinirli erkek, taze yüz-

lü, rahat ve serinkanlı kadın, ilerlerken bile ayakları geri geri gidermişe benziyen, somurtuk Ursula, gözleri kamaşmış gibi çevresini süzen Gudrun.

Rupert Birkin bir iyilik meleği gibi gülümseyerek onları karşıladı. Salon adamı nazikliği nedense onun üstünde her zaman sırıtırdı. Gene de gülüşü ve, «Hoş geldiniz,» deyişi içtendi. Öyle ki Brangwen onu görünce ferahlayıp sevinerek,

«Merhaba, nasılsınız?» dedi. «Daha iyisiniz ya?»

«Evet, iyiyim. Siz sanılsınız, Bayan Brangwen? Ursula'yla Gudrun'un çok iyi olduklarını biliyorum.»

Gözleri içten ve sıcacık gülümsüyordu. Kadınları, hele çok genç olmayanları yumuşatmasını çok iyi bilirdi.

Bayan Brangwen, «Evet. Kızlarım da bana hep sizi anlatıyorlar,» dedi.

Rupert Birkin güldü.

Herkes öbek öbekti. Resmî giyimli bir garson oradan oraya koşuşuyor, elleri şemşiyeli kızlar kendi aralarında kıkırdaşıyor, kadınlar ceviz ağacının altında çay içiyor, delikanlıların kimi kürek çekiyor, kimi de çimenlerin üstünde, kızlarla arkadaşlık kurmağa çalışıyorlardı. Gudrun onlara ters ters baktı. Öyle hor görürdü ki böyle sıradan genç erkekleri: sımsıkı arkaya taranmış saçları ve rahat, senli benli güleçlikleriyle.

Hermione Roddice göründü. Çok şık bir beyaz dantel elbise giymişti. Omuzlarındaki koca koca kabartma çiçek işlemeli, geniş şalın uzun etekleri yerlerde sürünüyor ve sade hasır şapkasının büyüklüğünü dengeliyordu. Çarpıcı ve şaşırtıcı bir görünüşü vardı. Öylesine uzun boyluydu ve o ince yüzünün solgunluğu omuzundaki şalının kocaman, parlak renkli çiçekleriyle çerçevelenmişti.

Gudrun arkasındaki kızların, «Ne acayip değil mi?» diye kıkırdaştıklarını duydu. Onları bir kaşık suda boğabilirdi.

Hermione nazik bir gülümseyişle, «Merhaba, nasılsınız?» diyerek yanlarına yaklaştı ve Bay ve Bayan Brangwen'i şöyle bir süzdü.

Güç bir durumdu bu, hele Gudrun için. Hermione yüksek sınıfların üstünlüğüne ve ayrıcalığına öyle inanmıştı ki aşağı düzeydeyi insanları, göstermelik yaratıklara bakarcasma rahat bir merakla süzmek hakkını kendinde buluyordu! Ve bunu bilmek Gudrun'u kudurtuyordu.

Gene de Hermione Brangwen'leri kanadının altına alınağa karar verdi ve onları, ev sahibi görevini yerine getiren Laura Crich'in yanına götürdü. İşlemeli, dik ketenden bir elbise giymiş olan Laura onlarla tokalaştı ve tanıştıklarına çok sevindiğini söyledi.

Derken beyaz pantalon gömlekle siyahlı kahverengili blâzer ceket giymiş olan ve pek yakışıklı duran Gerald Crich çıkageldi. Onu da ana - baba Brangwen'lerle tanıştırdılar. Gerald sol eliyle tokalaşmak zorundaydı çünkü incinmiş olan sargılı sağ eli ceketinin cebinde duruyordu.

Motör, müzik sesleriyle çınlıyarak kıyıya yanaşmaktaydı. Üstündekiler neşeyle kıyıdakilere sesleniyorlardı. Motör keyifli keyifli düdük çalmaktaydı. Sonra pervaneler durdu, ipler atıldı ve tekne hafifçe iskeleye çarparak yanaştı. Yolcular hemen inmek için kenara üşüştüler.

Gerald sert, buyurucu bir sesle, «Bir dakika! Bir dakika!» diye bağırdı.

İskeleler verildi. O zaman yolcular, okyanusun öbür ucundan gelmişcesine heyecanlı bir patırtıyla karaya çıktılar.

Genç kızlar, «Ah ne şirin şey! Ne hoş!» diye bağırışıyorlardı.

Motordeki garsonlar boşalmış sepetleriyle kayıkhaneye koştular. Kaptan küçük köprüsünde dinleniyordu.

İşlerin yolunda gittiğini gören Gerald Ursula'yla Gudrun'un yanına geldi.

«Çayınızı motörde içmek istemez misiniz?»

Gudrun soğuk soğuk, «Yok, mersi,» dedi.

«Sudan hoşlanmaz mısınız yoksa?»

«Yoo, bayılırım.»

Genç adam kızı gözlerini kısarak süzdü. Sonra güldü.

«Boş verin,» dedi. Motöre binmek zorunda değilsiniz.»

Onun bu paylaması üzerine Gudrun'un yüzü kıpkırmızı kesildi. Bir kaç dakika sessizlik oldu. Gerald motöre binenlere göz kulak oluyordu. Son derece yakışıklı ve serinkanlıydı ama böyle nöbette asker gibi tetik duruşunda Gudrun'un sinirine dokunan birşey vardı.

«Çayınızı burada mı içmek istiyorsunuz öyleyse?» diye sordu. «Yoksa evin önünde, şu çimlikteki çadırda mı içersiniz?»

Ursula, «Bir sandal alıp açılamaz mıyız» diye sordu.

«Açılmak mı?» diye Gerald gülümsedi.

Gudrun, «Zaten kimseyi tanımıyoruz ki burada,» dedi. «İyice yabancı kalıyoruz.»

«Ben size şimdi bir kaç tanıdık bulurum.»

Gudrun ona şöyle bir baktı, sonra güldü.

«Ne istediğimizi anlıyorsunuz,» dedi. «Gidip şu karşı kıyıda keşfe çıkamaz mıyız?» Gölün çimenlik kıyısındaki üstü ağaçlıklı küçük bir tümseği gösterdi. «Öyle güzel duruyor ki buradan. Belki yüzeriz bile. Bu ışıkta bakınca Nil kıyısını andırıyor, hani kafamızda canlandırdığımız Nil kıyıları gibi.»

Gerald alaycı bir gülüşle, «Yeter derecede uzak mı?» diye sordu. Sonra, «Çay içmeyecek misiniz?» diye ekledi.

Gudrun, «Hemen birer bardak içer, sonra gideriz,» dedi.

Gerald biraz kızmış ve kırılmış olmakla birlikte oyun bozanlık etmemek için gülümsiyerek, «İyi kürek çekebilir misiniz?» diye sordu.

Gudrun, soğuk, «Eh, oldukça,» diye yanıtladı.

Ursula, «Elbette!» dedi. «İkimiz de çok güzel kürek çekeriz.»

«Öyle mi? Benim bir küçük, hafif kanom var. Kaza - maza olmasın diye ortaya çıkardım. Onu becerebilir misiniz?»

Gudrun, «Hem de nasıl!» dedi.

Ursula, «Yaşasın!» diye bağırdı.

«Yalnız, kuzum, benim hatırım için, başınıza bir iş getirmeyin. Çünkü bugün gölden ben sorumluyum.»

Ursula, «Zaten ikimiz de balık gibi yüzeriz,» dedi.

«Peki öyleyse. Ben söyleyeyim, size bir piknik sepeti versinler. Çayınızı kendi başınıza için. Sizin istediğiniz de bu, değil mi?»

Gudrun, «Ne tatlı olur ama! Ne güzel olur!» diye sevindi.

Yüzüne gene renk gelmişti. Gerald'ın damarlarındaki kan kaynamağa başladı. Gözleri parlıyarak,

«Birkin nerede?» diye sordu. «Kano'yu indirmeme yardım etse bari.»

Gudrun, «Elinize ne oldu? Kaza filân mı?» diye sordu.

Onun bu ilgisi Gerald'a bir okşayış gibi geldi. Elini cebinden çıkardı, sargılarına baktı sonra gene cebine soktu. Gudrun'un içi titriyordu.

Gerald, «Zarar yok, tek elle de iş görebilirim,» dedi. «Kano tüy gibi hafif bir şey zaten. İşte, Rupert orada! Hey, Rupert!»

Birkin konukları karşılamaktan vazgeçerek onların yanına geldi.

Ursula, «Ama elinize ne oldu?» diye Gerald'a sordu. Demindenberi can atıyordu bu soruyu sormağa.

«Elim mi?» dedi Gerald. «Bir makineye kaptırdım.»

Ursula, «Uff!» diye ürperdi. «Çok acıdı mı?»

«Evet, çok acıdı. Ama iyileşiyor artık. Parmaklarım ezildi.»

Ursula kendi canı acımışcasına, «Uf!» diye inledi gene. «Böyle bir şey duydun mu kendi başıma gelmiş gibi olur içim.» Ve elini salladı.

Birkin, «Ne istiyorsunuz?» diye sordu.

İki erkek ince, kahverengi kanoyu sırtladılar ve suya bıraktılar.

Gerald, «Baş edebileceksiniz, değil mi?» diye sordu.

Gudrun, «Elbette,» dedi. «Kendimize güvenmesek almayız zaten. İçiniz rahat olsun.»

Bu «erkek sözü» üzerine iki kız kardeş tekneye bindiler, kıyıdan ayrıldılar. Küreği Gudrun çekiyordu. İki erkeğin kendine baktığını bildiğinden, devinimleri hantal, yavaştı. Yüzünde bayrak gibi bir al renk dalgalanmaktaydı.

«Çok sağol, Gerald!» diye kıyıya doğru seslendi. «Öyle güzel ki! İnsan yaprak içinde yüzüyormuş gibi oluyor.»

Geral bu benzetişi beğenerek güldü. Gudrun öyle çocuksuydu ki şu sırada! Gerald uzun uzun onun ardından baktı. Gerald'a karşı çocuksu, uysal kadın numarası yapmak Gudrun'un da hoşuna gitmişti. Çünkü iskelede duran bu beyaz giyimli, yakışıklı ve becerikli erkek şu sırada onun hayatındaki en önemli erkekti.

Sandal suyun üstünde hafif bir hışırtıyla kayıyordu. Çayırın kıyısındaki söğüt ağaçlarının altına kurulmuş çizgili çadırlarda giyinip soyunarak yüzenlerin önünden

geçtiler. İkindi güneşinde altın gibi ışıyan çayırların önünden, başka sandalları yanından geçtiler. Ama Gudrun'un ereği ta uzakta, altın renkli aydınlığın tam ortasına kondurulmuş gibi duran bir küme ağaçtı.

Küçük bir derenin göle kavuştuğu, sazlı, çiçekli, çakıllı bir yer buldular. Kanoyu usulca karaya oturtup pabuçlarıyla çoraplarını çıkardılar, suyun içinden yürüyerek çimenliğe vardılar. Su ılık ve duruydu. İki kız kardeş kıvançla çevrelerine baktılar. Bu ücra dere ağzında yapayalnızdılar. Gerilerindeki sırtta, biraz önce karşıdan görmüş oldukları ağaçlar yükseliyordu.

Ursula, «Önce suya şöyle bir dalıp çıkalım, sonra da çayımızı içeriz,» dedi.

Burada onları kimse göremez, kimse bulamazdı. Bir dakikaya kalmadan Ursula sırtındakileri çıkarıp çırılçıplak soyunarak suya dalmış, yüzmeğe başlamıştı bile. Gudrun da çarçabuk onu izledi. Bir süre sessiz bir sevinç içinde yüzdüler. Sonra gene kıyıya çıktılar ve orman perileri gibi anadan doğma, ağaçlığa koştular.

Ursula ağaçların arasında çırılçıplak, saçlarını savurarak koşarken, «Özgür olmak ne güzel şey!» diye bağırdı.

Çevreleri gri gövdeli, yeşil dallı kayın ağaçlarıyla çevriliydi, ulu ve görkemli. Yalnız kuzey yönünden pencere gibi bir açıklık vardı. Kızlar koşup sıçrıyarak kurunduktan sonra giyindiler ve mis gibi kokan çaylarını içtiler. Kuzey yönünde, altın renkli güneşin altında oturuyorlardı, yalnızca kendilerinin olan küçük, ilkel bir dünya. Çay sıcacıktı, mis gibi de kokuyordu. Salatalık ve havyarla yapılmış küçücük sandviçler, şuruplu pastalar vardı.

Ursula kıvanç içinde kızkardeşine bakarak, «Prune, mutlu musun?» diye sordu.

Gudrun gün batısına doğru sarkmış olan güneşe bakarak, «Ursula, kusursuz bir mutluluk içindeyim,» dedi.

«Ben de öyle.»

Başbaşa, hoşlandıkları şeyler yaparlarken kendilerince bir dünya yaratır ve birbirlerine yeterlerdi. İşte bu saat de dünyayı tatlı bir serüven sayan çocukların tadabileceği türden, kusursuz bir özgürlük ve sevinç saatiydi.

Yiyip içmeleri bittikten sonra Ursula o güzel, gür sesiyle, kendi kendine, **«Annchen von Tharau,»** şarkısını mırıldanmağa başladı.

Gudrun, «Sen şarkı söylerken ben Dalcroze yapabilir miyim?» diye sordu.

Ursula şaşırmıştı: «Ne yapabilir misin?»

«Dalcroze... yani dans adımları.»

«Haa, Dalcroze. Bir an çıkaramadım da. Yap ya! Ben de seyrederim!» diye Ursula çocuksu bir sevinçle güldü. «Ne söyliyeyim?»

«Canın ne isterse. Ben adımlarımı sana uydururum.»

Ne var ki şimdi de Ursula dünyada söyliyecek şarkı bulamıyordu. Sonunda birden, kahkaha ve şaka dolu bir sesle, «Sevdim soylu bir kızı!» diye bir eski türkü tutturdu.

Gudrun da elleriyle ayaklarına görünmez zincirler bağlıymış gibi ağır, sürüklenen adımlarla ritmik devinimler yapmağa başladı. Kollarını da ayaklarına uydurarak sallıyordu. Kollarını bir açıyor, bir başının üstüne kaldırıyor, ayaklarını kimi kez çırpıp kimi kez sürüklüyor, arada bir de ufacık adımlarla koşuyordu. Başını geriye doğru atmış, yüzü beyaz, dalgın, kendinden geçmiş gibiydi.

Çimenlerin üstüne oturmuş şarkı söyliyen Ursula bu dansı hoş bir şaka yerine koyuyormuş gibi gülümsüyordu ama gözlerinin ta derinlerinde sarı bir ışık yanınıştı.

«Sevdim soylu bir kızı, yanakları kırmızı...» diye se-

sini yükselttikçe Gudrun'un da adımları sıklaşıyor, kolları ve bacakları, görünmez zincirlerinden kurtulmak istercesine sallanıp sarsılıyordu. Başı arkada, boynu bütün güzelliğiyle gerilmiş, gözleri kendinden geçmişcesine kapalıydı.

Güneş iyice alçalıp sararmış, batmak üzereydi ve karşı ufukta ince, cılız, saydam bir ay yüzmekteydi. Kendini söylediği şarkıya iyice kaptırmış olan Ursula birden Gudrun'un, yavaşça, gülerek,

«Hey, Ursula!» dediğini duyarak sustu.

Gözlerini açıp kızkardeşine bakarak, «Ne var?» diye sordu.

Gudrun durmuş, yüzünde alaycı bir gülüşle elini yana doğru uzatmıştı.

Ursula birden paniğe kapılarak, «Eyvah!» diye yerinden fırladı.

Gudrun, «Korkma, zararsızdırlar,» diye ona güldü.

Sol tarafta, akşam ışığında renkleri çok canlı görünen üç beş tane tüylü, İskoç cinsi sığır durmuş, eğri boynuzları ve öne doğru uzanan burunlarıyla, ne olup bittiğini anlamak istercesine, kızlara bakıyorlardı. Alınlarına düşen tüylerinin arasından gözleri parlıyordu ve burun delikleri gölge doluydu.

Ursula korkuyla, «Bir şey yapmazlar mı?» diye bağırdı.

Aslında sığırlardan korkan Gudrun şimdi nedense tiz bir sesle, «Ne güzel duruyorlar, değil mi?» diye bir kahkaha attı.

Ursula, «Resim gibi,» diye titreyerek yanıtladı. «Yalnız, bize bir şey yapmasınlar?»

«Hiç sanmam!» Gudrun sanki kendi benliğinde gizemli bir güç bulunduğuna inanıyor ve bunu denemek istiyordu. Yüksek sesle, «Otur da gene şarkı söyle,» dedi.

Ursula, «Ben korkuyorum,» dedi ama gene önceki gibi bağdaş kurup oturdu.

«Bir şeyler söyle,» dedi Gudrun. «Ne olursa olsun.»

Bu semiz, güzel hayvanların karşısında dansetmek için garip bir istek duyduğu belliydi.

Ursula titrek, zoraki bir sesle, «Taa orda, Tennessee'de,» diye yeni bir şarkı tutturdu. Korkusu sesine apaçık vuruyordu.

Ama Gudrun gene kollarını açıp başını arkaya atarak garip, çırpıntılı adımlarla sığırların üstüne üstüne dansetmeğe başladı. Babası tutmuş gibi gövdesini, göğüslerini, ellerini, kollarını sarsıp duruyordu hayvanlardan yana. Boynu bir şehvet anında kendinden geçmişcesine arkaya doğru gerili, kollarını kanat gibi çırpa çırpa, usul usul yaklaşıyordu sığırlara. Kendini kendi içinden gelen vecde kaptırmış, elinde olmadan süzülüp kayan bir garip beyaz hayal...

Sığırlar da başlarını biraz eğmiş, göğün üstüne yalın eğri çizgiler gibi çizilmiş boynuzlarıyla, gözlerini ayırmadan kadını süzüyorlardı, ipnotize edilmişcesine. Gudrun onlara değdi, değecek! Elini uzatsa dokunabileceğini biliyordu. Müthiş bir haz ve korkuyl atepeden tırnağa ürperdi.

Ve bu arada Ursula, büyülenmiş gibi hep o ince, zorlama, tiz sesiyle, o anlamsız türküsünü okuyup duruyordu.

Gudrun sığırların da şimdi hem korku hem de ilgiyle soluduklarını duyabiliyordu. Tanrım, ne güzel hayvanlardı bunlar, bu tüylü, semiz, İskoç sığırları,

İçlerinden biri birden yüksek sesle burnundan soludu, boynunu kısıp başını eğri ve geri geri çekildi.

Tam o sırada birdenbire ağaçların ötesinde, «Höösti Höösti» diye bir bağrış yükseldi.

Sığırlar döndüler ve tüyleri akşam ışığında alev gibi dalgalanarak, yokuş yukarı koşmağa başladılar.

Gudrun olduğu yerde kala kalmış, Ursula ayağa kalkmıştı. Onları aramağa çıkmış olan Gerald'la Rupert Birkin'i gördüler. Gerald bağırıp sığırları kaçırmıştı. Uzaktan şaşkın ve kızgın bir sesle Gudrun'a,

«Ne yapıyorsunuz siz öyle?» diye sordu.

Gudrun öfkeyle, «Sizin ne işiniz var burada?» diye cna çıkıştı.

Gerald gene, «Neydi o yaptığınız öyle?» diye sordu.

Ursula titrek bir sesle gülerek, «çağdaş dans,» diye yanıtladı.

Gudrun öfke dolu, kocaman gözlerle bir an onlara baktı. Sonra sığırların peşi sıra yokuş yukarı vurdu.

Gerald, «Nereye gidiyorsunuz?» diye seslenerek onun peşinden yürüdü.

Güneş tepenin ardında batmış, yeryüzü gölgeli, gökler her an değişen ışıklarla doluydu.

Birkin Ursula'nın karşısına geçip durdu ve yarı alaycı bir gülüşle,

«Tam da oynanacak türküyü bulmuşsun!» dedi. Sonra kendi kendine bir şarkı mırıldanarak hızlı gene de gevşek adımlarla dansetmeğe başladı.

Ursula, «Hepimiz oynattık galiba,» diye güldü ama içinde bir korku vardı.

Genç adam, «Yazık ki tam deli değiliz!» diye karşılık verdi. Bir yandan da dansediyordu. Derken birden eğildi ve kadının parmaklarının ucuna hafif bir öpücük kondurdu.

Ursula alınmış gibi bir geriledi.

Adam, «Kızdın mı?» diye sordu. Artık dansetmiyordu ve üstüne bir resmîlik gelmişti. «Ben seni danstan hoşlanırsın sanıyordum da.»

Ursula, «Böylesinden değil,» dedi. Hem kızmış, şa-

şalamıştı, hem de karışsındaki solgun yüzlü adamın gövdesinin sallanıp sarsılmasıyla büyülenmiş gibiydi. Gene de hoşuna gitmemişti bu. Her zaman o denli ciddi olan adamın böyle kendini bırakıvermesinde sanki ayıp bir şey vardı.

Birkin alayla, «Neden böylesinden değil?» diye sorarak gene o hem çabuk hem gevşek adımlı dansına girişti. Gözleri hain bir bakışla kadını süzüyordu. Gene birden, hep o hain, alaylı gülüşle, Ursula'yı öpmeye uzandı.

Ama o hemen geri çekilerek, gerçek bir korkuyla, «Yok, yapma!» diye bağırdı.

*
**

Gerald Crich, gözleri kararlı bir ışıkla kısılı, sert ve hızlı adımlarla Gudrun'un peşine düşmüştü. Sığırlar yamaçta burun buruna vermiş, aşağıdaki salıneyi ama özellikle, ağır ağır onlara yaklaşan o beyazlı kadını seyrediyorlardı.

Gudrun duralayıp bir Gerald'a bir de sığırlara baktı. Sonra birden, kollarını ta havaya kaldırarak o sivri, eğri boynuzlu sığırların tam ütsüne doğru bir koşu kopardı. Bunu gören hayvanlar korkuyla soluyarak başlarını kaldırdılar ve panik içinde kaçıştılar. Hiç durmadan kaçarak uzakta ufalıp gölgelere karıştılar.

Gudrun durmuş onların ardından bakıyordu : yüzü dünyaya kafa tutan bir maske gibiydi. Gerald onun yanıbaşına gelince,

«Neden kudurtmak istiyorsun onları?» diye sordu.

Gudrun hiç karşılık vermeden başını öteye çevirdi.

Gerald, «Tehlikeli bir iş bu, senin yaptığın,» dedi. «Bir kızdılar mı adamın gözünün yaşına bakmazlar. Daha geçen gün bir ineğin boynuzla karnını deşip öldürdüler.»

«Bana ne?» dedi Gudrun.

Gerald, «Seni bilmem ama benim için önemli,» diye yanıtladı. «Çünkü bunlar benim sığırlarım.»

Gudrun ifadesiz gözlerle onu süzdü. «Senden de öküzlerinden de korktuğumu sanıyorsun, değil mi?» diye sordu.

Gerald gözlerini tehlikeli bir bakışla kısarak, «Ne diye sanacakmışım böyle bir şeyi?» diye dudak büktü.

Gudrun karanlık, yalın gözlerini ondan hiç ayırmıyordu. Birden öne doğru eğilip kolunu kaldırdı ve elinin tersiyle erkeğin yanağına bir şamar indirdi.

«Bu işte!» diye bir kahkaha attı.

Onu hırpalamak için yenilmez bir istek duyuyordu. Bir yandan da üzüntü ve korku içindeydi ama bunu unutmağa çalıştı. Korkmayacaktı işte! Canının istediğini yapacaktı.

Genç adam yüzüne inen hafif şamarla irkildi. Yüzü kül gibi soldu ama ürkünç bir alev gözlerini karartmıştı. Kanı öyle bir beynine sıçramıştı ki bir an konuşamadı. Yüreği çatlıyacak gibiydi ve kendini tutamıyacağından korkuyordu. Sanki içinde kapkara bir öfke birikimi boşalmış ve onu boğmasına ramak kalmıştı.

Sonunda kendini konuşmağa zorlayarak, «İlk şamarı sen vurdun!» dedi. Sesi öylesine yumuşak ve yavaştı ki Gudrun bunu sanki kulağıyla duymadı, içinden gelen bir düşüncenin sesiydi, bu sanki.

Hiç düşünmeden ama tam bir güvençle, «Korkma, sonuncusunu da ben vuracağım,» dedi.

Gerald ona karşı çıkmıyarak sustu. Gudrun hiç bir şey olmamışcasına ötelere bakıyordu. Gene de bilincinin ucunda kendi kendini soran bir soru vardı: «Neden hiç olmayacak, gülünç şeyler yapıyorsun böyle?» Genç kadın bu soruyu susturmağa yeltendi, tam susturamayınca üstüne bir sıkılganlık geldi. Birden, bembeyaz yüzüyle

onu süzen Gerald'a doğru dönerek, «Biliyor musun,» dedi. «Benim böyle davranınamın nedeni sensin.»

«Ben mi? Nasıl?»

Ama Gudrun ona sırtını çevirip göle doğru yürüdü. Aşağıda, alaca karanlık suyun üstünde fenerler yanınağa başlamıştı. Yukarda gök sarımtrak pembe renkli bir solgunluktaydı ve gölün suları yer yer süt beyaz. İskelede motöre ışıkların asılmağa başladığı görülebiliyordu. Çepeçevre ağaçlardansa gölgeler dört bir yana dağılmaktaydı.

Gudrun Gerald'ın kendine yetişmesini bekledi. Sonra usulcacık elini uzatıp ona dokundu, yumuşak bir sesle,

«Kızma bana,» dedi.

Gerald benliğini saran bir alevle kendinden geçer gibi oldu. Gene de,

«Kızmıyorum,» diye kekeledi. «Sana âşık oldum.» Aklı başından gitmişti ve kendini tutmakta güçlük çekiyordu.

Kadın hafif, billûr gibi bir kahkahayla güldü, alaycı gene de dayanılmaz bir okşayışla baygın.

Gerald onun kolunu demir gibi parmaklarıyla sıkarak, «Oldu öyleyse, değil mi?» diye sordu.

Gudrun onun yüzüne baktı ve kanı buz keser gibi oldu. Sonra afyon yutmuşcasına dalgın bir sesle, büyü yapar gibi fısıldıyarak, «Evet,» diye mırıldandı. «Oldu bitti.»

Adam onun yanı sıra yürümeğe başladı: beyinsiz bir gövde. Ama yürüdükçe biraz kendini toparlıyordu. Ursula'yla Birkin'i kıyıda, sandalların yanında, gülüşüp konuşur buldular.

Burnu kokulara karşı çok duyagan olan Birkin, «Şu ufak bataklığın kokusunu alıyor musun?» diye soruyordu.

Ursula, «Bilmem,» diye yanıtladı. «Hiç de kötü bir koku değil.»

«Tersine; insana ürküntü veren bir koku. Çünkü insanın aklına o öbür ırmağı getiriyor; hani o hiç aklımıza getirmediğimiz öteki ırmak, karanlık ırmak. Hep gümüş renkli hayat ırmağını görüyoruz; parıltılı bir ölümsüzlük denizine doğru, melek dolu bir cennete doğru gürül gürül akan hayat ırmağı. Oysa gerçek olan ötekisidir.»

«Öteki mi?» diye Ursula sordu. «Ben onu görmüyorum.»

«Gene de yaşantımızın gerçeği odur. Eriyip gitmenin kara renkli ırmağı. Ve bizler bu karanlık suda açan batak çiçekleriyiz.»

«Sen de ben de öyle miyiz? **Fleurs de Mal?**(*) diye Ursula sordu. «Bana hiç öyle gelmiyor.»

Birkin bir süre karşılık vermedi. Sonra, «Aramızda güller de açmalı, alev gibi sıcacık,» diye konuştu. «Bilirsin, Heraclitus, 'En iyi ruh kuru bir ruhtur,' der. Öyle iyi anlıyorum ki ne demek istediğini. Sen de anlıyabiliyor musun?»

Ursula biraz kızarak, «Yoo,» diye yanıtladı. «Ben hiç de senin gibi düşünmüyorum. Kendimi bir mutluluk gülü gibi görüyorum ben.»

Birkin, «Yapma gül mü?» diye onu alaya aldı.

Ursula, gücenik, «Hayır; gerçek, canlı bir gül,» dedi.

Birkin, «Eğer biz dünyanın sonuysak başlangıcı olamayız,» dedi.

«Neden olamaz mışız? Başlangıç sondan doğar.»

«Hayır. Sondan doğmaz. Sondan sonra gelir belki.»

Ursula, «Biliyor musun, sen gerçek bir ifritsin,» dedi. «Umudumuzu çökertmek istiyorsun. Mahvolalım istiyorsun.»

(*) Baudelaire'in ünlü kitabı: Kötülük Çiçekleri.

Erkek, «Yoo; ben yalnızca ne olduğumuzu bilelim istiyorum,» diye karşılık verdi.

«Hadi canım sen de! Hepimize ölümü tattırmak istiyorsun.»

Arkalarındaki gölgelerin içinden Gerald'ın sesi, «Çok haklısın, Ursula,» dedi.

Birkin ayağa kalkarak öbürlerini karşıladı. Sessizliğin içinde hepsi de birer sigara yaktılar. Gölün sularından ışık çekiliyordu artık, dört bir yanları karanlıkla kuşatılmıştı. Uzaktan banço ve mandolinlerin asılsız müziği geliyordu. Gök yüzündeki altın renkli aydınlık dağıldıkça ay parlaklaşmış, bunun zaferiyle gülümler gibiydi. Karşı kıyıda fenerler solgun ateşten boncuklar gibi dizilmişti: yeşil, kırmızı, sarı. Motör sulara açıldıkça çalgı sesleri tutam tutam gecenin içine dağılıyordu. Karanlıkta görülmeyen sandalların fenerleri yer yer boşlukta yüzer gibiydi ve görünmeyen küreklerin hışırtısı duyuluyordu.

Birkin kendi kayıklarını fenerleri getirip yaktı. Dördü de, dört beyaz gölge, fenerlerin çevresine toplandılar.

Ursula fenerlerden birini alıp havaya kaldırarak, «Ne güzel!» dedi.

«Ne güzel!» diye Gudrun onu yankıladı. «Ne güzel değil mi gerçekten?»

Güzellik duygusu yüreğine sahici bir ok gibi saplanmıştı. Gerald onun yanına sokuldu, ona dokunacak biçimde durdu. Gudrun yüzünü ona doğru kaldırdı ve ışıklı bir beraberlik içinde, ışığın, bütün dünyayı dışarda bırakan sihirli halkası içinde, öylece kaldılar.

Birkin, «Gel, Ursula; fenerleri kayıklara asalım,» dedi.

Akşamın solgun gölgeleri arasından Gerald'ın, «Rupert, beni sen mi geri götüreceksin?» diyen sesi duyuldu.

«Sen neden Gudrun'la gelmiyorsun?» diye Birkin sordu. «Daha eğlenceli olur.»

Dünya fenerlerin ışığında bir an sallandı: yalancı bir düş.

Gudrun, «Olmaz mı Gerald?» diye sordu.

«Bence hava hoş,» diyerek Gerald bir garip elektrikli teslimiyetle kendini onun ellerine bıraktı. Gudrun fenerleri ona bıraktı, kendisi de küreği yerine takmağa gitti. Gerald'ın beyaz lânel pantalonlu kalçalarına dayadığı fenerlerin ışığı çevrelerindeki karanlığı daha da koyultmağa yarıyordu sanki.

Gerald'ın sesi gölgelerin arasından yavaşça duyuldu: «Öp beni, gitmezden önce.»

Genç kadın bir an gerçek bir şaşkınlıkla elindeki işi bırakıp duraladı.

«Ne diye?»

Gerald alaylı bir sesle, «Ne diye?» diye onu yankıladı. Gudrun uzun bir an gözlerini ayırmaksızın erkeğe baktı. Sonra eğildi ve uzun, yavaş, dolgun bir emişle dudaklarından öptü. Fenerleri kendi eline aldı. Genç adam bütün damarlarına yürümüş olan ateşin baygınlığıyla kendinden geçmiş gibiydi.

Kanoyu suya indirdiler. Gudrun yerine geçti, Gerald da tekneyi iterek karadan ayırdı. Birbirlerine yakın, çok yakın oturmuşlardı. Erkeğin dizleri kadına doğru uzanmış, ayakları birbirine değiyordu. Ve Gudrun ağır ağrı, oyalana oyalana kürek çekiyordu. Gerald'ın kendine önemli bir şey söylemesini öyle istiyordu ki!

Ama Gerald sessizdi.

Gudrun yavaş, sevecen bir sesle, «Bundan hoşnutsun, değil mi?» diye sordu.

Erkek kısaca güldü. İstemiyerek konuşurcasına alçak bir sesle, «Aramızda bir uzaklık var,» dedi.

Gudrun okşarcasına neşeli bir sesle, «Ama çok yakınındayım,» diye güldü.

«Gene de uzaktasın, uzak.»

Genç kadın içinde bir haz kaynaşmasıyla sustu. Sonra ince, hoşnutluk ve heyecandan ürpermiş bir sesle, «Böyle suyun üstündeyken değişemem ki!» dedi. Onu avucunun içinde tuttuğunu bildiği için ince, garip bir okşayışla konuşuyordu.

Suyun üstünde, fenerlerinin pembemsi sarı ışıklarını suda yansıyan on-onbeş sandal daha vardı. Uzakta çalgısı, ışık dizisi ve pervane sesleriyle motör. Arada bir patlayan havai fişekler çevreyi çiğ bir aydınlığa boğuyordu. Sonra güzelim karanlık gene her yana çöküyor, fenerlerle ışık dizileri yumuşacık ışıyor ve küreklerin hafif hışırtısıyla çalgı sesleri duyuluyordu.

Gudrun son derece ağır çekiyordu küreği. Biraz ilerde Ursula'yla Birkin'in sandal fenerlerinin usul usul sallandığını görebiliyordu. Gudrun bir ara küreğe yaslanıp durdu ve çevreye bakındı. Gerald'ın beyaz dizleri çok yakınındaydı. Genç kadın kendinden geçmişcesine,

«Ne güzel, değil mi?» diye yumuşacık mırıldandı.

Karşısındaki erkeğin gölgeler içindeki yüzüne baktı ve bağrına bıçak gibi bir ihtiras ateşi saplandı: Gerald öyle güzeldi ki erkekliğinin şu kımıltısız esrarı içinde. Varlığından güzel bir koku gibi yayılan yoğun erkeklik havası Gudrun'un damarlarına bir baygınlık gibi yayılıyor, başına bir dönme, bir sarhoşluk veriyordu. Ne güzeldi ona bakmak! Gudrun şimdilik ona dokunmayı istemiyordu. Şu anda Gerald elle tutulmaz bir şeydi onun için, ama öylesine yakınında... Gudrun şimdilik onu yalnızca görmek istiyordu, billûrdan bir gölge gibi... ve onun varlığının esansını içine sindirmek.

Genç adam ne dediğini pek bilmezcesine, «Evet,» dedi. «Çok güzel.»

Aklı başından gitmiş, kendinden geçmiş gibiydi. O ki her zaman o denli tetikte, kendini o denli hiç bırakmıyan bir adamdı, şimdi kendi de ayırdına varmadan kendini bırakmağa başladığını seziyordu. Derin, rüyasız bir uykuya benziyordu bu; ömrünün ilk büyük uykusu. O ki oldum olası nöbeti hiç bırakmamıştı, şimdi bir uyku ve huzur içine dalıp gittiğini hissediyordu.

Gudrun adeta hüzünle, «İskeleye mi çekeyim?» diye sordu.

«Nereye olursa,» dedi Gerald. «Kano nereye giderse.»

Gudrun içli dışli olmanın dingin, düz sesiyle, «Öyleyse bir şeylere çarpacak gibi olursak bana söyle,» dedi.

«Işıklardan anlaşılır.»

Sessizlik içinde ve hiç kımıldamaz gibiydiler. Gerald bu yalın ve kusursuz sessizliği istiyordu. Oysa kadın onun kendisine bir şeyler söylemesi, bir işaret göstermesi için sabırsızlanıyordu. Onunla konuşmuş olmak için,

«Seni arıyan filân olmayacak mı?» diye sordu.

«Yoo, neden arasınlar?» Sonra genç adam gene ev sahipliği rolünü takınarak, «Yoksa geri dönmek mi istiyorsun artık?» diye değişmiş bir sesle sordu.

Gudrun, «Dönmek filân istediğim yok,» diye yanıtladı. «İnan bana..»

Gene sustular. Motörden müzik ve düdük sesleri yükseldi. Birisi bir şarkı söylüyordu...

Derken, birden inen bir yumrukla gece dağılıp tuzla buz olmuşcasına korkunç bir çığlık koptu. Suyun üstünde bağırışlar birbirine karıştı ve sonra bu şamata içinde pervanelerin gerisin geriye çark yapıp son hızla döndükleri duyuldu.

Gerald şöyle bir dikeldi ve Gudrun korku içinde ona baktı. Gerald öfke ve çaresizlik içinde,

«Suya bir düşen oldu,» diyerek gözlerini kısıp karanlığı süzdü. «O yana çeker misin?»

Kano ileri doğru atıldı. Bağrışlarla kargaşalığın arkası gelmiyordu. Ne korkunçtu bu şamatanın anlamı, o zifiri karanlık gölün üstünde!

Gudrun üzüntü ve korkunun verdiği bir alayla. «Böyle bir şey olacağı belli değil miydi zaten?» diye söylendi. Ama Gerald onu duymuyordu bile. Genç kadın nereye gittiğini görebilmek amacıyla dönüp omzunun üstünden baktı. Motör pek de uzak görünmüyordu. Gudrun küreği var gücüyle asılarak Gerald'ın yüzüna baktı. Genç adam gözlerini karanlık sulara dikmiş, dimdik oturuyordu; tetikte, yoğun, apayrı. Genç kadın içinde bir ezilmeyle can çekişir ve ölürmüş gibi, «Yok canım, kimse boğulmaz böyle bir gecede,» diye düşündü. «Boğulan filân olmayacak. Ancak romanlarda raslanır böyle acıklı, heyecanlı olaylara.»

Gel gör ki Gerald'ın yüzünü gördükçe kendi yüreği buz kesiyordu.

Derken bir kız çocuğunun çığlığı duyuldu: yüksek, tiz, kulak zarını yırtarcasına bir çığlık:

«Di! Di! Di! Ah, neredesin, Di? Ah, Di! Di! Ah, canım Di! Di!»

Gudrun'un damarlarındaki kan buz kesmiş gibi oldu.

Gerald, «Diana düşmüş öyle mi?» diye söylendi. «Küçük maymun! Bir hınzırlık yapmasa olmaz!»

Kürekten yana bir göz attı. Daha hızlı gitmek istiyordu. Bunu sezen Gudrun eli ayağına dolaşır gibi olarak son gücüyle küreğe asıldı. Gölün üstünde seslenmeler, yanıtlamalar sürüp gidiyordu.

«Nerede? Hah işte, burada. Hangisi? Yok be... tüh Allah kahretsin, orada değil, burada... **burada...**»

Dört bir yandan sandallar kazanın olduğu yere doğ-

ru süzülürken fener ışıkları düzensiz, telâşlı çırpıntılarla suya vuruyordu. Motör gene düdük çaldı, nedense.

Ve sonra gene kız çocuğunun o tiz, yırtıcı çığlığı. «Di! Ah, Di! Di!» diye yükseldi ama ağlamaklı, içi içini yiyen bir tınlamı vardı şimdi.

Karanlık akşam havasının içinde bu ses, tüyler ürpertiyordu.

«Winnie bu,» diye Gerald mırıldandı. «Winnie, sen gidip yatsan daha iyi olacak.» Eğilmiş, pabuçlarını ayağından çıkarıyordu. Sonra kasketini kanonun dibine fırlattı.

Gudrun dehşet dolu, alçak bir sesle, «Yaralı elinle yüzemezsin!» diye soluk soluğa konuştu.

«Ne dedin? Haa, zarar yok, acımaz.» Gerald ceketini çıkarıp ayaklarının dibine attı. Eli kemerindeydi. Karşılarında kocaman yükselen, sayısız ışıkları siyah silâh suya yeşil, kırmızı, sarı, mavi oklar gibi vuran motöre yaklaşmışlardı şimdi.

Çocuk hâlâ, aklı başından gitmişcesine bağırıyordu: «Çıkarsanıza onu! Ah, Di, canım benim! Çıkarın onu, biriniz! Baba, ne olur çıkarın!»

Birisi, elinde bir can kurtaran simidiyle suya atlamıştı.

«Hey, Rockley, bana baksana!»

Motör kaptanının dehşetten titriyen sesi, «Bay Gerald!» diye yükseldi. «Miss Diana suya düştü.»

Gerald sertçe, «Arkasından dalan oldu mu?» diye sordu.

«Genç Doktor Brindell, efendim.»

«Nerede?»

«Görünürde hiç biri yok, efendim. Herkes onları arıyor ama görünürde yoklar.»

Korkunç bir duraksama.

Sonra Gerald, «Nereden düştü suya?» diye sordu.

Kaptan, «Şu kayığın oralarda bir yerdeydi, efendim,» diye cevap verdi ama kesin konuşmuyordu. «Hani şu kırmızı yeşil fenerli.»

Gerald Gudrun'a, «Oraya çek,» dedi.

Çocuğun sesi, kayguyla tiz, «Çıkar onu Gerald!» diye bağırdı. «Ah, Gerald sen bul çıkar onu.»

Gerald karşılık vermedi. Yalnızca Gudrun'a, «İyice arkana doğru yaslan da devrilmeyelim,» dedi.

Bir an sonra tertemiz, yumuşacık bir atlayışla sıyrılarak suya dalmıştı. Kanonun içinde bir o yana bir bu yana yalpalıyan Gudrun ayın hafifçe ışıdığını ve Gerald'ın gözden yittiğini ayrımladı. Demek insan böylece yok olabiliyormuş bir çırpıda. Korkunç bir ölümlülük duygusu Gudrun'un aklını başından alır gibi oldu. Dünya gene eski dünyaydı ama ortada yalnızca Gerald'ın yokluğu vardı. Gece büyümüş ve boşalmıştı sanki. Dört yanda sallanan fenerler; usul usul konuşanlar ve Winifred'in iniltisi :

«**Kuzum, bul onu, Gerald! Bul onu!**»

Gudrun ne yaptığını bilmeden oradan oraya yalpalayıp duruyordu. Gölün karanlıkta sonsuz ve katı görünen soğuk siyahlığı içine sözle anlatılmaz bir dehşet veriyordu. Gerald hiç mi geri dönmeyecekti? Gudrun'a öyle geliyordu ki kendiside suya atlamalı bu dehşeti o da öğrenmeliydi.

«İşte Gerald!» diye bir bağırışla irkildi. Gerald'ın suda yüzüşünün kımıltısını gördü. Daha da yaklaşınca seçti onu: fok balığını andırıyordu. Sarı saçları başına, yüzüne yapışmış, soluk soluğa kanonun kenarına tutunmuştu.

Ah, kanoya tırmanırken aralanan kalçalarının, yuvarlanan kaba etlerinin güzelliği uçuk beyaz, hayal meyal, belli belirsiz ışıltılı! Ah, bu uçuk ve ışıyan kalçalar öylesine güzeldi ki Gudrun ölmek istedi. Fazlaydı bu ka-

darı, dayanılır gibi değil. Kaderin müthiş ve kesin öldürücülüğü vardı, bu güzellikte.

Gerald bir erkek değildi sanki Gudrun'un gözünde, bir yeniden doğuş gibiydi, yaşamının bir büyük dönemi. Buna karşı koymanın yolu olmadığını genç kadın biliyordu. Biliyordu ki ondan öteye geçemiyecektir ve yaşamak denen şeye en çok onunla yaklaşacaktır.

Gerald'ın, «Işıkları söndürün! Daha iyi görürüz!» diye bağırdığını duydular.

Bu ses Gudrun'u kendi iç dünyasından dışarki gerçek dünyaya doğru çekti. Eğilip fenerleri söndürdü. Suyun üstündeki bütün fenerler sönmüştü şimdi. Yalnızca motörün yanlarındaki ışık dizisi duruyordu. Akşamın mavimsi kurşun rengi dört bir yanı sardı. Ay tepedeydi ve sandallar gölün üstünde serpiştirilmiş duruyordu.

Bir şapırtı daha oldu, Gerald gene daldı. Gudrun içi ezilerek oturuyordu. Gölün uçsuz bucaksız ve ağır görünen suları öyle ödünü koparıyordu ki! Bu buz gibi, sonsuz ve katı karanlık bir an gelecek onu da yutacakmış sanıyordu.

Derken konuşmalardan Gerald'ın gene yüze çıktığını, bir başka sandala tırmandığını anladı. Karanlık suların ötesinden sessizce bağırdı ona ama seslenişini duyuramadı.

Gerald'ın apansız, kesin bir sesle, «Motörü iskeleye çekin,» diye buyruk verdiği duyuldu. «Dibi tarıyacağız.»

Pervaneler ağır ağır suyu dövmeğe başladılar.

Winifred çılgınlar gibi, «Gerald! Gerald!» diye bağırıyordu ama ağabeysi karşılık vermedi. Pervanelerin sesi gitgide uzaklaştı. Gudrun kanosunun yalpalamasını durdurmak için küreği hafifçe suya daldırdı.

Ursula'nın, «Gudrun?» diye kendini çağırdığını duydu.

«Ursula.»

İki kız kardeşin sandalları birbirine yanaştı.

Ursula, «Gerald gene daldı,» diye yakındı. «Oysa hiç doğru değil, yaralı eliyle.»

Rupert Birkin, «Bu kez çıktığında onu evine götüreceğim,» dedi.

Gözleri hepsinden keskin olan Ursula, «İşte Gerald!» diye bağırdı. Birkin küreği o yana çekti; Gudrun da onların peşinden gitti. Gerald yavaş yavaş yüzüyordu. Sandala yaralı eliyle tutununca kaydı ve gene battı.

Ursula sert bir sesle, «Yardım etsenize!» diye bağırdı.

Gerald gene göründü, Birkin de onu içeri çekmek için eğildi. Gerald bu kez ağır şe güç tırmandı içeri; bir su hayvanı gibi ağır ve gürültüyle yuvarlandı. Soluğu da hırıl hırıldı, acı çeken bir hayvan gibi. Gevşek ve hareketsiz arkaya yaslandı; insanlıktan çıkmış, kendinden geçmiş... Gudrun, tepeden tırnağa ürpererek onun bulunduğu sandalı izledi. Birkin hiç konuşmadan kürek çekerek iskeleye yanaştı.

Gerald birden, «Nereye gidiyorsun?» diye sordu, uykudan uyanırcasına.

«Eve,» dedi Birkin.

Gerald kesin ve sert, «Yoo!» diye bağırdı. «Onlar suyun altında yatarken biz eve gidemeyiz. Geri dön. Onları bulmalıyım.» Sesi öyle kesin ve buyurucuydu ki! Bir delinin sesi gibiydi. Ursulayla Gudrun korktular.

Birkin, «Olmaz artık!» diye yanıtladı. Onun sesi de bir tuhaf, kaypak baskıyla yoğundu.

Sessizlik içinde iki erkeğin iradeleri güreşe tutuşmuşlardı. Gerald öbür adamı öldürüverecekmiş gibi geliyordu insana. Ne var ki Birkin temposunu hiç bozmadan, tekneyi hiç sallamadan kürek çekmesine bakıyordu, insanlık dışı bir inatla.

Gerald, «Sen ne karışıyorsun?» diye dişlerini gıcırdattı.

Birkin yanıtlamadı. Gerald da başkaca birşey söylemeden başını eğdi. Dişleri birbirine çarpıyordu.

İskeleye yanaştıkları zaman ıslaklığı yüzünden çıplak görünen Gerald kıyıya atladı. Orada, karanlıkta babası bekliyordu.

«Baba!» dedi Gerald.

«Evet, oğlum. Eve git de şu sırtındakileri çıkart.»

«Onları kurtaramıyacağız, baba.»

«Tanrıdan umut kesilmez, oğlum.»

«Korkarım umut yok artık, baba. Bulamıyacağız onları. Öyle de bir akıntı var ki! Buz gibi soğuk.»

Baba, «Gölü boşaltacağız,» dedi. «Sen eve git de kurulan. Rupert, sen iyi bak ona.»

«Baba, çok üzgünüm, çok. Bütün suç bende ama elden ne gelir artık? Şimdilik yapabileceğimi yaptım. Bundan sonra daha yüz kez dalsam boşuna...»

Gudrun, «Dur, pabuçların burada!» diye onun ardından seslendi.

Gerald durup bekledi, Gudrun'un getirdiği pabuçlarını giydi.

«İnsan bir kez öldü mü, tamam her iş bitiyor,» dedi. «Yeniden dirilmenin ne gereği var? Şu suyun altı daha binlercesini alır.

Gudrun, «İki tanesi yetişir,» diye mırıldandı.

Gerald sarsıla sarsıla titriyordu. Dişleri birbirine çarparak, «Olabilir,» dedi. «Ama ne tuhaf, dipteki o genişlik! Koca bir evren, hem de buz gibi soğuk ve senin elinden hiç bir gelen yok! Umarsızsın, kafan kesilmişcesine.» Titremekten konuşamıyordu nerdeyse. «Bir iş bir kez ters gitmeye görsün, bir daha taş çatlasa düzeltemiyorsun. Bizim evde bu böyle olagelmiştir, ben kendimi bildim bileli. Bozulan düzelmiyor... Her neyse... Sen

dönüyor musun, Gudrun? Gene görüşeceğiz, değil mi? Eksik olma. İyi geceler. Sağol, Gudrun.»

İi kız kardeş göl kıyısında bir süre oyalandılar. Gece içinde ayın parlaması küstahlık gibi geliyordu. Suyun üstü ses ve hareket doluydu. Ama hepsi hoşuna!

Birkin Gerald'ı bırakıp geldiği zaman Gudrun evine döndü. Ursula orada kaldı.

Gölün bir ucundaki baraj setinin kapılarını açmak Birkin'e düşüyordu. Genç adam Ursula'ya,

«Hadi, sen de benimle gel,» dedi. «Bu iş bitince ben seni evine götürürüm.»

Göl bekçisinin evine uğrayıp barajın anahtarını aldı. Şoşeden göle doğru saptılar ve baraj kapısına vardılar. Kapıdan suya taş bir merdivenle iniliyordu. Birkin anahtarı takıp çevirdi. Dişliler dönmeğe başladılar. Birkin ağır ağır kıvrılıp bükülerek, köleler gibi, harıl harıl çalışıyordu. Onu böyle görmege dayanamıyan Ursula başını çevirdi.

Derken, karanlıkların içinden birden boşanan suyun şırıltısıyla yerinden sıçradı. Şırıltı gitgide büyüyerek haşin bir uğultu, sonra da ardı arkası kesilmeyen som bir su kültesinin yeri göğü sarsan gümbürtüsü olup çıktı. Tüm geceyi kapladı bu kocaman ve som suyun gümbürtüsü, herşey bunun içinde eriyip yok oldu. Ursula da canını kurtarmak için boğuşur gibiydi. Ellerini kulaklarına kapadı, yüzünü tepedeki ayın renksiz yüzüne doğru kaldırdı.

Sonra, merdiven başında durmuş büyülenmişcesine suya bakan Birkin'e dönerek, «Gidelim artık,» dedi.

Birkin ona baktı ve peki, gibilerden başını eğdi.

Birlikte anahtarı bekçiye verdiler, sonra arkalarını göle dönüp yürüdüler. Ursula koşmak istiyordu. Boşanan suyun o müthiş, ezici gümbürtüsü dayanılır gibi değildi.

Sesini duyurabilmek çabasıyla bağırarak, «Ölmüşler midir dersin?» diye sordu.

«Evet.»

«Ne feci!»

suyun gürültüsünden uzaklaşıyorlardı.

Ursula, «Çok üzülüyor musun?» diye sordu.

«Ölülere üzülmem ben. Ölen ölüyor işte. İşin kötüsü, yaşıyanların yakasına yapışıp da bırakmayışları.»

Ursula bir an bunu düşündü, sonra, «Evet,» dedi. «Ölümün kendisi insana pek önemli gelmiyor, değil mi?»

Birkin, «Hayır,» diye yanıtladı. «Diana Crich ha yaşamış, ha ölmüş; ne fark eder?»

Ursula irkilerek, «Etmez mi?» diye hafifçe bağırdı.

«Yoo, neden etsin? Ölmesi çok daha iyi bence, çünkü çok daha büyük bir gerçeklik kazanacak.»

Ursula, «Sen bir canavarsın,» diye mırıldandı.

«Hayır! İyidir ölmek. Ölüm gibisi var mı?»

Ursula, «Ama sen kendin ölmek istemiyorsun?» diye ona meydan okudu.

Birkin bir an sustu sonra kadını ürkütecek kadar değişmiş bir sesle, «Doğruyu istersen olsun bitsin istiyorum,» dedi. «Ölüp kurtulmak istiyorum bazan. Şu yaşadığımız hayattan usanıyorum... Sonra... uykuya benzer bir aşkla dalıp yeniden dünyaya gelmek istiyorum.»

Ursula yarı kulak verip yarı vermiyerek dinliyordu. Çünkü ona onun istediğini, benliğinin, kimliğinin özünü vermeğe hiç niyeti yoktu.

Hüzünle, «Aşk neden uykuya benzesin?» diye sordu.

«Bilmem! Belki de ölüme benzesin diye. Bu hayatın ölmesini istiyorum ki yeniden doğabileyim.»

Genç kadın dinledikçe onun demek istediğini sökebiliyordu. Sözcüklerimizin gerçekte demek istediklerimizi yansıtmadığını, konuşmanın aslında bir pandomima ol-

duğunu o da Birkin gibi biliyordu. Ve arzusu onu ileri doğru iterken bir el sanki geri çekiyordu.

«Ama sen aşk olmayan bir şey istiyordun ya?» diye sordu. «Aşkın ötesinde?»

Birkin sıkılmış, şaşalamıştı. Konuşmak her zaman, her şeyi arap saçına çevirir, insanın yüzünü kara çıkarırdı zaten. Neylersin ki konuşmadan da olmuyordu.

«Sevgi istemiyorum aslında; seni bilmek istemiyorum,» dedi. «İstiyorum ki ben kendi dışıma çıkayım, sen de kendi kendini yitir, bizi bambaşka iki kişi olarak bulsunlar. Ama insan böyle yorgun ve perişanken konuşmamalı. Hamlet rolüne çıkmışa dönüyorsun, söylediklerin de yalanmış gibi geliyor. Sen sen ol, benim yalnızca hafif ve şakadan söylediklerime inan. Ciddi olduğum zamanlar hiç sevmiyorum kendimi.»

Genç kadın birden, içinden gelen bir sevgiyle erkeğin koluna girerek, «Ne garip değil mi? Hep bu yollu konuşuyoruz!» dedi. «Birbirimizi seviyor olsak gerek, kendimizce.»

Birkin, «Seviyoruz ya!» diye yanıtladı. «Hem de aşırı.» Yavaşça gülerek döndü ve orada, yolun orta yerinde onu kolları arasına aldı. Yavaş yavaş, usul usul, alnından, yüzünden öpmeğe başladı onu. İncecikten bir mutlulukla dolu, kondukları yeri görmeyen, yumuşacık öpüşlerdi bunlar. Garip pervaneler gibi yumuşacık ve sessiz, Ursula'nın ruhundaki karanlıktan uçarak gelip yüzüne konuyorlardı.

Genç kadın huylandı nedense. Geri çekildi. «Bir gelen var, galiba,» dedi. Sonra, eski kafalı, basit kızın biri olmadığını göstermek için birden sımsıkı sarıldı ona; gövdesini onun gövdesine bastırdı ve yüzünü sert, ateşli, sıcacık öpüşlerine boğdu.

Erkek ister istemez kanının kaynadığını duydu. O

deminki kusursuz sevda uykusunun bu şehvet şahlanışıyla dağıldığını sezerek, hıçkırır gibi,

«Bu değil, bu değil,» diye söylendi. Ama o saat benliği tepeden tırnağa tek bir şehvet ve arzu alevi kesilmişti. Alevin orta göbeğinde hâlâ öbürkü şeyin, o sevda uykusunun yalazı vardı ama çok geçmeden o da yok oldu. Genç adam şimdi yalnızca ölüm karar kaçınılmaz ve sorgu sual dinlemez olan bir arzuyla Ursula'yı istediğini biliyordu.

Sonra, hem doygun hem paramparça, hem bütünlenmiş hem yıkık, ondan ayrılarak evine döndü. Uzakta, çok uzakta, karanlıkların içinde bir âh eden var gibiydi ama kime ne? Taze bir yaşam büyüsü gibi alevlenmiş olan bu şehvet zaferinin yanında neyin önemi vardı ki? Birkin bir zafer sarhoşluğu içinde onu, o, öbür benliğini küçümsiyerek.

«Yaşıyan bir ölü, bir lâf torbası olup çıkmak üzereydim!» diye sevindi.

Ama o, öbür benliği, hâlâ oralarda bir yerdeydi; ne denli uzak ve ufak olursa olsun...

Geri döndüğü zaman hâlâ gölün dibini tarıyorlardı. Birkin kıyıda durdu ve Gerald'ın sesini duydu. Gece içinde sular hâlâ gümbürdüyor, ay parlıyordu ve gerideki tepeler masal gibi, duman duman. Gölün suları çekildikçe ortalığa bir çamur kokusu yayılmaktaydı. Shortlands'da pencereler ışık içindeydi. Yiten genç doktorun babası olan ihtiyar doktor iskelede duruyordu. Hiç ses çıkarmadan öylece durmuş, bekliyordu.

Bir sandalın içinde Gerald çıkageldi.

«Hâlâ burada mısın, Rupert? Bulamıyoruz onları.

Gölün dibi çok derin, biliyorsun. Hem de inişli çıkışlı. Düz olsa işimiz daha kolaylaşırdı.

Birkin, «Senin bir şeyler yapman zorunlu mu?» diye sordu. «Gidip yatsan daha iyi olmaz mı?»

«Yatmak mı? Uyuyabilir miyim sanıyorsun? Onları bulmadan hiç bir yere gitmem.»

«Ama sen olmasan da bulacaklar sonunda. Neden direniyorsun?»

Gerald başını kaldırıp arkadaşına baktı. Sonra elini sevgiyle onun omuzuna koyarak,

«Sen beni merak etme, Rupert,» dedi. «Bana hiç bir şey olmaz.»

«Ne demek? Kendi kendini yok yere harcıyorsun.»

Gerald bir an sustu. Sonra, «Harcamak mı?» diye omuz silkti. «Ama insan başka ne yapabilir, kendi kendisiyle?»

«Boynunu zorla korkunç anıların boyunduruğuna geçiriyorsun, Rupert. Hadi, gidelim buradan.»

«Korkunç anıların boyunduruğu! Sende de ne ifade gücü var, be Rupert!»

«Vazgeçmiyecek misin? Hadi, benim oraya gidelim.»

«Yok,» dedi Gerald, yavaşça. «Eksik olma, Rupert. Yarın gelirim belki. Ama bu gece... anlıyorsun, değil mi? Bu işi bırakamam. Ama yarın mutlaka gelirim. Zaten gelip seninle konuşmak beni her şeyden daha iyi avutur. Sen benim için çok önemlisin, Rupert; bildiğin gibi değil.»

Birkin sinirli sinirli, «Ne demek, bildiğin gibi değil?» diye sordu. Tek istediği Gerald'ı bu çirkin acıdan kurtarmaktı.

Gerald tatlılıkla, «Başka zaman anlatırım,» diye karşılık verdi.

«Şimdi gel,» dedi Birkin. «Şimdi gelmeni istiyorum.»

Bir duralama oldu, yoğun ve gerçek. Kendi yüreği-

nin gümbürtüsü Birkin'i şaşırtıyordu. Sonra Gerald onun omuzunu sıkarak,

«Olmaz, bu işi bırakamam, Rupert,» dedi. «Sağol; anlıyorum senin ne demek istediğini. İyi anlaşıyoruz değil mi, sen ve ben?»

Birkin, «Anlaşıyor olsaydık boş yere buralarda sürünmezdin,» dedi. Sonra oradan ayrıldı.

***

Cesetler ancak sabaha karşı bulundu. Diana kollarıyla genç doktorun boynuna sımsıkı sarılarak onu boğmuştu.

Cesetler ancak sabaha karşı bulundu. Diana kollarıyla genç doktorun boynuna sımsıkı sarılarak onu boğmuştu..

Gerald, «Onu Di öldürmüş,» dedi.

Ay ufka doğru iyice sarkmış ve sonunda batmıştı. Gölün suları dörtte bir oranında kalmış, çirkin çamur kıyılardan pis bir çürük ve batak kokusu yükseliyordu. Gün doğrusu ağarmıştı. Sular setten aşağı hâlâ gümbür gümbür...

Sabah kuşları ötüşür ve ıssız gölün gerisindeki tepeler ışığa boğulurken bir sıra adam cesetleri sedyeyle Shortlands'a taşıdılar. Gerald sedyelerin yanı sıra yürüyordu. İki kır saçlı baba arkadan geliyorlardı, sessiz sedasız. İçerde, bütün ev halkı oturbuş bekleşiyorlardı. Birinin gidip anaya haber vermesi gerek.

O pazar sabahında yörenin üstüne müthiş bir heyecanın durgunluğu çökmüştü. Maden işçileri bu felâkete, kendi içlerinden birinin başına gelmişcesine üzülüyorlardı. Büyük evin kızlarından biri, tam eğlentinin orta yerinde suya düşüp boğulsun, genç doktor da onunla birlikte! Bütün işçiler bu acı olayı konuşuyorlardı o pazar

sabahında. Sanki ölüm meleği iyice yakınlarındaymış gibi, havada doğa-üstü bir heyecan vardı. Kadınlardan kimisi ağlıyordu. Bu kargaşalık çocuklara önce eğlenceli geldi. Havada büyü gibi, bayram gibi bir kaynaşma seziyorlardı. Yoksa yalnızca çocuklar değil miydi bundan tat alan? Bu heyecan ürpertisi mi hoşuna gidiyordu, yoksa?

Gudrun'un içinden, Gerald'ı avutmağa koşmak gibi çılgınlıklar geçiyordu. Gerald'a neler diyeceğini, nasıl rol oynayacağını tasarlamak, ona üzüntüsünü, korkusunu bile unutturuyordu. İşin en zevkli yönü buydu: rolünü iyi oynamak.

Rupert Birkin'e delice tutkun olan Ursula'ysa olup bitenler karşısında duygusuz, yalnızca sevdiği adamın özlemini çekiyordu. Onun gelmesini istiyordu; hemen şimdi. Hep bir bekleyiş içindeydi. Bütün gün evden hiç dışarı çıkmayarak onun gelip kapıyı çalmasını bekledi. Her dakika, elinde olmadan, gözleri pencereden dışarı kayıyordu. Rupert gelecekti.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Pazar Akşamı

Saatler ilerledikçe Ursula'nın cam sanki çekiliyor ve ardında bıraktığı boşluğun içinde bir ağır umutsuzluk birikiyordu. Duyduğu ihtiras kan kaybından ölmek gibiydi. geriye de hiç bir şey kalmamıştı. Öyle yalın bir hiçliğe gömülmüştü ki ölümden yaman.

«Bir şeyler olmazsa ölüp gideceğim,» diye içinden geçirdi. «Yaşama çizgimin en sonuna ulaştım artık.»

Ölümün sınırı olan bir karanlığın içinde ezik ve yitik, öylece oturuyor, ölümle yüz yüze olmanın verdiği açık seçik serin kanlılıkla, «Öleceğim, hem de çarçabuk,» diye düşünüyordu.

Gerçi geride bir yerde, alaca karanlığın içinde acı acı ağlayıp dizini döven birisi var gibiydi. Ama Ursula buna kulaklarını tıkıyordu. Sakin olmalıydı.

«Bitsin her şey!» dedi kendi kendine. Bu bir karar gibiydi. Genç kadın ateşin başında düşüncelerinin dalgınlığıyla nerdeyse kendinden geçmiş, uykuya dalmıştı. Ölüm de bir uyku sayılmaz mıydı? Öyleyse Ursula kendini kolayca bırakabilirdi ölüme. Yinelerin yinelenmesi olan, makineleşmiş bir yaşamı sürdürmektense ölmek bin kez yeğ değil miydi? Ölmek görünmeze, bilinmeze

doğru bir aşamaydı. Bir bakıma da mutluluktu. Hiç bir adilik, aşağılık yoktu ölümde. Oysa hiç zenginleşmiyen, makineleşmiş bir ömür sürmek bayağılığın ta kendisiydi. Demek ki yaşamak bir küçüklük, utanç verici bir şey olabiliyormuş. Ölümse hiç bir zaman utanç verici olamazdı. Çamur tutmayan bir temizliği vardı ölümün...

Yarın günlerden pazartesi... Pazartesi, yeni bir okul haftasının başlangıcı. Gene bir utanç verici, çorak hafta; makineleşmiş, hep birbirlerine benzer, gündelik uğraşlar dizisi. Ölüm böyle bir yaşamdan bin kat daha güzel ve soylu sayılmaz mıydı? İç anlamı, gerçek bir önemi olmayan, insanın ruhuna hiç bir şey söylemiyen, çorak, tek düze bir yaşantı. İşleyen makinelerde çiçek bitmez; her günü bir öncekine benzeyen hayatın göğünde yıldız açmaz. Ursula'nın şu yaşayışı da hayatın gerçeklerinden kopmuş bir makinenin durmadan dönüşünden başka neydi ki? Hayatta hiç bir umduğu yoktu. Bu karanlıktan açılan tek pencereyse: ölüm. Çocukken okulda, sınıfın penceresinden dışarki sonsuz özgürlüğe baktığı gibi insan şimdi de ölümün penceresinden bakınca dışardaki sonsuz ve kusursuz özgülüğü görebilirdi.

Nasıl da güzel, görkemli ve kusursuzdu, ölüm! Bizi ölümün beklediğini bilmek ne tatlıydı. Ölüm hayatın insana bulaştırdığı her tür yalan dolanı, küçüklük ve kirliliği yuğup yıkayacak, ruhu yeniden tertemiz, taptaze kılacaktı. İnsana bir zenginlik duygusu veriyordu, ölümün beklediğini bilmek.

Ursula oturma odasındaki ocağın başında, yalnız ve unutulmuş hiç kımıldamadan oturuyordu. Çocuklar mutfakta oynuyorlardı; öbürleri kilisedeydiler. Kendisiyse kendi ruhunun en son derinliklerindeki karanlığa dalmıştı.

Zil sesini duyunca irkildi. Çocuklar sevinçli bir telâşla sofada koşuştular.

«Ursula, birisi geldi!»

«Biliyorum; aptal aptal konuşmasanıza.» Ursula irkilmiş, ürkümüştü. Kapıya gitmekten bile çekiniyordu sanki.

Eşikte Rupert Birkin duruyordu, yağmurluğunun yakasını kulaklarına kaldırmış. Şimdi mi gelinirdi, Ursula uzaklara, çok uzaklara gittikten sonra? Genç kadın onun omuzunun üstünden, gecenin yağmurlu olduğunu gördü.

«Ha, sen miydin?» dedi.

Birkin içeri girerek alçak sesle, «Evde olduğuna sevindim,» dedi.

«Herkes kilisede.»

Birkin yağmurluğunu çıkarıp astı. Çocuklar duvarın köşesinden onu gözetliyordu.

Ursula, «Billy, Dora,» diye onlara seslendi. «Hadi, gidin geceliklerinizi giyin. Annemiz neredeyse gelir. Sizi ayakta görürse üzülür.»

Çocuklar birden melekleşerek ses çıkarmadan gittiler. Ursula erkeği oturma odasına aldı. Ocakta ateş yanıyordu. Birkin Ursula'ya baktı ve o ince, ışıklı güzelliğine yeniden vuruldu. Genç kadının benliği içten aydınlanmış gibiydi.

«Ne yaptın bütün gün?»

«Hiiç. Hep evde oturdum.»

Birkin ona baktı. Ursula değişmiş, ondan uzaklaşmıştı. Kendi ışığıyla sarılı, apayrı bir duruşu vardı. Lâmbanın yumuşak ışığında karşılıklı, hiç konuşmadan oturuyorlardı. Erkeğin içinde, kalkıp gitmesi gerekiyormuş, gelmekle iyi etmemiş gibi bir duygu vardı. Gene de davranıp gidecek kadar bile irade gücü yok gibiydi.

Derken dışardan çocukların hem heyecanlı, hem utangaç sesleri duyuldu

«Ursula! Ursula!»

Ursula kalkıp kapıyı açtı. İki çocuk gecelik giysileriyle iri iri açılmış gözleriyle, birer küçük melek gibi duruyorlardı eşikte. Konuğun gözüne girmek için uslu çocuk rolünü iyice benimsemişlerdi.

Billy herkesin duyabileceği bir fısıltıyla, «Bizi götürüp yatırır mısın, Ursula?» diye sordu.

Genç kadın, «Ne cici çocuklarsınız bu gece!» diye fısıldadı. «Hadi, gelin de Bay Birkin'e iyi geceler dileyin.»

İki çocuk yalın ayak, utangaç, odanın içine süzüldüler. Billy'nin ağzı kulaklarına varıyordu ama o testekerlek mavi gözleri «uslu çocuk» olmanın çabasıyla ciddi ciddiydi. Sarı saçlarının ipeği arasından bakan Dora küçük bir orman perisi gibi ürkek, ablasının arkasına gizlenmişti.

Birkin yumuşak, tatlı bir sesle, «Bana bir öpücük vermek yok mu?» diye gülümsedi.

Dora, rüzgâr soluğuyla uçan bir yaprak gibi hemen kaçtı ama Billy, dünden hazır, konuğa doğru yürüdü ve öpülmek üzere yanağını uzattı. Birkin elini kaldırdı ve çocuğun tombul, masum yanağına parmaklarının ucunu sevgiyle dokundurdu. Billy bir küçük yavru melekti sanki, Birkin de uzun boylu, ciddi yüzlü bir ermiş.

Ursula, «Dora,» dedi, «Amcaya sen öpücük vermiyecek misin?»

Ama Dora ele geçmez bir minik orman perisi gibi geri geri kaçıyordu.

«Ayıp ediyorsun ama. Hadi gel, bak amca bekliyor.»

Ama Dora daha da geri çekildi.

Ursula, «Yaramaz kız!» dedi. «Yaramaz Dora!» Sonra: «Hadi, yürüyün! Annemiz gelmezden önce sizi yatırayım.»

Billy, «Duamızı kim dinliyecek» diye sordu.

«Kimi isterseniz.»

«Sen dinler misin?»

«Elbet dinlerim.»

Birkin ateşin başında oturduğu yerden onlara gülümsiyerek bakıyordu.

Ursula dönüğü zaman onun, kolları dizlerinde, kıpırtısız oturduğunu gördü. İlkel bir dinin putuna benzetti onu, bu hareketsizliği ve ciddi, okunmaz yüzünün fosforlu gibi ışıyan solukluğuyla.

Anlatılmaz bir nefretle içi titriyerek. «Hasta mısın sen?» diye sordu.

Birkin, «Bilmem!» diye yanıtladı. «Hiç düşünmedim.»

«Bunu bilmek için düşünmek mi gerek?»

Birkin şimşek gibi karanlık bir bakışla ona baktı, onun nefretini o saat gördü. Sorusuna karşılık vermedi.

Genç kadın, «Hasta olup olmadığını düşünmeden bilemez misin sen yani?» diye sordu.

Adam buz gibi soğuk, «Bazan,» dedi.

«Ama ayıp değil mi bu?»

«Ayıp mı?»

«Öyle ya! Demek kendi gövdenle olan ilişkin öylesine sudan ki hastalığını sağlığını bile bilmiyorsun. Cinayet bu!»

Adam kapkara bir bakışla, «Olabilir,» dedi.

«İnsan hastayken ortalıklarda sürünür mü? Hortlaklara dönmüşsün.»

Birkin alaylı alaylı, «Göz zevkinizi bozacak kadar mı, hanımefendi?» diye sordu.

«Evet, öyle ya! İnsanın tüylerini ürpertecek kadar.»

«Vah! Vah! Pek üzüldüm.»

«Yağmur da yağıyor. Pis bir hava. İnsan kendi canına bu denli cefa ederse cezalandırılmalı, bence. Ne çeksen meheldir sana; kendi canına saygısı olmayan bir adam.»

Bir sessizlik oldu; sonra öbürleri kiliseden döndüler.

Bay Brangwen konuğu görünce hafifçe şaşırarak, «Hoş geldiniz,» dedi. «Ne iyi ettiniz de geldiniz. Görüşmek istediğiniz bir şey mi vardı?»

«Yoo,» dedi Birkin. «Yani belirli bir şey değil. Öyle pis, sıkıcı bir hava var ki! Gelip bir merhaba dersem kusura bakmazsınız, diye düşündüm.»

Bayan Brangwen, «Gerçekten de iç karartıcı bir hava,» dedi.

Tam o sırada yukardan çocukların, «Anne! Anne!» diye onu çağırdıkları duyuldu.

Bayan Brangwen başını kaldırarak tatlı sesle, «Şimdi geliyorum, Doysie!» dedi.

Sonra gene Birkin'e döndü: «Shortlands'den yeni bir haber yok değil mi? Aah!» diye bir göğüs geçirdi. «Zavallıcıklar. Artık ne haberi olabilir ki!»

Bay Brangwen, «Onlara gitmişsinizdir sanırım, değil mi?» diye sordu.

«Gerald bana çaya geldi. Sonra birlikte gittik. Evin içinde anormal bir heyecan havası esiyor, gibi geldi bana.»

Gudrun, «Crich'ler kendilerini tutmasını bilmiyen insanlar, sanıyorum,» diye lâfa karıştı.

Birkin, «Kendilerini kapıp koyuvermek, aşırılıklar yapmak zorundaymış gibi davranıyorlar,» dedi. «Oysa insanlar kederliyken, eski çağlardaki gibi yüzlerini örtüp evlerine kapansalar daha iyi olur.»

Gudrun, «Hem de nasıl!» diye ona hak verdi. «Ortaya dökülen bir kederken daha kötü ne olabilir, daha çirkin, daha yapmacık? Eğer kederimizi gizli tutup kendimize saklamıyacaksak başka neyimizi gizli tutabiliriz ki?»

«Çok doğru,» dedi Birkin. «Crich'lerdeyken onların adına ben utandım, doğrusu.»

Bayan Brangwen onun ölü evini böyle yermesine si-

nirlenerek, «Öyle demeyin,» diye mırıldandı. «Evlât acısına dayanmak kolay mı?»

Ve yukarı, çocuklarının yanına çıktı.

Birkin de az bir zaman soma kalkıp gitti. Onun ardından Ursula'nın içine öyle ok gibi bir nefret saplandı ki kafasının içinde beyni bile billûrlaşarak pırıl pırıl bir nefret elması olup çıktı sanki! Tüm varlığı yoğunlaşıp sertleşerek bir nefret oku olmuştu. Düşünemiyordu, kendinden geçmişti. Büyü gibi bir şeydi bu; efsunlanmış bir durumdaydı.

Günler günü, bu nefret büyüsüyle kendinden geçmişcesine dolaştı. Şimdiye dek tattığı tüm duyguların üstünde bir şeydi bu, Ursula'yı kendi dünyasından söküp kökleyerek yepyeni, korkunç bir yöreye atmıştı. Genç kadın şaşkın, sersemlemiş, kendi eski benliğinden çıkmış bir durumdaydı.

Öyle de mantıksız ve akıl almaz bir şeydi ki! Ursula Birkin'den ne diye nefret ettiğini bilmiyordu. Tam anlamıyla soyut bir nefretti onun duyduğu! Sanki Birkin yalnızca onun kendini değil, tüm dünyasını yok etmek amacı güden soyut bir kötülük ve düşmanlık simgesiydi.

Ursula onun yeniden hastalandığını duyunca yumuşayacağı yerde içindeki nefret daha da yoğunlaştı, alevlendi. Serseme çeviriyor, yerle bir ediyordu bu nefret onu. Ama yakasına yapışmış, bırakmıyordu. Genç kadın kanının kimyasını değiştiren bu nefretten taş çatlasa kurtulamıyordu.

ON ALTINCI BÖLÜM

Erkek Erkeğe

Hasta ve ilgisiz yatıyordu: tüm şeylere karşı yalın bir karşıtlık içinde. Can kâsesinin kırılma noktasına ne denli yaklaştığını biliyordu. Beri yandan bu kâsenin nasıl sağlam ve dayanıklı olduğunu da biliyordu. Biliyordu da, umuru değildi. İnsanın gönlüne göre olmayan bir yaşamı sineye çekmesindense ölümü göze alması daha yeğdi. Daha da iyisi, insanın gönlünce bir yaşam kuruncaya değin ayak diremesi, yılmaması, çabalamasıydı.

Rupert Birkin geleceğinin Ursula'nın elinde olduğunu biliyordu. Gene de onun sunduğu aşkı kabullenmektense ölmeye razıydı. Ursula'nın sunduğu eski tarz sevgi korkunç bir kölelik, bir boğuntu gibi geliyordu ona. Nedendir, bilmiyordu ama aşk, evlilik, çoluk çocuğa karışmak ve «aile saadeti» sürmek gibi şeylerin düşüncesi ona tiksinti veriyordu. O daha ferah, daha açıklık, daha serin bir şeyler istiyordu. Karı koca arasındaki sıcak, dar, sıkışık beraberlikten iğreniyor, ürküyordu. Kapılarını kapayıp bir çekilişleri vardı şu evli çiftlerin; dünyayı dışarda bırakan daracık beraberliklerine bir çekilişleri vardı ki arada aşk bile olsa tiksindiriyordu onu. Çif-

ter çifter, ayrılan, ev ev, oda oda kapanan ikililerden kurulma bir topluluk.

Beri yandan önüne gelenle düşüp kalkmak düşüncesi ona evlilikten de çirkin geliyordu. Zina yapanlar da birer «ikili» değil miydi, gerçekte? Yasal nikâha karşı tepki gösteren çiftlerdi onlar da. Ve evli çiftlerden daha bile can sıkıcıydılar.

Doğruyu söylemek gerekirse Birkin seks denen şeyi hiç sevmiyordu: öyle bir kısıtlamaydı ki seksin iç yüzü. Erkeği ortadan bölünmüş bir çiftin yarısı, kadını da öbür yarısı yapan şey seksti. Oysa Rupert kendi başına bir bütün olmak isteğindeydi ve karşısındaki kadın da bütün bir varlık olmalıydı, tek başına. Bu yüzden istiyordu ki seks denen şey de öbür insansal iştahların yüzeyine insin; bir amaç değil de araç olarak benimsensin. Kadınla erkek seksin ötesinde iki yalın ve tek varlık olarak bir araya gelsinler, birbirlerinin özgürlüğünü sağlasınlar ve bir doğasal gücün iki zıt kutbu gibi birbirlerini dengelesinler.

Öylesine susamıştı ki özgürlüğe! Ne birleşme gereksiminin baskısı ne de doymamış isteklerin işkencesi! Hayır! O kendi başına ne kadar özgürse Ursula'yla da o kadar özgür kalabilmek istiyordu: tek, ferah, serin gene de onun sayesinde dengesini bulup durulmuş. Sıradan sevişmelerdeki kaynaşma ve yapışmalar gönlünü bulandırır olmuştu.

Kadın denen şey de öylesine yapışıcı bir yaratıktı ki aşk konusunda! Yapışsın, el koysun, her şey onun çevresinde dönsün. Her şey onun olsun, onun elinde, onun komutasında. Her şey dönüp dolaşıp ona gelmeliydi: Kadına, her şeyi başlangıcı olduğundan sonunda her şeyi kendi hakkı sayan Büyük Evrensel Ana'ya! **Magna Mater**'in böyle her şeyi, kendi doğurdu diye kendinin sayması Birkin'i kudurtuyordu. Kadın erkeği, kendi doğur-

du diye kendi malı sayıyordu; bedeniyle, ruhuyla, seksiyle, duyguları, özü, her şeyiyle. Bu **Magna Mater** düşüncesi Birkin'e dehşet veriyordu, ürkünç bir yaratık.

Hele şu son günlerde gene bir palazlanmış, burnu Kaf Dağlarındaydı, kadın denen yaratığın. Birkin Hermione'den bilmiyordu muydu bunu? Kimi zaman da Kadın boynu bükük ve ezik duruyor ve doğurduğu oğlunu ömür boyu, bu ezikliğinin, bu cefasının zinciriyle kıskıvrak bağlıyarak tutsak yapıyordu.

Simdi de Ursula... Ursula'nın da Hermione gibiydi öbür yüzü. Doğruyu sorarsan Ursula da kendini evrenin sultanı olarak görüyordu: küstah ve ürkünç, her şeyin üstünde. Birkin onun gözlerindeki o sapsarı alevlenmeyi okuyor, onun içindeki sözle anlatılmaz üstünlük duygusunu anlıyordu. Ursula bunun bilincinde değildi daha. Erkeğinin ayaklarına kapanınağa hazır olduğunu sanıyordu ne var ki ancak karşısındaki erkeği avucunun içine aldığına iyice inandıktan sonra... ancak bundan sonra erkeğine tapınabilirdi: bir ananın kendi doğurduğu çocuğa tapındığı gibi ancak kayıtsız şartsız sahip olanların duyabileceği alçak gönüllülükle.

Çekilmez bir şeydi bu, bir kadının avucunun içinde, onun mülkiyetinde olmak. Erkek her zaman kadından bölünüp koparılmış bir parça sayılıyordu, seks de bu bölünmenin hâlâ sızlayan yarası... Erkek kimliğini ve de bütünlüğünü kazanabilecekse ille bir kadına eklenip yapıştırılmak zorundaydı sanki.

Ama neden? Ne diye, kadın, erkek, hepimiz kendimize tek bir bütünün bölünük parçaları gözüyle bakıyoruz? Doğru değil ki bu! Tek bir bütünden koparılmış parçalar değiliz biz. Tersine, birbirine karışmış ve dolanmış olan benliklerin tertemiz çözülerek teker teker ayrılıp kendilerini bulmalarının sonucu ortaya çıkmış duru ve bütün birer varlığız.

Çok eski çağlarda, daha ortada «seks» diye bir şey yokken hepimiz birbirimize karışmış durumdaydık. Herbirimiz bir karışım, bir bileşimdi. Bu karışıklık çözülüp bireyleşmeler başlayınca cinsiyet kutupları da ortaya çıktı. Dişiler bir yana ayrıldı, erkekler öbür yana. Ne var ki karışıklıkları gene de tam çözülmemiş, bireyleşme oluşumu tam olarak gerçekleşmemişti. O gün bu gündür böyle ayrı ayrı, yarı dolanık, yuvarlanıp duruyorduk. Ne var ki artık yeni bir çağ başlamak üzereydi: her kes kendi kimliğini bireyliğinde kazanacak ve karşı cinsten apayrı, bambaşka olmanın muradına erecektik. Erkekler katıksız erkek olacaktı, dişiler katıksız dişi ve her iki cins apayrı kutuplarda kusursuz bir denge yaratacaklardı. Her iki cinste de bireylik bilinci ön safta gelecek, seks ikinci derecede kalacaktı. Her iki cins de birbirinden ayrı birer bütün olarak kendi yasalarına göre yaşıyacaklardı. Kadın özgür, erkek özgür. Ve bu özgürlüğü, bu başkalıkla ayrılığı her ikisi de kabul edeceklerdi...

Birkin hasta yatağında yattığı yerden işte böyle düşünüyordu. Arada hoşuna giderdi, yatağa düşecek kadar hastalanmak. Çünkü o zaman hem daha çabuk iyileşebilir hem de her şeyi daha iyi, daha açık seçik görürdü...

Gerald bir ara onu yoklamağa geldi. İki erkeğin arasında derinden derine, ikisini de tedirgin eden bir yakınlık vardı.

Gerald'm gözlerinde huzursuz, hiç bir yerde oyalanamıyan bir bakış vardı, sinirlerinin gergin olduğu o sabırsız, kıpır kıpır duruşundan da belliydi. Töreye uygun olarak siyahlar giyindiğinden resmî ve çok yakışıklık görünüyordu. Saçlarının sarışınlığı beyaza çalan ışık kıymıklarıyla göz alıyordu. Yüzü sert çizgili ve kırmızı, gövdesi sanki eski Viking'lerin enerjisiyle doluydu.

Gerald aslında Birkin'i, hiç bir zaman tam ciddiye al-

mamakla birlikte, çok severdi. Birkin bambaşka bir dünyanın adamı gibiydi, zeki, duygulu, düşgücü geniş bir adamdı gelgelelim yeter derecede pratik değildi. Gerald kendi kafasının işleyişini daha sağlam ve daha güvenilir buluyordu. Birkin şeker gibi adamdı; insanı hayran bırakan, üstün yönleri çok olan bir insan, ama ne olsa pek de ciddiye alınağa gelmezdi.

Şimdi Gerald onun elini tutarak «Ne bu? Gene yataklara mı düştün sen?» diye sordu. Zaten koruyucu rolünü oynayan, karşısındakini kendi bedensel gücünün sıcak sığmağına çağıran hep Gerald olurdu.

Birkin, «Günahlarım yüzünden çarpılmış olsam gerek,» diye gülümsedi.

«Öyle olmalı. Artık bundan böyle daha az günah işle de daha sağlam kal, olmaz mı?»

Birkin, «Sen bana ders versene bu konuda,» diye güldü. Sonra, «İşlerin nasıl?» diye sordu.

Gerald Birken'e baktı. Onun gene ciddileşmiş olduğunu görünce gözleri sıcacık aydınlanarak, «Hep bildiğin gibi,» dedi. «Değişecek ne var ki ortada?»

«Anladığıma göre madenleri her zamanki gibi başarıyla evirip çeviriyorsun, ruhunun ihtiyaçlarına da dirsek çeviriyorsun.»

Gerald, «Madenler için dediğin doğru ya ruh konusunda dediklerini bilemem,» dedi.

«Peki, madenlerin dışındaki işlerin nasıl gidiyor?»

«Madenlerin dışındaki işlerim mi? Onlar da nesi? Ne demek istediğini hiç anlamıyorum.»

Rupert, «Bal gibi anlıyorsun,» dedi. «Demek istediğim, neşeli misin yoksa keyifsiz misin? Ve de Gudrun Brangwen'den ne haber?»

«Ne haber olsun ki!» Gerald'ın yüzünde sıkılgan bir ifade belirtmişti. Biraz sonra, «Valla, hiç bilmiyorum,»

dedi. «Yalnız şunu söyliyebilirim: son görüştüğümüzde yüzümü tokatlamıştı.»

«Tokat mı? O neye iyi acaba?»

«Ben ne bileyim?»

Birkin bu işten pek hoşlanmış gibi kısa bir kahkaha attı. Gerald bir an şaşkın şaşkın ona baktı, sonra kendi de gülmeğe başladı.

«Ama o zaman hiç de gülmediğime inanabilirsin,» dedi. «Ömrümde böyle aptallaşmamıştım!»

«Kızmadın mı?»

«Kızmak mı? Köpürdüm hem de! Bir kaşık suda boğabilirdim onu.»

Birkin, «Hımm,» diye mırıldandı. «Zavallı Gudrun! Sonradan kimbilir nasıl içi içini yemiştir, kendini ele verdi diye.» Bu işten iyice hoşlanmış olduğu anlaşılıyordu.

Gerald da şimdi konunun gülünçlü yönünü görmeğe başlıyarak, «İçi içini yer mi dersin, gerçekten?» diye sordu.

İki erkek alaylı bir hınzırlıkla gülüştüler.

Gerald, «Akıl erdiremedim,» dedi. «Durup dururken, hiç yersiz bir şeydi.»

«Birden içinden gelmiş olsa gerek.»

«Anladık ya, içinden böyle bir şey gelmesini neye yorarsın? Ona bir kötülüğüm dokunmamıştı ki!»

Birkin, «İçindeki Amazon birden depreşti, belki,» diye yanıtladı.

Gene gülüştüler. Gerald o gün Gudrun'un nasıl, «Son şamarı da ben vuracağım,» dediğini düşünüyordu. Nedense bunu Birkin'e anlatmadı.

Birkin, «Kızgın mısın bu yüzden ona?» diye sordu.

«Yoo; umurumda bile değil!» Gerald bir an sustu. Sonra gülerek, «Yok, vazgeçmiyeceğim,» dedi. «İşi oluruna bırakacağım. Sonradan iyice pişman oldu, sanıyorum.»

«Öyle mi? Ondan sonra hiç görüştünüz mü?»

«Yok. Ondan sonra... kazadan beri, ne durumda olduğumuzu anlıyabilirsin.»

«Elbette. Nasıl, durum biraz normale dönüyor mu bari?»

«Bilmem ki! Hepimiz çok sarsıldık, elbet. Ne var ki annemin aslında, gerçekten oralı olduğunu sanmıyorum. Pek umurunda değilmiş gibi geliyor bana. İşin en tuhafı, eskiden dünyası çocuklarıydı. Çocuklarının dışında hiç ama hiç bir şeye önem vermezdi. Oysa şimdi çocuklarını hizmetçilerinden pek ayırt etmez oldu.»

«Ya sen? Seni çok sarstı mı bu ölüm?»

«Sarstı elbet. Ama içime işledi diyemem. Ölüm insanlar için, değil mi? Ha yaşamışsın, ha ölmüşsün, pek fark etmez gibi geliyor. İçimde bir yas, bir acı duyamıyorum. Ben de anlamıyorum bunu.»

Birkin, «Yaşamışsın ya da ölmüşsün, farketmez, öyle mi?» diye sordu.

Gerald çelik mavisi gözlerle baktı ona... Aslında öyle bir farkediyordu ki yaşamak ya da ölmek. Ölmek deyince Gerald büyük bir korkuya kapılıyordu.

«Yok,» diye karşılık verdi. «Ölmek istemem elbet, ne diye istiyeyim? Yalnız kafamı bu konuyla yormuyorum. Hepsi bu.»

Gerald gözlerini kısarak arkadaşım süzdü. İki arkadaşın arasında leb demeden leblebiyi anlıyan bir bakış geçti.

Sonra Gerald konuya afallatıcı bir yön değişikliği vererek, «Bu acı en çok babama koydu,» dedi. «Bu acıya dayanamaz o; dünyası başına çöktü. Şimdi artık aklı fikri Winnie'de. Winnie'yi ne yapıp edip kurtarmak istiyor. Yatılı okula gönderelim diyor ya Winifred de yatılı okulun lâfını ettirmiyor.»

Birkin, «Kızı yatılı okula göndermemiz doğru olmaz,» dedi.

«Olmaz mı? Neden?»

«Değişik bir çocuk, olağan üstü bir çocuk da ondan. Senden bile daha olağanüstü, diyebilirim. Benim kanımca olağanüstü çocuklar okula gitmemeli. Yalnızca orta-karar sıradan çocuklar gitmeli okula, bana sorarsan.»

«Ben de bunun tam tersini düşünüyorum. Winifred yatılı okula gider de öteki çocukların arasına karışırsa daha bir durulup oturur gibi geliyor.»

«Karışmaz ki ama! Sen arkadaşlarının arasına karışır mıydın okulda? Sever miydin okulu?»

Gerald'ın gözleri kinle kısıldı. Okul hayatı onun için bir işkence olmuştu. Ne var ki o, insanın bu işkenceyi çekmek zorunda olduğunu sorgusuz sualsiz kabul etmişti çünkü insanın ezilip başına vurula vurala eğitildiğine inanırdı.

«O zamanlar okul deyince aklım çıkardı ama gerekli ve yararlı olduğunu şimdi görebiliyorum,» dedi. «Beni az buçuk hizaya getirdi. İnsan da bir yerde, bir yere kadar hizaya girmezse olmuyor.»

Birkin, «Ben de son zamanlarda bunun tam tersine inanır oldum,» dedi. «Yaşamak istiyorsan hemen hizadan çıkacaksın. Winnie değişik bir çocuk. Değişik insanlara da değişik bir dünya gerekir.»

«Güzel ama bu değişik dünyayı nerede bulacaksın?»

«Kendin yaratacaksın! Dünyaya uyabilmek amacıyla kendini yontup biçeceğine, dünyayı kendine uyduracak biçimde yontacak, eğip bükeceksin. Zaten iki değişik yaradılışlı insan bir araya geldi mi çevrelerinde o saat bambaşka bir dünya kurulur. Sen ve ben, söz gelişi, apayrı bir dünya yaratıyoruz başbaşa olunca. Sen, kendin, normal, sıradan bir insan olmak ister misin? Yoo,

özgür ve olağan dışı olmak istersin, özgür ve olağan dışı bir dünya içinde.»

Gerald Birkin'e, gözlerinde gizli bir anlayışla baktı. Ama içinden geçenleri hiç bir zaman açıkça ortaya vurmazdı. Bir bakıma kendisinin Birkin'den çok daha bilgili olduğunu biliyordu. Birkin'e karşı şefkate benzer bir sevgi duyması da biraz bu yüzdendi ya. Birkin bir yerde masum, toy bir çocuk gibiydi. Şaşılacak derecede akıllı, bir o kadar da romantik ve saf...

Bu arada Birkin'in aklından bambaşka şeyler geçiyordu. Çünkü kendini birden bambaşka bir sorunla yüz yüze bulmuştu: iki erkek arasındaki sevgi ve sürekli arkadaşlık sorunu. Çünkü bu gerekli bir şeydi. Kendisi oldum olası böyle bir şeyin yokluğunu çekmişti: bir başka erkeğe tertemiz bir sevgiyle ve tüm varlığıyla bağlanabilmek. Daha doğrusu işin başlangıcından beri Gerald'ı sevdiğini ama bunu hep bilmezlikten geldiğini, bilmek istemediğini şimdi anlıyordu.

O, yattığı yerden bunları düşünürken Gerald da dalıp gitmişti. İkisi de kendi dünyalarındaydılar.

Derken Birkin gözlerinde yepyeni, sevinçli bir pırıltıyla Gerald'a dönerek, «Eski Cermen şövalyeleri nasıl kankardeşi olurlarmış, biliyor musun?» diye sordu.

«Kollarını hafifçe çizip kanlarını birbirlerinin kanına mı bulaştırırlarmış ne; öyle bir şey, değil mi?»

«Evet; böylece ömür boyu birbirlerine kan kardeşi olacaklarına yemin ederlermiş. Bizim de öyle yapmamız gerekir. İlle kan akıtalım, demiyorum; o ilkel bir töre ama birbirimizi ömür boyu seveceğimize, bu sözden dünyada dönmeyeceğimize yemin etmemiz gerekir.»

Gerald'a bakan gözleri yeni bir şeyler keşfetmenin mutluluğuyla pırıl pırıldı. Gerald da ona baktıkça onun kendini büyülercesine çekip sardığını duyumsuyordu.

Öyle derindi ki aralarındaki bağ, Gerald kuşkuya ve öfkeye kapılmaktan kendini alamıyordu.

«Bu günlerden bir gün kan kardeşi olmağa yemin edelim mi seninle?» diye Birkin elini dostuna doğru uzattı.

Gerald bu güzel, biçimli, duygu dolu ele şöyle bir dokundu. Sanki korkuyor, kendini vermek istemiyordu.

Özür dilercesine, «Hele duralım bakalım,» dedi. «Benim kafama iyice girinceye değin bekliyelim.»

Rupert Birkin şöyle bir baktı ona. İçi incecik ama keskin bir düş kırıklığıyla cız etti; belki biraz da küçümseme vardı bunun içinde.

«Olur,» dedi. «Sen sonra bana söylersin ne düşündüğünü. Benim de ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi? Yapışkan duyarlıklara karnım tok. Her iki tarafı da özgür bırakan, kişiselliğin ötesinde bir ruh beraberliği istiyorum.»

İkisinin de üstüne bir suskunluk çöktü. Birkin gözlerini Gerald'dan hiç ayırmıyordu. Bu gün nedense Gerald'ın her zamanki o fizik. bedensel varlığını değil de bu kalıbın içindeki benliği görür gibiydi: ölümlü ve sınırlı Gerald'ın nasıl sınırlı olduğunu Birkin yeni yeni anlıyordu. Gerald hiç bir zaman kendini unutamaz, gerçek bir çılgınlık ve neşeyle kendi dışına çıkamazdı.

Bir süre konuşmadılar. Sonra Birkin deminki bağlantının baskısını ve gerginliğini hafifletmek amacıyla, daha normal bir ses tonuyla.

«Winifred için şöyle iyi bir mürebbiye bulamaz mısınız?» diye sordu.

«Hermione Roddice bize bir fikir verdi: Winifred'e Gudrun'dan resim ve heykel dersi aldırtmak! Bilmem bilir misin? Winnie'nin eli pek hünerlidir. Hermione onda gerçek bir sanatçı yeteneği olduğunu söylüyor.»

«Öyle mi? Bak bunu bilmiyordum. Ama Gudrun ona

ders vermeğe razı gelirse doğrusu çok iyi olur; biçilmiş kaftan. Çünkü Gudrun'da da sanatçı ruhu var. Bir sanatçıyı da ancak başka bir sanatçı kurtarabilir.»

«Bense sanatçıların birbirleriyle hiç geçinemediklerini sanırdım.»

«Olabilir. Ama sanatçının yaşıyabileceği dünyayı ancak başka sanatçılar yaratabilir. Eğer Winifred'e bunu sağlıyabilirseniz çok, çok iyi olur.»

«Gudrun gelir mi dersin?»

«Bilmiyorum. Başına buyruk kızdır. Kimselere pek sokulmaz. Sokulsa da çok geçmeden kendini geri çeker. Özel öğretmenliği gururuna yedirebilir mi, bilmem. Hele burada, Beldover'de... Ama Winifred için biçilmiş kaftan olur, doğrusu. Winifred çevresindeki gündelik yaşantıya uyabilecek yaradılışta değil. Kişiliğini geliştirip ruhunu doyuracak bir yol bulamazsa yıkılır. İşi kadere kısmete bırakmanın ne demek olduğunu bilirsin. Evlenmekten yarar ummanın boşluğunu da biliyorsun; annene baksana!»

«Annem anormal mi sence?»

«Hiç de değil. Bence annen de gündelik yaşantıda bulabildiklerinden daha başka bir şeyler istemişti; daha üstün, daha doyurucu bir şeyler. Bulamayınca az buçuk sapıtmış olabilir.»

Gerald karamsarlıkla, «Bir ev dolusu sapık çocuk yetiştirdikten sonra,» diye söylendi.

Birkin «Hangimizde sapıklık yok ki?» dedi. «En normal görünenler, yer altı dünyaları en karışık olanlardır, aslında.»

Gerald birden umarsız bir öfkeyle köpürdü: «Kimi zaman yaşamak bir lanet gibi geliyor!»

«Neden olmasın! Bırak, öyle olsun zaman zaman. Çünkü çoğu zaman da yaşamaktan büyük zevk alıyorsun.»

Gerald, «Pek de öyle büyük değil,» diye mırıldandı.

Gene ikisi de düşünceye dalarak sustular.

Sonunda Gerald, «Okulda öğretmenlik etmeyi Winifred'e ders vermekten neden ayırt etsin, anlamıyorum,» dedi.

«Halka hizmet etmek özel kişilere hizmet etmekten apayrı bir şeydir de ondan. Bu günün saraylısı, soylusu, günümüzün gerçek kral ve kraliçeleri halktır. Halka hizmet etmekte hiç birimiz bir sakınca görmüyoruz. Ama bir eve özel öğretmen girmek...»

Gerald, «Doğru; bunu ben de istemezdim,» dedi. Bir an düşündü, sonra: «Ama nasılsa babam ona hiç bir zaman tepeden bakmaz,» diye ekledi. «Tersine, öyle bir gönül borcu duyar ki el üstünde tutar onu.»

«Tutmalı ya! Hepiniz el üstünde tutmalısınız onu. Gudrun Brangwen gibi bir kadının parayla tutulabileceğini mi sanıyorsun? O her bakımdan sana eşit sayılır; hatta belki de üstün.»

«Öyle mi dersin?»

«Öyle derim ya! Ve eğer senin bunu anlıyabilecek kadar akım yoksa Gudrun'un da size yan çizmesini Tanrıdan dilerim.»

«Gene de,» dedi Gerald. «Eğer bana eşitse keşke öğretmenlik etmese, derim! Öğretmenleri çoğunlukla kendime eşit saymam da!»

«Al benden de o kadar! Ama, dostum, her öğretmenlik eden öğretmen midir acaba?»

Gerald güldü. Bu konuda içi rahat değildi. Kendinde sınıf ayrımı yüzünden bir üstünlük görmek istemediği gibi kişisel yönden üstünlük taslamak da işine gelmezdi. Böylece üstünlük düşüncesini sarsak bir «mevki» anlamı üstüne kurmaktan başka çıkar yol bulamamıştı.

Biraz sonra gitmek için ayağa kalkarak, «Bunca saattir işleri serdim,» diye gülümsedi.

Birkin, «Vah vah, keşke ben aklına getirmeyeydim,» dedi.

Gerald, «Beni alaya alacağını biliyordum zaten,» dedi. «Ama hepimiz senin gibi yan gelir yatarsak çok geçmeden topu atarız, Rupert'ciğim!»

«Sen mi topu atmaktan korkuyorsun?»

««Çok şükür! Bir lokma, bir hırka, geçinip gidiyoruz işte.»

«Dilenmeyecek kadar,» diye Birkin güldü.

Gerald yatağın başucuna gelip durdu ve arkadaşına baktı. Rupert'in karışık saçları, ne güzel, alnına dökülmüştü! Gerald, kendini yataktaki adama bağlıyan bir şey varmışcasına, bir türlü gitmek istemiyordu. Gidecek güç bulamaz gibiydi.

Hasta adamın sıcacık elini kendi avucunda sıkarak, «Hoşça kal,» dedi. «Gene gelirim. Değirmenin oradan geçerken gözlerim hep seni arıyor.»

«Bir kaç günden ayağa kalkarım artık,» dedi Birkin.

Gerald'ın o şahin gözü gibi keskin bakışlı gözleri sıcacık bir ışıkla ve gizli tutmağa çalıştığı bir sevgiyle doluydu. Birkin'se dibi ve genişliği bilinmeyen karanlıkların içinden bakar gibiydi. Gene de bu bakışlardaki ısı verimli bir uyku gibi Gerald'ın beynini sardı. Gerald,

«Hoşça kal,» dedi gene. «Senin için bir şeyler yapabilir miyim?»

«Hiç bir şey; sağol.»

Birkin siyah giyimli, parlak saçlı adamın dışarı çıkmasını seyretti; sonra öbür yanına döndü ve uykuya daldı.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Büyük Endüstrici

Beldover'de hem Ursula hem Gudrun bir bekleme dönemine girmiş gibiydiler. Ursula'ya öyle geliyordu ki Birkin onun iç dünyasındaki yerini yitirmiş, eski önemi hemen hemen hiç kalmamıştı. Onun kendi arkadaşları, kendi uğraşları, kendi hayatı vardı. Genç kadın Birkin'e sırt çevirerek gene hevesle, zevkle, eski yaşayışına döndü.

Gudrun da buralardan başka yerlere gidip yeni bir hayata başlamayı tasarlamaktaydı. İçinde Gerald'la kesin ilişki kurmasını durmadan önlemeğe çalışan bir şey vardı sanki. Onunla dostluğunun rasgele bir tanışıklıktan ileri gitmemesinin daha iyi, daha akıllıca olacağını seziyordu.

St. Petersburg'a gidebilirdi. Orada, kendisi gibi heykeltraş olan ve zengin bir Rus'la yaşıyan bir arkadaşı vardı. Zengin Rus'un hobi'si süs eşyaları yapmaktı. Rusların heyecanlı, taşkın, biraz da köksüz yaşayışları Gudrun'u çekiyordu. Paris'e gitmeyi hiç istemiyordu. Paris kuru, bu yüzden de sıkıcı bir yerdi. Gudrun Roma'ya, Münih'e, Viyana'ya gitmek istiyordu, ya da St. Petersburg'la Moskova'ya...

Elinde parası vardı. Beldover'e biraz da para biriktirebilmek amacıyla gelmişti. Yapıtlarının satışları da iyi kazanç sağlamıştı. Londra'ya gitse sanat mevsiminin gözdelerinden biri olabileceğini biliyordu. Gelgelelim Londra'yı ezberlemişti artık; başka bir şeyler istiyordu. Avrupadaki ya da Rusyadaki dostlardan haber çıkar çıkmaz gidecekti. İyice huzursuzdu...

*
**

Bir gün iki kız kardeş bal almak için Willey Green'de bir köy evine uğradılar. Tıknaz, soluk benizli, sivri burunlu, biraz da kurnaz ve şirret tipli bir kadın olan Bayan Stout onları aşırı temiz, aşırı düzenli ve süslü olan mutfağına çağırdı.

O hep yaltaklanır gibi çıkan vızıltılı sesiyle, «Ey, Miss Gudrun, gene baba ocağına dönmek nasıl geliyor, bakalım?» diye sordu.

Gudrun onu sevmediğine o saat karar vererek kısa ve sert, «Hiç de iyi gelmiyor,» diye yanıtladı.

«Öyle mi? Ama elbet, Londra'dan sonra sönük gelir buraları. Siz büyük, parlak yerleri, civcivli hayatı seviyorsunuz sanırım. Kimileri de Willey Green ve Beldover gibi yerlerle yetinirler... Ey, şu ünlü yeni okulumuzu nasıl buluyorsunuz?»

«Çok iyi bir okul.» Gudrun çok soğuk ve sert konuşuyordu çünkü köylülerin bu yeni okulu hiç tutmadıklarını biliyordu.

«Yaa, beğeniyorsunuz, demek? Herkes başka hava çalıyor bu okul üzerine. Hiç değilse öğretmenlerin beğendiğini bilmek iyi bir şey. Gene de görüşler değişiyor değil mi? Yaşlı Bay Crich de sizin gibi düşünüyor: çok tutuyor bu okulu... Biliyor musunuz, zavallıcık pek has-

ta. Günleri sayılı gibi geliyor, korkarım. İyice düşkünleşmiş, diyorlar.»

Ursula, «Kötüleşmiş demek?» diye sordu.

«Öyle Miss Diana'yı yitirdiklerinden beri iyice ağırlaşmış hastalığı. Gölge gibi kalmış, diyorlar. Zavallı adam, çok dert çekti, doğrusu. Oysa öyle iyi yürekli, öyle insan bir adamdır ki! Çocukları hiç de ona çekmemiş yazık.»

Ursula, «Analarına mı çekmişler dersin?» diye sordu.

«Bir çok yönlerden,» diye Bayan Kirk sesini alçaltarak karşılık verdi. «Anaları buraya gelin geldiğinde öyle kibirli, öyle burnu havadaydı ki bildiğin gibi değil! Konuşmak şöyle dursun, yüzüne bakmak bile yasak, sanırdınız!»

«O zamandan tanıyorsun demek.»

«Elbet ya! Çocuklarının üç tanesine ben dadılık ettim. Bilseniz ne canavar şeylerdi! Daha kucakta bebecikken duman attırırlardı ortalığa. Hele o Bay Gerald! Doğuştan canavardı sanki yumurcak.»

Kadının sesi hırs ve kinle titriyordu.

«Yok canım!» dedi Gudrun.

«Bildiğin gibi değil! Öyle bir dik kafalı, dediği dedik şeydi ki daha altı ayını doldurmadan dadısını kaçırtmıştı. Bir tekmelenmesini görsen, o bağırışlarını duysan, içine ifrit girmiş sanırdın! Kaç kez kıçını çimdiklemişimdir bu yüzden. Kim ne derse desin! Keşke daha çok çimdiklenseydi, daha iyi olurdu onun için. Ama anası olacak karı onlara toz kondurtmazdı. Bu yüzden kocasıyla ne kavgalar ettiğini ben bilirim! Adamcağız artık bıkınca çalışma odasının kapısını kilitler, veriştirirdi çocuklara. Anaları da dışarda beş aşağı, beş yukarı volta atar, dururdu gayri, dişi kaplanlar gibi. Gözleri ölüm saçardı, kör olayım! Sonunda kapı açılınca, Çocuklarıma neler

yaptın genç, korkak adam! diye kocasının üstüne yürürdü. Aklı başından giderdi böyle zamanlarda. Biliyor musunuz, Bay Crich o kadından korkardı, gibi geliyor bana... O evde çalışan hizmetçilerin de çekmediği kalmazdı. Baba sonunda, usanıp da çocuklardan birini patakladıyınca hepimiz bayram yapardık, valla. Çünkü adamın hayatını başına zindan ederlerdi.»

«Deme!»

«Bildiğin gibi değil! İlle oturaklarıyla masalara vuracaklar, kedi yavrularını boyunlarına ip bağlayıp çekecekler, istedikleri anında ellerine verilecek, yoksa vay haline! Anaları olacak kadın hışım gibi içeri girer, **Ne oluyor?** diye bağırırdı. **Ne yaptınız yavruma? Yavrum benim, ne oldu?** diye hesap sorardı. Adamın ödünü koparırdı. Ayağının altına alıp ezecek sanırdın. Ama beni ezemezdi; yağma yok! Doğurduğu ifritlerle tek başedebilen bendim! Bunca kıyamet koparırdı ya, çocuklarıyla kendisi uğraşmaya gelince ortada yoktu. Yoo, kendi canını sıkıntıya sokmazdı, ham'fendi! Kahırlarını çekmek bize düşerdi ama piç kurularına el süremezdim, ses edemezdin! Hele o Bay Gerald yok mu, bitirimdi, inan olsun. Bir buçuk yaşına geldiği zaman ben çıktım. Çekemedim ondan ötesini. Ama çok çimdik atmışımdır kıçına ben onun, hem de daha süt çocuğuyken. Hiç de pişman değilim, doğrusu. Keşke daha da...»

Gudrun köy evinden ayrıldığı zaman içi öfke ve tiksintiyle dolup taşıyordu. «Kıçına çimdik atmak,» lâfını düşündükçe köpürüyordu. O saat geri dönüp kadını boğmak geliyordu içinden. Bu sözler bir daha hiç çıkmamak üzere kafasına kazılınıştı sanki. Günün birinde bunu Gerald'a da söylemek ve onun tepkisini seyretmek ne hoş olurdu. Gudrun bunu düşünüyor ama düşündüğünden ötürü kendi kendine de kızıyordu.

*
**

Shorlands'daysa bir ömür boyu süregelmiş olan savaşım sona ermek üzereydi. Evin babası ölüm döşeğindeydi. Ağrıları, sancıları şiddetlendikçe üstüne gitgide bir suskunluk gelmiş, çevresiyle ilgisi gitgide azalmağa başlamıştı. Başlıca uğraşı ağrıları olup çıkmıştı artık. Ağrı dindiği zamanlarda bile adam onun yakında bir yerde, pusuda beklediğini, gene geleceğini biliyordu. Durup durup onu paralıyan, sonra da çekilen bir büyük ıstırap.

Zamanla bu büyük can acısı onun tüm yaşamını pençesinin içine aldı. Tüm canını iliğine değin emdi bitirdi; onu karanlıkların içine doğru çekti. Ve yaşamın bu alaca karanlığında adam çevresini göremez oldu. İşi gücü, uğraşları, görevleri, birer birer silindi. Toplumla olan bağları çözüldü. Ailesi bile ikinci derecede kaldı. Şu, şu, şu kişilerin kendi çocuğu olduğunu hayal meyal anımsar gibiydi ya bu, onun için yaşamsal önem taşımayan bir tarih olgusu gibiydi. Adamcağızın bu kişilerle kendisi arasındaki akrabalığı bulup çıkarmakta güçlük çektiği oluyordu.

Karısının varlığı bile ortadan silinmişti sanki. Kadın bir bakıma onun içindeki ağrı ve acılarla, ruhundaki karanlıkla özdeşti: hepsi bir kapıya çıkıyorlardı artık. İçini kemiren sancılar ve karısı, onun hiç bir zaman yüz yüze gelmek istemediği o karanlık gizemli, gizli düşmandı.

Karısını çok az görüyordu. Kadın odasından çok az çıkıyordu çünkü. Arada bir, boynunu öne doğru uzatmış olarak kocasının yanına geliyor ve afyonkeş gibi dalgın, yavaş bir sesle onun hatırını soruyordu. O da otuz yılı aşan alışkanlığıyla,

«Hep bildiğin gibi, hayatım,» diye yanıtlıyordu.

Gel gör ki bu alışkanlığın kalkanı ardında korku gizliydi: ödü kopuyordu karısından. Yalnız, ömrü boyu hiç bir gücün karşısında boyun eğmemiş olan bir adamdı. Şimdi de başı dik olarak ölüp gidecekti. Ömrü boyunca, «Zavallı Christiana! Öyle dik kafalı, öyle çabuk öfkelenen bir huyu var ki!» diye kendi kendini aldatmaya, karısına karşı duyduğu kini bir acıma maskesinin altına gizlemeye kendini alıştırmıştı. Acıma onun zırhı ve kalkanı, onu hiç yaya bırakmıyan silâhı olmuştu. Karısına hâlâ da bir yönden acıyordu: kadıncağız öyle öfke dolu, öyle sabırsız bir yaradılıştaydı ki!

Şu var ki şimdi canlılığının yanı sıra merhameti de üzülüp aşınmağa başlamış, bir yerde dehşete yaklaşan korkusu kendini gösterir olmuştu. Ne var ki bu merhamet zırhının delinip çatlamasıyla onun ömrü de sona erecekti: bir böceğin, kabuğu ezilince öldüğü gibi...

Ömür boyu inançlarına göre yaşamış olan bir adamdı: düşkünlerin elinden tutmuş, insanları sevmişti. Başka insanları kendinden daha çok severek Tanrı Buyruğunun bir adım ilerisine geçtiği de söylenebilirdi. Çok sayıda işçi çalıştıran büyük bir patron, kodaman bir maden sahibiydi. Oysa Tanrı katında işçileriyle kendisinin eşit sayıldığını hiç bir zaman aklından ve gönlünden çıkarmamıştı. Daha doğrusu kendini onlardandan aşağı bile görmüştü; yoksulluk ve alın teri sayesinde işçilerin Tanrıya kendisinden daha yakın olduklarını düşünmüştü. Cennetin anahtarlarının kendi çalıştırdığı işçilerin elinde olduğuna (bu inancını hiç bir zaman ortaya vurmasa da) inanırdı. Tanrıya yaklaşmak istiyorsa işçilerine yaklaşması, yaşamını onların ekseninin çevresinde döndürmesi gerekti. Bay Crich, kendi de bilmeden işçilerini Tanrının görüntüsü olan bir put yapıp çıkmıştı.

Ve evliliklerinin daha ilk başlangıcından beri karısı, cehennemin en ulu ifritlerinden biriymişcesine onun

karşısına dikilmişti. Bir şahinin büyüleyici ve insan dışı güzelliğiyle, bir garip, yırtıcı kuş gibi, kocasının insanseverliğinin demir parmaklıklarına kanatlarıyla çarpa çarpa sonunda susmuş ve kafeste bir kuş olup çıkmıştı. Yaşam koşulları bu kafesin parmaklıklarının kırılıp açılmasına engel oluyordu, kocası da onun baş edemiyeceği kadar güçlüydü. Bu yüzden karısını bunca yıldır içerde tutabilmişti. Ve kadın onun elinde tutsak olduğundan, adamın bu kadına olan ihtirası hiç sönmemişti. Onu hep sevmişti, derinden ve ateşli. Kafesin içinde kaldığı sürece ona her istediğini vermiş, her hakkı tanımıştı.

Ne var ki kadın çıldıracak kertelere gelmişti. Vahşî ve bağımsız huyda olduğu için kocasının herkese karşı takındığı yumuşak, nerdeyse ezik tutuma dayanamıyordu.

Aslında Bay Circh yoksullara kanacak kadar aptal değildi. Kapıya gelip el açarak sızıldananların sömürücü cinsten olduğunu biliyordu. Neyse ki köylülerin çoğunluğu onun kapısına gelmiyecek, ondan hiç bir şey istemiyecek kadar gururlu ve onurluydular. Gelgelelim dünyanın her yerinde olduğu gibi Beldover'de de sürünerek dilenen ve sızıldanan sömürücü asalaklar vardı. Bunların ezile büzüle, gene de iğrenç bir inatla kapıya geldiklerini görünce Christiana Crich'in sanki beyni yalazlanırdı. Köpekleri salmak isterdi kapıdakilerin üstüne.

«Hey, Rip! Hey, Ring! Ranger! Paralayın, şunları! Çocuklar, salıversenize köpekleri dışarı!»

Ne var ki baş uşak Crowther'la bütün öteki hizmetçiler Bay Crich'in adamlarıydılar ve efendilerinin isteklerine uyarlardı.

Yalnız kocası evde olmadığı zamanlar Christiana bir şahin gibi dilencilerin üstüne atılarak, «Ne işiniz var sizin burada?» diye haykırırdı. «Umudunuzu kesin bu ka-

pıdan! Simpson, kov şunları! Bir daha da hiç birini bahçe kapısından içeri sokmayacaksın!»

Gelgelelim dilenmeğe gelenler Bay Crich'in evde bulunup bulunmadığını kapıcıdan sorarak gelişlerini ona göre ayarlamayı öğrenmişlerdi. Crowther usulca gelir, çalışma odasının kapısını tıklatırdı

«Sizi bir görmeğe gelen var, efendim.»

«Kimmiş?»

«Grorock, efendim.»

«Ne istiyormuş?» Efendinin sorusu yarı sabırsız çıkardı, yarı hoşnut. Kendinden yardım istenmesini severdi.»

«Çocuğu içinmiş, efendim.»

«Kitaplığa al; sabahları saat on birden sonra gelmesinler diye de söyle.»

«Christiana, «Yemekten kalkmanın gereği var mı şimdi?» diye çıkışırdı kocasına. «Savıver gitsin.»

«Olmaz ki, yapamam bunu. Hem zaten bir dakika dinlemekten ne çıkar zavallıyı?»

«Bu kaçıncı oluyor bugün, biliyor musun? Bari evini onlara aç. Çocuklarla biz başka yere taşınalım.»

«Kuzum Christiana, böyle yapma! Katı yürekli olma!»

Ama karısı hiç bir şey demeden dışarı çıkıp çalışma odasına yürüdü: doktor muayenehanesinde sıra beklercesine oturmuş bekleşen yoksulların üstüne.

«Bay Crich'in işi var. Sizi bu saatte göremiyecek. Kuzum, o sizin uşağınız mı böyle her istediğiniz saatte geliyorsunuz? Basın, gidin; bizim size verecek hiç bir şeyimiz yok.»

Yoksullar elleri ayaklarına dolaşarak kalkarlardı. Ne var ki Bay Crich o soluk yüzü, siyah sakalı ve yumuşak, özür diler gibi bakışıyla hemen karısının ardından görünür,

«Evet, bu saatte gelmenizi istemiyorum,» derdi. «Sabahları gelirseniz sizi dinlerim ama böyle yemek saatinde de gelinmez ki!..» Sonra: «Ne derdin var bakalım, Gittens? Senin hanım nasıl?»

«Pek düşkünleşti de Bay Crich! Püf desen sönecek gibi düşkünleşti şu günlerde...»

Christiana'ya bazan öyle geliyordu ki kocası başka insanların dertleriyle beslenen bir garip cenaze kuşudur; pis bir sefillik öyküsü dinlemedikçe karnı doymaz ve bu iğrenç sızıltıları yaslı ve sevecen bir iştahayla içine sindirir.

Kadın bu sürünen, avuç açan demokrasi dünyasından kaçındıkça kendi içine kapanır oldu. Her geçen yıl onu dış dünyadan biraz daha uzaklaştırıyordu. Evde, bahçede, tarlalarda gezinirken keskin bakışlarla çevresini süzer ama hiç bir şeyi görmezdi. Çok az konuşuyordu; dış dünyayla hiç bir bağlantısı kalmamış gibiydi. Artık düşünmüyordu bile.

Ve bu arada bir sürü çocuk doğurdu. Çünkü zamanla kocasına hiç bir yönden karşı çıkmaz olmuştu. Onun her dediğine boyun eğiyor, her istediğini almasına, yapmasına izin veriyordu. Her şeye gönülsüz baş eğen, kafeste şahine dönmüştü. Kocasıyla arasındaki ilişki sözsüz ve gizliydi ama derin mi derin, korkunç mu korkunç, tümüyle yıkıcı, mahvedici bir ilişkiydi. Zamanla ikisini de harabeye çevirdi.

Ta en sonuna, gücü hiç kalmayıncaya değin adam gider, karısını kolları arasına alarak severdi. Tutsak şahinin gözlerinde tutuşan, o ürkünç ve bembeyaz, yırtıcı ışık erkeği daha da heyecanlandırıp uyandırırdı. Tâ ki kan tüküre tüküre güçsüz kalana dek. O zaman dünyada en çok korktuğu şey karısı olup çıktı. Gene de kendi kendine, onunla nasıl mutlu bir ömür sürdüğünü, ona nasıl, başlangıçtan beri tüm dünyayı unutturan bir sevgiyle

bağlı olduğunu söyleyip duruyordu. Ve onu hep tertemiz, el değmemiş olarak görüyordu. Yalnızca kendinin bildiği o beyaz ateş, kadının şehvetinin alevi onun gözünde bembeyaz bir kar çiçeğiydi. Kadın tepeden tırnağa, arzulamaktan ölüme değin vazgeçmediği bembeyaz bir kar çiçeğiydi zaten... Ölüme değin el değmemiş bir beyaz kar çiçeği olarak gördü onu. Çünkü tutsak ederek baş eğdirmişti ve bu baş eğiş onun gözünde yalın bir el değmemişlikti; bir türlü yırtıp bozamadığı bir bâkirelik ki bir efsun gibi tüm benliğini tutmuştu.

Christiana'ya gelince: dış dünyayla ilişkisini kesmişti ama ruhu hâlâ dimdik ve sapasağlam ayaktaydı. Ve tek başına. Gençliğinde o denli yırtıcılıkla sevdiği çocukları bile gözünde yoktu artık. Yalnızca Gerald'da bir pırıltı görüyor ve onun varlığını az çok ayırt ediyordu. Gelgelelim son günlerde, işlerin başında babasının yerini almağa başladığından beri, o da silikleşmişti.

Beri yandan babası da, ölüm döşeğinde Gerald'dan sevgi ve anlayış bekler olmuştu. Oysa oldum olası birbirlerine zıt gitmişlerdi. Gerald babasından çekinir hem de onu küçümserdi. Babası da bu en büyük oğluna karşı, hiç bir zaman kendi kendine bile itiraf etmediği gerçek bir nefret duyardı. Bu nefreti baskı altında tutmak istediği için de Gerald'dan oldum olası uzak durmuş, bırakmıştı onu, bildiğini okusun.

Ne var ki Gerald işin başına geçip de üstün yetenekli bir yönetmeci olduğu ortaya çıkınca, çalışmaktan yorulup usanmış olan baba bütün ipleri onun eline vermiş, ona hiç koşulsuz güvenmeye başlamıştı. Bir zamanlar düşman gibi diş bilediği oğluna şimdi böyle bel bağlayışında iç burkucu bir şey vardı. Bu da Gerald'ın vefa ve acıma duygularını depreştirmekten geri kalmadı. Çocukluk, ilk gençlik yıllarını düşmanlığıyla gölgelemiş

olan bu babaya karşı bir tuhaf yürek sızısı, sevgiyle acıma arası bir şefkat içini bürüdü.

Baba Gerald'ın acıma ve şefkatine sığınmıştı ama içindeki tüm sevgi, eskidenberi göz bebeği olan en küçük kızı Winifred içindi. Şimdi de onu ölmek üzere olan bir insanın sonsuz ve derin sevgisiyle, korumak, kurtarmak isteğiyle içi yanarak seviyordu. İstiyordu ki onu ömür boyu sevgisi ve sıcaklığıyla sarıp saklıyacak bir barınak hazırlıyabilsin! Ölümünden sonra onun mutlu olacağına bir inanabilse! Bu isteği, Diana'nın ölümü ve kendi hastalığının ağırlaşmasından beri kafasına iyiden iyiye sardırmıştı. Sanki ölüm döşeğinde bile yüreğinde bir sorumluluk, iyilik ve sevgi yükünün ağırlığını duymakla kendini yükümlü sayıyordu.

Babasının siyah saçlarıyla durgun görünüşünü almış olan Winifred tuhaf duyarlıklı ve esintili, çabuk parlayan bir çocuktu. Daha doğrusu cinli gibi bir şeydi. Bir bakardınız, dünyanın en tasasız, en şen çocuğu: herkese, her şeye, hele babasıyla hayvanlara karşı içi sevgi dolu. Derken göz bebeği olan Leo adındaki kedi yavrusunun otomobil altında kalıp öldüğünü öğrenirdi de hafif bir yüz buruşturmasıyla başını öte yana çevirerek,

«Öyle mi?» der, geçerdi.

Yalnızca, bu kara haberi getirip onu yaslanmaya zorlamak istiyen hizmetçiye düşman olurdu. Başlıca amacı hiç bir şey bilmemek sanırdınız. Annesiyle kardeşlerinin çoğundan kaçınırdı. Babasını çok severdi çünkü babası onu çok seviyor, hep onun mutluluğunu istiyor ve onun yanındayken gözle görülürcesine gençleşip neşeleniyordu. Winifred Gerald'ı da severdi çünkü Gerald kendi kendine yeten bir adamdı. Winifred yaşamayı onun için oyunlaştırabilen insanları severdi.

Sonra, Tanrı vergisi olan şaşırtıcı bir eleştiri yeteneği vardı. Bir solukta hem salt anarşist hem de salt aris-

tokrattı. Eşitlerini nerede olsa tanır, kendinden aşağı düzeydekilere de, ister kendi kardeşleri ister uşakları olsun, tasasız bir umarsamazlıkla boş verirdi. Kendiyle başlayıp kendiyle biten bir tekliği vardı. Amaç ve süreklilik anlamlarından tümüyle yoksun, bir dakikadan öbürüne yaşar gibiydi.

Babası da, ömrünün en son aldatmacasıyla, Winifred'in mutluluğunu sağlamak zorunda olduğuna kendi kendini inandırmıştı. O Winifred ki acı çekmek nedir bilmezdi çünkü hiç kimseyle canını acıtacak kadar sıkı bir bağı yoktu. O Winifred ki en sevdiği şeyi yitirirdi de ertesi gün hiç bir şey olmamış sanırdınız! Babası ömrünün en son ve ateşli sevgisiyle işte bu Winifred'in üstüne titremeyi kafasına koymuştu.

Gudrun Brangwen'in ona resim ve elişi dersi vermesinin düşünüldüğünü duyunca bunda çocuğu için bir kurtuluş yolu görür gibi oldu. Winifred'in sanat yeteneğine inanıyor, Gudrun Brangwen'in de olağan üstü bir insan olduğunu biliyordu. Winifred'i ona emanet edebilir, yavrusunun bu sayede olumlu bir yön tutturacağına inanabilirdi.

Böylece Bay Crich hiç düşünüp vakit geçirmeden Gudrun'a baş vurdu...

Bu arada babasının dünyayla olan bağları inceldikçe Gerald dünyayla daha bir yüz yüze, göz göze kalmıştı. Babası aradan çekildikçe dünyadan hesap vermek Gerald'a düşüyordu artık. Ayaklarının altında parçalanıp çöken atkıları ve tahtaları çatır çatır ayrılan bir gemide kalakalmıştı sanki ve bu geminin dümeni de kendi elindeydi...

Gerald çocukluğunda ve delikanlılığında yabanıl ve ilkel bir özgürlüğün özlemini çekmişti. İdeali Homerüs'ün yazdığı çağdı: insanın bir yiğitler ordusuna başbuğ olabileceği ve ömrünü kahramanlık dolu serüvenlerle ge-

çirebileceği bir çağ. Kendi çağının, kendi yaşamının koşullarına karşı amansız bir kin besliyordu. Öylesine ki maden ocaklarının vadisine baktığı zaman bile Beldover'i doğru dürüst, tam anlamıyla görmezdi. Kömür tozunun kararttığı maden havzasına hep sırt çevirir, yüzünü hep Willey Suyunun ötesindeki yerlere, kırlara ve ormanlara doğru döndürürdü. Ta Shortlands'den bile işitilen maden takırtılarıyla gürültülerini duymazlıktan gelirdi. Endüstri denizinin kendi kapısının eşiğini yalıyan isli dalgalarına hiç aldırış etmezdi. Dünyası avcılık, yüzmek ve ata binmekti onun. Otorite denen şeyi toptan yadsırdı. Hayat gem vurulmamış bir özgürlüktü.

Sonra onu tutup yatılı okula göndermişlerdi ki bu onun canını almakla birdi. Gerald Oxford'a gitmemekte direnmiş, bir Alman üniversitesini seçmişti. Bonn'da, Berlin ve Frankfurt'ta kalmıştı. Bu gezileri sırasında kafasında bir uyanma, bir merak kıpırdanması olmuştu. Her şeyi görüp öğrenmek istiyordu ve öğrenmek şimdi ona eğlenmek gibi geliyordu. Savaşı bile denemeden edemedi. Sonra da oldum olası onu çeken ilkel ülkelerde yolculuklara çıktı.

Bütün bunların sonucu olarak insanların her yerde birbirine benzediğini gördü. Onunkisi gibi soğuk ve tarafsız bir kafaya göre, uygarlaşmamış ilkel insanlar, uygar Avrupalılardan daha sıkıcı, daha donuktular.

Gerald özlemini çektiği gerçek serüveni, en sonunda, kömür madenlerinde buldu. Babası ondan yardım istemişti. Gerald maden mühendisi olarak yetişmesine karşın şimdiye değin madenlerle hiç ilgilenmiş değildi. Oysa şimdi birden, coşkun bir hevesle bu dünyaya el attı.

Şimdi, durup dururken, bu koca endüstri dünyası onun için elle tutulur, gözle görülür bir gerçek olup çıktı, kendi de bu dünyanın bir parçasıydı artık. Endüstriyi bir tablo bütünlüğüyle görmeğe başlamıştı. Demir yolun-

dan geçen trenler bir madeni öbürküne bağlıyordu, ağır yüklü kısa trenler, bomboş vagonlu upuzun trenler... hepsinin üstünde de kocaman beyaz harflerle, «C. B. ve Ortakları», diye yazıyordu.

Çocukluğundan beri vagonların üstünde olan bu yazıları şimdiye dek hiç görmemiş gibiydi: öylesine tanıdık ve alışılmış ki artık insanın dikkat bile etmediği bir takım harfler. Gerald şimdi, en sonunda, bu yazılara bakınca kendi adını okuyordu. Kudretin ne demek olduğunu şimdi anlıyordu ancak.

Kendi baş harfleriyle damgalanmış olan sayısız vagonlar ülkenin dört bir yanına dağılmış durumdaydı. Londra'ya girerken görüyordu bunları. Dover'de görüyordu. Baştan aşağı kendi madenleri sayesinde ayakta duran köylere, kasabalara bakıyordu: Beldover, Selby, Whatmore, Lethley Bank... çirkin mi çirkin, pis mi pis. Çocukluğunda birer vicdan yarası gibi görmüştü onları; şimdi baktıkça göğsü kabarıyordu. İkindi üzeri madenlerden dönen işçi kafilelerini görüyordu, isli suratlarında ağızları kıpkırmızı duran, hemen hepsi çarpık çurpuk, binlerce insan. İşte o, iradesiyle bütün bu insanlara egemendi. Hepsi onun emrindeydi. Çirkin mirkin, kaba maba; onun elinde birer araçtılar ya sen ona bak. O da makinenin Tanrısıydı. Onun otomobili geçerken işçiler hiç düşünmeden yana çekilerek yol veriyorlardı.

Gerald madenlerin başına para hırsıyla geçmiş değildi. Temelde para vız geliyordu ona. Temelde ne gösterişe, ne lükse, ne de yüksek mevki sahibi olmaya düşkündü. Onun istediği doğayla savaşıp kendi iradesinin üstünlüğünü ortaya sermekti. Kazanılan para zaferin ganimetinden başka birşey değildi ama zaferin kendisi, işin başarılmasındaydı. Bu işi başarmak için kolları sıvadıkça Gerald coşkun bir heyecanla titriyordu. Hergün madenlere inerek her şeyi gözden geçiriyor, deniyor, bilenlere

akıl danışıyordu. Sonunda durumu bütünüyle kavradı: bir generalin önündeki savaş plânını kavraması gibi.

Şimdi sıra kökten bir değişikliğe gelmişti. Madenler eski, çağ dışı bir düzene göre işletiliyordu. Gerald'ın babası üçüncü kuşaktan maden sahibi olduğu için ailesinin o zamana dek yapmış olduğu parayı yeterli bulmuş ve daha çok işçilerini düşünmüştü. Madenler onun gözünde daha çok, yeraltını işliyen binlerce insanın ekmeğini ve rahatını sağlaması gereken kocaman tarlalardı. Onun başlıca çabası işçilerinin kazancını ve çıkarını gözetmek olmuştu. İşçiler de bundan yararlanmışlardı. İyice yoksul, aç-çıplak durumda olanlar pek azdı. Ortalık bolluk içindeydi çünkü madenin ocakları verimli ve işletilmesi kolay yerlerdi. İşçiler başlangıçta dünyayla barışık ve mutluydular. Dedeleriyle babalarının nasıl boğaz tokluğuna didinip gene de aç kaldıklarını düşündükçe kendi kendilerini şanslı sayıyor, ileride daha da güzel günler geleceğine inanıyorlardı. Maden sahiplerine karşı gönül borcu duyuyorlardı.

Ama insanoğlunun gözü hiç bir zaman doymaz. İşçilerin minnet duyguları da zamanla dırıltılara dönüştü. Gözleri açılıp bilinçlenmeğe başladıkça istekleri de çoğaldı. Maden sahipleri neden böyle, onlarla hiç kıyaslanamayacak oranda zengin olsunlardı?

Gerald küçükken bir kriz patlak vermiş, gelirlerinde yapılmak istenen bir indirime işçiler boyun eğmeyince Işverenler Federasyonu madenleri kapatıvermişti. Bu «lokavt», içinde yaşadıkları yeni çağın koşullarını ve gerçeklerini Thomas Crich'in kafasına sokınağa yaramıştı. İşverenlerden olduğu için maden ocaklarını kendi adamlarının yüzüne karşı kapamak zorunda kalmıştı. O, İşçilerin Babası, kendi oğullarının ekmeğini ellerinden almak durumunda bırakılmıştı.

Kendi oğulları saydığı işçilerle savaş durumunda ol-

duğunu kavramak onu hayata küstürttü. O isterdi ki kendi endüstrisinin değirmeni sevgi üstüne dönsün. Evet, evet, maden ocaklarını bile işletip yöneten güç insan sevgisi olmalıydı onca. Oysa şimdi, ona karşı gelircesine, sevgi kınının içinden savaş kılıcı sıyrılıp ortaya çıkmıştı: makine çağının iç yüzü sırıtmıştı sevgi maskesinin altından. Thomas Crich'in dünyası başına yıkılmıştı. İşçiler belki ona, onun kendine baş kaldırmış değillerdi ama patron sınıfının karşısına dikilmişlerdi. Gerçek bir savaştı bu, Thomas Crich de kendini ister istemez, içinden düşman taraf saydığı işverenlerin yanında bulmuştu.

İçin için kaynaşan işçi kitleleri her gün toplanıyorlardı. Yeni bir din doğmuş gibiydi **aralarında :**

«Dünyada herkes eşittir!» düşüncesi ağızdan ağıza dolaşıyordu.

İşçiler bu düşünceyi sonuna kadar götürüp gerçeğe dönüştürmek niyetindeydiler. Yeni yeni fikirler kuşlar gibi uçuşuyordu havada: Bu eşitlik düşüncesi zaten İsa'nın buyruklarından biri değil miydi ve düşünce, fikir denen şey bir eylemin tohumu olmadıkça ne işe yarardı?

«Dünyada herkes eşittir. Hepimiz Tanrı kuluyuz. Öyleyse bu gözle görülür eşitsizlik neye?»

Sonuna değin zorlanıp gerçekleştirilmek, gerçeğe uygulanmak istenen bir dinsel inançtan başka bir şey değildi bu. Thomas Crich'in de işçilerin bu sorusuna verebilecek bir yanıtı yoktu. Kendi vicdanının inançlarına göre bu eşitsizliğin gerçekten yanlış olduğunu kabul etmek zorundaydı. Gel gör ki bu eşitsizliğin ham maddesi olan malını mülkünü elinden çıkarmaya da yanaşmıyordu. Böylece işçilerin, hakları uğruna dövüşmek dışında bir çıkar yolları kalmıyordu. Yeryüzündeki en son dinsel inanç kalıntısından: eşitlik özleminden esinleniyorlardı.

İçin için kaynaşan işçi sürüleri ortada dolanıyordu, yüzleri bir kutsal savaş verircesine aydınlık. Ayaklan-

malar oluyordu. Whatmore ocağına kundak sokuldu. Bu vadinin en ötesindeki ocaktı, ormanların orada. Askerler geldi. Shortlands'ın pencerelerinden göğe vuran alevlerin kızılı ve eskiden işçileri ocaklara taşıyan küçük trenle giden kırmızı ceketli askerler görülebiliyordu. Derken uzaktan uzağa silâh sesleri duyuldu, sonra da kalabalığın dağılıp yangının söndürülmüş, işçilerden birinin vurulup ölmüş olduğu duyuldu.

O zaman çocuk olan Gerald'ın heyecan ve kıvançtan içi içine sığmıyordu. Askerlerin arasına katılıp işçileri vurmağa can atıyordu. Yazık ki bahçe kapısından dışarı çıkmasına bile izin yoktu. İşçiler işverenlerle askerlere meydan okuyarak yolllarda dolaşıyor ve duvarlara, kapılara alaylı, sövgülü yazılar yazıyorlardı.

Bu arada Thomas Crich kahrından ölmek üzere, dört bir yana avuç avuç yardım parası dağıtıyordu. Dört bir yanda karavanalar kurdutmuştu: herkes çatlayana dek parasız yemek yiyordu. Her gün dört bir yanda bedava çay sofraları kuruluyordu: işçi çocukları böyle güzel şeyleri ömürlerinde yememişlerdi, hem de bu kadar bol! Cuma günleri okullara kocaman kocaman sepetler içinde çöreklerle pastalar, güğüm güğüm sütler dağıtılıyordu. Bu kadar süt içip pasta yemekten çocukların mideleri bozulmuştu.

Sonra savaş bitti, işçiler gene işbaşı yaptılar. Ama hiç bir şey eskisi gibi değildi artık. Yeni bir durum yaratılmış, yeni bir düşünce egemen olmuştu: Makinede bile eşitlik gözetiliyordu. Makinenin hiç bir bölümü öbüründen aşağı tutulamazdı, hepsi eşit olmalıydı. Kaos'a giden iç güdüsü uyanmıştı bir kez. Mekanik eşitliğin düşüncesini işçiler kendi iradelerini egemen kılmak amacında baş silâhı diye kullanacaklardı bundan böyle: kaos'un silâhı.

Bu grev sırasında çocuk olan Gerald yetişkinlerin

arasına katılıp işçilerle savaşınağa can atmıştı. Babasıysa iki yarım-gerçeğin arasına sıkışıp kalarak ezilmişti. Bir yandan Hristiyan olup bütün insanların eşitliğini kabul etmek istiyordu. Beri yandansa büyük bir sanayici olduğu için mülkünü ve otoritesini elinden bırakamıyacağını çok iyi biliyordu. Bir yandan sevgi ve iyilik saçan bir babalar babası olmak, kendini bile harcıyarak eli açıklık etmek isterken beri yandan yılda binlerce altını bulan gelirinin işçilerince başına kakıldığını duyuyordu, avaz avaz. İşçiler aldanmaz, kanmaz olmuşlardı artık!

Gerald dünyayı görüp öğrendikten ve işin başına geçtikten sonra durumu değiştirdi. Eşitlik anlamı ona göre değildi. Hristiyanlığın sevgi ve özgeçiye dayanan eskimiş ilkelerine karnı toktu. Mevki ve otoritenin ne değin önemli olduğu ortadaydı; bu konuda çene çalıp durmak da boşuna. Sınıf ayrımı ve otorite haklı ve yerinde bir şeydi çünkü işlerin yürüyebilmesi için gerekliydi. Makine gibiydi bu düzen. O, Gerald, makineyi işleten ana çarktı; işçi kitleleriyle onun döndürdüğü dış tekerlekler. Bu düzen böyle kurulmuştu; buna göz yummakta ya da karşı çıkmakta bir anlam yoktu. Gezegenlerin güneşin çevresinde döndüğünü yadsımaya benzerdi bu. Öyle ya, «Dünya, Merih, Venüs ya da Jüpiter de güneş sisteminin merkezi olmak hakkına sahiptir,» demek saçmalık değil miydi? Böyle bir fikir ancak kaos özlemi yüzünden ortaya atılabilir.

Gerald düzenli ve sıralı bir mantık yolu izlemeğe uğraşmadan hop diye sonuçlara sıçrayan bir adamdı. «Demokratik eşitlik» sorununa, saçma bulduğundan boş vermişti. Önemli olan, sosyal verimlilik mekanizmasıydı. Hele bir mekanizma takıntısız işlesin, hele üretim bollansın, hele herkes kendi verimliliği oranında, akla yakın bir kazanca kavuşsun, hele bu düzeye ulaşılsın bir kez! Ondan sonra dünyanın egemenliği isterse Şeytan Hazret-

lerinin eline geçebilirdi, ondan sonra herkes kendi gönlünün dilediğine gidebilirdi, yeter ki başkalarına gölge etmesin!

Böylece Gerald elinin altındaki büyük endüstriyi düzene sokmak için kollarını sıvadı. Gezipgördüklerinin, okuyup dinlediklerinin sonucu olarak yaşamın başlıca gizinin «uyum» olduğu sonucuna varmıştı. Uyum nedir, diye sorsalar kesinlikle tanımlıyamazdı ya bu inancını kendi işinde uygulamağa davrandı ve mistik «uyum» kavramını pratik «kuruluş» sözcüğüne dönüştürdü.

Yapacağı işin ne olduğunu biliyordu Toyrakla yapılacak kavgası vardı. Tek amaç buydu: toprağa ve altındaki kömüre saldırıp kendi iradesiyle onları alt etmek. Bu kavgayı yürütebilmek için de insanın elinde kusursuz iş gören araçlar bulunmalıydı: insanın amansız iradesini simgelemekle birlikte insan dışı, aksaksız bir ritim ve derin bir uyumla, hiç teklemeden, tıkır tıkır işliyen bir kuruluş! O, insanoğlu, kendisiyle buyruğundaki toprak arasında aksamıyan, değişmeyen, Tanrısal bir aracılık kurabilirdi. Ortada iki zıt kutup vardı: kendi iradesi ve bu iradeye karşı direnen Toprak. Bunları bağdaştırıp sonunda kendi iradesini egemen kılacak kusursuz mekanizmayı kurmak ve tıkır tıkır işletmek düşüncesi Gerald'a din aşkına benzer bir coşku aşılıyordu çünkü bu yeni makina dininde o kendini makinanın Tanrısı olarak görüyordu. Ömrünü adyabileceği amacı bulmuştu.

Gerald şirketin başına geçer geçmez eski düzen can çekişmeğe başladı. Genç adamın içinde, küçülüğündenberi onu arada çılgınlığın eşiğine değin götüren öfkeli ve yırtıcı bir ifrit vardı. Bu ifrit şimdi şirketin can damarlarına bir virüs gibi girdi ve yer yer müthiş patlamalar baş gösterdi. Gerald işin ayrıntılarını müthiş, insan dışı bir dikkatle gözden geçiriyordu. Kutsal saydığı hiçbir şey, alaşağı etmediği hiç bir töre yoktu. Saçlarını sakal-

larını madenlerde ağartmış olan emektar müdürler, memurlar, köhne, sarsak emekliler... Gerald onları şöyle bir süzüyor ve çürümüş bir tahta parçasını söküp atarcasına rahatlıkla atıveriyordu. Vicdan sızısı diye bir şey tanımıyordu. İşten attıklarına kendi uygun gördüğünce emekli maaşı bağlandıktan sonra yerlerine işe yarar, ateş gibi yeni adamlar getiriyordu.

Babası yalvarır gibi çekingen bir sesle, «Bak, Letherington'dan bir mektup aldım, gözlerim yaşardı doğrusu,» diyordu. «Adamcağızı biraz daha alakoysan olmaz mı? İyi çalışırdı.»

«Onun yerine yeni bir adam aldım, babacığım. Verdiğim emekli maaşı da az değil ya sence?»

«Onun istediği şey emekli maaşı değil ki zavallıcık! Artık hiç bir işe yaramadığını düşünmek gücüne gidiyor. Daha rahat rahat yirmi yıl çalışabilirim, diyordu.»

«Benim istediğim gibi çalışamaz, baba. Anlıyamıyor bunu.»

Babası içini çekti. Olup bitenleri bilmek bile istemiyordu artık. Ocakların bir iyi elden geçmeleri gerektiğini o da bilmez değildi. Öyle ya, bir gün gelir ocaklar kapanmak zorunda kalırsa herkes zararlı çıkardı. Bu yüzden adamcağız kendine baş vuran emektarlarının derdine derman olamıyarak yalnızca papağan gibi,

«Gerald diyor ki...» deyip duruyordu.

Ve her gün biraz daha kendi kabuğuna çekiliyordu. Dış dünyaya artık ışık tutamıyan kendi eski inançları hiç değilse kabuğun içini, ruhunun sessiz ve tenha derinliklerini eski güzellikleri ve ışıltılarıyla aydınlatabilirlerdi.

Gerald şirketteki devrimlerine müdür odasından başlamıştı. İstediği büyük ve köklü yenilikleri gerçekleştirebilecekse harcamalarda adamakıllı kısıntı yapmak zorunluydu.

«Dullara verilen bu kömürler neyin nesi, kuzum?»

«İşçilerimizin dul kalan ailelerine her üç ayda bir, iki yüz elli kilogram kömür bağlanmıştır da, efendim.»

«Bundan böyle parayla alacaklar. Burası hayır kurumu değil.»

Dullardan, adları bile bütün insanların gözlerini yaşartmağa yeterli olan bu acı ve çile simgelerinden Gerald sanki tiksiniyordu. Kocalarının eline bakıyorlardı madem, neden Hindistandaki gibi kocalarının cenazesiyle birlikte yok edilip ortadan kalkmıyorlardı? Kömürlerini parayla alsınlar da görsünler, bakalım!

Gerald şirketin giderlerini bin türlü yoldan kısmağa başlamıştı. Bunlardan kimileri öyle incelikli şeylerdi ki başkaları ayırdına bile varmıyordu. Kimileri de memur ve işçileri adamakıllı kızdırıyor ama şirkete her hafta yüzlerce altın kazandırıyordu.

Zamanla Gerald yönetimi baştan aşağı eline geçirdi ve işte o zaman büyük devrimlere girişti. Her bölüme uzman mühendisler alındı. Hem yeraltını hem yer üstünü aydınlatmak ve kömürleri çıkarıp taşıma işini kolaylaştırmak için büyük bir elektrik santralı kuruldu. Bütün madenlere elektrik verildi. Amerikadan, kimsenin o zamana dek görmemiş olduğu, demirden yapma kocaman adamlara benziyen yepyeni makineler getirtildi. Kazı işleri kökünden değiştirildi, kontrol işleri adamların elinden alınıp makinelere aktarıldı. Gene de adamlar eskisinden daha çok çalışmak zorundaydılar.

Ama ne denli yakınırlarsa yakınsınlar her şeye baş eğiyorlardı. Kendileri de gitgide daha çok makineleştikçe yaşama sevinçleri küllenir, umutları söner gibiydi. Gene de yeni koşulları sineye çekiyorlardı. Önceleri Gerald Crich'e diş biler, onu kıtır kıtır keseceklerine yemin ederken zamanla onu da kabullendiler. Hatta bu yargıya

boyun eğmekten bir tuhaf hoşnutluk duyar gibiydiler. Gerald onların yeni katıldıkları bir dinin baş rahibiydi sanki. Baba Crich çoktan unutulmuş, yeni bir dünya, yeni bir düzen kurulmuştu: katı, amansız, ürkünç. Ama bu düzenin müthişliğinde insanı doyuran bir yön mü vardı neydi, işçiler kendilerini öğütüp yok eden bu yeni makine düzeninin parçası olmağa razı geliyorlardı sonunda.

Bir tür özgürlük vardı bunda. Belki onların istediği özgürlük de buydu. Kaos'un, büyük çözülmenin ilk adımıydı bu: organik düzenin yerini mekanik düzene bırakması.

Gerald yaptıklarını beğeniyordu. İşçilerin onu sevmediklerini biliyordu. Akşamları sel gibi akarak, yorgun argın, ayaklarındaki koca çizmelerle yamru yumru, omuzları çöküK, onun önünden geçerlerken hiç selâm vermiyorlardı; boz bulanık bir gönülsüzlük seli gibi akıp geçiyorlardı onun önünden. Ama Gerald için önemli değildi bu. İşçiler onun için yalnızca birer araçtı. Kendini de bu araçların tümünün denetimini elinde tutan, en üstün araç olarak görüyordu yalnız. Onlar işçilikleriyle vardılar, kendisi işverenliğiyle.

Başarıya ulaşmıştı. Endüstriyi yepyeni ve ürkünç bir saflığa dönüştürmüştü. Kömür ocakları her zamankinden verimliydi. Kıl payı hesaplar üstünde duran üstün sistem hemen hemen hiç aksamadan yürüyordu. Gerald gerçekten kafası işliyen makine ve elektrik mühendisleri tutmuştu ve bunlar ona hiç de pahalıya patlamıyordu. Yüksek eğitim görmüş bir ustanın aldığı para işçilerin aldığı paradan pek fazla değildi. Gerald, hepsi de seçme adamlar olan yönetmenleri ve babasının zamanındaki ahmak, beceriksiz pinponlara verileni veriyordu.

Kısacası, kurduğu sistem artık öyle kusursuzdu ki Gerald'm bir gereği kalmamış gibiydi. Öylesine bir kusur-

suzluk ki Gerald'ın içini kimileyin bir garip korkudur alıyor, genç adam ne yapacağını bilemiyordu.

Son zamanlarda, akşamları yalnız ve eli boş olduğu sıralarda bir kaç kez durup dururken, dehşet içinde yerinden fırlamıştı: kim olduğunu, ne olduğunu bilemiyerek. Gidip aynanın karşısına geçmiş ve kendi yüzünü, kendi gözlerini, bir şeyler ararcasına, uzun uzun, ince ince süzmüştü. Korku içindeydi; ecel terleri döker gibiydi korkudan. Gel gör ki korktuğunun ne olduğunu bilemiyordu. Kendi yüzüne bakıyordu: işte, hep o yüz, biçimli, sağlıklı, her zamanki gibi. Gene de sahici değilmiş, bir maskeymiş gibi geliyordu nedense. Gerald, kırılıverecek diye, yüzüne dokunmaktan korkuyordu.

Ama iradesi hâlâ demir gibiydi. İşinin başından ayrıldığı zaman kitap okumayı, öte beri ütüne düşünüp kafa yormayı başarabiliyordu. İlkel kavimler, antropoloji ve spekülâtif felsefe konusunda kitaplar okumayı seviyordu. Kafası hiç boş durmuyordu. Ne var ki karanlıklar içinde yüzen bir sabun köpüğü gibiydi. Köpük her an dağılıp uçarak onu bir kaos içinde bırakabilirdi. İçindeki duygu merkezleri sanki kurumağa başlamıştı ve bu Gerald'ı ürkütüyordu ama korkusunun çaresine bakacak bile gücü yoktu.

Yalnızca Rupert Birkin'le olan dostluğu ona korkusunu unutturuyor, kıvraklığını ve kendi kendine yeterliliğini elinde tutmasına yardım ediyordu. Gelgelelim sonra, eninde sonunda Birkin'den ayrılmak zorundaydı; kilisedeki bir ayinden çıkarcasına sahici dış dünyaya, çalışma ve uğraşı dünyasına dönmek zorundaydı. Bu da gitgide güçleşiyor ve genç adam, benliğinin orta yeri bir boşluktan ibaretmiş, bu boşluk ta ürkütücü bir gerginlikle çevriliymiş gibi, kendini garip bir baskı altında hissediyordu.

En doyurucu boşalmayı kadınlarda bulmuştu. Düşük bir kadınla bir sefahat aleminden sonra rahatlıyor ve bir süre dünyayı unutuyordu. İşin kötüsü bu günlerde kadınlarla ilgilenmek de külfet gibi geliyordu. O biçim kadınlar ona bir şey söylemiyordu artık. Derdinin çaresi bu da değildi. Bedence uyanabilmesi için bir kadının önce onun kafasına adamakıllı bir şeyler söylemesi gerekiyordu

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Tavşan

Gudrun, Shortlands'a gitmesinin bir dönüm noktası olduğunu bunun, Gerald Crich'i sevgili olarak kabul etmek anlamına geldiğini biliyordu. Bu koşulun dolaylı da olsa ileri sürülmesinden hoşlanmıyarak işi sürümcemede bırakmasına karşın sonunda gideceğini biliyordu. Ve bin dereden su getiriyordu. O tokatı ve öpüşmeyi anımsadıkça soğuk terlere batarak,

«A canım, ne olmuş yani?» diye omuz silkiyordu. «Bir kere öpmüşüz, bir tokat atmışız, ne çıkar bundan? Bir an sorunu, ha deyince olup biten. Yolculuğa çıkmazdan önce Shortlands'a bir süre gider bakarım, neye benziyor.»

Çünkü Gudrun'un içinde, her şeyi duyup öğrenmek için doymaz bir merak vardı. Winifred'in nasıl bir çocuk olduğunu da öğrenmek istiyordu. O kaza gecesi çocuğun o bağırışını duyduğundan beri, aralarında gizemli bir bağlantı kurulmuş gibi geliyordu.

Önce çalışma odasında babayla konuştular. Sonra baba kızını çağırttı. Kız yanında Matmazeliyle geldi. Çocuksu çekingenliğinin altında, dünyayı umursamayan bir ilgisizlik, hatta vurdum duymazlık vardı.

Başı önüne eğik, «Hoş geldiniz,» dedi.

«Hoş bulduk.»

Sonra Winifred kenara çekildi ve Gudrun onun mürebbiyesine tanıştırıldı. Mürebbiye,

«Hava da bu gün ne güzel!» dedi.

«Pek güzel,» diye Gudrun ona hak verdi.

Winifred kendi köşesinden onları gözetliyordu. Bu tabloyu eğlendirici bulmakla birlikte bu yeni insanın nasıl bir şey olduğuna daha karar verememiş gibi bir duruşu vardı. Durmadan, yeni yeni insanlarla tanışıyordu ama bunların pek azı onun gözünde sahici birer kişi olup çıkıyordu. Matmazeli ele alalım, söz gelişi: bu kadını Winifred aslında insan yerine koymuyor, gururundan doğma bir küçümsemeyle ona katlanıyordu, hepsi bu.

Babası, «Ey, Winifred, Miss Brangwen'in geldiğine sevinmiyecek misin?» diye sordu. «Miss Brangwen tahta ve kilden hayvanlar, kuşlar yapıyor. Londra'daki gazetelerde de onu övüp göklere çıkaran yazılar yazılıyor.»

Winifred bıyık altından gülümsedi,

«Kimden duydunuz bunları, babacığım?»

«Kimden mi? Hermiona Roddice, Rupert Birkin gibi kimselerden.»

Winifred Gudrun'a doğru döndü ve, «Siz onları tanır mısınız?» diye belli belirsiz bir kafa tutuşla sordu.

«Tanırım,» dedi Gudrun.

Winifred tutumunda bir hafif ayarlama yaptı. Gudrun'a bir çeşit hizmetçi gözüyle bakarken şimdi onun kendine arkadaşlık etmek amacıyla gelmiş olduğunu anlıyordu. Biraz da sevindi bu işe. Çevresinde, güler yüzle katlandığı halde hiç önem vermediği öyle çok sayıda çok yarı - uşak vardı ki!

Gudrun çok serinkanlı duruyordu. Bu işi pek ciddiye almaz gibiydi. Winifred'in dünyaya alayla bakan, olgun bir çocuk olduğu ortadaydı. Karşısındakine yapışa-

cak cinsten değildi. Gudrun ondan hoşlanmış, onu ilgi çekici bulmuştu. Winifred dünyayı ve hayatı bir oyun, bir eğlence yerine koyuyordu. Ciddiye aldığı tek şey sevdiği hayvanlardı. Bütün sevgisini, çevresindeki insanlarla alay edercesine, bu hayvanlara veriyordu. En sevdiği hayvanlardan biri de Lulu adında Pekin cinsi bir küçük köpekti.

Gudrun, «Önce Lulu'nun resmini çizelim,» dedi. «Bakalım onu Lulu yapan ögeyi yakalıyabilecek miyiz? Ne dersin?»

Winifred, «Canım benim!» diyerek, ocak başında düşünceli bir hüzüne gömülmüşcesine oturan köpeği kucaklayıp o çıkık alnından öptü. «Sevgilim benim? İster misin resmini çizelim?» Sonra neşeyle kıkır kıkır gülerek Gudrun'a doğru döndü: «Hadi, hemen çizelim.»

Kâğıtlarıyla kalemlerini hazır ettikleri zaman Winifred köpeği bağrına basarak, «Anasının güzeli!» diye bağırdı. «Şimdi uslu uslu otur da annen senin portreni çizsin, e mi?»

Köpek o iri, patlak gözlerinde, yazgısına boyun eğmenin acıklı uysallığıyla ona bakıyordu. Winnie hayvanı ateşli öpücüklere boğarak,

«Kimbilir, benim çizdiğim resim neye benziyecek!» dedi. «Hiç bir şeye benzemez herhalde.»

Resmi çizerken için için gülüyor, arada da, «Ah, benim canım! Öyle de güzelsin ki!» diye bağırarak gene koşup köpeğini kucaklıyordu. Sanki ona gizliden gizliye bir kötülük yaptığından pişmandı.

Köpekse o kadife tüylü yüzünde hep o yazgısına razı olan bakışla oturuyordu.

Winifred başını yana eğmiş, gözleri kısık, efsunlanmış gibi bir dalgınlık ve dikkat içinde, ağır ağır çalışıyordu. Sonra birden,

«Bitti!» dedi.

Bir resme, bir de köpeğe baktı, hınzırlıkla acımanın karışımı olan bir gülüşle, «Vah benim güzelim! Seni neye benzettiler!» diye yakındı.

Resmi götürüp köpeğe gösterdi. Hayvancağız üzülmüş, küsmüş gibi başını döndürünce Winifred içinden taşan bir sevgiyle onu gene o çıkık kadife alnından öptü.

«Lulu'ya bakın! Tam Lulu olmuş! Portrene baksana, anasının güzeli. Bak, annen ne çizdi sana!»

Sonra ciddileşerek kalktı, resmi asık bir yüzle Gudrun'a uzattı.

Eciş bücüş bir küçük hayvanın eciş bücüş bir küçük resmiydi bu. Öyle hınzırcasına komikti ki Gudrun, kendi de bilmeden, ağır ağır gülümsedi.

Winifred için için gülerek, «Hiç benzememiş, değil mi?» diye sordu. «O bundan bin kat daha güzel. Benim dünya güzeli Lulu'm!» Ve gene, neye uğradığını şaşırmış olan köpeciği kucaklamağa koştu. «Hiç benzetememişim, öyle değil mi?»

«Tam benzetmişsin,» dedi Gudrun.

Çocuk bu kez çizdiği resmi yere göğe koyamaz oldu. Oradan oraya koşuyor ve hafif bir utanmışlıkla, herkese gösteriyordu.

«Bakın, babacığım.»

«Aa, Lulu bu!»

Gudrun Shortlands'a ilk geldiğinde Gerald evde yoktu. Ama döner dönmez onu aradı. Güneşli, yumuşacık bir sabahtı. Genç adam kendi yokluğunda açmış olan çiçeklere bakarak bahçe yollarında oyalandı. Her zamanki gibi pırıl pırıl, şık mı şık, üstünden sağlık fışkırıyordu. Siyahlar giymişti ve giysileri o gürbüz gövdesinin üstünde mum gibi duruyordu.

Gudrun o görmeden, çabuk çabuk yürüyerek yaklaştı. Elbisesi mavi, ayağındaki yün çoraplar sapsarıydı. Adam şaşalıyarak başını kaldırdı. Gudrun'un çorapları onu hep şaşalatır, biraz da sinirini bozardı.

Bahçede Matmazeli ve köpekleriyle oynamakta olan Winifred de koşarak Gudrun'un yanına geldi. Hemen onun koluna girerek,

«Bugün Bismark'ı yapıyoruz, değil mi?» diye sordu.

«Evet. Sen istiyorsan.»

«Hem de nasıl! Bilseniz, öyle istiyorum ki Bismark'ı yapmayı! Hele bu sabah pek kurumlu, pek görkemli bir duruşu var. Aslanlar gibi. Öyle de büyük ki! Kral sanki!»

Ufak tefek Fransız mürebbiye, **«Bonjour, mademoiselle,»** diye Gudrun'u selâmladı. Sonra, «Ama Bismark kral değildi ki Winifred!» dedi. «Yalnızca bir... **il n'était que chancelier.»**

Winifred küçümser bir ilgisizlikle, **Qu'est - ce qu'un chancelier?»** diye sordu.

«Chancelier demek şansölye demektir,» diye Gerald karşılık verdi. Şansölye de bir çeşit yargıç gibi birşey olsa gerek.»

Matmazel, terbiyeli ve güler yüzlü, Gerald'ı da selâmladı.

Gerald, «Ey, Bismark'ı ne yapıyorsunuz bakalım, Miss Brangwen?» diye sordu. «Ben mutfağa gönderip pişirtmek istiyorum.»

«Sakın ha!» diye Winifred bağırdı.

Gudrun, «Resmini yapacağız,» dedi.

Gerald, «Başka şey yapsanız daha iyi edersiniz,»

Gudrun onun sesindeki alaycı burukluğu duyarak başını kaldırıp gülümsedi. Genç adamın sinir uçlarında okşayıcı bir el dolaşmış gibi oldu.

«Shortlands'ı nasıl bulunuyorsunuz, bakalım?»

«Çok güzel.»

«İşte buna sevindim. Şu çiçekleri gördünüz mü?»

Gerald onların önüne düşerek yeni açmış olan çiçekleri gösterdi.

Gudrun, «Ne güzel şeyler!» diye bağırarak boru biçimli çiçeklerini parmak uçlarıyla. incitmekten korkarcasına hafif ve yavaş, okşadı. Bu okşayış kendi sinir uçlarında dolaşıyormuş gibi geldi Gerald'a gene. İçi bir genişledi, bir rahatladı.

Genç kadın, çiçeklerin güzelliğinin verdiği heyecanla kızışmış gözlerini onun yüzüne kaldırarak,

«Nedir bunlar?» diye sordu.

«Kahkaha çiçeğinin bir türü.»

«Hiç görmedim.»

Birbirlerine çok yakın duruyorlardı ve Gerald ona vurulmuş olduğunu biliyordu.

Sonra onun Winifred'le birlikte Bismark'ı bulmağa gidişine baktı. Parlak mavi kaşmirin içinde vücudunun biçimi ne güzel yuvarlak ve dolgun duruyordu. Kimbilir nasıl ipek gibi yumuşacıktı bu vücut, bu ten! Genç adamın içi aşırı bir hayranlık ve istekle dolup taştı. Gudrun o anda dünyanın en güzel, en arzu olunacak kadınıydı onun gözünde. Ve Gerald'ın tek isteği ona kavuşmaktı. Başka hiç bir şey gözünde yoktu. Kendini yalnızca Gudrun'la birleşmesi, Gudrun'a verilmesi zorunlu olan bir varlık olarak görüyordu.

Beri yandan Gudrun'un papağan kuşu gibi göz alan renkler giymesi de sinirine dokunmuyor değildi. Hele kendi evleri daha yastayken! Böyle tropik kuşları gibi mavili sarılı giyinmek! Gene de hoşuna gidiyordu bu onun, çok hoşuna gidiyordu. Gudrun'un giyimindeki kafa - tutuşu anlıyabiliyordu. Genç kadın giyim kuşamıyla bütün dünyaya meydan okur gibiydi. Gerald bıyık altından gülümsedi.

Gudrun'la Winifred evin arkasındaki samanlık ve

ahırlara gittiler. Burası sessiz, tenhaydı. Köşedeki kafesin önünde durup içindeki kocaman, siyahlı beyazlı tavşana baktılar.

Winifred, «Ne güzel şey, değil mi?» diye güldü. «Ne olur, kulaklarını dikmiş olarak yapalım onu! Kulaklarını dikmiş, çevresini dinlerken öyle bir dikkat kesiliyor ki! Öyle değil mi, canım Bismark'ım benim?»

Gudrun, «Kafesinden dışarıya çıkarabilir miyiz?» diye sordu.

«Pek güçlüdür ama; pehlivan gibidir.»

«Bir deneyilim mi, gene de?»

«Olur. İstersen. Ama deli gibi tekmelenir bu.»

Kafesin kapısını açtıkları zaman iri tavşan bir bomba gibi patlıyarak fır dönmeğe başladı.

Winifred heyecanla, «Bazan da çok kötü ısırır!» diye bağırdı. «Bakın şuna kuzum! Bitirim, değil mi? **Bismark!** Ne kaka şeysin sen! Canavar seni!»

Gudrun gülümsedi. Tavşan bir süre kafesin içinde dört döndükten sonra en dip köşeye büzülüp oturmuştu.

Winifred ninni söylercesine, «Artık uslandı, şimdi alalım mı?» diye fısıldıyarak Gudrun'a sordu. «Alıp çıkaralım mı şimdi?» Hınzır bir gülüşle, için için gülüyordu.

Gudrun kafesin kapısından içeri kolunu uzattı ve iri, güçlü hayvanı o upuzun kulaklarından kıskıvrak yakaladı. Hayvan dört ayağıyla yere sımsıkı yapışarak bir kasıldı. Ve tırnaklarıyla yeri kazıyarak sürüklendi. Sonra havada yay gibi, bir kasılıp bir boşanarak delice debelenmeğe başladı. Gudrun bu siyahlı beyazlı kasırgayı kendinden ırak tutabilmek amacıyla kolunu uzatabildiğince uzatmış, yüzünü de geri geri tutuyordu. Gelgelelim tavşanda sihirli bir güç vardı sanki. Genç kadın elinde onu zor tutabiliyordu. Bir an paniğe kapılır gibi oldu.

Winifred de biraz ürkmüş bir sesle, «Bismark! Bis-

mark! Çok yaramazlık ediyorsun!» diye bağırdı. «Ne olur, bırak gitsin, pis yumurcak!»

Elinde kopan bu fırtınanın karşısında bir an şaşalamış olan Gudrun birden kıpkırımızı kesildi. Üstüne bulut gibi bir öfke indi. Hele kol bileklerinin tırmık içinde kaldığını görünce içinde bir yırtıcılık kabardı.

O, çırpınan tavşanı koltuğunun altına sıkıştırmağa çalışırken Gerald geldi. Ve onun yüzündeki yırtıcı öfkeyi görür görmez tanıdı; tanıdık buldu. Hemen onun yanına koşarak,

«Bunu adamlardan biri tutsaydı bari!» dedi.

Winifred, «Pis hayvan!» diye çığlık çığlık bağırıyordu. «Pis şey!»

Gerald o gergin, güçlü ve biçimli elini uzatarak tavşanı kulaklarından tutup Gudrun'un elinden aldı.

Gudrun, sesi martı çığrışını andırır bir garip, hınçla tizleşerek, «Korkunç güçlü bir hayvan!» dedi.

Tavşan havada önce tortop oldu, sonra yay gibi gerilerek debelendi. İfrit kesilmişti sanki. Gudrun Gerald'ın tepeden tırnağa kasıldığını, gözlerinde keskin bir körlük belirdiğini gördü.

«Ben bu meretleri bilirim,» dedi genç adam.

İfrite dönmüş olan uzun, iri hayvan gene debelendi. Uçar gibi dört bacağı birden açılınca ejderhayı andırdı bir an. Sonra gene tostoparlak oldu: bir bomba ki dokunsam patlayacak! Adamın gövdesi bembeyaz bir öfke yıldırımına çarpılmışcasına şöyle bir sarsıldı. Boştaki eli şimşek hızıyla havaya kalktı, sonra atmaca gibi, tavşanın ensesine indi.

O dakikada, ödü kopmuş olan hayvanın tüyler ürpertici ve iğrenç çığlığı duyuldu. Tavşan var gücüyle kıvranarak adamın kol yenlerini ve etlerini pençeleriyle yırtıp paraladı. Havada beyazlı siyahlı, sivri tırnaklı bir şamata koptu, sonra Gerald tavşanı şöyle bir savurarak

koltuğunun altına sıkıştırdı. Tavşan orada büzülüp kaldı. Adamın ağzı kulaklarına varıyordu.

«Bir tavşanın da bu kadar güçlü olacağını kim bilebilirdi?» dedi.

Gudrun'un rengi kaçmış yüzünde gece gibi kapkara duran gözlerini gördü. O şiddetli boğuşmadan sonra tavşanın haykırışı kadını kendinden geçirmiş gibiydi. Gerald ona baktı ve yüzündeki, elektriklendirmeyi andıran parıltı daha da ışıdı.

Winifred, «Sevmiyorum ben bu şeyi,» diyordu. «Lûzi'ciğim gibi sevmiyorum. Pis bir şey bu.»

Gudrun kendini toplayarak çarpık bir gülüşle erkeğe baktı. Kendini ele vermiş olduğunu biliyordu. Hep o martı çığrışını andıran tiz sesiyle,

«Ne korkunç bağırıyorlar, değil mi?» dedi.

«İğrenç bir ses.»

Winifred, «Öyleyse bu kadar sersemlik etmesin,» diyerek elini uzattı, adamın koltuğunda hiç kıpırdamadan duran tavşanı okşadı.

«Ölmedi, değil mi Gerald?»

«Yok ama öldürmeli keratayı!»

Çocuk birden parlıyan bir kahkahayla, «Gerçekten de!» diye bağırdı. Sonra tavşanı daha bir güvenerek okşadı. «Yüreği amma da atıyor ha! Ne komik hayvan değil mi? Çok komik!»

«Nereye götüreyim bunu?» diye Gerald sordu.

Winifred, «Küçük, yeşil avluya,» dedi.

Gudrun gözlerinde hâlâ o garip karanlıkla Gerald'a bakıyordu, bir gize ermişcesine sinirleri gergindi. Gerald' sa ona ne diyeceğini bilemiyordu. Birbirlerine cehennemden tanış çıktıklarının o da ayırdındaydı. Bu bilinci unutturmak için bir şeyler söylemesi gerektiğini biliyordu.

«Bir yerinizi acıttı mı?» diye sordu.

«Yok,» dedi Gudrun.

«Aptal bir hayvan.»

Çatlaklarında çiçekler biten kırmızı duvarlarla çevrili küçük avluya geldiler. Çimler, yeşil ve yumuşak, düzgün bir halı gibi yeri kaplamıştı ve yukarda gökyüzü masmaviydi.

Gerald tavşanı yere fırlattı. Tavşan öylece büzülüp kaldı. Gudrun ona hafif bir korkuyla bakarak,

«Neden hiç kımıldamıyor?» diye sordu.

«Kızdı da ondan.»

«Ne aptal şey ama! Ne ahmak, değil mi?»

Kadının sesindeki hınçlı alayı duyunca Gerald'ın beyni titrer gibi oldu. Birbirlerine gene o alaycı, yırtıcı tanışıklıkla baktılar. Aralarında bir antlaşma vardı, ikisine de korku ve tiksinti veren. İkisinin de adı karışık ve çirkin bir işe karışmıştı sanki.

Gerald yer yer kırmızı çizikler içinde kalmış olan o beyaz, sert kolunu uzatarak, «Sizde kaç çizik var?» diye sordu.

Gudrun, «Ne kötü!» diye ünnedi. Kıpkırmızı kesilmişti. «Pis hayvan! Ama bana yaptığı bir şey sayılmaz.»

O da kolunu kaldırdı, teninin yumuşak beyaz ipeği üstünde uzanan derin, kırmızı çiziği gösterdi.

Gerald, «Vay namussuz!» diye bağırdı.

Bu uzun, kırmızı yırtık onun beyninin üstüne çizilerek bilincinin zarını delmiş ve bilinç ötesindeki usa sığmaz kara kırmızılığın dışarı sızmasını sağlamış gibiydi.

«Pek acımıyor ya?» diye nezaketle sordu.

Gudrun, «Hiç acımıyor,» diye yanıtladı.

O anda tavşan gene birden yerinden fırladı. O dakikaya değin bir çiçek gibi yumuşacık ve kımıltısız oturan o değilmiş gibi, başladı avlunun içinde fır dönmeğe. Üçü de afallayıp kalmış, ister istemez gülümsiyerek ona

bakıyorlardı. Ve tavşan fır dönüyordu, kırmızı duvarlar arasındaki yeşil çimenin üstünde, kasırga gibi.

Sonra, yerinden fırladığı gibi gene birdenbire durdu ve bir köşeye tüneyerek çimenleri yemeğe koyuldu.

«Delirdi bu hayvan,» dedi Gudrun. «Resmen delirdi!»

Gerald güldü: «Hiç de değil! Bu delilik değil, tavşan aklı.»

«Öyleyse tavşan olmadığımıza şükredelim.»

Gerald yüzündeki gülüş yoğunlaşarak, «Tavşan olmadığımıza mı?» diye gözlerini onun gözlerine dikti.

Gudrun da ağır ağır gülümsiyerek, «Evet, Gerald; buna ve daha bir çok şeylere,» diye karşılık verdi.

Erkeğin gözlerine bakan gözlerinde insanı sarsan bir pervasızlık vardı.

Gerald'a öyle geldi ki genç kadın gene onun yüzüne bir şamar indirmiştir, ya da tırnaklarıyla onun bağrını delip paralamıştır, derinden ve bir daha kapanmamacasına. Başını çevirdi.

Winifred, «Ye, güzelim, ye,» diye mırıldanarak tavşana usul usul sokuldu. Tavşan hoplayarak ondan uzaklaştı. «Bırak annesi tüylerini okşasın, yavrusunun. Öyle anlaşılmaz bir yaramaz ki anasının kuzusu...»

ONDOKUZUNCU BÖLÜM

Ayışığında

Hastalanmasından sonra Birkin bir süre için Fransa'nın güneyine gitti. Ondan ne mektup ne de bir haber aldılar. Tek başına kalan Ursula'ya herşeyde bir çöküntü, bir dağılma başlamış gibi geliyordu. Dünya yüzünde hiç umut kalmamıştı sanki. Gitgide kabaran hiçlik sularının orta yerinde dikilen tek bir küçücük kaya... Tek sahici şey buydu, kendisi: kabaran umutsuzluk selleriyle çevrili bir küçük kaya,

İçindeki bu hiç dinmeyen, derin sızıyla uyuşmuş bir durumda olan genç kadın bir akşam üzeri şöyle bir dolaşmağa çıktı. Willey Green'e ve Değirmene doğru yollandı. Willey Suyu'na geldi. Bir süre boş kalan göl şimdi gene dolmuştu. Ursula koruların arasına doğru saptı. Gece olmuş, karanlık basmıştı. Ama o Ursula ki içinde öylesine büyük korku kaynakları vardı, şimdi karanlıktan korkmak aklına bile gelmiyordu. İnsanların bunca uzağında, şu ağaçların arasında bir büyülü huzur var gibiydi. İnsanlığın lekesini taşımayan arı duru yalnızlıkların içine daldıkça ruh daha bir ferahlıyordu sanki. Şu anda Ursula'yı korkutan şey, insanlara karşı duyduğu dehşet ve nefretti.

Birden sağ yanda, ağaç gövdelerinin arasında bir şey kıpırdayınca genç kadın irkildi. Sanki bir büyük varlık, ondan gizli durmağa çalışarak onu gözetlemekteydi. Ursula'nın yüreği ağzına geldi. Ne var ki bu, ince uzun ağaçların arasından doğan aydan başka bir şey değildi. Öyle gizemli görünüyordu ki o bembeyaz, ölgün gülümseyişle. Ve insanın peşini bırakmıyordu. Ursula bu beyaz, parlak, sinsi gülüşlü yüzün ürküntüsüyle kaçarcasına adımlarını sıklaştırdı. Değirmen havuzuna kadar şöyle bir uzandıktan sonra hemen evine dönecekti.

Değirmen evinin avlusundan geçmek istemiyerek, havuz başına tepeden inmek amacıyla, bayırdan yukarı vurdu. Ay bu geniş, açıklık kırların üstünde saltanat sürüyordu. Kendini onun ışığına göstermek Ursula'nın ağrına gitti nedense. Gece billûr gibi şıkır şıkır, duru ve kıpırtısızdı.

Ursula, kökleri boğum boğum düğümlenmiş kızılağaçların gizlediği su kıyısına doğru dolandı. Ay ışığından kurtulup gölgeye kavuşmak ferahlattı onu. Elini bir ağacın pürüzlü kabuğuna dayıyarak durdu, aşağıda uzanan suya baktı. Hiç kırışıksız olan su, durgun aynasında ayın tekerleğini yüzdürüyordu. Ursula bunu görünce ürperdi. Geceden bambaşka birşey bekliyordu o, bambaşka bir gece istiyordu belki de, bu ay pırıltılı sertliği değil! İçten içe ruhunun adsız bir özlemle inleyip ağladığını duyar gibiydi.

Suların üstünde bir gölgenin kımıldadığını gördü. Birkin olsa gerekti. Habersizce dönüp gelmişti demek. Ursula hiç şaşmadı buna. Zaten hiç birşey umurunda değildi ki! Ağaç köklerinin arasına oturdu; gölgelerin peçelediği bir gölgeydi kendisi de.

Karanlıkta ufak tefek görünen ve pek seçilemiyen Birkin gitgide yaklaşıyordu. Saçlarına ay ışığı vurmuştu. Çok yakındaydı şimdi; ne var ki Ursula onun varlığı-

nı içinde duymuyordu. O da Ursula'nın burda olduğundan habersizdi. Ya kendini gece içinde yapayalnız sanıp da kimsenin görmesini istemediği birşeyler yaparsa? Ama vız gelir; ne önemi vardı ki? Böyle ufak tefek şeylerin ne önemi vardı dünyada? Ne önemi olabilirdi? Neyimiz vardı ki birbirimizden gizliyecek? Hepimizin yapısı bir değil miydi? Gizlilik ne demeye geliyordu, herşey hepimizce bildik olduktan keri?

Rupert Birkin yürürken eliyle ölmüş çiçek saplarına dokunuyor ve kendi kendine birşeyler mırıldanıyordu; bölük pörçük.

«Uzaklara gidemezsin ki!» diyordu. «Uzak diye bir yer yok, çünkü. Yalnızca kendi kabuğuna çekilmiş oluyorsun; hepsi bu.»

Kuru bir sap çiçeği suya attı. Ursula'nın içinden kahkahalarla gülmek geldi. Onun böyle kendi kendine konuşmasını duymak öyle gülünçlüydü ki! Birkin durmuş, suya bakıyordu. Derken eğilip yerden bir taş aldı, suya fırlattı. Ursula suda yüzen o pırıl pırıl ayın birden sıçrayıp sallandığını gördü: ışıktan bir mürekkep balığının kolları gibi ışınlar savruldu çevreye. Şimdi ay suda çarpıntılı bir yürek gibi pır pır ediyordu.

Adamın gölgesi bir an öylece durup yaptığı işe baktı, sonra eğildi, yerde birşeyler arandı. Gene bir su şıpırtısı, bir ışık patlaması ve ay suyun üstünde bembeyaz, öldürücü pırıltılarla paramparça dağıldı.

Birkin gene, hiç kıpırtısız, suyun yüzü durgunlaşıp ayın titremesi duruncaya kadar bekledi. Sonra yeniden taş aramağa başladı. Genç kadın onun inadını karanlığın içinde elle tutabiliyordu sanki! Nitekim bir an sonra su gene bir ışık çırpıntısı içinde kalarak onun gözlerini kamaştırdı ve bunun hemen ardından ikinci bir taş daha atıldı. Ay, bembeyaz, bu kez havaya sıçrar ve orda parçalanıp dağılır gibi oldu.

Ursula'yla Birkin suların bir daha durgunlaşmasını seyrettiler. Birkin ayın sinsi sinsi, gizliden gizliye toparlandığını görebiliyordu. Ve bu onun sinirini bozuyordu. Deli olmuş gibiydi. Bu kez daha büyük taşlar topladı ve bunları birer birer ayın bembeyaz tutuşan yüreğine attı, attı, tâ ki ortada rastgele yanıp sönen beyazlı siyahlı bir döner ayna kalana değin... Işıklar, pul, pul, gölün dört bir yanma dağılmıştı; en umulmayacak yerlerden sıçrayıp yansıyor, en uzak gölgelerin arasında kıvıl kıvıl kıvranıyorlardı.

Birkin durdu ve baktı. İçi rahattı artık! Ursula'ysa sersemlemiş, düşünemez bir duruma düşmüştü. Testiden dökülen su gibi yerlere yayılıp kalmıştı sanki. Güçsüz ve gevşek, öylece oturuyordu gölgelerin içinde. Yavaş yavaş, ayın bölük pörçük parçaları birbirine kavuşup birleşmeğe başladı, dalga dalga, çırpına çırpına. Arada paniğe kapılmışcasına gerileyip sonra gene ileri doğru oynaşarak sonunda bütünleştiler ve ay gene suyun yüzünde, titrekliğine karşı, kendini buldu: yaprakları tırtıl yemiş bir beyaz ışık gülü...

Birkin, ne yapacağını pek kestiremez gibi, suyun başında oyalanıyordu. Onun gene ayı taşlıyacağından korkan Ursula sessizce yerinden kalkıp yanma giderek,

«Artık taşlamıyacaksın onu, değil mi?» diye sordu.

«Ne zamandan beri burdasın sen?»

«Baştan beri. Ama artık taş atmıyacaksın, değil mi?»

«İçimden onu suyun yüzünden olduğu gibi silmek geldi.»

«Biliyorum. Korkunç birşeydi, inan bana. Ne alıp veremiyeceğin var zavallı ayla? Sana bir kötülüğü mü dokundu sanki?»

Bir süre sessiz durdular.

Sonra kadın, «Ne zaman döndün?» diye sordu.

«Bugün.»

«Neden hiç yazmadın?»

«Söyliyecek hiç bir şey bulamadım.»

«Neden?»

«Bilmiyorum. Bu mevsimde neden zerrenlerin açmadığını biliyor musun?»

«Yoo.»

Gene bir sessizlik oldu. Ursula suya baktı. Ay iyice kendini toplarlamış, inceden inceye titriyordu.

«İyi geldi mi sana, yalnız olmak?» diye sordu.

«Belki de. Pek bilemiyorum. Ama bir çok düğümler çözüldü gibi geliyor. Sen önemli birşeyler yaptın mı?»

«Hiç.»

Gidip gölgeye, ağaç köklerinin üstüne oturdular. Sustukları zaman Birkin yanındaki kadının gözlerinin güzelliğini, bu gözlerin kimileyin nasıl, bahar gibi, çok şeyler umduran bir ışığa boğulduğunu düşündü.

Ağır ağır, güçlükle konuşarak, «Senin altın renkli bir ışığın var; bunu bana vermeni istiyorum,» dedi. Sanki demindenberi bunu düşünmekteydi.

Ursula öylesine irkildi ki ondan kaçınmak istercesine bir geriledi. Bir yandan da bu sözler hoşuna gitmişti.

«Nasıl bir ışık?» diye sordu.

Ama adam bir utangaçlığa kapılmış gibi, başkaca birşey demedi. Ve biraz sonra Ursula'nın içini bir hüzün bürüdü.

«Hayatımda bir eksiklik var,» dedi.

«Evet.»

«Beni hiç kimse, hiç bir zaman, gerçekten sevemiyecekmiş gibi geliyor.»

Birkin karşılık vermedi.

Ursula, «Sen benim yalnızca elle tutulur şeyleri istediğimi sanıyorsun, değil mi?» diye sordu. «Ama doğru değil bu. Ben senden ruhumu doyurmanı istiyorum.»

«Biliyorum. Elle tutulur şeyleri kendin için iste-

mediğini biliyorum. Ama ben de senin ruhunu bana vermeni istiyorum —o altın ışık ki senin özün— onu ver bana.»

Bir anlık bir sessizlikten sonra Ursula, «Ama nasıl verebilirim bunu?» diye sordu. «Sen beni sevmiyorsun ki! Sen yalnızca kendi ihtiyacını düşünüyorsun. Benim açlığımı doyurmak aklına gelmiyor; ben seni doyurayım istiyorsun. Öyle tek yanlı bir şey ki!»

«O başka, o başka. İkisi ayrı ayrı şeyler. Ben de bir bakıma senin ruhunu doyuracağım elbet. Şu var ki ben, kendi kendimizi hiç düşünmeden birleşebilelim istiyorum. Sürekli çabalarla ayakta tutulanını değil, kendiliğinden doğan bir beraberlik istiyorum: bir doğa olayı gibi, kendiliğinden.»

Ursula bunu kafasında tartarak, «Yok; dünya senin çevrende dönsün istiyorsun,» dedi. «Bana olan duygularında hiç bir zaman bir coşma, bir kıvılcımlanma görmüyorum. Hep kendini düşünüyorsun.»

Birkin onun bu sözleri üzerine daha bir içine kapanmış gibi durgunlaşarak, «Her neyse,» dedi. «Sözlerin bir önemi yok, nasılsa. Benim aradığım şey ikimizin arasında ya vardır ya da yoktur.»

Genç kadın inler gibi, «Beni sevmiyorsun bile!» diye konuştu.

Birkin öfkeyle, «Seviyorum işte!» dedi. «Ama benim istediğim...» Gene Ursula'nın gözlerindeki o altın renkli aydınlığı görür gibi oldu: sihirli pencerelerden bir bahar umudu dışarı vururcasına. Ama onunla, gururlu bir umursamazlığın içinde birleşmek istediğini söylemenin ne yararı vardı? Zaten konuşmanın ne anlamı vardı? Her iş konuşma seslerinin ötesinde olup bitmeliydi. Bu işe kadının aklını yatırma yoluyla girişmek herşeyi kökten yıkardı. Bu bir cennet kuşuydu ki hiç bir zaman ya-

kalanamaz, kendiliğinden gelip insanın gönlüne konması gerekirdi.

«Hep öyle oluyor. Tam sevilmek üzere olduğuma inanacakken yarı yolda kalakalıyorum. Sen beni sevmiyorsun aslında. Sen de biliyorsun bunu. Benim mutluluğum sana vız geliyor. Sen yalnızca kendini düşünüyorsun.»

Genç adam damarlarında bir ürperti dolaşarak, «Hayır,» dedi dikleşti. «Senin mutluluğunu düşünmüyorum, çünkü o anlamda bir mutluluğu ben tanımıyorum. O senin dediğin yalnızca dişi yönün. Senin dişiliğinin de benim gözümde bir taş bebek kadar bile önemi yoktur.»

Ursula, «Hıh!» diye onu alaya aldı. «Bir de beni sevdiğini söylemek küstahlığında bulunuyorsun.» Gitmek üzere ayağa kalktı. Sonra gene erkeğe doğru dönerek, «Bunun ne demeğe geldiğini biliyorum; çok teşekkürler,» dedi. «Sen benim sana ait bir (şey) olmamı istiyorsun, sana hiç karşı çıkmayacak, her şeye boyun eğecek. Yok, teşekkür ederim, bana göre değil bu. Eğer sen bunu istıyorsan, bunu sana verebilecek sürüsüne bereket kadın var. Senin ayağının altında seve seve paspas olabilecek kadın çok! Eğer istediğin buysa onlara gitsene!»

Birkin öfkeyle, «Hayır!» diye bağırdı. «Onlara gitmek istemiyorum. Yalnız senin kendini bırakabilmeni istiyorum. Kendi kendine öyle tam güvenebilmelisin ki kendini bırakmaktan korkmayasın.»

Kadın, «Kendini bırakmak ha!» diye alayla güldü. «Senin benden yana korkun olmasın! Gerektiği zaman kendimi bırakmasını bilirim ben. Kendini bırakmıyan sensin asıl; kendini vermekten ödü kopan, pintiler gibi...»

Bu sözlerdeki gerçek payının karşısında Birkin bozulmuştu. İnatla,

«Şehvet yönünden kendini bırakmayı demiyorum,» de-

di. «Senin bunu yapabileceğini biliyorum. Benim demek istediğim, kendini şöyle, olduğu gibi, unutabilsen. Var olsan da varlığının üstünde durmasan, düşünmesen. Benliğinin, kendi kimliğinin üstünde durmadan var olsun, kıvançlı, güvençli, gene de umursamaz...»

Ursula, «Ben neyin üstünde duruyorum ki!» diye omuz silkti. «Hiç bir şeyin üstünde durduğum yok ki benim!»

Sesi bezgin bir alaycılıkla apacı kesilmişti.

Birkin bir süre ses etmedi. Sonra, «Biliyorum,» dedi. «Ama hangimiz olursa olsun, birimizden birimiz direndikçe bu iş yürümez.»

Su kıyısındaki ağaçların gölgesinde oturuyorlardı. Dört bir yanları bembeyaz geceydi ama onlar karanlıkta oturuyorlardı ve dünyadan habersiz gibiydiler... Zamanla çevrelerindeki huzur ve sessizlik onları da yatıştırdı, Ursula elini sakınarak uzattı, erkeğin elinin üstüne koydu. Parmakları yavaş ve sessiz, barış içinde, birbirine sarıldı.

«Sahiden seviyor musun beni?» diye Ursula sordu.

Adam gülerek, «Bu senin dilinin pelesengi olmuş artık,» dedi. «Beni seviyor musun? Beni seviyor musun? Bir de hiç bir şeyin üstünde durmadığını söylüyordun!»

Genç kadın, «Yok, yok,» diye yalvardı. «Onu demeğe getirmiyorum. Ama beni sevip sevmediğini bilmem gerek, değil mi?»

«Peki, öyleyse. Bil de kurtul bakalım.»

«Seviyor musun yani?»

«Evet, seviyorum. Seni seviyorum ve bunun kesin bir şey olduğunu, bundan öte hiç bir şey olamıyacağını biliyorum. Öyleyse üstünde konuşmanın anlamı var mı?»

Ursula uzun süre. ici sevinç ve kuşkuyla dolup taşarak sustu. Sonra ona sıcacık sokularak,

«Kesin değil mi gerçekten?» diye sordu.

«Kesin. Sen de bitir artık. Al, kabul eyle ve de bitir.»

Ursula ona daha da sokularak, «Neyi bitireyim?» diye sordu.

«Kafanı kurcalamayı.»

Ursula ona iyice sarılmıştı. Birkin onu bağrına bastı, yavaşça, usul usul öptü. Ne tatlı bir rahatlık ve özgürlük vardı onu böyle sarıp usul usul öpebilmekte, onunla böyle, düşünceden, arzudan, iradeden uzak, huzur içinde beraber olmakta... Cennette olmakla birdi bu: onunla böyle, huzur içinde beraber olmak.

Uzun zaman genç kadın ona sarılı durdu ve Birkin onu saçlarından, yüzünden, kulaklarından öptü, öptü... Yumuşacıktı öpüşleri, usulcacık çiğ düşercesine.

Ne var ki onun sıcak soluğu kulaklarında gezinince Ursula'nın içinde birşeyler kıpırdadı ve o eski, kızgın ateş yeniden yalazlandı. Vücudunu erkeğinkine yapıştırdı ve erkek kendi damarlarındaki kanın cıva gibi döndüğünü duyumsadı.

«Ama uslu duracağız, değil mi, bu gece?» diye sordu.

Kadın ona boyun eğercesine, «Evet,» dedi. Biraz sonra kendini hafifçe geri çekerek, «Benim eve dönmem gerek,» dedi.

«Öyle mi? Ne yazık!»

Ursula öne doğru eğildi, öpsün diye ona dudaklarını uzattı.

«Gerçekten üzgün müsün, gidiyorum diye?»

Adam, «Evet,» dedi. «Hep böyle kalabilmek isterdim seninle.»

«Hep mi? Gerçek mi?» diye Ursula mırıldandı onun öpüşleri arasında. Sonra dolu - dolu bir sesle, «Öp beni, öp beni!» diyerek ona, içine girmek istercesine yapıştı.

Birkin onu öpüyor, öpüyordu. Ne var ki onun da dediği dedikti. Bu gece şehvet istemiyordu canı, yalnızca

tatlı, rahat bir beraberlik... Bunu anlıyan Ursula çok geçmeden onu bıraktı, şapkasını giydi ve evine döndü.

*
**

Gel gör ki ertesi gün Rupert Birkin içinde bir sızıyla, bir özlemle uyandı. Kendini birdenbire basit gene de kesin bir durumla karşı karşıya bulunuyordu: Hemen kalkıp Ursula'ya gitmeli ve ona evlenme önermeliydi. Hiç vakit geçirmeden evlenmeliydi onunla. Şu saat kalkıp gitmeliydi. Boşuna geçirecek bir dakikası bile yoktu.

Ne yaptığını kendi de pek bilmeden, yarı sürüklenircesine Beldover'e yürüdü. Tepenin yamacındaki kasabayı ve bu dört köşe kasabayı bir Ortaçağ duvarı gibi kuşatan işçi mahallelerini uzaktan görünce Kutsal Kent Kudüs'e benzetmek geldi içinden. Bütün dünya bir rüyaya, masala benziyordu zaten...

Kapıyı ona Rosalind açtı. Yeni yetişen genç kızların utangaçlığıyla irkilerek,

«Aa!» dedi. «Babama haber vereyim.»

Böylece Birkin'i holde, Gudrun'un son günlerde getirmiş olduğu Picasso röprodüksüyonlarıyla başbaşa bırakarak çekildi. Biraz sonra da, kıvrılmış kol yenlerini açıp aşağı indirerekten, Will Brangwen çıka geldi.

«Kusura bakmayın; iş başındaydım da,» diyerek oturma odasının kapısını açtı. «Şöyle buyurmaz mısınız?»

Birkin oturma odasına girip oturdu. Karşısındaki adamın parlak, kırmızı yüzüne, dar alnıyla parıl parıl yanan gözlerine ve siyah bıyığının altında geniş ve yaygın duran şehvetli ağzına baktı. Bu adam Ursula Brangwen'in babası olsun! Ne tuhaf şey! Çünkü yalnızca et ve kalıptı bu adam; ruhu daha yaratılmamıştı. Demek Ursula'ya ruh veren bu adam değildi.

Brangwen bir anlık bir sessizlikten sonra, «Havalar biraz düzelmeğe yüz tuttu,» dedi.

«Öyle,» dedi Birkin. «Bir kaç gece önce dolunay vardı.»

İki adam konuşacak konu bulmakta güçlük çekiyorlardı.

Brangwen, «Ayın havayı etkilediğine siz de inanır mısınız yoksa?» diye sordu.

«Yoo, sanmam. Gene de, bu konuda pek bir bilgim yoktur.»

Gene bir duraklama oldu. Sonra Birkin, «Sizi işinizden alakoymuyorum ya?» diye sordu. «Ursula'yı görmeğe gelmiştim. Evde mi?»

«Sanmıyorum. Kasabaya, kitaplığa inecekti. Bir sorayım.»

Birkin babanın mutfağa gidip sorular sorduğunu duydu. Sonra Brangwen içeri dönerek,

«Gitmiş ama neredeyse gelir,» dedi. «Demek onu görmek istiyordunuz?»

Birkin karşısındaki adama gözlerinde bir tuhaf, serinkanlı durulukla bakarak, «Doğruyu söylemek gerekirse,»» dedi: «Ona evlenme önerecektim de.»

Babanın sarı - kahve gözlerinin bebeklerinde birer ışık noktası yandı.

«Yaa?» diye mırıldandı. Sonra gözlerini Birkin'in o duru, dingin bakışlarından kaçırarak, «Ursula geleceğinizi biliyor muydu?» diye sordu.

«Hayır,» dedi Birkin.

Baba sıkılgan bir gülüşle, «Ortada böyle bir işler döndüğünü bilmiyordum,» dedi.

Birkin onun yüzüne bakarak, «Yok,» diye yanıtladı. «Belki de biraz damdan düşercesine oldu bu gelişim.» Sonra, Ursula'yla arasında geçenleri düşünerek, «Ama bilmem ki...» diye ekledi.

«Damdan düşercesine ha?» Brangwen bu işe ne anlam vereceğini kestiremiyordu, biraz da sinirlenmiş gibiydi.

«Bir bakıma öyle,» dedi Birkin. «Bir başka bakıma da hiç değil.»

Bir duraklamadan sonra Brangwen, «Valla, ben Ursula'nın işlerine karışmam,» dedi. «Canı ne isterse onu yapar.»

«Anlıyorum,» dedi Birkin, hiç istifini bozmadan.

Brangwen o kalın sesinde birden beliren bir titreşimle, «Gene de bu işi aceleye getirmesini istemem,» dedi. «İş işten geçtikten sonra diz dövmek para etmiyor, çünkü.»

Birkin, «O yönden içiniz rahat etsin,» diye karşılık verdi. «İş işten geçti diye bir şey olmaz bizim aramızda.»

«Ne demek istiyorsunuz?»

Birkin, «Eşlerden biri evlendiğine pişman olduğu anda o evlilik sona ermiş sayılır,» dedi.

Gene bir sessizlik. Sonra Brangwen, «Bizim nasıl bir aile olduğumuzu biliyorsunuzdur elbet, değil mi?» diye sordu. «Ursula'nın nasıl yetiştirildiğini filân?»

«Nasıl yetiştirildiğini mi?»

Birkin'in bu sorusu baba Brangwen'in sinirine dokunmuş gibiydi: «Demek istediğim, onu hiç bir şeyden yoksun bırakmamağa çalıştık. Elimizden geldiğince her eksiğini gidermeğe savaştık.»

Birkin, «Buna inanıyorum,» dedi.

Korkunç bir çıkmaza saplanmışlardı, çünkü artık konuşulacak hiç bir şey kalmamış gibiydi. Brangwen'in sabrı taşmak üzereydi. Nedense Birkin'in varlığı sinirlerini oynatıyordu.

Bambaşka bir sesle, «Onun bütün bunlara aykırı bir yol tutturmasını istemem,» dedi.

«Neden?» diye Birkin sordu.

Bu iki hece Brangwen'in beyninde silâh gibi patladı.

«Neden mi? Sizin bu yeni moda gidişatınızı beğenmiyorum da ondan! Bu serbestlikleri benim hiç kafam almıyor. Bana göre değil bu!»

Birkin onu serinkanlılıkla süzdü. İki erkeğin arasındaki kökten düşmanlık depreşmeğe başlamıştı.

Birkin, «Ama benim gidişatım yeni moda mı bakalım?» diye sordu.

Brangwen kendini toparlıyarak, «Sizden şahsen konuşmuyorum,» dedi. «Benim demek istediğim, benim çocuklarım benim inançlarıma göre yetiştiler. Bu inançlardan ayrılmalarını elbet istemem.»

Patlamaya hazır bir sessizlik.

Sonra Birkin, «Bunun dışında?» diye sordu.

Pis bir duruma düştüğünü sezen baba duraksıyarak, «Ha? Yani ne demek?» diye sordu. «Benim tek söylemek istediğim...» Konuşmanın boşuna olduğunu, bir yerde raydan çıktığını anladı ve sustu.

«Benim de kimseyi ayartmaya, kimseye kötülük etmeğe niyetim yok,» dedi Birkin, «Ursula canı ne isterse onu yapar.»

İki adamın arasındaki anlaşmazlığın tamlığmdan doğan bir sessizlik oldu. Birkin'in içi sıkılmıştı. Baba Brangwen bir oda dolusu yankıdan başka bir şey değildi. Birkin bakışlarını onun yüzüne dikti. Başını kaldırıp da onunla gözgöze gelen Brangwen bir öfke ve küçüklük duygusuna kapılarak kızardı.

«Hele kızlarımın, gel diyenin peşine düştüklerini görmektense ölmelerini yeğ sayarım,» dedi.

Birkin gözleri bir garip tutuşarak, dudak büktü. «Kızınızın kimsenin peşine düştüğü yok. Tersine, onun peşine düşen benim.»

Gene sustular. Baba bocalamaktaydı. Sonunda,

«Biliyorum, canının istediğini yapacak,» dedi. «Ben

hiç karışınam onların işlerine. Kendi üstüme düşeni yapmağa çalışırım, o kadar. Ursula dilediğini yapar. Sizinle evlenmesine de ben karşı çıkmam. Zaten nasılsa kendi bildiğine gitmiyecek mi?»

Birkin başını çevirip pencereden dışarı baktı. Öyle ya, ne yararı vardı bu konuşmaların? Sürdürmek saçma. En iyisi Ursula'nın eve dönmesini bekleyip onunla görüşmeli, sonra da çıkıp gitmeli. Babayla takışmak aptallık olurdu şu sırada.

İki adam sessizliğe gömülmüşlerdi şimdi. Birkin nerde olduğunu bile unutmuş gibiydi. Ursula'ya evlenme önermeye gelmemiş miydi? Güzel. Bekleyip ona söyliyeceğini söyliyecekti. Onun evet mi hayır mı diyeceğinin üstünde düşünmüyordu. O burda, Ursula'nın gelmesini bekliyerek söyliyeceğini söyliyecekti. Gerisi kadere kalmıştı artık! kadere ve şansa...

En sonunda bahçe kapısının gıcırtısını duydular. Ursula'nın kucağında bir dolu kitapla merdivenden çıktığını gördüler. Yüzü her zamanki gibi ışıklı ve dalgındı. Onun bu ışıklı dalgınlığı oldum olası babasını çıldırtırdı. Onun böyle, dış dünyayla ilişiğini kesmişcesine, kendi içinden dışarı vuran bir güneşin özel aydınlığına bürünüp gezmesi deli ederdi adamı!

Ursula'nın yemek odasına giderek bir kucak dolusu kitabı masanın üstüne bıraktığını duydular. Sonra Rosalind ona yavaş sesle birşeyler söyledi.

«Nerde?» diye Ursula hafifçe bağırdı.

Kız kardeşi gene alçak sesle konuştu.

Baba Brangwen oturma odasının kapısını açtı, o gür sesiyle, «Ursula!» diye kızını çağırdı.

Ursula, başı hâlâ şapkalı, eşikte belirdi. Birkin'i görünce şaşırmış gibi,

«Aa, hoş geldiniz!» dedi. Sonra: «Sizi rahatsız etmiyorum ya! Birşeyler mi konuşuyordunuz?»

«Yok,» dedi Birkin. «Tam bir sessizlik içinde oturuyorduk.»

Ursula, dalgın, umursamaz, «Mmm,» diye mırıldandı. Onlarla ilgilenmek, onları kendi dünyasından içeri almak istemiyordu. Bu öyle nazik bir hor görüştü ki babasını her kez çileden çıkarırdı.

Bay Brangwen, «Zaten Bay Birkin benimle değil, seninle görüşmeğe gelmiş,» dedi.

Ursula. «Yaa, öyle mi?» diye sordu. Kendisini hiç ilgilendirmeyen birşeyden konuşur gibiydi. Sonra kendini toparladı ve Birkin'e dönerek gülümsedi. Gelgelelim ilgisi gene de yapmacıktı.

«Önemli bir şey mi?» diye sordu.

Genç adam alaylı alaylı, «Umarım,» diye karşılık verdi.

Will Brangwen, «Anladığıma göre seninle evlenmek istiyormuş,» diye araya karıştı.

«Oo!» dedi Ursula.

Babası, «Oo!» diye onu alaya aldı. «Deyip diyeceğin bu mu?»

Ursula saldırıya uğramış gibi irkilerek Birkin'e dönüp baktı. Sonra şakalaşırcasına,

«Gerçekten bana evlenme önermeye mi geldin?» diye sordu.

«Evet. Evlenme önermeye geldim.»

Ursula o dalgın, parıl parıl yüzüyle, «Bak hele!» dedi. Konuyu hiç önemsemiyordu gene de hoşlanmış gibiydi bu durumdan.

Genç adam, «Evet,» diye kekeledi. «Senin bana... senin benimle evlenmeye razı olmanı istiyorum.»

Ursula ona baktı: karmaşık ışıklarla yanıp sönen gözlerine. Bu gözlere bakmak ona acı veriyormuş gibi hafifçe büzüldü. Işığı kararmış, ruhunun aydınlığı bulutlanmıştı. Genç kadın başını öteye çevirdi ve gene onları

dışarda bırakarak kendi iç dünyasına kapandı. Onun bu huyunu hiç çekemiyen babası gene çileden çıkarak,

«Ee, ne buyuruyorsunuz, hamfendi?» diye bağırdı.

Ursula gözlerini kırpıştırdı. Bir yarı korkuyla babasına bakarak,

«Ben bir şey demedim ki!» diye mırıldandı. Kendi de bilmeden bir söz vermiş olabileceğinden korkar gibiydi.

Babası öfkeyle, «Adamın dediğini duymadın mı?» diye haykırdı.

«Elbet duydum.»

Baba, «Ee, yanıtlasana!» diye gürledi.

«Ne diye?»

Bu direnişteki küstahlık babayı titretti. Birkin durumun gerginliğini yumuşatmak için araya girerek,

«Yok; hemen yanıt vermenin gereği yok,» dedi. «Ne zaman istersen, o zaman.»

Ursula gözleri çakmak çakmak tutuşarak, «Ne diye yanıt verecek mişim?» diye ona çıkıştı. «Bu senin kendi kafandan çıkma birşey. Beni ilgilendirmez ki! Ne diye zorbalıkla baskı yapınağa kalkışıyorsun bana?»

Babası acı, apacı bir öfkeyle. «Zorbalık mı? Baskı mı?» diye ateş püskürdü. «Zorbalık sökse, ben sana baskıyla biraz terbiyeli, biraz mantıklı olmayı öğretirdim. Senin gibi dik kafalı kız dünyada görülmemiştir!»

Ursula odanın orta yerinde duruyordu, yüzü tehlikeli bir ışıkla aydınlanmış. Kendinden hoşnut bir kafa tutuşla erkeklerin karşısına dikilmişti. Birkin ona baktı. Kendisi de öfkeliydi. O da tehlike dolu, yumuşacık bir sesle,

«Ama zorbalık eden yok ortada,» dedi.

Kadın, «Var işte!» diye diklendi. «İkiniz de beni bir şey yapmağa zorlamak istiyorsunuz.»

Birkin, alaycı, «Sana öyle geliyor,» diye dudak büktü.

Will Brangwen, «Öyle möyle geldiği yok canım!» diye bağırdı. «Ukalâ sersemin biri de ondan!»

Birkin, «Her neyse; şimdilik bu lâfı kapıyalım!» diyerek ayağa kalktı, başkaca tek söz söylemeden dışarı çıktı.

Will Brangwen burnundan soluyarak, «Aptal! Aptal!» diye kızı payladı.

Ursula odadan dışarı yürüdü, hafif bir türkü mırıldananarak yukarı çıktı. Ama dövüşten çıkınışcasına eli ayağı titriyordu. Pencereye giderek Birkin'in ardından baktı. Adam öfkesinden uçar gibi yürüyordu, gülünç gene de ürkütücü. Ursula şu anda büyük bir tehlikeden kıl payı kurtulmuş gibiydi. Babasının da aşağıda oturmuş ona ateş püskürdüğünü biliyordu.

Ursula yüreğinin kapısını onlara sımsıkı kapadı, kendi içine sımsıkı yumuldu, bir billûr gibi sertleşip bütünlendi. Pırıl pırıl ve sertti; mutlu, özgür, kendi kendisiyle tamam. Artık bunun günler günü böyle gideceğini biliyordu. Babasının ona diş bileyeceğini de biliyordu.

Onu anlıyan tek Gudrun vardı. Böyle zamanlarda iki kız kardeşin arasındaki candanlık doruğa erişirdi. İkisi de ayni beyinle düşünürlerdi sanki. Bu anlaşma herşeyden üstün, sağlam ve parıl parıl bir bağla onları birleştirdi. Ve kızlarının böyle ona karşı kenetlendiği günlerde babaları çıldıracak gibi olurdu. Yalnız bu öfkesini nasıl dile getireceğini bilemez ve onlara karşı elinden bir şey gelmemesinin acısıyla kıvranırdı.

Şimdi de iki kız kardeş dişiliklerinin zaferiyle pırıl pırıl, her zamankinden daha güzelleşmiş gibiydiler. Birbirlerine herşeylerini anlatıyorlardı. Artık hiç bir gizlileri kalmamıştı birbirlerinden. Hiç bir şey saklamayıp herşeyi anlatmakta öyle ileri gidiyorlardı ki günahın sınırına kadar dayanıyorlardı. Ne tuhaftır, öğrettikleriyle öğrendikleri de birbirini tamamlıyordu.

Ursula hayatındaki erkeklere kendi oğulları gözüyle bakardı. Yürekli oldukları zaman onları alkışlar, üzüldüklerinde onlara acır, üstün ve değişik yönleri karşısında, tıpkı bir anne gibi, hem göğsü kabarır, hem şaşkınlığa uğrardı.

Oysa Gudrun'un gözünde erkek demek düşman demekti. Gudrun onlara karşı nefretle karışık bir korku duyar arada onların başarı ve uğraşılarına aşırı bir saygı beslerdi.

Ablasının verdiği haberi duyunca hiç şaşkınlık göstermeden, «Doğrusu Rupert Birkin'in tuhaf bir canlılığı var,» dedi. «İçindeki yaşam kaynağı olağanüstü derin ve zengin. Beri yandan dünyada hiç bilmediği şeyler de öyle çok ki! Bunların ya varlıklarını bile bilmiyor ya da hepsine boş veriyor. Bu yüzden yer yer hiç aklını kullanmadığı oluyor, duyguları baskın çıkıyor.»

Ursula, «Evet,» dedi. «Papaz gibi durmadan vaaz verişi de aşırı. Aslında papaz olmalıymış!»

«Tam üstüne bastın! Kendi sesi öyle yüksek çıkıyor ki başkasının hiç bir dediğini işitemiyor.»

Ursula, «İnsan onunla bir arada yaşıyabilir mi dersin?» diye sordu.

Gudrun. «Çok yorucu olur, insanı bitkin düşürür derim,» diye karşılık verdi. «Çünkü o insanı tepeden tırnağa kendi kalıbına sokmak ister. Kendininkinin dışında kafa yapısı tanımıyor ki! Yok; bana sorarsan hiç çekilmez.»

Ursula, dalgın, «Öyle,» diye mırıldandı, oysa Gudrun'un sözlerinin hepsini haklı bulmuyordu. «İşin sıkıcı yönü şu ki insan hiç bir erkeği on - onbeş günden öte çekemez, sanıyorum.»

«Ne kötü, değil mi?»

Zamanla Ursula, Gudrun'dan da kopmağa başladı. Gudrun herşeyi öyle bir olumsuzlukla kestip atıyordu ki!

Herşeyi umutsuz ve çirkin görüyordu. Elinden gelse, Rupert Birkin'i, üstünden şöyle bir çizgi geçerek silip atacaktı. Oysa bu iş pek de öyle kolay değildi. İnsanları ve şeyleri böyle tek bir cümleyle yerli yerine oturtmak, üstlerinden bir çizgi geçerek silip çıkartmak da lâftı yani. Olamazdı böyle şey. Ursula kız kardeşinden de kaçınmağa başladı...

Bir gün yolda yürürlerken bir fundalıkta ince sesiyle öten bir tarla kuşu gördüler. Durup bir süre baktılar ona.

Gudrun, alaylı, «Kendini nasıl da önemsiyor, değil mi?» diye güldü.

«Hem de nasıl! Havaların Lloyd George'ü sanırsın!»

«Değil mi ama? Havaların minicik Lloyd George'u! Tam üstüne bastın, Ursula!»

Ursula günlerce bu küçük, geveze kuşları, kürsülerden nutuk atan, seslerini her ne pahasına olursa olsun duyurabilmek için yükselttikçe yükselten ufarak, tıknaz, işgüzar siyaset adamları gibi gördü...

Ama bu sınıflandırmadaki kesinlik ve ucuzluk sinirine dokunuyordu. «Ne olsa, küstahlık sayılır bizimkisi: onlara böyle kendimizce ad takmak, insanmışlar gibi. Çünkü gerçekte bizim bilmediğimiz birer doğa gücü onlar, başka bir dünyanın varlıkları. Gudrun'un böyle, herşeye ölçü olarak kendini kullanması da küstahlık, hattâ terbiyesizlik sayılır...»

Gudrun'dan kaçman ruhu yeniden Rupert Birkin yönünde açılmağa başlamıştı. Evlenme önerisinin fiyaskosundan beri görüşmemişlerdi. Ursula onu görmek istemiyordu, çünkü onu kabul etmek sorunuyla yüz yüze gelmek istemiyordu. Onun aradığı sevgiyle kendi aradığı sevginin eşanlamda olup olmadığını kesinlikle bilemiyordu. Birkin iki tarafın benliklerini yitirmeden birleşmelerini istiyordu. Oysa Ursula sözle anlatılmaz yakınlık-

ların özlemi içindeydi. İstiyordu ki sevdiği adam tümüyle onun olsun ve Ursula onu ömür boyu, yudum yudum sındire sindire içsin.

Rupert Birkin'in böyle bir aşka inanmadığını biliyordu. Birkin bunu açıkça söyliyerek ona meydan okumuştu. Ursula onunla bu konuda savaşmaya niyetliydi. Çünkü kendisi insanın aşka kendini hiç koşulsuz bırakması gerektiğine inanıyordu. Aşkın bireyden üstün olduğuna inanıyordu. Oysa Birkin bireyin aşktan üstün olduğu düşüncesindeydi. Ursula'ya göre sevmek herşey demekti. Onu seven adam kendini olduğu gibi ona adıyacaktı ve o da, buna karşılık, sevdiği adamın kölesi olacaktı.

YİRMİNCİ BÖLÜM

Gladiyatörcülük

Evlenme önerisinin fiyaskosundan sonra Birkin, bastığı yeri görmeden, bir öfke fırtınası içinde Beldover'den kaçmıştı. Enayinin teki olduğunu, birinci sınıf bir komedi oynadığını düşünüyordu. Ama onu tedirgin eden bu değildi. O Ursula'nın gene eskisi onu zorbalık ve baskıyla suçlamasına çok kızmıştı.

Dosdoğru Shortlands'e gitti. Gerald'ı kitaplıkta, sırtını ateşe vermiş, huzursuzluğun ve bomboşluğun doğurduğu bir durağanlık içinde buldu. Gerald yapacağı bütün işleri yapıp bitirmişti ve şimdi artık hiç bir şey kalmamıştı. Arabayla çıkabilirdi, Londra'ya gidebilirdi. Ama o bunların hiç birini istemiyordu. Londra'da bulabileceği kadınları canı çekmiyordu. Hiç birşey yapamamanın azabıyla öylece kasılmış duruyordu: cereyanı kesik bir motör gibi,

Şimdiye değin can sıkıntısının ne olduğunu tanımıyan, bir uğraşıdan öbürüne koşan ne yapacağını her zaman bilen Gerald için bu çok acı bir durumdu. Yavaş yavaş içinin bütün parçaları işlemez olup paslanır gibiydi. Onu canlandıracak, yerinden kımıldatabilecek üç şey vardı: içki içmek ya da biraz haşhaş çekmek, Birkin'le

avunmak ya da bir kadına gitmek. Şu sırada ne birlikte içki içebileceği birisi, ne de gidebileceği bir kadın vardı. Birkin'in evde olmadığını da biliyordu. İçindeki boşluğun ezici yüküne katlanmaktan başka çıkar yolu yoktu.

Bu yüzden, Birkin'i birden karşısında görünce yüzü içten bir gülüşle aydınlandı.

«Seni Tanrı gönderdi, Rupert!» diye bağırdı. «Ben de tam seni düşünüyordum! Yalnızlığının acısını alacak biri olsa diyordum.»

Gözlerinde tam bir ferahlamanın ışığı yanmıştı. Yüzüyse solgun, hattâ çökük duruyordu.

Birkin, «Bir kadın demek istiyordun, sanırım,» dedi.

Gerald, «Bana kalsa, elbet öyle derdim,» diye güldü. «Ama hiç değilse şöyle insanın içini açacak biri olsun, diyordum.»

Birkin ateş başına oturarak, «Ne yapıyordun?» diye sordu.

«Ben mi? Hiç! Bir tuhaflığım üstümde. Herşey havadaymış gibi, ne iş yapabiliyorum ne de eğlenebiliyorum. Bilmem ki, yaşlanıyor muyuz artık, ne?»

«Canın mı sıkılıyor?»

«Bilmem ama hiç bir şeye kendimi veremiyorum. İçimdeki şeytan ya iyice ayakta, ya da iyice ölü.»

«Birşeyler vurup kırmayı denesene!»

Gerald, «İyi fikir,» diye gülümsedi. «Yalnız vurup kırmaya değecek birşeyler olmalı.»

«Doğru,» dedi Birkin o yumuşak sesiyle.

Bunu izliyen sessizlik içinde ikisi de birbirlerinin varlığını yakından duyumsadılar.

Birkin, «Beklemek gerek,» dedi.

«Aman yarabbi! Beklemek neye yarar? Yok; bu işin çareleri iş ve aşktır. İnsan çalışmalı; iş başında olmadığı zamanlarda sevmeli.»

«Öyle olsun bakalım,» dedi Birkin.

Gerald, «Yalnız bana sevebileceğim şeyleri göster,» dedi.

Ellerini pantalon ceplerinden çıkardı ve bir sigara alınağa uzandı. Sinirleri iyice gerilmişti. Sigarayı bir lâmbanın üstüne tutarak yaktı; eğildi, uzun ve derin soluklar çekti. Yalnız olmasına karşın her akşamki gibi gene resmî giyinmişti.

Birkin, «Üçüncü bir yolu var bence,» dedi. «İş, sevgi ve dövüş. Dövüşü unutuyorsun.»

«Öyle olsa gerek. Sen hiç boks yaptın mı, Rupert?»

«Yok, hiç yapmadım... Neden?»

«Hiç. Seninle şöyle bir raund yapardık diye düşünmüştüm de. Belki doğrudur; birşeyler vurup kırmak istiyorum belki de. Bir fikir.»

Birkin, «Demek sen de beni vurup kırmayı düşündün?» diye güldü.

«Seni mi? Öyle ya, evet. Ama dostça, elbet.»

«Elbette,» dedi Birkin.

Gerald sırtını şöminenin kenarına dayamış durduğu yerden Birkin'e bakıyor ve gözleri ödü kopmuş bir küheylânın gözleri gibi bir dehşetle parıldıyordu.

«Kendimi denetim altına almazsam tutup bir saçmalık yapacakmışım gibi geliyor,» dedi.

Birkin, «Bir zamanlar Japon usulü güreş öğrenmiştim,» dedi. «Heidelberg'deki pansiyonumda bir Japon vardı, o öğretmişti ama hiç bir zaman tam kavrıyamadım.»

«Jiu jitsu mu demek istiyorsun yani?»

«Evet ama ben bu tür işleri hiç beceremem. İlgilenmediğimden olsa gerek.»

«Ben çok ilgileniyorum. Yapıldığını da hiç görmedim. Biraz göstersene.»

«Bildiğim kadarını göstereyim istersen.»

Gerald, yüzü bir an bir tuhaf gülümseyişle kasılarak, «Çok isterim,» dedi.

«Deneyelim öyleyse. Yalnız, kolalı gömlekle yapılacak şey değil.»

«Öyleyse soyunalım da tam yapalım... Dur bir dakika.» Gerald çınğırağı çalarak uşağı çağırdı.

«Bir kaç sandviçle biraz soda getir,» dedi. «Ondan sonra da kimseyi istemiyorum.»

Adam gitti. Gerald parıl parıl yanan gözlerle Birkin'e döndü.

«Soyunur muydunuz o Japonla, güreşirken?»

«Bazan.»

«Öyle mi? Nasıldı bu Japon, güreşçi olarak?»

«İyiyidi sanırım. Ben bu işin ehli değilim ama cıva gibiydi, elektrikliydi sanki. Çok çevikti.»

Uşak tepsiyi getirip bıraktı.

Gerald, «Bir daha bizi kimse rahatsız etmesin,» dedi. Sonra Birkin'e döndü: «Ee, soyunup başlıyalım mı yoksa önce bir şey içer misin?»

«Yok, istemiyorum.»

«Ben de.»

Gerald kapıyı kilitledi, eşyaları yanlara itti. Oda geniş ve yer kalın bir halıyla kaplıydı. Gerald çarçabuk soyundu ve Birkin'i bekledi. Birkin, ince ve beyaz ona doğru geldi. Elle tutulur bir maddeden çok bir hayali andırıyordu. Gerald'ın kendisiyse elle tutulur, gözle görülür, kesinlikle maddesel varlıktı.

Birkin, «Öğrendiklerimden aklımda kalanları sana öğreteyim,» dedi. «Seni önce şöyle kavrıyorum...» Ve elleri karşısındaki adamın çıplak gövdesine yapıştı. Bir anda Gerald'ı hafifçe döndürüp baş aşağı, dizinin üstüne yatırmıştı bile.

Gerald gözleri parlıyarak ayağa kalktı. «Nefis bir şey. Hadi, gene yapalım.»

Böylece iki erkek güreşe tutuştular. Birbirlerinden çok başkaydılar: Birkin uzun ve dar yapılı, ince kemikli, Gerald daha ağır, daha cüsseli. Kemikleri kalın, kol ve bacakları, tüm yapısı, biçimli, gösterişliydi. Birkin'se yer çekimine bağlı değilmiş de kendi içinde bir çekim merkezi varmış gibiydi, cıva gibi.

Ara sıra durup yöntem ve teknik üzerine konuşuyor, tutuş ve savuruş denemeleri yapıyorlardı. Zamanla birbirine, birbirlerinin temposuna alıştılar. Gövdelerinin arasında bir anlaşma doğdu. Sonra yeniden, ciddilikle boğuşmağa başladılar. Etlerini birbirine geçirmek, sonunda tek gövde olmak istercesine sürtüşüyor, yapışıyor, kenetleniyorlardı birbirlerine. İkisi de duru beyaz tenliydiler ama Gerald'm dokunulan yeri kıpkırmızı kesiliyor, Birkin'se hep bembeyaz duruyordu. Beyaz, gergin ve kaygan, Gerald'ın daha ağır olan cüssesinin içine, bir sert rüzgârmışcasına işler gibiydi; bir gizli güç, bir büyü gibi yayılıyordu, Gerald'ın bedensel varlığının dört bir yanına, en derin köşelerine.

Hızla, zevkle, kendilerinden geçmişcesine güreşiyorlardı. İşte en sonunda kafalarından ve ruhlarından sıyrılıp iki çıplak, beyaz beden olmuşlardı ve odanın loş ışığında, eski kahverengi ciltli kitaplarla kaplı duvarların arasında kol ve bacaklarının tuhaf, ahtapotumsu dolanış ve çözülüşleriyle altalta, üstüste güreşiyor, bağırışıyorlardı. Arada bir hırıltılı bir soluk, ya da iç çekişine benzer bir ses duyuluyordu; ve etin ete sürtünmesinden çıkan tuhaf hışırtılar. Çoğu zaman halının üstünde kıyasıya boğuşan bu beyaz et ve kas düğümlerinde hiç bir baş gözükmüyordu; yalnızca o gergin, şimşek gibi kol ve bacaklar, o beyaz, sımsıkı, som kaba etler, ışıl ışıl omuzlar. Sonra, duruşları değişince bir bakıyorsun Gerald'ın o

karmakarışık, pırıl pırıl kafası ortaya çıkıyordu; sonra öbür adamın kestane saçlı kafası kol ve bacak düğümlerinin üstünde yükseliyordu; gözleri iri, korkunç, kör.

En sonunda Gerald halının üstüne sırtüstü uzandı kaldı; göğsü derin ve ağır soluklarla inip kalkıyordu. Birkin'se, yarı baygın, onun üstüne diz çökmüş duruyordu. O, Gerald'dan daha yorgundu. Soluk soluğa kalmıştı. Dünya ters yüzü çevrilir gibiydi ve beyninin üstüne zifiri bir karanlık çökmek üzereydi. Ne olup bittiğini anımsayamıyordu. Kendinden iyice geçerek Gerald'ın üstüne yığılıp kaldı ve Gerald bunun ayırdına bile varmadı.

Birkin dışarıda bir yere güm güm vurulmasıyla kendine geldi. Ne oluyordu acaba? Nereye vuruluyordu böyle, evi yerinden oynatırcasına, güm güm? Birkin önce bilemedi. Sonra anladı ki bu, kendi yüreğinin vuruşudur. Aklı hiç kesmedi bunu, çünkü ses dışarıdan geliyordu. Ama yok, kendi içindendi, kendi yüreğiydi. Ve çarptıkça göğsünü acıtıyordu. Gerald da duyuyor mu acaba? diye merak etti. Ayakta mıydı, yerde miydi, gökten mi düşüyordu? Haberi bile yoktu!

Gerald'ın üstüne yığılıp kalmış olduğunu ayrımsayınca şaştı. Elinin üstüne dayanarak doğruldu ve yüreğinin çarpışı daha bir durgunlaşsın diye bekledi. Yüreği çarparken öylesine acıyordu ki aklını başından alıyordu.

Gerald da Birkin gibi yarı baygın durumdaydı. Böyle kendilerinden geçmiş, dünyadan habersiz, kimbilir kaç dakika beklediler.

Sonunda Gerald soluk soluğa, «Şiddet kullansam... seni... yenebilirdim,» dedi. «Ama sen beni hakça yendin.»

Birkin konuşabilmek için kendini zorlayarak, «Evet,» dedi. «Sen benden çok daha güçlüsün... İstesen kolayca... yenebilirdin... beni...»

Gerald, «Sendeki güce şaştım,» dedi. Göğsü inip kalkıyordu. «Nerdeyse insan üstü bir gücün var.»

«Bir an için,» dedi Birkin.

Bağrındaki kan pompasının şiddeti yatışmağa başladıkça kafası da yerine geliyordu. Bütün ağırlığını öbür erkeğin üstüne bırakmış, yattığını ayrımsadı. Şaşırttı bu onu; çünkü demin kenara çekilmiş olduğunu sanıyordu. Kendini toparladı; doğrulup oturdu ama başı hâlâ dumanlıydı.

Devrilmemek için elini uzattı. Parmakları, Gerald'ın yerde duran eline dokundu. Ve Gerald'ın eli, birden, sıcacık, Birkin'in elini kavradı. Bir süre böyle, birbirlerinin elini sımsıkı tutarak yattılar.

Ne var ki normal bilinçleri artık geri geliyordu. Birkin'in soluması iyice düzelmiş gibiydi. Gerald'ın eli yavaş yavaş geri çekildi, Birkin de yavaş yavaş, sersem sersem ayağa kalktı, masaya doğru yürüdü. Bir bardak viski - soda hazırladı. Gerald da kendine bir içki hazırlamağa geldi.

Birkin kararmış gözlerle Gerald'a bakarak, «İyi giriştik hâ, değil mi?» diye sordu.

«Hem de nasıl!» dedi Gerald. «Çok yormadı ya seni?»

«Hayır. İnsan arasıra yapmalı bunu. Güreşmeli, gövdece yaklaşınalı birbirine. İnsanı deli olmaktan kurtarır.»

Konuşmalarının arasında sessizlikler uzayıp gidiyordu. Güreşmeleri onlarca derin bir anlam taşıyordu. Daha bitmemiş olan bir anlam.

«İnsan kafaca, ruhça birbirine yakınsa bedence de yakın olmalı; tanımalı birbirini. Daha noksansız olur.»

Gerald, «Gerçekten de öyle!» dedi. Sonra tatlı tatlı gülerek, «Doğrusu benim pek hoşuma gitti,» diye ekledi. Kollarını açarak gerindi. Öyle yakışıklıydı ki!

Sonra giyinmeğe başladılar.

Birkin, Gerald'a, «Sonra sen çok güzelsin,» dedi. «Bu da insana zevk veriyor. Bence insan bir çok şeylerden zevk alabilmeli.»

«Güzelsin, diyorsun. Nasıl yani, fizik yönden mi demek istiyorsun?»

«Evet. Bir kuzey havası var senin güzelliğinde: karlara çarpıp dönen güneş ışığı gibi. Evet, insan herşeyden zevk alabilmeli.»

Gerald için için gülerek, «Bu da bir düşünce!» dedi. «Ben kendim doğrusu pek zevk aldım. Pek rahatladım. Senin şu sözünü ettiğin kan kardeşliği bu mu acaba?»

«Belki de. Bu güreş aramızda kopmaz bir bağ yarattı mı dersin?»

Gerald, «Bilmem ki!» diye güldü.

«Hiç değilse, daha bir açılıp rahatladık ya! Bizim istediğimiz de buydu zaten.»

«Elbette,» dedi Gerald.

Şişeleri, bardakları ve sandviçleri alıp ateşin başına geçtiler.

Gerald, «Ben yatmazdan önce her zaman bir kaç lokma bir şey yerim,» dedi. «Daha iyi uyuyorum o zaman.»

Birkin, «Ben de yemek üstüne uyuyamam,» dedi.

«Öyle mi? Bak, hiç birbirimize benzemiyoruz. Ben bir sabahlık giyeceğim.»

Birkin yalnız kalınca gözlerini ateşe dikti. Kafası gene Ursula'ya gitmişti. Ursula her nedense onun bilincine geri dönmüş gibiydi

Gerald sırtında kalın ipekliden, enli, siyah ve **yeşil** yollu bir sabahlıkla geldi; parlak, çarpıcı.

Birkin, «Pek de şıksın,» dedi.

Gerald, «Buhara işi bir kaftan,» dedi. «Çok seviyorum.»

«Ben de sevdim.» Sonra Birkin Gerald'ın giyimine ne çok özendiğini. ne çok harcadığını düşündü. Tuhaf şey! Bu da birbirlerine benzemiyen yönlerinden biriydi. Çünkü Birkin giyim konusunda hiç kafa yormaz, özenmezdi.

Gerald, «Sende bir tuhaflık var yani,» dedi. «Tuhaf bir güç var sende. İnsan sana bakınca bunu hiç ummadığından, şaşırıyor.»

Birkin güldü. Gerald'a, Gerald'ın şık ve pahalı kılığı içindeki yakışıklı, gözalan tipine bakıyor ve aralarındaki farkı düşünüyordu. Doğrusunu ararsan, bir bakıma kadınla erkek gibi farklıydılar birbirlerinden. Ama şu anda Birkin'in asıl kafasına takılan şey Ursula'nın düşüncesiydi. Kadının düşüncesi yavaş yavaş baskın çıkmağa başlıyordu.

«Biliyor musun?» dedi Birkin birden. «Bugün gittim, Ursula Brangwen'e evlenme önerdim!»

Gerald'ın yüzünde beliren şaşkınlığı gördü.

«Gerçek mi, Rupert?»

«Evet, hem de tam resmilikle! Önce babasıyla konuştum! Ama bu yalnızca bir rastlantıydı. Kaderin bir cilvesi,»

Gerald söylenenleri anlamıyormuş gibi bön bön bakıyordu.

«Yani ciddi - ciddi gidip Ursula Brangwen'i Allahın izniyle babasından istedin mi demek istiyorsun?»

«Evet, öyle yaptım.»

«Ne iş! Önceden Ursula'yla böyle mi kararlaştırmıştınız?»

«Yoo, onunla bu konuda tek sözümüz olmamıştı. Birden aklıma esti: gidip sorayım dedim, benimle evlenir mi diye. Karşıma onun yerine babası çıktı, ben de önce ona sordum.»

«Kızını verecek mi diye, ha?»

«Eh, aşağı yukarı.»

«Peki, Ursula'yla konuşmadın mı hiç?»

«Konuştum. Sonradan o da geldi. Durumu ona da açtık.»

«Bak hele! Peki, o ne dedi bu işe? Söz kestiniz mi?»

«Yoo! Zorbalıkla baskı yapmayın, gibi bir şeyler söyledi.»

«Ne dedin, ne dedin?»

«Ona baskı yaptığımızı ileri sürdü.»

«Allahallah! Ne demek istedi dersin?»

Birkin, «Ben ne bileyim!» diye omuz silkti. «Sırasız kaçtı, belki de.»

«Doğru mu bunlar, kuzum? Peki, sen ne yaptın?»

«Dışarı çıktığım gibi buraya geldim.»

«Dosdoğru mu?»

«Evet.»

Gerald şaşkınlık ve keyifle güldü. Duyduklarını hâlâ kavrıyamaz gibiydi ya bu olay pek hoşuna gitmişti.

«Peki, şimdi ne olacak?« diye sordu. «Önerini açık mı tutacaksın, sözgelişi?»

«Öyle olacak gibi. Ordan çıkarken, topunun birden canı cehenneme, diyordum ama bir süre sonra gene Ursula'nın karşısına çıkacağımı sanıyorum.»

Gerald gözlerini kırpmadan ona bakıyordu: «Ondan hoşlanıyorsun demek?»

Birkin, «Sanırım onu... seviyorum,» diye yanıtladı.

Gerarld, bir an, özellikle kendi beğenisi için düzenlenen bir gösteriyi seyrediyormuşcasına ışıldıyan gözlerle ona baktı. Sonra yüzüne bir ciddilik gelerek ağır ağır baş salladı.

«Biliyor musun,» dedi. «Oldum olası aşka, ölmez, gerçek aşka inanmışımdır ben. Ama şimdi böyle aşklar nerde?»

«Bilmiyorum,» dedi Birkin.

Gerald, «Çok az,» dedi. Sonra, «Ben hiç âşık olma-

dım; aşkı hiç tatmadım,» diye ekledi. «Kadın peşinde koşmadım mı? Çook. Kimileri i;in deli oldum ama, âşık, hiç olmadım. Her hangi bir kadını, sözgelişi, seni sevdiğim kadar sevdiğimi sanmıyorum. Şöyle içten. Anlıyorsun değil mi ne demek istediğimi?»

«Evet; senin hiç bir kadına âşık olmadığını biliyorum.»

«Bunu sen de seziyorsun demek? Hiç sevebilecek miyim dersin? Anlıyorsun, değil mi, ne demek istediğimi?» Elini göğsüne koydu ve içinden bir şeyler koparıp çıkarmak istercesine yumruğunu sıkarak, «Demek istediğim... benim demek istediğim... Şu anda anlatamıyorum ya, ne olduğunu biliyorum bal gibi. Kalıcı birşey hiç değişmiyecek olan birşey...»

Gözleri parıl parıl ve biraz da şaşkındı. Tasalı ve kaygılı, «Hiç bir kadını böyle sevebilecek miyim dersin?» diye yineledi.

Birkin ona bakıp başını yandan yana sallıyarak, «Bilmiyorum,» dedi. «Bilemem ki!»

Yazgısının kararlaştırılmasını beklercesine diken üstünde olan Gerald şimdi sandalyesini geri çekerek, «Ben de bilemiyorum,» dedi. «Ben de bilemiyorum.»

«Birbirimize benzemiyoruz, sen ve ben. Senin hayatının nasıl olacağını ben bilemem.»

«Ne de ben!» dedi Gerald. «Yalnız şunu söyleyim sana bir kadını gerçek ve ölmez bir aşkla sevebileceğime artık pek inanmıyorum.»

Uzun bir sessizlik oldu.

Sonra Birkin, «Yaşam bin türlü şeyle doludur,» dedi «Yol tek değil ki!»

«Evet, bunu da biliyorum. İnanıyorum buna. Hem zaten sana söyleyim mi, pek aldırış ettiğim de yok, yeter ki yaşadım diyebileyim. Nasıl yaşarsam yaşayayım ama yaşadığımı söyliyebilmeliyim.»

YİRMİBİRİNCİ BÖLÜM

Eşik

Gudrun Londra'daydı. Bir arkadaşıyla birlikte ufak bir sergi açmıştı ve Beldover'den kaçmak üzere plânlar kurup hazırlıklar yapmağa çalışıyordu. Çok yakın bir zamanda pır edeceğini biliyordu.

Winifred Crich'den kara kalem resimlerle süslü bir mektup aldı :

«Babam da doktarlara görünmek üzere Londra'ya gitti geldi; çok yorgun düştü. Doktorlar onun çok çok dinlenmesini söylüyorlar, o da çoğu zamanını yatakta geçiriyor. Bana Dresden porseleninden nefis bir papağan biblosu getirdi, kafeste, sonra çift süren bir adamla bir dala tırmanan bir çift fare biblosu. Fareler Kopenhag işiymiş. En iyisi onlar. Gene de fareleri pek sevmedim. Gerald en çok çift süren adamı seviyor. Adam Alman köylüsü olsa gerek ki öküzle çift sürüyor. Pantalonu yırtık ve gri renkli. Gömleği de beyaz ama tertemiz.

«Sevgili Miss Brangwen, yakında geliyor musunuz? Sizi çok arıyoruz. Babamın yatakta otururken yaptığım bir resmini gönderiyorum size. Diyor ki, inşallah Miss Brangwen bizi terketmez, diyor. Sevgili Miss Brangwen biliyorum, bizi bırakıp gitmiyeceğinizi!

«Babam bize bir stüdyo gerektiğini söylüyor. Gerald da samanlığın üstünde nefis bir stüdyo yapılabileceğini söylüyor. Çatının o inişli duvarına bir koca pencere açıldı mı, olur bitermiş, bu da basit birşeymiş. O zaman artık sahici sanatçılar gibi günümüzü hep stüdyoda geçiririz. Gerald bile geçen gün babama, yalnızca sanatçıların özgür olduğunu, çünkü kendilerinden başka kimsenin giremediği yaratıcı bir dünyaları olduğunu söylüyordu...»

Gudrun, Crich ailesinin niyetini anlamıştı. Gerald onu Shortlands'e bağlamak için Winifred'i araç diye kullanıyordu. Baba Crich de yalnızca Winifred'in iyiliğini düşünüyor, Gudrun'la çalışmanın onu kurtaracağına inanıyordu.

Onların istediğine uyup günlerini Shortlands'da geçirmeğe Gudrun'un da bir diyeceği yoktu. Okulda öğretmenlik yapmayı zaten hiç sevmediğine göre, hele özel bir stüdyosu da olursa, Winifred'e ders vermek daha işine gelirdi. Winnie gerçekten olağanüstü bir çocuktu. Gudrun onunla ilgileniyor, onu daha yakından tanımayı istiyordu. Sonra stüdyoda Gudrun kendi çalışmalarını da istediği gibi geliştirebilirdi.

Böylece onun Shortlands'e dönüşü (hele Winifred yönünden) önemli bir olay oldu. Çocuk adeta bayram etti.

Gerad, «Miss Brangwen'e sunmak üzere bir küçük buket hazırlasana!» dedi.

Winifred, «Aa, olmaz!» diye bağırdı. «Gülünç kaçar!»

«Hiç de değil. Pek tatlı bir saygı ve sevgi belirtisi olur. Hem de çok olağan bir şeydir.»

Winifred, «Bence şapşallık olur!» dedi ama fikir hoşuna gitmişti.

Limonluklarla bahçeleri gezerek çiçekleri gözden geçirmeğe başladı. Baktıkça buket sunmak düşüncesini ak-

lına daha bir takıyordu. Aklına taktıkça utangaçlığıyla sıkılganlığı büsbütün artıyordu. Öyle ki ne yapacağını bilemez durumlara düştü. Arzusuyla utancının orta yerinde ezilmiş, kararsızlıktan hasta gibiydi. Sonunda babasının odasına süzüldü.

«Baba...» dedi.

«Ne var, bir tanem?»

Gelgelelim kızcağız utancından, sıkıntısından ağlamaklı bir durumda, susuyordu. Babası ona baktı ve yüreği bir sevgi sancısıyla sıcacık kesildi.

«Ne istedin benden, güzelim benim?»

Winnie bu kez gözlerinin içi gülerek, «Baba,» dedi, «Miss Brangwen geldiğinde kendisine bir buket çiçek sunmam gülünç kaçmaz mı?»

«Hayır, canım. Hiç gülünç kaçmaz, Kraliçeleri karşılarken böyle yaparlar ya!»

Winifred gerçekte kraliçelerin de az buçuk gülünç kaçtıkları düşüncesindeydi. Beri yandan Miss Brangwen'i romantik bir törenle karşılamayı da çok istiyordu.

«Yapayım mı yani?»

«Yap ya, meleğim. Wilson'a benden söyle, dilediğini versin sana. Şimdi de bana bir öpücük ver, bakayım.»

Winifred hasta adamı sessizce öptü, sessizce odadan dışarı süzüldü. Gene bahçelerle limonlukları dolaştı. Sonra bahçıvana o tepeden bakan, buyurucu, gene de yalın ses tonuyla hangi çiçekleri istediğini söyledi.

«Neden istiyorsun bunları?« diye Wilson sordu.

Winifred, «İstiyorum,» dedi kısaca. Şu uşaklar da soru sormasalar olmaz!

«Evet! anladık istediğini ama bütün bu saydığın çiçeklerden bir buket yaparsan görülmedik bir şey olur.»

«İyi ya işte, ben de görülmedik birşey olsun istiyorum.»

«Yaa? Öyleyse diyecek söz yok.»

*
**

Ertesi gün Winifred, sırtında gümüşü kadifeden bir elbise, elinde alacalı bulacalı bir demet çiçek, sabırsızlıktan kıpır-kıpır, okul odasında durmuş pencereden dışarı bakarak Gudrun gelsin diye bekliyordu. Elindeki güzel kokulu çiçeklerin yarattığı romantizm havasıyla başı dönmüş gibiydi.

Yağmurlu bir sabahtı. En sonunda kız Gudrun'un geldiğini görerek Gerald'la babasına haber vermeğe koştu. Kapıyı açan uşak Gudrun'un elinden şemsiyesini, sonra da sırtındaki yağmurluğu aldı.

Kızarmış yüzü, uçuşmuş saçlarıyla Gudrun yağmurda yeni açmış bir çiçeği andırıyordu; özünde sakladığı güneşin ışığını ve ısısını dışarı verir gibiydi. Onu böylesi güzel ve gizemli karşısında görünce Gerald'ın içi ürperdi. Genç kadının sırtında yumuşak mavi bir elbise vardı, çorapları da koyu kırmızıydı.

Winifred gerçek bir törene katılıyormuş gibi ciddi bir resmilikle ilerliyerek, «Hoş geldiniz, Miss Brangwen!» dedi. «Geri döndüğünüze çok sevindik. Bunlar sizin çiçekleriniz!» Ve buketi uzattı.

Gudrun, «Benim mi!» dedi. Bir an öylece durdu, sonra yüzü kıpkırmızı kesildi ve alev gibi bir kıvanç gözlerini kamaştırdı. Sonra bu garip ışıkla tutuşmuş olan gözlerini kaldırarak bir babaya bir de Gerald'a baktı. Bu sıcak bakışlar gene Gerald'ın ruhunu ürpertti ve genç adam başını çevirdi. Bu kadından kaçınamıyacağını artık biliyor ve bir hücreye hapsedilmiş gizi, için için kıvranıyordu.

Gudrun yüzünü çiçeklere gömerek, «Ama ne güzel şeyler bunlar!» dedi. Sonra birden, kişiliğine hiç uymayan beklenmedik bir sevgiyle eğilerek Winifred'i öptü.

Bay Crich ona doğru ilerleyip elini uzatarak, «Biz de usanıp kaçtığınızı sanmıştık,» diye gülümsedi.

Gudrun gizemli, ışıklı, çapkın bir bakışla, «Yok canım!» dedi. Sonra, «Yok,» diye ekledi. «Londra'da kalmak istemiyordum.»

Sesinin tonundaki sıcak, gizli okşayış, Shortlands'e döndüğüne sevindiğini söyler gibiydi.

Baba Crich, «Gördüğünüz gibi, bizim başımızın üstünde yeriniz var,» dedi. Gözleri lâcivert renkli, sıcak ve utangaçtı. «Londra'dan da zafer kazanarak döndünüz.»

Gudrun, «Yok canım,» diye yanıtladı. «Ben asıl zaferimi buraya gelişimde kazandım.»

«Böyle alçak gönüllü olmayın, canım. Gazetelerde sizin üstünüze yazılan eleştirileri okumadık mı sanıyorsunuz?»

Gerald, «Okuduğumuza göre serginiz çok başarılı olmuş,» dedi. «Herhangi birşey sattınız mı?»

«Çok değil.»

«İsabet!» dedi Gerald.

Genç kadın onun ne demek istediğini pek kestiremedi ama kendi onuruna düzenlenen bu küçük tören öyle koltuk kabartıcı ve kıvanç verici birşeydi ki şu anda başka pek birşey düşünmek istemiyordu.

Baba Crich, «Winifred, Miss Brangwen'e bir çift ayakkabı versene,» dedi. «Bir an önce değişseniz iyi olur, kızım...»

Gudrun, elinde buketiyle dışarı çıktı. Baba Crich Gerald'a,

«Doğrusu eşi bulunmaz bir genç hanım!» dedi.

Gerald, bu lâf hiç hoşuna gitmemiş gibi kısaca, «Evet,» diye kestirip attı...

*
**

Bay Crich Gudrun'un gelip yarım saat kadar onun başucunda oturmasını istedi. Hastalık yarı canım kemirip tüketmiş olduğundan çoğunlukla rengi kül gibi, kendisi de çok bitkin durumdaydı. Gene de yanına birisi gelince kendini toplar, hasta değilmiş, eskisi gibiymiş gibi davranmağa çalışırdı.

Gudrun bu kez de onu kitaplıkta, sırtındaki yastıklara yaslanmış, yarı oturur durumda buldu. Yüzü balmumu gibi sarıydı, gözlerinde bir kör karanlık. Şimdi kırlaşmağa başlamış olan siyah sakalı bir ölünün cansız yüzünü çerçeveler gibiydi. Gene de Gudrunu enerjik, neşeli, şakacı bir tutumla karşıladı. O da bu havaya kendini uydurdu ve sıradan bir erkeğin yanındaymış gibi rahat olmağa çalıştı. Gene de, bütün gülüşme ve şakalara karşın, bu gözlerdeki bomboş karanlığın dağılmıyacağını biliyordu. Bunlar bir ölünün gözleriydi.

«Ah. Miss Brangwen gelmiş. Thomas, Miss Brangwen'e şu koltuğu çek. Oldu.» Hasta adam karşısındaki genç kadının yumuşak, taze yüzüne zevkle baktı. Ona baktıkça kendinin de yaşadığına inanacağı geliyordu. «Şimdi... bir bardak şeriyle bir parça pasta alırsınız değil mi? Thomas...»

Gudrun, «Yok, istemem,» dedi ama der demez içi çürüdü. Bu yanıt karşısında hasta adam öyle üzülmüştü ki! Onun suyuna gitmeliydi. Genç kadın çapkın bir gülüşle, «Şeri sevmem de!» dedi. «Ama başka birşeyler olursa içerim.»

Hasta adam bu can kurtaran simidine hemen sarıldı.

«Thomas, başka neyimiz var bizim?»

«Likörlü şarap, cura çao...»

Gudrun, «Cura çao'ya bayılırım,» dedi.

«Oldu öyleyse. Thomas, cura çao getir, bir de küçük pasta, yoksa kraker mi olsun.»

«Kraker,» dedi Gudrun. Aslında hiç bir şey istemiyordu ama...

«Hadi, Thomas.»

Thomas kadehle tabağı getirip Gudrun'a verdikten sonra hasta adamın içi rahat etti. Tatlı bir çarpıntıyla,

«Tasarımızı duydunuz mu?« diye sordu. «Samanlığın üstünde Winifred'le size bir stüdyo kuruyoruz.»

Gudrun yapmacık bir şaşkınlıkla, «Gerçek mi?» dedi.

«Bilmiyor muydunuz? Winifred mektubunda size yazdı sanmıştım.»

«Yazdı ama ben onu kendiliğinden düş kuruyor sanmıştım.»

Hasta adam sevinçle, «Yok, gerçek bir proje,» diye güldü.

Gudrun, «Ne güzel olur ama!» diye sevinçli bir heyecanla, ünnedi. «Winifred için çok iyi bir şey olur. Zaten bu işi ciddiye alacaksa çalışacak bir yeri olması zorunluydu. Bir sanatçının kendi atölyesi olmazsa amatörlükten ömür boyu kurtulamaz.»

«Öyle mi? Ama ben bu stüdyoyu sizin de Winifred'le paylaşmanızı istiyorum.»

«**Çok** teşekkür ederim.»

«Doğruyu isterseniz, ben sizin okuldaki işinizi toptan bırakıp bu stüdyoyu kendinizin sayınanızı istiyorum. Kazancınıza gelince, Eğitim Komisyonundan aldığınızı benden almak ağırınıza gitmez ya? Zarara girmenizi hiç istemem.»

Gudrun, «Eğer bu stüdyo olur da ben de orda çalışabilirsem, okuldan aldığım parayı bol bol çıkarırım. Buna inanın,» diye karşılık verdi.

İyilik meleği rolünü oynamaktan hoşlanan hasta adam, «Birşeyler düşünürüz elbet,» dedi. «Günlerinizi stüdyoda geçirmekten sıkılmazsınız ya?»

«Bir stüdyom olsun, başka hiç bir şey istemem!»

«Öyle mi?»

Bay Crich zevk ve kıvanç içindeydi. Ama bu kadarcık bir konuşma bile onu adamakıllı yormuştu. Gudrun usulca ayağa kalkarak,

«Belki uyumak istersiniz,» dedi. «Ben de gidip Winifred'i bulayım.»

Gün günden hasta adamın vücudu eridikçe eriyor ve insan denen yaratığı dağılmaktan koruyan düğüme gitgide daha yaklaşıyordu. Gelgelelim bu düğüm iyice sıkıydı ve adamın iradesi de bir an bile gevşemiyordu. Yaşama dört elle sarılmak için insan ilişkilerine dört elle sarılmak zorundaydı: Winifred, uşak, hasta bakıcı, Gudrun, bu insanlar onun gözünde her şeydi; son umar. Gerald babasının yanında tiksintiden kaskatı kesiliyordu. Winifred dışında bütün çocukları aşağı yukarı bu durumdaydılar. Babalarına baktıkları zaman ölümden başka birşey görmüyorlardı ve için için, gizli bir nefrete kapılıyorlardı Babalarının bildik yüzü değildi bu gördükleri sanki; duydukları ses onun o tanıdık sesi değildi. Çocuklar Ölüm'ün böyle gözle görülüp kulakla işitilişine dayanamıyorlardı. Ve bunu sezmek ölüm döşeğindeki adama çok ağır geliyordu.

Stüdyo tamamlandı. Gudrun'la Winifred taşındılar, Stüdyonun döşenmesini yönetmek, çevrelerine buyruklar vermek öyle hoşlarına gitti ki! Şimdi artık eve hiç girmeden yaşıyabilirlerdi. Yemeklerini bile orda yiyorlardı. Çünkü ev gitgide korkunçlaşıyordu. Durmadan ordan oraya koşan iki hastabakıcı, ölümün iki sessiz habercisini andırıyorlardı. Baba yatağından hiç çıkamaz olmuştu.

Winifred durmadan onu görmeğe gidiyordu. Her sa-

bah, kahvaltıdan sonra, yarım saatliğine onun odasına gidiyordu.

Hep aynı soruyu sorardı ona gittiğinde: «Nasılsın, baba, daha iyisin ya?»

Ve baba hep ayni karşılığı verirdi: «Evet, yavrum. Birazcık daha iyiyim, sanırım.» »

Çocuk babasının elini kendi iki eliyle tutardı; şefkatle, onu korumak istercesine. Ve bu, baba için dünyalara bedeldi.

Winifred öğle üzeri gidip babasına sabahtan olup bitenleri anlatır, akşamları da perdeler kapanıp ateş yanarak oda şipşirin bir havaya bürününce, onun yanında uzun uzun otururdu. Gudrun evine dönmüş olduğundan Winifred evde yalnız kalır ve en çok babasıyla birlikte olmayı severdi. Havadan sudan konuşup çene çalarlardı. Baba iyiymiş, gene ortalıklarda dolaşabiliyormuş gibi yapardı. Winifred de, çocuklara acıklı konulardan uzak durmasını öğreten o içgüdüsüyle, ortada hiç bir olağanüstü durum yokmuş gibi davranırdı. İçgüdüsü onun durumu deşmesini engeller ve çocuk böylece mutlu olurdu. Ne var ki yüreğinin en derininde o da biliyordu yetişkinlerin bildiğini; belki onlardan daha iyi biliyordu.

Hasta adam Gudrun'u son çağırışında, benzi yaklaşan ölümle kül rengini almıştı. Neyse ki çoğu zaman yarı baygın, yarı sersem bir durumdaydı. Saatler saati, hayal - meyal geçmişi düşünüyor, silikleşmiş olan eski anılarını sanki yeniden yaşıyordu. Gene de şu gün, şu saat olup bitenleri tüm açıklığıyla kavradığı zamanlar vardı. O zaman ölümle yüz yüze olduğunu biliyordu. Ve böyle zamanlarında dışardan yardımcı çağırıyordu, kim olursa olsun. Çünkü ölmekte olduğunu bilmek ölümden bin beter bir ölümdü ki, dayanılmaz.

Gudrun onun yüzünü, o kapkaranlık gözlerini gö-

rünce dehşet içinde kaldı. Hasta adam iyice cılızlaşmış olan sesiyle,

«Ey,» dedi. «Winifred'le çalışmalarınız nasıl gidiyor?»

«Çok iyi,» dedi Gudrun.

Arada ölü duraklamalar oluyor, söylenen şeyler kaygan, dağınık saman çöplerini andırıyordu, ölümün karanlık kaosunun üstünde yüzen.

«Stüdyo işinize yarıyor mu?»

«Hem de nasıl! Bundan daha güzel ve kusursuzu düşünülemezdi.»

Sonra Gudrun susarak hasta adamın konuşmasını bekledi.

«Winifred de yontucu olma yeteneği varmı, dersiniz?»

«Bence var. Günün birinde çok iyi şeyler yapabilecek.»

«Demek ömrü pek boşa gitmiş olmayacak.»

Gudrun bu sözlere şaşmaktan kendini alamadı.

«Elbet olmayacak!» diye ünnedi.

«İyi öyleyse.»

Gudrun gene onun konuşmasını bekledi.

Hasta adam Gudrun'un içini burkan zavallı bir gülümsemeyle, «Yaşamdan tat alıyorsunuz, değil mi?» diye sordu. «Yaşamak güzel şey, değil mi?»

Gudrun, «Evet,» diye yanıtladı. Yerine göre yalan söylemisini bilirdi, «İyi vakit geçirdiğimi söyliyebilirim.»

«Çok güzel. Mutlu bir yaradılış en büyük hazinedir.»

Gudrun gene gülümsedi. Oysa ruhu tiksinti içindeydi. İnsan böyle mi ölmeliydi? İnsanın canını böyle zorla söküp almak olur muydu insandan? Hasta adamın iradesine hayran kalmamak elde değildi. Ama Gudrun onu pençesinin içine almış olan Ölüm'den tiksiniyordu. «Ra-

hatınız yerinde ya, Miss Brangwen? Başka ne yapabiliriz size? Bir yakınınanız var mı?»

«Yakınabileceğim tek şey sizin aşırı iyi olmanızdır.»

Adam, «Bunun suçu da sizde!» dedi ve içi hafiften bir coştu. Şu komplimanı yapabilmişti ya! Demek daha gücü yerindeydi ve yaşıyordu! Bu heyecanının tepkisi olarak o saat kötüleşmeğe başladı.

Gudrun onun yanından çıkarak Winifred'e gitti. Matmazel mürebbiye gitmiş, onun yerine bir özel öğretmen gelmişti ama Shortlands'de kalmıyordu. Gudrun artık günlerinin çoğunu Shortlands'de geçirir olmuştu...

Birgün Gudrun, Winifred, Gerald ve Birkin, arabayla kasabaya ineceklerdi. Karanlık, sağanaklı bir gündü. Winifred'le Gudrun hazırlanmış, kapıda bekliyorlardı. Winifred'in çıtı çıkmıyordu. Derken birden, oralı olmayan bir sesle,

«Ne dersiniz, Miss Brangwen, babam ölecek mi?» diye sordu.

Gudrun şaşırarak, «Bilmem ki!» dedi.

«Bilmiyor musunuz gerçekten?»

«Kimse kesinlikle bilemez ki. Ölebilir de.»

Çocuk bir süre bunu düşündükten sonra, «Ama siz ne diyorsunuz?» diye sordu. «Size göre babam ölecek mi?»

Bir geometri ya da fen sorusu sorar gibi, karşısındaki yetişkinin ağzından zorla lâf almak istercesine bu soruyu soruşunda şeytansı birşey vardı sanki.

Gudrun, «Bana göre mi?» dedi. «Evet, ölecek. Çok hasta.»

Winifred'in yüzünde alay ve kuşku dolu, hafif sinsi bir gülümseme belirdi. Salt Gudrun'a karşı olmasından.

«Bana göre ölmeyecek,» dedi ve yürüdü gitti.

Gudrun onun ardından baktı ve yüreği durur gibi oldu.

Gerald arkadaki hol kapısında belirerek, «İnanmak istemeyişi daha iyi,» dedi.

Gudrun ona baktı. Bakışları birleşti; acı bir bilgi değiş tokuşu geçti aralarında.

«Çok daha iyi,» dedi Gudrun.

Genç adam göz bebeklerinde iki alev noktası oynaşarak, «Roma yanarken en iyisi alevlere karşı çalıp oynamak, değil mi?» diye sordu. «Çünkü Roma nasılsa yanacak.»

Gudrun biraz afallamakla birlikte kendini toplayarak, «Haklısın,» dedi, «Ah çekip yas tutmaktansa çalıp oynamak bin kez yeğ bence.»

«Bence de öyle.»

İkisinin içinde de, derin bir istek kıpırdandı: tüm bağları koparıp herşeyi bir kenara iterek hayvanca, sınırsız bir şehvet içinde kendilerini kapıp koyuvermeğe. Gudrun damarlarında bir garip kapkara şehvetin yürüdüğünü duydu. O an öyle güçlüydü ki! Ellerinde dünyayı koparıp parçalayabilecek bir güç vardı sanki. Eski Romalıların şehvet âlemlerinde kendilerini unutuşlarını anımsadı ve yüreği kızıştı. O da bunu istiyordu, ya da... ya da buna eşit bir şeyler. Ve arkasında duran erkeğin yakınlığı onu titretiyordu. Çünkü bu bilinmedik çılgınlıkları Gudrun onunla birlikte tatmak istiyordu.

Sonra genç kadın bu düşüncelerin üstüne bir kapı kapıyarak, «Biz de Winifred'in peşi sıra bahçe kapısına yürüyelim bari,» dedi. «Otomobile ordan binebiliriz.»

Gerald adımını onunkine uydurarak, «Öyle ya,» dedi.

Winifred'i kapıcı evinde yeni doğmuş bembeyaz köpek yavrularının başında buldular. Sevinçten sarhoş olmuş gibiydi. Dönüp de Gudrun'la Gerald'ı görünce gözlerine bir perde indi sanki. Onları görmek istemiyordu, çünkü onlar aklına babasını ve babasının öleceğini getiriyordu.

«Hey, Bayan Marshall, buraya baksana!»

Kapıcının karısı eşikte belirerek, «Buyrun, Miss Winifred?» dedi.

«Şu yavru hep böyle güzel kalırsa adını Leyli Winifred koyun, emi? Marshall'a söyle de Leydi Winifred koyun onun adını; olmaz mı?»

«Söylerim söylemesine de... korkarım bu yavru erkek Miss Winifred.»

«Ah, yapma!» Sonra bir otomobil sesi duyulunca çocuk, «İşte Rupert!» diye bağırarak kapıya doğru atıldı.

Rupert otomobilini bahçe kapısının dışında durdurdu.

«Biz hazırız!» diye Winifred bağırdı. «Rupert, be önde, senin yanında oturmak istiyorum. Olur mu?»

«Kıpırdayıp durursan arabadan düşersin diye korkuyorum.»

«Hiç kıpırdamam. Önde oturmak istiyorum. Motörün üstünde oturmak ayaklarımı öyle güzel, sıcacık yapıyor ki!»

Birkin onu öne aldı. Gudrun'la Gerald arkaya oturdular.

Geral, «Bize verecek bir haberin var mı, Rupert?» diye bağırdı.

Birkin de sesini arkaya duyurabilmek için bağırarak, «Haber mi?» diye sordu.

«Evet.» Gerald yanıbaşında oturan Gudrun'a dönerek, «Herifi kutlayacak mıyız, kutlamayacak mıyız, bir türlü bilemiyoruz,» dedi. «Ağzından lâf alınmıyor ki!»

Gudrun nedense kıpkırmızı kesilerek, «Ne konuda?» diye sordu.

«Ortada bir evlenme lâfları dönüyordu da.»

Gudrun kafa tutarcasına, «Ursula'yla mı demek istiyorsun?» diye sordu.

«Evet.»

Gudrun soğuk soğuk, «Arada verilmiş bir söz olduğunu sanmıyorum,» dedi.

«Öyle mi, Birkin?»

«Öyle.»

«Ama neden?»

Gudrun, «Ben ablamın bağlanmak istediğini sanmıyorum,» diye araya girdi. «Özgürlüğünü herşeyden üstün tutar o.»

Birkin şakacı, gene de ciddiliğini belirten bir sesle, «Bense kopmaz bir bağlantı istiyorum,» dedi. «Aşk denen şeye karnımı tok; hele aşkta özgürlüğü hiç aklımı kesmez.»

Gerald, «Demek aşk denen şeyle yetinemiyorsun?» diye güldü.

«Hayır,» dedi Birkin.

Gerald, «İşte aşırı entellektüel olmanın cezası,» dedi.

Gudrun, «Rupert kadını kadın olduğu için istemiyor; kendi düşüncelerini ideallerini gerçekleştirecek bir araç yerine koyuyor,» dedi. «Bu da lâf olarak belki parlaktır ama gerçek hayatta kadını doyumlamıyor.»

Gerald, «Çok doğru,» diye ona hak verdi. «En iyisi kadını kadın olarak ele almak.» İçinden dışarı bir ışık vurur gibiydi. «Öyleyse sen aşka inanıyorsun demek?» diye sordu.

«Elbette, insan sevebildiği sürece sevmeli. Yalnız sevginin ömür boyu sürmesinde direnilmemeli.»

«Yani evlenmek ya da evlenmemek önemli değil. İnsan aşka bulduğu yerde el koymalı.»

Gudrun, «Benim görüşüme göre zaten evlilik sosyal bir düzendir, aşkla hiç bir ilişkisi yoktur,» dedi.

Gerald'ın gözleri bir çift alev gibi hep onun üstündeydi. Gudrun'a öyle geliyordu ki Gerald onu çılgınca, hiç durmadan öpmektedir. Ve bu yüzden yanakları al al yanıyordu. Ama yüreği güçlü ve pekti.

Gerald, «Sence Rupert az buçuk oynatmış mı yani?» diye sordu.

«Kadın konusunda, evet. İki kişinin birbirlerini ömür boyu sevmeleri diye bir şey olabilir. Bunu aklım keser Ama böyle bir durumda bile, evlenmekle bu konu arasında bir bağlantı kuramam. Birbirlerini seviyorlarsa, güzel. Sevmiyorlarsa üstünde durmanın ne gereği var?»

«Evet» dedi Gerald. «Bence de öyle. Ama Rupert başka düşünüyor.»

«Evet. Eğer evlenirse, nikâh yoluyla yedinci hat cennete filan gidebilirmiş sanıyor olsa gerek. Böyle belirsiz bir takım düşler.»

«Yedinci kat cenneti istiyen kim zatęn?» diye Gerald güldü. «Bana sorarsan Rupert atını sağlam yere bağlamak istiyor.»

Gudrun, «Evet, ama bence bunda da yanlışı var,» dedi. «Bence bir erkeğin metresi karısından daha sadıktır, çünkü bir yerde daha özgürdür. Rupert'e sorarsan bir kadınla bir erkek evlendikleri zaman olağan kişilerden daha ötelere gidebilirlermiş. Ama nereye? Bütün sorun orda. Nereye?»

Gerald, «Cennetin yedinci katına gidiyorlar ya işte!» diye güldü.

«Onun olsun!»

Önde Rupert Birkin, onların konuştuklarından habersiz, araba sürüyordu. Onun arkasında oturan Gudrun böyle onun kulağının dibinde onu çekiştirmekten şeytanca bir tat almaktaydı. Alaylı bir dudak büküşüyle,

«Ona göre insan evlilikte sonsuz bir denge kurabilirmiş,» diye ekledi. «İşin gizi: birleşmeyi benimsemekle birlikte kendi tekliğini elden bırakmıyacakmışsın. Yapışmayacakmışsın karşındakine.»

«Bana bir şey söylemiyor bu,» dedi Gerald. «Ben başka inanırım, insanın kendini verebildiğince vermesine.»

«Ben de.»

Gerald, «Bana sorarsan Rupert de aslında buna inanıyor ya, konuşmalarıyla esas kendi kafasını koşullandırmaya çalışıyor,» dedi.

«Yok,» diye Gudrun ona karşı çıktı. «Rupert kendini tümüyle veremez. Elinde değil bu. Bırakamaz kendini.»

«Gene de evlilik istiyor. Evlilik, **et puis?»**

Gudrun alayla, **«Le paradis*** diye omuz silkti.

Direksiyon başında Birkin ense kökünde bir ürperti duydu: arkasında bir tehlike varmışcasına. Ama üstünde durmadı. Biraz sonra yağmur başladı. Genç adam arabayı durdurdu ve tenteyi örtmek için aşağı indi.

(*) Cennet.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Kadın Kadına

Kasabaya varınca Gerald'ı tren istasyonunda bıraktılar. Gudrun'la Winifred sonradan Birkin'le çaya geleceklerdi. Birkin, Ursula'yı da çağırmıştı.

Ne var ki ikindi üzeri ilk gelen Hermione oldu. Birkin evde yoktu. Hermione oturma odasına giderek onun kitap ve kâğıtlarını karıştırmağa başladı. Biraz piyano çaldı.

Derken Ursula geldi. Hermione'yi bulmak kötü bir sürpriz oldu onun için. Çoktandır ondan hiç haber almamıştı.

«Seni hiç ummuyordum,» dedi.

Hermine, «Evet, burda değilim de,» diye yanıtladı. «Aix'deydim çoktandır...»

«Sağlık durumun yüzünden mi?»

«Evet.»

İki kadın bakıştılar. Ursula, içinden, «At gibi yüzü var,» diye geçirdi. «Gözleri bağlı geziyor.»

Gerçekten de Hermione, bir yüzü hep karanlık olan ay gibiydi, ya da tek yüzlü bir para. Öbür yüzü yoktu. Öbür yüzünde yaşam yoktu. Bütün canı kafasındaydı. Su da bir balık ya da kırda bir sansar gibi, serbest, içinden

geldiğince, içgüdüsüyle dolaşıp yaşamak nedir bilmezdi. Herşeyi kafasının süzgecinden geçirmek zorundaydı sanki.

Bu tek yönlülük Ursula'ya nedense bir yetersizlik ve güvensizlik duygusu veriyordu. Nedense Hermione'nin şu soğukluğu, kendi hiçliğinin bir kanıtıymış gibi geliyordu ona. Hermione, yalnızca birer dişi gözüyle gördüğü kadınlara gerçekten tepeden bakar, kendi noksanını, tek taş bir pırlanta gibi, bir seçkinlik, bir üstünlük belirtisi yapıp çıkardı. Ve Ursula gibi, yalnızca duygularıyla yaşıyan birer dişi saydığı kadınlara, kendilerini hor gördüğünü sezdirdi. Zavallı Hermione! Tek seçkinliği, tek silâhı işte buydu: yarımlığı, noksanlığı. Şimdi de dua okur gibi yavaş, aheste, inişli çıkışlı bir sesle Ursula'ya.

«Seni gördüğüme öyle sevindim ki!» dedi. «Rupert' le aranız iyi galiba?»

«Evet, çok iyi,» dedi Ursula. «Çevremden hiç ayrılmıyor.»

Onun bu övünmesini çok bayağı bulan Hermione bir an duraksadıktan sonra, hiç istifini bozmadan, tane tane,

«Öyle mi?» diye sordu. «Evlenecek misiniz bari?»

Bu soruyu öyle heyecansız bir yalınlıkla sormuştu ki Ursula biraz afalladı. Biraz da hoşuna gitti bu durum. Hınzırca bir zevk verdi ona.

«Valla, ona sorarsan, evlenelim diye tutturdu ama ben karar veremiyorum daha.»

Hermione serinkanlı bakışlarla onu süzüyordu. O şarkı söyler gibi inişli çıkışlı sesinde rahat bir tempoyla,

«Neden karar veremiyorsun, peki?» diye sordu. Aslında Ursula'yı öyle kıskanıyordu ki! «Onu sevmiyor musun?»

Bu sorudaki üstü örtülü küstahlık Ursula'nın yüzü-

nü kızarttı. Gene de açıkça alınmanın olanağı yoktu. Hermione öyle açık yürekli ve serinkanlı duruyordu ki!

Ursula, «Rupert'in istediği şey sevgi değilmiş ki!» dedi.

«Neymiş peki?« diye Hermione kılı kıpırdamadan sordu.

«Onu evlilik çerçevesinde kabul etmemi istiyor.»

«Öyle mi? Peki, senin isteksizliğin nerden doğuyor? Evlenmek mi istemiyorsun?»

«Öyle. İstemiyorum aslında. Ona, onun isteğince boyun eğmek işime gelmiyor. O istiyor ki ben ona tüm varlığımla teslim olayım. Ben de bunu yapabileceğimi hiç sanmıyorum.»

Hermione karşılık vermezden önce gene epey durakladı «İçinden gelmezse yapamazsın.» Gene bir sessizlik. Hermione bir tuhaf arzuyla tepeden tırnağa ürperdi. Ah, Rupert bu teslim oluşu, böyle bir köleliği ondan istemiş olaydı! Arzudan Hermione'nin içi titriyordu.

«Ben de hiç...»

«Ama tam olarak ne...»

İkisi bir ağızdan konuşmağa başlamışlardı. İkisi de sustular. Sonra Hermione söz hakkını kendinde sayarak,

«Senin neye boyun eğmeni istiyor?» diye sordu.

«Onu duyguların ötesinde bir kesinlikle kabul etmemi istiyor... Gerçeği sorarsan ne demek istediğini ben de pek çıkartamıyorum ya! Zaten bir gün bir şey söylüyor, öbürsü gün başka bir şey. Hem de tam tersini söyliyebiliyor.»

Ursula, «Evet!» dedi. «Sanki ortada yalnızca o varmış! Bu yüzden çıkmaza giriyoruz ya! Karşısındakine hiç bir şey vermek istemiyen, hep almak istiyen bir tutumu var. Sonra benim ne düşünmemi istiyor, ne de duymamı. Duyarlıktan âdeta tiksiniyor.»

Hermione'ye apacı gelen uzun bir sessizlik oldu. Ah,

bu koşulları Rupert ona koşmuş olsaydı! Oysa Rupert Hermione'yi her zaman düşnümeye, öğrenmeye zorlamış, sonra da yalnızca kafasıyla yaşıyor diye ona lânet okumuştu.

Ursula, «Benim onun benliğine gömülmemi istiyor; kendimi kayıtsız şartsız vermemi istiyor,» diye ekledi.

Hermione durgun tempolu sesiyle, «İstediği buysa neden bir odalık almıyor?» diye sordu. O uzun yüzünde alaycı, küçümsiyen bir bakış vardı.

Ursula, «Öyle ya,» dedi. Ne var ki Rupert'in aslında bir «odalık,» bir köle istemediğini biliyordu. Rupert kendinin kadından aldığını kadının da ondan almasını istiyordu. Kadın kendini ona öyle bir veriş vermeliydi ki kendi de onun benliğini ele geçirebilsin...

Kısa bir sessizlikten sonra Hermione, «Evet,» diye mırıldandı. «Bana sorarsan yanlış bir iş olur... çok yanlış olur bence...»

«Onunla evlenmem mi?» diye Ursula sordu.

Hermione, «Evet,» dedi. «Bana kalırsa sana tam bir erkek gerek... asker gibi, sert...» Hermione elini uzattı ve yumruğunu sıktı. «Eski zaman yiğitleri gibi bir erkeğin olmalı senin. Savaşa giderken ardında durmalısın. Gözünle görmelisin onun erkekliğini, haykırışında kulağınla duyabilmelisin. Aslan gibi, kaya gibi bir yiğit gerek sana; duyarlıklı, ince, zayıf bir adam değil...»

Yılan başlı bilici konuşmuştu. Hermione sözünün gerisini normal bir kadın sesiyle getirdi:

«Rupert'se hem ruhça hem bedence çıtkırıldımdır. Çok bakım ister, ama çok! Sonra öyle dakikası dakikasına uymayan bir adamdır ki! Kendine güvensizliği yüzünden. Çok anlayış, çok sabır ister. Ben de senin çok sabırlı olduğunu sanmıyorum. Rupert'le hayatını birleştireceksen acı... işkence çekmeye kendini hazırlaman gerek. Onu mutlu edebilmek için ne denli acılar çekildiğini

sen nerden bileceksin? Son derece derin bir ruh dünyası vardır. Olağanüstü bir insandır. Sonra da bunun tepkileri başlar. Onun yüzünden çektiğim acıları sana anlatamam. Öyle uzun zaman beraber olduk ki ben onu gerçekten tanıdım; gerçekten öğrendim onun ne olduğunu. Bu yüzden sana şunu söylemeyi boynuma borç biliyorum, Ursula: evlenmemiz felâket olur, hem de ondan çok senin için felâket olur... Öyle ipiyle kuyuya inilmez bir insandır ki o... Bir şeye dört elle sarılır. Sonra bıkar, bu kez de tepki başlar. Bu tepkilerin nasıl cehennem azabı şeyler olduğunu dünyada **anlatamam** sana! Bir an önce bağrına basıp göklere çıkardığını bir an sonra yerlere çalar. Bir dakikası öbürüne uymaz. Gider gelir, gider gelir. Bundan daha yıkıcı bir şey de düşünülemez...»

Ursula alçak gönüllülükle, «Anlıyorum,» dedi. «Çok acı çekmiş olmalısın.»

Hermione Tanrısal bir esinle kendinden geçmişcesine gözlerini yumarak, «Zaten buna gönüllü olmak gerek, her saat, her dakika acı çekmeye hazır olmak gerek... ona yardım edebilmek için...» dedi.

Ursula, «Her gün, her saat acı çekmeye benim hiç niyetim yok!» diye başını salladı. «İnsan utanır zaten. Mutlu olmamak bence yüz kızartıcı bir şey.»

Hermione durdu ve uzun uzun onu süzerek, «Öyle mi?» diye mırıldandı. Ursula'nın son sözleri aralarındaki uzaklığın bir ölçüsü sayılabilirdi, çünkü Hermione'nin gözünde acı çekmek, ne olursa olsun, hayatın en yüce gerçeğiydi.

Genç kadın durgunlaşarak, «Evlenmeden birarada olamıyor musunuz?» diye sordu. «Bir yerlere gidip nikâhsız yaşasanız. Evlenmenin ikiniz için de felâket olacağını öyle iyi biliyorum ki... hele senin için. Sonra Rupert'in sağlık durumunu da düşünüyorum...»

Ursula, «Valla, evlenip evlenmemek benim için bir şey değiştirmez,» dedi. «Tutturan o.»

Hermione bezgin bir iç çekişiyle ama gene de kesin, «Bu da en yeni hevesi,» dedi.

Bir duraksama oldu. Sonra Ursula titrek bir sesle saldırıya geçti:

«Sen bana yalnızca bir dişi gözüyle bakıyorsun, değil mi?»

«Hiç de değil. Ama ne olsa yaşam dolusun ve gençsin. Bu gençliğinin yaşla da pek ilgisi yok. Irk farkı gibi bir şey. Rupert doğuştan yaşlı. Çok eski bir soydan geliyor olmalı. Sen de benim gözüme öyle genç görünüyorsun ki: taze bir soydan geliyormuşsun gibi, pek görüp geçirmemiş, pek sınanmamış bir soy.»

Ursula, «Öyle mi?» dedi. «Ben de kimi yönlerden onu çok genç buluyorum.»

«Olabilir. Kimi yönlerden çocuksu bile olabilir. Gene de...»

İkisi de sustular. Ursula karşısındaki kadına diş biliyordu, üstüne bir karamsarlık da çökmüştü. İçin için düşmanına karşılık vermeğe başladı;

«Doğru değil bu dediklerin,« diye ona sessizce haykırdı. «Aslan gibi güçlü kuvvetli bir yiğit isteyen sensin, ben değil. Duyarlıklı erkeği istemeyen sensin, ben değil. Rupert'i hiç tanımıyorsun. İstersen onunla bin yıl yaşamış ol, vız gelir. Çünkü senin ona verdiğin şey kadınca bir sevgi değil. Kafanla seviyorsun onu. Oncağız da buna karşı tepki gösteriyor ya! Mutfaktaki hizmetçi kız bile onu senden daha iyi anlar, senin bilmediğin şeyleri bilir bu konuda. Sen kendin öyle ölü, öyle yapmacık birşeysin ki! Nerden bilecek sevmenin ne demek olduğunu... senin gibi bir hortlak kadın? İnsan inanmadığı şeyi nasıl bilir? Sen kendi kadınlığına kendin inan-

madıktan sonra şu sığ, burnu büyük zekân, ukalâca bilgilerin neye yarar...?»

İki kadının üstüne şimdi bir düşmanlığın sessizliği çökmüştü. Hermione iyi niyetinin ve güzel öğütlerinin boşa gidişine kızıyordu. Gene de... Ursula onu anlıyamazdı ki! Ursula kıskanç ve beyinsiz bir kişiden başka hiç bir şey olamazdı, tüm çekiciliğine karşın.

Rupert demek şimdi Hermione'ye tepki olarak kanlı canlı, bencil bir dişinin peşine düşmüştü ve şimdilik elden gelen hiç bir şey yoktu. Hermione şu sırada kurtaramazdı onu. Belki hiç bir zaman kurtaramayacaktı ve Rupert benliğinin ruh yönüyle hayvan yönü arasında ikiye bölünüp paramparça olana değin bu yolda gidecekti...

Birkin içeri girdiğinde onları böyle buldu. Havadaki elle tutulabilecek kadar yoğun olan düşmanlığı hemen sezdi ve hafifçe alt dudağını dişledi. Sonra neşeli, babacan bir tutumla,

«Merhaba, Hermione, kürkçü dükkânına döndün ha?» dedi. «Nasılsın, bakalım?»

«Mersi, çok daha iyiyim. Ya sen? Hiç de iyiye benzemiyorsun?» »

«Turp gibiyim. Gudrun'la Winnie Crich'i de çaya bekliyorum. Tam bir toplantı olacak. Ursula, sen kaç treniyle indin?»

Onun böyle karşısındaki kadınlardan ikisinin de suyuna gitmeğe çalıştığını görmek insanı sinirlendiriyordu. İki kadının da gözleri onun üstündeydi: Hermione'ninkiler acımayla, Ursula'nınkiler kızgınlıkla dolu. Oysa Rupert havadan sudan çene çalıp duruyordu. Onun çene çalabilmesi Ursula'yı hem şaşırttı hem de öfkelendirdi. Kazık kesilir gibi oldu, lâfa karışmamağa başladı. Durumu çok yapmacık ve küçük düşürücü buluyordu. Gudrun da görünürlerde yoktu daha.

Biraz sonra Hermione, «Kışı Floransa'da geçirece-

ğimi sanıyorum,» dedi. «Palestra'nın yanında kalacağım. Onun evi sıcaktır.»

«Floransa nerden aklına esti?»

«Bilmem. Barnes bir estetik okulu açıyor, en sonunda. Olandese de İtalyan ulusal politikası üstüne bir dizi konuşma yapacak.»

«İkisini de at çöpe.»

Hermione, «Hiç de değil!» diye erkeğe karşı çıktı. «Barnes kendi alanında öncülük yapıyor. Sonra İtalya bence ilginç bir konu; İtalyan uluşçuluğunun yavaş yavaş uyanması.»

Birkin, «Eğer bu yalnızca ekonomik ve endüstriyel bir uyanma olacaksa yerinde kalsın,» dedi. «İtalyanların durmadan milliyetçilik sayıklamalarına karnım tok. Barnes'e gelince, o da benim gözümde amatörün biri.»

Hermione bir süre düşmanca bir sessizliğe gömülerek oturdu. Gene de... Birkin'i hemencecik kendi dünyasına çekebilmişti ya! Onun üstünde nasıl da inceden inceye bir etkisi vardı!

Şimdi de, «Yok,» dedi, «Yanılıyorsun.» Gene yılan kafalı bir bilici gibi başını kaldırdı ve rapsodi söylercesine, İtalyanca konuşmağa başladı **Il Sandro mi scrive che ha accolto il piu grande entisiasmo, tutti giovani, e fanciulle e ragazzi, sono tutti...*»**

Sanki İtalyanlardan konuşurken kafası da İtalyanca işliyordu. Onun bu rapsodisini Birkin yüzünü buruşturarak dinledi. Sonra,

«Gene de benim hoşuma gitmiyor,» dedi. «İtalyanların milliyetçiliği endüstrileşmekten başka birşey değil.»

Ursula, «İtalya'yı iyi tanır mısın?» diye sordu.

Hermione, «Oldukça,» diye yanıtladı. «Genç kızlığım-

---

* Sandro bana bütün gençlerden, kız erkek bütün çocuklardan son derece heyecan duyduğunu yazıyor.

da orada yıllarca kaldık; annemle. Annem Floransada öldü.»

Ursula'yla Birkin'e ağır gelen bir sessizlik oldu. Hermion'yse dalgın ve serinkanlı görünüyordu. Oysa sinirlerin gerginliği havada elle tutulabilecek kertedeydi. Birkin çıngırağı çalıp çayın hazırlanmasını istedi. Gudrun'u artık beklemiyeceklerdi. Kapı açılınca içeri Birkin'in kedisi girdi.

Hermione, «Micio, Micio,» diye şakıdı. Kedi dönüp ona baktı, sonra ağır, saltanatlı adımlarla ona doğru yürüdü. Hermione okşayıcı, anaç bir sesle, **«Vieni - vieni qua»,** dedi. Ve ağır ağır, alaycı bir umursamazlıkla, kedinin başını okşadı.

İtalyancayı hiç bilmiyen Ursula, «Bu kedi İtalyanca anlıyor mu?» diye sordu.

Hermione, **«Evet,** annesi İtalyandı,» dedi. «Micio benim Floransa'daki kâğıt sepetimde doğdu, Rupert'in yaş gününün sabahında. Onun yaş günü armağanıydı.

Çay geldi. Servisi Birkin yaptı. Ursula kendini onunla Hermione'nin arasında bir yabancı, bir fazlalık gibi görmeye başlamıştı. Porselen ve eski gümüş çay takımları bile bu ikisinin arasında bir bağdı sanki. Onların paylaştıkları eski töreli eski dünyada Ursula adamakıllı yabancı kaçıyordu... Hermione bir fincan tabağına biraz krema koyup kediye verdi. Birkin'in evinde dilediğini yapmak hakkıymış gibi davranması Ursula'yı hem öfkelendiriyor hem de kötümserliğe sürüklüyordu. Birkin de Hermione'nin bu hakkını açıkça sineye çekmiş gibiydi.

Ursula'nın içinden kalkıp gitmek geldi. Ruhunda bir umutsuzluk vardı. Hermione bu evin yerlisiydi, ömür boyu. Kendisiyse gel geç bir yolcu. Hatta hiç gelmemişti ki geçsin.

Genç kadın birden, damdan düşercesine, «Ben artık gitsem,» dedi.

Birkin ondan yana adeta korkuyla baktı. Onun öfkesinden öyle gözü yılmıştı ki!

«Ne acelen var?» diye sordu.

«Yok, gideyim artık,» dedi Ursula. Ve kimsenin bir şey demesine fırsat bırakmadan Hermione'ye dönerek, «Hoşça kal,» diye elini uzattı.

Hermione onun elini kendi elinde alakoyarak, «Güle güle ama, gitmen gerçekten gerekli mi?» diye sordu.

Ursula donuk bir yüzle Hermione'den yana hiç bakmıyarak, «Evet,» diye yanıtladı. Elini onun elinden çekti ve Rupert'e çarçabuk, adeta alaycı bir sesle, «Hoşça kal,» dedikten sonra dışarı çıktı.

Rupert ona kapıyı açmaya bile fırsat bulamamıştı. Ursula dışarda öfke ve üzüntüsünden titriyerek koşmaya başladı. Ne garipti; Hermione'yi yalnızca görmek bile içinde mantıksız bir öfke doğuruyordu. Ona karşı gülünç düşmüş, kendini ele vermiş olduğunu kabalık, görgüsüzlük ettiğini de biliyordu. Ama umurunda bile değildi.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gezinti

Ertesi gün Rupert Birkin Ursula'yı aradı. O gün öğleye kadar okul vardı. Genç adam öğleye doğru okula gitti, onu öğleden sonra bir otomobil gezintisine çağırdı. Ursula, gelirim, dedi ama yüzü kapanık ve donuktu; Birkin'in içi çürüdü.

Güzel, puslu bir havaydı. Ama otomobilde yanı başında oturan Ursula'nın kapanık yüzünü gördükçe, onun aralarında sanki bir duvar ördüğünü sezdikçe, Birkin'in içi kararıyor, yüreği daralıyordu. Sonra bir an geliyor, Hermione'ye de, Ursula'ya da, herkese de boş veriyordu. Tutarlı, doyurucu bir yaşam kurmak için çırpınmak boşuna değil miydi? Bırak kendini, pikaresk romanlardaki gibi raslantıdan raslantıya sürüklen. İnsancıl ilişkiler uğruna tatlı canını üzmeğe değer miydi? Ciddiye almaya değer miydi bu işleri? Ciddî ilişkiler kuracaktın da ne olacaktı? İşi oluruna bırak, gününü gün et, olsun bitsin!

Ne var ki hayatı ve insanları ciddiye almak alışkanlığından bir türlü vazgeçemiyordu.

«Bak,» dedi Ursula'ya. «Bak, sana ne aldım.»

Otomobil geniş, beyaz bir yolda ilerliyordu, güz

ağaçlarının arasından. Birkin bükülmüş bir parça kâğıt uzattı. Ursula bunu alıp açınca,

«Ah, ne güzel şeyler!» diye bağırdı. «Son derece güzel. Ama neden veriyorsun bana bunları?» Soruyu, saldırıya geçercesine sormuştu.

Erkek can sıkıntısı ve sinirden omuz silkerek soğuk soğuk, «İçimden gelmişti,» diye yanıtladı.

«Ama neden? Ne diye?»

«İlle kesin nedenler bulmak mı zorundayım?»

Ursula buna sesini çıkarmadan kâğıdın içindeki üç yüzüğü gözden geçirdi.

«Nefis şeyler,» dedi. «Hele şu...» diyerek minik yakut damlaları arasına oturtulmuş, yanar döner bir opâli gösterdi.

«En çok bunu mu sevdin?»

«Sanırım.»

Birkin, «Ben en çok safiri sevdim,» dedi.

Bu, çevresine küçük pırlantalar dizili, gül biçimli, güzel bir safirdi.

Ursula, «Evet, çok güzel,» diyerek safiri ışığa doğru tuttu. «Evet, nefis bir taş.»

Birkin, «Sarı yüzüğü hiç mi sevmedin?» diye sordu.

Bu, işçiliği çok ince olan bir tırnak içine oturtulmuş, dört köşemsi bir topazdı.

Ursula, «Sevmez olur muyum?» dedi. «Bu da çok güzel. Ama bu yüzükleri neden aldın?»

«Dedim ya, içimden geldi. Elden düşme bunlar. Sana vermek istedim.»

«Ama neden? Bunları Hermione'ye versen daha iyi olmaz mı? Sen onun malısın.»

Birkin karşılık vermedi. Ursula yüzükleri avucunda yummuştu. Parmaklarına takıp denemek istiyordu ama içinde onu tutan bir şey vardı. Hem sonra parmaklarının çok iri olmasından çekiniyordu. Bu yüzükleri an-

cak küçük parmağına sokabilirse gülünç düşermiş gibi geliyordu. Boş kır yollarını sessizlik içinden geçtiler.

Birden Ursula, «Nerdeyiz?» diye sordu.

«Worksop yakınlarında.»

«Nereye gidiyoruz?»

«Nereye olursa.»

Bu, kadının isteği yanıttı. Avucunu açıp yüzüklere baktı. Erkeğe göstermekten kaçınarak bir bir takıp denedi onları. Ama Birkin onun ne yaptığını gene de gördü. Ursula'nın yüzük parmağına tek opâl geçti. Oysa Ursula kör inançları olan bir kadındı.

«Bak,» dedi. «Parmağıma tek bu opâl geliyor. Opâllerin de uğursuzluk getirdiğini söylerler, değil mi?»

Birkin, «Hiç de değil,« dedi. «Zaten ben uğursuz şeyleri uğurdan yeğ tutarım. Uğur çok bayağı bir anlam gibi gelir bana. Her hangi bir şeyi **uğur** yüzünden elde edeceksem yerinde kalsın!»

Ursula, «Ama neden?» diye güldü.

Birkin, «Öbür halkaları da genişletebiliriz,» dedi.

Ursula, «Evet,» diyerek içini çekti. Yüzükleri alıp kabul etmenin bir tür yemin anlamına geldiğini biliyordu. Ne var ki Kader ondan baskın çıkmış gibiydi. Gene yüzüklere baktı. Ve onları birer süs eşyası, değerli birer şey olarak değil de soyut güzellik damlaları olarak gördü.

Elini, gene de biraz isteksizlikle erkeğin koluna koyarak, «İyi ki almışsın bunları,» dedi.

Erkek bıyık altından gülümsedi. Onu öyle istiyordu ki! Ursula'nın içine de şimdi bir mutluluk gelmişti. Yumuşak ve puslu öğleden sonranın içinde geziniyorlardı. Ursula neşeyle konuşuyor, tanıdıkları kişileri inceliyordu: Gerald, Gudrun. Birkin ona üstünkörü yanıtları veriyordu. Artık insanlar ve insanların kişilikleri onu pek ilgilendirmez olmuştu. İnsanların hepsi başka başka olmakla birlikte, gene de, temelde birbirlerinin eşiydiler.

Başkalıkları hep aynı temanın değişik biçimlerde işlenmesinden başka bir şey değildi. Ortaya sürülen koşulları aşabilenine Rupert şimdiye dek raslamamıştı.

Ursula bu görüşte değil. İnsanlar onun gözünde hâlâ birer serüvendi...

Bir ara konuştukları konuyu tümüyle elden bırakıp Birkin'e dönerek, «Eve karanlıkta dönmek ne güzel olur, değil mi?» dedi. «Çayımızı biraz geççene içsek? İyi olmaz mı?»

«Akşam yemeğine Shortlands'e gitmeğe söz vermiştim de.»

«Ne önemi var? Yarın gidersin.»

Birkin biraz sıkılarak, «Hermione gelecek de,» diye yanıtladı. «İki günden yolcu oluyor. Onunla vedalaşsam yerinde olur, diyordum. Nasılsa birbirimizi bir daha hiç görmiyeceğiz.»

Ursula ondan uzaklaşıp kasıldı ve fırtına dolu bir sessizliğe büründü. Birkin de gözleri öfkeden çakmak çakmak olarak kaşlarını çattı.

Sinirli bir sesle, «Sence bir sakıncası yok ya?» diye sordu.

«Yoo, hiç yok. Neden olsun? Bana ne bundan?» Ursula'nın sesi alaycı, kırıcıydı.

«Sakıncası olmamak gerekir. Ama kızmışa benziyorsun, nedense.»

«İnan bana, hiç bir sakıncası yok. Neden gitmiyecekmişsin? Senin yerin orası. Yerine dönmeni istiyorum.»

Birkin, «Sersem!» diye bağırdı. «Hermione'yle benim aramda herşey bitti artık! Kafana soksana bunu. Şu anda sen ona benden çok daha yakınsın. Çünkü onun tam zıddı olmak demek bir yerde onun madalyonunun öbür yüzü olmak demektir.»

«Madalyonmuş!» diye Ursula dudak büktü. «Ben senin lâf ebeliğini öğrendim artık. Gözümü boyayamaz-

sın. Sen Hermione'nin ölüler müzesinden bir parçasın. Ee, n'apalım yani? Öyleysen öylesin. Bu yüzden seni suçlayamam ya! Aramızdaki ilişkiyi keserim, olur biter.»

Tepesi iyice atmış olan Birkin arabayı yolun orta yerinde durdurmuştu. O kır yerde, ağaçların arasında öylece oturmuş kavgalaşıyorlardı. Bu onlar için öyle önemli bir dönüm noktasıydı ki durumlarının ne denli gülünç olduğunu gözleri bile görmüyordu.

Birkin acı acı, «Kör sersemin biri olmayaydın bunun yalnızca bir insanlık görevi olduğunu bilirdin,» diye haykırdı. «Onca yıl Hermione'yle olan ilişkimi sürdürmem yanlış bir şeydi; anladık. Yalnız, gene de insanlık denen bir şey vardır. Ama yok! Sen Hermione'nin daha adını duyunca kıskançlıktan öyle kuduruyorsun ki ciğerimi sökmek geliyor içinden!»

«Ben mi kıskançlıktan kuduruyor muşum? Ben ha? Eğer öyle sanıyorsan çok yanılıyorsun. Tepeden tırnağa yanlışın var! Hermione bana vız gelir!» Ursula buruk bir kahkaha attı. «Ben kıskanç değilim ama sen bal gibi yalancısın. Hermione'nin eteğinden dünyada ayrılamıyorsun... Hermione bana vız gelir ama Hermione'nin o müzelik dünyasından tiksindiğim doğrudur. Çünkü orada her şey yapmacık, yalan dolan, cansız. Ama senin istediğin buysa ne yapalım? Döner gidersin oraya. Yalnız bir daha bana gelme. Çünkü benim o dünyayla bir ilişkim yok.»

Genç kadın heyecanından ne yaptığını bilmeyerek arabadan dışarı çıkmıştı.

Birkin, «Sersem!» diye bağırdı. «Gerçekten sersemin birisin sen!»

«Öyleyim ya! Bununla övünürüm de! Sizin o sığ akıllarınız bana göre değil! Sen git, kendine benzer kadınlar bul. Nasılsa kıtlık çekmezsin bu yönden. Ama sonra kal-

kıp bana gelme. Benim senle bir alış verişim yok! Ama ne de olsa seni doyurmuyorlar değil mi, ruhsal yönden koynuna giren kadınlar? Doymayınca bana geliyorsun. Ama onları da elden çıkarmıyorsun! Benimle gündelik işlerin için evleneceksin ama onlar da bir köşede duracak, değil mi? Ben senin çevirdiğin pis işleri bilmiyor muyum sanıyorsun?»

Ursula birden, ayağını öyle bir hışımla yere vurdu ki adam tokat yemişcesine irkildi.

Ursula, «Ben senin **ruhunu** Hermione kadar doyuramıyorum madem, sen de ona git!» diye bağırdı. Kaşları çatılmış, gözleri kaplan gözü gibi parlıyordu. «Ne duruyorsun, gitsene ona! Hermione'nin de **ruhunu** sevsinler! Sanki ruhdan anlarmış gibi... dünyanın en pis maddecisi! O kibirli, kurumlu, despot davranışları! Kendini herkesten üstün görmesi! Ruh dediğiniz, kültür, incelik dediğiniz bu mu sizin? Eli maşalının biri be! Hem de pis bir maddecisi! Çünkü ufak hesaplar peşinde koşan bir insan. İstediği de herkesi avucunun içine almak, bir takım enayileri parmağının ucunda oynatıp büyük bir hanımefendi olduğuna kendi kendini inandırmak. Gerisi boş lâf: Zaten hepinizin işiniz gücünüz kendi kendinizi kandırmak. Ben sizin iç yüzünüzü bilmiyor muyum, sanıyorsunuz? Seks hayatınızın çirkinliğini filan... Her şeyiniz yapmacık. Sen de bunu istiyorsun madem, ne yapalım, git! Ona git!»

Ursula erkeğe sırtını döndü ve ne yaptığını bilmeden bir funda dalı koparark yakasına taktı. Birkin onu ses çıkarmadan süzüyordu. İçi ona karşı hem şefkat hem de öfke doluydu.

Serinkanlılıkla, «Yüz kızartıcı bir gösteri,» dedi. Sonra, «Bir bisiklet geliyor!» diye ekledi.

Ursula dönüp yola bakarak, «Bana ne?» dedi ama gene de bağırmaktan vazgeçti.

Tartışma seslerini uzaktan duymuş olan bisikletli onlara ve otomobile merakla baktı. Sonra neşeyle,

«İyi günler!» diye seslendi.

Birkin de soğuk soğuk, «İyi günler!» dedi.

Bisikletli uzaklaşıncaya dek sustular. Birkin'in yüzündeki bulutlar aralanmıştı. Ursula'nın söylediklerinin çoğunda haklı olduğunu biliyordu. Gene de, Ursula, ondan daha mı dürüsttü yani? Dürüst insan var mıydı yer yüzünde?

«Yalan, yapmacık demende belki haklısın,» dedi. «Ama senin şu kıskançlığının da Hermione'nin özentilerinden geri kalır yanı var mı yani?»

«Ben mi kıskançmışım? Sen demişsin onu! Ben söylediklerimi doğru oldukları için söylüyorum, Hermione'yi kıskandığım için değil... Madem sen yalnızca kıskançlık diye dinliyorsun, bırak beni, kendi yoluna git. Artık seninle gelmek istemiyorum. Beni burada bırak ve git.»

Birkin, «Nerde olduğunu bile bilmiyorsun,» dedi.

«Zarar yok! Sen üzülme, ben yolumu bulurum. Cebimdeki para beni geldiğim yere götürmeğe yeter!»

«Sen bilirsin,» dedi Birkin. «Aptala lâf antatamazsın ki!»

«Ha şunu bileydin!» Bunu derken Ursula'nın yüzünde bir çirkin, hain ifade belirmişti. Parmaklarındaki yüzükleri çıkardı, birer birer Birkin'e fırlattı. Yüzüklerden biri Birkin'in yüzüne geldi, öbürleri ceketine çarptı, sonra yere, çamurun içine saçıldı.

Ursula, «Al, yüzüklerin de senin olsun!» dedi. «Belki gider başka bir yerden kendine bir dişi satın alırsın; senin maddesel pisliğinin kolayına bakar, ruhsal pisliğini, ruhunun çirkefini de Hermione'ye bırakır!»

Böyle diyerek yürümeye başladı. Birkin durmuş onun ardından bakıyor, baktıkça kafasını sanki karanlık bir bulut sarıyordu. Kendinden yarı geçmiş gibi gitti,

yol kıyısına oturdu. O zaman yerdeki yüzükler gözüne ilişti. Onların böyle çamurların içinde durmasına dayamadı, birer birer aldı, elleriyle sildi. Yüzükler güzellik denen gerçeğin küçük birer simgesiydiler, ama onun ellerini çamura ve toprağa buladılar.

Kafasının içi karanlık bir dumanla doluydu ve yüreğinde bir kaygu düğümü: Ursula'nın geri gelmesini istiyordu. Dönüp gelmesini istiyordu.

Ursula da işte geri dönmüştü; geliyordu. Genç adam onun çit boyunca ağır ağır yaklaştığını gördü. Bir daha ne başını kaldırıp baktı, ne de yerinden kıpırdadı. Bir uykuya dalmışcasına huzur içindeydi, uyurcasına rahat.

Ursula geldi, onun önüne durdu, başı eğik. Hüzünlü bir sesle,

«Bak, sana ne çiçeği getirdim,» diyerek morumsu kırmızı, çan biçimli bir funda çiçeğini ona doğru uzattı.

Birkin, «Ne güzel!» diyerek başını kaldırıp ona gülümsedi ve çiçeği aldı. Her şey gene yalınlaşmış, tüm dolaşıklar çözülüvermişti. Ne var ki Birkin'in içinden ağlamak geliyordu!

İçini sıcacık, ateş gibi bir sevda bürüyerek kalktı, Ursula'nın yüzüne baktı. Kollarını ona sardı, o da yüzünü erkeğinin omuzuna gömdü. Huzurdu bu, tam huzur: onunla böyle ses çıkarmadan, ağaçların altında sarmaş dolaş durmak... Rupert en sonunda, işte huzura kavuşmuştu. O eski, pis gerginlikler dünyası gerilerde kalmıştı ve ruhu şu anda güç ve rahatlık doluydu.

Ursula başını kaldırıp ona baktı. Gözlerindeki o şahane sarı ışıkta şimdi bir yumuşama, bir teslim oluş vardı. Birkin onu usul usul öpmeye koyuldu. Barışktılar. Ursula'nın gözlerinde bir kahkaha açtı.

«Çok mu sövdüm sana?»

Birkin de güldü, onun elini alarak, «Boş ver,» dedi. «İyi oldu.» Ve gene onu usul usul öpmeye başladı. Son-

ra, «Sen dur; elbet sıra bana da gelir!» diye ekledi.

Ursula birden bir kahkahayla sımsıkı onun boynuna sarıldı. Ona iyice sokularak,

«Benimsin, değil mi sevgilim?» siye sordu.

«Seninim,» dedi Birkin yavaşça.

Sesi öylesine yavaş ve kesindi ki Ursula yüreğinin üstünde Kaderin ağırlığını duyar gibi oldu. Evet, gerçi Kaderine razıydı ama gene de bir yerde, her şey ona danışılmadan olup bitmiş gibi geliyordu. Ve Birkin'in onu durmadan öpüşündeki yumuşak, derin mutluluğu duydukça yüreği duracak gibi oluyordu.

Onun yüzüne bu mutluluğun inanmazlığı ve korkusuyla bakarak, «Sevgilim benim!» dedi. Gerçek miydi bu olup bitenler? Ne de güzeldi Rupert'in gözleri şu an: o eski sertliği ve gerginliği gitmiş, ne güzel, yumuşacık bakıyordu. Ursula yüzünü gene onun omuzuna gömdü. Onun kendini sevdiğini biliyordu ve çevresini kuşatan bu yeni cennetin kusursuzluğu onu korkutuyordu. Keşke Birkin şehvet isteseydi şu anda. Ursula şehveti yadırgamazdı. Gel gör ki bu ince, derin, durgun mutluluk şiddetten daha ürkütücüydü.

Genç kadın gene başını kaldırarak, «Beni seviyor musun?» diye sordu.

«Evet.»

Ursula onun doğruyu söylediğini biliyordu. «Yüzükleri buldun mu?»

«Evet. Cebime koydum.»

Ursula elini onun cebine soktu ve yüzükleri çıkardı. İçi içine sığmıyordu.

«Gitsek mi artık?»

Birkin, «Gidelim,» dedi.

Gene arabaya bindiler ve bu unutulmaz savaş alanını geride bıraktılar. Birkin'in zihni tatlı bir huzur içindeydi, canı yepyeni bir kaynaktan fışkırır gib taze. Ana

rahminin sancılı kıvranmasından şimdi kurtulup dünyaya gelmişti sanki.

Ursula o tuhaf, kıvanç dolu sesiyle, «Mutlu musun?» diye sordu.

«Mutluyum.»

«Ben de öyle.»

Ursula birden coşarak kollarını onun boynuna doladı, çılgınca bağrına bastı onu. Alaca karanlıkta uzun bir bayırdan aşağı indiler ve birden sağ kolda Southwell Katedral'i göründü.

Kadın sevinçle, «Geldik bile!» diye bağırdı.

Asık yüzlü, çirkin katedralin gölgesinde kasabaya girdiler. Dükkânlarda sarı sarı ışıklar yanmıştı.

Ursula, «Annemle babam ilk evlendiklerinde buraya gelmişler,» dedi. «**Arabın Başı** Hanında çayımızı içelim.»

Yokuş aşağı inerlerken katedral çanlarının saat altıyı bildirdiğini, sonra da kısa bir ilâhî çaldığını duydular.

Şükürler olsun sana ey **Tanrım**
Bizi ışığından yoksun komadın.

Notalar, müzik damlaları gibi tane tane döküldü karanlık gökten loş kasabanın üstüne. Geçmiş yüz yılların sesiydi sanki bu duydukları. Çok uzaklardan gelen. Ursula bu eski hanın avlusundaki yıldızlar belirmeye başlamıştı. Neresiydi burası? Sahici dünya değildi elbet. Çocukluğunun dünyasıydı bu, çocukluğundan sonsuzluğa aktarılmış bir saatin yeniden yaşanmasıydı. Dış dünyaysa asılsız bir masala dönmüştü.

Küçük bir salondaki ocağın başına oturdular.

Ursula gülerehk, gene de kaygulu, «Gerçek mi?» diye sordu.

«Ne?»

«Herşey. Gerçek mi?»

«En iyisi gerçek.»

«Öyle mi?» diye Ursula gelene güldü. Bir inanamazlık içinde gibiydi. Birkin'e baktı ve başka bir dünyadan gelme bir yaratık görür gibi oldu. Kutsal Kitaptaki o sihirli sözler aklına geldi: **Tanrının oğulları Âdemin kızlarını gördüler ve onları güzel buldular.** Yanında oturan bu adam da Tanrının Oğullarından biriydi sanki ve ona, Ursula'ya bakıyor, onu güzel buluyordu. Ve Hiç bir şey söylemeden gülümsüyordu onun çiçek gibi, taptaze ışıklı bir çiçek gibi açmış olan yüzüne bakarken. Sanki dünyada konuşma diye bir şey kalmamıştı artık. Yalnızca, birbirlerinin yakınlığından hoşnut çiçeklerin sessiz mutluluğu...

Genç kadın büyüye benzer bir gücün kendini bu erkeğe doğru ittiğini duyuyordu. Şöminenin önünde, halının üstünde dize gelerek kollarını onun kalçasına ve yüzünü onun kasıklarının arasına bastırdı. Gömü bulmuştu, gömü! Birden bir zenginlik cennetinin kapılarından içeri girmişcesine sarhoşa döndü.

«Birbirimizi seviyoruz,» dedi, mutlu.

Erkek o parıl parıl, rahat gözleriyle ona bakarak, «Sevgiden de ötedeyiz,» diye karşılık verdi.

Ursula, kendi de bilmeden, parmak uçlarıyla onun kalçalarının arka yanlarını yokluyor, sanki gizemli bir yaşam kaynağını izliyordu. Bir şey keşfetmişti: şahaneden şahane, hayattan bile üstün. Erkeğinin benliğinin can damarını keşfetmişti, ona hayat veren deviminin kaynağını bulmuştu. Sanki dünya yeni kuruluyordu ve Âdemin kızlarından biriyle Tanrının oğullarından biri karşılaşmışlardı. Şu anda Ursula'ya erkekten daha başka, erkekten daha üstün bir varlıkla bir aradaymış gibi geliyordu.

İşte, en sonunda bu, bir kurtuluştu. Ursula bundan önce de sevmişti, şehveti tatmıştı ama bu ne aşktı ne de şehvet. Sevginin de şehvetin de ötesinde bir şeydi. Ursu-

la altın bir ışıkla kamaşan gözlerini erkeğin yüzüne dikti ve elleriyle onun kalçalarını arkadan, kendi yüzüne doğru iyice bastırdı.. Birkin ayakta durduğu yerden onun, dizlerinde sihirli bir çiçek gibi açan güzel yüzüne bakıyordu: bir cennet çiçeğiydi bu sanki, kadınlığın ötesinde.

Ursula parmaklarının en ucuyla onun kalçalarının arkasında büyülü çizgiler çizdikçe, onun damarlarında uyandırdığı elektrik akımı gibi bir ateşi kendi içine çekiyordu. İkisinin arasında yepyeni bir ihtiras akımı yaratmıştı: gövdelerinin en karanlık kutuplarından fışkıran ve kusursuz bir devreyle birinden öbürüne geçen bir elektrik akımı ki ikisini de renk renk bir huzura ve doygunluğa boğuyordu.

Ursula, «Sevgilim benim!» diyerek kendinden geçmiş, yüzünü ona doğru kaldırdı.

Erkek eğildi ve, «Sevgilim!» diyerek onu öptü. Bir kez öpmeye başlayınca vazgeçemez gibiydi.

Genç kadın elleriyle onun dolmuş, kabarmış, yuvarlaklaşmış erkekliğini tuttu ve onun can damarını tutmuş gibi oldu. Biri diz üstü, öbürü ayakta, bir an kendilerinden geçtiler. Ve sonra yeniden dünyaya gelmiş gibi rahat ve masum, birbirlerine gülümsediler. Sevinçliydiler. Ursula ayağa kalktı.

Birlikte, kendileri için hazırlanmış olan yemeğe gittiler. Sofrada etli börekler, kocaman bir jambon, yumurtalar, tere otlarıyla pancarlar, elmalı tartlar ve çay vardı.

Ursula, «Ne güzel şeyler!» diye el çırptı. «Krallara lâyık bir sofra. Çayı ben boşaltayım mı?»

Çaydanlığın gururlu bir kadın boynunu andıran bir emziği vardı. Ursula, gözleri gülücüklerle sımsıcak. Rupert'e çayını verdi.

«Herşey bizim,» dedi.

«Ama her şey.»

Genç kadın sözlere sığmaz bir feraklıkla, «Öyle sevinçliyim ki!» diye göğüs geçirdi.

«Ben de. Yalnız sorumluluklarımızdan bir an önce kurtulsak, diye düşünüyorum.»

«Hangi sorumluluklarımız?»

«İkimiz de hemen işten çıkmalıyız, hiç gecikmeden.»

Ursula, yüzü yepyeni bir bilinçle aydınlanarak, «Elbette!» dedi.

«Ve arkamıza bakmadan çıkıp gitmeliyiz buradan.»

«İyi ama nereye?»

«Bilmem. Bir süre oradan oraya gezeriz.»

Ursula, «Değirmen'de otursak da olur,» dedi. «Bana yeter de artar bile.»

Birkin, «Eski dünyamıza çok yakın,» diye yanıtladı. «Biraz açılalım.»

«Nereye açılabiliriz?»

«Bilmem... uzaklara.»

«Güzel ama... nereye?»

«Seninle birlikte... nereye olursa olsun... ereksiz, oradan oraya. Hiç bir yere. Tamam. İşte ereğimiz bu olmalı: Hiç bir yer. Dünyadan uzaklaşıp kendi Hiçbiryerimizi bulmalıyız.»

Ursula dalgın dalgın, «Şu var, sevgilim,» diye konuştu. «Ne olsa insanız, sen ve ben. Ve yalnızca birer insan olduğumuza göre bize verilen dünyayı kabul etmek zorundayız, çünkü başkası yok.»

«Var işte!» dedi Birkin. «Özgür olabileceğimiz yerler var. İnsanın dünyaya boş verebileceği, çevresine de kendi gibi dünyaya boş veren bir kaç kişi toparlıyabileceği yerler var.»

Ursula iç çekercesine, «İyi ama nerede?» diye sordu.

«Bir yerlerdedir elbet. Hele yola çıkalım. Önce bu gerek: yola çıkıp açılmak.»

Ursula yola çıkıp çeşitli yerler gezmenin tatlı heye-

canıyla ürpererek, «Evet,» dedi. Ama onun gözünde bu, yalnızca bir yolculuktu.

«Özgür olmak,» dedi Birkin. «Özgür bir yerde, kendimiz gibi daha bir kaç kişiyle birlikte özgür olmak.»

Ursula gene «Evet,» dedi ama biraz tasalı. Onun söylediği o «bir kaç kişi»nin düşüncesi içini kararttıyordu.

Birkin, «Aslında haritada bir yer değil bizim aradığımız,» diye ekledi. «İkimizin arasındaki kusursuz bir anlaşma. Sen, ben ve bize benzer daha bir kaç kişi. Kusursuz bir anlaşmaya varmalıyız ki özgür olabilelim.»

«Sen ve ben,» diye fısıldadı Ursula. «Öyle değil mi, sevgilim? Sen ve ben.»

Kollarını ona doğru açtı. Birkin onun yanına gitti, eğilip onu öptü. Ursula gene sımsıkı sarıldı ona ve elleri, parmak uçları onun sırtından, kalçalarından aşağı doğru kaydı. Bu yolun sonunda bekliyen gömünün zenginliğini düşündükçe başı dönüyor, içi gıcıklanıyordu.

Birkin onu öpücüklere boğarak, «Bir daha hiç ayrılmayacağız,» dedi.

Ursula sesini çıkarmadan onun can damarını, o karanlık elektrik akımının kaynağını bastırıp duruyordu. Gene kendilerini yitirdiler...

Sonra yaptıkları ilk iş, kâğıt kalem getirip okula birer istifa mektubu yazmak oldu.

«Önce seninkini yazalım,» dedi Birkin. «Adresinle tarihi koy. Sonra başla: **Eğitim Müdürlüğüne...**»

Ursula'nınkinden sonra kendi istifa mektubunu da yazdı. Zarfları kapattıktan sonra,

«İkisini de buradan postalıyalım mı?» diye sordu. «Jackie'nin ne diyeceğini biliyorum. 'Şu raslantıya da bak!' diyecek. Bunu demesine fırsat verelim mi?»

«Bana vız gelir,» dedi Ursula. «Ne önemi var?»

Adam bir an düşündükten sonra, «Olsun,» dedi «On-

ların düş güçlerinin bizim üstümüze çalışmasını gene de istemiyorum. Senin mektubu buradan atalım. Benimkini sonra, başka yerden. Onların kafalarından geçirdiklerinin üstümüze bulaşmasını istemiyorum.»

Ursula o pırıl pırıl, yepyeni yüzüyle ona bakarak, «Haklısın,» dedi.

Öyle pırıl pırıl ve apaçıktı ki Rupert onun ışığının kaynağına girmek isteğiyle kendinden geçerek, «Gidelim mi?» diye sordu.

«Sen nasıl istersen.»

Biraz sonra kasabayı geride bırakmış, bozuk kır yollarına dalmışlardı. Ursula Birkin'in sıcaklığına sokulmuş oturuyordu.

Birden, «Shortlands'e gidiyor musun, yemeğe?» diye sordu.

Birkin öyle şaşırdı ki neredeyse yerinden sıçrıyordu. «Shortlands mı? Tanrı saklasın! Dönüş diye birşey yok artık!»

«Nereye gidiyoruz peki? Değirmene mi?»

«İstersen oraya gidelim ama şu güzelim, karanlık gecede herhangi bir yere gitmek yazık! Bu geceden dışarı çıkmak yazık! Bu gecenin içinde şu güzelim karanlıkta kalabilsek!»

Ursula susuyordu. Öyle güçtü ki konuşmak. Bu saf, yaşıyan sessizlik öyle güzeldi ki, usa sığmaz bilgilerle, dışındaki güçlerle dopdolu...

«Hiç bir yere gitmesek de olur,» dedi Birkin. «Arabanın koltukları yatak gibi açılıyor, Üstünü de örteriz.»

Kadının içi sevinç ve korkuyla doldu. Erkeğe daha da sokularak,

«Ya evdekiler?» dedi.

«Tel çekeriz onlara.»

Başkaca bir şey konuşmadılar. Yol boyunca uzanan

bir köye gelince Birkin indi ve Ursula'nın evine, «Geceyi kentte geçiriyorum,» diye telgraf çekti.

Döndüğü zaman otomobilin içine bir kaç paket fırlattı.

«Ekmekle peynir aldım,» dedi. «Kuru üzüm, sütsüz çikolata, elma.» Sesi gizli gülüşlerle çınlar gibiydi.

Gene karanlıklara daldılar. Ursula, «Nereye gidiyoruz?» diye sormadı. Çünkü umurunda değildi. Onun yanı sıra oturmuş, kusursuz bir rahatlık içinde, akıl almaz bir dengeye kavuşmuş, gidiyordu. Gene de kanı için için bir heyecanla karıncalanıyordu. Birazdan gene dokunacaktı ona. Şu yaşıyan parmaklarının uçlarıyla ona dokunacak, onun varlığının özünü bularak gene o karanlık, parıl parıl ve müthiş yaşam kaynağını, o sımsıcak elektrik akımını fışkırtacaktı.

Birkin de büyülü bir bekleyişin rahat heyecanı içindeydi. Biraz sonra birbirlerini, yıldızların uzayda dengeleşmesini andıran o gerçek özgürlüğe kavuşturacaklardı.

Ursula ulu, ihtiyar ağaçların arasından geçmekte olduklarını gördü. Solgun, boğum boğum ağaç gövdeleri hayaletler gibi gizemli ve asılsızdı karanlıkta. Gök yüzünü alçak bulutlar örtmüş, yıldızlar görünmez olmuştu. Araba çok ağır gidiyordu.

Ursula fısıltıyla, «Nerdeyiz?» diye sordu.

«Sherwood Ormanı'nda.*»

Birkin'in buraları iyi bildiği anlaşılıyordu. Sonunda iki yanı ağaçlıklı, yeşil bir yola geldiler ve bir meşe ormanına daldılar. Yeşil yol genişliyerek yuvarlak, çimenli bir açıklığa çıktı. Çukur bir kaynaktan ince bir su sesi geliyordu.

Birkin, «Burada konaklıyacağız,» dedi.

Arabanın lâmbalarını söndürdü ve o saat kendilerini

(*) Robin Hood ve adamlarının gizlendikleri orman.

gecenin koynunda buldular. Ağaçlar çevrelerinde bu gece dünyasının yaratıklarıydı sanki. Birkin çimenlerin üstüne bir battaniye serdi; oturdular. Koruda hafif kıpırtı ve sesler vardı gene de sessizliği bozmuyorlardı. Hiç bir şey bozamazdı bu sessizliği çünkü bir sınırı geçmişler ve bambaşka kuralların egemen olduğu büyülü bir dünyaya girmişlerdi.

Çarçabuk soyundular. Birkin kadını kendine çekti ve buldu; gözle göremediği çıplaklığının gerçeğini buldu. Elleri onun çıplaklığında, sessizlik üstünde sessizlik gibi gezindi. Gövdesi onun gövdesine, gecenin üstünde gece olurcasına çöktü. Dişi gece üstüne erkek gece çökmüştü, gözün göremediği, usun bilemediği, yalnız dokunuşlarla, değişlerle öğrenilen...

Ursula'nın susuzluğu kanmıştı. Rupert'in susuzluğu kanmıştı. Her biri öbürüne onun istediğini vermiş, herbiri öbüründen kendi istediğini almıştı.

Arabanın içinde sabaha kadar deliksiz bir uyku uyudular. Uyandıklarında güneş çoktan doğmuştu. Birbirlerine baktılar ve güldüler. Sonra içleri karanlığın giziyle dolarak, başlarını çevrdiler. Sonra gene bakıştılar ve geçirdikleri inanılmaz gecenin güzelliğini düşünerek öpüştüler. Öyle güzel, öyle inanlmız bir şey yaşamışlardı ki anmaktan ürktüler. O geceyi ve o geceden öğrendiklerini içlerine gizlediler.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ölüm ve Aşk

Thomas Crich çok yavaş ölüyordu, korkunç derecede yavaş. Hayat ipliği bu denli incelsin, incelsin de bir türlü kopmasın: kimsenin aklı almıyordu! Hasta adam sözle anlatılmaz bir bitkinlik içindeydi. Ağır ağır yudumladığı içkilerle morfin sayesinde yaşıyabiliyor ve çevresinde tam bir sessizlik istiyordu.

Hastabakıcılardan başka herhangi bir kişinin varlığı dayanılmaz bir yük gibi gelmeye başlamıştı. Her sabah Gerald onu hayırlısıyla ölmüş bulmak umuduyla odasına gidiyordu. Gene de her sabah, içine ürperti veren o balmumu yüzdeki karanlık gözlerin orta yerinde, ufacık bir ışık noktasının hâlâ yanmakta olduğunu görüyordu. Ve bunu her görüşte tâ icinde bir bulantı baş kaldırarak bütün gövdesini tepeden tırnağa dolaşıyor, çalkantısıyla aklını çıkarıp onu çıldırtacak gibi oluyordu.

Ve her sabah oğlunu karşısında böyle dimdik ve pırıl pırıl görmek hasta babayı sinirlendiriyordu. Sarı saçları ışıklar saçan bu yabancının keskin mavi gözlerine bakamıyacakmış gibi geliyordu bir an. Ama yalnızca bir an. Sonra, bir uçurumun iki yakasından, baba ile oğul gözgöze geliyor ve ayrılıyorlardı.

Gerald serinkanlılığını uzun zaman yitirmedi ama sonunda korku varlığını içten kemirmeye başladı. İçinde onarılmaz bir yıkıntı olacağından korkuyordu. Gene de her sabah babasını yoklamaktan vazgeçmiyordu. Kaçamıyordu. Babasına onu bağlıyan görünmez ve kopmaz bir bağ vardı sanki.

Babanın iradesi de bir an bile gevşemiyor, ölüme baş eğmiyordu. Ancak Azrail gelip kopardığı zaman kopacaktı hayatının ipliği; yoksa hasta adam bunun kopmasına, kendiliğinden dünyada izin vermiyecekti.

Onun gibi oğlu da iradesini pek tutuyor, her gün babasının odasına giderek ölümle yüzleşmekten yılmadığını kanıtlamaya savaşıyordu. Kendini ateşle sınamaktı bu, başka bir şey değil. Ve bu işkencenin, bu çilenin baskısı altında Gerald yavaş yavaş dış dünyayla ve gündelik yaşamla olan ilişkilerini yitirmeye başlamıştı. Çalışmak, eğlenmek; hepsi anlamsız şeyler olup çıkmıştı şimdi. Genç adam yapması gereken işleri makine gibi yapıyordu ama bunlar hep yüzeyde kalan şeylerdi. Onun gerçek uğraşı ruhunun ölümle giriştiği kıyasıya boğuşmaydı.

Zamanla rahat onu saran boş bir kabuğa döndü, denizin sesi gibi bir sesle uğul uğul uğuldayan, kapkara bir boşluğun kabuğu. O zaman Gerald dışardan yardım getirtmek zorunda olduğunu anladı. İmdat istemek zorundaydı yoksa çökecek ve kendi içersindeki bu kapkara boşluğa düşecekti. Ölümün baskısına dayanamaz olmuştu.

Bu umarsız durumda iç güdüsü onu Gudruna' sürükledi. Gözünde hiç bir şey yoktu artık; yalnızca Gudrun'la kendi arasında kurulmuş olan ilişkiyi istiyordu.

Onu evin içinde izlemeye, bulduğu yerde durdurup onunla konuşmaya basladı. Gudrun da onun gölge gibi, Kader gibi peşinden geldiğini biliyordu. Uzak durmaya çalışıyordu ondan. Gene de onun adım adım kendine yanaştığının ayırdındaydı.

Bir akşam Gerald aklı pek başında değilmiş gibi bir tuhaf duraksar sesle, «Bir şey diyecektim,» dedi. «Bu gece bizde yemeğe kalsana? Ne olur.»

Genç kadın biraz irkildi. Gerald bir erkek arkadaşından ricada bulunur gibi konuşmuştu.

Gudrun, «Evden beklerler,» dedi.

«Ama bir şey demezler sanırım, değil mi? Çok sevenirim kalırsan. Thomas'a söylüyorum.»

Gudrun, «Yalnız yemekten kalkar kalkmaz gitmem gerek,» dedi.

Kapanık, soğuk bir akşamdı. Salonda ateş yakılmamış olduğundan kitaplıkta yemek yediler. Gerald çoğunlukla sessiz ve dalgın duruyordu ama kendini toparladığı zamanlar hiç bir şey yokmuş gibi gülüp söylüyordu. Aradaki uzun suskunluklarının kendisi de ayırdında değildi.

Gudrun çok çekici buluyordu onu. Hele bu susuşları, dalgınlığı kadının hem merakını hem de saygısını çekiyordu. Gerald da ona karşı öyle bir saygı gösteriyor, onu öyle el üstünde tutuyordu ki. Gudrun onun gözünde çok değerli, hatta vazgeçilmez bir şey olduğunu seziyordu.

Kahvelerini içerlerken kapıya yavaş ama çok yavaş vuruldu. Gerald şöyle bir irkildi sonra,

«Girin!» dedi.

Sesi öyle tiz çıkmıştı ki Gudrun sinirlerinin boşandığını hissetti. Eşikten içeri gölge sessizliğiyle, beyazlar giymiş bir hastabakıcı girdi. Pek güzel ama ne tuhaftır ki utangaç, sıkılgan bir kızdı.

Pek alçak, saygılı bir sesle, «Doktor Bey sizinle görüşmek istiyor, Bay Gerald,» dedi.

«Doktor mu?» diyerek Gerald yerinden kalktı. «Nerede?»

«Yemek salonunda.»

«Geliyorum.»

Onlar gidince Gudrun Winifred'e, «Bu hangi hastabakıcıydı?» diye sordu.

Kız, «Miss İnglis, benim en çok sevdiğim,» diye yanıtladı.

Bir süre sonra Gerald döndü. Düşünceli görünüyordu. Doktorlar neler konuştuğunu söylemedi. Ateşin önüne geçip durdu. Ellerini arkasında kavuşturmuş, bakışı dalgındı.

Winifred, «Gidip annemle babama iyi geceler dileyeyim,» diyerek dışarı çıktı.

Gudrun da ayağa kalktı. Gerald çarçabuk saate bir göz atarak,

«Daha hemen gitme,» dedi. «Saat erken daha. Ben seni götürürüm. Acele etme. Biraz daha otur.»

Gudrun oturdu. Gerald dalgınlığına karşın onu etkisi altına alabiliyordu. Genç kadın büyülenmiş gibiydi. Bu erkek onun için yabancı, bilinmedik bir şeydi. Orada, öyle dalgın durduğu yerde neler düşünüyordu, içinden neler geçiyordu acaba? Gudrun onun iyice etkisi altına girdiğini, ondan izinsiz çıkıp gidemiyeceğini seziyordu.

Sonunda, yavaşça, «Doktor ne dedi?» diye sordu.

Ve sesinin yumuşacıklığı erkeğin içine işledi.

«Önemli bir şey değil. Nabzın iyice yavaşladığını söylüyor, iyice düzensizmiş. Ama yeni bir şey değil bu...»

Gudrun, «Bu işlere benim hiç aklım ermiyor,» dedi.

«En iyisi... Bir sigara yakmaz mısın, Gudrun?» Gerald gidip sigara kutusunu getirdi ve ona bir sigara verip yaktı. Sonra gene onun karşısına, şöminenin önüne geçti. Dalgın dalgın, «Yok,» diye mırıldandı. «Babam böyle yatağa düşünceye kadar bizim evde hastalık nedir bilinmezdi... İnsan başına gelmedikçe böyle bir şeyi hiç hesaba katmıyor... Ancak sonradan kafana dank ediyor, böyle bir şeyin her zaman pusuda beklediği... anlatabiliyor muyum? Böyle amansız bir hastalığın... böyle uzat-

malı bir ölümün her an, hepimizin başına gelebileceğini, ancak sonradan görüyorsun.»

«Anlıyorum,» dedi Gudrun. «Korkunç bir şey.»

Gerald ne yaptığını bilmezcesine sigarasından bir soluk çekti, sonra sigarayı eline aldı ve Gudrun'a bakarak, «Böyle bir hastalığın etkisini tam olarak incelemedim ama ben, kendim, eskisi gibi değilim artık,» diye konuştu. «Hiç bir şey kalmamış gibi geliyor... anlıyor musun? Bir şeye sarılmak istiyorsun, elin boşa gidiyor, uçurum... sonra bir de bakıyorsun bu boşluk, bu uçurum senin içinde. O zaman artık ne yapacağını şaşırıyorsun.»

Gudrun, «Yok,» diye mırıldandı. Sinirleri boyunca bir derin ürperti dolaştı; zevk gibi, acı gibi. «İnsan ne yapabilir ki?»

«Vallahi ben bilemiyorum. Gene de bir çözüm yolu bulmak zorunlu, gibi geliyor. Çünkü bulamazsan hapı yuttun demektir!»

Gerald ağırlığını bir ayağından öbür ayağının üstüne verdi. Gudrun şöminenin onu çerçeveleyen güzel, yuvarlak oymalı, eski mermer sütûnlarına baktı. En sonunda Kaderin pençesine düşmüş de amansız bir tuzağa tutulmuş gibi, bir paniğe kapıldı birden.

«Ama elden ne gelir ki?» diye mırıldandı. «Bir yardımım dokunabilirse bana baş vurmaktan çekinme. Yalnız ben ne yapabilirim, bilemiyorum.»

Gerald belli belirsiz sinirli bir sesle, «Ben senden yardım istemiyorum,» dedi. «Çünkü yapabileceğin bir şey yok. Ben yalnızca anlayış ve yakınlık umuyorum senden. Çünkü şöyle içimi açabileceğim, derdimi dökebileceğim hiç kimsem yok. Rupert'in dışında. Rupert de pek halden anlamaz. İnsana hep akıl öğretmek ister... ki şu zamanda akıl hocalığı hiç çekinmiyor.»

Gudrun, «Yaman tutuldum tuzağa,» diye düşünerek gözlerini yere dikti.

Derken kapının usulca açıldığını duydular ve Bayan Crich içeri girdi. Gerald hemen zarif ve ince bir saygıyla ona doğru yürüyerek,

«Anneciğim, ne iyi ettin de geldin,» dedi. «Nasılsın?»

Bol bir mor sabahlığa bürünmüş olan yaşlı kadın sessizce ilerledi. Oğlu ona bir koltuk çekti.

«Miss Brangwen'le tanışıyorsunuz, değil mi?»

Kadın, «Evet,» diyerek oğlunun çektiği koltuğa oturdu. Sonra o güzel, mine mavisi gözlerini oğluna doğru çevirdi. Zor duyulacak kadar alçak sesiyle çabuk çabuk konuşarak,

«Babanızı sormaya geldim,» dedi. «Winifred doktorun seni çağırttığını söyledi de. Neymiş?»

«Hiç. Nabız çok zayıflamış. İyice düzensizmiş... Bu yüzden doktor... belki sabaha çıkmaz, diye düşünüyor.»

Bayan Crich söyleneni duymamış gibi hiç istifini bozmadan oturuyordu. Cildi duru ve ince, kucağında devşirdiği elleri de çok güzel ve güç doluydu. İri, biraz kambur yapısı, kullanılmamak yüzünden çürüyüp giden büyük bir enerji deposunu andırıyordu.

Olağanüstü güzel, minelerden daha mavi olan gözleriyle Gerald'a baktı gene. Bakışları hem güven hem de güvensizlik doluydu. O tuhaf, usul usul konuşmasıyla,

«Ya **sen** nasılsın?» diye sordu. «Sinirini bozmuyorsun ya bu yüzden?»

Bunu duyan Gudrun irkildi. Oysa Gerald serinkanlı ve neşeli bir sesle,

«Ben iyiyim, anne,» diye yanıtladı. «Yalnız içimizden birinin bu işi üstüne alması gerek.»

Anne Crich çabuk çabuk, «Gerek mi, neden gerek?» diye sordu. «Sen ne diye karışıyorsun hem? İşler olacağına varır. Senin bir yararın dokunmaz ki!»

«Bir yararım dokunmaz dokunmasına ama gene de insan seyirci kalamıyor ki!»

«Sen hep böylesindir zaten. Önemli kişi olmak sevdasında! Oysa şu sırada burada kalmanın bile gereği yok. Başını alıp bir yerlere gitsene!»

Uzun ve karanlık saatlerin düşünce ürünü olduğu anlaşılan bu sözler Gerald'ı şaşalattı. Genç adam soğuk soğuk,

«Bu saatten sonra çıkıp gitmek ne işe yarar?» diye söylendi.

Annesi, «Sen kendini düşün, kendine iyi bak, sana düşen bu,» diye karşılık verdi. «Aşırı yük alıyorsun sırtına. Kendini kollamazsan günün birinde keçileri kaçırırsın ha, ona göre. Sinirlerin oldum olası zayıftır senin.»

Gerald, «Ben iyiyim anne, sen benim için hiç üzülme,» dedi.

«Bırak işleri oluruna, ölenle ölünmez.»

Gerald buna ne diyeceğini bilemiyerek sustu.

Annesi, «Bu yükü sen kaldıramazsın,» dedi. «Sinirlerin dayanmaz senin buna. Oldum olası zayıftır sinirlerin... Oysa hep taşıyabileceğinden fazla yük alırsın üstüne.»

Biraz güçlükle ayağa kalkarak, «Gideyim artık,» dedi. Gudrun'a dönüp iyi geceler diledi. Kapıda oğlunu öperek, «Sen benimle gelme, yalnız bırakma konuğunu,» diye ekledi.

Gerald onun merdivenleri ağır ağır tırmanışını seyretti. Sonra gene içeri girdi. Gudrun da gitmek üzere ayağa kalkmıştı.

Gerald, «Tuhaf bir kadın, benim annem,» dedi.

«Evet.»

«Ne düşündüğü hiç anlaşılmaz.»

Gudrun gene, «Evet,» dedi. Sonra sustular.

Gerald, «Gidiyor musun?» diye sordu. «Bir saniye bekle. Araba getirsinler.»

«Yok; yürümek istiyorum.»

«Ben de seninle geliyorum.»

Dışarı çıktıkları zaman genç adam sundurmanın kuytu bir köşesinde duraklıyarak, «Birer sigara yakalım,» dedi.

Böylece, gece havasına tütün kokusu üfleyerek, çayırların arasından geçen iki yanı çitli, inişli çıkışlı karanlık yola daldılar.

Gerald kolunu onun beline dolamak istiyordu. Ona sarılsa onu kendine sımsıkı çekebilse dengesini bulabilecekmiş gibi geliyordu. Oysa şimdi bir kefesi çok aşağılara, dipsiz bir uçuruma doğru çeken bozuk bir teraziyi andırıyordu. Az çok bir denge bulmak zorundaydı.

Böylece, karşısındakini zerrece düşünmeksizin, yalnızca kendi açlığının itkisiyle kolunu Gudrun'un beline doladı ve onu kendine doğru sardı. Gudrun'un içi eridi çünkü ona karşı çıkamıyacağını sezmişti. O rüzgârlı karanlığın içinde bu sarılış genç kadın için bir parça ölmek gibiydi. Oysa Gerald o saat özgürlüğüne kavuşmuş, kusursuz, aslanlar gibi bir yiğit kesilmişti sanki.

«Böylesi çok daha iyi,» dedi için için kaynaşan bir coşkunlukla.

Onun sesindeki bu coşkunluk kadının damarlarına tatlı bir zehir gibi yayıldı.

«Daha mı mutlusun şimdi?»

Erkek hep o coşkunlukla, «Çok daha iyi,» diye yanıtladı. «Bilsen, çok kötü bir durumdaydım.»

Gudrun kendine sunulan tatlı zehri yudum yudum içerek ona iyice sokuldu. Ve Gerald onun sıcaklığının, yumuşaklığının, yeni bir can gibi damarlarına yayıldığını hissetti.

Gudrun usulca, «Sana iyi geldiğine sevindim,» dedi.

«Evet. Senden başka kimse yapamazdı bunu.»

Yürüdükçe Gerald onu kendine çektikçe çeker, kendi üstüne bindirir gibiydi. Öyle ki genç kadın şimdi tüm

yükünü ona yüklemişcesine hafif, yürümüyor, sanki bir araca binmiş gidiyordu ve bu araç erkeğin karşı konulmaz derecede güçlü, dayanıklı, sağlam gövdesiydi. Gudrun karanlık, rüzgârlı bayırdan aşağı uçar gibi kayarken karşıdaki bir tepede Beldover'in sarı sarı yanan ışıkları göründü. Ama o ve Gerald dünyanın, her şeyin dışında, yalnızca ikisinin olan bir ıssızlıkta gibiydiler.

Genç kadın, «İyi ama senin gözündeki önemim nedir? Yerim neresidir? Bilmiyorum ki!» diye yakındı.

Gerald coşkun, yüksek bir sesle, «Ben de bilmiyorum!» diye karşılık verdi. «Ama... herşey!»

Kendi söylediği kendini de afallattı. Ama doğruydu. Gudrun onun gözünde herşeydi; herşey. Ve bu itirafı yapmakla Gerald kendini iyice ele vermişti.

Kadın yavaş, titrek bir sesle, «İnanmıyorum,» dedi. İnanmazlık ve coşkunlukla içi titriyordu. Aslında o da bu yanıtı istemişti; yalnızca bu yanıtı. Ama erkeğin gerçeği söylediğini görmesine karşın, gene de inanamıyordu. Hem de inanıyor ve sevincinden bayram ediyordu.

Gerald, «Neden inanmıyorsun?» diye sordu. «Doğruyu söylüyorum. Şu anda dünyada bir sen varsın bir de **ben.** Ama benim varlığımın hiç bir önemi yok. Sen olmasan ben de olmam. Sensizliğe dayanamam artık. Yalnızlığa dayanamam. Zıvanadan çıkarım. Anlıyor musun?» Ve onu kendine daha da çekti.

Gudrun bir korkuya kapılarak, «Yok, yapma,» diye fısıldadı. Oysa istediği bu değil miydi? Korkacak ne vardı bunda?

Yeniden yürümeye başladılar. Öyle bir garip yürüyüştü ki bu! Birbirlerine bu denli yabancı, gene de böyle korkunç us almaz derece yakın. Deliliğe benziyordu. Gene de Gudrun'un istediği buydu işte, buydu. Bayır aşağı inmişler, tren yolu köprüsüne yaklaşmışlardı. Bir yüzü kuru, öbür yüzü yosunlu olan bu taş köprünün altın-

da, karanlık ve yağmurlu gecelerde genç işçilerin sevgilileriyle sarmaşıp öpüştüklerini Gudrun biliyordu. Kendisi de kendi sevgilisiyle öpüşmek istiyordu bu köprünün altında. Adımları sürüklenircesine yavaşladı.

Böylece, köprünün altında durdular ve Gerald onu kaldırıp göğsüne bastırdı. Onu kollarında ezip sıkarken gövdesi gerilmiş, titreşimler içindeydi. Tanrım! Ne müthişti bu ve de ne kusursuz! Maden işçilerinin sevgilileriyle sarılıştıkları bu köprünün altında şimdi o, Gudrun, bütün işçilerin efendisinin kollarındaydı. Onun o gergin gövdesinin titreşimleri arasında bayılacak, ölecek gibi oluyordu. Zamanla titreşim biraz hafifledi ve bir kıvranmaya, bir dalgalanmaya dönüştü. Gerald sırtını duvara dayadı ve Gudrun'u kollarından bırakmaksızın yere indirdi.

Gudrun kendinde değildi. Bu köprünün altında sevişen maden işçileri, kucaklarındaki kızları, böyle, efendilerinin öptüğü gibi ateşle, incelikle, böylesi yumuşak bir sertlikle öpmesini becerebilirler miydi acaba?

Gerald onu bağrına basmış, onun tüm varlığını, olanca yumuşaklığını, sıcaklığını, zenginliğini emer, içer gibiydi. Gudrun'un bütün ruhunu, bardağa şarap boşaltırcasına kendi içine akıtır gibiydi.

Sonra bir garip, keskin sesle, «Dünyaya bedel bu!» dedi.

Gudrunda eridiğini, sıcak şarap gibi onun gövdesine, damarlarına yayıldığını hissediyordu. Kolları onun boynunda, erimiş, varlığı onun varlığına akıyordu ve o. Gudrun'un yaşam şarabını içine alan sağlam, güzel, kırılmaz bir testiydi. Onun öpüşleriyle Gudrun eriyor, eridikçe ona, onun etine, kemiğine karışıyor, iliklerine işliyordu. Sanki o bir çeşit yumuşak - sert demirdi, Gudrun da bu demire işliyen bir elektrik akımı... Öyle sert ve sağlamdı ki bu yumuşak demir ve öyle güzel, öyle içe

sinici bir biçimi vardı ki, garip hem de sözlere sığmaz bir durulukta. Gudrun ona dokunmak, dokunmak, hep dokunmak, onu olduğunca, tümüyle iki elinin içinde tutabilmek, özünü süzüp avucunun içine alabilmek istiyordu.

Genizden gelen bir sesle, «Öyle güzelsin ki!» diye mırıldandı.

Erkeğin titrediğini duydu ve ona daha da sokuldu. Onun artık iradesini yitirmiş olduğunu biliyordu. Kendi parmakları erkeği tutsak almıştı. Parmaklarının erkekte uyandırdığı sonsuz, dipsiz arzu ölümden daha derin, ölümden daha amansızdı...

Ama artık yeter, Gudrun öğreneceğini öğrenmişti. Şimdilik bu yeterdi. Bundan ötesi daha sonraya kalsın... Nasılsa daha çok günler olacaktı ve Gudrun'un elleri, aç kuşlar gibi onun o güzel gövdesinin mistik tarlalarında yemlenecekti. Ama şimdilik, yeter!

Gudrun'un, «Dur!» demesine, onu geri tutmasına Gerald da sevindi. Çünkü arzu vuslattan daha güzeldi ve sevilene sahip olmak, istenildiği oranda ürkütücü olan bir şeydi.

Yol boyunca sokak lâmbalarının uzun aralıklarla, sarı sarı dizildiği kasabaya doğru yürüdüler. Ve sonunda ana caddenin başlangıcına geldiler.

Gudrun, «Sen buradan geri dön,» dedi. «İyi geceler,» diye ekliyerek elini uzattı.

Gerald onun elini sımsıkı tuttu; sonra o sihirli, hünerli parmaklara dudaklarıyla dokundu.

«İyi geceler,» dedi. «Yarın.»

Ayrıldılar ve genç adam eve arzunun verdiği güç ve kudretle dolup taşarak döndü...

*
**

Ama ertesi gün Gudrun stüdyoya gelmedi. Nezle olduğundan dışarı çıkamadığını bildiren bir mektup yolladı. İşkence denirdi buna! Gene de Gerald bir yerde sabırlı sayılırdı. Ona üzgünlüğünü belirten bir yanıt verdi.

Ertesi gün işe inmedi. Babasının bu haftayı sağ çıkarabileceğini sanmadığından evde bulunmak, beklemek istiyordu.

Gidip babasının odasında, pencere başına oturdu. Dışarda bulutlu, sırsıklam bir kış günü... İçerde babasının bal mumu gibi kül benizli yüzü. Beyaz üniformasıyla derli toplu, şık, hatta güzel bir hastabakıcı kız sessizce odada dolaşıyordu. Havada bir kolonya kokusu vardı... Hastabakıcı bir ara dışarı çıktı ve Gerald odada ölümle başbaşa kaldı.

Yataktaki adamın cılız sesi birden, kararlı ve hırçın, «Denley'de daha çok su var mı?» diye sordu. Gölden ocaklardan birine sızan suyu söylüyordu.

Gerald, «Biraz var; gölü boşaltmamız gerekecek sanırım,» diye yanıtladı.

Cılız ses, «Öyle mi?» diye fısıldadı. Sonra mutlak bir sessizlik oldu. Hasta adam gözlerini kapamış yatıyordu.

Gerald ona bakmaya dayanamıyarak başını çevirdi. Bu böyle giderse yüreği çat diye çatlıyacakmış gib geliyordu.

Birden bir garip ses duydu. Dönüp bakınca babasının, fal taşı gibi açılmış gözlerini, insanlıktan çıkmış bir çırpınmayla devirip durduğunu, gövdesinin müthiş bir düşmana karşı direnircesine kasıldığını gördü. Yerinden fırladı; sonra dehşet içinde kala kaldı.

Babasının ağzından, boğuluyormuş gibi korkunç, «Ağğh!» diye bir hırıltı koptu. Boş yere medet ararcasına devrilip duran çılgın bakışları Gerald'ı görmeden sıyırıp geçti ve sonra ıstırap içinde kıvranan adamın ağzın-

dan kapkara köpüklü kan boşandı. Kasılan gövde gevşedi, başı yana doğru dönerek yastığın üstüne düştü.

Gerald ruhunda yankılar yapan bir dehşetle olduğu yerde kalakalmıştı. Ne kolunu kıpırdatabiliyordu ne bacağını. Beyni bir nabız gibi atıyordu.

Beyazlı hastabakıcı sessizce içeri girdi. Bir Gerald'a bir de yatağa baktı.

Yavaşça, «Ah!» diye inliyerek yatağın başına koştu. Ölünün üstüne doğru eğildi ve gene üzgün, heyecanlı bir sesle, «Ah!» diye fısıldadı. Sonra kendini toparlıyarak doğruldu. Dönüp geldi; bir havluyla sünger aldı ve ölünün yüzünü dikkatle silmeye başladı. Bir yandan da hıçkırır gibi bir fısıltıyla «Zavallı Bay Circh; zavallı, vah zavallı Bay Crich!» deyip duruyordu.

Gerald.ın sert sesi, «Öldü mü?» diye odayı çınlattı.

Kız başını kaldırıp Gerald'ın yüzüne bakarak, «Evet, gitti,» dedi. Gençti, güzeldi ve tiril tiril titriyordu.

Gerald yüzünde dehşetten doğma bir sırıtışla döndü ve dışarı çıktı. Annesine haber vermeye giderken sahanlıkta erkek kardeşi Basil'e rasladı. İçinde coşan karanlık sevincin sesine vurmasını önlemek için çaba harcıyarak,

«Gitti,» dedi.

Basil, «Ne?» diye bağırdı. Sapsarı kesilmişti.

Gerald annesinin odasına girdi. Bayan Circh mor sabahlığıyla oturmuş dikiş dikiyordu. O yılmaz, mavi gözleriye Gerald'a baktı.

«Babam sizlere ömür,» dedi Gerald.

«Öldü mü? Kim diyor?»

«Öldü, anne.»

Bayan Crich dikişini elinden bıraktı ve ağır ağır ayağa kalktı.

«Ona bakınağa mı gidiyorsun?»

«Evet.»

Ölünün başucunda çocukları ağlıyan bir çember çevirmişlerdi. Kızlar analarını görünce daha da hıçkırarak,

«Anne!» diye yaygarayı bastılar.

Ama anneleri oralı olmadan ilerledi. Kocası öyle rahat bir huzurla yatıyordu ki; tertemiz bir uyku çeken bir delikanlıydı sanki. Daha soğumamıştı. Kadın bir süre karamsar bir sessizlik içinde süzdü onu. Sonra,

«Evet, ölmüşsün gerçek,» dedi. «Ne de güzelsin! Hayat senin üstünde hiç iz bırakmamış sanki... Dilerim tanrıdan, ben öldüğüm zaman böyle olmayayım; yaşadığım yıllar yüzüme yazılmış olsun, ben ölüm döşeğinde yatarken...

Birden çocuklarına döndü ve, «Sakın hiç biriniz ölünce böyle olmayın!» diye bağırdı. «Bir daha istemiyorum!» Çocuklar onun bu müthiş buyruğu karşısında ellerinde olmadan birbirlerine sokuldular. Ananın yanakları al al olmuş, gözleri ateş püskürüyordu. Sonra alçak ama keskin bir sesle, «Doğurduğum çocukların ölünce böyle olacaklarım sansam daha kundakta bebekken kendi ellerimle boğardım onları!» diye ekledi.

Döndü, çocuklarının gözlerinin ta içine baktı. Gür bir sesle,

«Dua edin!» diye buyurdu. «Tanrıdan yardım dileyin çünkü ana - babanızdan size hayır yok.»

Kızları, «Ah, anne!» diye inlediler.

Ama o dönmüş, dışarı çıkmıştı bile. Hemen onun ardından çocuklar da dağıldılar.

*
**

Gudrun, Bay Crich'in ölüm haberini alınca paylanmış gibi oldu. Gerald onu «çantada keklik» saymasın diye oradan uzak durmuştu. Oysa şimdi böyle kederli bir zamanda ona soğuk davranmak olmazdı.

Ertesi gün genç kadın her zamanki gibi Crich'lere gitti, Winifred onu görünce sevdi. Ağlamış ve çok korkmuştu ama çocuk olduğu için artık acıklı konuları unutmak istiyordu. Evde esen başıboş keder havasından sonra Gudrun'la birlikte stüdyoya kapanmak ona ölçüsüz bir mutluluk, katıksız bir özgürlük duygusu verdi. Gudrun akşama kadar kaldı. Yemeği stüdyoya getirttiler ve orada, herkesten uzakta, baş başa yediler.

Yemekten sonra Gerald yanlarına geldi. Stüdyonun içi gölgelerle süslenmiş, mis gibi kahve kokuyordu. Winifred'le Gudrun ocak başındaki küçük bir masaya, beyaz bir lâmbanın loş ışığı altında oturmuşlardı. Tavan atkılarıyla eşyaların duvarlara vuran gölgeleriyle çevrili minik, özel bir dünya içinde gibiydiler.

Gerald, «Ne rahatsınız burada!» dedi.

Gudrun, «Kahveni içtin mi?» diye sordu.

«İçtim ama sizinle de içerim.»

Genç kadın tuhaf bir utangaçlıkla ona bir fincan kahve verdi. Sessizliği üstündeydi. İçinden onunla konuşmak gelmiyordu. Şu sırada susmak ya da yalnızca havadan sudan çene çalmak en iyisiydi, ciddi şeyleri unutmak. Böylece Gudrun'u evine götürecek olan at arabası hazır olana kadar neşeyle hoş beş ettiler. Sonra Gudrun paltosuyla şapkasını giydi; Gerald'la, bir kez bile göz göze gelmeksizin vedalaştı ve çıktı.

***

Cenaze töreni iç karartıcı oldu. Sonradan kızlar, «Çok iyi bir babaydı, dünyanın, en iyi babasıydı! Öyle bir baba bir daha dünyaya gelmez!» deyip durdular. Winifred stüdyoya kapanmış durmadan ağlıyor ve Gudrun'u istiyordu.

Neyse ki herkes bir yerlere dağıldı. Ve akşamleyin

Gerald evde tek başına kaldı. Winifred bile ablası Laura'yla Londra'ya gitmişti.

Genç adam önce bir ferahladı ama gerçekten yapayalnız kalınca dayanamadı. Birgün geçti, sonra ikinci bir gün. Gerald zincire vurulmuş ve bir uçurumdan aşağı sarkıtılmış gibiydi. Ne kadar debelenirse debelensin ayağını yere basamıyordu.

Üçüncü günü akşamında yüreği korkudan küt küt atmaya başladı. Bu geceyi yalnız geçiremiyecekti. Korkuyordu; içi derin ve buz gibi bir korkuyla doluydu. Zayıf olduğunu artık biliyordu. Bu dipsiz kuyuya bir kez düşerse bir daha çıkamıyacağını biliyordu. Dışardan yardım istemek zorundaydı.

Yemekten sonra kendi hiçliğinin bilincinden hız alarak çizmelerini ayağına geçirdi, paltosunu giydi ve dışarı çıktı.

Karanlık ve sisli bir geceydi. Gerald sendeliyerek, el yordamıyla ormandan geçerek Değirmene gitti Birkin evde yoktu. Güzel... Gerald yarı sevindi buna. Yokuş yukarı vurdu düşe kalka yürümeğe başladı. Karanlıkta yolunu tam yitirmişti. Nereye gidiyordu? Vız gelir. Sonunda gene bir kır yoluna çıktı. Bir ormandan daha geçti. Beyni uyuşmuş, hiç bir şey düşünmeden, duymadan, robot gibi yürüyordu.

En sonunda şoseye çıktı. Artık bir yön seçmeliydi. Nerede olduğunu bile bilmiyordu ama bir yön seçmeliydi. Karanlıkta rasgele yürümekle hiç bir şey çözümlenemezdi. Bir yere doğru gitmek gerekti.

Bir süre öyle durdu. Derken ayak sesleri duydu ve hemen o yana yürüdü. Gelen bir maden işçisiydi.

Gerald, «Bu yolun nereye gittiğini sorabilir miyim?» dedi.

«Yol mu? Hâ! Whatmore'a gider.»

«Whatmore ha? Sağol. İyi geceler.»

İşçi o yavan şivesiyle, «İyi geceler,» »diye yanıtladı.

Gerald uykuyu andırır bir kararla yeniden yola düzüldü. Whatmore Köyü müydü burası? Evet, işte Kralın Başı Hanı... Genç adam yokuşu koşarcasına indi; vadiden ve okulun önünden geçerek Willey Green Kilisesine geldi. Kilisenin ardında mezarlık uzanıyordu. Gerald durakladı.

Sonra duvardan içeri atladı, mezarların arasında gezinmeğe başladı. Karanlıkta bile, mezarlardan birinin üstündeki solmuş beyaz çiçeklerin solgun yığınını seçebiliyordu. Babasının mezarı. Gerald eğildi. Çiçekler yapışkan ve soğuk değdi parmaklarına. Burun delikleri ölmüş çiçeklerin kokusuyla doldu. Aklına bunların altındaki balçık çamur gelince ürperip büzüldü... Her şey öylesine soğuk ve yapışkandı ki! Genç adam yüreğine de bu soğuk, pis çamurdan bir parça yapışmış gibi ürpererek oradan uzaklaştı.

Başka bir yere gitmeliydi. Ama nereye?

İçinde birden tehlikeli bir kararla başını kaldırdı: Gudrun vardı. Şu saatte Gudrun evinde olmalıydı. Gerald gidip onu bulacaktı ve ona sahip olacaktı. Bu gece Gudrun'a sahip olmadan, ölse evine dönmiyecekti. Her şeyini bu bir tek zara bağlıyarak yürüdü. Tarlaların arasından dosdoğru Beldover yönünde vurdu. Gece öyle karanlıkta ki onu kimsecikler göremezdi! Ayakları ıslanmış, üşümüştü, çizmeleri çamur içindeydi ama o rüzgâr gibi engel tanamıdan, ereğine doğru yürüyordu. Sanki alın yazısına doğru yürüyordu. Bir düşte gibi, nerelerden geçtiğini yarı-görerek kendini Beldover'in o uzun ana caddesinde buldu, sarı sokak lâmbalarının altında.

Yüksek sesle konuşmalar ve bir kapının kapandığı duyuldu **Lord Nelson** meyhanesi kapanmıştı; içerdeki işçiler sokağa dökülmüş, evlerine dönmekteydiler. Gerald onlardan birine.

«Somerset Sokağının nereye düştüğünü biliyor musunuz?» diye sordu.

«Ne sokağı?»

«Somerset Sokağı.»

«Somerset Sokağı... Evet... duymuşluğum var ama nerede olduğunu bilemiyeceğim. Sen kimi arıyordun?»

«Bay Brangwen. William Brangwen. Hani Willey Green'de öğretmen. Kızları da öğretmen.»

«Haa, Brangwen desene canım! Kızları da kendisi gibi öğretmen! Elbet bilirim onun evini. Sokağın adı neydi, dedin?»

Madenlerinde çalışan işçileri iyi tanıyan Gerald sabırla, «Somerset Sokağı,» diye yanıtladı.

«Ta kendisi. Elbette.» İşçi sallanarak döndü ve kolunu karanlıkların içine doğru uzattı: «Şuradan dosdoğru git, sonraa... dur bakayım... evet... sonra solda ilk sokağa sap, o yanda; dükkânları geç, sucunun evini de geçtin mi sağ kolda Somerset Sokağına gelirsin. Topu topu üç ev vardır zaten bu sokakta. Onlarınki de en sonuncusu olacak.»

«Sağol, arkadaş!» dedi Gerald. «İyi geceler,» Ve sarhoşu yerinde çivilenmiş gibi bırakarak yürüp gitti.

Karanlık dükkânların, çoğu uykuda olan ışıksız evlerin önünden geçti ve bir tarla karanlığında son bulan küçük, çıkmaz sokağa saptı. Ereğe yaklaştıkça, ne yapacağını bilemediğinden, adımları yavaşlıyordu. Ya herkes yatmış da ev karanlıksa?

Ama değildi. Gerald büyük, aydınlık bir pencere gördü. Sonra konuşmalar işitti ve bir kapı kapandı. Gerald, Rupert Birkin'in sesini ve silûetini seçti; sonra açık renk bir elbiseyle, merdiven başında Ursula. Ursula aşağı inip Birkin'in koluna girdi, ikisi neşeyle konuşarak, ağır ağır, duralıya duralıya, bahçe kapısına doğru yürümeye başladılar.

Gerald ok gibi eve koştu. Sokak kapısı aralık duruyordu. Yüreği ağzında, sessizce içeri hole daldı. Oturma odasının kapısından bakınca Baba Brangwen'in ocak başında bir koltukta uyumakta olduğunu gördü. Çıt çıksa adamın uyanacağını biliyordu.

Gerald bir an duraladı sonra hızla merdivenden yukarı vurdu. Tüm sinirleri ve duyuları ayakta ve tetikteydi.

İlk kata çıktı. Oturma odasının üstüne gelen bir oda vardı. Bu, annenin odası olsa gerekti. Gerald onun mum ışığındaki kıpırtılarını duyabiliyordu. Kadın kocasının yukarı çıkmasını bekliyor olsa gerekti.

Gerald sessiz ve sakınan adımlarla, duvarları parmak uçlarıyla yoklaya yoklaya ilerledi. İşte bir kapı. Durup kulak verdi: içerden iki kişinin soluması geliyordu. Genç adam sinsi sinsi yürüdü. Kapısı aralık duran boş bir oda. Sonra sabun ve rutubet kokan banyo. Ve koridorun dibinde bir yatak odası daha. İçerde tek bir kişi uyuyordu. İşte O!

İnsan üstü bir dikkatle Gerald tokmağı çevirdi ve kapıyı bir parmak araladı. Sonra bir parmak, bir parmak daha. Yüreği bile çarpmaz olmuştu sanki. Bir büyü yapmış ve kendi çevresinde bir sessizlik çemberi yaratmış gibiydi. Odaya girdi. Uykuda bir insanın düzenli soluması... İçerisi çok karanlıktı. Gerald dört ayak olarak usul usul, adım adım ilerledi. Karyolaya değdi. Yavaşça doğrulup karyolada yatana doğru eğildi, keskin mavi gözleriyle karanlığı delip geçmek istercesine baktı. Ve o zaman bir oğlan çocuğunun yuvarlak kara kafasıyla burun buruna gelince ödü koptu!

Kendini toparlıyarak dışarı kaçtı. Kapıyı örttü, bir gölge gibi gene sahanlığa süzüldü ve bir an duraksadı. Acaba geri mi dönse? Ama bunu düşünmek bile olasızdı. Yılmak yok! Bir gölge gibi merdivenden yukarı doğ-

ru süzüldü. Üst kata daha çıkmadan evin kapısının önünde ayak sesleri koşuştu. Kapı kilitlenip sürmelendi. Gerald Ursula'nın, sonra da babanın seslerini duydu. Çarçabuk yukarı çıktı.

Karanlıkta körler gibi el yordamıyla, aradığını Ursula yukarı çıkmazdan önce bulmak telâşıyla ilerledi ve bir kapı daha buldu. Kulak verince birinin yatakta döndüğünü duydu. Bu oydu işte! Genç adam usulca kapı tokmağını çevirdi. Bir şıkırtı oldu. Gerald duraladı. Çarşafların hışırtısını duydu. Yüreği çarpınıyordu. Bir an sonra kapıyı usulca itti. Kapı açılırken hafifçe gıcırdadı.

Gudrun'un korku dolu ses, «Ursula?» diye fısıldadı.

Gerald kapıyı yıldırım gibi açıp içeri daldı ve kapıyı gene kapadı.

Gudrun korkuyla, «Ursula, sen misin?» diye sordu.

Gerald onun yatakta doğrulup oturduğunu duydu. Kız şimdi çığlığı basacaktı! Gerald el yordamıyla ona doğru giderek,»

«Yok, benim; Gerald,» dedi.

Kış şaşkınlığından dili tutulmuşcasına bir an ses çıkarmadı. Sonra aval aval,

«Gerald!» diye fısıldadı.

Gerald karanlıkta yatağı bulmuştu. Uzanan eli Gudrun'un göğsüne değdi. Genç kadın kendini geri çekti. Hemen,

«Dur, ışık yakayım!» diyerek yataktan dışarı atladı.

Gerald hiç kımıldamadan durdu. Onun kutuyu bulup kibriti çaktığını duydu. Mum ışığı odanın karanlığında bir an parladı sonra ufaldı ve soldu, ondan sonra gene boy attı.

Gudrun Gerald'a baktı. Erkeğin kasketi kaşlarının üstüne inik, siyah paltosunun yakası çenesine doğru kalkık duruyordu ve yüzünde bir tuhaf ışıma var gibiydi. Doğa üstü bir güç kadar karşı konulmaz geldi Gudrun'a o

an. Onu görmek demek anlamak demekti: kaçınılmaz bir durumla karşı karşıyaydı ve kadere boyun eğmekten başka çıkar yolu yoktu.

Gene de ona kafa tutup meydan okumaktan kendini alamıyarak, «Nasıl geldin buraya?» diye sordu.

«Evin kapısı açıktı. Bu kapıyı da kapamadım.»

Gudrun çabucak gidip oda kapısını usulca örttü, gene usulca kilitledi. Sonra onun yanına döndü. Ürkmüş gözleri ve kızarmış yanaklarıyla pek güzeldi. Saçlarını kısa kalın bir örgü yapıp sırtından aşağı sallandırmıştı ve uzun, ince beyaz geceliği ayaklarına değiyordu.

Gudrun onun çamura batmış çizmelerini gördü. Pantalonu bile çamur içindeydi. Merdivenler boyunca çamurlu ayak izleri bırakmış olabilirdi.

Genç kadın hırçın hırçın, «Ne diye geldin?» diye sordu.

«Canım istedi.»

Bunu Gudrun zaten onun yüzünden okuyabiliyordu. Alnının yazısıydı bu.

Yüzünü buruşturarak, gene de tatlı sesle, «Öyle çamura batmışsın ki!» dedi.

«Her yer çok karanlıktı.»

Açık ve karışık duran yatağın biri bir yanındaydı, öbürü öbür yanında. Gerald kasketini bile çıkarmamıştı.

Gudrun, «Peki benden istediğin nedir?» diye meydan okudu. Onu kovmak geliyordu içinden ama adamın yüzü öyle güzel ve gizemliydi ki insanı sanki büyülüyordu. Gudrun gene,

«Ne istiyorsun benden?» diye sordu.

Gerald rüyada gibi kasketini çıkardı, ona doğru yürüdü ama elini sürmedi çünkü o beyaz geceliğiyle yalın ayak duruyordu. Kendisiyse çamurlu ve sırsıklamdı.

«Neden soruyorsun?» dedi. «Gelmeden edemedim işte.»

Genç kadın onun gözlerinin içine bakarak, «Sormak zorundayım,» dedi.

Gerald, «Yanıtı yok bunun,» diye yavaşça başını salladı. Bu sadeliği ve dümdüzlüğünde Tanrısal bir şey vardı sanki. Gudrun'a genç Hermes'in görüntüsüyle karşı karşıyaymış gibi geldi.

Gerald, «Dünyada sen olmasan ben de olmazdım.» diye ekledi.

Gudrun ona şaşkınlıktan irileşmiş gözlerle bakakaldı. Gerald gözlerini ondan hiç ayırmıyordu. Genç kadın göğüs geçirdi. İşinin bitik, elinin kolunun bağlı olduğunu iyice anlamıştı artık.

«Çizmelerini çıkarmaz mısın?» dedi «Sırsıklamsın.»

Gerald kasketini bir sandalyenin ütsüne bıraktı, paltosunun düğmelerini çözdü. Kısa, sert saçları karmakarışıktı. Ne güzel bir sarışınlığı vardı, olgun buğday başağı renginde! Paltosunu çıkarıp attı. Sonra çarçabuk soyundu. Gudrun ona bakıyor ve sessizlikte tabanca gibi patlıyan kolalı gömlek hışırtılarını kimsenin duymamasını diliyordu.

Onun kendini kucaklayıp göğsünde sıkmasına ses etmedi. Erkek onda sonsuz bir ferahlık bulur gibiydi. İçinde kabarıp kabarıp da kapalı kalan tüm karanlıkların ve ölümlerin zehirini ona boşalttı ve yeniden bütünlendi. Olağan üstü, inanılmaz bir şeydi bu, bir mucize! Kadınsa ona boyun eğmiş ve onun zehirini içine alan bir kap olup çıkmıştı. Şu bunalım ânında onunla başa çıkacak gücü yoktu. Ölümün o müthiş, dayanılmaz sürtüşmeli baskısıyla ezildikçe kendinden geçiyor ve içine boşaltılan zehiri keskin bir heyecanın kıvranmaları arasında emiyordu.

Kadının yumuşak, sarıcı ısısının gitgide daha derinlerine alıp özüne yaklaştıkça erkeğin damarlarına yaratıcı bir alev yayılır ve ona yeniden can verir gibiydi. Sanki

kadının yüreği bir ikinci güneşti ve hayat veren ışınlarıyla onun yaralı, paramparça sinirlerini okşuyor, iyileştiriyordu. Biraz önce ölümle kuruyup çekilmiş gibi olan kanı yeniden kıvançla, gürül gürül akmaya başlamıştı. Gövdesinin yaşamla dolgunlaşıp kıvraklaştığını, şimdiye değin hiç bilmediği bir kudretle ağız ağıza dolduğunu duydu. Güçlü ve bütün, gene tam bir erkek olmuştu. Bir yandan da, annesinin acıyan yerini öpüp avuttuğu bir çocuk kibiydi: yatışmış, minnet dolu...

Gudrun'a şu anda, kendine yeniden can veren en yüce kaynak gözüyle bakıyor ve tapınıyordu: tüm evrenin anası! Ve kendisi, hem erkek hem çocuk, onunla beslendikçe bütünleşiyordu. Ne zamandır karanlıkta olan beynine onun hayat veren aydınlığı olmuştu.

Başını kadının memelerinin arasına gömdü ve bu memeleri eliyle başının iki yanına bastırdı. Kadın da titriyen ellerini onun başının üstüne koydu. Gerald ana rahminin içindeki uykuya benzer bir rahatlamaya doğru gidiyordu. Ah, Gudrun onun bu hayat kaynağında biraz daha... biraz daha kalmasına izin verse! Gerald bu cennetler cennetinden vaktinden önce kovulacağından korkuyordu. Anasının memesini emen bir çocuk gibi yapışmıştı kadına. Gudrun, ona karşı koyamıyordu... Genç adam bütün gerginliğinin, patlıyacak, canını acıtacak gibi olan kaskatılığının birden gevşediğini, yumuşadığını ve yeniden esnekleşip rahatladığını hissetti. İçi şükranla doldu taştı. Tanrıya şükreder gibi, ya da anasının avuttuğu bir çocukmuş gibi içini sevinçli bir minnet sarhoşluğu bürüdü ve sözle anlatılmayacak kadar güzel bir uyku, rahatlamanın ve bütünlenmenin uykusu, üstüne çöktü.

Ama Gudrun, tüm sinirleri ayağa kalkmış, dipdiri, uyanık yatıyordu. Gözlerini karanlığa dikmiş, uyuyan erkeğin sımsıkı sarılmış kolları arasında hiç kımıldamadan yatıyordu.

Biraz sonra usulca onun kollarından sıyrıldı, biraz doğrulup ona baktı. Yüzünün çizgilerini seçebiliyordu. Ama Gerald öyle uzaklardaydı ki şu an, bir başka dünyada. Ah, Gudrun hırsından çığlık çığlık bağırabilirdi! Çünkü Gerald bütünlenmiş, hiç kusursuz, başka bir dünyadaydı. Gudrun onu karanlık ve duru bir suyun ta dibindeki bir çakıl taşı gibi görüyordu. İçinde derin, dayanılmaz bir şefkatin yanısıra keskin bir kıskançlığın diş bilemesi de vardı: kendisi burda böyle dipdiri uyanık yatarken Gerald onu bıraksın, kendi başına ve kaygısız, ondan uzaklara, bir başka dünyaya kaçsın!

Genç kadın yorgundu, bitkin. Gene de uyuyamıyordu. Bu keskin, huzursuz uyanıklığın içinde neler, neler geçiyordu aklmdan! Çocukluğu, genç kızlığı, çoktan unuttum sandığı bin bir şey; ailesinin, arkadaşlarının, sevdiği, seviştiği adamların şimdiye değin anlıyamadığı yönleriyle etkileri. Karanlık bilinç denizinin içinden ışıl ışıl bir bilgi dizisi çekip çıkarır gibiydi; bilgi incilerinden yapılma bir ip ki geçmişin sonsuz derinliklerinden çıkıp geliyordu ve sanki çektikçe uzuyor, bir türlü son bulmuyordu. Önce bilinç altında yakamozlanarak sonra tane tane, suyun yüzüne çıkıyordu. Gudrun yorgunluktan bitkin düşmüştü gene de anılar zincirinin sonu gelmiyordu.

Ah, hiç değilse yanında uyuyan şu adamı uyandırıp gönderebilse, rahatlıyacaktı! Dışarda, çan kulesindeki saatin dördü vurduğunu duyunca bir oh çekti. Hele şükür! Gecenin çoğu geçmişti. Saat beşte onu uyandırıp gönderecek kendi de kurtulacaktı!

O en son sat bitmek bilmedi! Saatin yeniden vurmağa başladığını duyunca genç kadın sevincinden nerdeyse bağırıyordu. Şükür, bu sonsuz gecenin sabahı olmak üzereydi! Gudrun saatin her ağır vuruşunu iyice duyabilmek için kulak kesilmişti: «Üç... dört... beş...» Oldu, bitti! Genç kadının üstünden bir yük kalkmıştı!

Biraz daha doğrulup erkeğin üstüne eğildi ve onu öptü. Kıyamıyordu uyandırmaya. Biraz sonra gene öptü onu. Ama Gerald kıpırdamadı bile. Tatlı çocuk! Ne derin uyuyordu. Günahtı onu uyandırmak. Bırak, birazcık daha uyusun. Sonra artık gitmeliydi, gerçekten gitmeli!

Genç kadın aşırı bir şefkatle onun başını elleri arasına aldı, gözlerini öptü. Gerald gözlerini açtı ve öylece, hiç kırpmadan ona dikti. Gudrun'un yüreği bir an durdu. Bu bakışlardan kaçınmak için eğildi ve onu gene öperek,

«Sevgilim,» dedi. «Artık gitmen gerek.»

Gerald ona sarıldı ve Gudrun'un içi ezildi.

«Artık gitmen gerek, sevgilim. Geç oldu.»

Gerald, «Saat kaç?» diye sordu.

Ne garipti, bu odada bir erkek sesi! Gudrun'un üstünde dayanılmaz bir baskı gibiydi.

«Beşi geçti.»

Ama Gerald ona daha sıkı sarılmakla karşılık verdi. Gudrun için için bir işkenceyle kıvranıyordu. Kendini onun kollarından kesinlikle kurtardı.

«Sahiden gitmelisin artık.»

«Biraz daha.»

«Yok, olmaz. Korkuyorum. Git artık!»

Kadının sesindeki soğukluğu duyan Gerald onu bıraktı. O da kalktı ve gidip şamdanı yaktı. Demek kararı kararmış. Gerald ayağa kalktı. Sıcacık, yaşam ve arzu doluydu. Ama mum ışığında, Gudrun'un gözleri önünde giyinmek ona bir utanç verdi. Çünkü onun kendine karşı soğuk durduğunu seziyordu. Anlaşılması güçtü bunun. Gerald çabuk çabuk giyindi. Ama ne değin sıkılsa içindeki doygunluk ve bütünlük duygusu eksilmiyordu.

Gudrun'sa bir erkeğin giyinmesinin gülünç ve küçük düşürücü birşey olduğunu düşünüyordu. «Sabaha karşı

maden ocağına gitmeğe kalkan bir işçi gibi,» diye içinden geçirdi.

«Ben de o işçinin karısıyım.» Ve içi bulandı.

«Keşke çizmelerini aşağıda çıkarsaydın!» dedi.

Gerald o saat, karşılık vermeksizin, çizmelerini ayağından çıkarıp eline aldı. Gudrun da terlik ve sabahlık giymişti. Bir an erkeğe baktı ve geceki ateş gene alevlenir gibi oldu. Öyle sıcacık, bütün ve yepyeni bir görünüşü vardı ki Gerald'ın. Gudrun o dakikada kendini ihtiyar, çok ihtiyar buldu. Ağır adımlarla gidip yüzünü ona doğru kaldırdı. Gerald onu çarçabuk öptü. Gudrun gene onun büyüsüne kapıldığı için kendi kendine kızıyordu. Bir yük gibi geliyordu bu ona; bir türlü atıp kurtulamadığı bir yük! Onun o düz, erkek kaşlarına, biçimli burnuna, keskin mavi gözlerine baktıkça ona daha doymamış olduğunu, belki de hiç doyamıyacağını seziyordu. Ne var ki şu anda yorgun ve bıkkındı. Onun gitmesini istiyordu.

Çabucak aşağı indiler. Bir uyanan olacak diye Gudrun'un ödü kopuyordu. Gerald's'ınsa oralı olmadığını biliyordu ve buna sinirleniyordu. Elinde şamdan, sırtında yeşil sabahlığıyla onun önü sıra mutfağa girdi. Her yer hizmetçi kadının bıraktığı gibi derli topluydu. Gerald bir sandalyeye oturup çizmelerini giydi. Gudrun gözlerini ondan ayırmıyor, bir an önce gitsin diye sabırsızlanıyordu. Sinirleri iyice gergindi.

Gerad ayağa kalkınca Gudrun arka kapıyı açıp başını dışarı uzattı. Karanlık, ayaz bir gece; daha hava ağarmağa başlamamıştı ve ufukta sisli bir dilim ay yüzüyordu. Gudrun bu havada dışarı çıkmak zorunda olmadığına sevindi.

Gerald, «Ey, şimdilik hoşça kal, bakalım,» diye fısıldadı.

Gudrun, «Bahçe kapısına kadar geçireyim seni,» dedi ve bahçe kapısında ona iyi geceler diledi.

Gerald onu uslu uslu öptü, dönüp gitti.

Gudrun bahçe kapısını kapadı ve çıt çıkarmadan, çabucak yatağına döndü. Kapısını kapadığı zaman derin bir soluk aldı, büyük bir yükten kurtulmuşcasına. Yatağa girdi, Gerald'ın sıcacık çökertmiş olduğu yere sokuldu ve bitkin, gene de mutlu, çok geçmeden derin, ağır bir uykuya daldı.

Gerald sabaha karşının karanlık ayazının içinde hızlı hızlı yürüyordu. Kimseye rastlamadı. Kafası durgun bir göl gibi dingindi, gövdesi sıcak, canlı, dipdiri. İçi bir gönül borcu ve güvenle dolup taşarak Shortlands'ın yolunu tuttu.

YİRMİBEŞİNCİ BÖLÜM

Evlilik mi? Bekârlık mı?

Brangwen'ler Beldover'den taşınıyorlardı. Babanın artık kentte olması gerekiyordu.

Rupert Birkin nikâh kâğıdı çıkartmıştı ama Ursula bu işi savsaklayıp duruyordu. Kesin bir gün vermiyordu, çünkü hâlâ kararsızdı. Bin dereden su getiriyordu.

Gerald da Ursula'yla Rupert'in evlenmelerini dört gözle bekliyordu. Bu onun için de bir dönüm noktası olacaktı sanki! Bir gün Rupert'e,

«Çifte düğün yapalım mı?» diye sordu.

«İkinci düğün kimin olacak ki?»

Gerald, «Gudrun'la benim,» diye karşılık verdi.

Birkin biraz şaşalamış gibi onu şöyle bir süzerek, «Ciddi mi yoksa şaka mı bu?« diye sordu.

«Ciddi. Ne dersin? Gudrun'la biz de girelim mi sizin ardınızdan dünya evine?»

Birkin, «Ne duruyorsunuz?» dedi. «Yalnız ben sizin işi o kerte ilerlettiğinizi bilmiyordum da.»

Gerald, «Ne kerte?» diye güldü. Sonra, «Evet,» diye ekledi. «İlerletebildiğimiz kadar ilerlettik biz işi.»

«Demek işmidi yalnızca üstünü yaldızla boyayıp yasal bir kaide üstüne oturtması kaldı.»

Gerald, «Eh, aşağı - yukarı!» diye gülümsedi.

Birkin, «Bana sorarsan yerinde bir adım olur,» dedi.

Gerald onu o keskin mavi gözleriyle süzerek, «Bu durgunluk neye?» diye sordu. «Hani evliliği övüp göklere çıkartan sen değil miydin?»

Birkin omuz silkti: «Evlenmekten evlenmeğe fark var.»

«Yani ben evlenirsem kötü mü olur demek istiyorsun?»

«Birkin, «Nasıl çıkacağını ben nerden bileyim, yahu?» diye güldü.

Gerald biraz düşündükten sonra. «Yok,» dedi. «Senin ciddi olarak düşünceni öğrenmek istiyorum.»

«Evlilik üstüne mi, yoksa evlenmek üstüne mi? Hem benim düşüncemi neden öğrenmek istiyorsun? Hiç bir düşüncem yok benim. Nikâh sorunu beni hiç ilgilendirmiyor. Yalnızca elverişli, işe yarar bir kolaylık. İşte bu.»

Gerald hâlâ onu süzüyordu. «Ciddilikle, manevî anlamını ne kadar küçümsersen küçümse, evlendiğin zaman bir adım atıyorsun.»

«Yani, bir kadınla birlikte evlendirme memurunun önüne çıkmak dönüşü olmayan bir adım mı sayılıyor?»

«Bir bakıma, evet.»

Birkin, «Doğru,» dedi. «Haklısın. Bir yerde.»

Gerald, «Öyleyse sorumu gene soruyorum,» dedi. «Evlenmeli mi?»

Birkin güldü: «Lord Bacon'a benziyorsun, Gerald. Avukat gibi mantık yürütüyorsun. Bir yandan da Hamlet'i andırıyorsun: olmak ya da olmamak. Ben senin yerinde olsam, Asla, evlenmezdim. Ama soracaksan Gudrun'a sor, bana değil. Benimle evlenmiyorsun ya!»

Gerald ona pek kulak asmıyarak, «Evet, evet bu işi soğukkanlılıkla ele almak gerek,» dedi. «Çünkü insanın ömründe bir dönüm noktası. İnsan bir yere gelince bir

yön seçmek gereğini duyuyor. Bu yönlerden bir tanesi evlilik.»

Birkin hemencecik, «Ya öbürü?» diye sordu.

Gerald ona anlaşılmaz gözlerle bakarak, «Bilmiyorum,» dedi. «Bilsem...»

«Başka çıkar yol bilmediğine göre evlenmek bir **pis aller** oluyor demek.» »

Gerald, «İnsana öyle geliyor, doğrusu,» diye baş salladı.

Birkin, «Öyleyse sakın evleneyim deme!» dedi. «Biraz önce de söylediğim gibi, eski anlamda evlilik bana iğrenç geliyor. Çifter çifter ava çıkmak gibi bir şey. Hepsi kendi evceğizinde, kendi küçük hesaplarıyla haşır neşir. Yer yüzünde bundan daha iğrenç birşey düşünülemez!»

«Ben de senden yanayım, Rupert. Gerçekten aşağılık bir şey bu. Ama başka yapılabilecek ne var?»

«Bu çiftleşip yuva kurma içgüdüsünden kaçınmak gerek. Zaten içgüdüsü de değil bu, ödlekçe bir alışkanlık. İnsan dediğin hiç yuva kurmamalı.»

«Bence de öyle ama başka seçeneğimiz yok.»

«Bulmak zorundayız,» dedi Birkin. «Çünkü bunun dışında, bir kadınla bir erkeğin arasında kopmaz bir bağlantı kurulabileceğine inanıyorum.»

«Ben de öyle.»

Birkin, «Yalnız, basma kalıp çiftleşip yuva kurma düşleminin ötesinde, daha yüce birşeyler istiyorum ben. Sonra kadın - erkek evliliğinin yanı sıra, buna **ek** olarak iki erkek arasında da kusursuz bir dostluk kurulmasını istiyorum.»

Gerald, «Bunlar birbirinin yerini tutamaz ki!» dedi.

«Tutmayacaklar zaten. Gene de eş derecede önemli ve yaratıcı olmaları gerek. Aynı derecede kutsal, da diyebilirsin istersen.»

Gerald, «Senin böyle bir şeye inandığını biliyorum,» dedi. «Ama nedense ben hiç hissetmiyorum bunu.»

Elini sevgiyle ve biraz da özür dilercesine Birkin'in koluna koydu.

Kendini kurban etmeye hazırdı. Çünkü evliliği bir tür kurban töreni olarak görüyordu. Gene de boynunu bu boyunduruğa geçirmeye, bu cezayı çekmeye hazırdı. Nikâh bu ceza hükmünün mühürü gibiydi. Gerald bu cezayı çekmeğe gönüllüydü ama iş başka bir insanla ruhsal ve kusursuz bir beraberlik kurmaya gelince, böyle bir şeye hiç niyeti yoktu. Evlilik onun kendini Gudrun'a değil, toplumdaki kurulu düzene kurban etmesi demekti.

Öbür çıkar yol da Rupert'in beraberlik önerisini benimsemek ve önce onunla katıksız bir sevgi ve güven bağlantısı kurup ondan sonra Gudrun'la ya da başka bir kadınla olan ilişkisini geliştirmekti. Şimdi Birkin'le bir beraberlik kurabilirse belki daha sonra bir kadınla da böyle ruhsal, mistik bir beraberliğe doğru gidebilirdi.

Ne var ki Gerald Birkin'in önerisini benimseyemiyordu. Üzerinde bir uyuşukluk vardı ki ya daha doğmamış olan iradesinin ya da bir çöküşün belirtisiydi. Ne var ki Gerald bunun bir çöküş olmadığını, üstündeki uyuşukluğun hazırlıksızlığından geldiğini seziyordu. Çünkü Rupert'in isteği ona garip bir sevinç vermişti.

Gene de, öneriyi geri çevirmek, kendini hiç bir söze bağlayıp özgür kalmak onu daha da sevindirdi.

YİRMİALTINCI BÖLÜM

Bir Koltuk

Küçük kentin eski pazar yerinde her pazartesi günü öğleden sonra bir Bit Pazarı kurulurdu. Ursula'yla Birkin bir öğleden sonra oraya gittiler. Kaldırımlara yayılmış duran eski eşya ve döküntü yığınlarını, hoşlarına gidebilecek bir şey var mı, yok mu, diye gözden geçirmeğe koyuldular.

Pazar yeri pek de büyük değildi ve satılan malların çoğu gerçekten döküntüydü: eski püskü yatak yorganlar, hurda demir kümeleri, çatlak ve kırık tabak çanaklar ve akıl almayacak kadar partal giysiler. Müşteriler de yoksul ve pis kılıklı, aşağı tabakadan kişilerdi. Hava bile pis kokuyordu sanki.

Ursula'nın gözüne bir ara, bir yatak şiltesini evirip çeviren gebe bir kadın ilişti. Kadın yanında duran kılıksız ve asık suratlı genci de ille şilteyi yoklamağa zorluyordu. Genç kadın ne denli hevesliyse yanındaki genç adam o denli isteksiz duruyordu. Göze çarpmaya, bu işlere karışmamaya çalışır gibi bir havası vardı. Ursula o saat durumu anladı: Kadın gebe olduğu için adamcağız onunla zorla evlenmişti ya da evlenecekti.

Gebe genç kadın, sattığı malların ortasında, bir ta-

burede oturan satıcıya şiltenin fiyatını sordu. Sonra aldığı yanıtı yanındaki gence bildirdi. Genç adam bezgin ve utanmış duruyordu. Kadın, ihtiyar ve pis kılıklı satıcıyla pazarlığa girişti.

Bu sırada Birkin birden, «Bak, Ursula,» dedi. «Şurda güzel bir koltuk var.»

«Ne güzel!» dedi Ursula. «Gerçekten çok güzel.»

Belki de kayın ağacından yapılma bir koltuktu ama çizgileri öylesine ince ve zarifti, o kirli kaldırım taşlarının üstünde öyle soylu bir duruşu vardı ki Ursula'nın gözleri yaşarır gibi oldu. Koltuğun biçimi yalındı arkadaki dört çubuk da bir arpin tellerini andırıyordu.

Birkin, «Bir zamanlar yaldızlıymış; oturacak yeri de hezarenmiş,» dedi. «Sonradan yuvarlak bir tahta kesip çivilemişler. Bu da hezarenin verdiği hafifliği, uçucu gerginlik havasını dağıtmış doğallıkla. Yoksa çizgiler çok güzel. Benim çok hoşuma gitti.

«Benim de,» dedi Ursula.

Birkin satıcaya dönerek, «Kaça bu?» diye sordu.

«On şilin.»

«Adresimize gönderir misiniz?»

Böylece koltuğu satın aldılar.

Yeniden, hurda ve döküntü yığınlarının arasında dolaşmağa başladıklarında Birkin. «Ne güzel, ne temiz çizgileri var!» dedi. «İnsanın için sızlatıyor. Sevgili vatanım İngiltere! Şu basit koltuğun yapıldığı zamanlarda bile söyliyecek birşeyler varmış daha!»

Ursula, «Yani şimdi söyliyecek birşeyi kalmamış mı?» diye sordu.

«Kalmamış ya! O yalın, güzel eşyayı gördüğüm zaman aklıma eski İngiltere geliyor, hattâ Jane Auesten'in İngiltere'si. O kadar yakın zamanlarda bile İngiltere'nin, ortaya vurabileceği yaşıyan fikirleri varmış. Oysa şimdi... bize ancak hurda yığınları arasında, eskiden kalma

söyleyişler aramak düşüyor. Şimdi yaratıcılık diye birşey kalmadı. Yalnızca pis ve aşağılık bir makine çağı, her şeyin makineleşmesi...»

Onun böyle konuşmasına her zaman sinirlenen Ursula, «Hiç de değil!» diye çıkıştı. «Neden hep böyle bugünü batırıp dün'ü göklere çıkarırsın bilmem! Jane Austen'in İngiltere'sine gelince, tek bir romanını okuyunca onun İngiltere'sinin de alabildiğine maddeci olduğunu insan anlıyor.»

«O zamanki İngiltere maddesi olmaktan çekinmezdi, çünkü manevî gücü de vardı. Oysa biz bu gücü yitirdik. Biz şimdi başka hiç birşey olamayacağımız için materyalistiz. Hattâ ondan da beter; makineleşmiş durumdayız.»

Ursula kızgınlığından susuyordu. Derken birden,

«Yere batsın senin şu geçmişe olan tutkun!» diye söylendi. «Gına getirdim artık! Şu anda o güzelim eski koltuğu bile sevmiyorum. Ondan bile soğuttun beni. Usandım senin bu geçmişe olan sevdandan!»

«Benim, şu bizim içinde yaşadığımız çağdan usandığım kadar değil, sanırım.»

«Daha bile çok! Çağımızı ben de sevmiyorum ama eski günlerin geri gelmesini de istemiyorum. O eski koltuğu da istemiyorum artık!»

Birkin'in bir an tepesi attı. Sonra güneşli göğü görünce öfkesi geçer gibi olarak,

«Peki; almayalım öyleyse,» diye güldü. «Haklısın! İnsan gelmiş geçmiş güzelliklerin kemikleriyle doyamaz ki!»

«Elbet doyamaz. Çevremde eskiden kalma eşyalar istemiyorum ben.»

Adam, «Gerçeği sorarsan ben çevremde hiç eşya istemiyorum!» dedi. «Bir evim, eşyalarım olması sıkıyor beni.»

Ursula bir an düşündükten sonra, «Beni de,» diye karşılık verdi. «Ne var ki insanın başını sokacak bir yeri olmalı.»

«İlle özel bir yer değil; insan nerde olursa oturabilmeli. Kesinlikle bir yere yerleşmek çekmiyor beni. Bir yer bulup da dayayıp döşer döşemez içimden kaçmak geliyor. Değirmen de öyle. Döşendi bitti ya, cehennemin dibine gitsin istiyorum! Tek bir yere bağlanmak sıkıyor beni; her parça eşya bir zindan parmaklığı olup çıkıyor.»

Ursula sokağın orta yerinde duraladı ve onun söylediklerini kafasında evirip çevirdi.

«Yani kendimizin sayabileceğimiz bir yerimiz olmayacak mı hiç? Bir evimiz?» diye sordu.

«Bu dünyada, hayır!»

Genç kadın, «Ama bu dünyadan başka dünya yok ki!» diye karşılık verdi.

Birkin, «Olmazsa olmasın!» gibilerden şöyle bir ellerini açtı.

Ursula, «Oysa demin bir koltuk aldım!» dedi.

«Adama gider, istemiyoruz deriz.»

«Diyelim ya! Eski şeyleri sevmiyorum ben.»

«Ne de yeni şeyleri!» dedi Birkin.

Geri döndüler. Orda, koltukçunun önünde, demin gördükleri genç çift duruyordu: gebe kadınla ince yüzlü erkek. Kadın sarışın, kısaca ve tıknazdı; erkek orta boylu, güzel yapılı. Kara saçlarını yana doğru taramıştı ve üstünde, sıkılganlığının yanı sıra, bir tuhaf, gurur da vardı.

Ursula, «Koltuğu onlara verelim,» diye fısıldadı. «Bak, yuva kuracaklar.»

Birkin, «Ben böyle bir suça ortak olamam!» diye söylendi. İşgüzar ve hevesli dişisinin peşinde utanmış ve gururlu duran genç erkeğe karşı hemen bir yakınlık ve anlayış duymuştu.

Ursula, «Ama hoşlarına gider,» dedi.

«Peki, öyleyse. Sen git, buyur et onlara. Ben burdan bakarım.»

Ursula biraz da çekinerek genç çifte yaklaştı ve, «Demin bir koltuk aldık burdan,» dedi. «Sonradan vazgeçtik. Siz ister misiniz? Belki sizin işinize yarar.»

İki genç dönüp ona baktılar.

Ursula, «İşinize yarar mı?» diye sordu. «Aslında çok güzel bir eşya...» Ve dudakları göz kamaştıran bir gülümseyişle aralandı.

İki genç ona baktılar. Sonra kendi aralarında bakıştılar. Erkek ortadan silinmek, görünmez olmak istercesine bir büzüldü, sindi. Ursula onda bir tuhaf çekicilik buluyordu. Kafasız, kaba saba yaratığın biriydi, çağdaş kent kaldırımlarının ürettiği bir yeni soy. Bu soya özgü bir sinsi kıvraklığı vardı. Kirpikleri kapkara, uzun uzun ve güzeldi; bunların gölgelediği iri ve parlak kara gözleriyse, bomboş gene de fıldır fıldır bakıyordu: bir kaldırım faresi gibi. Koygun kaşları, yüzünün bütün çizgileri ipince çizilmişti. Yatakta, kadınla sevişmesi hem korkunç hem de bir yandan harika bir şey olsa gerekti. Pantalonunun torba gibi biçimsizliği bile bacaklarının, yapısının güzelliğini gizliyemiyordu.

O Ursula'yı yan gözle ve küstah bir hayranlıkla süzerken gebe genç kadın da şöyle bir doğrulup dikelmişti. Ursula'nın gerçek amacına akıl erdiremediğinden tetikte, saldırıya hazırdı. Ursula'ysa ne yapacağını şaşırmış, biraz da ürkerek duraksamıştı.

Birkin onun bu haline bıyık altından gülerek yaklaştı.

«Ne oluyoruz?» diye gülümsedi.

Öbür adam başıyla Ursula'yı göstererek, «Ne istiyor bu bayan?» diye sordu, dost, serinkanlı bir sesle.

«Şu koltuğu size armağan etmek istiyor.»

Adam koltuğa baktı. Sonra Ursula'yı küçük düşüren bir senli - benlilikle,

«Niçin veriyor bize bunu, arkadaş?» diye sordu.

«Hoşunuza gider, diye düşündü de. Çok güzel bir koltuk. Biz aldık ama şimdi istemiyoruz.» Birkin buruk bir gülüşle, «Korkacak bir şey yok ki!» diye ekledi, «İstemiyorsanız almayın.»

Gebe kadın soğuk soğuk, «Madem satın aldınız şimdi neden istemiyorsunuz?» diye sordu. «Kendinize lâyık bulmadınız mı yoksa?» Ursula'ya hem hayranlık hem de hınçla bakıyordu.

Ursula mutluluk dolu, pırıl pırıl bir yüzle, «Durum şu,» diye anlattı. «Evlenmeğe karar verdik. Bu yüzden bir kaç eşya alalım, dedik. Sonra da bir anda kararımızı değiştirdik: eşya meşya almayıp dışarı, geziye gidiyoruz.»

Genç erkek, «Böyle durmadan karar değiştirmek size pahalıya patlar,» diye alçak sesle söylendi.

Birkin, «Bu kez yalnızca on şilin'e patladı,» diye yanıtladı.

Gebe kadın, «Biz de evleniyoruz,» dedi. «Cumartesi sabahı.» Yanındaki erkeğe hem buyurucu hem de yumuşacık bir bakış fırlattı. Genç adam zoraki bir sırıtışla başını çevirdi,

«İyi şanslar!» dedi Birkin.

«Size de, arkadaş!» diye öteki adam karşılık verdi. «Sizin nikâh ne zaman?»

«Küçük hanıma kalmış birşey. O, 'he,' der demez evlendirme dairesine koşuyoruz.»

Ursula sıkılganlıkla güldü.

Öteki adam ağzının ucuyla gülerek, «Acelenin gereği yok,» diye söylendi.

«Doğru, doğru,» dedi gebe kadın. «Aceleye değmez. Evliliğin ucu uzun.»

Birkin, «Uzadıkça tatlanır, umarım,» dedi.

Adam, «İyi dedin, arkadaş!» diye onayladı. «Tadını çıkarabildiğin sürece çıkarırsın. Ondan sonrası da... Allah kerim!»

Birkin, «Peki, koltuk ne oluyor?» diye sordu.

Kadın, «Peki, bizim olsun,» dedi.

«Güzel,« dedi Birkin, «Alıp götürecek misiniz yoksa adresinize göndersinler mi?»

«Yok canım, Fred taşısın. Aile babası olmaya şimdiden alışsın.»

Fred, «Öyle ya, buldun beni, tepe tepe kullan,» diyerek koltuğu tutup kaldırdı. Devinimleri sinsi ama zarif ve uyumluydu. «İşte size genç ve güzel annenin rahat koltuğu! Bir şiltesi eksik,» diye ekledi.

Ursula, «Güzel, değil mi?» diye güldü.

Kadın, «Hem de çok güzel,» dedi.

Ursula hemen orda, bit pazarının orta yerinde, koltuğa oturdu.

«Pek rahat,» dedi. «Yalnız biraz sert.»

Gebe kadın, «Teşekkür ederiz,» dedi.

Erkek, «Biz böyle kibar şeylere alışık mıyız?» diye güldü. «Süs diye koyarız bir köşeye.»

Ursula'yla Birkin, «Hoşça kalın,» dediler.

«Size de iyi şanslar.»

Böylece iki çift ayrılarak başka yönlere yürüdüler. Ursula Birkin'in koluna girmişti.

«Ne tuhaf kişiler!» dedi.

Bir tramvaya bindiler. Üst kata çıkıp kenti seyrettiler. Alacakaranlığın sokak aralarını loşlaştırmaya başladığı satti. Tramvay ağır ağır yokuş yukarı tırmanıyordu. Kışın bozlaştırdığı çirkin kenar mahalle evlerinin soğuk ve çıplak bir görüntüsü vardı. Bu sıkışık, dar, soğuk so-

kaklar insanın kafasında Kıyamet'i çağrıştırıyordu nedense.

Ursula, «Artık aldırış etmiyorum bu çirkinliğe,» dedi. «Beni ilgilendirmiyor.»

Birkin onun elini tutarak, «İlgilendirmesin de!» diye yanıtladı. «Görme bile bunları. Kendi yoluna git. Benim içimdeki dünya güneşli ve açıklık ya, sen ona bak!»

Ursula, «Gerçekten öyle, değil mi, sevgilim?» diyerek ona iyice sokuldu.

Öbür yolcular onları seyrediyorlardı.

Birkin, «Dünyayı dolaşacağız biz,» dedi. «Buraların dışına çıkacağız.»

Ursula onun elini sımsıkı sıkarak, «Herşeye boş vereceğiz,» diye ekledi.

Birkin güldü.

Ursula, «Hemen evleniriz,» dedi. «Ondan sonra da bütün bunlarla ilişkimizi keseriz.»

Birkin gene güldü.

Ursula, «Zaten evlenmek herşeyle ilişkiyi kesmek demeye gelmez mi bir bakıma?» diye sordu.

«Bir bakıma da herşeyi bağrına basmak.»

«Ama bambaşka şeyler.»

Birkin, «Belki de Gerald,» dedi. «Ve Gudrun.»

Ursula, «O iş olursa olur,» diye yanıtladı. «Bizim karışmamız yarar vermez. Ne yapsak onları değiştiremeyiz; öyle değil mi?»

«Öyle. Zaten karışmaya hakkımız da yok. Niyetlerimiz çok iyi bile olsa onları zorlayamayız.»

Ursula, «Zorladığın oluyor mu?» diye sordu.

«Bazan.»

Ursula bir süre duraladı. Sonra, «Onları mutlu kıl-

mak bizim elimizde değil ki!» dedi. «Kendi içlerinden gelmeli.»

Birkin, «Biliyorum,» diye karşılık verdi. «Gene de, yanımızda bizden birkaç kişi daha olsun, istemiyor muyuz?»

Ursula, «Neden istiyelim?» diye sordu.

Genç adam, çekingen, «Bilmiyorum,» dedi. «İnsan başka çeşit arkadaşlıkların da eksikliğini duyuyor.»

Kadın, «Neden ama?» diye direndi, «Neden başka kişiler arıyorsun yanımızda? Neden duyuyorsun bu eksikliği?»

Bu soruyla can damarına basılmış gibi olan Rupert'in kaşları çatıldı, sesi gerginleşti:

«Sence bu iş bizde başlayıp bizde bitsin, öyle mi? Biz, ikimiz...?»

«Öyle ya! Daha ne istiyorsun? Başka gelmek istiyenler olursa buyursunlar, ama sen neden koşasın onların peşinden?»

Erkeğin yüzü gergin ve tedirgindi.

«Kafamda hep, çevremizi bize benzer daha bir kaç kişiyle çevrilmiş görüyorum da...»

Ursula bir an düşündü: «Evet; böyle birileri olsa iyi olur ya, kendiliğinden olmalı. Zorla elde edemezsin bunu. Oysa sen, bıraksalar çiçekleri bile kendi istediğin zaman açmaya zorlıyacaksın. Ama insanlar bizi sevecekleri varsa severler. Zorla güzellik olmaz.»

«Biliyorum,» dedi Birkin. «Ama hiç mi çaba harcamak yok? Dünyada tek başına gibi mi dolaşacağız?»

«İşte ben varım ya! Eksiklik duymak neden? Sen ki hep kişilerin özgürlüğünden, kendi başlarına bütün olmalarından falan dem vurursun? Sen ki insanların birbirine yapışmasından yakınırsın, yalnız olabilmeyi öğrenmen gerek önce. Hiç utanmıyorsun! Ben varım ya! Ama sen başkalarına da baskı yapıyorsun, seni sevsinler diye.

Zorbalıkla sevdirmeye kalkışıyorsun kendini. Oysa aslında sevgi denen şeyin varlığını kabul bile etmiyorsun.»

Erkeğin yüzü gerçek bir anlamazlıkla buruşmuştu.

«Kabul etmiyor muyum gerçekten? Bu düğümü çözemiyorum nedense. Seninle kusursuz ve tam bir bağlantı kurmak istediğimi biliyorum. Peki, bundan sonrası? Gerald'la da böyle kusursuz bir bağlantıyı gerçekten istiyor muyum? İnsanlık ilişkilerinin ötesinde bir bağla bağlanmak istiyor muyum ona, yoksa istemiyor muyum?»

Ursula onu, gözlerinde bir tuhaf parıltıyla uzun uzadıya süzdüyse de karşılık vermedi.

YİRMİYEDİNCİ BÖLÜM

Kaçış

O gece Ursula eve bir düşte gibi döndü; gözleri ışıl ışıl. Bu da annesiyle babasının sinirlerini bozdu. Babası yorgundu, Gudrun kitap okuyor, annesi sessiz sedasız oturuyordu.

Ursula damdan düşercesine, şakrak sesle, «Rupert'le ben yarın evleniyoruz,» dedi.

Babası kasılarak döndü ve, «Ne yapıyorsunuz?» diye sordu.

Gudrun, «Yarın ha!» diye ünnedi.

Annesi, «Bak hele!» dedi.

Ursula dalgın ve mutlu bir gülümseyişle onlara baktı ama karşılık vermedi.

Babası haşin bir sesle, «Yarın evleniyorsun ha?» diye bağırdı. «Ne biçim saçmalık bu?»

«Evleniyoruz ya!» dedi Ursula. «Ne olmuş yani? Nikâh memurluğuna gideceğiz.»

Odaya bir sessizlik çökmüştü.

Gudrun, «Amma da yaptın, Ursula!» diye söylendi.

Annesi hışımla, «Bu işi neden böyle gizli tutuğunuzu sorabilir miyiz?» dedi.

«Gizli tutmadık ki!» dedi Ursula. «Biliyordunuz.»

Babası, «Kim biliyordu?» diye kükredi, «Ne demek istiyorsun, biliyordunuz?»

Gene aptalca köpürmüştü. Ursula o saat ona karşı cephe alarak,

«Biliyordunuz ya!» dedi, serinkanlı. «Evleneceğimizi hepiniz biliyordunuz.»

Patlamaya hazır bir sessizlik oldu.

«Evleneceğinizi biliyorduk ha! Sen demişsin onu! Senin ne yapıp ettiğini hangimiz biliyoruz, sinsi şırfıntı!»

Gudrun kıpkırmızı kesilerek, «Baba!» diye bağırdı. Sonra ablasına döndü ve soğukluğuna karşın yumuşak bir sesle, «Ne olsa, çok acele verilmiş bir karar değil mi, bu sizinkisi?» diye sordu.

Ursula hep o çıldırtıcı neşeyle, «Yoo, acele sayılmaz,» diye cevap verdi. «Rupert haftalardır tutturmuştu, evlenelim diye. Ruhsat kâğıdını bile çıkartmış. Gelgelelim ben... ben daha tam hazır değildim. Şimdi hazırım. İşte bu. Hır çıkartacak bir şey var mı ortada?»

Gudrun soğuk soğuk, «Elbette yok!» diye karşılık verdi. «Dilediğini yapmakta serbestsin.»

Babası, «Küçük hanım hazır değillermiş; sonra hazır olmuşlar,» diye dudak büktü. «Dünyada kendinden başka kimseyi düşünmez misin sen? Sen kendini birşey mi sanıyorsun yani, başka kimseyi hesaba katmıyacak?»

Ursula omuzlarını kısarak başını geriye doğru attı. Gözlerinde sarı bir tehlike ışığı parlamıştı.

«Elbet kendimi birşey sanıyorum,» dedi. «Ama sizin beni bir hiç yerine koyduğunuzu da bilmez değilim. Siz hep kendi dediğiniz olsun istersiniz zaten. Ben mutlu olmuşum ya da olmamışım, umurunuzda mı?»

Annesi, «Ursula, neler diyorsun?» diye bağırdı. «Sussan iyi olur!»

Ursula çakmak çakmak gözlerle annesine doğru dönerek, «Susmayacağım işte!» diye baş kaldırdı. «Susma-

yacağım; zorbalığa da boyun eğmeyeceğim. Evleneceğim günün sizce ne önemi var, sanki? Sorarım bize. Benden başka kimseyi ilgilendirmez ki!»

Baba, saldırıya geçmek üzere kasılan bir kedi gibi gergin, omuzlarını kısmış duruyordu. Büyük kızına doğru yürüyerek,

«İlgilendirmez ha?» diye haykırdı.

Ursula geri geri çekildi ama inatla, «İlgilendirmez ya!» diye karşılık verdi.

«Demek senin ne yapıp ettiğin, başından neler geçtiği beni hiç ilgilendirmez, öyle mi?»

Anneyle Gudrun ipnotize olmuş gibi geride duruyorlardı.

Ursula, «Öyle ya!» diye kekeledi. Babası burnunun dibindeydi, «Siz yalnızca bana...» diye söze başladı ama durumun patlamak üzere olduğunu sezerek durakladı. Babası boşalmaya hazır bir yay gibi gerilmişti.

«Biz yalnızca ne?» diye meydan okudu.

Ursula, «Baskı yapmak istiyorsunuz,» diye fısıldadı ama o daha sözünü bitirmeden babasının şamarı bir yanağında patlayarak onu kapıya doğru savurmuştu.

Gudrun, «Baba!» diye bir çığlık kopardı, «Yapamazsın bunu!»

Baba olduğu yerde duruyordu. Ursula toparlanmıştı. Eli kapı tokmağında, yavaş yavaş doğruldu. Babası bocalar gibiydi şimdi. Genç kadın gözleri ışıl ışıl yaşlarla dolarak meydan okurcasına başını kaldırdı ve,

«Yalan mı?» diye sordu. «Senin sevgin zorbalıktan başka ne ki? Hep baskı yapacaksın, hep senin dediğin olacak...»

Baba yumruğunu sıkmış, bir garip, gergin yürüyüşle yaklaşıyordu. Yüzü bir katilin yüzüydü. Ursula yıldırım hızıyla kapıyı açıp dışarı kaçtı. Onun koşa koşa üst kata çıktığını duydular.

Baba bir an durup kapıya baktı. Sonra yenilgiye uğramış bir yaban hayvanı gibi döndü, gene ocak başındaki yerine oturdu.

Gudrun bembeyaz kesilmişti. Gergin sessizlikte annenin buz gibi öfkeli sesi yükseldi:

«Boş ver, oralı bile olma. Ne hali varsa görsün!»

Gene sessizlik oldu. Her biri kendi düşüncesine dalmıştı. Derken oda kapısı gene açıldı ve Ursula eşikte göründü: sırtında kürkü, elinde valizi. Karşısındakileri çileden çıkartan o şakrak, kaygısız sesiyle, alay edercesine,

«Hoşça kalın!» dedi. «Ben gidiyorum.»

Göz açıp kapayana dek kapı gene kapanmıştı. Sokak kapısının açılıp kapandığını ve bahçe yolunda koşar adım uzaklaşan ayak seslerini duydular. Sonra bahçe kapısı tak diye kapandı ve Ursula'nın hafif ayak sesleri duyulmaz olunca evin içine bir ölüm sessizliği çöktü.

*
**

Ursula, ayaklarına kanat takılmış gibi bastığı yeri görmeyen bir hızla, dosdoğru istasyona gitti. Yolda, trende gücendirilmiş çocuğun üzgünlüğüyle acı acı, hep ağladı. Ne kadar zaman geçmişti, nerdeydi, çevresinde neler olup bitiyordu? Hepsinden habersizdi. Sonsuz ve umutsuz kederinin de derinliklerinden sökülüp gelen göz yaşlarıyla, yalnızca ağlıyor, ağlıyordu.

Gene de Birkin'in pansiyon sahibi olan kadını şakrak bir sesle, «İyi akşamlar!» diye selâmlamayı başardı. «Bay Birkin içerde mi?»

«Evet; çalışma odasında.»

Ursula içeri kirdi. Çalışma odasının kapısı açıldı. Birkin onun sesini duymuştu. Onu böyle, elinde valiziyle, gözleri yaş içinde görünce şaşırarak,

«Aa, merhaba, hoş geldin,» dedi. «Gel; içeri gir.» Valizi onun elinden aldı; çalışma odasına girdiler.

O saat Ursula'nın dudakları, gücenmişliği aklına gelen bir çocuğunkiler gibi bükülüp titremeye başladı ve gözlerinden yaşlar boşandı.

Rupert onu kolları arasına alarak, «Neyin var?» diye sordu.

Ursula, başı onun omuzunda, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

«Neyin var?» diye sordu Rupert gene.

Ama Ursula neye üzüldüğünü söyleyemeyen bir çocuk gibi yalnızca yüzünü onun omuzuna daha da bastırmakla karşılık verdi.

«Ne oldu sana?»

O zaman Ursula başını kaldırıp gözlerini sildi, kendini toparlıyarak gitti, bir sandalyeye oturdu. Tüyleri karışmış bir kuş gibi ışıl gözlerle bakarak,

«Babam beni tokatladı,» dedi.

«Ne diye?»

Ursula onu yanıtlamayarak başını çevirdi. Burun delikleriyle dudaklarının titreyişi insanın içine dokunuyordu. Birkin yumuşak, sevecen bir sesle,

«Neden?» diye gene sordu.

«Yarın evleniyorum deyince zorbalığı tuttu.»

«Sen ne yaptın peki?»

Ursula, gözleri gene yaş içinde kalarak, «Gerçekte beni sevmediğini söyledim. Hep kendi dediği olsun istiyor; bunu söyledim.»

Öyle çocuksu bir duruşu vardı ki adamın içinden gülmek geldi. Oysa gülünecek iş değildi bu. Ciddi bir çatışma olmuş, derin yaralar açılmıştı.

«Doğru değil söylediklerin,» dedi Birkin, «Doğru olsa bile, söylemiyecektin.»

Genç kadın, «Doğru, hepsi doğru,» diye hıçkırdı.

«Sevmiyor aslında bizi. Hep kendi dediği olsun istiyor. Umurunda bile değiliz biz.»

Birkin serinkanlı, «Öyleyse onu öfkelendirmekte bir anlam yok,» dedi.

Ursula, «Oysa ben onu nasıl severdim, nasıl severdim,» diye ağlıyordu. «Ama o bana bunu yaptı, elini kaldırdı. Beni...»

«Üzme kendini artık. Herşey düzelir. Herşeyin çaresi bunulur elbet...»

«Yok, yok,» diye hıçkırdı Ursula. «Çaresi yok bunun; hiç çaresi yok.»

«Neden?»

«Onu bir daha hiç görmiyeceğim.»

«Bir süre için. Sonra düzelir. Ondan kopman zorunluydu. Ağlama artık.»

Birkin gitti, kadının o ince telli, yumuşak saçlarını, ıslak yanaklarını öptü.

«Ağlama, ağlama,» diyerek onu yavaşça, sımsıkı göğsüne bastırdı.

Sonunda Ursula'nın ağlaması dindi. İri, korku dolu gözlerle erkeğe bakarak,

«Beni istemiyor musun?» diye sordu.

«İstemek mi?»

«Buraya geldim diye kızdın mı?»

Birkin, «Yoo,» dedi. «İşin çirkinliğe dökülmüş olması canımı sıktı. Ama belki de kaçınılmaz birşeydi bu.»

Ursula, «Nerde kalacağım ben?» diye sordu.

Birkin bir an düşündükten sonra, «Burda, benim yanımda,» dedi. «Nasılsa evli sayılırız. Ben Bayan Varley'e söylerim. Sen işi bana bırak.»

Genç kadın onun o serinkanlı, koygun bakışlarının karşısında tuhaf bir utangaçlığa kapılarak, «Çirkinleştim mi ağlamaktan?» diye sordu ve gene burnunu çekti.

Birkin göz uçları bir gülümseyişle kırışarak, «Hele şükür ki hayır!» diye yanıtladı.

Ve onu gene kolları arasına aldı. Öyle yumuşak bir güzellikteydi ki Ursula, insan ona bakmaya kıyamıyordu. Göz yaşlarının yıkadığı yüzü yeni açmış bir gonca gibi öyle taze, öyle duru, öyle içinden ışıklıydı ki ona bakmaya dayanamıyordu insan! Birkin onun yüzünü saklamak için göğsüne bastırdı. O böyle yepyeni, taptaze ve ışıklı, kendisiyse dağlar kadar ihtiyar geliyordu kendine: sırtı ağır anıların yüküyle bükülmüş, ruhunun karanlığı içinde tek bir umut ışığı, güneş çiçeğinin tohumu gibi tek bir kıvılcım. Ama bu tek kıvılcım, kadının gençliğiyle boy ölçüşebilecek kadar canlıydı.

Birkin, «Seni seviyorum,» diyerek onu öptü. Yeniden dünyaya gelen bir adam gibi katıksız bir umutla içi titriyordu; öyle bir umut ki ölümün sınırlarını çoktan aşıp tâ gerilerde bırakmış.

Bunun onca ne kadar önemli olduğunu, bu iki sözcüğe onun neler sığdırdığını Ursula nerden bilebilirdi? O, kadınlığının çocuk yönüyle hep yeni kanıt ve ispatlamalar, yeminler istiyordu. Hele şimdi, her şey sallantıdayken.

Ama erkeğin onu sevmekte bulduğu anlatılmaz gönül borcuyla sevinci... daha bir süre önce tüm çevresindekiler gibi yarı ölmüş ve makineleşmişken yeniden can bulmanın ateşli mutluluğunu, Ursula anlıyamazdı. Yaşlılığın gençliğe tapındığı gibi tapıyordu Birkin ona; çünkü onun sayesinde içindeki umut ve inanç çekirdeği yeşererek filiz verecekti. Ursula'yla evlenmesi demek onun yeniden dirilmesi ve yaşayabilmesi demekti.

Ama Ursula bunların hiç birini bilemezdi. O yalnızca el üstünde tutulmak, delice sevilmek istiyordu. Aralarında sessizlikle dolu uçsuz bucaksız boşluklar vardı. Çünkü kendi yarattıkları cennette yepyeni bir tekliğe

kavuşmuşlardı. Sözler ayrı kişilerin arasında gider gelir. Tek olan şey konuşmaz; mutluluğun kusursuz sessizliğiyle doludur.

*
**

Ertesi gün nikâhları kıyıldı. Ve Ursula kocasının sözünü dinleyerek babasıyla annesine mektup yazdı. Annesi yanıt verdi; babasından ses çıkmadı.

Genç kadın okula da dönmedi. Birkin'in pansiyonunda ya da Değirmen'de kalıyorlardı. Ursula Gudrun'la Gerald'dan başka kimseyle görüşmüyordu. Şimdilik evliliğe alışamamıştı daha; herşeyi yadırgıyordu. Gene de sökmüş bir şafak kadar rahattı.

Bir gün Değirmen'in sıcacık çalışma odasında Ursula'yla Gerald başbaşaydılar. Birkin daha eve dönmemişti.

Gerald gülümsiyerek, «Mutlu musun?» diye sordu.

«Hem de pek çok!»

«Evet, gözle görülüyor bu.»

Ursula şaştı: «Gerçekten mi?»

«Elbette; hem de apaçık görülüyor.»

Ursula sevinmişti. Bir an düşündü.

«Rupert'in mutlu olduğu da görülebiliyor mu?»

Gerald kirpiklerini indirip gözlerini yana kaydırarak, «Elbette,» dedi.

«Gerçek mi?»

«Evet.» Ama bu konu üstünde durmaktan sakınır gibi bir durgunlaşmıştı.

Sezişi çok keskin olan Ursula onun istediği soruyu sordu: «Sen de mutlu olmak istemez misin, Gerald? Sen de bizim gibi olabilirsin.»

Genç adam bir an duralıyarak, «Gudrun'la mı?» diye sordu.

Ursula gözleri parlıyarak, «Evet,» dedi ama sesinde aşırı bir vurgu vardı, söylediklerine kendi kendini de inandırmak istercesine...

Gerald, «Gudrun beni ister mi sence?» diye sordu. «Mutlu olabilir miyiz birlikte?»

Ursula, «Evet, evet,» dedi. «Ah, bilsen öyle seviniyorum ki!»

«Ne diye?»

«Gudrun adına seviniyorum. Senin onu... senin tam ona göre, onu mutlu edecek erkek olduğuna inanıyorum.»

«Öyle mi? O da bu düşüncede mi dersin?»

Ursula, «Elbette,» dedi. Sonra üstüne bir tedirginlik geldi. «Gene de Gudrun karmaşık bir insandır. Hemen anlaşılmaz. Bu yönden bana benzememiş.»

«Sana benzemiyor mu dersin?»

«Birçok yönlerden benzerde... Yeni bir durum karşısında ne yapacağı hiç kestirilemez.»

Gerald bir süre sustu. Sonra alçak, sakınan bir sesle konuştu:

«Ben de ona, Noel'de bir yerlere gidelim, demeyi kuruyordum.»

«Seninle ha? Kısa bir gezi mi?»

«O nasıl isterse... Sen ne dersin? Benimle bir, iki haftalık bir geziye çıkar mı acaba?»

«Çıkar sanırım. Bir sorayım.»

«Hep birlikte gitsek?»

Ursula gözleri parlıyarak, «Hep birlikte ha!» diye el çırptı. «Çok eğlenceli olur, değil mi?»

«Çok.»

Ursula, «Sen de anlamış olursun,» diye gülümsedi.

«Neyi?»

«Aranızdaki durumu. Bence balayım düğünden önce yaşamak daha akıl harcı, değil mi?»

Gerald, «Kimi zaman,» diye güldü.

Biraz sonra Birkin geldi, Ursula da ona Gerald'la konuştuklarını anlattı.

Birkin, «Gudrun ha!» diye omuz silkti. «Gudrun doğuştan metres; nasıl ki Gerald da bir âşık olarak yaratılmış.»

«İkisi bir arada olamaz mı? Hem eş hem metres; hem koca hem âşık?»

«Yok, ikisi birden olamaz. Ya biri ya öbürü.»

Ursula, «Öyleyse ben koca istemiyorum, âşık istiyorum,» dedi.

«Hiç de değil.»

«Öyle işte!»

Rupert gülerek karısını öptü.

*
**

İki gün sonra Ursula eşyalarını getirmek üzere Beldover'e gitti. Brangwen'ler evden taşınıp kente gitmişler, Gudrun Willey Green'de bir pansiyona yerleşmişti.

Ursula evlendikten sonra ana babasını görmemişti. Bu dargınlığı düşündükçe ağlıyordu ama ne olursa olsun, onların ayağına gidip barışamazdı.

Gudrun'la birlikte bir öğleden sonra eski evlerine yürüdüler. Gün batısı kan kırmızıydı. Çıplak hole girince ürperdiler.

«Ursula, ne garip şey, değil mi? Yıllar yılı bu evde korkmadan, dehşete kapılmadan nasıl yaşıyabilmişiz? Aklım almıyor.»

Yemek odasından içeri bir göz attılar. Bir zindan hücresi bile bu soğuk, çırçıplak odadan herhalde daha sevimli gelirdi.

«Günlerimizin çoğu burda geçerdi!» dedi Ursula. «Bir düşün!»

«İnsanın tüyleri ürperiyor.»

Oturma odasına baktılar. Hiçlik dolu bir hücre daha. Yerdeki kırmızı tuğla döşemesi sayesinde mutfak daha bir insalcıl duruyordu ama gene de, buz gibi ve iticiydi.

Kızlar boş evde yankılanan ayak sesleriyle üst kata çıktılar. Adımları çıplak koridor boyunca çınladı. Her ses onların yüreklerinde de çın çın ötüyordu sanki! Ursula'nın yatak odasında, bir duvar dibinde eşyaları yığılıydı: bir sandık, bir sepet, bir kaç kitap ve palto, bir şapka kutusu, alacakaranlığın evrensel ıssızlığında öyle bir boynu bükük duruşları vardı ki!

«İç açıcı bir tablo, değil mi?» dedi Ursula.

Gudrun, «Hem de nasıl!» dedi.

Eşyaları sokak kapısının önüne taşımağa başladılar. Boş evin içinde yankılanan bir kaç yolculuk yapmaları gerekti. Onların ayakları altında boş ev kof kof inliyor gibiydi. En son parça eşyalarla birlikte kendilerini dışarıya dar attılar!

Ama dışarısı çok soğuktu. Kendilerini otomobille almaya gelecek olan Birkin'i beklemek için gene içeri girdiler. Yukarıya, ana - babalarının yatak odasına çıktılar ve pencereden görünen siyah bulutlarla çubuklu, donuk kırmızı günbatımını seyrettiler. Sonra bakışları odanın anlamsız boşluğunda dolaştı.

Ursula, «Oysa bu odanın **kutsal** olması gerekirdi,» dedi. «Onların yaşayışlarını, evliliklerini, bizim çocukluğumuzu filân düşünüyorum da... öyle bir ömür sürmeyi sen istemezdin, değil mi, Prune?»

«İstemezdim, Ursula.»

«Eğer benim ömrümün de böyle geçeceğini sansam... tabanları yağlar, kaçardım, Prune!»

Gudrun biraz sessiz kaldı; sonra, «Zaten öyle sıradan bir hayatı benim aklım almıyor?» dedi. «Hiç almıyor, hem de! Senin korkmanın gereği yok, Ursula. Birkin'le olduğun sürece güvenliktesin, çünkü Birkin olağan dışı

bir adam. Ama sıradan bir adam düşün: kurulu düzen sahibi, durmuş oturmuş bir adam! Böyle bir adamla taş çatlasa evlenilmez! Biliyorum, bu biçim bir evliliğe can atan, başka türlü bir şeyi akılları almıyan yüzbinlerce kadın var; biliyorum. Ama ben böyle bir şeyi düşününce oynatacak gibi oluyorum... Özgürlük her şeyin üstünde. İnsan herşeyi gözden çıkarabilir —ama bağımsızlığını, dünyada feda edemez! Bir yuva, kurulu bir düzen! Aman yarabbi, Ursula... ne demektir bu, düşünsene!»

«Biliyorum,» dedi Ursula. «Baba ocağında büyüdük. Bu yuva hayatı bana yetti.»

«Yetti de arttı bile.»

Otomobilin sesini duyunca sustular. Rupert gelmişti. Onu görür görmez içinin aydınlanışma, üstünden tüm yükler kalkmışcasına hafifleyişine Ursula kendi de şaştı.

Holde erkeğin, «Hey, nerdesiniz?» diye yankılanan sesini duydular.

Ursula gizlice gülümsedi. Boş ev Rupert'i de korkutmuştu.

«Burdayız; yukarda,» diye seslendi,

Ve onun koşarak yukarı çıktığını duydular.

«Hortlaklı evlere dönmüş burası,» dedi Birkin.

Gudrun, «Böyle evlerin hortlağı olmaz çünkü kişilikleri yoktur,« diye karşılık verdi. «Ancak kişiliği olan evlerde hortlaklar türer.»

«Olabilir,» dedi Birkin. «Nasıl, geçmiş günlerinize mi ağlıyordunuz burda başbaşa?»

Gudrun gülmeden, «Evet,» dedi.

Ursula güldü: «O günlerin geçmişte kaldığına ağladığımızı sanma ha! O biçim günler geçirdiğimize yanıyorduk.»

Birkin rahatlıyarak, «Şimdi anladım,» dedi. Biraz oturdu. Yanı sıra bu evin kof küstahlığına meydan okuyan bir canlılık, bir sıcaklık getirmiş gibiydi.

Ursula anlamlı anlamlı, «Gudrun evlenip dayalı döşeli bir eve kapatılmaya dayanamıyacağını söylüyordu,» dedi.

Bunun Gerald'a ilişkin olduğunu biliyorlardı.

Birkin, «İyi ya,» dedi. «İnsan bunu önceden bilirse boş bulunmaz.»

Gudrun, «Öyle,» diye baş salladı.

Gülüşerek ayağa kalktılar. Ortalık kararıyordu. Eşyaları arabaya taşıdılar. Gudrun boş evin sokak kapısını kilitledi. Birkin otomobilin farlarını yakmıştı. Bir geziye çıkıyorlarmış gibi üzerlerine bir neşe gelmişti.

Gudrun, «Bir dakika Coulson'un orda durur musun?» dedi. «Anahtarı bırakacağım.»

Birkin, «Tamam,» dedi ve gaza bastı.

Ana caddede durdular. Dükkânlarda lâmbalar yeni yeni yanmaya başlıyordu. En son çıkan işçiler mavi akşam havasının içinde boz gölgeler gibi silik, evlerine dönmekteydiler. Yalnız ayak sesleri kaldırım taşlarını çın çın öttürtüyordu.

Gudrun dükkândan çıkıp gene otomobile, Ursula'yla Birkin'in yanına dönünce öyle sevindi ki! Alaca karanlıkta yokuş aşağı kaymak! Şu anda yaşamak bir serüven gibiydi.

Genç kadın birden, tâ içinden, Ursula'nın mutluluğuna imrendi. Ablasının hayatı cıva gibi devinim kazanmış ve dünya bir geniş kapı misali, önünde açılmıştı. Ah, Gudrun da onun gibi olabilse, başka hiç bir şey istemezdi!

Çünkü, heyecan dakikalarının dışında her zaman, kendinde bir eksiklik duyardı. Güvensizdi. Son zamanlarda Gerald'ın güçlü, ateş dolu aşkı sayesinde dolu, doygun bir yaşama kavuştuğunu düşünmeye başlamıştı. Gelgelelim kendini Ursula'yla kıyaslayınca için için bir ek-

siklik, bir kıskançlık duymak elinde değildi. Ruhu hâlâ açtı çünkü; belki de hiç bir zaman doymayacaktı.

Peki, neydi şu sırada eksikliğini duyduğu? Evlilikti, elbette! Evliliğin durmuş oturmuş dengesi. Ne derse desin, Gudrun da evlenmeyi istiyen bir şey vardı. Ne derse desin, dayalı döşeli bir yuva kurmak, evlenmek şimdi de geçerli anlamlardı. Gene de genç kadın yüzünü buruşturmaktan kendini alamadı. Gerald'ı ve Shortlands'ı düşündü. Evlenmek, yuva kurmak ha! Yok, yok; şimdilik yerinde kalsındı bu. Gerald onun gözünde çok önemliydi. Ama ne olsa...

Belki de evlenmek ona göre bir şey değildi. Belki de yer yüzündeki köksüz, göçebe ruhlu kişilerden biriydi o... Bu düşünceyi de beğenmedi. Gözlerinin önünde tatlı ışıklık bir oda belirdi birden. Şık bir elbiseyle kendisini görür gibi oldu ve onu ateş başında kucaklayıp öpen resmî giyinmiş, yakışıklı bir erkek. Bu tabloya «Mutlu Yuva» adını taktı. İçinden, «Kraliyet Akademisine lâyık bir tablo!» diye güldü.

Willey Green'e yaklaşırlarken Ursula, «Hadi, bize çaya gel, nolur,» dedi.

«Eksik olma, canım. Ama evde işlerim var.» Gerçekte onlarla gitmeğe can atıyordu ya gitmemek için kendini zorluyordu.

Ursula, «Kuzum gel, ne iyi olur!» diye yalvardı.

«Kusura bakmayın. Çok isterdim ama, sahiden, gelemem.» Gudrun telâştan titriyerek arabadan aşağı atladı.

Ursula üzgündü: «Gerçekten işin mi var?»

Gudrun'un sesi alacakaranlıkta özlemle dolu, titrek, «Gerçekten,» diye yanıtladı.

Birkin, «Hasta masta değilsin ya?» diye sordu.

«İyi geceler.» Sonra Birkin, «Her zaman bekleriz,» diye ekledi.

Gudrun o titrek, üzgün sesiyle, «Eksik olma,» diyerek evinin bahçe kapısına doğru yürüdü. Sonra döndü, uzaklaşan otomobilin arkasından baktı. Bahçe yolundan yeni evine doğru yürürken yüreği anlaşılmaz bir acıyla burkuluyordu.

Öyle mutsuzdu ki! En civcivli ve kıvançlı dakikalarında bile, ah, öyle mutsuzdu ki! Değirmen'e gitmek için can atıyordu ama kendini zorla tutuyor, evinde, kendi başına oturmaya zorluyordu.

Ertesi gün öğleden sonra gitti oraya ve ablasını yalnız bulunca sevindi. Başbaşa çok mutlu bir saat geçirdiler. Durmadan, zevkle çene çaldılar.

Bir ara Gudrun ablasına, «Burada korkunç mutlusun sanırım,» dedi. «Öyle değil mi?»

Ursula'yla Birkin'in çevrelerini saran dolu ve mutlu havaya öyle özeniyordu ki!

«Bu oda ne güzel döşenmiş!» diye ekledi. «Yerdeki hasırın rengi ne güzel! Tam ışık renginde...»

Her şey gözüne kusursuz görünüyordu.

Biraz sonra, üstünde hiç durmadığı bir soruyu sorar gibi bir sesle, «Ursula,» dedi, «Gerald Crich Noel'de, hep birlikte bir geziye çıkmamızı istiyor, biliyor musun?»

«Evet,» diye Ursula yanıtladı. «Rupert'e açmış.»

Gudrun'un yanakları dalga dalga kızardı. Genç kadın bir an afallamış, ne diyeceğini bilemez gibi sustu. En sonunda,

«Vay canına!» diye söylendi. «Bu adam nasıl da güveniyor kendine!»

Ursula, «Benim hoşuma gidiyor bu,» diye güldü.

Gudrun karşılık vermedi. Gerald'ın bu düşüncesini Birkin'e açmış olmasını küstahlık saymakla birlikte düşünceyi olumlu karşıladığı anlaşılıyordu.

Ursula, «Gerald'ın çok yalın bir yönü var ki ben gü-

zel buluyorum,» diye ekledi. «Dünyaya metelik vermiyor. Çok tatlı bir insan, doğrusu!»

Gudrun hâlâ karşılık vermiyordu. Gerald'a kızmamamak elinde değildi.

«Peki, Rupert'e ne demiş, biliyor musun?»

«Pek eğlenceli bir şey olur, demiş.»

Gudrun gene başını önüne eğerek sustu.

Ursula sakınarak, «Sen öyle düşünmüyor musun?» diye sordu. Gudrun'un çevresine ne gibi setler öreceğini hiç bir zaman önceden kestiremezdi.

Gudrun başını kaldırdı ama ablasının yüzüne bakmaksızın, «Senin dediğin gibi, pek eğlenceli olabilir,» diye yanıtladı. «Gene de Gerald'ın böyle bir şeyi Rupert'e açması bence bağışlanmaz bir küstahlık. Çünkü... Anlıyorsun, değil mi, Ursula? Sokaktan topladığı rasgele bir kızdan konuşur gibi... Öyle değil mi? Bana öyle geliyor. Çok ayıp! Bağışlanmaz bir küstahlık doğrusu!»

Gözleri ateş püskürüyordu. Yanakları al al olmuş, somurtkan. Ursula ona baktı ve korktu. Korktu çünkü şu anda Gudrun gerçekten biraz bayağı duruyordu: sokaktan toparlanabilecek ucuz kızlar gibi. Ama Ursula'nın bunu kendi kendine bile açıkça söylemeğe yüreği yoktu.

«Değil, hiç öyle değil,» diye biraz kekeliyerek yanıtladı. «Yok; Rupert'le Gerald'ın arasındaki dostluk çok güzel bir şey bence. Kardeş gibi bir yakınlık var. Birbirlerinden hiç bir şey gizlemiyorlar. Her şeyleri ortada.»

Gudrun'un yanakları daha da kızardı. Gerald'ın onu (Birkin'e de olsa), ele vermiş olması ağırına gidiyordu.

Derinden gelen bir öfkeyle, «Kardeşlerin bile birbirlerine bu gibi gizleri açmaya hakları var mıdır sence?» diye sordu.

«Bence vardır,» dedi Ursula. «Çünkü her şey açık ve ortada. Zaten Gerald'ın beni en şaşırtan ve sevindiren

yönü bu oldu; bu denli yalın, açık yürekli oluşu. Böylesini ancak gerçekten **erkek** bir adam yapabilir, Gudrun. Küçük adamlardır hep dolaylı, gizli kapaklı işler çeviren.»

Ama Gudrun hâlâ öfkeli ve suskundu. Kendi işlerinin tam bir giz olarak saklanmasını isterdi.

Ursula, «Gelmez misin?» diye sordu. «Kuzum gel; öyle eğleniriz ki! Gerald'ı gerçekten çok sevdim ben. Önceleri bu kadar sevimli olduğunu bilmiyordum.»

Gudrun'un dudakları hâlâ çirkin bir somurtuşla bükülüydü.

En sonunda, «Nereye gitmek istediğini de biliyor musun?» diye sordu.

«Evet, Tirol'de bir yere. Almanyada okurken giderleşmiş. Çok güzel bir yermiş; öğrencilerin kış sporları için gittiği küçük, kendi halinde, nefis bir yer.»

Gudrun içinden kızgınlıkla, «Her şeyi biliyorlar,» diye geçirdi.

Yüksek sesle, «Anladım,» dedi. «İnnsbrurck'dan kırk kilometre kadar ötede, değil mi?»

«Kesinlikle bilmiyorum ya çok güzel olsa gerek; ta yükseklerde; bembeyaz karların içinde...»

Gudrun alaylı alaylı, «Aman ne güzel!» diye dudak büktü.

Ursula bozulmuştu. Gudrun'u yatıştırmak için,

«Bence Gerald'ın bu işi Rupert'e açması sana olan saygısını gösterir,» dedi. «Rasgele bir kaçamak sanılmasın diye, ciddiye aldığını göstermek için...»

Gudrun, «Gerald'ın o biçim kaçamaklara çok alışık olduğunu bilmez deliğim,» diye söylendi.

«Öyle mi? Nereden biliyorsun?»

Gudrun soğuk soğuk, «Chelsea dedikodularından,»

diye yanıtladı. «Bir mankenle düşüp kalkmış; biliyorum.»

Bu kez suskunlaşan Ursula oldu. Biraz sonra zoraki bir gülüşle,

«Eh, ne yapalım; umarım hoşça vakit geçirmiştir,» dedi.

Bunu duyan Gudrun'un yüzü daha da asıldı.

YİRMİ SEKİZİNCİ BÖLÜM

Gudrun Kafe Pompadour'da

Noel yaklaştıkça dördü de kaçış hazırlıklarına başladılar. Birkin'le Ursula, sayıları pek de çok olmayan kişisel eşyalarını topluyor, sonunda hangi ülkede karar kılarlarsa oraya gönderilmek üzere hazır ediyorlardı.

Gudrun heyecan içindeydi. Kuşlar gibi oradan oraya uçmaya bayılırdı.

Gerald'la o, hazırlıklarını daha önce tamamladıklarından Londra'ya gittiler. Oradan da Paris yoluyla İnnsbruck'a gidecek, Ursula'yla Birkin'i orada bekliyeceklerdi.

Londra'da bir gece kaldılar. Önce bir müzikhole, oradan da Kafe Pompadur'a gittiler.

Gudrun burasını hiç sevmezdi ama tanıdığı sanatçıların çoğu gibi o da ayağını nedense buradan kesemezdi. Ne zaman kente inse ayakları bir kokuşmuşluk ve bayağılık merkezine doğru sanki sürüklerdi onu. Hiç değilse bir kez gidip bakmadan edemezdi.

Bu gece de Gerald'la oturmuş tatlı bir likör yudumluyor ve somurluk, kızgın bakışlarla çevresindeki masaları süzüyordu. Hiç kimseye selâm vermemeğe çalışıyordu. Onlara böyle dışardan bakmak hoşuna gidiyordu: hay-

vanat bahçesindeki maymunları seyredercesine... Tanrım, ne pis yaratıklardı bunlar! Genç kadın, tiksinti ve öfkeden kanının kapkara kaynadığını duyuyordu. Gene de oturup onları seyretmekten kendini alamıyordu.

Bir kaç tanıdık masasına gelip hatırını sordular. Bir çokları da oturdukları yerden yan gözle onu ve Gerald'ı süzüyorlardı. Dönüp dönüp bakanlar oluyordu.

Gudrun'un eski grubu oradaydı: köşede, öğrencileri ve sevgilisiyle oturan Carlyon, Halliday, Libidnikov ve Halliday'in Pisi Pisi'si... herkes buradaydı.

Gudrun gizlice Gerald'ı gözetliyordu. Onun Halliday'i ve Halliyday'in masasındakileri bir an süzdüğünü gördü. Onların gözleri de Gerald'daydı. Başlarıyla selâm verdiler. Gerald da onları selâmladı.

Masadakiler kendi aralarında kıkır-kıkır birşeyler fısıldaştılar. Minnet'i birşeyler yapınağa zorluyorlardı.

En sonunda kız ayağa kalktı. Uzun, soluk ışınları andırır, yollu ipekten bir elbise giymişti. Biraz zayıflamış olduğundan gözleri daha da iri duruyordu. Başkaca hiç değişmemişti. Gerald gözlerinde alaya benzer bir pırıltıyla onun yaklaşmasına baktı. Kız geldi ve o beyaz, ince elini uzatarak,

«Merhaba,» dedi. «Nasılsın?»

Gerald onunla tokalaştı ama yerinden kalkmadı. Kız da masaya dayanıp durdu, onun yanıbaşında. Gudrun'a soğuk bir baş selâmı verdi. İki kadın birbirlerini uzaktan çok iyi bilmelerine karşın şimdiye kadar hiç tanıştırılmamışlardı.

Gerald, «Çok iyiyim, mersi; ya sen nasılsın?» dedi.

«Bildiğin gibi. Ğupeğtten de habeğ?»

«Rupert mi? O da çok iyi.»

«Onu demek istemedim. Evlenmesini demek istedim.»

«Evet; evlendi.»

Minette'in gözlerinde bir şimşek çakar gibi oldu: «Sonunda beceğdi, desene? Ne zaman evlendi?»

«Beş - on gün oluyor.»

«Yok canım! Bize habeğ veğmedi.»

«Vermemiştir.»

«Veğmedi ya! Ne ayıp şey, değil mi?» Kız bunu meydan okurcasına sormuştu.

Gerald, «İçinden gelmemiş olsa gerek,» dedi.

«Ama neden gelmesin içinden?»

Gerald karşılık vermedi. Bu güzel, kısa saçlı kızın böyle yanı başında direnip durmasında çirkin, hınç dolu bir hava vardı.

«Londğada çok kalıyoğ musunuz?»

«Yarın gidiyoruz.»

«Öyle mi? Gelip Julius'a meğhaba demiyoğ musun?»

«Şimdi vaktim yok.»

«Peki; söyleğim ona.» Sonra, kız gözlerinde şeytanca bir pırıltıyla, «Çok iyi gördüm seni,» diye ekledi.

«Çok iyiyim de ondan.» Gerald rahat ve sakin kanlı konuşuyordu: gözlerinin içinde belli belirsiz bir alay pırıltısıyla.

«Hoşça vakit geçiriyor musun bari?» Minette'in soğuk ve rahat bir tonla sorduğu bu soru doğrudan doğruya Gudrun'a batırılan bir iğneydi.

Gerald da hiç istifini bozmadan, kısaca, «Evet,» diye yanıtladı.

«Bizim masaya gelmediğine pek üzüldüm. Eski dostlağını ne çabuk unuttun!»

Gerald neşeyle, «Huyum kurusun; öyleyimdir!» dedi.

Minette ikisini de başıyla selâmlayıp iyi geceler dileyerek ağır ağır kendi masasına döndü.

Gudrun onun arkasından baktı. Minette'nin o durgun, ifadesiz sesiyle söylediklerini açıkça duydular:

«Gelemiyormuş. Bu gece başka işleri varmış, efen dim!»

Masadakilerden alaylı bir gülüş yükseldi. Kendi aralarında gene fısıldaştılar.

Gudrun serinkanlılıkla Gerald'a bakarak, «Arkadaşın mı?» diye sordu.

Gerald onun bakışlarından kaçınmadı: «Bir gece Birkin'le Julius Halliday'in evinde kalmıştık da.»

Gudrun onun Minette'le yatmış olduğunu biliyordu; Gerald da onun bunu bildiğini.

Gudrun çevresine bakınıp garsonu aradı. Canı buzlu bir kokteyl istiyordu. Gerald onun bu isteğine güldü ve içinden neler geçirdiğini merak etti.

Halliday'in grubundakiler sarhoştular ve canları hır çıkarmak istiyordu. Yüksek sesle Birkin'den konuşmağa başlamışlardı. Onu iyice alaya alıyorlar, hele evlenmesini tefe koyup çalıyorlardı.

Halliday'in, «Kuzum, aklıma getirmeyin şu Birkin'i!» diye tiz bir kahkaha attığı duyuldu. «İğreniyorum ondan. Herife neredeyse İsa Peygamber'den daha beter, diyeceğim geliyor. Hep kurtuluştan, ruhunun kurtulmasından dem vuruyor çünkü!»

Rus Libidnikov'un, hızlı hızlı konuşan sesiyle, «O yolladığı mektuplar aklında mı, Julius? Hani, **Arzu kutsaldır**, filân derdi?» diye sorduğunu duydular.

Halliday, «Elbette!» dedi. «Nasıl unutabilirim. Hatta bir tanesini cebimde taşıyorum.» Cüzdanındaki kâğıtları karıştırmağa koyuldu. «Burada bir yerde... hık... olacak... Aman yarabbi... hık! Gördünüz mü işte! Şimdi de hıçkırığım tuttu. Birkin... hık! Aklıma getirmeyin dedim ben size.»

Gerald'la Gudrun gözlerini onların masasına dikmişlerdi. Onlarsa, sarhoş, deliler gibi gülüp duruyorlardı.

Minette Halliday'e doğru eğilerek, «Ver bakayım, ne

yazmış,» dedi. Düz sarı saçları yüzüne doğru düşünce, kulakları ortaya çıkmış ve bu da ona, çıplak kalmış gibi, neredeyse müstehçen bir hava vermişti.

«Dur, bekle!» diye bağırdı Halliday. «Yok, yok, sana vermem. En seçme parçalarını yüksek sesle okuyacağım. Hık... Aman yarabbi! Hık! Biraz su içsem şu hıçkırığımı keser mi ki?»

Genç Rus o hızlı, soylu şivesiyle, «Karanlıkla aydınlığın birleşmesi üstüne yazdığı mektup değil mi o?» diye sordu. «Hani çürümekle, kokuşmakla ilgili deli saçmaları?»

«O galiba,» dedi Minette.

Julius Halliday, «Öyle mi diyordu? Bak ben unutmuşum,» diyerek mektubu açtı. «Hık! Eveet! Aman ne bitirim! En şaheser mektuplarından biridir bu.» Sonra, Kutsal Kitaptan ayetler okuyan bir papazın tek düze temposuyla mektuptan parçalar okumağa başladı:

«Her ırkın yaşamında, yokolma isteğinin bütün öteki isteklerden baskın çıktığı bir çağ vardır. Bireyde de bu istek, insanın kendi kendini yoketmek istemesi biçiminde ortaya çıkar. Hık...»

Halliday durup başını kaldırdı. Maxim Libidnikov o çabuk çabuk konuşmasıyla,

«Ne yalan söyleyim, ben onun eninde sonunda kendini yokedeceğini sanıyordum,» dedi.

Halliday güldü.

Minette, «Yokolacak nesi kalmışki zaten?» diye dudak büktü. «Bir deri, bir kemik bir de başka bir yeri!»

Halliday tiz kahkahalar arasında, «Dinleyin, dinleyin, bakın ne ömür!» diye bağırdı. «Bırakın da okuyayım, yahu!»

Sonra gene papaz gibi okudu:

«Bu, insanın kendi kendini eksiltme isteğidir: kokuşma ve çürüme yoluyla başlangıca dönüp, var olmanın

en ilkel dönemine kavuşmak için bir özlem... Ulu Tanrım! Bunun üstüne hiçbir şey yazılamaz, insan olsun! İncil'den bile daha üstün be, kör olayım!»

Maxim, «Evet, kokuşma ve çürüme yolu,» diye baş salladı. «Burası iyi aklımdan kalmış.»

Minette, «Zaten çürümekten, kokuşmaktan başka lâf konuşmazdı ki!» dedi. «Bu kadar kafaya taktığına göre çok kokuşmuş olsa gerek!»

«Tam üstüne bastın,» dedi Maxim.

«Bırakın da okuyalım, yahu! Daha ne cevherler yumurtlamış.»

Maxim, «Oku, oku,» dedi. «Çok ilginç.»

Minette, «Bu biçim yazılar yazmak için adamın küstah olması gerek,» dedi. «Kendini bir şey sanıyor.»

Maxim, «Evet, elbette,» diye yanıtladı. «Zaten Birkin megaloman'ın biridir. Megalomani de bir çeşit din mani'si sayılır. Birkin kendini İnsanlığın Kurtarıcısı sayıyor. Oku, Julius.»

Julius Halliday okumağa başladı:

«İyilik ve rahmetin ömrüm boyunca beni izlediğine inanıyorum.»

Sonra gene kıkır kıkır gülerek, «Ay, vallahi, öyle zevkli ki hıçkırığıma bile iyi geldi!» diye bağırdı.

Gudrun birden, «Ben gitmek istiyorum, Gerald,» dedi. Gözleri çakmak çakmak yanıyordu ve yanaklarını ateş basmıştı. Birkin'in mektubunun öyle herkese karşı, alaya alınarak yüksek sesle okunması kanını başına sıçratmış, onu öfkesinden adeta kudurtmuştu.

Gerald hesabı öderken o ayağa kalktı ve serinkanlılıkla Halliday'in masasına doğru yürüdü. Hepsi başlarını kaldırıp ona baktılar.

Gudrun, «Özür dilerim; bu okuduğunuz mektubun aslı mı?» diye sordu.

Julius Halliday, «Aa, elbet, ta kendisi,» diye karşılık verdi.

«Görebilir miyim?»

Halliday bön bön gülümsiyerek, ne yaptığını pek bilmeden mektubu ona uzattı.

Gudrun, «Çok teşekkür ederim,» diyerek döndü ve elinde mektup, parlak ışıklı salon boyunca, sıkışık masaların arasından o ölçülü adımlarıyla geçerek dışarı çıktı.

Masadakilerin akılları başlarına gelene değin bir kaç dakika geçti. O zaman boğuk bir takım bağırışlar yükseldi. Sonra birisi Gudrun'un ardından.

«Yuu!» çekmeğe başladı.

Gudrun çok şık giyinmişti. Parlak, koyu yeşil mantosunun yakasıyla kol kapakları mavi tilkidendi; mantosunu altından gümüş simli siyah kadife elbisesinin etekleriyle gümüş simli çorapları ve gümüş grisi pabuçları görünüyordu. Şıklığına ve güzelliğine güvenen bir ahestelikle salma salma kapıya doğru yürüdü.

Kapıcı aşırı bir saygıyla kapıyı açtı ve Gudrun'un bir baş işaretiyle hemen koşup düdüğünü öttürerek bir taksi çağırdı. O saat bir taksinin farları, dönemesi dönerek, bir çift göz gibi Gudrun'un üstüne çevrildi.

Gudrun'un ne yaptığını ayrımlamamış olan Gerald yuhaların arasında onun peşi sıra yürüdü. Minette'in,

«Gidin alın mektubu onun elinden! Hiç böyle rezalet görmedim!» diye bağırdığını duydu. «Gerald Crich'e söyleyin. Koşun, ona söyleyin de alsın onu karının elinden.»

Kapıcı taksinin kapısını açmıştı. Gudrun Gerald'ı bekliyordu.

«Otele mi?» diye sordu.

Genç adam, «Sen nereye istersen,» diye cevap verdi.

Gudrun şoföre, «Wagstaff Oteline çek,» dedi. «Barton Sokağı.»

Şoför başını eğdi ve taksinin boş olduğunu gösteren küçük bayrağı indirdi.

Gudrun şık olduğunu bilen ve dünyaya tepeden bakan bir kadın tavrıyla taksiye bindi. Oysa için için köpürüyordu.

«Gerald, kapıcıyı unuttun,» dedi.

Gerald kapıcıya bir şilin verdi. Adam selâm durdu. Taksi kalktı.

Gerald, «İçerdeki şamata neydi, kuzum?» diye sordu.

«Birkin'in mektubunu ellerinden aldım.»

O zaman Gerald Gudrun'un elindeki buruşuk kâğıt parçasını gördü. Gözleri sevinçle parlıyarak,

«Ah, harika!» dedi. «Bir sürü eşşek!»

Genç kadın, ««Hepsini öldürmek geldi içimden!» dedi. «Köpek sürüsüne benziyorlardı. Ama aptallık Rupert'te. Böyle it sürüsüne mektup yazıp da içini açacak, kendini ele verecek ne var? İnsan dayanamıyor, doğrusu.»

Onun bu öfkesi Gerald'ı biraz şaşırttı. Ama Gudrun'un Londra'yı artık gözü görmez olmuştu. Sabah treniyle yola çıktılar. Büyük köprünün üstünden geçerlerken Gudrun,

«Bu pis kenti bir daha hiç görmek istemiyorum!» diye bağırdı. «Kafamı kesseler bir daha buraya dönemezmişim gibi geliyor.»

YİRMİ DOKUZUNCU BÖLÜM

Avrupa

Yola çıkmazdan önceki son haftalarını Ursula rüyada gibi geçirdi. Kendi kendisi olmaktan çıkmıştı. Hiç bir şey değildi şu sırada. Yakında, çok, çok yakında yaratılacak olan bir varlıktı. Ama yaratılmamıştı daha: hazırlık halindeydi.

Ailesini görmeye gitti. Ana babasıyla konuşması oldukça soğuk geçti: bir kavuşmadan çok ayrılmalarının bir kanıtı gibiydi bu görüşme. Onları birbirlerinden ayıran Kadere boyun eğmişlerdi.

Ursula ancak Dover'den Ostend'e giden varupa bindiği zaman kendine gelmeye başladı. Rüzgârlı, zifiri karanlık gece içinde, vapurun arkasında durmuş, Londra kıyılarından göz kırpan küçük, ıssız görünüşlü ışıkları seyrediyordu. Ve bu ışıkların, gecenin derin ve yaşıyan karanlığından gitgide küçüldüklerini gördükçe ruhunu saran uyuşukluğun, afyon uykusunun da açılmağa başladığını duyuyordu.

Birkin, «Hadi, öne doğru gidelim mi?» diye sordu. En önde durup gidecekleri ufka doğru bakmak istiyordu. Ta geride, İngiltere denilen boşluğun içinde yanıp sönen

uzak ışıklara son bir kez baktılar; sonra yüzlerini karşılarındaki uçsuz bucaksız geceye döndüler.

Kuytu bir köşede Birkin rüzgâr almıyan bir yer buldu. Halkalanmış duran kalın bir urganın üstüne, birbirlerine sarılıp oturdular ve üstlerine bir battaniye çektiler. İçiçe girmek, eriyip tek vücut olmak istercesine, birbirlerine sokuldukça sokuluyorlardı. Gece çok soğuktu ve karanlık elle tutulabilecek kıvamda...

Bir tayfa güverteye çıktı. Karanlıktan da karanlık bir gölge gibiydi. Sonra hayal meyal, yüzünün solgun buğusunu gördüler. O da onların yüzlerinin solgunluğunu seçti ve bir hayalet gibi sessiz, dönüp gitti. Hiç ses çıkarmadan onun ardından baktılar.

Karanlığın derinliklerine düşmüşlerdi sanki. Ne yer kalmıştı, ne gök, ne deniz; yalnızca uçsuz bucaksız bir karanlık ve bu karanlığın içine uykuda bir tohum gibi kayarak düşen kendileri... Nerde olduklarını, bundan önce nerelerde gezdiklerini, başlarına neler geldiğini, her şeyi unutmuşlardı. Yalnızca bu karanlığı ve kendilerinin karanlık içinde yüzüşlerini biliyorlardı.

Ursula bir de kendisini bekliyen bilmediği dünyayı düşünüyordu. Bu sonsuz karanlığın içinde bir yerde, daha görmediği, tanımadığı bir cennetin hayali yakamozlanır gibiydi. Yüreği karanlığın balı gibi ağdalı, güneşin sıcaklığı gibi ballı bir ışıkla dopdoluydu ve bu ışık onun gönlüne, gitmekte olduğu cennetin ufuklarından vuruyordu.

Mutluluğun doruğunda birden yüzünü yanındaki erkeğe doğru kaldırdı ve Birkin bu yüze dudaklarıyla dokundu. Öyle soğuk, öylesine taptaze ve su gibi duruydu ki bu yüz, onu öpmek kıyıda yeni açmış bir çiçeği öpmek gibiydi.

Birkin Ursula'ya sarıldıkça kendinden geçiyordu. Yüzünü Ursula'nın ince, ipek saçlarına gömmüş, bu saçlar-

daki deniz ve gece kokusunu içine sindiriyordu. İçi huzur doluydu; kendini çevresindeki karanlığa teslim etmişti. Ömründe ilk olarak kusursuz, sonsuz, noksansız bir gönül rahatlığının tadını tadıyordu.

Güvertede ayak sesleri duyunca kendilerine gelip ayağa kalktılar. Soğuk, rutubetli gece havasında her yanları tutulmuştu ama Ursula'nın gönlünde yakamozlanan cennet ve Rupert'in gönlündeki sözlere sığmaz huzur yerli yerince duruyordu.

Karşıda bir takım ışıklar belirmişti. Gene yer yüzüne dönüyorlardı. Olsun! Hiç değilse bıraktıkları dünya değildi ya! Hem zaten onların ruhlarını saran mutluluk ve huzuru hiç bir şey bozamazdı artık!

Ne tuhaf! Böyle geceleyin gemiden inmek, öbür dünyaya gitmek gibi bir şeydi. Ursula karanlıkta OSTEND yazan büyük, soluk bir levha görmüştü. Kara kurşunî gece içinde herkes böcekler gibi aceleci ve telâşlı, koşuşup duruyordu. Hammallar İngilizceye benzemiyen İngilizceleriyle bağırışıyor ve yolcuların ağır bavullarını kapıp taşıyorlardı.

Gümrükten geçtikten sonra Birkin çantalarını kapattı; büyük bir kapıdan gene açık havaya çıktılar ve kendilerini bir tren istasyonunda buldular. Kara kurşunî gece havası hâlâ bir böcekler dünyasının telaşesiyle doluydu ve trenlerin arasında bir sürü hayaletler koşuşuyordu.

Birkin, «İşte bizim tren!» dedi

Ursula baktı ve «Alsass - Lothringen Luxemburg - Metz - Basle,» diye okudu.

Çantalarını taşıyan hammal yanlarına yaklaştı.

«**A Bâle - deuxiéme classe - voila!**»* Trenin yüksek basamaklarını tırmandı. Onlar da peşinden. Kompartı-

(1) Basel'e ikinci mevki olacak, tamam.

manlardan bir çoğu loş ve tenhaydı. Çantaları yerleştirildi; hammalın bahşişi verildi.

Birkin, «**Nous avons encore?**»** diye sordu.

Mavi gömlekli hammal, «**Encore une demi heure**»*** dedi ve gitti.

Birkin, «Hava çok soğuk,» dedi. «Gel, bir şeyler yiyelim.»

Dışarda bir kahveci vardı. Sıcak sıcak kahve içtiler ve jambonlu sandviç yediler. Ekmek öyle kalındı ki Ursula ısırayım derken neredeyse çenesini kırıyordu...

En sonunda tren gecenin içine dalıp yürümeğe başladı. Karanlıkta Ursula Avrupanın düz ovalarını, ıslak ve gölgeli tarlalarını seçebiliyordu. Kendilerini birden Bruges'de bulunca şaştılar. Ne çabuk gelmişlerdi! Sonra gene, arasında zaman zaman uykuda çiftlik yapıları, incecik kavak ağaçları ve ıssız kır yolları seçilen düz karanlığa daldılar. Ursula Birkin'le el ele oturuyordu. Dışarısının ıssızlığı onu da etkilemiş gibiydi.

Karanlığın içinde bir kaç lâmba parladı: Ghent İstasyonu. Dışarda gene hayaletler koşuş; sonra gene çan sesi ve düz karanlığın içindeki sallantı.

Ursula demir yolunun yakınındaki bir çiftlik evinden eli fenerli birinin çıktığını gördü ve aklına kendi çocukluğunun geçtiği Lossethay'deki çiftlik geldi; o çiftlikte geçen sıcacık, aydınlık günler. Tanrım, o çocukluk günlerinden ne denli uzaklara gelmişti ve daha ne uzun yollar uzanıyordu önünde! Marsh Çiftliğinde hizmetçi kız Tilly'nin verdiği tereyağlı ekmeği yiyen küçük kızla şimdi, bu gece, bu trende Birkin'le giden kadın arasında, öyle bir uçurum vardı ki Ursula kimliğini yitirmiş gibiydi. Lossethay Kilisesinin avlusunda oynayan o

(2) Henüz elimizde.

(3) Bir yarım, saat daha.

küçük çocuk sanki kendisi değil, tarihe mal olmuş bambaşka bir küçük yaratıktı...

Brükselde yarım saatlik bir kahvaltı molası vardı. Trenden indiler. İstasyondaki büyük saat altıyı gösteriyordu. Kocaman, ıssız yemek salonunda kahvelerinin yanı sıra çörekle bal yediler. Ursula elleriyle yüzünü sıcak suda yıkayıp saçlarını fırçalamış ve hafiflemişti.

Çok geçmeden gene trene binip yola düzülmüşlerdi. Hava ağarmaya başladı. Kompartımana yeni yolcular binmişti. Uzun sakallı iş adamları kendi aralarında durmadan Fransızca konuşuyorlardı. Tren karanlıktan yavaş yavaş sıyrılıp aydınlığa girer gibiydi. Ağaçlar seçilmeye başlamıştı, gölge gölge... Sonra beyaz bir ev, daha sonra bir küçük köy...

Belçikalı iş adamları indiler. Tren Luxemburg'dan, Alsas - Loren'den, Metz'den geçti. Ama Ursula artık baktığını pek görmez olmuş, gene de bir düş dünyasına dalmıştı. O gece Basel'de bir otelde konaklayıp ertesi sabah gene trene bindiler. Yola çıktıkları zaman Ursula sevindi. Zürih'den geçtiler ve az sonra karla kaplı dağların eteğine ulaştılar. En sonunda ereğe yaklaşmışlardı. Ursula'nın beklediği yeni dünyaya varmak üzereydiler.

Genç kadın kara ve geceye gömülü duran İnnsbruck'a bayıldı. Karların üstünden, kızakla otele geldiler. Altın renkli ışıklarıyla otel gözlerine evleri gibi sıcak ve sevimli göründü.

İçeri girince kıvançla güldüler. Hol kalabalık ve hayat doluydu.

Birkin Almanca olarak, «Bay ve Bayan Crich geldiler mi acaba?» diye sordu. «Paristen geleceklerdi.»

Daha sorusuna yanıt çıkmadan Ursula kız kardeşinin merdivenden aşağı inmekte olduğunu gördü. Gudrun'un sırtında gri tilki kürklü yeşil mantosu vardı.

Ursula, «Gudrun! Hey, Gudrun!» diye seslendi.

Gudrun trabzandan aşağı baktı ve aheste, dünyaya metelik vermez havası o saat dağıldı. Gözleri parlıyarak,

«Ursula, sen misin?» diye bağırarak basamaklardan aşağı bir koşu kopardı.

Ursula da yukarı doğru atıldı. İki kız kardeş sahanlıkta karşılaştılar ve sevinç çığlıkları arasında kucaklaştılar.

Gudrun, «Biz sizi **yarın** bekliyorduk! İstasyonda karşılayacaktım!» diye hayıflandı.

«Yok, bugün geldik,» dedi Ursula. «Ne güzel değil mi burası?»

«Çok şirin. Gerald bir şeyler alınağa çıktı. Ursula' cığım, kimbilir ne **feci** yorulmuşsundur!»

«Pek değil ama üstün başım berbat.»

«Hiç de değil. Taptaze duruyorsun. Başındaki kürk şapkaya bayıldım.»

Ursula bol mantosunun uzun tüylü, sarı yakasının kürkünden bir şapka giymişti.

«Ya sen? Çok şıksın!» dedi kardeşine. «Nefis bu manton!»

Birkin, «Ya inin ya da çıkın!» diye araya karıştı. Çünkü kız kardeşler sahanlıkta durmuş herkesin yolunu kapıyorlardı ve kapıcıdan müşterilere kadar herkesin gözü onların üstündeydi.

Ağır ağır yukarı çıktılar. Gudrun dönüp arkasına bakarak,

«İlk kat mı?» diye sordu.

Hammal, «İkinci kat, hanımefendi. Asansöre buyurun,» dedi.

Ama onlar öyle lâfa dalmışlardı ki onu duymadılar bile. Merdiveni çıkmakta devam ettiler. Hammal, suratı bir karış, çaresiz, onların peşi sıra yürüdü.

İki kız kardeşin bu kavuşma sevinci ne tuhaftı! Yad

ellerde karşılaşmış iki sürgün gibiydiler. Birkin onları böyle gördükçe kuşku ve şaşkınlığa kapılmaktan kendini alamıyordu...

Ursula'yla Birkin banyo yapıp sırtlarını değiştirdikten sonra Gerald içeri girdi. Güneş vurmuş kırağı gibi pırıl pırıldı.

Ursula, «Rupert, siz Gerad'la aşağı inip sigara içseniz,» dedi. «Gudrun'la benim konuşacaklarımız var.»

İki kız kardeş Gudrun'un odasına oturdular ve konuşmaya başladılar. Gudrun Ursula'ya Kafe Pompadour'daki mektup olayını anlattı. Ursula sarsılmış ve ürkmüştü.

«Mektup nerede?» diye sordu.

«Bende.»

Ursula, «Bana vereceksin, değil mi?» diye sordu.

Gudrun nedense bir süre sustu. Sonra, «Gerçekten istiyor musun, Ursula?» diye sordu.

«Okumak istiyorum.»

Gudrun, «Elbette,« dedi. Aslında mektubu bir andaç bir simge olarak kendisi saklamak istiyordu ama bunu Ursula'ya açıklıyamazdı. Ne var ki Ursula onun içinden geçenleri sezmiş ve hafifçe sinirlenmişti. Bu yüzden konuyu değiştirdiler.

Ursula, «Paris'te ne yaptın?» diye sordu.

Gudrun, «Hiç,» diye omuz silkti. «Bilinen şeyler. Yalnız bir gece Fanny Bath'ın stüdyosunda çok eğlenceli bir toplantı oldu.»

«Anlatsana, kimler vardı?»

«Biliyorsun, Fanny şu Billy Mac Farlane denilen ressama deli gibi tutkun. Bu yüzden su gibi para harcıyor. Herkes zil zurna sarhoş oldu ama gene de ilginçtiler, Londradaki pis serseriler gibi şapşal değil. Bu Paris'teki sanatçılar gerçekten önemli şeyler yaratıyorlar, aradaki ayrım bu, sanıyorum... Hâ, bir Romen vardı, yakışıklı bir çocuk. İyicene sarhoş oldu; stüdyodaki yüksek bir

duvar merdivenine tırmandı, harika bir de nutuk attı. İnan Ursula, gerçekten harikaydı. Fransızca başladı konuşmaya: **La vie, c'est une affaire d'âmes impériales.*»** Öyle güzel bir sesi vardı ki! Pek yakışıklıydı doğrusu. Yalnız bir süre sonra Romence konuşmaya başladı; o zaman da ne dediğini kimsecikler anlamadı. Ne var ki Donald Gilchrist gene de coşmuş, kendinden geçmişti. Kadehini yere çarpıp kırdı. **Tanrı tanığım olsun, yaşamak bir mucize! İyi ki yaşıyorum!** diye bağırınağa başladı. Biliyor musun, Ursula; gerçekten de öyleydi...»

Gudrun bir kahkaha attı ama nedense kof çıktı bu kahkahası.

Ursula, «Peki, Gerald nasıldı onların arasında?» diye sordu.

«Gerald mı? Ulu Tanrım, güneş yemiş kabak çiçeği gibi açıldı seninkisi! Bir kez coşmaya görsün, kabına sığamıyor. Gidip beline sarılmadığı kadın kalmadı, desem yeri var. İnan. Ursula, ekin biçer gibi toptan topluyor kadınları. Kimi istese elde edebilirdi o gece. Hiç biri hayır diyemezdi ona. Şaşılacak şey... Hatta Fanny Bath bile... oysa Billy MacFarlane'i gerçekten seviyor kadın... Şaştım kaldım ben bu işe... Sonradan da... Biliyor musun, Ursula... Sonradan kendi kendime, tek kadın değilmişim de bir oda dolusu kadınmışım gibi geldi. Kraliçe Viktorya'dan daha şahane bir kadınmışım gibi geldi. Bir oda dolusu kadın bir arada... Şaşılacak şey... Çünkü o bir Sultan'dı. Ben de onun bir harem dolusu kadını...»

Gudrun'un gözleri parıl parıl, yanakları alev alev yanıyordu. Ursula ona bakınakla doyamıyordu ama gene de içi rahat değildi...

Sonra yemek saati geldi. Gudrun parlak yeşil ve altın simli, göz alan bir gece elbisesi giymişti. Kendi güzelliği

(*) Şâhâne bir ruh zorunudur yaşam.

de göz alıcı ve çarpıcıydı. Gerald'ınsa bütün erkek güzelliği üstündeydi. Ursula sarhoş gibi oldu. Kendi masalarının cevresinde bir büvü cemberi vardı sanki. Onların köşesinden bütün yemek salonuna parlak bir ışık yayılır gibiydi.

Gudrun, «Nefis bir yer burası, değil mi?» diye kıvançlı bir heyecanla sordu. «Karlara bayılıyorum. Bu karlı hava her şeyi yüceltiyor sanki Bana bile **übermenschlich*** bir varlıkmışım gibi geliyor; insan üstü.»

«Gerçekten öyle,» dedi Ursula. «Ama bu biraz da İngiltere'den uzak oluşumuz yüzünden, değil mi?»

Gudrun, «Elbet öyle,» diye yanıtladı.

Gerald, «Çok doğru,» diye ekledi. «İngilterede hiç bir zaman böyle rahatça bırakamayız kendimizi.»

Gudrun, «Ne garip değil mi?» diye güldü. «Kendi yurdumuzdan uzak olduğumuz için böyle şükürler etmemiz? Kendi kendime inanamıyorum: yabancı bir ülkeye ayak basar basmaz öyle bir seviniyorum, öyle bir değişiyorum ki! Hayata yeni bir varlık doğuyor, diyorum kendi kendime!»

Gerald, «Zavallı, ihtiyar ana-vatancığımıza pek yüklenmeyin,» dedi. «Aslında ne kadar sayıp - söversek sövelim, seviyoruz İngiltere'yi.»

Birkin, «Olabilir ama hiç de rahat bir sevgi değil bu,» diye karşılık verdi. «Umutsuz bir sürü hastalığı olan ihtiyar bir anayı sevdiğimiz gibi seviyoruz, sevsek bile.»

Gudrun ona irileşmiş, karanlık gözlerle bakarak,» «Evet,» dedi ağır ağır. «Sen İngiltere'yi aslında pek çok seviyorsun, Rupert.»

«Ama vefasız bir sevgiliyim,» diye Rupert güldü. «Onu terkettim.»

(*) İnsanüstü.

Gerald, «Temelli değil ama,» dedi. «Nasılsa döneceksin.»

Ve bilgiç bilgiç başını salladı.

Deminden beri Rupert'e bakmakta olan Gudrun onunla ilgisini kesmişcesine. döndü ve gözlerini Gerald'a çevirdi. Gerald bu gece olağan üstü ve çok parlak görünüyordu: bir radyum parçası gibi. Hayat dolu, gene de öldürücü bir nesne. Öylesine de parıl parıl ki!

Genç kadın o güzel, biçimli kolunu uzattı ve yeşil tül köpüğünün arasından sıyrılan duyarlıklı, sanatçı elinin parmaklarıyla erkeğin çenesini tuttu.

Bir tuhaf, bilgiç gülümseyişle, «Ey, söyle bakalım,» dedi.

Gerald gözleri şaşkınlıktan irileşerek, «Neyi?» diye sordu.

«Düşündüklerini.»

Gerald derin uykulardan uyandırılmış bir adam gibi söyle bir gözlerini kırpıştırdı.

«Hiç bir şey düşünmüyordum, sanırım.»

Gudrun sesinde tatlı bir gülüşle, «Yok canım?» dedi.

Birkin'e öyle geldi ki bu gülüşü Gerald'ın canını almak içindir.

Gudrun. «Hadi öyleyse, Britanya'nın şerefine kadeh kaldıralım,» diye hafifçe bağırdı. «Britanya'mıza içelim!»

Ertesi gün vadiden geçen kısa tren yolunun sonundaki minnacık Hohenhausen istasyonunda indiler. Dört bir yanları karla kaplıydı, lekesiz, bembeyaz bir kardan beşik, yepyeni ve donmus... Bu beşiğin iki yanında, uçuk mavi göklere doğru, gümüş yaldızlı siyah, sarp dağlar yükselmekteydi.

Gudrun içi üşümüşcesine büzülerek, «Aman yarabbi, Jerry!» diye Gerald'a döndü. «Yaptığını gördün mü, şimdi?»

«Neymiş yaptığım?»

Genç kadın dağlardan yana hafifçe elini sallıyarak, «Şuraya baksana!» dedi.

Konuşmaktan bile korkar gibiydi. Gerald güldü.

Dağların orta göbeğindeydiler. Tâ doruklardan aşağı doğru karların örtüsü bembeyaz iniyordu ve bu da içinde bulundukları küçük vadiyi sepsessiz ve hiç değişmeyen, duru ve ışıklı bir cennete benzetiyordu:

Ursula, «İnsan kendini öyle minnacık ve yalnız hissediyor ki burada!» diyerek döndü elini Birkin'in koluna koydu.

Gerald Gudruna, «Geldiğine pişman değilsin ya?» diye sordu.

Gudrun ne diyeceğini bilemez gibiydi. Kar yığınlarının arasından dışarı çıktılar.

Gerald havadaki kar kokusunu içine sindirerek, «Ah, nefis bu!» diye söylendi. «İşte kızağımız! Ama ne olur, biraz yürüyelim. Şu yolda koşalım biraz!»

Gudrun'la Gerald paltolarını kızağın üstüne bırakıp yürümeye başladılar. Birden Gudrun şapkasını kulaklarının üstüne çekerek bir koşu kopardı. Parlak mavi etekleri rüzgârda dalgalanıyor, kalın kırmızı çorapları kar beyazlığının üstünde göz alıyordu. Gerald onun ardından baktı. Genç kadın onu arkada bırakmış, kendi yazgısına doğru koşuyordu sanki! Erkek onun biraz uzaklaşmasını bekledi, sonra peşine düştü.

Her yer kalın ve sessiz bir kar tabakasıyla örtülüydü. Pencere pervazlarına kadar kara gömülmüş duran geniş damlı Tirol evlerinin çatıları kardan yapılmış gibi duruyordu. Bol etekleri, kalın kar çizmeleri, omuzlarındaki yün atkılarıyla köylü kadınlar, yabancı beyle hanımın arasındaki bu garip kovalamacayı seyrediyorlardı.

Gerald ardından yetişince Gudrun döndü ve tuhaf, anlaşılmaz bir bakışla onun gözlerinin içine bakarak,

«Harika bir yer burası!» dedi.

Gerald'ın yüreği bir sevinç çırpınışıyla ağzına geldi; «Güzel!»

Gövdesinde kızgın bir elektrik akımı dolaşmış gibi oldu. Kasları bir enerji fazlalığıyla gerildi, katılaştı. O ve Gudrun ayni yoğun enerji kaynağının zıt kutupları gibi ayrıldılar birbirlerinden. Gene de yaşam sınırlarını aşıp yasak bölgelere birlikte girecek ve birlikte geri dönecek kadar güçleri vardı.

Birkin'le Ursula da şimdi onların ardı sıra koşmaya başlamışlardı. Ursula heyecanlı ve sevinçliydi. Gene de durup durup, gerçekten orada olduğuna güven getirmek istercesine Birkin'in elini tutuyordu.

«Böyle bir şeyi hiç ummamıştım!» dedi. «Ayrı bir dünya, burası.»

Bir kar çayırına daldılar. Sessizlik içinde çanlarını şıngırdatarak gelen kızak onlara burada yetişti. Biraz sonra da, yol kıyısında, yarı yarıya karlara gömülmüş duran küçük, pembe bir tapınağın önünde, Gudrun ve Gerald'ı buldular.

Sonra siyah kayadan duvarlarıyla dar bir boğazdan aştılar. Aşağıda karla ötülü bir ırmak; yukarıda masmavi bir gök dilimi. Üç yanı tahta örtülü bir eski köprünün içinden geçtiler ve biraz sonra ağır ağır yokuş yukarı tırmanmaya başladılar. Kızağın sürücüsü kırbacını havada şaklatarak bir garip, vahşî sesle,

«Hue! Hue!» diye atları dehliyordu.

Kayadan duvarların arasından yavaş yavaş sıyrıldılar ve kendilerini gene kar yığınlarıyla dolu bir açıklıkta buldular. Buz gibi ışıyan öğleden sonra satleri boyunca hep yokuş yukarı tırmandılar. İki yanda yükselen dağların varlığından ürkmüşcesine sessiz uzanan vadilerden geçtiler, boy boy.

En sonunda tâ, tepedeki bir küçük kar yaylasına

çıktılar. Dağların en yüksek tepeleri burada bir taş gülünün yaprakları gibi kat kat açılmış duruyordu. Ve karşılarında kahverengi ahşap duvarları ve tepeden bastıran beyaz kardan çatısıyla, düşlerde görülen evler gibi ıssız bir yapı. Doruklardan aşağı yuvarlanıp zamanla ev biçimini almış ve yarı yarıya karlara gömülmüş bir kocaman kayaydı sanki. Burada insanlar dört bir yandan bastıran bomboş, bembeyaz sessizliklerin ve çın çın öten dağ ayazının yüküyle ezilmeksizin nasıl yaşıyabiliyorlardı? Burda akıl erdirmek güçtü.

Ama işte kızaklar vızır vızır işliyordu, kapıdan gülüşüp bağrışan insanların girip çıktığı görülüyordu ve otelin içi sıcacık yaşamla doluydu.

Yolcular hizmetçi kadının peşi sıra, çıplak tahta merdivenlerden yukarı çıktılar. Gudrun'la Gerald ilk yatak odasını seçtiler ve bir anda kendilerini altın renkli bir kutuyu andıran küçücük, sade bir köy odasında, başbaşa buldular. Yerler, duvarlar, tavan, kapı, pencere, çatının aşağı doğru meyilli olması yüzünden küçücüktü. Meyilli tavanın altına, üstünde leğen ibrik duran bir masa ve karşı duvara da aynalı bir tuvalet masası konmuştu. İki yanda iki karyola duruyordu: üstleri mavi beyaz kareli, kocaman, kabarık kuş tüyü birer yorganla örtülü.

Hepsi bu. Bu sıcak yarı hücreye ikisi başbaşa kapatılmışlardı. Birbirlerine baktılar ve böyle dünyadan apayrı, ikisi başbaşa kalmanın verdiği korkuyla, güldüler.

Uşak bavullarını getirip bıraktı ve çıktı.

Gerald, «Çok konforsuz bulmadın ya?» diye Gudrun'a sordu.

Oda çok sıcak değildi. Genç kadın hafifçe ürperdi.

Gene de, «Nefis bir yer,» dedi. «Şu tahta kaplamaların rengine baksana, ne güzel! Bir fındığın içinde yaşıyormuşuz gibi.»

Gerald durmuş onu süzüyordu o keskin sert bakışlarıyla. Ve ona baktıkça içi hiç eksilmeyen, alın yazısı gibi yakasını hiç bırakmıyan bir ihtirasla dolup taşıyordu.

Gudrun gitti, alçak pencerenin önünde diz çöktü. Istıraba benzer bir zevkle ürpererek,

«Ah, şuraya bak!» diye mırıldandı.

Tam önlerinde yüksek sarp yamaçların arasına sokulmuş sessiz bir kar beşiği uzanıyordu. Yamaçların alçak yerlerinde seyrek ve ince çamlar serpiştirilmiş duruyordu. Dünyanın merkezi, düğüm yeri, göbeğiydi sanki burası. Burada yer, duru, ulaşılmaz ve aşılmaz olan göklerin malıydı.

Gudrun bir garip vecde kapılmış gibiydi. Pencerenin önünde dize gelmiş, bir garip sarhoşlukla ellerini yanaklarına bastırmış, dışarı bakıyordu. En sonunda gelmişti işte; aradığı yere ulaşmıştı en sonunda!

Gerald ona doğru eğilmiş, onun omuzunun üstünden dışarısını seyre dalmıştı. Daha şimdiden bir yalnızlık çökmüştü içine. Gudrun ondan çok uzaklara gitmiş gibi geliyordu. Gudrun'u yitirmiş gibi geliyordu; temelli aldırmıştı onu elinden ve yüreği buzdan bir kıskaçla sıkıştırılır gibiydi. Göklere tırmanan dağların arasındaki vadiyi, kar beşiğini görüyordu. Ve biliyordu ki buradan hiç bir çıkış yolu yoktur. Alacakaranlığın gölgeli, düşlemli beyazlığıyla korkunç, ayaza kesmiş sessizliği çevrelerini sarmıştı ve Gudrun, bir tapınağın önünde dua edercesine dalgın, pencere başında dize gelmiş duruyordu.

Genç hiç değilse onun varlığının bilincinde olduğunu belirtmeliydi! Ama kadın ona daha da sırt çevirerek dışarı bakmakta direndi. Gerald onun gözlerinin yaş içinde olduğunu biliyordu. Gerald'ı sıfıra indiren bir gizli din vecdinin göz yaşlarıydı bunlar. Birden genç adam eliyle onun çenesini tuttu ve yüzünü kendine döndürdü.

Kadının ıslak lâcivert gözleri iri iri açılmıştı ve ona biraz dehşetle, korkuyla bakıyordu. Gerald'ın keskin çakır gözleri kısılmış ve göz bebekleri insan üstü bir dikkatle ufalmıştı. Gudrun'un dudakları, soluğunu alamıyormuş gibi yarı aralandı.

Gerald içindeki sehvetin dalga dalga kabardığını duydu; bir bronz gongun vuruşları gibi güçlü, sarsıcı, karşı konulmaz... Kadının o yumuşacık yüzüne doğru eğilirken kendi dizleri de bronz kesilmiş gibiydi. Ellerinin altındaki ten nasıl ipek gibi yumuşacıktı ama o ıslak gözlerde, ırzına geçilmiş bir dilsiz hayvanın ürküntüsü vardı. Gerald o an kış gibi soğuk bir güçle dolgunlaştığını duyumsadı; elleri canlı metal kesilmişti; kaskatı, yılmaz ve karşı konulmaz. Yüreği bir bronz gong gibi vuruyordu; çın çın derinden derine.

Gudrun'u kolları arasına aldı. Kadın yumuşacık ve cansızmış gibi hiç kımıldamadan duruyordu. Ve hâlâ ıslak olan gözleri hep açıktı, büyülenmişcesine bir umarsızlık içinde... Gerald'sa insan üstü güçlü. Gudrun'u yerden kaldırıp bağrına bastı. Bronzlaşmış gövdesinin üstünde kadının gevşek, kımıltısız, ağır yumuşaklığını duydukça arzudan deliriyor ve bu arzuyu hemen doyumlamazsa ölecekmiş gibi geliyordu. Gudrun ondan uzaklaşmak ister gibi şöyle bir çırpındı.O saat Gerald'ın yüreğinde buz gibi bir alev yalazlandı; çelik bir kaplan gibi kadını kıskıvrak kavradı. İstediğini vermezse onu öldürebilirdi!

Ama genç kadın onun gövdesindeki insan üstü güce karşı koyamıyacak kadar zayıftı. Gene gevşedi ve bir yarı baygınlık içerisinde yumuşacık, göğsü soluk soluğa inip kalkarak kendini bıraktı.

O anda öyle tatlı bir şeydi ki bu Gerald için; öyle bir mutluluk, öyle bir rahatlamaydı ki! Bu eşsiz zevkin bir ânından vazgeçmektense sonsuz işkenceler çekmeye razıydı.

Hâzdan gerilmiş, değişmiş, yabancılaşmış bir yüzle, «Tanrım!» diye mırıldandı. «Tanrım!» Bu ne böyle?»

Gudrun hiç kımıldamadan öylece yatıyordu. Bir çocuğun yüzü gibi duru olan yüzündeki kapkaranlık gözleriyle ona bakıyordu.

Gerald onun bakışlarına karşılık vererek, «Seni ölünceye dek seveceğim.» dedi.

Ama Gudrun duymadı. Yattığı yerden aklının ermediği, hiç bir zaman ermiyeceği bir şeye bakarcasına bakıyordu ona; bir çocuğun, hiç bir zaman anlıyacağını ummadan boyun eğdiği bir büyüğe bakması gibi.

Gerald bu bakışlardan kaçınmak için kadının gözlerini öpücükleriyle kapadı. Şimdi başka bir şeyler istiyordu ondan; bir yakınlık, tanışıklık belirtisi. Ama Gudrun sessiz ve içine kapanık yakınlık yatıyordu öylece: anlıyamadığı bir buyruğa boyun eğmek zorunda kalan ve kafası karışan bir çocuk gibi. Gerald onu bir kez daha öptü. Onun kendine yaklaşmasından umudu keserek,

«Aşağı inip kahveyle pasta yiyelim mi?» diye sordu.

Alacakaranlık pencereye kurşun mavisi bir perde gibi inmişti. Gudrun bir an gözlerini yumdu, sonra gene her günkü dünyaya açtı. İradesini yeniden eline alarak kısaca,

«Olur,» dedi.

Pencere başına gitti. Kardan beşiğe ve çevresindeki dik, solgun yamaçlara masmavi bir akşam inmişti ama tepedeki doruklar pespembe bir ışık içinde bir cennet gülünün tomurcukları gibi ışıldıyordu, öylesine güzel ve erişilmez.

Aşağıya indiler. Ursula'yla Birkin'in köşedeki bir masada onları beklediklerini gördüler.

Gudrun'un içi, «Ne yalın ve güzel bir beraberlikleri var,» diye bir kıskançlıkla burkuldu. Ablasıyla Birkin

kendisinin hiç bir zaman ulaşamayacağı çocuksu bir mutluluk içinde yüzer gibiydiler.

Ursula obur bir çocuk gibi, «Öyle güzel ki şu **Kranz kuchen** dedikleri kekler!» diye bağırdı. «Öyle lezzetli ki!»

«Öyleyse biz de kahveyle bunlardan isteriz,» dedi Gudrun.

Gerald'ın yanına oturdu. Birkin onlara bakınca içinin sevgiyle cız ettiğini duydu.

«Burası gerçekten harika bir yer, Gerald,» dedi. «**Prahtvoll, wunderbar vunderschön, unbeschreiblich**...» bu Almanca övgü deyimlerinin hepsine lâyık!»

Gerald gülümsiyerek, «Benim çok sevdiğim bir yerdir,» dedi.

Gıcır gıcır ovulmuş beyaz tahtadan masalar odanın üç duvarı boyunca dizilmişti. Birkin'le Ursula tahta kaplama olan duvarın önünde oturuyorlardı. Gerald'la Gudrun da onların yanındaki köşeye, sobanın yanma geçmişlerdi. Oldukça büyük bir yerdi burası, taşra lokantalarını andırıyordu ve her yer cilâlı çam tahtasındandı. Bir kenarda küçük bir bar da vardı. Pencereler çifte camlı ve perdesiz... dışarda akşam yeni yeni olmaktaydı.

Kahveleri geldi; sıcacık, koyu koyu. Yanında da bütün bir kek tekerleği.

Ursula, «Bütün bir **Kuchen** ha!» diye bağırdı. «Size iltimas yaptılar. Ben de isterim!»

Birkin oteldeki müşteri sayısının onu bulduğunu öğrenmişti: üç öğrenci, iki sanatçı, bir karı koca, bir profesör ve iki kızı. Hepsi de Almanmış. Şu sırada onlar için yemek saati olmadığından oturma salonundaymışlar.

Yemek salonundaki dört İngiliz oturma salonundan arada bir çalgı, şarkı ve kahkaha sesleri duyabiliyorlardı. Otel baştan aşağı ahşap olduğundan sesleri geçiriyordu ama hafifleterek...

Onlar kahvelerini bitirdikleri sırada otel sahibi geldi. Geniş, yassı, çiçek bozuğu yüzlü, uzun, gür bıyıklı bir Tirol'lüydü. Belini kırıp selâm verdi ve o iri, sağlam dişlerini gösteren bir gülümseyişle,

«Salona gidip de öteki konuklarımızla tanışmak ister misiniz?» diye sordu. Mavi gözleri birinden öbürüne kayıyordu. İngilizlerin ne yapacağı pek kestirilemezdi. Sonra adam İngilizce bilmediği, Fransızcasına da pek güvenemediği için tedirgindi.

Gerald, «Salona gidip öteki konuklarla tanışalım mı?» diye güldü.

Bir anlık bir duraksama oldu.

Sonra Birkin, «İyi olur,» dedi. «Bir an önce kaynaşırız.»

Kadınlar ayağa kalktılar. Siyah, kuyruklu ceketiyle arkadan bir böceği andıran otel sahibinin peşi sıra, toplantı salonuna girdiler.

O saat bir sessizlik oldu; herkesin üstüne bir sıkılganlık çöktü. Yeni gelenler bir sürü sarışın yüzün kendilerinden yana döndüğünü gördüler. Sonra otelci gür bıyıklı, kısa boylu, kanlı canlı bir adamın önünde eğilerek yavaş sesle,

«Herr Professor,» diye konuştu. **«Draf ich vorstellen...»**

Herr Proffessor hiç vakit geçirmeden İngilizlere dönüp gülümsiyerek eğildi ve hemen arkadaşlığa koyuldu. Onlara Alman konukların adlarını saydı. Karı kocanın dışında hepsi oradaydılar. Profesörün uzun boylu, duru tenli, duru mavi gözlü iki kızı yabancıları biraz kızarıp bozararak selâmladılar, sonra geri çekildiler. Üç öğrenci çok kibar olduklarını göstermek için yerlere kadar eğildiler. Bir de iri gözlü, esmer, zayıf bir adam vardı; çocuk gibi ya da ecinni gibi bir tuhaf adam. Hafif bir baş selâmı verdi. Arkadaşı olan şık giyimli, iri yarı sarışın

genç de saç diplerine değin kıpkırmızı kesildi ve iyice saygılı bir selâm verdi.

Tanışma töreni sona ermişti.

Profesör, «Herr Loerke bize Köln şivesinin taklidini yapıyordu,» dedi.

Gerald, «Yarıda geldiğimiz için özür dileriz,» dedi. «Biz de dinlemek isteriz.»

Gene eğilip temanna çakmaklar arasında yeni gelenlere yerler açıldı. Dört İngiliz duvar dibindeki yumuşak kanepelere oturdular. Bu salonun duvarları da tahta kaplamalıydı. Bir piyano ve masalardan birinin üstünde dergi ve kitaplar vardı. Büyük mavi sobanın dışında hiç bir süs eşyası yoktu ve bu sadelik salona bir sevimlilik, bir sıcak hava veriyordu.

Bay Loerke delikanlı gibi ince yapılı ve cin gibi bakan iri gözlü, esmer adamdı. Bakışlarını bir yabancıdan öbürüne kaydırarak susuyordu.

Profesör nazik gene de belli belirsiz buyurgan bir sesle, «Rica ederiz, devam edin Bay Loerke,» dedi.

Piyano taburesinde büzülmüş oturan ufarak adam yalnızca gözlerini kırpıştırmakla yetindi. Karşılık bile vermedi.

Ursula demindenberi içinden hazırlamakta olduğu Almanca cümleyi sonunda yüksek sesle söyledi: «Bizi çok sevindirirsiniz, Herr Loerke.»

O zaman Loerke dinleyicilerine doğru döndü ve öykünmesine gene bıraktığı yerden başladı. Çok güzel kontrol ettiği alaycı bir sesle, ihtiyar bir Köln'lü kadının bir demiryolu bekçişiyle kavga edişinin öykünmesini yapıyordu.

Bir delikanlı gibi incecik ve ufak tefekti ama sesi olgun, küstah ve alaycı çıkıyordu. Tüm varlığından derin bir enerji ve zekâ fışkırır gibiydi; keskin, alaycı, dünyaya tepeden bakan.

Gudrun onun monoloğundan tek sözcük anlıyamamakla birlikte büyülenmiş gibi ağzının içine baka-kalmıştı. Bu adam bir sanatçı olsa gerekti; sanatçıların dışında hiç kimse böylesine ayarlı ve keskin olamazdı.

Almanlar onun gülünçlü sözlerini ve gülünçlü şive öykünmesini dinledikçe gülmekten iki büklüm olmuşlardı. Çok geçmeden Ursula'yla Gudrun da, kendilerini tutamayıp onlara katıldılar. Oda kahkahalarla çın çın ötüyordu. Profesörün kızlarının mavi gözleri gülmekten yaş içinde kalmış, o duru tenli yanakları kızarmıştı. Babalarıysa şaşılacak kahkahalar atıp duruyordu. Öğrenciler zevkten ik kat olup başlarını dizlerine dayamışlardı ve omuzları gülmekten sarsılıyordu.

Ursula Gudrun'a baktı: Gudrun Ursula'ya. İki kız kardeş gene kendilerini tutmayıp kahkahayı bastılar. Loerke o kocaman gözleriyle onlardan yana bir bakış fırlattı. Birkin de elinde olmadan kıs kıs gülüyordu. Gerald dimdik oturmuştu ama yüzünde bir zevk pırıltısı vardı.

Kahkahalar durup durup patladıkça profesörün kızları kendilerinden geçmişlerdi; babalarının boynundaki damarlar şişmiş, yüzü mosmor kesilmiş ve adamcağız neredeyse soluk alamaz olmuştu. Öğrenciler bağıra bağıra gülüyor, bir şeyler söylemeğe başlıyor ama gülmekten sonunu getiremiyorlardı.

Derken sanatçının monoloğu bitti; kahkahalar yavaş yavaş sona erdi ve herkes gözlerini silmeğe, soluk soluğa övgü sözleri söylemeğe başladı.

Böylece otelcinin istediği olmuş, eski ve yeni konuklar kaynaşmış, salona yepyeni bir yaşam ve neşe dolmuştu. Bu, tam Gerald'a göre bir durumdu. Genç adam, rahat ve canlı, gülüp söylüyor, yüzü garip bir kıvançla parlıyordu. Şimdilik çekingen ve içine kapanık duran Rupert Birkin bile yakında açılacağa benzerdi.

Profesör Ursula'dan **Annie Laurie** adındaki halk tür-

küsünü rica etti. Salona son derece saygılı bir sessizlik çöktü. Genç kadın ömründe bu denli gururunun okşandığını anımsamıyordu.

Güzel, şakrak bir sesi vardı ama çoğu zaman kendine güvenmediğinden işi bozardı. Bu geceyse kendini üstün görüyor hiç bir şeyden gözü yılmıyordu. Kanat açmış bir kuş gibiydi; sesini yükseltip dengelemek ona derin bir zevk veriyordu. Hele dinleyicilerini etkileyip hoşnut bıraktığını bilmek içini sonsuz bir mutluluk ve egemenlik duygusuyla dolduruyordu.

Yanık halk türküsü Almanlara tatlı bir hüzün vermişti. Genç kadını hepsi de yavaş, saygı ve hayranlık dolu seslerle övdüler. Ne değin övseler az gibi geliyordu.

O da, sabah güneşinde çiçek gibi pırıl pırıl, açıldıkça açılmıştı. Birkin'in kıskançlığa benzer bir bakışla kendini süzdüğünü gördü ve memeleri sızladı. Damarlarındaki kan erimiş altına dönmüştü. Bulutlardan yeni sıyrılmış bir güneş gibi mutluydu; çevresinde uyandırdığı parıl parıl mutlu hayranlık da öyle güzel bir şeydi ki!

Yemekten sonra genç kadın biraz dışarı, açık havaya çıkmak istedi. Herkes onu vazgeçirmeye çalıştıysa da o vazgeçmedi. «Bir dakikacık!» diyordu.

Dördü de iyice sarınıp bürünerek kendilerini dışardaki solgun karların ve yıldızların önünde heyulâlar gibi dikilen dağların loş, gölgeli dünyasında buldular. Gerçekten de çok soğuktu gece; insanı ürküten, insanda sanki yaralar açan doğa - üstü bir ayazla buz gibiydi. Burun deliklerine dolan havanın bu denli soğuk olduğuna Ursula'nın inanası gelmedi. Bir hainlik, bir cinayet kastı var gibiydi bu soğukta.

Beri yandan solgun, loş uzanan karların sessizliğiyle tepelerin üstünden bakan yıldızların parıl parıllığında baş döndüren bir güzellik vardı. Öyle güzeldi ki yıldızlar; insanın içinden ağlamak geliyordu. Gecenin ve ses-

sizliğin orta yerinde yıldızların sesi duyulur gibiydi. Ursula yıldızların gökte dönerken çıkardıkları müziği açıkça duyar gibi oluyordu. Kendisi de kuş olup uçmuştu sanki ve onların aralarından girip çıkarak, onların müziğini dinliyerek göklerde dönüp dolanıyordu.

Bir yandan da Rupert'e iyice sokulmuştu. Birden onun sessizliğini algıladı. O neler düşünüyordu acaba? O nerelerdeydi? Ursula'nın haberi bile yoktu! Genç kadın durup ona bakarak,

«Sevgilim!» dedi.

Erkeğin yüzü solgun, gözleri karanlıktı, yalnızca yıldızların parıltısını yansıtır gibi. Ursula'nın kendine doğru çevrilen o beyaz, yumuşacık yüzünü gördü. Usulca öptü onu.

«Ne var ki?» diye sordu.

«Seviyor musun beni?»

Birkin dingin bir sesle, «Hem de gereğinden çok,» diye yanıtladı.

Ursula ona daha da sokularak, «Öyle deme!» diye yalvardı.

Birkin üzgünlüğe benzer bir sesle, «Öyle ama,» dedi. «Aşırı seviyorum seni.»

Kadın da hüzünle, «Yani üzülüyor musun, beni böyle cok sevdiğine?» diye sordu.

Birkin onu kendine bastırarak öptü ve zor duyulur bir fısıltıyla, «Yok,» diye karşılık verdi. «Ama dilenciymişim gibi geliyor. Yoksul kalmışım gibi.»

Ursula bir an yıldızlara bakarak sustu. Sonra erkeği öptü. Hep o hüzünle, «Beni çok sevmen ayıp değil ki!» dedi.

«Ama yoksul kalmak ayıp.»

«Neden? Neden ayıp olsunmuş?»

Birkin karşılık vermiyerek, dağ doruklarının arasın-

da gözle görünmeden akan gece soğuğuna karşı, onu kollarıyla biraz daha sardı. Sonra,

«Sen olmasan bu soğuk, sessiz yere dayanamazdım,» dedi. «Dayanamazdım. Canevime işlerdi bu soğuk benim.»

Ursula onun dudaklarına çarçabuk bir öpücük kondurdu. Şaşkın, meraklı,

«Sevmedin mi burasını?» diye sordu.

«Sen olmasan, seninle birlikte olmasam bir an bile kalamazdım burada. Dayanamazdım.»

«Ama herkes çok sevimli.»

«Ben bu sessizliği demek istiyorum; bu sonsuz, buz gibi sessizlik, bu donmuşluk...»

Genç kadın onu anlıyamıyordu. Gene de gönlü yuvaya dönen bir kuş gibi uçup geldi ve onun gönlüne tünedi.

«Evet; böyle sıcacık beraber olmamız çok güzel,» dedi Ursula.

Sonra, otele döndüler. Gecenin ve kar sessizliğinin içinde pıtırcıklar gibi, otelin sarı ışıklarını gördüler. Kar loşluğunun içinde bir avuç kıvılcım. Ve arkada, bir heyulâ gibi yıldızları kapatan bir tepenin kocaman gölgesi...

Gudrun'la Gerald onlarla birlikte içeri girmeyip kar beşiğini andıran küçük vadiye dalmışlardı. Gudrun bir garip istekle tutuşuyordu: bu kar vadisinin en sonunu buluncaya değin yürümek, yürümek, yürümek... Sonra da bu kar dünyasının donmuş, gizemli göbeğinde, bir buz gülünün yaprakları gibi göğe doğru açan heyulâ tepelerin doruğuna tırmanmak. Ona öyle geliyordu ki işte orada, bu sarp ve korkunç yamaçların ardında, buz gülünün orta göbeğinde, ömrünün anlamını ve amacını anlıyacak ve en sonunda murada erecekti. Ruhunun vuslatı oradaydı. Oraya bir ulaşabilse, o zaman, bu başlangıcı ve

sonu olmayan, uçsuz bucaksız kar sessizliğine kendisi de karışacak, kendisi de bu yüce ve buzdan ölümsüzlüğün bir parçası olup, çıkacaktı...

Otele oturma salonuna döndüler. Gudrun burada neler olup bittiğini de merak ediyordu. Çünkü buradaki erkekler merakını depreştirmiş ve ona bir heyecan da vermişti. Hepsi de ona tapınır gibiydiler; gene de öyle yaşam doluydular ki genç kadın bunda yepyeni bir lezzet buluyordu...

Oteldekiler vur patlasın çal oynasın eğleniyorlardı. Hep birlikte **Schuyplatteln** denilen Tirol dansını yapmaktaydılar. El çırparak dönüp sıçrıyorlar, sonra da erkekler eşlerini çevirip havaya savuruyorlardı. Almanların hepsi ustaydılar. Gerald da dansı hemen kavradı. Ursula'ya dansı profesör öğretiyordu. Şaşılacak bir güç ve hevesle tâ havalara kaldırıyordu onu. Birkin bile profesörün kızlarından birini almış, yüzünü kara çıkartmıyacak kadar, döndürüp duruyordu. Kızınsa ağzı kulaklarında. Herkes hoplayıp zıplamaktaydı ve salon neşeli bir şamataya boğulmuştu. Ortalık ayak patırtıları, el çırpışları ve müzik sesiyle çın çın ötüyor, tavandan sarkan lâmbaların çevresinde altın renkli bir toz sisi dalgalanıyordu.

Dans bitince Loerke'yle öğrenciler içkilerini getirmek için dışarı fırladılar. Tokuşan kupaların şıkırtısı arasından sesler heyecanla birbirine karıştı.

«Prosit! Prosit» diye bağıran sesler duyuldu.

Loerke her yerde «hâzır ve nâzır» gibiydi. Kadınların içkilerini tazeliyor, erkeklere yarı - açık fıkralar anlatıyor, garsonları şaşkına çeviriyordu...

Aklı fikri Gudrun'la dansetmekteydi. İlk gördüğü dakikadan beri onunla bir bağlantı kurmak istiyordu. Gudrun da bunu sezmiş, onun kendine gelmesini beklemekteydi. Ne var ki Loerke gururu ve tersliği yüzünden

ondan uzak durdukça genç kadın onun kendinden hoşlanmadığını sandı.

Loerke'nin arkadaşı olan iri yarı sarışın genç, «Benimle danseder misiniz, **gnädige Frau?** Aziz Bayan» diyerek Gudrun'un önünde eğildi.

Gudrun bu denli yumuşak ve aşırı saygılı erkeklerden hoşlanmazdı ama canı dansetmek istiyordu ve Leitner adındaki genç de hiç değilse yakışıklıydı. Gudrun onunla dansa kalktı.

Mandolinler gene çalmağa başladı ve herkes ortada toplandı. Gerald en başta, gülerek, profesörün kızlarından biriyle dansediyordu. Ursula öğrencilerden biriyle, Birkin de profesörün öbür kızıyla kalkmıştı. Profesör Bayan Kramer'i kaldırmıştı. Geri kalan erkeklerse, kadın eşleri varmışcasına neşe ve heves dolu, birbirleriyle dansediyorlardı.

Gudrun'un arkadaşıyla dansetmesi Loerke'yi daha da huysuzlaştırıp terslendirmişti. Şimdi Gudrun'dan yana bakmıyordu bile! Buna sinirlenen genç kadın ona inat profesörle dansetti. Profesör görmüş geçirmiş bir koç gibi güç ve enerji doluydu. Onun kollarında döndürülüp havaya savrulmak, onun erkek gücünün rüzgârına bir yaprak gibi kendini kaptırmak Gudrun'a zevk verdi. Profesör de hayatından hoşnut, onu ateş gibi masmavi gözleriyle süzüyordu. Onun bu yarı - babacan, yarı - hayvanca bakışları Gudrun'un hem sinirine dokunuyor hem de hoşuna gidiyordu. Öyle sapasağlam, güçlü kuvvetliydi ki bu erkek!

Odanın havası heyecan ve coşkuyla elektriklenmiş gibiydi. Loerke Gudrun'la konuşmağa can atıyordu ama aralarına bir dikenli çit çekilmişcesine bir görünmez güç onu bu kadına yaklaşmaktan alakoyuyordu. Ve Loerke bu yüzden Leitner'e, kendi eline bakan bu beş parasız aşk arkadaşına şu anda diş biliyordu. Onu ilk fırsatta öy-

le insafsızca alaya aldı ki genç adam dilsiz bir öfkeyle kıpkırmızı kesildi.

Dansı artık iyice kavramış olan Gerald profesörün küçük kızını kaldırmıştı. Kızcağız heyecandan neredeyse ölecekti, çünkü Gerald onun gözüne genç bir Tanrı gibi görünüyordu. Onun kolları arasında ökseye tutulmuş bir kuş gibiydi: kızarıp bozarıyor, tiril tiril titriyor, göğsü inip kalkıyordu. Ve onun bu durumunu gördükçe Gerald bıyık altından gülüyordu. Sonunda genç kız Gerald'a öylesine vuruldu ki onun yüzüne bakamaz, onunla konuşamaz oldu!

Birkin Ursula'yla dansediyordu. Gözlerinde oynaşan tuhaf, küçük alevlerle bambaşka bir insan olup çıkmıştı sanki, hain, alaycı, kışkırtıcı. Ursula hem büyülenmiş, hem ürkmüş gibiydi. Onun gözlerindeki alaycı ve umursamaz, hayvanca şehveti açıkça görebiliyor, ellerindeki arayan, bulan, isteyen, alan hüneri duyabiliyordu. Genç adam onu zahmetsizce kaldırır ve havada, sanki kendi gücüyle değil bir büyü üfürüğüyle savurur gibiydi. Ursula bir an korkudan donup kalıyor, sonra gene ona teslim oluyordu. Birkin'se olup bitenin, kendi yaptıklarının ve Ursula'daki tepkilerin, her şeyin ayırdındaydı. Ursula onun kısılmış, için için alayla gülen gözlerinden okuyabiliyordu bunu.

«Bana ne?» diye içinden geçirdi sonunda. «O düşünsün, onun işi bu...»

Odalarına çekilip yalnız kaldıkları zaman onun o karanlık, hayvan şehvetini havada, çevresinde, bir titreşim gibi duydu. Tiksintiye benzer bir tedirginliğe kapıldı bir an. Ne oluyordu bu adama bu gece?

Korkuyla, «Ne var?» diye sordu.

Ama erkek karşılık vermedi. Karanlıkta yüzü bir yabancının yüzü gibi ürkütücüydü. Hem de büyü gibi çekici. Genç kadının bir yandan onu var gücüyle itmek, bu

alaycı, hayvan şehvetinin büyüsünü bozmak istiyordu. Bir yandan da bu büyüye kaptırmıştı yakasını. Teslim olmak, öğrenmek, denemek istiyordu. Bilmek istiyordu. Rupert ona ne yapacaktı, acaba?

Aynı zamanda hem bu denli ürkünç, hem bu denli çekici! Gözleri öylesine kışkırtıcı bir alevle kısılmış! Hem kaçıp saklanmak geliyordu Ursula'nın içinden; hem de saklandığı yerden onu gözetlemek.

Birden şaşırtıcı bir düşmanlıkla dikleşerek, «Neden böylesin bu gece?» diye sordu.

Erkeğin gözlerinde oynaşan alevler yoğunlaştı. Göz kapakları yarı alaycı, yarı kışkırtıcı bir anlamla kısıldı.

O zaman Ursula direnmekten vazgeçti. Bırak, adam dilediğini yapsın. Şehvetinin şu geceki utanmazlığında iğrenç bir çekicilik vardı. Ama bırak bakalım, ne olacaksa olsun...

İstediklerini yapmakta serbesttiler... Genç kadın uykuya daldığı sırada bunu düşündü. İnsan kendine zevk veren bir şeyi nasıl olur da «yasak» sayardı? Ne vardı utanacak? Kimin umurundaydı? İnsan belki yatak odasının dışında yaptığı şeyleri, «yasak», «ayıp» ya da «değil,» diye sınıflandırabilirdi. Ama Rupert öyle utanmasız, öyle kaygısız ve özgürdü ki! Başka zaman o derece duygulu ve ince olan bir insanın böyle hayvanlaşması bir bakıma ürkünçtü. Sonra genç kadın kendi düşünceleri ve anıları karşısında irkildi. İkisi birlikte hayvanlaşmışlardı. İkisi birlikte yapınışlardı her şeyi. Ama neden olmasın? Canları isterse neden hayvanlaşmasınlardı sanki? Yaşantının en sivri uçlarına kadar çıkınağa hakları yok muydu? Ursula'nın içi coşup köpürüyordu şimdi: hayvanlaşabilmişti! Utanmayı gerçekten bir yana atabilmek ne güzeldi! İnsan bu sayede daha bir kendi kendini bulmuş gibi oluyordu. Daha bir özgürlüğe kavuşuyordu. Öyle ya, insan ancak herşeyi öğrendiği zaman, en utanç

verici bilgileri edindiği zaman kurtulmaz mıydı zincirlerinden...?

*
**

Salonda Gerald'ı gözlemekte olan Gudrun birden, «Önüne çıkan her kadın onun olmalı,» diye düşündü. «Onun yaradılışı bu» Tek eşli olmağa çalışması gülünç düşer. Bir sürü kadınla düşüp kalksın diye yaratılmış bir adam... Doğuştan öyle.»

Bu düşünce damdan düşercesine gelmişti aklına. Az buçuk zangırdattı onu. Sanki bir ses bu sözleri, açık-açık, kulağına fısıldamıştı. Öyle ki genç kadının bir an, «Tanrısal esinleme»lere inanacağı geldi!

Kendi kendine, «Gerçekten işin doğrusu bu!» dedi gene.

Bunu oldum olası bildiğini o da biliyordu. Kesinlikle biliyordu ama gene de gizli tutmalıydı. Kendi kendine bile açıklaması güç olan bir bilgiydi bu.

İçinde derinden derine bir karar belirdi: Gerald'la savaşacaktı. Birinden biri öbürüne karşı zafer kazanmak zorundaydı. Hangisi olacaktı bu? Genç kadın yüreğini çelik gibi pekleştirdi. Kendine öylesine güveniyordu ki gülmek geldi içinden. Ve bu güven içinde erkeğe karşı yarı küçümseyen, acımayla karışık bir şefkat doğurdu: Zavallı Gerald! Gudrun'un ne değin amansız ve insafsız olduğunu hiç bilmiyordu.

Konukların çoğu erken yattılar. Profesör'le Loerke biraz daha içki içmek için aşağıda kalmışlardı. İkisi de merdivenden yukarı çıkmakta olan Gudrun'un ardından bakıyorlardı.

«Ein schönes Frauenzimmer —Güzel bir hanımefendi,» dedi Profesör.

Ja —evet,» diye Loerke kısaca yanıtladı.

*
* *

Gerald o uzun kurt adımlarıyla yatak odasının penceresine gidip baktı. Sonra gene kalktı ve Gudrun'a döndü. Bakışları dalgın bir gülüşle keskinleşmişti. O anda çok uzun boylu göründü Gudrun'un gözüne. Lâmba ışığında kaşları sarı - beyaz pırıldıyordu.

«Nasıl buldun?» diye sordu Gerald.

Kendi de bilmeden için için güler gibiydi. Gudrun ona baktı. O anda onu bir insan değil, aç gözlü bir başka yaratık gibi görüyordu.

«Çok hoştu,» diye yanıtladı.

Erkek o beyaz - sarı saçlarıyla, pırıl pırıl ve upuzun, onun başına dikilerek, «En çok kim hoşuna gitti, aşağıda?» diye sordu.

«En çok kim mi hoşuma gitti?» Gudrun bu soruyu yanıtlamak istedi bir an. Ama kendini toparlamakta güçlük çekiyordu. «Bilmem ki!» dedi sonunda. «Daha hiç birini doğru dürüst tanımadığımdan, bilemiyorum. Sen kimden hoşlandın en çok?»

«Ben mi? Önemli değil. Hiç birinden, hoşlandım ya da hoşlanmadım, diyemem. Ben seni öğrenmek istiyorum.»

Gudrun biraz sararmıştı. «Ama neden?» diye sordu.

«Öğrenmek istiyorum da ondan.»

Gerald'ın gözlerindeki o dalgın gülümseyiş daha da yoğunlaşmıştı. Kadın bir büyüyü bozmak istercesine başını çevirerek,

«Şimdiden bilemem ki!» dedi.

Saçlarını çözmek için aynanın başına geçti. Zaten her gece bir süre ayna başına geçer, o koygun saçlarını fırçalardı. Yaşamının değişmez kurallarından biriydi bu.

Gerald da onun peşi sıra yürüdü ve gidip hemen arkasından durdu. Kadın başını eğmiş firketelerini çıkarı-

yordu. Sonra o gür, ılık saçlarını çözüp dağıtmak için başını salladı. Gene aynaya baktığı zaman Gerald'ın kendini gözlemekte olduğunu gördü; o dalgın, yoğun bakışıyla. Gözlerinin bebekleri gülümser gibiydi ama gülümsemiyordu gerçekte.

Gudrun kötü irkildi. Hiç bir şey almamış gibi, rahatmış gibi, fırçayı alıp saçını fırçalayabilmek için yüreğini iyice pekleştirmesi gerekti. Çünkü aslında rahat olmaktan çok, çok uzaktı. Çünkü ödü kopmuştu.

Yüreğinin deli gibi çarptığını gizlemek amacıyla, «Yarınki programın nedir?» diye serinkanlılıkla sordu.

Gerald, «Bilmem,» diye yanıtladı. «Sen ne yapmak istersin.»

«Bana ne soruyorsun? Herşeye uyarım ben. Siz ne istersiniz ben uyarım.»

İçindense, «Sersem, ne diye elin ayağın titriyor böyle?» diye kendi kendini paylıyordu. «Gerald bunu sezerse işin bitti demektir! Anladın mı? Bunu ona bir sezdirdin mi hesabın görüldü demektir, ömür boyu!»

Bunun bir çocuk oyunu olduğuna kendi kendini inandırmak istercesine gülümsedi. Oysa yüreğinin küt küt atmasından bayılacak kertelerdeydi. Aynadan görebiliyordu ona, ense kökünde, upuzun boyuyla, sarışın, egemen ve son derece ürkütücü. Gerald onun kendini aynadan görebildiğinden habersizdi. Kendinden geçmişcesine ışıl ışıl gözlerle onun, çözülmüş saçlarını fırçalayışına bakıyordu. Gudrun başını yana eğmiş, saçlarını fırçalıyor, fırçalıyordu. Delirmiş gibi... O dakikada dünyaları verseler dönüp Gerald'da yüz yüze gelemezdi. Dünyaları verselei yapamazdı bunu!

Sonunda tüm cesaretini toplıyarak serinkanlı, umursamaz bir sesle, «Kuzum şu arkadaki çantaını açıp bana..» diye söze başladı.

Sonra içe gene bayıldı gitti. Ne istiyecekti çantadan?

Neyini istiyecekti? İçinden çığlık çığlık bağırmak geliyordu.

Kadının hiç bir zaman kendinden başka kimseye el sürdürtmediği çantasından birşeyler istemesi Gerald'ı öyle şaşalatmıştı ki lâfın sonunu beklemeden döndü; çantanın durduğu yere gitti.

O zaman Gudrun üstünden bir büyü kalkmışcasına başını çevirdi. Yüzü kireç gibi bembeyaz kesilmiş, gözleri bir garip, anormâl heyecanla parıl parıldı. Gerald'ın eğilmiş çantayı açmakta olduğunu gördü.

«Neyini istiyorsun burdan?»

«Şey... bir küçük mineli kutum olacak... sarı... üstünde bir kuş resmi var, hani...»

Gudrun onun yanma gitti ve o billûr gibi güzel, çıplak kolunu uzatarak çantanın içindeki şeylerin altından küçük sarı kutuyu çıkardı.

«İşte bu,» diyerek döndü ve saçını gece için ördü. Sonra eğilip ayakkabılarını çözmeğe başladı.

Bir daha ona arkasını dönmeyecekti.

Gerald biraz şaşkın, biraz afallamış durumdaydı ama ne olup bittiğinin ayırdında değildi. Gudrun artık kırbacın kendi eline geçtiğini seziyordu. Geçirdiği panik krizini karşısındaki anlamamıştı. Oysa yüreği hâlâ kötü kötü çarpıyordu. Neyse ki Gerald hiç bir şeyin ayırdına varmamıştı! Tanrıya bin şükür!

O da soyunmağa başlamıştı şimdi. Krizi atlattığını bilen Gudrun ona artık sevgiye benzer bir yakınlıkla bakabiliyordu; ona nerdeyse âşık gibiydi.

Okşayıcı, şakacı bir gülüşle, «Ah, sevgili Gerald, profesörümüzün kızıyla ne de güzel oynadın, değil mi?» diye sordu.

Gerald dönüp ona baktı: «Ne oyunu?»

«Kız sana nasıl da vuruldu, değil mi, canım?» Gud-

run'un şimdi olanca neşesi, olanca çekiciliği üstündeydi. «Nasıl da kör kütük vuruldu ama!»

«Yok canım! Hiç sanmam.»

«Hiç sanmazmış! Ayol, zavallı kızcağızın şu anda yattığı yerden seni düşündüğüne kalıbımı basarım. Senin aşkınla ölmüyorsa bana da Gudrun demesinler. Sen Tanrı gibi bir şeysin onun gözünde. Kızcağız abayı yaman yaktı. Aman yarabbi, ne gülünç, değil mi?»

«Neden gülünçmüş? Nedir gülünç olan?» diye Gerald güldü.

«Ne olacak, senin ona yaptıklarını görmek! Zavallı kızcağız! Valla Gerald, yapılmazdı yani!»

Gudrun'un sesindeki hafif sitem Gerald'ın erkeklik gururunu okşamıştı.

«Hiç birşey yapmadım ki ben ona!»

«Hiç utanmıyorsun, valla! Kızcağızın adamakıllı başını döndürdün, bile bile!»

Gerald ağzı kulaklarına vararak, «Ben yalnızca dansettim onunla!» dedi.

«Ha - ha - ha!» diye güldü Gudrun.

Onun kahkahası erkeğin kaslarını garip yankılarla ürpertti ve kabarttı. En sonunda uyuduğu zaman kendi erkeklik gücünün beşiğinde sallanır gibiydi. Gudrun da derin, deliksiz bir zafer uykusuna dalmıştı.

Birdenbire uyandı. Gözlerini açar açmaz iyice uyanık, iyice zinde buldu kendini. Alçak pencereden giren tam ışığı küçük odanın tahtalarına gül renkli bir aydınlıkla vurmuştu. Genç kadın başını yastıktan kaldırınca aşağıki küçük vadiyi görebiliyordu: karlar yeni yeni aydınlamaya başlıyan, pembemsi bir gizeme bürünmüş uzanmaktaydı. Yamacın alt yanındaki çamlar tel tel seçilebiliyordu. Ve bu pembe boşluğun içinde yürüyen tek bir insan karaltısı vardı.

Gudrun saate baktı. Yedi. Gerald hâlâ mışıl mışıl uy-

kudaydı. Oysa kendisi öyle dipdiri uyanık, öylesine dipdiri uyanıktı ki nerdeyse korkacağı geliyordu: sert, madensel bir şey vardı bu uyanıklıkta.

Genç kadın yattığı yerden Gerald'ı süzdü. O anda içini ona karşı gerçek bir saygı bürüdü. Şimdiye değin ondan hep korkmuştu. Şimdi yattığı yerden, tarafsızlıkla, onun ne ve kim olduğunu düşündü. Bu adamın sağlam, bağımsız bir iradesi olduğu bir gerçekti. Kömür ocaklarında, kısacık bir zamanda yaptığı yeniliklere baksana! Önüne bir sorun, elle tutulur bir güçlük çıktığı zaman üstesinden gelebiyordu. Kafasına koyduğu şeyi sonuna değin uygulayabiliyordu. Kargaşalıktan düzen yaratabilme yeteneği vardı. Bir duruma el koymaya görsün, mutlaka sonuçlandırabiliyordu.

Gudrun bir süre, orada, yattığı yerden, hırs dolu düşlemler peşinde koştu: Gerald'la evlenecekti. Gerald sağcı kanattan parlâmentoya girecek, endüstri, işçi, iş veren kargaşalığını bir çırpıda temizliyecekti. Öyle yüce bir korkusuzluk ve egemenlikle doluydu ki! Önüne çıkan sorunları, bir geometri problemi gibi ele alıp çözümlemekte birinciydi. Böyle zamanlarda ne kendini ne de başka herhangi birşeyi değil, salt problemin çözümlenmesini düşünürdü. Çok yalın ve duru bir kişilik yapısı vardı aslında.

Genç kadın düşlerinin kanatları üstünde geleceğin ufuklarına doğru uçarken yüreği heyecanla çarpıyordu. Gerald bir Barış Napolyonu olabilirdi ya da barışçı bir Bismark... ve kendisi de onun ardındaki kadın... Gudrun, Bismark'ın mektuplarını okumuş çok derinden etkilenmişti. Gerald da Bismark'dan çok daha atılgan, çok daha yılmaz bir lider olabilirdi.

Ne var ki bu zoraki düşlerin gül pembe ışığı üstüne kapkara bir gölgenin düşmesi gecikmedi. Buz gibi bir karamsarlık ve gerçekçilik rüzgârı onun tatlı düşlerini da-

ğıttı ve bunlar yerlerini bir alaycılığa bıraktılar. Hayatta her şeyin ucu alaya dayanıyordu!

Ve Gudrun kurduğu gül pembe düşlerden ötürü en önce kendi kendini alaya alıyordu. Yoo, bu düşleri gerçeğe çevirmek güç bir şey değildi; tersine, pek kolaydı aslında. Gelgelelim onu doyuracak bir yaşantı olmazdı ki bu! Gerald'ın eski, yıprak bir endüstriden yepyeni ve zengin bir imparatorluk yaratmış olması Gudrun'un ne umurundaydı sanki? Ona neydi bundan?

Genç kadın Gerald'ın üstüne doğru eğilerek sessiz bir şefkatle: «Yavrucuğum benim, bu oyun sana bile değmez!» diye düşündü. «Aslında gerçek bir değerin var! Böyle saçma sapan bir oyun uğruna neden harcansın?» İçi üzgünlük ve acımayla sızlıyordu. Bir yandan da dudakları alayla bükülmüştü: «Ne sahneler çeviriyorum ama kendi kendime!»

Gerald gözlerini açtı ve ona baktı. Gudrun onu anlaşılmaz, alaylı bir neşeyle gülerek selâmladı. Gerald da kendini tutamıyarak güldü. Bunu görmek Gudrun'un içini anlatılmaz bir sevinçle doldurdu. Kundakta bir bebenin gülümseyişine benziyordu bu. Gudrun'un içi inanılmaz bir kıvançla pır - pır etti. Eğildi, onu öptü. Ateşle öptü, öyle bir ateş ki erkeğin aklı karıştı. Ama, «Ne var? Ne oldu?» diye sormadı ona. Onun kendini böyle öpmesinin mutluluğuyla yetindi. Gudrun onun içine işlemek, ta can evine girip can damarını bulmak ister gibiydi. Gerald'm da istediği buydu zaten: onun dokunuşunu can damarlarında duymak.

Dışarda birisi pervasız, güzel, erkek bir sesle bir türkü tutturmuştu.

Gudrun bu alaycı, pervasız, erkek sesin ömür boyu kulağından çıkmayacağını biliyordu: Yaşadığı sayılı doygunluk dakikalarından birinin fonmüziği. Aklına yazılmıştı: bir daha silinmeyecek gibi.

Dışarıda mavimtrak, güzel bir gün başlıyordu. Dağ doruklarının arasından esen incecik bir rüzgâr değdiği yeri kılıç gibi keserek karları hafiften tozutuyordu. Gerald doygunluğun verdiği rahat ve güzel bir yüzle dışarı çıktı. Gudrun'la aralarında tam bir uyuşma vardı bugün. Birlikte bir kızak gezisi yapacaklardı.

Gudrun allar ve çivit mavileri içindeydi: al bir bere, çivit mavisi etek ve çoraplar. Beyaz karların üstünde neşeyle kayıyordu. Beyaz ve griler giyinmiş olan Gerald da onun yanında, bindikleri küçük kızağı yönetiyordu. Dik bayırı tırmandıkça ufalıp gittiler... Gudrun gittikçe karların beyazlığına karışıp, tertemiz, dupduru, düşüncesiz ve duygusuz bir varlığa dönüşür gibiydi.

Tepeye varıp da kızağı yokuş aşağı, rüzgâr gibi, bıraktıkları zaman, sımsıkı Gerald'a sarıldı. Kızağın iki yanından karlar fışkırıyordu, bilenen bir bıçaktan fışkıran kıvılcımlar gibi. Uçan onlar değil de çevrelerindeki beyazlıktı sanki. Bayır bir beyaz alev gibi onların üstüne geliyor, Gudrun da eriyip bembeyaz kesilerek karlara karışıyordu.

Aşağıda kızak durdu. Ama Gudrun ayağa kalkınca dizlerinin tutmadığını gördü. Hafif bir çığlık koparark döndü, Gerald'a sarıldı. Ağırlığınca ona yaslanarak yüzünü onu göğsüne gömdü. Kendinden iyice geçerek bir süre öyle kaldı.

«Ne var, ne oldu?» diye sordu Gerald. «Başın mı döndü?»

Ama Gudrun onu duymuyordu bile.

Kendine geldiği zaman doğruldu ve şaşkın şaşkın çevresine bakındı. Yüzü solmuş, gözleri koskocaman, parıl parıl...

Gerald, «Ne oldu?» diye gene sordu. «Başın mı döndü?»

Gudrun o parıl parıl yanan gözleriyle ona baktı ve

güldü; bir ürkünç keyifle güldü. Sonra bir zafer kıvancıyla,

«Yoo!» diye bağırdı. «Yaşadığım en harika olaydı!»

Hep o göz kamaştıran, büyülü kahkahasıyla Gerald'a bakıyordu. Genç adama, yüreğinin orta yerine incecik bir bıçak saplanmış gibi geldi.

*
**

İlk günler bedensel etkinliklerin sarhoşluğu içinde geçti: kızak gezintileri, kayak sporu, beyaz bir ışık ve hızlı bir hareket yoğunluğu...

Sonunda bir gün kar yağmaya başlayıp da eve kapanmak zorunda kalınca ferahladılar. Birkin,

«Yoksa o gidişle hepimiz aklımızı oynatacaktık,» diyordu. «İnsanlıktan çıkıp bir tür kar yaratığı olacaktık! Konuşmayı da unutarak çığlıklar, bağırışlarla anlaşmağa başlıyacaktık sonunda!»

Öğleden sonra Ursula bir ara oturma salonunda yontucu Loerke'yle başbaşa kaldı. Ufak tefek sanatçı her zamanki gibi canlılık ve hınzırlık doluydu. Gene de bunun altında gizli bir keyifsizlik varmış gibi geldi Ursula'ya. Loerke'nin yanındaki iri yarı sarışın genç de huzursuz görünüyordu. Gizli bir baskıya başkaldırır gibi somurtuk, diken üstündeydi.

Loerke bunca gündür Gudrun'la hemen hemen hiç konuşmamıştı. Oysa genç arkadaşı Gudrun'la her zaman ilgiliydi: uslu, saygı dolu bir ilgi.

Gudrun'sa Loerke'yle konuşmağa can atıyordu. Bu adam bir yontucuydu ve genç kadın onun sanat konusundaki düşüncelerini öğrenmek istiyordu. Çok ilgisini çekiyordu bu adam. Bir garip, başı boş havası vardı; çok ihtiyarmış gibi bir bilmişliği. Sonra, öylesine herkesten apayrı, bir başına, kendi kendine yeterliydi ki! Ger-

çek sanatçının en belirli damgası. Gudrun onun o gevezeliğinin, alaycılığının, yaptığı hınzırca şakaların altında yatan, cin gibi fıldır fıldır gözlerinin derinlerinden vuran kapkara, gizli mutsuzluğu da, kadınlığının ve sanatçılığının önsezisiyle, görebiliyordu.

Loerke'nin dış görünüşü de ilginçti. Ufak tefekliği ve zayıflığıyla bir oğlan çocuğuna, hattâ... bir çingene çocuğuna benzemez değildi. Ve adam çelimsizliğini gizlemiyordu da. Oysa Almanlar çoğunlukla iri yarı olmaktan gurur duyarlar. Sonra Loerke bütün çenebazlığına, şakacılığına karşın gerçekte hiç kimseye sokulmuyordu; bir başına ve herkesten ayrı tutuyordu kendini.

Arkadaşı Leitner boylu boslu, mavi gözlü, çok yakışıklı, çok sporcu bir gençti. Loerke zaman zaman kızağa ve kayağa biniyordu ama spora düşkün değildi. Leitner'ın sportmenlik gösterilerini alaycı bir küçümsemeyle karşılıyordu. Birlikte yaşayan ve aynı yatak odasını paylaşan bu iri erkeğin artık karşılıklı nefret ve tiksinti dönemine gelmiş oldukları ortadaydı. Leitner yaralı, umarsız, nerdeyse dilsiz bir gücenik nefretle silkelenip Loerke'den kurtulmağa çalışıyordu. Heykeltraş da genç ve yakışıklı arkadaşına karşı hep inceden inceye alaylı bir küçümseme gösteriyordu. Çok geçmeden yolları ayrılacaktı.

Daha şimdiden bir arada pek görünmez olmuşlardı. Leitner hep o aşırı saygılı tutumuyla birilerinin yanında geziyordu. Loerke çoğu zaman yalnızdı. Kırmızı esmer bir cildi ve o garip, eğri - büğrü yüzünün durmadan değişen ifadeleri vardı. Gözleri çarpıcıydı: iri, koyu kahverengi; gizli mutsuzluklar ve gizemli bilgilerle dolu, ürkütücü bir ateşin kıvılcımlarıyla pırıl pırıl.

Gudrun ne zaman onunla konuşmağa kalkışsa Loerke kısa kesmiş, onunla bir bağlantı kurmaktan hep ka-

çınmıştı. Sonunda Gudrun da gururu incinerek ondan uzak durmağa başlamıştı.

Ama o gün Loerke oturma salonunda Ursula'yla konuşurken Gudrun da içeri girdi ve gidip onların yanına oturdu.

Loerke ona baktı, sonra gözlerini öteye çevirdi. Onu umursamaz görünmeğe çalışıyordu ama gerçekte o da Gudrun'la derinden ilgiliydi.

Ursula kız kardeşine dönerek, «Prune, bak sen de ilgilenirsin,» dedi. «Herr Loerke Köln'de bir fabrikanın dış duvarı için... sokağa bakan... bir kabartma hazırlıyormuş.»

Gudrun, «Duvar neden yapılı?» diye sordu.

«Granitten,» dedi Loerke.

Gudrun bu kez, «Rölyefi nedir?» diye sordu.

«Alto rilievo.»

«Ya boyu?»

Köln'deki kocaman bir granit fabrikanın sokağa bakan duvarına kocaman bir granit kabartma yapmak düşüncesi Gudrun'u yeniden iyiye sarmıştı. Loerke'den bunun deseni üstüne bilgi de edindi: bir panayırı belirtecekmiş. Vur patlasın - çal oynasın eğlenen köylü ve işçilerin, elele tutuşmuş oynayışları, sarmaş - dolaş öpüşmeleri, salınacaklarda sallanıp atış galerilerinde nişan alışları, döner dolaplarda savruluşları, karman - çorman bir devinim çılgınlığı içinde ortaya vurulacakmış.

İki sanatçı arasında işin teknik yönleri üstüne hızlı bir sorgu - yanıt faslı oldu. Gudrun iyice meraklanmıştı.

Ursula, «Ama ne güzel bir şey, böyle bir fabrika üstüne çalışmak!» diye lâfa karıştı. «Bütün fabrika güzel mi bari?»

Loerke, «Evet; çok güzel, dev gibi bir yapıt,» diye karşılık verdi.

Sonra bir omuz silkişiyle, «Yontuyla mimarlık elele

yürümelidir,» diye ekledi. «Kendimizde başlayıp biten yontuların günü geçti artık; duvara asılmak üzere boyanan tablolar gibi. Zaten heykel her zaman bir mimarlık anlayışının parçası olagelmiştir. Çağımızda da kiliseler müzeleştiğine göre, iş yerlerimizin fabrikalar olduğuna göre, biz de sanatımızı endüstri yerlerinde göstereceğiz artık. Fabrika semtleri bizlerin Partenon'umuz olacak. **Ecco!»**

Gudrun, «Yani sizce sanat endüstriye hizmet mi etmelidir?» diye sordu.

«Sanat endüstriyi yorumlamalıdır. Bir zamanlar dini yorumladığı gibi.»

«Sanata konu olarak işten, endüstriden başka bir şey tanımıyorsunuz öyleyse?»

Loerke, «Tanımıyorum,» diye yanıtladı. Gözleri iki karanlık parçasıydı, ortalarında iğne başı gibi ışık noktalarıyla. «Herşeyin başlangıcıyla sonu iş, mekanik çalışma şimdi: makineye hizmet etmek ya da makinenin işlemesinden tat almak. İşlemek, işleyiş, iş, hepsi bu. Siz hiç bir zaman karnınızı doyurmak için, ekmeğinizi taştan çıkarmak için çalışmadınız herhalde. Yoksa günümüzde dünyayı hangi tanrının yönettiğini öğrenirdiniz.»

Gudrun kızardı. Dudakları titredi, ağlamaklı oldu nedense.

«Yok, ekmek parası için çalıştığım olmadı hiç,» diye karşılık verdi. «Gene de çalıştım.»

Loerke acı bir alayla, «Gerçek çalışmanın ne olduğunu siz nerden bileceksiniz?» diye dudak büktü.

Genç kadın, «Neden bilmeyeyim? Ben de çalışan bir insanım,» dedi. «Hele şimdi kendi geçimimi kendim çıkarıyorum.»

Loerke hiç karşılık vermeden onu şöyle bir süzmekle yetindi.

Ursula, «Peki, ya siz? Siz biliyor musunuz gerçek çalışmanın ne demek olduğunu?» diye sordu.

Yontucu önce ona kuşkulu gözlerle baktı. Sonra ters ters,

«Bilirim ya!» diye yanıtladı. «Yiyecek birşey bulamadığım için üç gün yatakta yatmanın ne demek olduğunu da bilirim.»

Gudrun'un ona dikilmiş duran o iri, ciddî gözleri, onun ruhunun derinlerinden bu gerçekleri söküp çıkarıyordu sanki, kemiklerinin içindeki ilikleri emercesine. Adam ona bunları anlatmamak için var gücüyle direniyordu. Ne var ki üstüne dikilmiş duran o iri, ciddi gözler damarlarındaki bir sübabı açmışcasına, boşalmaktan, boşanmaktan kendini alamıyordu:

«Babam çalışmasını sevmeyen bir adamdı, annesizdik. Avusturya'da oturuyorduk. Lelilerin Avusturyasında. Nasıl mı geçiniyorduk? Puh! Yuvarlanıp gidiyorduk işte. Çoğunlukla tek bir odayı başka üç aileyle paylaşıyorduk, her köşede bir aile. Tuvalet de odanın ortasında, üstü tahta örtülü bir kovadan ibaretti. Hah! iki erkek bir de kız kardeşim vardı. Kimi zaman babamın yanında bir de kadın olurdu. Kendine göre özgür ruhlu bir adamdı, babam. Ufak tefekti ama gözünü budaktan sakınmazdı. Gelgelelim çalışmanın düşmanıydı. Çalışmamayı kafaya koymuştu bir kez. İki dünya bir araya gelse benim babam çalışmazdı.»

Ursula, «Neyle geçiniyordunuz öyleyse?» diye sordu.

Loerke ona baktı; sonra birden Gudrun'a çevirdi gözlerini.

«Anlıyor musunuz?» diye sordu.

«Yetecek kadar,» diye Gudrun yanıtladı.

Bakışları bir an birleşti. Sonra adam başını çevirdi. Ve gene sustu.

Ursula, «Yontuculuğa nasıl başladınız?» diye sordu.

Loerke bambaşka bir sesle, «Nasıl mı?» diye mırıldandı. «Biraz büyüyünce pazar yerinden hırsızlık etmeye başladım. Daha sonra da işe girdim. Toprak şişeler fırında pişmezden önce üstlerine damga vururdum. Toprak şişeler yapan bir fabrikaydı burası. Zamanla topraktan modeller yapınağa başladım...»

Gözlerini yere dikerek sustu.

Gudrun onun o ince, düzgün, kırmızı esmer cildine, çıkık elmacık kemiklerine, geniş ağzına bakıyordu.

«Kaç yaşındasınız?» diye sordu birden.

Adam o cin gibi gözleri şaşkınlık dolarak ona baktı.

«Wie alt?» diye onun sorsunu yineledi ve duraksadı. Sonra, «Ya siz?» diye sordu. «Kaç yaşındasınız?»

Gudrun, «Yirmi altı yaşındayım,» diye yanıtladı.

«Yirmi altı,» dedi Loerke onun gözlerinin içine bakarak. Bir an duraladı. Sonra, «Ya kocanız, o kaç yaşında?» diye sordu.

«Kim?»

Ursula, gizli bir gülüşle, «Kocanın yaşını soruyor,» dedi.

Gudrun İngilizce olarak, «Benim kocam yok,» diye karşılık verdi.

Almanca, «Otuz bir,» dedi.

Loerke o delip geçici, kuşku dolu, kocaman gözleriyle onu süzüyordu. Gudrun'la aralarında denk düşen bir şey var gibiydi. Loerke bu dünyadan olmayan ama eşini bu dünyalıda bulan «iyi saatte olsunlar» dan biriydi sanki. Gudrun da onun büyüsüne kapılmış gibiydi. İnsan olmayan bir yaratık, sözgelişi bir tavşan, bir yarasa ya da bir fok balığı durup dururken onunla konuşmağa başlamış gibi, gözlerini adamdan ayıramıyordu. İyiden iyiye kaptırmıştı kendini. Bu adam o tetikte, cin gibi, kocaman gözleriyle onun içini, ruhunun en gizli köşelerini okuyabiliyordu. Ama çok şükür ki daha kendi bilincine var-

mamıştı bunun. Kendi gücünü kendisi bilmiyordu henüz.

Gudrun bu tuhaf, ufak adamda yaşamın tam - takır dibini görür gibiydi. Tanıdığı başka herkesin kendince bir düşcü yönü, bir tutam da olsa romantikliği, gelmiş ya da geçmiş üstüne bir damla inancı vardı. Yalnız Loerke, katıksız bir stoiklikle, düşlem umut - inanç gibi şeylerin hepsini es geçiyordu. Bıçağın kemiğe dayandığı yerde bu adam, kendi kendini aldatmıyordu. Hiç kimseyle, hiç bir şeyle bağlantısı olmayan, dakikasını o dakika için yaşıyan, yalın ve bağımsız bir ruh ki umursadığı tek şey işi, çalışmalarıydı.

Onun geçmişte çektiği yoksulluk ve sefilliklerde —ne tuhaf— Gudrun'un hoşuna gidiyordu. Zaten baba parasıyla yetişmiş ve bu sayede okuyup diploma almış «beyefendi» tipini oldum olası silik ve tatsız bulurdu. Oysa bu kaldırım çocuğuna karşı içinde birden bir şefkat ve yakınlık dalgası kabarmıştı. Kaldırım çamurunun ta kendisinden yoğrulmuşa benzeyen bir adam. Ondan daha aşağılara inmenin ve daha ötelere geçmenin yolu yok gibiydi.

Loerke'yi Ursula da çekici buluyordu. İki kız kardeş ona karşı derin bir saygı duyuyor, ondan çekiniyorlardı.

Beri yandan Rupert Birkin'le Gerald onu hiç sevmemişlerdi. Gerald ona tepeden bakarak hiç önemsemiyor, Birkin sinirleniyordu.

Gerald, «Kadınlar bu eciş bücüş şeyin nesine bayılıyorlar, bilmem ki?» diye sordu bir ara.

«Birkin, «Valla, orasını Tanrı bilir!» diye yanıtladı. «Sanırım tiksinti ve acıma yoluyla büyülüyor onları. İğrenç bir küçük canavar.»

Gerald bir an duraladı; düşündü.

Sonra, «Kadınlar ne isterler, gerçekte?» diye sordu.

Birkin omuz silkti.

«Tanrı bilir! İğrenmekte onları çeken bir şey olsa gerek. Nerde bir kokuşmuş, karanlık tünel bulsalar hemen dört ayak olup dalıyorlar içine. En sonuna varmadan da içleri rahat etmiyor!»

Gerald dışarda rüzgârın tozuttuğu incecik kar sisine bakarak, «Peki, en sonunda ne var bu tünelin?» diye sordu.

Birkin başını yandan yana salladı.

«Ben daha en sonuna gelmediğimden, bilmiyorum. Sen Loerke'ye sor. O en sona adamakıllı yaklaşmış.»

«İyi ama,« diye Gerald kalın kafalılıkla dikleşti. «Kadınların ona ne diye bayıldığını gene de anlıyamıyorum.»

«Anlamıyacak ne var? Kadınlar hayatın lâğım kanallarını keşfe çıkmak istiyorlar. Loerke de onların önünden yüzen baş fare.»

Gerald'ın gözleri hâlâ dışarda, herşeyi örten ince kar sisindeydi.

«Senin lâflarını aslında pek çıkaramıyorum, Rupert. Gene de kadınların isteği buysa acayip bir istek gibi geliyor bana.»

Birkin, «Belki biz de aynı şeyi istiyoruz da bilmiyoruz.» dedi.

*
* *

Bu arada Ursula'yla Gudrun yontucuyla konuşmak için yeni bir fırsat çıkmasını dört gözle bekliyorlardı. Erkekleri yanlarında olduğu zaman böyle bir konuşmaya başlamak boşunaydı. Çünkü böyle zamanlarda Loerke'yle gerçek bir bağlantı kuramıyorlardı. Onunla başbaşa olmaları zorunluydu. Dahası Loerke Gudrun'la yapayalnız kalmaktan da kaçınıyor, Ursula'nın yanlarında bulunması hoşuna gidiyordu.

Bir akşam Gudrun, «Mimari yontulardan başka hiçbir şey yapmıyor musunuz?» diye sordu.

Adam, «Şimdi yapmıyorum artık,» diye karşılık verdi. «Her türünde elimi denedim. Hiç portre yapmadım. Ama başka şeyler...»

«Ne gibi şeyler?» diye Gudrun sordu.

Adam bir an duraladı; sonra kalktı, odadan dışarı çıktı. Hemencecik geri geldi ve elindeki kâğıda sarılı küçük paketi Gudrun'a uzattı. Gudrun kâğıdı açtı. İçinden F. Loerke imzalı ufak bir yontunun fotoğravürü çıktı.

Loerke, «İlk yaptığım şeylerden biri,» dedi. «Makineyle ilişkisi yok ama daha popüler.»

Heykelcik kocaman bir atın üstünde oturan ince yapılı, ufak tefek, çırılçıplak bir kızı gösteriyordu. Küçük bir kızdı bu, daha tam açmamış bir gonca. Atın üstüne yan olarak oturmuş ve ellerini, üzgün ve utanmış gibi, yüzüne örtmüştü. Mısır püskülü gibi sarı olduğu anlaşılan kısa, önden ayrılı saçları yüzüne dökülerek ellerini yarı yarıya örtmüştü.

Vücudu taze, yarı gelişmişti. Daha tam biçimini bulmamış, çocukluktan kadınlığın zalimliğine yeni geçmekte olduğunu gösteren bacakları o kocaman atın sırtından aşağı iç burkan, çocuksu bir umursuzlukla sarkmış, minicik ayaklarıysa gözden gizlenmek istercesine, birbiri üstüne binmişti. Ama nereye gizlenebilirdi ki? İşte orda, atın sırtında çırılçıplak, göz önüne serili duruyordu.

Atsa öne doğru atılmak istercesine gergin, ama hareketsizdi. Kocaman, cüsseli, şahane bir küheylandı bu. Tepeden tırnağa güç dolu.

Gudrun sapsarı kesilmiş gözlerine utanç gibi bir karartı çökmüştü. Sonunda bakışlarını bir yalvarışla yontucuya doğru kaldırdı. Adam da ona baktı, sonra belli belirsiz bir omuz silkti.

Gudrun umursamaz ve rahat görünmekte direnerek, «Ne boyda bir şey bu?» diye sordu.

Adam ona bakarak, «Ne boy mu?» dedi. Ve ellerini biraz açtı: «Kaidesiz şu kadar işte; kaidesiyle de şu boyu bulur.»

Gözlerini Gudrun'dan ayırmıyordu. Ellerinin hızlı devinimlerinde onu küçümsiyen bir aşağılama gizli gibiydi. Öyle ki genç kadın biraz irkilerek büzüldü.

Sonra başını şöyle bir arkaya attı ve yapmacık bir soğuklukla, «Neden yapılmış bu?» diye sordu.

Loerke'nin gözleri hâlâ onun üstündeydi; egemenliğinin sarsılmamış olduğunu biliyordu.

«Bronzdan,» diye yanıtladı. «Yeşil bronz.»

Gudrun onun meydan okuyuşuna soğuk bir umursamazlıkla karşı durarak, «Yeşil bronz,» diye başını salladı.

At üstündeki o küçük kızın ince, yumuşak, tam gelişmemiş vücudunu yeşil bronzdan dökülmüş olarak düşünmek istiyordu.

Sonunda heykeltraşın gözlerine karanlık bir saygıyla bakmaktan kendini alamıyarak, «Evet, çok güzel,» diye mırıldandı.

Loerke bir an gözlerini yumdu; sonra bakışlarındaki zafer pırıltısını gizlemek istercesine, başını öteye çevirdi.

Ursula, «İyi ya, at neden böyle kaskatı?» diye sordu. «Odun gibi kaskatı yapmışsınız atı.»

Loerke o saat savunmaya geçerek, «Katı mı?» diye sordu.

«Öyle ya! Baksanıza nasıl odun gibi kaskatı, ahmak, cansız duruyor. Oysa atlar duygulu, gergin, sinirli yaratıklardır aslında; çok duyguludurlar.»

Yontucu umursamazlıkla omuzlarını kısarak ellerini açtı. Bir yandan da Ursula'nın, bu işlerden hiç anla-

madığı halde ukalâlık eden bir hiç olduğunu ortaya vurmak istiyordu.

Sesinde aşağılamaya kaçan bir sabır ve küçümsemeyle, «Bilmiyor musunuz ki şu gördüğünüz at gerçekte bir biçimden başka birşey değildir,» diye karşılık verdi. «Yontudaki **form**'un bütününün bir parçasıdır ancak. Bir sanat yapıtı, bir biçim, bir **form**, olup olacağı bu. Yoksa insanın ağzına bir parça şeker verdiği dost bir atın resmi değil. Anlamıyor musunuz? Bu yontunun bütününün bir parçasından başka bir şey değildir; bir sanat yapıtıdır ve sanat yapıtının dışındaki hiç bir şeyle ilişkisi yoktur.»

Bu hareketin karşısında iyice kızan Ursula kıpkırmızı kesilmiş yüzünü yontucuya doğru kaldırarak, «Siz ne dersiniz deyin, bu at bir attan başka birşey değildir?» diye söylendi.

Loerke gene omuz silkti.

«Nasıl isterseniz. Bu atın bir inek olduğunu ileri süremem.»

Bu kez Gudrun, al al olmuş yanakları ve parıl parıl gözleriyle, tartışmaya son vermek için araya girdi. Ablasına dönerek,

«Ne demek istiyorsun, attan başka bir şey değil, deyince?» diye sordu. «At deyince neyi demek istiyorsun önce? Sen demek istiyorsun ki senin kafanda bir **at** kavramı var ve sen bunun anlatılmasını istiyorsun. Oysa at bambaşka görüşler de olabilir. Sen istersen buna at de, istersen deme. Ben de senin kafandaki at kavramını gerçekçi bulmayıp, senin uydurman sayabilirim, söz gelişi...»

Ursula kafası karışmışcasına bir duraladı. Sonra gene dili çözüldü:

«Peki ama atı neden böyle görüyor? Onun kendi görüşü olduğunu bilmez değilim. Hattâ gerçekte bu at

Bay Loerke'nin kendi kişiliğinin bir görüntüsü... kendi benliğinin resmi...»

Loerke öfkeyle burnundan soludu,

«Kendi kendimim resmi ha!» diye alayla dudak büktü sonra. **Wissen sie gnâdige Frau**, biliyor musunuz sayın bayan, bir bir **Kuntswerk**'tir, bir sanat yapıtı. Salt sanattır bu, hiçbir şeyin resmi değildir, ama hiçbir şeyin! Kendi kendinin dışında hiç ama hiçbir şeyle ilişkisi yoktur. Gündelik dış dünyayla, bu dünyadaki şeylere benzetmeye, bağlamaya çalışmak boşunadır bunu. Sanat ve gündelik dünya birbirinden apayrı iki boyuttadırlar; onları bu boyutların birinden öbürüne aktarmağa çalışmak boşunadır. Yoksa akıllar karışır, herşey karman çorman olur. Anlamıyor musunuz, dış yaşamın (relâtif) işleriyle sanatın (absalût) dünyasını birbirine karıştırmazsınız. Bunu hiç bir zaman yapamazsınız.»

Kendinden geçmişcesine Gudrun, «İşte bu son derece doğru!» diye hafifçe bağırdı. «Bu iki dünya birbirinden olduğu gibi ayrıdır; aralarında hiç bir bağlantı kurulamaz. Benim kendimle sanatım, sözgelişi, apayrıdır birbirinden. Sanatım başka bir dünyada durur, bense bu dünyadayım.»

Yanakları al-al olmuş, kendinden geçmişcesine yüzü değişmişti. Pusuda bir vahşî kuş gibi boynunu kısmış oturan Loerke ondan yana çarçabuk, sanki gizlice, sinsice bir bakış fırlattı. Sonra,

«**Ja - so ist er, so ist er**. Evet; öyledir, öyledir,» diye mırıldandı.

Ursula karşılık vermedi. Öfkesi burnundan fışkırıyor, onları tutup kafalarını birbirine çarpmak istiyordu.

«Bunların hepsi lâf; hiçbiri gerçek değil bu çektiğiniz nutukların,» dedi sonunda. «Bu at sizin kendi beyinsiz, katı, yabanıl, hayvan yönünüzü yansıtıyor; bu kız

da sevip eziyet ettiğiniz, sonra da bırakıp attığınız bir zavallı genç kız.»

Loerke gözlerinde belli belirsiz bir alaylı gülüşle Ursula'ya baktı ama onun bu son saldırısına karşılık vermedi.

Gudrun da ablasına sinirlenmiş, susuyordu. Ursula sanattan hiç anlamadığı için böyle lâfa karışıp fikirler yürütmesi de çekilmiyordu yani! Sakınarak dokunulması gereken en nazik konuları pat diye yerden yere vuruyordu. Ama ne yaparsın, sineye çekmek gerek!

Ne var ki Ursula'nın da dediği dedikti:

«Sanat dünyanızla gündelik dünyanıza gelince; bu ikisini birbirinden ayırt etmek istiyorsunuz, çünkü kendi iç yüzünüzü öğrenmek işinize gelmiyor,» diye ekledi. «Şu at gibi katı, ruhsuz, yaban olduğunuzu anlamak istemeyince, bu bir sanat yapıtıdır, sanat dünyasıdır, deyip çıkıyorsunuz işin içinden. Bence sizin sanat dünyası dediğiniz şey aslında yalnızca, gündelik dünyanın sanatınızda yansıyan gerçek yüzüdür. Gelgelelim siz bu gerçeğe dayanamıyacak derecede ipin ucunu kaçırmışsınız elinizden.»

Bembeyaz kesilmiş, heyecandan tir tir titriyordu. Loerke'yle Gudrun'sa öfkeden kasılmış oturuyorlardı. Bu arada çıkıp gelmiş olan Gerald da Ursula'ya kınayan gözlerle bakıyordu. Onun böyle tartışmakta direnmesi az buçuk bayağılığa kaçıyormuş gibi geliyordu ona. O da ağırlığını iki sanatçıdan yana koymuştu. Şimdi üçü birlik olmuş, Ursula'nın gitmesini istiyorlardı. Ama o sinirinden elindeki mendili dürüp bükerek, öfkeli, heyecanlı, oturuyordu oturduğu yerde.

Ötekiler şimdi bir ölüm sessizliğine büründüler ve böylelikle Ursula'nın da susmasını sağladılar.

Sonra Gudrun, sıradan bir konuşmayı bıraktıkları yerden ele alırcasma rahat ve umursamaz bir sesle sordu:

«Kız modeliniz miydi?»

«Nein, sie war kein modell. Silwar eine kleine Malschülerin. Yok, model falan değildi. Küçük bir sanat öğrencisiydi.»

«Sanat öğrencisi ha!» dedi Gudrun.

Şu anda herşeyi nasıl da açıklıkla görebiliyordu! Ensesine kadar inen gür, sarı saçlarıyla o gencecik, körpe, tam gelişmemiş, gene de de pervasız küçük öğrenci kız. Ve Loerke; ünlü, yontu üstadı. Büyük bir olasılıkla iyi yetişmiş, yüksek aile çocuğu olan küçük kız onun metresi olmayı ne büyük bir onur sayıyordu, kimbilir! Eşine her gün rastlanan bir taş yüreklilik öyküsü ki Gudrun bunu ezbere biliyordu. Dresden, Paris, Londra... Yerin ne önemi vardı? Ezbere bilinen bir şey.

Ursula, «Nerde şimdi?» diye sordu.

Loerke bilgisizliğiyle umursamazlığının kesinliğini belirtmek için omuzlarını kaldırdı.

«Altı yıl geçti aradan,» diye karşılık verdi. «Şimdi yirmi üç yaşında; işe yaramaz artık!»

Gerald resmi almış, inceliyordu. Resim onun da hoşuna gitmişti. Heykel kaidesinin üstünde **«Leydi Godiva,»** diye yazdığını okudu.

«Ama Leyli Godiva olamaz ki bu!» dedi. «Leydi Godiva çıplaklığını uzun saçlarıyla örten orta yaşlı bir kadın değil miydi, bir lord karısı filân?» Sonra, «Ama bu daha iyi,» diye neşeyle güldü. «Kadının saçını görmektense kendini görmek benim daha işime gelir.»

Gudrun, «Yaa, öyle demek, beyefendi?« diye işi şakaya vurdu.

Ursula kalkıp gitti ve onları başbaşa bıraktı.

Gudrun yontunun resmini Gerald'ın elinden alarak incelemeğe koyuldu. Sonra Loerke'ye dönerek,

«Doğrusu öğrencinizi çok yakından tanımışsınız,» diye ekledi.

Loerke kaşlarını ve omuzlarını kaldırmakla yanıtladı.

Gerald, «O kız çocuğunu mu demek istiyorsunuz?» diye sordu.

Resmi kucağına koymuş olan Gudrun başını kaldırıp Gerald'ın gözlerinin tam içine öyle parıl parıl bir bakış baktı ki genç adam nerdeyse kör oluyordu.

Gudrun alaycı, şakacı bir oyunbazlıkla, «Çok iyi tanımamış mı kızcağızı ama?» diye Gerald'a sordu. «Tek şu ayacıklara bak, yeter! Ne tatlı değil mi bu ayaklar? Böylesine güzel, ürkek, tazecik... Harika, doğrusu, gerçekten harika!..»

Gözlerini, yavaş yavaş, ateşli, dumanı tüten bir bakışla Loerke'nin gözlerine doğru kaldırdı. Bu bakışlardaki alevin tanışlığı ruhunu doldurdukça ufak tefek sanatçı daha bir horozlanır, şişinir gibiydi.

Gerald o minik ayakların resmine baktı. Ayaklar hafifçe içe dönüp üstüste binmişti, iç sızlatan bir ürkeklik ve utangaçlıkla. Gerald uzun resimden gözlerini alamadı. Sonra, yüreği sızlıyarak, resmi elinden bıraktı. İçine bir karamsarlık çökmüş gibiydi.

Gudrun Loerke'ye, «Adı neydi?» diye sordu.

«Annette von Weck. **Ja, sie war hübsch**. Evet, güzeldi. Ama can sıkıcı. Tanrının cezası bir şeydi. Bir dakika oturmazdı oturduğu yerde. Ancak şöyle bir güzel tokat atıp ağlattığım zaman... ancak o zaman belki beş dakika kımıldamadan oturup poz verirdi.»

Gudrun buz gibi bir sesle, «Gerçekten vurur muydunuz ona?» diye sordu.

Loerke bu sesteki meydan okuyuşu duyarak ondan yana baktı. Kaygısızca,

«Vururdum ya!» diye karşılık verdi. «Hem de ömrümde kimseye vurmadığım gibi! Başka yol yoktu ki; suç ondaydı. Yoksa yontuyu dünyada bitiremezdim.»

Gudrun bir süre onu karanlıklarla dolmuş, irileşmiş gözleriyle süzdü. Onun ruhuna işlemek ister gibiydi. Sonra ses çıkarmadan gözlerini indirdi.

Gerald, «Peki, Godiva'nızı neden bu kadar genç seçtiniz?» diye sordu. «Atın üstünde öyle küçücük kalmış ki! Ata göre hiç değil... çocukmuş daha.»

Heykeltraşın yüz sinirlerinde tuhaf bir oynaşma oldu :

«Daha büyük, daha iri olanlar hoşuma gitmez de ondan. Bu yaşta güzeldirler, onaltı, onyedi, onsekiz. Ondan sonra işine yaramazlar artık.»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Gerald,

«Neden?» diye sordu.

Loerke gene omuz silkti: «Bana ilginç gelmezler, güzel gelmezler de ondan. Çalışmalarımda, model olarak işime yaramazlar, o yaştan sonra.»

Gerald, «Yani bir kadın onsekiz, yirmi yaşından sonra güzel değil midir sizce?» diye direndi.

«Değildir ya! Yirmiden önce kadın ufaktır, körpedir, taze, yumuşak, hafiftir. Ondan sonra, dünya güzeli olsa işime yaramaz. Milo Venüsü bile bir burjuva karısıdır. Hepsi öyle.»

«Yani yirmiden yukarı hiç bir kadını beğenmez misiniz?»

Loerke sinirlenerek, «İşime yaramazlar diyorum; çalışmalarımda, model olarak, güzel bulmam onları,» diye yanıtladı.

Gerald alaycı bir gülüşle, «Ağzınızın tadını biliyorsunuz,» dedi.

Gudrun birden, «Ya erkekler?» diye sordu.

Adam, «Onlar her yaşta iyidir,» diye karşılık verdi. «Erkek dediğin iri ve güçlü olmalı. Genç ya da yaşlı olmuş, bir şey çıkmaz. Bütün sorun cüsseli, iri yarı olmasında...»

⁂

Ursula duru ve yepyeni karlar dünyasına tek başına çıktı. Ne var ki karların göz kamaştıran beyazlığı onu incitir, soğuksa ruhunu daraltıp boğar gibi oldu. Uyuşmuş, sersemlemiş gibiydi.

Sonra birden, aklma mucize gibi bir şey geldi: tâ aşağılarda bir yerde, buranın güneyinde, kapkara verimli topraklar uyanıyor, portakal ve zeytin ağaçları mavi göklerin önünde yanıp dönüyordu. Mucizelerin mucizesi! Bu sessiz ve donuk dağ dünyası bir yerde bitiyordu. Her an sırtını dönüp uzaklaşabilirdin. Evet. İnsan istediği zaman buradan gidebilirdi!

Genç kadın bu mucizeyi bir an önce gerçekleştirmek istiyordu. Bu karlar dünyasını, bu korkunç, donmuş, buzdan yapılma dağ tepelerini hemen şu anda bırakıp gitmek istiyordu. Yumuşacık, kara toprağı yeniden görmek, o verimli, zengin kokusunu içine sindirmek istiyordu.

Kıvanç ve umutla dolu, otele gitti. Birkin yatağına uzanmış kitap okuyordu. Ursula o hızla odaya girerek,

«Rupert, buradan gitmek istiyorum!» dedi.

Adam ağır ağır dönüp ona baktı. Sonra usulca,

«Sahi mi?» diye sordu.

Ursula onun yanma oturup boynuna sarıldı. Onun şaşmayışına şaşmıştı. Kaygılanarak,

«Sen istemiyor musun?» diye sordu.

«Düşünmemiştim. Ama isterim, sanıyorum.»

Ursula dikilip oturarak, «Şurama geldi artık!» dedi. «Karlar, karların her yere serptiği doğa-dışı ışık... her yerde doğa-dışı bir hava var. İnsanları bile değiştiriyor. Şurama geldi!»

Birkin yattığı yerden güldü. Düşünüyordu.

«Tamam, istersen gideriz,» dedi. «İstersen hemen yarın gideriz. Evet; yarın Verona'ya gidelimde Romeo'yla

Jülyet'i bulalım, olmaz mı?»

Kadın birden ne yapacağını bilmez gibi, utanmış gibi, yüzünü onun omuzuna gömdü. Rupert'in öyle rahat bir yatışı vardı ki orda!

Ursula içi ferahlıyarak, yavaşça, «Evet, gidelim,» dedi. «Gidelim de Romeo'yla Jülyet'i bulalım, sevgilim!»

«Yalnız Verona kışın çok rüzgâr alır, Âlplerden. Orda da kar kokusundan kurtulamıyacağız, senin anlıyacağın.»

Ursula eğilip ona baktı.

«Gerçekten istiyor musun burdan gitmeyi?» diye kaygıyla sordu.

Erkeğin gözlerinde anlaşılmaz bir gülüş vardı. Ursula yüzünü onun boynuna gömerek ona sokuldu ve,

«Alaya alma beni, gülme bana,» diye yalvardı.

Birkin ona sarılarak, «Alay mı? O neye?» diye güldü..

Kadın, «Bana gülmeni istemiyorum da ondan,» diye fısıldadı.

Rupert daha da gülerek onun ince, güzel kokulu, ipek saçlarını öptü.

Ursula heyecan dolu bir ciddilikle, «Beni seviyor musun?» diye sordu.

Birkin, «Evet,» diye yanıtladı, hep gülüyordu.

Ursula ona birden, öpsün diye dudaklarını uzattı. Dudakları gergin, katı, titrekti. Birkin'inkilerse yumuşak, sıcak, dolgun. Adam öpüşmeyi bir an uzattı. Sonra hafif bir kınamayla,

«Dudakların öyle sert ki!» diye içini çekti.

Ursula sevinçle, «Seninkiler de öyle tatlı ki, yumuşacık!» dedi.

«İyi ama neden hep böyle kısıyorsun ağzını?»

«Boş ver,» diye güldü Ursula. «Benim de yöntemim bu.»

Birkin'in onu sevdiğini biliyordu ya!

Ertesi gün gitmeğe karar verdiler. Önce Gerald'la Gudrun'un odasına gittiler.

«Prune,» dedi Ursula. «Biz yarın burdan gidiyoruz sanırım. Artık karlardan sıkıldım ben. Cildim kadar ruhumu da yakıyor, karların ışığı.»

Gudrun biraz şaşkın, «Sahi mi Ursula?» diye sordu. «Cildini yaktığına inanırım ama bu havanın ruha iyi geldiğini sanıyordum.»

«Benimkini, tersine, acıtıyor.»

«Bak şu işe!» dedi Gudrun.

Odaya bir sessizlik çökmüştü. Gene de Ursula'yla Birkin gidişlerinin ötekileri ferahlattığını seziyorlardı.

Gerald sesinde belli belirsiz bir tedirginlikle «Güneye mi gidiyorsunuz?» diye sordu.

Birkin, «Evet,» diyerek başını çevirdi.

İki erkeğin arasında son zamanlarda bir tuhaf, elle tutulmaz düşmanlık baş göstermişti. İngiltere'den ayrılalı beri Rupert dalgın, rahat, kendini günlerin akışına bırakmış, biraz da dünyadan habersizdi. Gerald'sa gergin, dolu; bir parıl parıl işkencenin pençesinde kıvranır gibiydi.

Şimdi Gudrun'la Gerald yola çıkacak olanlara karşı daha bir yakınlık göstermek gereğini duyar gibiydiler. Gudrun ablasının yatak odasına gelerek o ünlü, parlak renkli çoraplarından üç çiftini yol armağanı diye getirip yatağın üstüne attı. Kalın ipekli çoraplardı bunlar; nar çiçeği, katır tırnağı mavisi ve gri renkte. Paristen alınma. Ursula bayıldı onlara. Bu hazinelerini elden çıkardığına göre Gudrun'un kardeş sevgisi iyice depreşmiş olmalıydı.

Ursula, «Prune, bunları senin elinden alamam ben!» diye bağırdı. «Seni nasıl yoksun bırakırım bunlardan! Nefis şeyler!»

Gudrun kendi verdiği armağanları daha şimdiden imrenen gözlerle süzerek, «Değil mi ama?» diye içini çekti. «Ne şeker şeyler değil mi?»

«Evet; ama sende kalsınlar, canım.»

«Yok; bende daha üç çift var bunlardan. Senin olsunlar istiyorum. Sana veriyorum bunları?»

Ve heyecandan titriyen elleriyle çorapları Ursula'nın yastığının altına sıkıştırdı.

Ursula, «Güzel çorap kadını gerçekten gönendiriyor» dedi.

«Gerçekten öyle. Bir kadının en büyük zevklerinden biri.»

Ve böyle diyerek Gudrun bir sandalyeye oturdu. Ablasıyla son bir kez konuşmaya geldiği anlaşılıyordu. Onun ne istediğini bilmiyen Ursula yalnızca bekledi.

Gudrun biraz kuşkulu bir tonla söze başladı

«Ursula, bir daha hiç geri dönmemek üzere bir yolculuğa mı çıkıyorsun?»

«Yoo, geri döneceğiz elbet,» diye Ursula karşılık verdi. «Zaten sorun tren ya da vapur yolculuklarında değil ki!»

«Evet; bunu biliyorum da, ondan soruyorum zaten. Ruhça bizlerden uzaklaşıyor musunuz yani?»

Ursula bir ürperti geçirerek, «Ne olacağını ben de hiç bilmiyorum,» dedi.

«Tek bildiğim, burdan ayrılıp başka yere gidiyoruz.»

Gudrun bekledi: «Peki, seviniyor musun buna?» diye sordu sonunda.

Ursula bir an dünyayla olan bağlantılarını hiç aramıyacak mısın? Babam, annem, bizler? İngiltere, ordaki kültür dünyası, herşey... Kendi dünyanın bütün olabilmesi için bunların eksikliğini hiç duymayacak mısın, acaba?»

Ursula susmuş, bunun böyle olup olmayacağını kestirmeye çalışıyordu. En sonunda, biraz da isteksizlikle,

«Rupert'in bu konuda haklı olduğunu sanıyorum,» dedi. «İnsanlık soluk alabilmek için yeni bir yer arıyor ve böylece eski yerlerden kopuyor.»

Gudrun ablasını serin kanlılıkla süzerek, «İnsan bir an gelip eski yerlerde soluk alamaz oluyor; yeni yerler arıyor,» dedi. «Bunda sizinle birliğim. Yalnız bence yeni dünyalar eski dünyalardan oluşur. İnsanın başka bir insanla birlikte dünyadan temelli kopması da yeni bir dünya yaratmak değil, bir düş dünyasına sığınmaktır.»

Ursula pencereden dışarı baktı. Ruhunda bir güreş başlamıştı; korkuyordu. Sözcüklerden oldum olası korkardı zaten. Çünkü salt söz gücünün onu, aslında inanmadığı şeylere inandırabileceğini biliyordu.

«Olabilir,» diye mırıldandı, kendine ve herşeye karşı güvensizlikle dolu. «Gene de, insan eski şeylere sımsıkı bağlı kaldığı sürece hiç bir yenilik yapamaz gibi geliyor, anlatabiliyor muyum? Eskiyle savaşmak bile biraz eskinin egemenliği altında olmak demektir.»

Gudrun, «Sana hak veremiyorum; hiç hak veremiyorum,» dedi. «Bu dünyanın sonuna ulaştığını anlayıp da cup diye yepyeni bir dünyaya atlamak... olacak iş değil bu! Yapamazsın.»

Ursula birden dimdik doğrularak, «Olur; yapılabilir!» diye yanıtladı. «Oluyor nitekim. Eski dünyayla bağlarının koptuğunu insan bir yerde anlıyor. İçimizde başka dünyalı bir benliğin varlığını seziyoruz sanki. O zaman o başka dünyaya cup diye atlamak gerek.»

Gudrun bir an bunu kafasında evirip çevirdi; sonra yüzünde alaycı, âdeta küçümsiyen bir gülüş belirdi.

Alaylı bir sesle, «Ya kendini uzayda bulduğun zaman ne olacak yani?» diye sordu. «Öyle ya, yaşamın ana temaları senin yeni dünyanda da burdakilerin eşi olmaya-

cak mı? Hele sen ki, nerde olursan ol, hayatta en yüce şeyin sevmek olduğuna inanırsın...»

«Hiç de değil!» dedi Ursula. «Sevmek aşırı derecede insancıl bir şey; fazla küçük. Ben insan dışı bir şeye inanıyorum ki sevmek bunun ancak küçücük bir parçası. Aşktan ötede birşey.»

Gudrun gözlerini kırpıştırmadan ablasına bakıyordu. Onu hem öyle üstün, hem de öyle hor görüyordu ki, aynı zamanda!

Sonra birden yüzünü ondan çevirerek çirkin ve soğuk bir sesle, «Valla, ben daha sevmekten öteye geçemedim.» dedi.

Ursula içinden, «Sen daha sevmedin ki, sevmekten öteye geçebilesin!» demek istedi bir an.

Ama demedi. Gudrun geldi, onun boynuna sarıldı. Sesinde yapmacık bir neşeyle,

«Peki, canım; sen git ve aradığın yeni dünyayı bul,» dedi. «Bundan daha güzel bir yolculuk düşünülemez: Rupert'in Mavi Kuşunun yaşadığı Sihirli Adalara doğru...»

Kolu bir an Ursula'nın boynunda, eli Ursula'nın yanağında, öylece durdu: Ursula diken üstünde gibiydi. Gudrun'un bu tepeden bakan sevecenliğinde insanın onuruna dokunan, gururunu inciten bir şey vardı.

Gudrun ablasının gerginliğini sezerek geri çekildi ve, «Hahı-ha!» diye küçük bir kof kahkaha attı. «Nelerden de konuşuyoruz: yeni dünyalar, eski dünyalar...»

Böylece basit, gündelik konulara geçtiler.

Gerald'la Birkin önden gitmişler, yolcuları götürecek clan kızağı ileride bekliyeceklerdi.

Birkin Gerald'ın o yanık yüzüne bakarak, «Siz daha ne kadar kalacaksınız burada?» diye sordu.

«Bilemem ki!» diye Gerald karşılık verdi. «Usanana değin, sanırım.»

«Bu arada karlar erir diye korkmuyor musun?»

Gerald güldü: «Bu karlar hiç eriyor mu acaba?»

Birkin, «İşler yolunda demek, öyle mi?» diye sordu.

Gerald biraz gözlerini kısarak, «Yolun da mı?» diye mırıldandı. «Bu bayat sözlerin ne demeye geldiğini hiç bir zaman kestirememişimdir. İşlerin yolunda olmasıyla yolundan çıkması... bir yerde aynı anlama gelmiyor mu?»

«Olabilir. Ama İngiltere'ye dönmeyi düşünmüyor musun hiç?»

«Bilmiyorum. Belki de hiç dönmeyiz. Önceyi ve sonrayı hiç düşünmüyorum burada.»

Sonra Gerald bir atmacanın ufak bebekli, ciddi gözleriyle uzakları süzerek, «Yok; bu yolculuğun altında kesin bir anlam yatıyor,» diye ekledi. «Gudrun da benim için bir yolun sonu. Bilmiyorum ama Gudrun öyle yumuşacık geliyor ki bana; cildi ipek gibi, kolları dolgun, yumuşak. Onun bu yumuşaklığı aklımı başımdan alıyor, nedense. Beynimi dağlıyor sanki.»

Gözlerini yere dikmiş olarak bir kaç adım yürüdü. Yüzü ilkel bir din töreninde takılan maskeler gibi korkunçlaşmıştı.

Gözlerini yere dikmiş olarak bir kaç adım yürüdü. Yüzü ilkel bir din töreninde takılan maskeler gibi korkunçlaşmıştı.

«Gözünü dağlayıp kör ediyor adamı sanki. Ama sen de kör olmayı kendin istiyorsun; bile bile. Dağlanmayı, beyninin dağılmasını kendin istiyorsun. Durumu değiştirmek hiç de işine gelmiyor.»

Kendinden geçmiş gibi tek düze, donuk bir tonla konuşuyordu. Sonra birden, bir tuhaf coşkun hınçla Birkin'den yana dönerek,

«Sen bilir misin; bir kadınla birlikteyken acı çekmenin ne demek olduğunu?» diye sordu. «Öyle güzel, öyle

kusursuz ki! Ve seni öylesine doyuruyor ki içinin bir ipekten kumaş gibi yırtıldığını duyuyorsun, boylu boyunca. Ve her yırtılan yer jiletle kesilmişcesine acıyor. Ah, beyninin dağıldığı gözlerinin görmez olduğu o dakikanın kusursuzluğu!»

Genç adam birden, karların içinde durdu ve sıkılmış yumruğunu açarak, «Sonra da...» diye acı acı güldü. «Sonrası hiç! Beynin bir tutam yanık paçavraya dönüyor, gözlerinin bebeği dağlanmış! Dinamitlenmiş gibi oluyorsun.. bilmem anlatabiliyor muyum? Ama eşsiz bir tecrübe oluyor bu —kesin bir şey— böyle elektrik çarpmışcasına yanıp kül olmak.»

Bir sessizlik oldu. Gerald,

«Kim ne derse desin, pişman değilim,» diye sözünün arkasını getirdi. «Tam, bütün bir yaşantı bu. Gudrun olağan üstü bir kadın. Gene de... bir yerde ondan öyle nefret ediyorum ki! Tuhaf bir şey...»

Birkin onun kendinden geçmiş, ne dediğini bilmez gibi duran yüzüne baktı. Gerald'ın gözlerinde, bütün bunları söyliyen o değilmişcesine bir bomboşluk vardı.

Birkin, «Peki ama, yetmedi mi daha?» diye sordu. «Yaşayacağını yaşadın, tadını aldın artık. Böyle bir yarayı kurcalayıp durmakta ne anlam var?»

Gerald, «Bilmiyorum,» diye karşılık verdi. «Ama daha bitmedi...»

Yürüyorlardı.

Birkin apacı bir sesle, «Gudrun kadar ben de sevdim seni,» dedi. «Bunu unutma.»

Gerald ona bir garip, dalgın bakışla baktı. Bu gibi alaycı bir inanmazlıkla,

«Sevdin mi gerçek?» diye sordu. «Yoksa sana mı öyle geliyor?»

Ama ne dediğini kendi de bilmiyordu şu anda.

Kızak geldi. Gudrun indi, onun yerine Rupert bindi. Vedalaştılar. Biran önce birbirlerinden ayrılmak istiyorlardı, hepsi de. Gerald'la Gudrun karların içinde durup, uzaklaşan kızağın ardından el salladılar. Onların ıssız karlar arasında böyle gitgide küçüldüklerini ve uzakta, yalnız başlarına kaldıklarını görünce Rupert Birkin'in yüreği buz tutar gibi oldu.

OTUZUNCU BÖLÜM

Kar Yolları Kapadı

Ursula'yla Rupert Birkin gittikten sonra Gudrun Gerald'la olan savaşımında daha bir rahatladığını hissetti.

Birbirlerine alıştıkça Gerald onun üstündeki baskısını arttırır gibiydi. Önceleri Gudrun onu çekip çevirebildiği halde çok geçmeden erkek onun kadınca manevralarını umursamamaya, onun kadınlık kaprislerine ve mahremiyetine aldırış etmemeye başlamıştı. Onu hiçe sayarak hep kendi iradesini benimsetmeye çalışıyordu.

Daha şimdiden aralarında ikisini de ürküten bir ölüm - dirim savaşı başlamıştı. Ne var ki bu savaşta Gerald bir başınaydı. Oysa Gudrun dışardan takviye aramağa başlamıştı bile!

Ursula'yı uğurladıktan sonra Gudrun'a kendi yaşayışı yoksullaşıp yalınlaşmış gibi geldi. Gitti, pencere başına diz çöktü ve gökte yanıp sönen kocaman yıldızlara baktı. Yıldızların önünde dağlar - düğümünün soluk gölgesi yükseliyordu. Dünyanın, tüm hayatın ekseni sanki oradaydı...

Biraz sonra Gerald kapıyı açtı. Uzun zaman yalnız kalamıyacağını Gudrun biliyordu zaten. Gerald onu he-

men hiç yalnız bırakmaz olmuştu. Genç kadın onun hiç kalkmıyan baskısıyla ruhunun buz tutup donduğunu duyuyordu; kırağı tutmuş gibi.

Gerald, «Karanlıkta yalnızsın ha?» dedi.

Onun buna sinirlendiğini genç kadın sesinin tınlamından anladı.

«Şamdanı yakalım mı?» diye sordu.

Gerald karşılık vermedi. Geldi, karanlıkta onun arkasında durdu.

Gudrun, «Şurdaki şu güzel yıldıza bak,» dedi. «Adını biliyor musun bunun?»

Gerald onun yanına çömelip pencereden dışarı bakarak, «Bilmiyorum,» dedi. «Ama çok güzel bir yıldız.»

Sonra sessizliğe gömüldüler. Gudrun uzandı, biraz da gönülsüzce, onun elini tuttu.

Gerald, «Ursula'nın gittiğine üzgün müsün?» diye sordu.

«Yoo; hiç değil,» dedi Gudrun.

Sonra ağır ağır, «Beni ne kadar seviyorsun?» diye sordu.

Gerald yüreğini ona karşı daha da katılaştırarak, «Ne kadar seviyorum dersin?» diye sordu.

«Bilmem ki!»

Genç adam, «Ama ne kadar dersin?» diye direndi.

Bir duralama oldu. Sonunda, karanlıkta Gudrun katı ve umursamaz bir sesle,

«Bana sorarsan çok az derim,» diye yanıtladı.

Onun sesinin tınlamı erkeğin yüreğini dondurur gibi oldu.

«Neden sevmiyorum peki seni?» diye sordu; onun kestirdiğinin doğruluğunu kabûl etmişcesine.

Gudrun, «Nedenini ben de bilmiyorum,» dedi. «Oysa çok iyiliğim geçti sana. Kapıma geldiğinde acınacak

durumdaydın.» Yüreğinin çarpıntısından boğulacak gibiydi ama kendini güçlü ve insafsız da buluyordu.

«Sana acıdım o zaman,» diye ekledi. «Ama hiçbir zaman aşk değildi bu.»

Bu sözler: «Hiçbir zaman aşk değildi!» sözleri, erkeğin beyninde bir delilik yankısıyla uğuldadı. Gerald öfkeyle boğuklaşmış bir sesle,

«Neden dilinden düşmüyor bu söz?» diye bağırdı. «Neden kafama kakıp duruyorsun; aramızda aşk olmadığını?»

Gudrun, «İyi ama sen beni seviyor musun ki?» diye sordu.

Gerald buz gibi bir öfkeyle suskun duruyordu. Kadın onu alaya alırcasına,

«Beni hiç bir zaman sevebileceğine de inanmıyorsun.» dedi.

«Hayır,»

«Şimdiye kadar sevmiş de değilsin?»

Gerald, «Ben senin sevmekten neyi kastettiğini bilmiyorum ki!» diye karşılık verdi.

«Bal gibi biliyorsun. Beni hiç bir zaman sevmediğini de biliyorsun. Öyle değil mi?»

«Öyle.»

«Hiç bir zaman da sevmiyeceksin; öyle değil mi?»

Gudrun bunu öyle yılan gibi bir soğuklukla söylemişti ki insan dayanamazdı.

Gerald, «Öyle,» dedi.

«Öyleyse neden uğraşıyorsun benimle?»

Gerald buz gibi bir öfke ve korku içinde susuyordu. İçinde durmadan, «Onu öldürebilsem!» diye fısıldıyan bir ses vardı. «Ah, bir öldürebilsem onu! O zaman kurtulurdum!» Bu kördüğümü kesip atmanın tek yolu ölümmüş gibi geliyordu.

«Bana neden işkence ediyorsun?» diye Gudrun'a sordu.

O zaman kadın çocuk avuturcasına bir acımayla onun boynuna sarılarak, «Ah, hiç istemediğim şey, sana işkence etmek!» diye mırıldandı.

Onun bu denli ileriye gidişi erkeğin damarlarındaki kanı dondurmuştu. Zaten Gudrun'un acıması da buz gibi soğuk değil miydi? Gerçekten temeli nefrete ve korkuya: erkeğin etkisini, gücünü baltalayıp kırma isteğine dayanmıyor muydu?

«Beni sevdiğini söyle,» diye Gudrun yalvarmağa başladı. «Beni ömür boyu, kıyamete kadar seveceğini söyle... ne olur... olmaz mı?»

Ama yalvaran, onu yumuşatmağa çalışan, yalnızca sesiydi. Duygu ve duyularıyla erkekten apayrıydı; hatta ona karşıt ve düşman.

Gene de okşayan, sokulan bir sesle, «Beni ömür boyu seveceğini söyleyemez misin, ne olur?» diye yalvarıyordu. «Yalan da olsa söyle, Gerald, ne olur, yalan da olsa söyle.»

Adam gerçek bir azapla kıvranarak, bin güçlükle, «Seni ömür boyu seveceğim,» demeğe kendini zorladı.

Gudrun onu çarçabuk öptü. İşi şakaya vurmak istercesine,

«Bak hele! Resmen söyledi!» diye güldü.

Adam orada, dayak yemiş gibi, öylece duruyordu. Gudrun yarı küçümser, yarı yalvarırcasına,

«Beni biraz daha az arzulayıp biraz daha çok sevmeğe çalış,» dedi.

Gerald'ın beyninin içinde karanlıklar dalga dalga gider gelir gibiydi; dağ gibi dalgalarla karanlık beyninin kıyılarını dövüyordu.

«Yani beni istemediğini mi söylüyorsun?» diye sordu.

«Öyle üstüme oluyorsun ki! Sonra hiç incelik, saygı

da bilmiyorsun. Beni eziyorsun; har vurup harman savuruyorsun beni. Bilsen, öyle ağır bir şey ki bu benim için!»

«Ağır mı?»

«Öyle ya! Ursula'nın odası benim olsa olmaz mı? Bir de tuvalet odası istediğimizi söyliyebilirsin.»

Genç adam bin güçlükle, «Canın nasıl isterse!» dedi. «Dilersen temelli de gidebilirsin.»

Gudrun, «Biliyorum,» diye karşılık verdi. «Sen de öyle. İstersen bana haber vermeden bile çıkıp gidebilirsin.»

Beynindeki karanlık dalgalarının uğultulu gel-giti yüzünden geç adam ayakta zor durabiliyordu. Birden üstüne öyle korkunç bir yorgunluk çöktü ki canı yere uzanıp yatmak istedi. Hemen soyunarak yatağa girdi ve içip içip de birden başı dönmüş gibi yattı kaldı...

Biraz sonra Gudrun kendi yatağından kalktı ve onun yatağına geldi ama o, sırtını dönmüş, kaskatı yatıyordu. Yarı sızmış gibiydi. Kadın kollarını onun bu korkunç katılığına sardı ve yanağını onun o sert yanağına yasladı.

«Gerald,» diye fısıldadı. «Gerald.»

Gerald'da hiç bir değişiklik yoktu. Kadın sarılıp onu kendine çekti. Memelerini onun omuzuna bastırdı; pijamasının üstünden ensesini öptü onun. İradesi yalnızca bu cansız donukluğu eritmek, onu konuşturtmak için direniyordu.

Başını kaldırıp onun kulağını öperek, «Gerald, sevgilim!» diye fısıldadı.

Onun ılık soluğunu kulağının üstünde duyumsamak genç adamın gerginliğini gevşetir gibi oldu. Gudrun o korkunç kasıklığın yavaş yavaş gevşediğini hissedebiliyordu. Elleri erkeğin bacaklarında, kollarında dolaştı.

Ve erkeğin damarlarındaki kan gene sıcacık akmağa başladı; kolları ve bacakları yumuşadı.

Kadın, içi zorla kazandığı zaferin kofluğuyla dolarak, «Bana doğru dön,» diye fısıldadı.

Böylece Gerald gene, sıcacık ve esnek, ona boyun eğdi. Döndü ve kucakladı onu. Ve onu boynunda yumuşacık, böyle yumuşak ve hazır bulunca kollarında iyice sıktı. Kadın onun kucağında ezilmiş, tükenmişti sanki. Erkeğin beyni şimdi bir elmas gibi parlak ve sertti; ona karşı koymanın yolu kalmamıştı artık.

Bu şehvet korkunç geldi Gudrun'a; gergin, korkunç ve şefkatten o denli uzak ki tam bir yıkım gibiydi. Bu şehvet onu öldürecek gibi geliyordu; öldürülüyormuş gibi geliyordu.

«Ölecek miyim?» diye soruyordu kendi kendine; «Ölecek miyim?»

Ve bu sorunun yanıtını ne Gerald'da ne de gecede, bulamıyordu.

*
**

Ertesi gün, benliğinin henüz ayakta olan kısmı erkeğe karşı dimdik ve düşmandı. Gene de Gudrun başını alıp gitmeye niyetli değildi. Kendini hiç ele vermiyecek, bir şey olmamış gibi tatilinin sonuna dek burada kalacaktı. Gerald da onu şimdi hiç rahat bırakmaz olmuş, adım adım peşinden geliyor, bir gölge, bir alın yazısı gibi onu izliyordu. Kimi zaman o daha üstün duruma geçiyordu; kimi zaman da Gudrun. Ama aralarındaki bu irade tahtırevallisinin inip çıkması hiç durmuyordu: birinin ayakta durması için öbürünün devrilmesi, birinin varolması için öbürünün yok olması zorunluydu.

Gudrun içinden «Sonunda onu bırakacağım,» diyordu.

Gerald da çektiği acılara dayanamaz olunca, «Ondan kurtulabilirim,» diye düşünüyordu.

Ondan kendini kurtarmak için karar aldı. Hatta onu piç gibi ortada bırakıp gitmek üzere hazırlıklara bile girişti. Ne var ki ömründe ilk olarak iradesinde bir çatlak belirmişti:

«Nereye gideyim?» diye soruyordu kendi kendine.

Sonra, «Kendine yetemez misin sen?» diyordu, erkeklik gururunu kamçılayarak. «Yeterli olamaz mısın, bir başına?»

Öyle ya, Gudrun kendi kendine yeterliydi; içi dolu, kapağı kapalı bir kutu gibi. Gerald onun haklı olduğunu aslında kabul ediyor ve bu yeterliliğe kendinin de kavuşabilmesinin tek bir girişime baktığını biliyordu. İradesinin tek bir çırpınmasıyla kendisi de böyle hiç dolu, kendinde başlayıp kendinde biten bir kapalı kutu olabilirdi.

Bunu bilmek onu alt üst etti. Çünkü onda bu yeterliliğe kavuşabilecek irade gücü olsa bile isteği yoktu. Ve genç adam ne yapsa etse bu isteği yaratamıyordu. Varlığının Gudrun'dan, kurtulmasına bağlı olduğunu biliyordu; biliyordu da Gudrun'suz kalmak sıfıra düşmek gibi geliyordu ona, şu sırada. Ve bu sıfırı, bu hiçliği düşündükçe beyni duruyordu. Beri yandan Gudrun'u bırakmıyacaksa, ya ona boyun eğip yaltaklanması ya da onu öldürmesi gerekiyordu ki bunu da aklı alımıyordu.

Varlığında boydan boya bir yara açılmış ve karnı deşilip ölen bir yaralı gibi o da ruhunu Gudrun'a teslim etmişti sanki. Bu deşik, bu yırtık bir daha kapanabilecek miydi acaba? Gel gör ki ruhunun bu garip, bu son derece acılı yarası onun en büyük zevklerinden biriydi. Öyleyse bu zevkten ne diye vazgeçmeli? Ne diye kapanmalı gene; tam içinde uyuyan can tohumu daha yeni yeni filiz sürmeğe başlamışken?

Genç adam kendi doygunsuz arzusunun bitmemiş kıvancından vazgeçmiyecekti. Bu uğurda Gudrun'un elin-

den çektiği işkencelere karşın! Gudrun ne derse desin, ne yaparsa yapsın. Gerald onu bırakıp gitmeyecekti.

Gerald ona doğru ellerini açtıkça Gudrun onun yarasını deşiyordu. Kendi de işkence çekmez değildi bu arada. Ama onun iradesi daha güçlü olsa gerekti. Bakalım içinde ne var diye böceğin kanatlarını yolan, bir goncayı didik didik eden acımasız bir oğlan çocuğuna benzetiyordu Gerald'ı, Gerald'ın böyle kendi üstüne düşmesini. Didiklenip paralanmağa hiç niyeti olmadığı için de, korku ve öfkeyle, ondan gitgide uzaklaşıyordu...

Akşam üstü, birlikte güneşin batışını görmek için yüksek bir tepeye tırmandılar. İnce ince soluyan keskin rüzgârın içinde oturdular ve sarı güneşin kızıllıklar arasında gözden yitişini seyrettiler. Sonra gün doğusundaki sırtlara gül pembe bir ışık vurdu ve tepeler mor göğe doğru mucizeler gibi açmış, ölümsüz çiçeklere benzediler. Aşağıdaki dünya mavimtrak bir gölgeye boğulmuştu; tâ yukarda, göklerin orta yerindeyse, havada dua gibi duman duman, pembe bir ışık sisi...

Bu güzelliğin karşısında Gudrun sarhoş olmuş, kendinden geçmişti. Bu içinden ışıklı gibi duran dağ çiçeklerini bağrına basmak ve ölmek istiyordu.

Gerald da görüyordu bu tepeleri; bu tepelerin çok güzel olduğunu. Yalnız ona hiç bir coşkunluk vermiyordu bu güzellik. Tersine, içini hırs basıyordu. Keşke çevre bu denli güzel olmayaydı da Gudrun bu güzellikte bir destek bulmayaydı! Gudrun bu ışıklı tepeleri böyle aşkla bağrına bastıkça kendi aşklarına ihanet etmiş gibi oluyordu. Neden Gerald'ın orada, içine ölüm gibi işliyen soğuk rüzgârın içinde yapayalnız bırakarak, doygunluğu bu gül pembe, kar kaplı sivriliklerin arasında arıyordu?

Genç adam birden, «Gün batışından bize ne sanki?» diye sordu.» Grubun eşiğinde böyle diz çöküp yüz sürecek ne var? Neden böylesi önemli şu grup senin için?»

Gudrun saldırıya uğramanın öfkesiyle irkilerek, «Git burdan be!» diye bağırdı. «Rahat bırak beni!» Sonra vecde gelmiş gibi dalgın dalgın, «Şu güzelliğe baksana!» diye ekledi. «Ömrümde böyle güzel bir şey görmedimdi. Bunu elimden alınağa kalkışma. Git yanımdan. Burada senin yerin yok zaten.»

Gerald biraz geri durup bekledi. Daha şimdiden grubun gül rengi solmaya, gökte kocaman, beyaz - beyaz yıldızlar yanınağa başlamıştı.

Gudrun en sonunda gene Gerald'a doğru döndüğü zaman buz gibi, taşyürekli bir sesle, «Ömrümde bundan daha kusursuz bir şey görmemiştim,» dedi. «Bunu bile parlamak isteyişine şaşıyorum, doğrusu. Güzelliği sen göremiyorsan bana engel olacak ne var?»

Çünkü aslında Gerald onun bu güzellikten aldığı zevki yıkıp dağıtmıştı.

Şimdi başını kaldırıp kadının yüzüne bakarak, «Günün birinde,» diye yumuşacık bir sesle konuştu, «seni de paralıyacağım; hem de böyle durmuş grubu seyrederken. Öyle pis bir yalancısın ki çünkü!» Bu sözler onun içine sıcak, şehvet gibi bir avuntu verdi.

Gudrun baştan ayağa ürpermişti, ama başını gururla kaldırarak, «Hah!» diye dudak büktü. «Senin göz dağların bana vız gelir!»

O gece kendini ona vermedi. Odasının kapısını açmaz oldu artık ona. Gene de Gerald bir garip sabırla bekleyip duruyordu. Ona olan arzusundan başka bir şey düşünmez, duymaz olmuştu. İçinden, şehvete iyice benzeyen bir zevkle,

«Sonunda, bıçak kemiğe dayanınca onu temizleyeceğim,» diye söz veriyordu, kendi kendine.

Ve bu düşünce ona, Gudrun'a sahip olduğu dakikaların en derin şehvetine benzer bir zevk veriyordu.

***

Şimdi Gudrun'la Loerke arasında gizliden gizliye bir tuhaf anlaşma doğmuş gibiydi. Gerald bunu seziyordu. Gene de son zamanlardaki şu anormal sabırlılığı yüzünden, hiç bilmezmiş gibi davranıyordu. Oysa iğrenç bir böcekmişcesine tiksintiyle nefret ettiği yontucuya Gudrun'un gösterdiği tatlı yakınlık onu durup durup tepeden tırnağa sarsıyor, ürpertiyordu.

Yalnız kayak yapmağa çıktığı zamanlar Gudrun'un yanından ayrılıyordu. Çünkü kayak onun çok sevdiği ama Gudrun'un yapmadığı bir spordu. Gerald kayak yaparken uçarak dünyadan ayrılır, bir füze gibi uzaya doğru atılırdı sanki.

Bu zamanlarda da Gudrun çoğunlukla ufak tefek Alman sanatçıyı arar bulurdu. Sanatları onlar için değişmez ve bitip tükenmez bir konuşma konusuydu.

Bu konudaki düşünceleri de birbirine benziyordu. Loerke de Gudrun gibi Mestroviç'den tiksiniyor, Futurist'leri yeterli bulmuyordu. Batı Afrikanın tahta oymalarını, Aztek, Meksika ve Orta Amerika sanatını seviyordu.

İlkel sanata olan sevgileri onlar için bir sığınak gibiydi. İkisinin de tek tapındıkları şey, duyarlığın gözle görünmeyen gizemiydi. Sanat ve Hayat onları için, Gerçek ve Değil anlamına geliyordu.

«Hayat denen şey hiç önemli değil elbet,» diyordu Gudrun. «İnsanın ekseni yalnızca sanatıdır.»

Loerke, «Evet, öyledir,» diye onun sözlerini onaylıyordu. «İnsanın sanatında yaptığı şey gerçek benliğinin damgasıdır. Hayatta yaptıklarımızsa, başkalarının çenesini yormağa yarıyan bir masal...»

Bu konuşmalardan duyduğu sevinç ve özgürlük Gudrun'un da tuhafına gidiyordu. Yerini bulmuş ve otur-

muş gibi oluyordu böyle zamanlarda. Elbet ya... Gerald da bir masaldan başka neydi? Sanatının dışındaki herşey gelip geçiciydi ve aşk da bunlardan biriydi ancak. Aklına Kleopatra geliyordu. O da bir sanatçıymış, herhalde, sevdiği erkeğin özünü emip kabuğunu atan... Öyle ya, sevilen erkek bu gizli bilgeliğin, kadınlık sanatının ateşini besliyen bir yakıttan başka neydi ki?..

Bir akşam Gerald'la Loerke İtalya ve Trablus - Garp konusunda tartışmaya tutuşmuşlardı. Biri İngiliz, öbürü Alman; ikisi de heyecanlıydılar, öfkeleri burnunda. Dışardan bakılınca tartışma sözde kalıyordu ama gerçekte bu iki erkeğin arasında ruhsal bir savaşım demekti. Gudrun İngiliz ırkının yabancılara tepeden bakan küstah ruhunu Gerald'da açıkça görebiliyordu. Çünkü Gerald'ın savlamaları bir balyoz gibi kırıcı ve ağırdı. Ufarak Alman sanatçısının her süzüne bir süprüntü gözüyle bakıyordu.

Sonunda Loerke alaycı bir çaresizlikle ellerini kaldırarak Gudrun'a döndü ve sevimli, çocuksu bir omuz silkişiyle,

«Görüyorsunuz ya, sayın Bayan Crich...» diye söze başladı.

Gudrun yanakları al al, gözleri çakmak çakmak, «Kuzum, böyle çağırmayın beni!» diye bağırdı. Bir Meduza'yı* andırıyordu o dakikada. Sesi öyle yüksek ve kızgın çıkmıştı ki öbür masadakiler de dönüp baktılar.

«Bana Bayan Crich demeyin artık.»

Bu adla çağrılmak, hele Loerke'nin ağzından bu adı duymak günlerdir ona dayanılmaz bir aşağılama, bir baskı geliyordu.

Gerald'la Loerke, şaşkınlık içinde ona bakakalmışlardı. Gerald sapsarı kesildi.

(*) Eski Yunan Mitolojisinde yılan saçlı dişi bir ifrit.

Loerke yumuşak, alaycı, imâlı bir sesle, «Ne diyeyim ya?» diye sordu.

Yanaklarını iyice ateş basmış olan Gudrun, «Öyle demeyin de ne derseniz deyin!» diye söylendi.

Loerke hain, hain, **«Frâulein*** diyeyim mi size?» diye sordu.

«Evli değilim nasılsa,» diye Gudrun gururla karşılık verdi.

İçi pır pır ediyordu şimdi; şaşkın kuşlara dönmüştü yüreği. Gerald'da öldürücü bir yara açmış olduğunu biliyordu ve bunu bilmeye dayanamıyordu.

Gerald hiç kıpırdamadan oturuyordu, yüzü bir yontunun yüzü gibi soluk ve sakin. Ne Gudrun'la Loerke'nin ne de başka birinin ayırdındaydı.

Gudrun bir şeyler bulup söylemek, bu gerginliği dağıtmak için çırpınıyordu. Sonunda buruk bir gülüşle Gerald'a baktı ve alay edercesine,

«Doğruyu söylemek en iyisi,» dedi.

Ne var ki gene erkeğin eğemenliği altına girmişti. Çünkü onu can evinden vurmuştu ve onun bunu nasıl karşılıyacağını bilemiyordu. Göz ucuyla süzüyordu onu. İlginç bir erkekti. Gudrun şimdi Loerke'ye olan ilgisini unutmuştu.

Gerald sonunda ayağa kalktı ve aheste, rahat adımlarla profesörün yanına gitti. Goethe üzerine bir konuşmaya daldılar.

Onun bu geceki yalın, serinkanlı tutumu Gudrun'un sinirine ve kadınlık gururuna dokunuyordu. Gerald ne kızgın ne de hırslıydı. Yalnızca bir tuhaf masumluk ve tertemizlikle, gerçekten çok güzeldi. Kimileyin üstüne böyle uzak, duru bir hava çöker ve Gudrun her seferinde bunun büyüsüne kendini kaptırırdı.

(*) İnsanüstü.

Akşam saatleri boyunca, diken üstünde, bekledi. Gerald'ın ona soğuk davranacağını, hoşnutsuzluğunu herhangi bir yoldan ortaya vuracağını sanıyordu. Ne var ki genç adam onunla, başka herkesle konuştuğu gibi yalın ve serinkanlı konuşuyordu. Ruhunu bir çeşit huzur, bir dalgınlık bürümüştü.

Geceleyin Gudrun onun odasına gitti. Ateşle, deli gibi vurgundu ona. Gerald'ın öyle güzelliği ve ulaşılmazlığı üstündeydi ki! Gudrun'u öptü, sevdi; tam bir âşık gibi davrandı. Ve Gudrun onun doyasıya tadını çıkardı. Gelgelelim Gerald bir türlü açılamıyordu. Hep öyle uzak, yalın, dalgındı. Onun bu masum ve güzel dalgınlığı da Gudrun'a bir işkence gibi geliyor, ruhunu karanlıklara boğuyordu.

Sabahleyin Gerald kadına hafif bir tiksintiyle, gözlerinde hafif bir nefret ve dehşet karartısıyla baktı. Gene de ona karşı cephe alamıyordu. Oysa kadın gene eski siperinin ardına çekilmişti...

Şimdi Loerke onu bekliyordu. Hep kendi küçücük, eksiksiz kabuğunun içine çekilmiş yaşıyan ufak tefek yontucu «En sonunda, bana birşeyler verebilecek bir kadın buldum!» diyordu içinden. Hep diken üstünde gibiydi bu günlerde. Onunla birarada olabilmek, onunla konuşabilmek için bin bahane uyduruyor ve bekliyordu. Kadının varlığı onun duygularını biler, içini heyecanla doldurur gibiydi. Onda gözle görünmez ama büyük bir çekim merkezi varmışcasına, Loerke hep onun çevresinde dönüp dolaşıyordu.

Gerald konusunda hiçbir korkusu yoktu; kendine tam güveniyordu. Gerald onların dünyasından değildi ki! Loerke ona diş biliyorsa bu, kıskançlık yüzünden değil

de Gerald'ın zengin ve kendini beğenmiş olmasındandı. Gelgelelim bütün bunlar: para, gurur, güzellik, mevki —hepsi de yüzeyde kalan şeylerdi. Gudrun gibi bir kadınla ilişki kurmaya gelince, Loerke, Gerald'ın düşünde bile göremiyeceği hüner ve bilgilere sahipti.

Gerald, Gudrun kıratında bir kadını doyurmayı nasıl umabilirdi? Gururun, buyuruculuğun ya da bedensel güçle güzelliğin buna yeteceğini mi sanıyordu? Loerke bütün bunların ötesinde gizler biliyordu. En büyük güç gözünü yumup saldıran değil, esnek ve incelikli olan, kendini duruma göre ayarlıyan güçtü. Gerald'ın bir kaç olmaktan ileri geçemediği yerde Loerke'nin anlayış yeteneği vardı. Gerald'ın aklının eremediği derinliklere inebilirdi o. Gerald, kadın denilen bu gizemler tapınağının eşiğinde bekleye dursun, Loerke içerdeki karanlıklara dalıp kadın ruhunun kilit altında durduğu gizli köşeyi bulur ve bu ruhla, hayatın çekirdeğinde çöreklenmiş yatan bu yılanla, burada cebelleşerek onu kendi yuvasında tuşa getirebilirdi.

Gerald, Gudrun'un ruhunun dış odalarına girebilmişti ancak. Gudrun'un gözünde dış dünyanın bir temsilcisiydi. Kadın Gerald'da bu dış dünyayı tanımış ve tüketmişti. Şimdi yeni dünyalar aramağa çıkan bir İskender gibiydi artık.

Gudrun bunların hepsini, kafasıyla değilse de bilinç altıyla biliyordu. Bundan sonra atacağı adımın ne olacağını, Gerald'ı bıraktıktan sonra nereye gideceğini biliyordu. Yalnız Gerald'dan, Gerald'ın tutup onu öldürmesinden korkuyordu. Ama öldürülmeye hiç niyeti yoktu. Sonra incecik bir bağ onu hâlâ Gerald'a bağlamaktaydı. Gelgelelim bunu koparan şey kendi ölümü olmayacaktı. Onun daha gideceği yerler, hayattan devşireceği deneyim hasatları, öğrenmek istediği akıl almaz duygu gizleri vardı.

Bu sırların en son mertebesine Gerald ömür boyu erişemezdi. Ve onun kaba ellerinin açamadığı köşelere Loerke'nin böcek anteni gibi ince ve keskin olan duyuları kolaylıkla girip sokulabilirdi. Gudrun'un Gerald'ı bırakıp bu öteki adama, insanlardan apayrı bir yaratık olan bu sanatçıya geçmesinin saati gelmişti artık.

Gudrun'un Gerald'a bağlı olmadığını ortaya vurduğundan beri Loerke'nin tutumunda gizli bir zafer seziliyordu. Adam, gözüne kestirdiği yere konmak için fırsat kollayarak havada uçuşan bir kanatlı yaratık gibiydi. Hiçbir zaman sırasız ve pattadanak varmıyordu Gudrun'un üstüne. Ruhunun zifiri karanlığındaki yanılmaz bir iç güdüsüne uyarak, onunla gözle görülmez, mistik bir anlaşma yürütüyordu.

İki gün, sanat ve yaşam konusunda ikisine de çok zevk veren konuşmalarını sürdürdü, âdeta çocuksu bir sevgiyle övüyorlardı. Özellikle onsekizinci yüzyılın sonunu seviyorlardı: Goethe, Sbelley ve Mozart'ın çağı.

Geçmişle ve geçmişteki büyük adamlarla salt kendi zevkleri için, satranç gibi, karagöz gibi bir oyun oynuyorlardı. Bütün bu büyük adamlar onların elinde kuklaydı, kendileri de bu kuklaları kendi keyiflerine göre oynatan birer Oyun Tanrısı.

Geleceğe hiç değinmiyorlardı. Yalnız arasıra ikisinden biri, günün birinde insanoğlunun kendi bulgusu olan bir yıkıcı güçle dünyayı havaya uçuracağını ve gülünç bir biçimde sona erdireceğini ileri sürüyordu. Günün birinde adamın biri öyle bir patlayıcı madde bulgulayacaktı ki dünya ikiye bölünecek, bu iki bölüm uzayda karşıt yönlere doğru dönmeye başlayınca üstlerindeki insanlar da apışıp kalacaklardı. Ya da yeryüzündeki insanlar iki karşıt kampa ayrılacaklardı. Her kamp, kendinin haklı olup karşıdakilerin ortadan kalkması gerektiğine kesinlikle inanç getirecekti. Al sana başka biçim bir kıyamet!

Bir de Loerke, dünyanın sonunda iyice soğuyup kara gömüleceğine ve yalnızca kutup ayılarıyla beyaz tilkiler gibi yaratıkların yaşıyabileceğine; hayatta kalabilen insanların da buz kuşu gibi yırtıcı bir niteliğe bürüneceğine inanıyordu ki bu onun yüzünde bir kâbustu!

Saatler saati konuşuyorlardı; edebiyattan, heykel ve resimden. Tanınmış sanatçıları ellerinde ve dillerinde kukla gibi oynatmak onları eğlendiriyordu. Ama en çok onsekizinci yüzyılın sonlarıyla ondokuzuncu yüz yılın başlarında oyalanmayı seviyorlardı.

Birkaç dili birbirine karıştırarak konuşuyorlardı. Temel dilleri Fransızcaydı ama yontucu çoğu tümcelerinin sonunu Alınancayla İngilizceyle bağlıyordu. Gudrun'sa anlatacağı şeye en uygun dili seçmekte pek hünerliydi. Böyle konuşmak ona özel bir zevk veriyordu, çünkü ikisinin de konuşmaları alışılmışın dışında, kimileyin gülünç ve karmaşık anlamlar taşıyor, kimileyin iki anlama çekilebiliyor ve elle tutulmaz imâlarla doluyordu. Üç dilin üç ayrı renkteki ipliğinden böyle bir konuşma örmek Gudrun için gerçek ve çok büyük bir zevkti.

Ve bütün bu saatler boyunca ikisi de, erkekle kadın, bir itirafın, bir açıklamanın gözle görünmez alevinin çevresinde dönüp dolaşarak uçuşur gibiydiler. Uçmaktan vazgeçip konmayı Loerke istiyor, sonra da elinde olmayan bir isteksizlikle kendini tutuyordu. Gudrun da istiyordu, bu işi bir sonuca bağlamayı; gelgelelim geri bırakmayı da istiyordu, çünkü Gerald'a karşı hâlâ bir acıma, cılız da olsa bir bağlılık duyuyordu. Aralarında olup bitenler yüzünden kendini gözle görünmez gene de kopartılmaz bağlarla bağlı sayıyordu Gerald'a: Gerald'ın o ilk gece, öyle umarsızlıktan çılgına dönmüşcesine ona, onun evine gelişi...

Loerke'ye karşı duyduğu tiksintiyse, yavaş yavaş, Gerald'ın tüm benliğini sarmaktaydı. Loerke'yi ciddiye

almaksızın küçümsüyordu. Yalnız Gudrun'u bu ufak yaratığın etkisi altında görmek kanını oynatıyordu. Gerald'ı deliye döndüren buydu işte, bu ufak yaratığın, Gudrun'un kanına işlemiş olduğunu bilmek.

«Bu bit gibi herifte böyle vurulacak ne buluyorsun?» diye soruyordu ve bu işi kafası gerçekten almıyordu. Çünkü kendisi erkek olduğundan, Loerke'nin çekici ya da önemsenecek hiçbir yönünü göremiyordu. Gerald bir kadını bağlıyabilmek için bir erkekte hiç değilse bir ruh büyüklüğü, güzellik, yiğitlik gibi şeyler bulunması gerektiğine inanırdı. Gel gör ki Loerke'de bunların hiçbirini bulamıyor, yalnız bir böcek iğrençliği görüyordu.

Gudrun saçlarının dibine değin kızardı. Onun hiç bağışlıyamıyacağı şeyler işte bu çeşit saldırılardı!

«Ne demek istiyorsun!» diye baş kaldırdı. «Aman yarabbi! Tanrıya bin şükür ki seninle evli değiliz!»

Gerald sesi ürkünç biçimde kısılarak, «Söyle ama, söyle bana, nedir onda bu denli bayıldığın?» diye gene sordu.

«Bayıldığım mayıldığım yok!» diye Gudrun buz gibi bir sesle karşılık verdi.

«Öyle bir bayılıyorsun ki! Yılan karşısında büyülenmiş bir küçük kuş gibisin! İstediği anda seni hap diye yutabilir, o kupkuru yılan.»

Genç kadın kapkara bir hışımla, «Rica ederim, benim ruhumu incelemeye kalkışma!» dedi. «Sana böyle bir hak tanımış değilim.»

«Tanısan da tanımasanda, bu bit gibi herifin ayaklarını öpmeğe hazır durumda olduğun bir gerçek, değil mi? Benim de seni vazgeçirmeğe niyetim yok. Git, kapan önünde, ayaklarını öp, canın istiyorsa. Benim tek bilmek istediğim, senin bu herifte bayıldığın şey nedir? Nedir bu onu bilmek istiyorum.»

Gudrun damarlarına yayılmış olan kapkara bir öfkeyle susuyordu. Sonra,

«Ne hakla böyle üstüme üstüme geliyorsun benim?» diye bağırdı. «Ne olacsak işte, toprak ağası! Zorba! Benim üstümde ne hakkın var, sanıyorsun?»

Gerald'ın yüzü bembeyaz ışıldıyordu ve gözlerinde bir dağ kurdunun parıltısı vardı. Genç kadın onun pençesinde olduğunu bu parıltıdan anlıyordu ve pençesinde olduğu için ona öylesine bir kin duyuyordu ki bu kinin gücüyle onun düşüp ölmeyişine şaşıyordu. İrade gücüyle öldürebilse onu çoktan ortadan kaldırmış olurdu!

Gerald bir sandalye çekip oturarak, «Hak sorunu değil bu,» dedi. «Gerçi senin üstünde bir yere kadar bir hakkım olduğunu yadsıyamazsın. Ama ben yalnızca seni şu aşağıdaki yontucu olacak erkek bozuntusuna kul köle eden şeyin ne olduğunu bilmek istiyorum. Nedir seni onun ayakları dibinde solucan gibi süründüren? Bunu öğrenmek istiyorum.»

Pencere başında durmakta olan kadın yavaş yavaş ondan yana dönerek en rahat, en çıldırtıcı sesiyle, «Gerçekten öğrenmek istiyor musun?» diye sordu. «Ondaki çekiciliğin ne olduğunu bilmek istiyor musun, gerçekten? Bu adam kadın ruhunu biraz olsun anlıyor da ondan. Aptal değil de ondan. Püf noktası bu işte.»

Gerald'ın yüzünde bir tuhaf, ürkünç, hayvansı sırıtış belirdi:

«Ama ne olabilir onun anlayışı? Olup olacağı bir bitin, bir pirenin anlayış gücü değil mi bu? Böyle bir şeye tutup da tapınacak ne var sanki?»

Gudrun, «Ne olsa, bir pirenin anlayış gücü bile bir aptalın anlayışından daha ilginç değil midir?» diye dudak büktü.

«Aptal mı?»

«Aptal ya!» diye karşılık verdi kadın. «Kendini be-

ğenmiş enayinin biri!» Sonra Almanca olarak, «Tam bir **dumb kopf** - et kafa!» diye ekledi.

«Bana aptal mı diyorsun yani? Olsun! O aşağıdaki böceğe benzemektense aptal olmak bence bir kat daha iyi!»

Gudrun şöyle bir onu süzerek, «İşte en sonunda kendini ele verdin!» diye güldü.

Gerald biraz düşündükten sonra, «Burda daha fazla kalamıyacağım artık,» dedi.

«Yalnız şunu aklında tut; ben sana hiç ama hiç bağlı değilim!» «Sen kendi bildiğini yaparsın, ben kendi bildiğimi.»

Adam bir an bunu kafasında evirip çevirdi.

«Şu dakikadan sonra birbirimize yabancı olduğumuzu mu söylemek istiyorsun?» diye sordu.

Gudrun kızararak duraksadı. Gerald onu kapana kıstırmaya, elini belli etmeye zorluyordu. Gudrun,

«Birbirimize nasılsa yabancı olamayız,» dedi. «Ömür boyu. Yalnız, sen beni hesaba katmadan bir program yapmak istersen, serbestsin. Beni düşünme.»

Kadının ondan hâlâ vazgeçemediğinin, ona bel bağladığının böylesine ufak bir belirtisi bile Gerald'ın kanını ihtirasla tutuşturmağa yetti. Oturduğu yerden kanının döndüğünü, koyu ve kızgın bir şehvetin ağda gibi damarlarına yayıldığını hissetti. Şehvetin bu denli kölesi olmak onu için için inletmekle birlikte hoşuna da gidiyordu. Dupduru gözlerle kadına bakarak onun yaklaşmasını bekledi.

Gudrun bunu o saat anladı ve buz gibi bir tiksintiyle sarsıldı. Nasıl olur da Gerald bu duru, sıcak, bekliyen gözlerle bakabilirdi ona, nasıl olur da onu bekliyebilirdi, şu sırada bile? Deminki konuşmaları onların aralarına sıra dağlar gibi uzaklıklar koymaya, onları ömür

boyu birbirinden ayırmaya yetmez miydi? Gelgelelim işte Gerald şehvetle dopdolu, ayakta, onu bekliyordu.

Gudrun bocaladı. Başını öte yana çevirerek,

«Ben bir değişiklik yapmaya karar verecek olursam, sana mutlaka söylerim,» dedi.

Ve böyle diyerek dışarı çıktı.

Genç adam, içi düş kırıklığının ağırlığıyla bastırılmış bir yay gibi çökerek, öylece oturuyordu. Uğradığı bu düş kırıklığı onun aklını giderek başından alır gibiydi. Gene de o anormal sabırlılığı üstünden gitmiyordu. Uzun bir süre hiçbir şey düşünmeden, dünyadan habersiz, öylece, yerinden kıpırdamadan oturdu. Sonra kalktı ve aşağı, öğrencilerden biriyle satranç oynamaya indi...

Bu olaydan sonradır ki, o zamana kadar, Gudrun'la Gudrun'un özel yaşantısı üstüne hiç konuşmamış olan Loerke ona bu konuda sorular sormaya başladı.

«Demek gerçekten de, hiç evli değilsiniz, öyle mi?»

Kadın onun gözlerinin ta içine bakarak, tane tane, «Hiç evli değilim!» diye yanıtladı.

Loerke yüzünü bir tuhaf buruşturarak güldü. Saçının bir perçemi alnına düşmüştü. Genç kadın onun esmerliğinin ne denli duru olduğunu ayrımsadı. Bir topaza benziyordu: açık esmer ve yarı saydım.

«Güzel,» dedi. Ne olsa, sorguyu sürdürmekten biraz çekiniyordu. «Bayan Birkin kız kardeşiniz miydi?» diye sordu.

«Evet.»

«O evli miydi?»

«Evet.»

«Ana babanız hayattalar mı?»

«Evet; hayattalar.»

«Demek öyle... Bay Crich... çok mu zengin?»

«Çok zengin. Kömür madenleri var.»

«Ne zamandır arkadaşlık ediyorsunuz onunla?»

«Bir kaç aydır.»

Biraz duraklamadan sonra Loerke, «Doğrusu şaşırdım,» dedi. «Siz İngilizleri sözüm ona... ben sizleri öyle soğuk diye tanırdım ki! Peki, ya burdan ayrıldıktan sonra ne yapmak niyetindesiniz?»

«Ne yapmak mı?»

«Öyle ya. Öğretmenliğe dönemezsiniz. Olacak iş değil bu. Siz olağanüstü bir kadınsınız **—eine seltsame damen.** Bunu ne diye yadsıyalım, gün gibi ortadayken? Eşsiz, olağanüstü bir kadınsınız. Ne diye olağan yoldan, olağan bir yaşam sürdüresiniz?»

Gudrun, yüzü kızarmış, ellerine bakıyordu. Onun kendine, olağanüstü demesindeki yalınlığa bayılmıştı. Loerke'nin bunu onu pohpohlamak amacıyla söylemiyeceğini biliyordu. Loerke bir sanat yapıtından konuşurcasına tarafsızlık ve kendi yargısına güvenmenin verdiği bir kesinlikle konuşmuştu. Bu sözleri onun ağzından duymak kadının hoşuna gitti. Çoğu insanlar herşeyi bir kalıba dökmeyi, her şeyi aynı düzeyde görmeyi öyle severlerdi ki! Böylece ayırt edilmek, olağan üstü bir kadın oluşunun anlaşılması, Gudrun'un içini genişletmişti. Demek ki olağan ölçülere uymak için canını üzmesinin gereği yoktu artık.

«Anlıyorsunuz ya,» diye ekledi. «Benim de beş param yok!»

Adam, **«Ach**, para!» diye şöyle bir omuz silkti. «Yetişkinler için para sorun değildir. Çünkü istedikleri zaman paraya el koyabilirler. Ancak gençliğimizde para kıttır. Paraya boş verin: elde etmek öyle kolay ki!»

«Öyle mi?» diye Gudrun güldü.

«Öyle ya. Sözgelişi bu Gerald, istediğiniz anda size bir kucak dolusu para verir.»

Gudrun kıpkırmızı kesilerek, «Herkesten isterim de ondan istemem,» dedi.

Loerke onu dikkatle süzdü.

«Güzel. Başka biri olsun, öyleyse. Yeter ki İngiltereye, okula dönme. Yok; dönersen aptallık etmiş olursun.»

Gene bir duralama oldu. Adam ona açıkça, «Benimle gel!» demekten çekiniyordu. Onu isteyip istemediğini bile bilmiyordu daha. Gudrun da onun kendini çağıracağından korkuyordu.

««Gidebileceğim başka bir de Paris var ama, ben de Paris'i hiç çekemiyorum!» diyerek iri ve ciddi gözlerle Loerke'nin gözlerinin ta içine baktı.

Adam başını önüne eğerek gözlerini onun bakışlarından kaçırdı.

«Paris, olmaz!» dedi. «Ama Dresden'e gel. Orda bir stüdyom var, benim. Sana iş veririm. Yaptığın şeyleri daha görmedim ama sana inanıyorum. Dresden'e gel. Yaşanacak kenttir. Herhangi bir kentten umabileceğin kadar iyi bir hayat bulabilirsin orda. Paris ya da Münih'in saçma sapanlığı da yoktur.»

Serinkanlı, hattâ soğuk konuşuyordu. Gudrun'un onda hoşuna giden de buydu zaten, onun kendine herşeyden önce bir sanatçı, bir insan gözüyle bakması.

Loerke, «Yok, Paris olmaz,» dedi gene. «Gönlümü bulandırıyor benim Paris. Püf! Bir **l'amour'dur** tutturmuşlar, diyorlar. **L'amour** aşağı, **L'amour** yukarı. **L'amour, love, die liebe,** aşk, her dilde tiksinirim bundan.» Sonra, «Kadınlar ve aşk; bundan daha can sıkıcı birşey düşünülemez!» diye ekledi.

Gudrun biraz bozulmuştu. Gelgelelim temelde o da öyle düşünürdü. Erkekler ve aşk; bundan daha can sıkısı birşey olamaz!

«Bence de böyle,» dedi.

Loerke, «Can sıkıntısı!» dedi gene. «Başıma şu ya da bu şapkayı giymişim ne değişir? Aşk da öyle. Hani hiç şapka giymesem de olur. İşime yarıyor da ondan gi-

yiyorum... Aşkı da işe yaradığı için kullanırım. İnan bana; inan ki bir parça kafa arkadaşlığı uğruna her şeyi, her şeyi feda edebilirim, aşk denen şeyi bile.» Kadına bakan gözlerinde karanlık, hain bir parıltı vardı. Hafif bir gülümseyişle, «Beni anlıyorsun ya,» dedi. «Karşımdaki kadın yüz yaşında, bin yaşında olmuş vız gelir bana, yeter ki **anlasın.»**

Gudrun'un bu sözler gene biraz gücüne gider gibi oldu. Loerke onu güzel bulmuyor muydu yani? Kadın birden hafif bir kahkaha kopardı:

«Demek senin işine yarıyabilmek için seksen yıl filân beklemem gerekecek ha? Beni çirkin buluyorsun, değil mi?»

Adam onu birden bir sanatçının ölçüp biçen, eleştiri bakışlarıyla süzdü.

«Güzelsin; ben de bundan hoşnudum,» dedi. «Ama iş bunda değil, hiç önemi yok bunun. Sorun senin kafanın cıva gibi işleyişinde; sorun sendeki anlayış gücünde. Bana gelince ben bücürün biriyim; bir **chetif,** enti püften bir erkek. Sen de bende yiğitlik ve aslan gibi bir güzellik arama. Ne var ki benim özüm, öz kişiliğim kendine bir ruh arkadaşı arıyor. Bendeki gerçek **ben**'lik sevilecek bir **sen** arıyor; kafası benim kafamı tutan bir kadın arıyor. Anlıyorsun, değil mi?»

«Evet,» diye Gudrun yanıtladı. «Anlıyorum.»

«Öteki işe, hani şu **l'amour,** aşk denen şeye gelince...» Loerke eliyle, canını sıkan bir şeyi iter gibi yaptı. «Hiç ama hiç önemi yok. Bu gece beyaz şarap içmişim ya da içmemişim, ne fark eder? Hiç ama hiç farketmez. Bu aşk, bu **l'amour** da öyle işte. Bugün, yarın, daha öbürsügün, hiçbir şey farketmez. Yemeğin yanı sıra şarap içmek ya da içememek kadar önemsiz bir şey.»

Boynunun tuhaf bir kısılışıyla sözlerini bitirdi. Gözlerini dikmiş onu seyreden Gudrun'un benzi kül gibi ol-

muştu. Genç kadın birden uzandı ve onun elini kendi elinin içine aldı.

«Çok doğru,» dedi. «Ben de böyleyim. Önemli olan iki kişinin anlaşmasıdır.»

Adam başını kaldırdı ve âdeta korkak, sinsi bakışlarla ona baktı. Sonra, biraz somurtuk, «Evet,» gibilerden baş salladı. Gudrun onun elini bıraktı, çünkü elinin içinde adamın eli cansız ve gevşek duruyordu. Sessizliğe gömüldüler. Sonra Loerke birden, bir bilicinin gözlerini andıran karanlık gözlerle kadına bakarak,

«Biliyor musun,» dedi, «Senin kader çizginle benimkisi bir yere kadar birlikte gidecek gibime geliyor.»

Gudrun dudaklarına değin bembeyaz kesilerek, «Nereye kadar?» diye sordu.

Gelecek üstüne yürütülen bu kestirmecelerin çok etkisi altında kalırdı. Ama adam yalnızca başını yandan yana sallıyarak,

«Bilmiyorum,» dedi, «Bilmiyorum.»

*
**

Gerald kayak yapmaktan ancak geceleyin döndü ve Gudrun'un saat dörtte (yanında pastayla) içtiği çaya yetişemedi. Karlar tam kayılacak durumdaydı ve genç adam tek başına tâ uzaklara gitmişti. Öyle yükseklere tırmanmıştı ki geçidin tepesinde, yarı yarıya karlara gömülü duran Marianhütte Otelini ve aşağıda, çam ormanlarının alacakaranlığında duran çukur vadiyi görmüştü.

Bu yoldan geri dönülebilirdi. İnsan kendini kayakla bayır aşağı koyuverdi mi geçidin aşağısındaki büyük Krallar Yoluna çıkar ve oradan güneye gidebilirdi. Ama herhangi bir yola çıkacaktı da ne olacaktı? Geriye, eski, gündelik dünyaya dönmek düşüncesi genç adamın gönlünü bulandırıyordu. Ömür boyu burda, karların içinde kal-

mak istiyordu o. Bu yüksek yamaçlarda, tek başına, kayaklarıyla rüzgâr gibi uçmak ve billûrlaşmış karlarla damarlı kara kayaların önünden sıyırıp geçmek ona büyük bir mutluluk vermişti.

Gene de yüreğinin buz tutmaya başladığını biliyordu. Günlerdir süre gelen o tuhaf çocuksu sabrı tükenmeğe yüz tutmuştu artık. Gene müthiş ihtiıasların, eziyet ve öfkelerin elinde yem olacaktı.

Böylece geceyle birlikte otele döndü; kar - yanığı, kar küskünü bir adam. Otelin sarı sarı parlıyan lâmbalarını uzaktan gördü ve adımları ağırlaştı. Keşke oraya girmek, ordaki insanlarla yüz yüze gelerek onların şamatalarını dinlemek zorunda olmayaydı! Yüreğinin çevresini buz bağlamışcasına küskün ve herkese yabancı buluyordu kendini.

Gudrun'u görür görmez içinde birşey yerinden oynar gibi oldu. Genç kadın tepeden bakan, şahane bir gülümseyişle, büyük bir lütûf bağışlarcasına, çevresindeki Almanlarla konuşmaktaydı. Gerald'ın yüreği, birden, onu öldürmek isteğiyle ağzına geldi. Onu öldürmenin ne denli kusursuz bir şehvet duyumu olacağını aklından geçirdi. İşte o zaman Gudrun'a kesinlikle, sonsuzluğa dek sahip çıkardı. Öyle iç gıcıklıyan bir kesinlik vardı ki bu eylemde!

Gerald sessiz sedasız ve güler yüzlü durduğundan, Gudrun onun içinden geçenleri okuyamadı. Tersine, onu böyle güler yüzlü gördükçe içinden ona eziyet etmek geliyordu...

Odasına gittiğinde genç adam yarı soyunuktu. Gudrun onun bakışlarındaki yalın kinin o garip, sevince benzer parıltısını seçemedi. Eli kapı tokmağında bir an duralıyarak karşısındakini küçük düşüren bir umursamazlıkla,

«Gerald, ben düşündüm, taşındım; İngiltere'ye dönüyorum,» dedi.

«Öyle mi? İngilterenin neresine?»

Gudrun bu soruyu duymazlıktan geldi. Söyleyeceklerini, kendi aklına yatkın gelen mantık dizisine göre söylemek niyetindeydi.

«Bu işi sürdürmekte bir yarar göremiyorum,» dedi. «Aramızda herşey bitti artık...»

O karşılık verebilsin diye duraladı. Ama Gerald bir şey demedi. İçinden konuşuyordu, kendi kendine: «Bitti diyorsun, öyle mi? Ama hiç de öyle değil, gerçekte! Bitmedi; bunu sen de böyle bil. Bitebilmesi için sonuna bir nokta koymamız gerekiyor. Bir sonuca bağlamalıyız, kesin ve dönülmez...»

İçinden böyle konuşuyordu ama dışından hiçbir şey demiyordu.

Gudrun, «Herşey kapandı artık,» diye ekledi. «Ben hiçbir şeye pişman değilim. Senin de hiç pişmanlık duymadığını umarım.»

Gene erkeğin konuşmasını bekledi.

Gerald, onun gönlünü yapmak istercesine, «Yok canım; hiçbir şeye pişman değilim,» dedi.

«Güzel. Öyleyse iyi. İkimizin de içinde ukte kalmadı, demektir. Zaten doğrusu da bu.»

«En doğrusu,» dedi Gerald.

«Kalkıştığımız işin sonunu getirmedik. Ama bundan sonra yeni denemeler yapabiliriz, başka yerlerde.»

Erkeğin kanında bir öfke kıvılcımlandı. Gudrun sanki onu kışkırtmak, tepesini arttırmak niyetindeydi. Ne gereği vardı lâfı uzatmanın?

«Neymiş kalkıştığımız iş?»

«Sevişmek,» diye Gudrun yanıtladı enti püften bir şeyin sözünü edercesine.

«Sevişmeğe kalkıştık ama sonunu getiremedik; öyle mi?» İçindense Gerald,

«Onu hemen şimdi, şuracıkta öldürmeliyim,» diyordu. «Yapacak başka hiçbir iş kalmadı, onu öldürmenin dışında.»

Gudrun'u öldürmek isteği tüm benliğini saran bir tutku gibiydi ama Gudrun bunu hâlâ sezememişti.

«Öyle değil mi sence?» diye sordu. «Sence başarılı mı oldu sayılır bu denememiz?»

Bu sorunun uçarılığındaki küstahlık erkeğin kanında gene bir ateş akımı gibi dolaştı.

«Başarılı olma şansı vardı bence,» diye karşılık verdi. «İsteseydik... bir şeye benzetebilirdik.»

Sonra duraladı. Çünkü daha bu son tümceye başlarken bile söylediğinin gerçek olmadığını, bu denemenin hiç bir zaman başarıya ulaşma şansı bulunmadığını kendi de biliyordu.

«Yok,» dedi Gudrun. «Sen sevemiyorsun.»

Adam, «Ya sen?» diye sordu.

Gudrun o iri, içleri karanlık dolu gözlerini ona dikmişti; koygun renkli iki tane ay.

Buz gibi yalın bir gerçeklikle, «Seni hiçbir zaman sevemezdim,» diye yanıtladı.

Bunu duyunca erkeğin beynindeki kör edici bir şimşek çaktı; gövdesi şöyle bir zangırdadı ve yüreği alev alev tutuştu. Tüm bilinci kollarından aşağı akarak bilekleriyle ellerinde birikti. Tepeden tırnağa istek kesilmişti şimdi: önüne geçilmez, kör bir öldürme isteği. Bilekleri çatlıyacak gibiydi, elleri kadının gırtlağına sarılmadıkça içi rahat etmiyecekti.

Ama daha o atılmağa fırsat bulmadan Gudrun'un yüzü her şeyi anlamanın bilinciyle parladı ve genç kadın göz açıp kapayana değin kapıdan dışarı kaçtı. Yıldırım gibi kendi odasına koştu ve kapısını içerden kilitledi.

Korkuyordu ama güvenlikte olduğunu da biliyordu. Bir uçurumun tam kıyısına geldiğini bilmekle birlikte ayağının sürçmeyeceğinden de emindi. Kendi kurnazlığının Gerald'ı alt edeceğine inanıyordu.

Odasında, ayakta durmuş, heyecanla ve korkunç bir kıvançla titriyordu. Gerald'dan daha kurnazdı o; zekâsının kıvraklığı ve uyanıklığı sayesinde onu alt edebilirdi. Ne var ki bunun bir ölüm kalım savaşı olduğunu artık biliyordu.

«Yarından sonra gidiyorum,» dedi, kendi kendine.

Gerald'a karşı korkmuş duruma düşmek istemiyordu. Gerald onun korkusundan kaçtığını sansın istemiyordu. Çünkü aslında korkmuyordu ondan. Bunu Gerald bilmeliydi. Zerrece korkmadığını Gerald'a gösterdikten sonra Gudrun onu temelli bırakıp gidebilirdi.

Ama önce korkusuzluğunu ona ve kendi kendine kanıtlaması gerekliydi. Şu sırada Gudrun'u Gerald'a bağlıyan iplik işte buydu. Aralarındaki bağ kopmamıştı daha ve kopmadıkça da Gudrun Gerald'ın ötesindeki aşamaya ulaşamazdı.

Yorganına iyice sarınıp bürünerek saatler saati yatağında oturdu ve uzun uzun düşündü, taşındı.

«Beni gerçekten sevmiş olsa, hadi anlıyayım,» diyordu içinden. «Ama sevmiyor beni. O yalnızca her tanıdığı kadını kendine âşık etmek istiyor. Bunu yaptığının kendi de ayırdında değil. Ama işte mal ortada: nerde bir kadın görse hemen erkeklik yönünü göz önüne serip karşısındakini kışkırtıyor. İstiyor ki her kadın, onunla sevişmenin dünyaya bedel olabileceğini düşünsün. Kadınlara karşı ilgisiz davranması bile aslında oyun: aslında onların her zaman farkında... Horoz doğmalıymış bu adam! O zaman elli tane tavuğu çevresine toplar, ibiğini kızartıp caka satabilirmiş... Ama biliyor musun, benim canımı sıkıyor; erkekliğiyle canımı sıkıyor benim. Dün-

yada yalnız cinselliğe dayanan erkeklikten daha usanç verici, daha ahmakça birşey düşünülemez. Ne yalan söylemeli! Bu horoz yaradılışlı erkeklerin sonsuz kibiri, çalım sata sata şişinmeleri pek gülünç birşey...

«Hepsi de birbirinin eşi, hâ! Birkin'e bak, sözgelişi... Kibirin çizgileriyle sınırlanmış hepsi de, başka hiçbir şey değil. Ama bir Loerke bin tane Gerald'a bedel. Gerald öyle sınırlı ki, çıkmaz bir sokak! Loerke'ye ayılıp bayıldığım, ayaklarına kapandığım filân doğru değil ama hiç olmazsa bağımsız, özgür bir kişiliği var. Erkeklik gücüyle şişinip horozlanması yok. Kendini gündelik yaşamın çarkına kaptırmış, dolap beygiri gibi dönen bir adam da değil. Ulu Tanrım, Gerald'ı düşünüyorum da! O kömür ocakları, Beldover'deki o yazıhaneler —içim kararıyor. Sonu, gelmeyen işleri ve görevleriyle bu sıradan, dünya adamları! Tanrının dolabını ha-babam döndürüp duran birer beygir hepsi de! Ne var ki dolaptan su çıktığı da yok. Gına getiriyor insan, gık diyor. Nasıl oldu da Gerald'ı ciddiye alabildim, şimdi şaşıyorum!..

«Dresden'e gidersem hiç değilse bunların hepsine sırt çevirmiş olacağım. Gönlümü eğlendirecek uğraşlar bulacağım. Almanya'daki Bohem çevresine katılmak hoş bir değişiklik olacak benim için. Loerke'ye gelince gerçek bir sanatçı o, özgür bir ruh! Bu sayede hep aynı can sıkıcı şeyleri yapmaktan, hep ayni bayağı ve kaba şeylere seyirci olmaktan kurtulacağım...

«Kendi kendimi aldatmıyorum. Dresden'de bir hayat iksiri bulacak değilim. Hattâ bulmayacağını biliyorum. Ama hiç değilse mutlu yuvalarında, çoluk çocuklarıyla ve eşyalarıyla gömülmüş yaşayan sıkıcı kişilerden kurtulacağım. Mülk sahibi olmayan, karşılarında uşakları el-pençe divan durmayan, mevkileriyle dereceleri, para durumları, sosyetedeki statüleriyle övünmeyen kimseler arasına katılacağım. Ulu Tanrım! İnsanların döndürdüğü iç-

içe çarklar yok mu, adamın tepesini attırıyor; makinalaşmış tek düzeliği ve anlamsızlığıyla, bomboşluğuyla çıldırtıyor adamı. Nasıl tiksiniyorum böyle yaşamaktan, ne denli iğreniyorum, bir bilsen! Bu dünyanın Gerald'larından nasıl nefret ediyorum, Gerald'ların insana bu içiçe dönen çarkların dışında hiçbir şey veremeyişlerinden!..

«Shortlands ha! Tanrı korusun! Orda bir hafta kalmayı düşünüyorum da... sonra bir hafta daha... bir hafta daha...

«Ama yok! düşünmeyeceğim artık. Aklım çıkacak gibi oluyor!»

Ve genç kadın gerçekten dehşet içinde kalıp daha fazlasına dayanamıyarak, düşüncelerini burada kesti...

«Halı - ha!» diye bir kahkaha attı içinden. Öylesine ödü kopmuştu ki gülerek geçiştirmek istiyordu korkusunu. Halı - ha! Ne çıldırtıcı şeydi o biçim yaşamak! Resmen çılgınlık!

Sonra birden, «Yarın sabah uyandığımda saçlarımın bembeyaz kesildiğini görsem çok şaşar mıyım acaba?» diye aklından geçirdi. Düşünce ve duygularının çekilmez yükü altında saçları ağaracak diye korktuğu çok olmuştu! Ama yok, işte saçları gene her zamanki gibi kestane rengindeydi ve yüzünden de sağlık akıyordu.

Sağlam yapılıydı demek. Gerçeğe karşı onu böylesi uyanık tutan şey belki de sağlık durumunun bu sağlamlığıydı. Hastalıklı olsa belki boş tasarılar, pembe renkli düşlerle oyalıyabilecekti kendini. Oysa bu durumunda gerçekten kaçmanın yolu yoktu. Gerçeği hep görüp bildiği halde kaçamamak onun yazgısıydı. Kaçmasının yolu yoktu.

Ah, şöyle gerçekten iyi yürekli, şefkatli birini neden bulamıyordu? Şimdi onu şöyle kucaklayıp bağrına basacak ve huzura, derin, tertemiz, şifalı bir huzura kavuş-

turabilecek birisi neden yoktu yanında? Öyle istiyordu ki böyle sıcak, huzur dolu bir sevgiyle sarılmayı ve derin, deliksiz uykulara dalmayı. Çünkü hep yalın ve tek başınaydı —uykudayken bile üstü açıkmış gibi. Nasıl dayanabilecekti buna böyle ömür boyu yalın kalmaya?

Gerald! Ondan medet ummak boşunaydı. Çünkü o da kendini sarıp sarmalıyacak birini arıyordu, zavallıcık! Bu yüzden Gudrun'un yükünü büsbütün ağırlaştırıyordu ya! Gudrun'un zaten olgunlaşmayan gecelerinin meyva vermiyen uykularının üstüne binen fazlalık bir yüktü Gerald. Belki Gudrun'da bir damla huzur buluyordu. Kimbilir? Gudrun'u adım adım izlemesi belki de bu yüzdendi; meme emecek karnı aç bir kucak çocuğu gibi. Hiç doymayan iştahının, hiç kanmayan şehvetinin altında yatan neden belki de buydu: Gudrun'un koynundan huzur ve uyku umması.

Olacak iş miydi bu ama? Gudrun onun anası mıydı? Pışpışlayacak çocuk istememişti ki o; âşık istemişti. Şimdi de Gerald gözünde bile yoktu! Gerald'ı düşündükçe yüreği kaskatı kesiliyordu. Kendini Don - Juan yerine koyan bu herif geceleyin meme diye ağlıyan, pışpışlanmak istiyen bir agucuk bebekmiş meğer!

Ah, Gudrun'un nasıl da boğacağı geliyordu, geceleri zırlayan bu agucuk bebeği! Seve seve boğabilirdi onu, bu dünyanın bütün Gerald'larını. Gündüzün erkekliklerinden yanlarına varılmaz; geceleyin, hepsi de salya sümük, zır zır eden birer bebecik! Boş vereceksin. Koyver Gerald gitsin, madenlerini yönetsin! Onu orası paklar, orası doyurur!

*
* *

Bu arada Gerald da odasında oturmuş, kitap okuyordu. Gudrun gittiği zaman genç adam, isteğinin içinde

kalmış olması yüzünden, serseme dönmüştü. Bir saat, öylece yatağın üstünde oturdu. Kafası işlemiyor, sersemliğinin arasında ince bilinç uçları bir görünüp bir yitiyordu. Uzun süre, başı göğsüne düşmüş, hiç kımıldamadan oturdu.

Kendini toparladığı zaman üşümüş olduğunu ayrımsadı. Ve karanlıkta yatağa girip yattı. Ne var ki karanlığa dayanamadı. Çevresinde bu som karanlık onu sanki çıldırtıyordu. Kalktı, bir lâmba yaktı. Gene bir süre, gözleri boşluğa dikili, yatağın üstünde oturdu. Gudrun'u düşünmüyordu. Hiç birşey düşünmüyordu.

Derken aşağı kata inip bir kitap aldı. Oldum olası, gecenin biri gelecek ve gözüne uyku girmiyecek diye ödü kopmuştu. Böylece bir geceye, uykusuz geçen uzun saatleri saymaya dayanamıyacağını biliyordu.

Saatler saati yatağının içinde bir heykel gibi dimdik oturarak kitap okudu. Sayfaları hızlı hızlı çevirerek sabaha dek okudu. Ancak o zaman bitkinliğin ve kendi kendine karşı duyduğu öfkenin etkisiyle, iki saat kadar uyuyabildi.

Sonra dimdik ve enerjiyle dopdolu olarak uyandı.

Gudrun onunla hemen hiç konuşmadı. Yalnızca, kahvelerini içerlerken,

«Ben yarın gidiyorum,» dedi.

«İnnsbruck'a kadar birlikte gitsek mi dersin, herkese karşı?»

«Olabilir,» dedi Gudrun.

Kahvesini yudumlarken söylemişti bunu. Gerald birden içinin bulandığını duyarak yerinden kalktı ve oradan uzaklaştı. Gidip yol hazırlıklarını yaptı. Sonra gene kayakla çıktı. Kapıcıya, belki Marienhütte'ye kadar çıkacağını, belki de aşağıki vadiye ineceğini söyledi.

Gudrun için bu, bahar gibi umut dolu bir gündü. Bir özgürlüğe doğru gittiğini, içinden yeni bir yaşam

kaynadığını duyabiliyordu. Ağır ağır, oyalana oyalana hazırlanmak, kitaplarını karıştırıp elbiselerini ayna önünde giyip çıkararak kendini seyretmek ona büyük bir zevk verdi. Dünyaya yeniden gelir gibiydi, çocuklar kadar mutlu. Öyle bir güzelliği ve çekiciliği üstündeydi ki çevresindekilerin gözlerini kamaştırıyordu. Oysa bu güzelliğin altında ölüm gizliydi.

*
**

Öğleden sonra Loerke'yle gezmeğe gitmeğe söz vermişti. Yarının ne olacağını hiç bilmiyor, düşünmüyordu. Ona bu denli zevk veren de buydu ya! Bir bakarsın Gerald'la İngiltere'ye gitmiş, bir bakarsın Loerke'yle Dresden'e! Ya da Münih'teki bir kız arkadaşının yanına gidebilirdi. Gün doğmadan neler doğar! Yarının nelere gebe olduğunu kimse bilemezdi. Bugünse, bütün olabilecekleriin kar - beyazı, pırıl pırıl ışığı...

Gudrun olabileceklerin ortaya çıkmasını, biçime girmesini istemiyordu. Yarınki yolculuk sırasında, en ummadığı bir dakikada, önceden hiç bilinemiyecek bir rüzgârın onu yepyeni bir yola doğru itmesini istiyordu. Loerke'yle karlarda yapacağı bu gezinti de hiç bir yönden ciddi ve ağır bir anlam taşımamalıydı!

Zaten Loerke'nin de hiç ciddi bir görünüşü yoktu! Kahverengi kadife kasketinin rüzgârda uçuşan kulaklıkları, alnına düşen perçemi, o koygun, ecinni gözleri ve gülüp konuştukça karışan duru esmer tenli, ince çizgili, ufacık yüzüyle bir oğlan çocuğuna benziyordu ya da bir yarasaya. Gene de, bütün çelimsizliğine ve cılızlığına karşın seçkindi.

İkisi için küçük bir kızak ayırtmıştı. Karlı yamaçların göz alan beyazlığı arasından kayarken durmadan, üç dilde nükte ve şakalar, söz oyunları yaparak gülüp

söylüyorlardı ve karlardan yansıyan soğuk güneş yüzlerini büsbütün esmerleştiriyordu. İkisi de bu gezintinin ve aralarındaki ilişkinin bir oyun düzeyinde kalmasını istiyorlardı: çok tatlı bir oyun!

Loerke kızak sürüşünü de ciddiye alınıyordu ve bu Gudrun'un hoşuna gidiyordu. Gerald'ın herşeyi kaskatı ciddiye almasından öyle bir gına getirmişti ki! Loerke kızağı yokuş aşağı bırakıveriyordu; başı boş, rüzgârda yaprak misali. Sonra, yolun dönemecinde karların içine yuvarlandıkları zaman ikisi de birer kar cini gibi keyifle gülüyorlardı. Ve Gudrun cehenneme girerken bile işi şakaya vurup espriler savuracağını biliyordu. Bunu bilmek de ona büyük zevk veriyordu.

Gün batana kadar, saati hiç hesaba katmadan ve şen olmak dışında hiçbir şey düşünmeden keyiflerince eğlendiler. Sonra akşam üzeri, küçük kızak bir yamacın dibinde, devrilmesine ramak kalarak durduğu bir sırada Loerke birden,

«Bekle!» diyerek kocaman bir termos şişesi, bir kutu bisküvi ve bir şişe **Schnapps** çıkardı.

Gudrun, «Ah, Loerke! Ne güzel bir buluş!» diye el çırptı. «Scnapps'm markası nedir?»

Loerke gülerek markayı okudu: «Heidelbeer!»

«Gerçek mi? Kar çiçeklerinden yapılmışa benzemiyor mu, ama? Ne güzel bir şey?»

Loerke, «Ha! Ha!» diye güldü. Zaten hep güler, her şeyi şakaya vurur ya da alaya alır gibiydi.

Gudrun kendi seslerini, yeni yeni inmeğe başlıyan alacakaranlığın buz tutmuş, kıpırtısız havasında gümüş çıngıraklar gibi işitebiliyordu. Ne güzeldi bu, ne şahane bir şeydi, bu gümüş buzlu ıssızlık! Ve bu şıkır şıkır ıssızlıkta çın çın öten kendi kahkahaları!

Genç kadın termostaki mis kokulu sıcacık kahveyi yudumladı; kutudaki soğuk, tatlı, kremalı bisküvileri ye-

di. Herşey nasıl da lezzetliydi. Karların üstüne çöken bu sessiz ve kıpırtısız alacakaranlıkta bütün tatlar, koku ve sesler nasıl da güzel geliyordu insana!

Derken Loerke, «Demek yarın gidiyorsun?» diye sordu.

«Evet.»

«Wohin?»

Sorun buydu ya işte —**Wohi**, nereye? **Wohin?** Ne güzel bir sözcük! Gudrun bu sorunun ömür boyu yanıtsız kalmasını istiyordu. Bırak, bir küçük çıngırak gibi, sonsuzluğa değin çalınsın dursun!

Loerke'ye bakıp gülümsiyerek, «Bilmiyorum,» diye karşılık verdi.

Adam da onun gülümsemesini kaparak, «Kimse bilmez zaten,» dedi.

Gudrun da, «Kimse bilmez,« diye onun sözlerini yineledi.

Bir sessizlik oldu. Loerke bir tavşanın yaprak yeyişi gibi çabuk çabuk, bisküvi yiyordu. Gülerek,

«Peki ama, bileti nereye alacaksın?» diye sordu.

«Aman yarabbi!» diye bağırdı Gudrun. «Bilet almak zoru da var, değil mi?» Bu düşünce onu iyice sarsmıştı. Sonra aklına birşey gelerek derin bir soluk aldı:

«Ama bilet alsan da gitmek zorunda değilsin ki!»

«Elbet değilsin,» dedi Loerke.

«Yani biletinin dediği yere gitmesen de olur, demek istiyorum.»

Bu sözler Loerke'yi düşündürttü. Değişik bir fikir!

«Öyleyse biletini Londra'ya al» dedi. «Gidilmeyecek bir yer varsa orası Londradır.»

Gudrun, «Doğru,» diye yanıtladı.

Adam bir bardağa kahve boşaltarak, «Nereye gittiğini bana söylemiyecek misin?» diye sordu.

«İnan bana, gerçekten ben de bilmiyorum. Bakalım rüzgâr ne yana esecek?»

Loerke ona kaşlarını kaldırarak baktı sonra ağzını rüzgâr üfleyen bir Zefir gibi büzerek, «Almanya'dan yana esiyor,» dedi.

Genç kadın, «Bana da öyle geliyor,» diye güldü.

Birden yanıbaşlarmda beyazlı bir hayal gördüler. Bu, Gerald'dı. Gudrun'un yüreği birden, müthiş bir korkuyla ağzına geldi.

Gerald, «Sizin burda olduğunuzu söylediler de,» dedi.

Gudrun ayağa kalkmıştı.

Loerke, **«Maria!** Hortlak gibi ses çıkarmadan geliverdiniz!» diye güldü.

Gerald karşılık vermedi. Varlığı onlara gerçekten doğa - dışı bir yaratık, bir hortlak gibi geliyordu.

Loerke termosu alıp başaşağı tuttu, karların üstüne bir kaç damla düştü.

«Hepsi bitmiş!»

Sonra bisküvi kutusunu sarstı: «Ama daha bisküvi var.» Kızakta oturduğu yerden kutuyu Gudrun'a uzattı. Gudrun bir bisküvi aldı.

Loerke kutuyu Gerald'a da sunacaktı ama Gerald'ın bisküvi istemediği öyle belliydi ki! Loerke kutuyu elinden bıraktı sonra küçük şişeyi alarak ışığa tuttu. Kendi kendine konuşurcasına,

«Biraz da Schnapps kalmış,» dedi.

Ve şişeyi nezaketle Gudrun'dan yana uzattı. **«Gnâdiges Frâulein,*»** dedi. «Lütfen!»

«Şrak» diye bir ses oldu ve şişenin havaya uçtuğu görüldü. Loerke geri geri sinmişti. Üçü de müthiş bir heyecanla titriyorlardı. Loerke güneş yanığı yüzünde cin gibi alaylı bir gülüşle Gerald'a dönerek,

«Bravo!» diye sırıttı. **«C'est le sport, sans doute**.»**

Bir an sonra Gerald'ın yumruğunu kulağının üstün-

(*) Fraulein: Evli olmayan, genç kız.

(**) Şüphesiz ki spordur.

de yemesiyle karların içine otura kalmıştı. Ama kendini toparlıyarak ayağa kalktı ve Gerald'ın gözlerinin ta içine baktı. Titriyordu; gövdesi cılız ve ürkek duruyordu, gene de gözleri şeytansi bir alayla doluydu:

«Vive le héros, vive.»*

Ama Gerald'ın yumruğu kara bir yıldırım gibi çakarak bu kez başının öbür yanına konunca yontucu saman çöpü gibi devriliverdi.

Şimdi de Gudrun ileri atılmıştı. Yumruğunu sıkarak ta havaya kaldırdı, sonra var hızıyla Gerald'ın yüzünden ve göğsünden aşağı doğru indirdi.

Gerald gök kubbe çatlamışcasına büyük, sonsuz bir şaşkınlığa uğradı. Gudrun'un vuruşunun acısı asıl onun ruhunu çatlatmış gibiydi; şaşkınlık ve inanmazlıkla. Sonra genç adamın içinden kahkahalarla gülmek geldi. İsteğinin meyvasını en sonunda derebilmek amacıyla ellerini uzatarak döndü. En sonunda vuslata erecekti.

Gudrun'un gırtlağını, o an demir gibi sert ve güçlü olan elleriyle kavradı. Ne de güzeldi Gudrun'un boynu; ne güzel, yumuşacık. Yalnız derisinin altından can damarları ele geliyordu, kaygan, kaypak. Olsun! Gerald bunların üstüne bastırdı parmaklarını; bunları ezecekti işte. Tanrım, ne mutluluktu bu! Ne eşsiz bir kıvanç ve nasıl bir doyum, en sonunda!

Gerald kadının şişen yüzündeki baygınlık belirtilerini, gözlerinin belerip kalmasını seyrediyordu. Gudrun nasıl da çirkindi şimdi! Oh, canıma değsin! Oh olsun! Tanrı razı olsun! Şükür, bu günü de göstermişti ona! Gerald, Gudrun'un çırpınışlarının ayırdında bile değildi. Bu çırpınışlar onun şehvetine kadının verdiği karşılık gibi geliyordu. Gudrun çırpındıkça onun duyduğu haz daha da da bileniyordu. Öyle ki sonunda doruğa, dönüm noktasına erişildi. Çırpınma dindi; kadının debelenmeleri yumuşayıp hafifledi.

(*) Yaşa kahraman yaşa.

Loerke yattığı yerden doğruldu. Ayağa kalkamıyacak kadar sersemlemiş ve hırpalanmıştı. Yalnızca gözleri canlıydı. O ince, öfkeli sesiyle,

«Monsiuer!» dedi. «Quand vous devez finir*...»

Gerald'ın ruhunu bir tiksinti ve küçümseme bürüdü. Bu tiksinti, gönül bulantısı gibi, ta içine işledi onun. Ulu Tanrım! Neler yapıyordu! Nerelere sürüklüyordu kendi kendini! Bu kadını, öldürecek kadar, vebalini ömür boyu omuzunda taşıyacak kadar umursarmış gibi!

Üstüne bir bitkinlik, korkunç bir gevşeme geldi; donlar çözülür gibi bir güç çürüyüşü. Kendi de bilmeden ellerini açtı ve Gudrun dizüstü yere çöktü.

Gerald'm üstüne korkunç bir bitkinlik gelmiş, dizleri, kol bilekleri sanki erimiş, suya dönmüştü. Bir rüzgâra kapılmışçasına savrulup döndü ve gene savrula savrula, oradan uzaklaştı.

Ruhunun en son itirafı gibi bir düşünce geçti kafasından:

«Aslında ben bunu istemiyordum. Yetti artık. Şimdi uyumak istiyorum. Yetti.»

İçindeki bulantıya adamakıllı gömülmüş durumdaydı. Bitikti, gene de dinlenmek istemiyordu. Yürümek, hep ilerlemek istiyordu, en sonuna değin. En sona ulaşana değin hiç dinlenmemek: içinde kalan tek istek buydu. Bu yüzden sarhoş, bitkin, hiçbir şey düşünmeksizin yürüyor, yürüyordu, ayakta durabildiği sürece...

Alaca karanlık gök yüzüne mavimsi pembe renkte bir ışık serpmişti; başka dünyalardan vururcasına garip, asılsız. Karların üstüneyse soğuk mavi gece artık çökmüştü. Aşağıdaki vadinin o büyük kar yatağında iki ufak karaltı vardı: dizüstü duran Gudrun ve onun yanında, dirseğine dayanmış yatan Loerke. Başkaca in cin top atıyordu.

(*) Ne zaman bitirirseniz...

Gerald mavimsi karanlıkta düşe kalka, karlı yamacı tırmanıyordu. Hep yukarıya doğru çıkıyordu, bilinçsizcesine. Çok yorgun olmasına karşın hep yokuş yukarı gidiyordu. Solunda kapkara kayalardan yığılma bir tepe vardı; kayalar bembeyaz karlarla damar damar çatlamış, yarılmış. Ama çıt çıkmıyordu. Her yer sessiz, hiçbir şeyden çıt çıkmıyordu.

Gerald'ın çektiği güçlükleri arttırmak istercesine, tam karşısından ufacık ama göz kamaştıran bir de ay doğmuştu. Parlaklığıyla insanın gözlerini acıtan bir gök feneri ki hep ordaydı, aman dinlemiyor ve adamın peşini bırakmıyordu. Gerald bu yolun sonu gelsin, istiyordu artık. Canına tak demişti bu. Ne var ki bir türlü uyuyamıyordu.

Bin güçlükle yokuş yukarı çıkmayı sürdürdü. Arada rüzgârla kardan arınıp çıplak kalmış kara kayaların üstünden geçmek zorunda kalıyordu ve işte o zaman ayağı kayıp düşecek diye korkuyordu; ödü kopuyordu o zaman. Tepelerin arasında dönüp dolanan bir de rüzgâr vardı ki uyku gibi ağır ayazıyla Gerald'ın nerdeyse soluğunu kesiyordu.

Ne var ki gelmemişti daha; yolun sonu burası değildi, daha çıkması gerekiyordu ve içindeki o müthiş bulantı ona rahat dirlik vermiyordu.

Bir tepenin doruğunu tutunca karşısında daha da yüksek bir doruğun belirsiz gölgesini gördü. Tırmanması gereken yüksekliklerin sonu yok gibiydi. Gerald en tepeye, Marienhütte'nin bulunduğu ve inişin başladığı geçide gittiğini artık biliyordu. Ama aklı tam yerinde sayılmazdı. Yalnızca tırmanmak, tırmanmak istiyordu; ayaklarını sürükleyebildiği sürece yoluna devam etmek ve sonu bulmak. Hepsi bu. Yer ve zaman ölçülerini yitirmişti. Yalnızca yaşama iç güdüsüyle ayakları, kayak izlerini buluyordu.

Dik bir kar bayırından aşağı kaydı. Bu onu ürküttü.

Elinde ne kar sopası vardı ne bir şey. Sonra ayağa kalktı ve karların ışıklı karanlığında gene yürümeye başladı. Uyku gibi soğuktu burda hava. İki dik bayırın arasından geçmekteydi. Bu yüzden bir an bocaladı. Karşıki doruğu da tırmanasa mıydı? Hayatının ipliği gerilmekten nasıl da ipincecik üzülmüştü! Şu doruğu da tırmanmak belki en iyisiydi. Karlar sıkı ve yalın. Yürümek en kolayı. Gerald yolundan dönmedi. Karların içinden yükselen bir şey gördü. Genç adam varla yok arası bir merakla bu şeye doğru sürüklendi.

Küçücük bir yol kıyısı tapınağının karlara yarı gömülü duran haçı; meyilli bir küçük çatı altında, değnek üstüne oturtulmuş bir küçük İsa.

Gerald topuğu üstünde dönerek haça sırt çevirdi. Biri onun canına kastetmişti. Gerald'ın içinde, bir gün birisi onun canına kıyacak diye, büyük bir korku yatardı. Ama bu, kendi hortlağı gibi onun dışında duran bir korkuydu.

Gene de... korkacak ne var? İş olacağına varır. Öldürülmek! Genç adamın dehşet dolu gözleri çevresinde, bu yakarı dünyanın solgun, gölgeli, beşik gibi sallanan yamaçlarında dolaştı. Bir cinayete kurban gitmek alnında yazılıydı. Gerald bunu anlıyordu artık. Ölümün egemenlik saati gelip çatmıştı ve kaçmanın yolu yoktu.

Sevgili İsa Peygamber, işin sonu buna varacaktı ha? Gerald darbenin indiğini, cinayetin işlenip canına kıyıldığını duyumsadı. Ellerini kaldırıp öne doğru uzatarak bir kaç adım sendeledi. Her şeyin duracağı ve gövdesinin yere yıkılacağı dakikayı bekliyordu. Daha ölmemişti.

Dağların en tepesine çıkan yolun geçtiği dar ve derin bir kar çanağına varmıştı. Hâlâ kendinden geçik, nereye gittiğini bilmez, savrulup duruyordu. Sonunda ayağı kayıp yere düştü; düşerken içinde bir şey kırıldı ve Gerald o saat uyuya kaldı.

OTUZBİRİNCİ BÖLÜM

Sahneden Çıkanlar

Cesedi ertesi sabah otele getirdiklerinde Gudrun odasına kapanmıştı. Pencereden adamların yokuş yukarı bir yük taşıyarak tırmandıklarını gördü. Yerinden kımıldamadı. Bıraktı, dakikalar geçsin...

Kapıya vuruldu. Gudrun kapıyı açtı. Eşikte bir kadın durmuş, yavaş bir sesle, aşırı saygılı,

«Onu bulmuşlar, hanımefendi,» diyordu.

«İl es mort? Ölmüş mü?»

«Evet; saatler önce.»

Gudrun ne diyeceğini bilemedi. Ne dese acaba? Ne duysa şu anda? Ne yapsa? Çevredekiler ondan ne gibi bir tepki bekliyorlardı? Gudrun hiç bir şey hissetmiyor, ne yapacağını da kestiremiyordu. Kadına,

«Eksik olma,» diyerek odasının kapısını kapadı.

Hizmetçi kadın nerdeyse saçını başını yoluyordu. Ne taş yürekli bir hanımefendiymiş bu, meğer! Bir damla göz yaşı bile dökmesin!

Gudrun odasında oturuyordu, yüzü solgun ve durgun. Ne yapabilirdi? Ağlayıp trajedya sahneleri oynayamazdı ya! Kendini değiştirmek elinde değildi. İnsanlardan saklanarak öylece, kıpırtısız oturuyordu. Tek amacı

claylara karışmaktan kaçınmaktı. Yalnızca Ursula'yla Birkin'e uzun bir telgraf çekti.

Ama öğleden sonra birden yerinden kalktı ve Loerke'yi aramaya çıktı. Gerald'ın odasının önünden geçerken kapıya korkuyla baktı. Dünyaları verseler bu odaya giremezdi!

Loerke'yi salonda tek başına buldu. Dosdoğru yanına giderek,

«Aslı yok, değil mi?» diye sordu.

Yontucu gözlerini ona doğru kaldırdı. Yüzü hafif bir ıstırap sırıtmasıyla kırıştı ve omuzları kısıldı.

«Neyin?»

«Onu biz öldürmedik, değil mi?» diye Gudrun sordu.

Onun bu soruyla karşısına çıkması adamı sinirlendirmişti. Bezginlikle omuz silkerek,

«Olan oldu,» diye karşılık verdi.

Gudrun ona baktı. Şu sırada Loerke de ezgin ve umarsızdı. Ve de tıpkı kendisi gibi çorak ve kedersiz. Ulu Tanrım! Ne çorak bir acıydı bu; ne çorak, nasıl da çorak bir acı!

Gudrun ablasıyla Birkin'i beklemek üzere odasına döndü. Buradan gitmek istiyordu. Tek isteği buradan kaçmaktı. Buradan uzaklaşmadıkça, şu korkunç durumun bağlarından kurtulmadıkça hiçbir şey düşünemiyeceğini ve duyamıyacağını biliyordu.

O gün geçti; sabahı oldu. Gudrun kızağın geldiğini, Ursula'yla Birkin'in indiklerini gördü ve onlardan da kaçınmak istedi.

Ursula dosdoğru onun yanma koştu. Yanaklarından aşağı yuvarlanan göz yaşlarıyla,

«Gudrun!» diye hıçkırarak kız kardeşini kolları arasına aldı.

Gudrun yüzünü ablasının omuzuna gömdü ama ru-

hunu kaskatı donduran alaycı şeytan yakasım bırakmıyordu ki!

«Hah ha!» diye güldü şimdi de. «Rolünü iyi oynuyorsun.»

Gene de Gudrun ağlıyamıyordu. Onun soğuk, durgun, solgun yüzünü görünce Ursula'nın göz yaşları da dindi. Birkaç dakika içinde kızkardeşler birbirlerine söyleyecek söz bulamaz olmuşlardı.

Sonunda Gudrun, «Böyle gerisin geriye dönüp gelmek zorunda kalmak çok mu zor oldu?» diye sordu.

Ursula ona afallamışcasına bakarak, «İşin orası aklıma hiç gelmemişti.» diye yanıtladı.

«Sizi çağırmakla canavarlık etmişim gibi geliyor. Ama ne yapayım; insanlarla uğraşacak durumda değildim.»

Ursula, ilikleri donarak, «Evet,» dedi.

Kapı tıkladı ve Birkin içeri girdi. Yüzü kâğıt gibi bembeyaz, ifadesizdi. Gudrun onun herşeyi bildiğini anladı.

Birkin, «Hiç değilse bu yolculuğun sonu,» dedi.

Gudrun korkuyla ona baktı. Ve üçünün de üstüne bir sessizliktir çöktü. Söylenecek ne vardı?

Sonunda Ursula ufacık bir sesle, Birkin'e sordu: «Onu gördün mü?»

Adam ondan yana sert, buz gibi bir bakış fırlattı ama karşılık vermek zahmetine katlanmadı.

Ursula, «Onu gördün mü?» diye sordu gene.

Birkin soğuk soğuk, «Gördüm,» diye yanıtladı.

Sonra Gudrun'a bakarak, «Hiçbir şey yaptın mı?» diye sordu.

«Hiç.» dedi Gudrun, «Hiçbir şey yapmadım.» Bu konuda konuşmaktan soğuk bir tiksinti ürpertisiyle kaçınıyordu.

«Loerke'nin dediğine göre siz Rudelbahn'ın dibinde,

kızakta otururken Gerald yanınıza gelmiş. Bir tartışma olmuş; sonra Gerald çekip gitmiş. Ne konuda tartıştınız? Bileyim ki gerekirse resmî makamlara ona göre bilgi vereyim.»

Gudrun ona, bir çocuğun dile getiremediği tasasıyla bakarak, «Tartışma bile değil,» dedi. «Loerke'yi yumruklayıp yere yıktı. Sonra benim gırtlağımı sıktı. Neyse ki öldürmeden çekilip gitti.»

İçinden, «Aşk üçlüsünün cici bir örneği,» diye düşünüyordu, buruk bir alayla. Çünkü gerçek kavganın kendisiyle Gerald'ın arasında geçtiğini, üçüncü kişinin varlığınınsa bir rastlantıdan başka birşey olmadığını biliyordu. Kaçınılmaz bir rastlantı belki de. Ama ne olsa, yalnızca bir rastlantı. Ama bırak, onlar buna aşk üçlüsünün, kin üçlüsünün bir örneği gözüyle baksınlar. Onlara daha kolay gelirdi böylesi.

Birkin, soğuk ve dalgın, dışarı çıktı. Ama Gudrun onun gereken herşeyi yapacağını, her yükü kendi omuzuna alacağını biliyordu. Belli belirsiz bir küçümsemeyle gülümsedi. Ko, yapsın.

*
**

Birkin gene Geraldı' görmeye gitti. Oysa şu yatan kıpırtısız gövdeyi gördükçe kapıldığı temel duygu bir tiksintiydi. Öyle hareketsiz ve buz gibi cansızdı ki bu şey, bir cesed bir nâaş... Baktıkça Birkin'in içi de kaskatı buz keser gibi oluyordu. Ama orada durup nâaşa bakmamak elinde değildi.

Ölmüş bir erkeğin donuk cesedi. Kaskatı. Gerald uykuya yatar gibi yumulmuş duruyordu ama donmuşluğu gene de gözle görülebiliyordu; korkunç! Baktıkça Birkin'in içine dehşet doluyordu. Isıtınalı şu odayı, cesedi

yumuşatmalıydı. Şu durumda kol ve bacaklarını açmağa kalksan cam gibi çat diye kırılırdı.

Birkin uzandı ve ölünün yüzüne dokundu. Ve parmaklarına değen buz sertliği karnının ta içinde bir yara açmış gibi oldu. Acaba kendisi de buz tutmaya mı başlamıştı, içerden içerden? Bu, Gerald'dı, öyle mi?

Birkin donmuş cesedin sert, ışıltılı sarı saçlarını elledi gene. Buz gibi soğuk, zehir gibi soğuk. Şimdi kendi yüreği de buz bağlamağa başlamıştı. O değin sevdiği Gerald! Birkin karşısındaki şu tuhaf renkli yüze bakıyordu da bir buz parçasına benzetiyordu. Oysa nasıl da sevmişti Gerald'ı! İnsan ne düşünebilir, ne duyabilirdi bu durumda? Beyni soğuktan uyuşmaya, damarlarındaki kan, buzlu suya dönüşmeye başlamıştı...

Kar tepelerini aşarak Gerald'm öldüğü yere gitti. En sonunda, geçidin tepesine çok yakın olan kar çanağını buldu. Bulutlu bir gündü; hava bulutlanalı bu üçüncü gün oluyordu. Yamaçtaki kara kayaların dışında herşey bembeyaz ve buz gibi soğuktu.

Yukarı dünyanın kayaları ve karlı tepeleri arasında bir çanak... İşte Gerald burada uyuya kalmıştı. Dört bir yanda karlı buzlu dağ dorukları gökyüzünü tırmalıyordu. Çanağın bir ucunda kılavuzlar kar duvarına direkler çakıp urgan germişlerdi. Marienhütte'ye bu yoldan çıkılıyordu.

Gerald bu urganı görmemiş miydi? Bilmiyor muydu? Buraya tutunsa Marienhütte'ye ulaşıp sığınabilir, sonra da öbür yandan aşağı inerek insanı İtalya'ya kadar götüren Krallar Yoluna varabilirdi.

Bütün bunları yapabilirdi. Peki, ya sonrası? Krallar yolu. Güney. İtalya. Hepsi iyi ya, ondan sonrası? Bir kurtuluş yolu muydu bu? Birkin, tepelerin eti bıçak gibi kesen soğuk havasında durmuş, doruklara ve geçide bakı-

yordu. İşe yarar mıydı Güney'e, İtalya'ya gitmek... şu eski zamanlardan kalma Krallar yolu boyunca...?

Birkin geri döndü. Yüreği ya büsbütün kül olacak ya da yanmaktan vazgeçecekti. Yanmaktan vazgeçmek en iyisi. İnsanı ve evreni doğuran Giz insan dışı bir Gizdi. Onun amaçlarına insanın aklı ermezdi ve insanoğlu onun yaptığı işlere ölçek olamazdı. En iyisi bu işin gizemini çözmeye çalışmaktan vazgeçmek. İnsan kendi kendiyle cebelleşebilirdi ancak; evrenle baş etmeye kalkışmak boşuna!

«Tanrı insansız edemez!»

Bir büyük Fransız din adamının sözüydü bu. Ama yanlıştı, değil mi? Tanrı, bal gibi, insansız edebilir. Nasıl ki dinozorsuz ve mastadonsuz da edebilmişti. O canavarlar yaratıcı bir gelişimi gerçekleştiremeyince Tanrı dediğimiz yaratıcı giz onları başından savmıştı. İnsanoğlu yaratıcı bir yönde gelişemezse Tanrı onu da başından atmasını bilir, onun yerine daha üstün bir yaratık yapıp çıkarırdı. Nasıl ki at, mastadon'un yerine almıştı.

Bunları düşünmek Birkin'e öyle bir avuntu veriyordu ki! Oyunun sonu yoktu. Yaratıcı Giz uçsuz bucaksız; tükenmek ve yanılmak nedir bilmezdi. Irklar, yaratık türleri geliyor ve geçiyordu ama yerlerini her seferinde yeni ve daha üstün, daha ince soylara, daha güzellerine bırakıyorlardı.

Hayatın kaynağını bulmak ve kirletmek insanın elinde değildi. Ve kaynak dipsizdi, sınırsızdı. Her an yeni mucizeler yaratabilirdi, kendisi uygun bulduğu zaman. İnsan olmak ne önemsiz kalıyordu, böyle bir gizin yanında! Ancak, insan nabzının doğrudan doğruya bu gizin enerjisine bağlı olarak atması, işte güzel olan buydu! Söze sığmaz bir mutluluk! İnsan olmuşsun olmamışsın, fark etmezdi. Sorun nabzın, bu anlatılmaz gizemli gücün ya

ratıcı, mucizeli kaynağına doğrudan doğruya bağlı oluşundaydı...

Birkin gene otele, Gerald'ın başucuna döndü. Yatağın üstüne oturdu. Ölmüştü Gerald. Ölü, soğuk.

Ölüp toprak olmaya görsün en yüce Sezar.
Bir çukur doldurmaktan başka ne işe yarar?

Bir zamanlar Gerald olan yığından yanıt çıkmadı. Yabancı, donmuş, buz tutmuş bir madde. Başka hiçbir şey değildi artık; hiçbir şey...

Birkin, yorgun argın, gereken işleri yaptı. Sessiz sedasız yaptı herşeyi, telâşsız. Ah etmek, vah etmek, diz dövüp göz yaşı dökmek için iş işten geçmişti artık. Şimdi ona düşen şey sessiz sedasız çalışmak ve bağrına taş basmaktı.

Ama o akşam gene Gerald'a bakmağa gitti, mum ışığında. Ve yüreği açlık gibi bir özlemle öylesine sıkıştı ki nerdeyse kendi elindeki şamdanı düşürüyordu. Bir tuhaf, çocuksu hıçkırıkla gözlerinden yaşlar boşandı. Yüreğinin böyle birden bire yarılmasının verdiği sarsıntıyla Birkin bir sandalyeye çöktü.

Onun peşinden gelmiş olan Ursula sarsılan omuzlarını görüp hiç alışık olmadığı hıçkırıklarını duyunca korkuyla büzüldü.

«Böyle olsun istemiyordum!» diye Rupert kendi kendine konuşurcasına inledi. «Hiç istemiyordum böyle olmasını.»

Ursula Kaiser'in **«Ich habe es micht gewollt.** Ben bunu istememiştim,» sözlerini düşünmekten kendini alamadı. Birkin'e bakan gözleri dehşet doluydu. Birkin birden sustu. Ama yüzünü saklamak için hâlâ başı göğsünde oturuyordu. Derken gene birdenbire, başını kaldırdı

ve karanlık, hırs dolu gözlerle Ursula'nın gözlerinin ta içine bakarak öç alırcasına,

«Beni sevmeliydi!» dedi. «Ona da söyledimdi bunu.»

Ursula korkudan bembeyaz kesilmiş, dudakları titriyerek, «Bu neyi değiştirirdi ki?» diye sordu.

«Her şeyi! Her şeyi!»

Birkin, Ursula'yı unutarak gene Gerald'a dönüp baktı. Hakarete uğramışcasına boynunu gerip başını arkaya doğru atarak biraz küstahlıkla süzdü o soğuk, dilsiz, cansız yüzü. Ölünün teninde belli belirsiz bir mavilik var gibiydi. Bunu görünce yaşıyan adamın yüreğine buzdan bir bıçak saplanmış gibi oldu. Soğuk, dilsiz ve cansız! Bir akşam Gerald'ın nasıl birden içinden gelerek sıcacık, değişmez bir sevgiyle onun elini kavradığını anımsadı. Ama bir an için tutmuştu Gerald onun elini; sonra da bırakmıştı. Ömür boyu. Oysa bırakmasaydı... o kavrayışın yeminine sadık kalsaydı ölüm bile vız gelecekti. Can çekişirken bile severek, inanarak ölenler, aslında ölmezler. Çünkü sevenlerinde yaşamayı sürdürürler. Gerald da böyle, ölümden sonra bile, Birkin'in ruhunda yaşamını sürdürebilirdi. Arkadaşının ruhunda yeni bir hayata doğabilirdi.

Gel gör ki şimdi ölüydü; bir toprak yığınıydı, erimeğe yüz tutmuş mavimsi bir buz parçası. Birkin o solgun parmaklara, o kıpırtısız yığına bakıyor, bakıyordu. Aklına bir zamanlar gördüğü bir küheylân ölüsü geldi: cansız bir erkeklik yığını. İğrenç. Sonra aklına başka bir sevdiği geldi: severken, sevilirken ölmüş olan birisi. Onun yüzü nasıl güzeldi, kimse soluk dilsiz, cansız diyemezdi ona. Tersine, insan o ölünün yüzünü andıkça Evrensel Gize, ve hayata yeni baştan inanırdı.

Oysa Gerald... sevgiye sırt çevirmiş olan Gerald... insanın yüreğini donduruyor, durduracak gibi oluyordu,

şu görünüşüyle. Birkin ona baktıkça bakıyor; bir türlü gözlerini ondan ayıramıyordu.

Ursula bir yanda durmuş, onun ölüye bakışını seyrediyordu. İkisinin de gözleri donuk ve durgundu. Odanın soğuk, yoğun sessizliğinde mum ışıkları dalgalanıyordu.

«Yetmedi mi baktığın?» diye Ursula sordu.

Birkin ayağa kalktı.

«Çok acı, benim için,» dedi.

«Nedir acı olan, onun ölümü mü?»

Birkin Ursula'ya şöyle bir baktı. Karşılık vermedi.

Ursula, «Ben varım ya!» dedi.

Adam gülümsiyerek onu öptü.

«Ölürsem bil ki gene senden ayrılmayacağım,» dedi.

«Ya ben?»

Birkin, «Sen de benden ayrılmayacaksın,» diye yanıtladı. «Ölüm bile bizi umutsuzluğa boğamaz.»

Ursula onun elini kavradı.

«Demek Gerald'ın ölümü seni umutsuzluğa boğuyor?» diye sordu.

«Evet,» dedi Birkin.

Dışarı çıktılar..

Gerald'm nâaşı gömülmek üzere İngiltereye götürüldü. Gerald'ın erkek kardeşlerinden biriyle birlikte Birkin ve Ursula da cenazenin yanında gittiler. Gerald'ın İngiltere'de gömülmesini kardeşleri istemişti. Birkin'e kalsa ölüyü Alplerde, karların arasında bırakırdı. Gelgelelim Crich'lere lâf anlatmanın yolu yoktu.

***

Gudrun Dresden'e gitti. Yaşayışıyla ilgili hiç bir şey yazmadı ordan. Ursula'yla Birkin de bir kaç hafta Değirmen'de kaldılar. İkisi de sessiz ve dalgındılar.

Bir akşam Ursula kocasına, «Gerald senin için gerekli miydi?» diye sordu.

«Evet,» dedi Birkin.

«Demek ben sana yetmiyorum?»

«Hayır. Bir kadın olarak yetiyorsun. Benim gözümde sen bütün kadınlık demeksin. Ama ben bir de erkek arkadaş istiyordum: seni sevdiğim gibi, dünya durdukça sevebileceğim.»

«Ben neden yetmiyorum sana?» diye Ursula yakındı. «Sen bana yetiyorsun da artıyorsun bile. Ben sana neden yetmiyorum?»

«Sen benim oldukça başka hiç kimsenin yakınlığını istemeden yaşavabilirim. Gene de hayatımın tam kusursuz olabilmesi için bir de erkek arkadaş sevmek istiyordum. Ölümsüz bir sevgi ama başka türlü.»

«İnanmıyorum,» dedi Ursula. «Bu seninkisi bir inatçılık, bir masal ya da bir sapıklık.»

«Bilmem ki...»

«İki türlü sevgiye sahip olamazsın,» dedi kadın. «Olamazsın.»

Birkin, «Olamıyorum,» diye karşılık verdi. «Ama ben olsun istedimdi.»

«Olamazsın çünkü yanlış bir şey bu, olmayacak bir şey!»

Rupert Birkin, «Ben buna inanmıyorum,» dedi.

SON

David Herbert LAWRENCE (1885-1930)

İngiliz romancı. Cinsellikten sanayileşmeye dek pek çok önemli çağdaş sorunu incelemiş ve roman sanatına yenilikler getirmiştir. Lawrence'a göre, doğadan gittikçe kopan insan, makine uygarlığında küçücük bir vida olup çıkmıştır. Bazı kitaplarının toplatılması ve çeşitli baskılar uygulanması üzerine kızarak İngiltere'yi terketti. Başlıca yapıtları: **Beyaz Tavuskuşu** (1911), **Günahkâr Ruhlar** (1912), **Oğullar ve Sevgililer** (1913), **Yağmur Kuşağı** (1915), **Aşık Kadınlar** (1920), **Kayıp Kız** (1920), **Lady Chatterley'in Sevgilisi** (1928).

